Suboxin

Formatting by Nathan Kasimer With the Targum, 1917 JPS Translation, and Rashi ©Nathan Kasimer, 2021 (5782). This text may be re-used under the terms of the Creative Commons Sharealike 2.0 license (CC-BY-SA). This book includes the following texts:

- Migra According to the Masora
- License: CC-BY-SA
- Cource: https://he.wikisource.org/wiki/iTG/TT/idia-
- Targum Onkelos, vocalized according to the Yemenite Taj
- License: CC-BY-SA
- ロドにロ **Artqマio.source.org/wiki/ource: https://he.wikisource.org
- Rashi Chumash, Metsudah Publications, 2009
- License: CC-BY

All these texts were retreived from Sefaria. It was typeset and formatted using LAEX, using the Shlomo font by Shlomo Orbach from https://sites.google.com/site/orlaeinayim/download and the EB Garamond font by Georg Duffner from http://www.georgduffner.at/ebgaramond/index.html. Both of these were used under the terms of the SIL Open Font License.

הפטרת שמת הפטרת וארא הפטרת וארא הפטרת בא הפטרת בא הפטרת בעלה הפטרת יתרו הפטרת משפטים	812 812 712
שירת הים ועשרת הדברות שירת הים	602 602
GLWR (GTX	۷07
פרשה פקודי	₽ 61
פרשת ויקהל	6 Z I
פרשת כי תשא	124
פרשת תצוה	136
פרשת תרומה	611
פרשה משפטים	96
פרשה יהרו	78
פרשת בשלח	69
פרשת בא	0 1 ⁄
פרשת וארא	77
פרשת שמות	I
Introduction	Λ

תוכן העניינים

ספר שמות – Introduction

הפטרת פרשת פרה	
	727
	727
erwa era	720
הפטרת פרשת זכור	942
פרשת זכור	942
הפטרת פרשת שקלים	744
הפטרת שבת מחר חודש	747
	533
מפטיר לשבת ראש חודש	533
הפטרת פַקודי	536
הפטרת ויקהל	234
הפטרת כי תשְאַ	230
הפטרת תצוה	228
הפטרת תרומה	526

Introduction

.mugre1

This humash is intended primarily for learning Shnayim Mikra veEchad Targum, but to be versatile enough to be usable in a synagogue. To that end, it includes multiple texts used as the "Targum"—Targum Onkelos itself, the commentary of Rashi, and a translation into English. For Haftarot, special Maftir portions, and Shabbat Minha readings, only Hebrew and English are printed, since these sections are included for ease of use in synagogues rather than for study use.

The text of the Torsh itself is from the Mikra al pi Masorab project. The text was selected for its open licensing, extensive source documentation, and accuracy in presenting the masoretic text. The text of Targum is the Wikisource Targum, which is based on Yemenite texts (particularly the 1901 edition of the Taj). It was selected for its accurate vocalization. The English translation is the 1917 JPS translation, and text of Rashi is from the Metzudah edition. All these texts were retrieved from Sefatia. Data for aliya divisions, haftarot, and lengths of parshiyot was pulled from Hebcal. Information on which special Maftir and Haftarot can occur on which Sabbaths is from the Koren Shabbat Chumash.

This text has minimal notations about various textual differences in the Masoretic text of the Torah. For information where this text varies from others, see the notes of the Mikra all pi Masorah project, or notes in Minipat Shai. The Mikra all pi Masorah project also has information in its notes about variations in customs about where to divide aliyot. Kamatz Katan is indicated with a special symbol for the text of the Torah, but not in the text of the

I hope this text will be helpful to those who use it.

אָה יבוטו בָּאוּ: הַבְּּאִים מִצְּרְיִנְמָּה אָת יַעַלְר דְּעָאֵלוּ לְמִצְּרָוִם עִם יַעַּלִר لْجَجْل مُمانِر خُدْر نَمُلَجِّح لَعَجْنا مُمُنْفِ خَدْر نَمُلَعَحِ

לַבַר וַאַּנְשׁ בַּיהַיה עַאָּלוּ:

came with his household: Egypt with Jacob; every man the sons of Israel, who came into NOW THESE are the names of

ב באיבו שִׁמְּנִוֹ בִנֹּי וִירוּבֵוֹר:

באובו שמעון לוי ויהודה:

Issachar, Zebulun, and

Reuben, Simeon, Levi, and

וַמְּמֵבֶר וְבוּצְׁן וְבֹּוֹלֵן:

ושְּׁמּבֹר זְבוּלוּן וּבְּנְיָמִין:

Asher. Dan and Naphtali, Gad and Benjamin;

* ĬĬ ĬſĠĠĠ, ĬſĹŊĠĠĹ;

يَا لِرَفَٰفَكِرِ لِأَكَا لَكُمُمُكِ:

デデメ ごこげる:

already. souls; and Joseph was in Egypt s of the loins of Jacob were seventy And all the souls that came out

בְּמָגֵבְינִם: נגלב מבענם נפש ניוסף הנה , וְיְהִי כְּלְ־נָפָשׁ יִצְאֵי יֶרֶךְ־

נויסף דַּהְנָה בְּמִצְּרָיִם: ובלא בוהפר הלהון ולהחן

נענאַר כָּלְ נַפַּמָּטָא נָפָעָּג

generation. brethren, and all that And Joseph died, and all his

בַבְּוֶר בַבְּוֹאָ: וֹלמֹנו וִסֹבן וֹכֹבְ אֹטְוּנו וֹכִבְ וּמִוּנו וִסֹב וֹכֹבְ אֹטוִנוֹ וֹכִבְ

the land was filled with them. waxed exceeding mighty; and abundantly, and multiplied, and fruitful, and increased And the children of Israel were

נְעִּמְּלֵא בִאְבֶּל אָטֶם: (פּ)

וֹאִטְמְלִיאַט אַרְעָא מִנְּחִוּן:

Egypt, who knew not Joseph. Now there arose a new king over

אַמָּר לא־יָדַע אָת־יוֹסָף: ﴿ نَرْكُم مُرَكِ لَا لَا لَهُ مَرِ مِنْ خُلُنَا لَا فُص

: عاقب מֹאֹנוֹם בַּלְאִ מֹלַיִּוֹם לִּזְּוֹנִע מַלְכֹּא שַׁבַשַּׁא מַּכְ

וֹמְבֹאָב בֹב וֹמֹגום מֹמֵנוּ: נּיֹאָמֶר אֶׁלְ_הֹמֶּוֹ נִינְּנִי הַם פֹּנֵּוֹ נֹאָמָר לְהַמֵּוֹנִי נִיֹא הֹמָּא פֹנֵי.

نَشِلُمُكِمْ فَرَا لَنَكُوْمَا مُقَلِّمُ:

and too mighty for us; children of Israel are too many 6, Behold, the people of the said oran biss of baA

نْبَرْيَامِ كُنْ نُمْكِّبِ مَالِ بَيْجُدُا: וְנִוֹסָף נַם־הוֹאַ עַל־שָׁנְאָינוּ י וְהְיָה בִּירִקקָהָאַנָה מִלְחָמָה הָבְּה נְתְּחַכְּמֶה לֻוֹ פֶּן־יִרְבֶּה הַבוּ נְתְּחַכַּם לְהֹוֹן דִּלְמָא

ווסטון מן אַבְעָּא: סׁנֹאַנֹא וֹגִישוּן בּנֹא טַבְרַ לבר וושוספון אַר אַנון על וֹטַנוֹ וֹנִיוֹ אָבוּ וֹמֹבֹמֹנֹא and get them up out of the land. enemies, and fight against us, join themselves unto our befalleth us any war, they also come to pass, that, when there them, lest they multiply, and it come, let us deal wisely with

- לכוכביס, שמוזיקן ומכניסן במספר ובשמוסס, שנאמר המוזיא במשפר לבָלָם לָכָלָם בָּשָׁם יַקְרָה (ישעי' מ, כו. שמו"ר (I) ואלה שמוח בני ישראל. מע"פ זמומן נמייסן נזמומס, מזר ומומן נמיממן, לסודיע מנמן זומטלו
- ECTGI: במלרים, אלא לסידיעך לדקמו של יומף, סיא יומף סרועס את לאן אביו, סיא יומף שסיס במלרים ונעשס מלך ועמד (a) וייסף היה במצרים. וסלא סוא ובניו סיו בכלל שבעים, ומס בא ללמדנו, וכי לא סיינו יודעים שסוא סיס
- (٦) וישרצו. מסיו יולדות ממס בכרם החד:
- ידע. עשק עלמו כאלו לא ידע: (8) ויקם מלך חדש. רבושמולל, מד למר מדש ממש, ומד למר שנממדשו גוירומיו (קועס יל.):

פּֿעַׂם וֹאָט_נַתּמֶׁסֹׁם: עָרֵי מִסְבְּנוֹת לְפַּרְעָּה אֵתַ־ לְמָמַן עַנְּיִנְיִ בְּסְבַלְנְיָם נֹיְבֵן עַרְאָהֶוֹן בְּדִיל לְעַנּוֹאִיהוֹן

ιἀΕΧς: וֹכוֹ וֹפֹגַאַ וֹנֹעֵׁגוּ מִפֹּנוֹ בֹּלָ, וֹכו טַשַׁפּגוּ וֹהַעַּט לְמִגֹּבָאָנ إَحَيُّهُ لِ رَمِوْدَ كُمْ أَنْ ذِلَ الْحَيْلِ بَجِمْهِ بَهُمُوا خِلَالًا قِلْ مِنْ ا

نَّمُلُّكُمْ خُطُّلُكُ: ישראל ٳڗڟ۪ڗٳ ದಫ್⊏

tio täll: خْمْ مُرَّادً كُمْ الْمُعْدَلِينَ الْمُخْمِينَ خَيْرًا لِمُخْمِينَ خَيْرًا וּבְּבֶלְ מְּבִינִי בַּמְּנִיִנִי אָט פּוּלְטַוֹּא בּטַפֿלָא נִט כּּלִ וַנְמֶּרְרֹּי אֶת־חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹרֶה וַאַפַּרוּ יָת חַיֵּידוֹן בְּפּוּלְחָנָא

השנית פועה: שֵׁם הָאַחַת שִׁפְּרְה וְשֵׁם חֲדָא שִׁפְּרָה וְשִׁים תִּנְיִיתְא ^ע לַמְיַלְּדָת הָמְבְרִיָּׂת וּיִאמֶר מֶלֶב

אַעָן נְאָם_בָּת הָוֹא נְחֲיָה: בְאַבְנָיִם אִם_בָּן בַנּאָ נִבְּמִנֵּן ₉₁ בהלבויות יראיהן וּאָמֶּר בַּוֹבְּגַבְבַ אָּטַ וּאָמָר כַּר טַטַוֹּנְוּן מָוֹבְּבַוֹן

ונו בעמס: אוצְרֵי לְפַּרְעֹה וָת פִּיתוֹם לפּגלְטַנְתוֹן וּבְנוֹ קרֵנִי בֵּית تنهيص هُرْدر هُدٍّ، ظغِيه يطفنه هُرْدينا هَرْهيديا

מן בורם בני ושְּבַאַני

نَّمُلُّةٌ خُطَمُّنَا: אָטַ בּׁנָּנְ וֹאַפֹּלְטִוּ מִאָּבֹאָ זֹטִ בּׁנִּנ

يخرج المراب المرابع المرابع المراجة المراجة المراجع ا

מֹאַבְוֹם וֹאַמֹּב מֹלְכֹּא בַמֹּאַבוֹם

ಡೇಭಗ: אָאָב לְטֹוֹשׁא וֹעוּבּוֹשׁא בּאוִם

וטלמלן זמיה ואם פרקא מַטַבּרָא אַם בּרָא צוּאַ מַּלְ- יִּתְ יְהוּדִיִּהָא וְהִהְיִּיִּיִּה עַּלְ

> and Raamses. Pharaoh store-cities, Pithom their burdens. And they built for taskmasters to afflict them with Therefore they did set over them

the children of Israel. And they were adread because of the more they spread abroad. Le the more they multiplied and But the more they afflicted them,

rigour. 13 children of Israel to serve with And the Egyptians made the

serve with rigour. service, wherein they made them service in the field; in all their in brick, and in all manner of with hard service, in mortar and And they made their lives bitter

other Puah; Shiphrah, and the name of the the name of the one was 15 the Hebrew midwives, of whom And the king of Egypt spoke to

daughter, then she shall live.' shall kill him; but if it be a birthstool: if it be a son, then ye women, ye shall look upon the office of a midwife to the Hebrew and he said: 'When ye do the

- וֹמְלְינו מן הארץ והם יירשוה: ועלה מן הארץ. על כרסנו. ורבומינו דרשו, כאדם שמקלל עלמו, ומולה קללמו באמרים, והרי הוא כאלו כמב מבול לעולס (שמו"ר א, יא). (והס לא הבינו שעל כל העולם אינו מביא, אבל הוא מביא על אומה אחח. ברש"י ישן): לו. לעם, נמחכמ*ה מה לעשות לו. ורבוחינו דרשו*, נחחכם למושיען של ישראל לדונם במים, שכבר נשבע שלא יביא (10) הבה נחחכמה לו. כל סנס לשון סכנס וסומנס לדֶבֶּר סוח, כלומר סומינו עלמיכס לכך: נחחכמה
- ובנוכום לטונכ: סממונה על האוזכרות (שמו"ר א, יד): אח פחום ואח רעמהם. שלא היו ראיות מתחלה לכך, ועשאום חוקות למען ענוחו בסבלחם. של מלריס: - ערי מסכנוח. כמרגומו, וכן לֶן בֹּחׁ מֶל סַמֹּבֵן סַזֶּס (ישעי' כב, מו), גובר (II) עליו. על סעס: מסים. לשון מם, שריס שגוצין מסס סמם. ומסו סמם, שיצנו ערי מסכנות לפרעס:
- מפרשים המלרים בעיני עלמס וק"ל). ורבומינו דרשו, כקולים היו בעיניהם: וכן פכץ. ומדכשו, כום סקודש אומכם כן, אסם אומכים פן יכבם, ואני אומכ כן יכבם: – ויקצו. - קצו בחייםם. (ויש (בו) וכאשר יענו אוחו. בכל מס שסס נומנין לב לענומ, כן לב סקב"ס לסרבות ולספריץ. בן ירבה, כן רב
- (EI) בפרך. בענודם קשה המפרכת את הגוף ומשברתו:
- כדרך סנשים המפיימות מינוק הצוכה (מומה ימ:): בועה. לשון לעקה, כמו פַּיוֹלֶדָה מֶּפְעֶה (ישעי'מב, יד): ומְנַבְּר: שפּרה. זו יוכבר, על שם שֶׁמְשַׁפֶּרֶמ הֹמ סולר: פועה. זו מריס, על שם שפועָס ומדברת וסוגס לולד, (EI) למילדות. סוא לשון מולידות, אלא שיש לשון קל ויש לשון כבד, כמו שובר ומשבר, דובר ומדבר, כך מוליד

ַנְהָּחַיֵּיִלְן אָ**ט**ַחַנְלָּלֶרִים: بجر אַלְיהֶן מֶלְה מִצְּרָיִם עִּמְּרִוֹ מִלְפָּא דִמִּצְרִיִם בּ בַּאַלְנְיִם וֹלְאַ מֹּמֶוּ כַּאַמָּׁר וֹלְאַ מַּבֹּבָאַ כַּמֹאַ בַּמַלְּיִר בַוֹמֶוֹלֵאָנוֹ

וֹלוּגמֹא וֹט בֹּנוֹא: אָניַ_ וּבְׁטִוּלְאִ טִוֹּטֹאִ מִן צַבָּם וֹנִ

men-children alive. commanded them, but saved the 17 and did not as the king of Egypt But the midwives feared God,

ַנְהָּחַיָּגִלְאָת_הַגָּלְאָרִ**ם:** מֹנֵינִ הַמִּימֵן תַּנִּבֶּר عد، ݣْلْدْدْجْلِكْ にはじゃ מָבֶשׁ מִבְּבֹים יבֹּבֹא

וֹבוּגמִטֹנוֹ וֹנו בֹּוֹגֹא: הַנָּהְ בֵין עַבְּרְחִין פְּחִנְמָא הְבִין לַבְּוֹן לַבְוֹנִיםֹא נֹאַמַּר לַבוּוֹן מָא はから

men-children alive? thing, and have saved the them: 'Why have ye done this onu biss and said unto And the king of Egypt called for

نْبَكْكُلُا בְּמֶּבֶׁם שַּׁבָּׁנִא אֶּבְנֵיֵן עַמִּנְבְּיֵבְ הַגְ בְאָ הַּבְּע בְּוֹשִׁעוּן שַׁנִּשָּׁא סּוּ כַּוֹּ בַּאָׁ בַּוֹּהָהָוֹם עַמִּאֹבוּנְע אָבוּו בָא בַוֹּהָנֹא מִאַבוֹנֹעא تطغور إير فيجلي فك هولوب يغوره

בְּנָּע יְהִנְיַנְיִא אָבִי תַכִּימָן אָנְּין קיָהָא לְפַּרִעֹּה

come unto them.' are delivered ere the midwife women; for they are lively, and women are not as the Egyptian Pharaoh: 'Because the Hebrew And the midwives said unto

בְּלֵּהַ נַנְּמָּבְׁנִי מָאָב: יי ניינטֶב אָלְנִים לְמִׁנֹלְגִע נֹינֶב וֹאִנִּמִיב וֹן לְטִוֹטָא וּסִּנִּי מַּמָּא

וטטיפו לַטִּדְּאָ:

mighty. multiplied, and waxed very 20 midwives; and the people And God dealt well with the

בַּאָבְעַיִם נַלְּמָּמִ בְעֵים בַּשִּׁים: בַּדָם !! נַעַּבַר לְעַוּן בִּשִּׁין: וֹנְיֵנִי בֹּנִינִּאִנִּ עַמְּנֹבְּעִ אָּטַ נִעַּנִע בַּב בַּעִילָא עַנְמָא מִן

made them houses. midwives feared God, that He And it came to pass, because the

- סוכריס, שלמכו לו קֿלְּעַגְנִינְיו שעמיד לסוולד בן סמושיע לומס: וחיה. וממיס: מְלְחְבֶּה עַל הַשְּׁבְּנְיִם (ירמי' יח, ג), מושב כלי חומנות יולר כלי חרם: → אם בן הוא וגו׳. לה סיס מקפיד חלה על (16) בילדכן. כמו זסולידלן: האבנים. מושז סאשס סיולדת, וזמקוס אחר קוראו משזר, וכמוסו עשָס
- . הֿקי קֿל עַמִּי, (יחוקחֿל יג, יע) לשון עבר חללחס כמו וחחללו לוכריס: יש) לשון עבר כמו ויחמרו לוכרים, וַמְּדַבְּרְנֶם בְּפִיכֶּם (ירמי' מד, כה), לשון דברחם כמו ומדברו לוכרים, ורן וַמְּקַלְנָּי שלשון עברים לנקבום רבום, מיבס זו וריולה בס משמשה לשון פעלו ולשון פעלהם, כגון וההמרן היש מלרי, (שמום ב, (\sqrt{1}) וחחיין אח חילדים. מַמַּפְּקוֹמ לסס מיס ומוון. (מומס ימ:) מרגוס סרמעון וַקַּיִימֹס, וסעני וַקַיִּימָמוּן, לפּי
- ומי שלא נכמב בו, סרי סכמוב כללן, ויברך אומס ועוד כמיב מֶס אָמֶּךְ לְבָּנָא (ימוקאל ימ, ב): משולום לסיום השדס שהינן לריכום מילדום, וסיכן משולום לחיום, גור הריה, והֿב יטרף, בכור שורו, הֿילה שלוחה, (19) כי חיות הגה. בקימות כמילדות, תרגוס מילדות הַיָּמָט. ורצותינו דרשו, (פוס יה: ושמו"ר) סרי סן
- בסן, יכד, ילם, ישב, ילך, יו"ד אות שלישית בו: ויישב אל הים למילדת. מסו סמובס: ויפן כה וכה, פנה לכאן ולכאן. ואל משיבני, וילך, וישב, ויכד, ויצא, לפי שאינן מגזרמן של אלו, שהרי היו"ד ימוד סיו"ד בחיר"ק, כגון וַיִּישַב בְּשִׁינְיִי (ויקרא י, כ), לשון סוטב, וכן וירב סטס, וחרבס סטס, ויגל יסודס, סגלס יסודס, מֶל וְנְבּ (שופּמיס מו, ס), ספּנס סונבות וו לוו, כל חֿלו לשון מפּעיל חֹת חֿתריס, וכשסוחֿ מדבר בלשון ויפּעל, סוחֿ נקוד יְסִידְס (חُיכס ב, ס), סרבס חולנים, וכן וַיֶּבֶל סַשְּׁמַרִיח (דברי סימיס־ב לו, כ), נבוזרחדן סגלס אח סשולרית, וַיֶּפֶן וְבֶב ויפעל, סוא נקוד סיו"ד בליר"י שסוא קמ"ן קמן, (או בסגול שסוא פת"ח קמן)כגון ויימב אלסיס למילדות, וַגֶּבֶב בְּבַּמ (20) ויישב. סמיב לסס, ווס מלוק במיבס שימודס ב' מומיומ ונמן לס וי"ו יו"ד ברמשס, כשסימ במס לדבר בלעון
- מיוכבד, ומלכום ממרים, כדאימא במקכת קועה (יא:): (IS) ויעש להם בחים. במי כסונס ולויס ומלכות שקרויין במיס, ויבן את בית ס'ואת בית סמלך, כסונס ולויס

ल्तःतः (द) עּיִאָּבְעִ שַּׁמְּלְיַבְּעוּ וְכְּלְ-עַפַּע לְיִהְיָּנִאֵּי בְּנָהָבָא מִּרְמִוּנִיה בּ לְאַמְּׁנִ בּּלְ-נִיבּוֹ נִיּיִלְנִּי לְמִימִּר בִּלְ בֹּנֹא בִּיִּנִינִילִי. ניצו פּרְעָה לְכָל־עַמָּוֹ וּפַמֵּיד פַּרָעה לְכָל עַמֵּיה

אָנו_בֿנו_בָנוּ: הוללב אות מלונו לוו נופע נאול מולנא מבנונו לוו

هُمِينًا لَٰتُلَاتِ: אתו כי־טַוֹב הוא וַמִּצְפְּנָהוּ וַהַזָּה יָהֵיה צָּרֶי טָב הוּא וּטַּבר הָאָמֶּר וַמַּלֶּר בַּן וּמַבָּא וְעַּדִּיאָה אָהָהָא וִילִידָּה בַּר

מַלַ מְּפָּׁנוּ עַוֹּאָר: בְחַמֵּר וְנְקְאָם וֹנְאָמֶם בְּּרִ לֵיה מִיבְּהָא דְּגוֹמָא וַחַפְּתִּה נַמְּמָח־לֹיֹל מַבַּרְג גַמָא נַמַּחְטְרֶבְר קְצְּשְׁטְרְיִםִיה וַלאַ־יָכְלָר עוֹד הַצָּפִינוֹ וֹלָא

यत⁻ःष्षुत र्ाः נַתַּמַצָּר אֲחַטִּׁוּ מֵרְחַלֵּל לְדַמְּר וֹאֶנְעַּמַנַּת אֲחָמֵיה שֶׁרַחִיק

غُمَٰتُك رَنَطُتُكُ جَرَبَة رَفَّة نِمَوْرَة هِمَ يَقِرُنَّهُ بِمُنْفِيهِمْ يُمْ وَمِثَة יַר הַיְּאָר וַתְּּהָא אָת־הַתַּבְּרִ מְהַלְּבָּן עַל בֵּיף וַהְרָא , הַיְאָר וְנַשְּׁרְהֶיהָ הֹלְלָתְ עַּלִי עַּלִי עַּלְי נַהְרָאִ וַמְּבֶר בַּת־פַּרְעֹרֹ לְרְחָיֹץ עַלֹּ־ יּנְחָתַת בַּת פַּרְעֹר לְמִסְחֵי

וכל בושא שלוימון:

ולמוד זע בע לוו:

וֹאַמְמַבְמִיה הְּלְמָא יַרְחִין:

בּוֹמֹבְא מַלְ בֵּוּךְ נַּהְרָא: בּסִּיף בַּהְ יָת רְבְיָא וְשִׁיּתַה בַּבוּמַבָא וּבִוֹפַּטַא וָמָוּגאַנו tiä.ĒĽ 421T

לְמִבַּת מֹא וֹטְמְבָּוֹע בְוּשִׁיּ

KÇÇKÇE: נו שובלא בנו ומילימתהא

> alive. and every daughter ye shall save born ye shall cast into the river, 22 people, saying: 'Every son that is And Pharaoh charged all his

daughter of Levi. II house of Levi, and took to wife a And there went a man of the

she hid him three months. him that he was a goodly child, 2 bore a son; and when she saw And the woman conceived, and

brink. laid it in the flags by the river's she put the child therein, and with slime and with pitch; and 3 ark of bulrushes, and daubed it hide him, she took for him an And when she could not longer

him. know what would be done to And his sister stood afar off, to

her handmaid to fetch it. ark among the flags, and sent by the river-side; and she saw the and her maidens walked along came down to bathe in the river; And the daughter of Pharaoh

ולא נאמר הילוד לעברים, והם לא היו יודעים שקופו ללקות על מי מריבה: ממלרים אם מישראל, ורואין אנו שסופו ללקוס במיס, לפיכך גור אומו סיום אף על המלרים, שנאמר כל הבן סילוד, (22) לכל עמו. אף עליסס גור, יוס שנולד משה אמרו לו אָלְטַגְנִינֶיו, היוס נולד מושיען, ואין אנו יודעים אס

שס, וכשינאו היה משה בן שמונים שנה, אם כן כשנסעברה ממנו הימה בת מאה ושלשים, וקורא אומה בת לוי: שנייס, ואף סיא נספכה להיות נערה. ובת ק"ל שנה היתה, שנולדה בבואה למלרים בין החומות, ומאתים ועשר נשחרו לו גורמך קשה משל פרעה, אם פרעה גור על הוכרים ואחה גם כן על הנקצות. צרש"י ישן) והחזירה ועשה צה לקוחין (I) ויקח אח בח לוי. פְּרוֹשׁ סיס ממנס מפני גוירמ פרעס, (ומור ולקמס, וזסו וילך, שסלך בעלמ במו שממרס

(S) כי שוב הוא. כשנולד נממלא סבים בְּלוּ חורס (קומס יב.):

ופת: ותשם בסוף. הוא לשון אגם רושי"ל צלע"ו, ודומה לו קנה נפוף קמלו (ישעי ימ, ו): ועומד כפני רך וכפני קשה: - בחמר ובזפח. ופס מכסוץ ומיט מכפנים, כדי שלא יריס אוסו לדיק ריס רע של לשבעה יולדת למקומעין, והם בדקו אחריה לסוף מ': גמא. גמי בלשון משנה ובלע"ז יונ"קו, ודבר רך הוא, (ε) ולא יכלה עוד הצפינו. שמנולס סמלרייס מיוס שסחירס, וסיף ילדמו לששס חדשים ויוס ה', שסיולדת

מפייטן, כי למס לנו לכמוב ונעכומיס סולכומ: אה אמחה. אם שפתמס. וכבומינו דרשו לשון יד, אבל לפי דקדוק (סומס יב:) סולכוח לשון מיחס, כמו סַבֶּס סְׁנֹכִי סוֹלֶךְ לְמוּח (ברחשית כס, לב), סולכוח למוח לפי שמיחו בס, וסכחוב סיפור, כמו רְפֿוּ מֶלְקַם יוֹפְבּ פֻל יֶדִי (שמופל־ב יד, ל), והוא לשון יד ממש, שיד האדם סמוכה לו. ורבופינו דרשו (a) לרחץ על היאור. מרם סמקרא ופרשסו, ומרד בת פרעס על סיאור לרמוץ בו: על יד היאור. אלל

נשאמר מילדי העקרים זה: וְהְנַתְרַנַעַר בַבֶּת וַמַּחְמָל עְלְיוּ וַמִּפְּמַּעַ וַמִּרְצָּרֵוּ צָּתַרַנַּיֶּבֶר

נאמבע מבני יהודאי הוא מולולא לכי וחסת עלוהי ופְתַחַת וְחַזְת יָת רְבְיָא וְהָא

'This is one of the Hebrews' compassion on him, and said: that wept. And she had even the child; and behold a boy And she opened it, and saw it,

אֶנוַנוֹּלְבוּ: מּנְפָּט מוּ בּמּבּבּיִּט וְבּינִל לַבְּ בּמִנִּפִּטִּא מִוּ יְבִיבִּיִּטְא וְּעְיִנְיִל ַ עַאָּלֶבּ וֹפְׁנֵאִטִּי לְּבַּ אִמֶּע עַאִּינִילְ וֹאָפָּרִי לִּיּדְּ אִמָּע

ליף ית בְבְיָא: נקאמר אַחֹתוֹ אָל־בַּת פַּרְעֹה נְאַמָרַת אַחָתִיה לְבַת פַּרְעֹה

child for thee?" women, that she may nurse the thee a nurse of the Hebrew 7 daughter: 'Shall I go and call Then said his sister to Pharaoh's

children.

אֶם וַיֶּלֶר: ַנַמַבְּבַ בְּתַּבְלְמָב נַשַּׁבַבָּא אָבַ אָּגוּגָר נַאָּזַלָם מִיבָּימָהָא וַמְאַמֶּר לֶהְ בַּתְ־פַּרְעָה לֻכִּי וַאֲמָרָת לַה בַּת פַּרְעָה

יקָרְת יָת אָמֵּיה דְּרְבְיָא:

and called the child's mother. her: 'Go.' And the maiden went

ot biss rethgusb s'dosrshT baA

النازيكالان: שְׁבְרֵיךְ וַתִּקְּח הָאִשְּׁה הַיֵּלֶדְ אַנְרִיךְ וּנְסִיבִּת אַהְּהָא רְבְיָּא וֹבוּנִלֵּבוּנִ לְגִּ נֹאֵנֹג אָשׁוֹ אָשַר נֹאַנָּנִלִּנִינִ לְגַ נֹאֵנֹא אָשֹּנוֹ נִעַ היליכי אָת־הַנֶּלֶד הַנָּהֹ הְלִיכִי יְת הְבְיָא הְבֵין וַמְּאָמֶר לֶהְ בַּתְ־פַּרְעָה וַאֵמֶרָת לָה בַּת פַּרְעֹה

nursed it. woman took the child, and give thee thy wages.' And the and nurse it for me, and I will unto her: 'Take this child away, And Pharaoh's daughter said

הַמָּוֹם מָשִׁיהָהוּ: שְׁמִל מִשְּׁה וַהְּאִמֶּר בָּי מִן־ " פּרְעָּה וְיָהִי־לָה לְבֵּן וַהִּקְרֶא לְבַּת פּרְעָּה וַהַנָה לַה לְבִּר וּנְּלְבַּלְ עַיִּבְּלֶע וַשְּׁבֹאָענִ לְבַעַ נְבָּלָא בָבָּנֹא נָאָנִטִּנִינִינִי

אַבי מו מוָא שָׁחַלְמִיה: יקָרָאַת שְׁמֵיה מֹשֶׁה וַאֲמָרָת

him out of the water.' Moses, and said: 'Because I drew son. And she called his name daughter, and he became her brought him unto Pharaoh's And the child grew, and she

מַבֶּר אָיִשׁ־עִּבְרָר מֵאָּחָיוּ: בְּסִבְּלְעָשׁׁ נִגְּבְאָ אָנְהָ מִגִּבְנִי علاعر طَاهِم الرَّيْظِيمُ الْأَرْامِ الْأَرْامِ الْأَوْمَ الْبُومَ رَابِم يُمَانُمَا لِيَابِهُ ניהו בּיָמָים הְהַם נַיּגְדַּל נִהָנִה בִּיימיָא הָאַנּוּן וּרְבָא

מִבוּג בַלְּבַב גְּבוּגַג מִאָּבוּנְבִיג: בְּפִּילְטְׁנְרֵיוֹן נִשְׁזָא נְּבָר מִצְּרֵי

a Hebrew, one of his brethren. and he saw an Egyptian smiting and looked on their burdens; he went out unto his brethren, when Moses was grown up, that And it came to pass in those days,

לשון סקודש סיס לו לסנקד אממס מ"ס דגושס, וסס דרשו אם אממס, אם ידס ונשמרבבס אממס אמום סרבס (סומס

והנה נער בוכה. קולו כנער: (6) וחפחח וחראהי. לממי כלמס, סילד, זסו פשומו. ומדרשו, שכלמס עמו שכיים (קומס שס שמו"ר ל, כה):

d(**d**(**d**(**d**(**d**)): (ד) מן העבריות. שהמזירמו על מלריות הרגה לינק ולה ינק, לפי שהיה עתיד לדגר עם השכינה (שמו"ר ה, ל.

(8) וחלך העלמה. סלכס בוריוום ועלמום כעלם:

(9) היליכי. נמנבאס ולא ידעס מס נמנבאס, סי שליכי (שמו"ר שם קועס שם):

בנה, עשה, לוה, פנה, כשיבה לומר בהם פעלמי, חבה היו"ד במקום ה"ה, כמו עשימי, בנימי, פנימי, לוימי: ַפִּי ਰ਼ੇਰ עַוֹן סָסְׁכֶן (וכריס ג, ט), חֿבל משימי, חֿינו חੈלחֿ מגורח חיבה שפעל שלס מיוסד בס"חֿ בסוף החיבה, כגון משה, משימיסו אלק הַמִּישׁוֹמִיסוּ, כאשר יאמר מן קס סקימומי, ומן שב סשיבומי, ומן בא סביאומי, או משמיסו, כמו ועַש מגורם מֶשֶׁה, ולשון הוצאה הוא, וכן יַמְשֵׁנִי מִמֵּיִם רַבִּיִם (שמואל־בּ כבּ, יו), שאלו היה ממחברם מש, לא יחכן לומר לשון ספירומיו, כמו לא גְמוּשׁ (יסושע א, ח) לא משו, כך חברו מנחם. ואני אומר שאינו ממחברת מש, וימוש, אלא (10) משיחהו. כמרגומו שְׁמַלְמֵּיש, והוא לשון הולאה בלשון ארמי, פְמִשְׁמַל בִּנִּימָא מִמַלְבָּא, ובלשון עברי משיחהו,

נישְמְנֵרוּ בַּחִוֹל: אָלן אָישׁ וַיַּךְ אָתְרַהַמְּצְרָרְ אָבַר לֵית אָנְשׁ וּמְהָא יָת

לְבְׁמְּה לַמִּׁנִי נַכּּנִי בַמֶּבִּי: אַנְטָים עַבְרָים נַצָּיִם וַיֹּאַמֶּר חְבֵּין נִיּבְרִין יְהַיְּדָאָן נְצֵּן

אַכוֹ װַבַע הַדָּבֶר: עַמְּצְרֶרְ וַיִּירֶא מִמֶּרְ וַיּאַמָּר מִצְּרָאָר יְּדְחֵיל מִשֶּׁר וַצְּמָר אַמֶּר כַּאָּמֶּר הַרָּנְיִם אָתַר אָמָר בְּמָא דַקְּטַלְּמָא יָת וְשִׁפֶּׁמַ מְּלֶינוּ חַלְחָרְגַנִּי אַמָּח וְדַּיִּין עַּלַנְא חַלְמִקְמְלִי אַמְּ ַנַגָּאִמֶּר מָּן שְׂמָּוֹדְ קֹאָוּשׁ שַּׂר נַאֲמַר מַן שַׁוְיָדְ לֹגְבַר רַב

なく_ご亡なし: ניבְרָח מֹשֶׁה מְפְּנֵרְ פַרְעָּה מִשֶּׁה וַעָּרִק מֹשֶׁה מִן בֵּדְם פּ הַנְּה וַיְבַקֵּשׁ לַהֲרַג אָת־מֹשֶׁה הָדֵין יּבְשָּא ֵלְמִקְטַל יָת נישְׁמָע פּרְעֹה אָת־תַדְּבֶר וּשְׁמִע פּרְעֹה יָת פּהָגִמָא

%**⊈**′Ü[: אָת־הָרְהַטְּיִם לְתַשְׁקוֹת צָאוֹ יָת רָטָיָא לִאַשְׁקִאָּה עָּנָא וַמְבָּאַנְה וַמִּדְלֶנְה וַמְּטַלֶּאַנְה וַאֲמַאָּה וּדְלַאָּה וּמְלַאָּה بذرحتا منائا مُتَحَم خُرُبِ بذِرَخُم لَمَانًا مُحَم خَرًا

מֹגַּבְאָב וֹמַמִבִיב בּּטַלְאִי וּנְפָּן כַּעַ וֹכֶּע וּנְיֵבְא בָּּג וֹאִטְפָּנִג לְכָא וּלְכָא וֹעַוֹא

Ġ∐ĊĊĿ: וֹאַמִּר לְטַוֹּבֹא לַמֹא אַשַּׁ מִּטִּ נוצא בּנוֹם הַשָּׁנְי וְהַנָּה שְׁנֵי וְהָפָּל בְּיוֹמָא הַנְּנָיִא וְהָא

בַּלוּשְׁמָא אָטִוֹּדַת פַּטִוֹּמָא:

באבא מבנו נימב פרעה יינייב בארעא דמדין וועוב מגן בובא:

Egyptian, and hid him in the was no man, he smote the $_{\rm 12}$ $\,$ way, and when he saw that there And he looked this way and that

thy fellow? wrong: 'Wherefore smitest thou and he said to him that did the Hebrews were striving together; and, behold, two men of the And he went out the second day,

the thing is known.' Moses feared, and said: 'Surely didst kill the Egyptian?' And thinkest thou to kill me, as thou ruler and a judge over us? And he said: 'Who made thee a

of Midian; and he sat down by a Pharaoh, and dwelt in the land But Moses fled from the face of thing, he sought to slay Moses. Now when Pharaoh heard this

troughs to water their father's and drew water, and filled the 16 seven daughters; and they came Now the priest of Midian had

- וכוגטו כן טגום: ובא על אקמו, כסבורה שהוא בעלה, ומור האיש לבימו והרגיש בדבר, וכשראה אומו מלרי שהרגיש בדבר, היה מכהו ורודסו. ופעלס של שלומים בם דברי סיס, ונמן עיניו בס, ובלילס סעמידו וסוציאו מבימו, וסוא חור ונכנס לבים ממונס על שוערי ישראל, וסיס מעמידס מקרות סגבר למלאכתס (שמו"ר א, כת): מכה איש עברי. מלקסו על בימו: וירא בסבלוחם. ומן עיניו ולבו לסיוח מילר עליסס (שמו"ר א, כו): איש מצרי. ווגש סיס, (II) ויגדל משה. וסלה כבר כתב ויגדל סילד, ה"ר יסודה בר"ה סרה שון לקומה והשני לגדולה, שמינהו פרעה
- (SI) ויפן כה וכה. ראס מס עשס לו נצימ ומס עשס לו נשרס. ולפי פשומו כמשמעו: וירא כי אין איש.
- סכסו, נקרם רשע בסרמם יד: רשך. רשע כמוםך: (EI) שני אנשים עברים. דמן ולבירס סס, שסומירו מן סמן: נצים. מריביס: למה חבה. לע"פ שלל שקין קיש עמיד לנקת ממנו שימגייר:
- לסגאל: אבן נודע הדבר. כמשמעו. ומדרשו, נודע לי סדבר שסיימי ממס עליו, מס מעאו ישראל מכל שבעיס ויירא משה. - כפשומו. ומדרשו, דאג לו על שראה בישראל רשעים דֵּילָטוֹרָין, אמר, מעתה שמא אינס ראויין (14) מי שמך לאיש. וסרי עודך נער: הלהרגני אחה אומר. מכלן לנו למדים שסרגו בשם המפורש:
- הבאר. למד מישקב שנודווג לו זווגו על סבאר: סחרב, סוא שאמר משס, וילילני מחרב פרעס: (וישב בארץ מדין. וחעכב שס, כמווישב יעקב:) וישב על (EI) וישמע פרעה. סס סלשינו עליו: ויבקש להרוג את משה. מסרו לָקוֹמָמֵינֶר לסרגו ולא שלעס צו אומום לסיום נכדים בעבודם פרך, אבל רואס אני שסס ראויים לכך:
- (16) ולכהן מדין. רצ שנקן,ופירש לו מעצודת אליליס ונידוסו מאללס: אח הרהשים. אם בריכום מרולות

משֶׁרְ וַנַּוֹשִׁלְּן וַנַּשְׁלְ אָת־צֹאַנֶם:

Ľ.́L□: וֹגְאָמֶׁר מַבַּוּעָּ מִנִיבְשָׁוֹ בַּאָ וֹאֶׁמָר מָבֵין אָנִוּיִטִין לָמָיִםִי تَفْجِهَدُك هُجِـلَمَنَهُم هُجَنَتُنَا تَهُمَعُكَ ذِلْمَ لَمَنْهُم هُجُنِينًا

לַנוּ נַיִּשְׁלֵ אֶת־הַצְּאוֹ: מָיַר הַרְמִּים וִנִם־דְּלְּה דְלָה נּי נְּיִאְמֶּבׁוֹ אָנִה מֹבֵּּרְ. בִיבִּּגִלְנִי

کب اٰن×حے ځات□: זֵרְ עַּנְבְּנְתָּיִר וְאַיִּיׁ לְמָּה וַצִּמָר לִבְּנְתִּיה וְאָן הוּא לִמָּא זַרְ עַּנְבְּנְתָּיִר וְאַיִּיׁ מְרָצֵּוֹ דְּנְמָר לַבְּנְתִּיה וְאָן הוּא לִמָּא

יי נפּלֶר בּן נּילֵבֶא אָט הָּמִי וּילִידָּט בּר ילַרָא זָט הָמִיה ربور אָת־צִפּרָה בִּתִּי לְמֹשֶׁה:

ıוֹלִיאֶל מֹשֶׁר לְשֶׁבֶּת אֶת־הָאִישׁ

בְּאֶרֶץ נְכְּרְיֵּה: (פּ) צְּרְשָׁם בֵּּרְ אַמְּרַ צַּרַ בַּיְנְינִי, צַּרְשָׁוִם אָבִי אָמָרְ בַּיָּר בְּיָרִינִי,

<u>הַאֶּלְהִים מִּן־הַעֲּבֹדֶה:</u> נּוֹמֹלוּ נְעַּהֹלְ הָּוֹמִּלִם אָּלְ-さし さばれれ בּ נֹּלְמַׁעַ מַּבְּשׁ מִאֹנְוֹם נַבּּאָנֹעַוּ ניְהִי בַּיָּמִים הֶרַבְּים הָהָם

نظط: אֶתְ־אַבְרְתָם אֶת־יִצְּתָק וְאֶת־ וּוֹלָר אֵלְהִים אָת־בָּרִיהֹוֹ וּוֹמָּמֹת אֶּלְעַנִים אָּעַרַנֹאָלַטִּם

ינודון: קמָּע ופֿנַלוּגן וֹאַמֻּלוּ וֹע ⁴ וּבְּאִי הַרְעָּיִם וְיִּגְרְשָׁיִם וַבְּקָם וַאֶּמִי רְעַיָּאִ וְטְרַרְוּנִין וְקָם

יוֹמָא דֵין:

נְגָלָא: מובלא בלא כלא נאַהַּלוּ נע מוֹכֹּוֹא מוֹנֹא בּנֹהֹא וֹאַבּ וֹאֵמֹרִא אַבְרָא מִגֹרַאִּנ

ביה וייכול לחמא:

בְרַתֵּיה לִמִשֶׁה: אַכּוֹנִיאַ וּיהַב יָת צַפּוֹרָה משה קמהַב עם

בַּאֶּבֶת נוּכִבְאָבי:

וּמִות מַלְכָּא アはギアバロ נְנַינְע בַּוּמָנָא סַנִּיאַנָּא בַאָּנוּן

خظئت الشرا هاخيانه: יוֹמִילוּ יִסְבִיבַע לַבִּיבַעָּעוּן פּוּלְטָוֹא דַּבַוֹנִר קּשָׁי עַלִּירוֹוֹן נאטאַנעו פֿנו והָבאַן מו

<u>ְּדְּמִׁם ְיָבְּטִׁל וּדְעִם יַעְּלִב:</u> נָת קַנְמֵיה דִּעָם צַּבַ ظن، حَكٰىٰ بال

> watered their flock. stood up and helped them, and drove them away; but Moses And the shepherds came and

that ye are come so soon to-day? their father, he said: 'How is it And when they came to Reuel

the flock. drew water for us, and watered the shepherds, and moreover he of the hand of the hand of And they said: 'An Egyptian

that he may eat bread. ye have left the man? call him, 20 And where is he? Why is it that And he said unto his daughters:

Zipporah his daughter. with the man; and he gave Moses And Moses was content to dwell

strange land. s ni regnerie a stranger in a 22 his name Gershom; for he said: And she bore a son, and he called

reason of the bondage. their cry came up unto God by bondage, and they cried, and of Israel sighed by reason of the 23 of Egypt died; and the children of those many days that the king esruoo ədi ni sssq oi əmsə ii baA

Isaac, and with Jacob. covenant with Abraham, with 24 and God remembered His And God heard their groaning,

המים העשויות בארן:

- (TI) ויגרשום. מפני הנידוי:
- אחת מכס, כמה דאת אמר כי אם הלחם אשר הוא אוכל: (02) למה זה עזבהן. סכיר בו שסוא מורעו של יעקב, שסמיס עוליס לקראמו: ויאבל לחם. שמא ישא
- ומדרשו לשון קַּלְסּ, נשבע לו שלח יזוז ממדין כי חס ברשוחו: (IS) ויואל. כמרגומו, (ק"א כמשמעו) ודומה לו הוֹהֶל נֶח וְלִין (שופעים ימ, ו), ולו הוחלנו, הוחלמי לדבר.
- מינוקום ישראל ורוחן בדמס (שמו"ר א, לד): רועס וגו' ובאם משועס על ידו, ולכך נסמכו פרשיום סללו. (צר"י): רימה מלך מצרים. נלמרע, וסיס שוחע (33) ויהי בימים הרבים ההם. שסיס משס גֶר צמדין, וימם מלך מלריס וסולרכו ישראל למשועס, ומשס סיס

נייֻדע אֱל'הִים: (ס) ⁵⁰ נינ א אָלְנִים אָנוַ בּּדְוֹ, וֹמִּבְאֵלְ נִינְלָ, בַּבְּׁם נִּדְ מִמִּפִנְגַא צִבְּדָוּ

בְאֶלְהַים 84_ĽL אָת־הַצּאַן אַהַר دد،ه، نندر ببناز جتا هدانا تنزئر וּמֹשֶּׁה הַנֶּה רַעֶּה אָת־צָּאוֹ

لْلَافِيْكِ مِنْ اللَّهِ مُحْدِدِ וּנְבֹא וֹבִינֹּב בַפַּנֹב בַּגָּה בַּ ² בְּלַבַּת־אָשׁ מִתְּיִּךְ

הַזְּהַ מַדִּינִּ לֹאְ־יִבְעָּר הַפְּנֶה: וְאֶרְאֶה אֶתְהַפַּרְאֶה הַגְּּדִל וְאֶחִוּי יָתְ הָוְוָנָא רַבָּא תְּדִין

נַיָּאַמֶּר הַבַּּנִי: הַפְּנָה וַיְּאָמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וַצֵּמֶר מֹשֶׁה מֹשֶׁה וֹאֲמַר ⁺ ניקרא אַלִיו אָלהִים מִתַּוֹדְ יִקְרָא לֵיה יִי מֵנִּי אַסְנָּא

מְלֵיו אַדְמָת־לִבֶשׁ הָוּא: הַמְּלְוֹם צֵּעֶשֶׁר צַּמְּדוֹ עוֹמֵד דְצַּהְ קַצִּים עַלווֹהִי צַּתַר , הַּבְּנֹהֹבְּנִיבְ מִהֹבְ נִינֹבְיוֹב בָּנ סִינִּב מִהַּבְ נִינִבְּוֹב אַנִיג אַנִּבֹא נּיֹאָמֶּר אַּגְשַׁלֵּנֵר עַגְיִם נֹאָמָר לָאִ שַּׁלֵנִר עַלְלָּא חִּבִּי

لې%८ٍ۲،۵۰ פְּנְיוּ ְבָּי יְרֵא מֵחַבִּיט אֶלְ- וּכְבַשִּׁנּוּן מִשֶּׁה לְאַפּוֹהִי אֲרֵי נאלהן יעקה ויספר משה דיצקה נאלהיה דיעקב هُذِينَا هَدُنُونَ هُذِينَ لَجُونَ هُذِينَ لِهَدُنُونَ هُزُونِ لِهَدُنُونَ هُزُونِ لِهِ

> למפֹבלעון וֹנ: نَشِلَهُم لَهُمَا خُمْنَمُكَانِيَا

> וֹלוֹגא בּייִ לְחוֹרֵב: לַמּוּבֹא בַאַנוֹינּלִי הַּלְוָנִיי בהיא למדקרא נאָקא וֹבַבּר יָה עָנְאָ לַאָּתַר שְׁפַּר בוטבו שמוני בלא במבלן ומְמֵּב בַוֹנִב בַמֵּג נִע מֹנֹאַ

ならない。 בְּאִישְׁרָא נְאָסַנָּא לְיָּחִוֹהִי אַסּוֹא נֹוֹוֹא נֹוֹא אַסּוֹא בֿהַר בְּהַלְעוִבִים אִיהְשָׁא מִינִוּ ڗؚؾڔؗٚ؉ۦڟڔٝۼٙڬۦڹٮڹٞٮ؊ڮ۫ڔ۫؞ڔۼۻٷڔ؞ڟڔٝۼڂ؉ۦ*ڎ*؞ڔۦڂ؞ٮ

מא דין לא מחוקר אַפּנָא: ַמְאָב אָסְבְרַרְנָא נַאַמַר מֹשֶׁר אָחָפְּנֵי כְּעַן

בַּאַלֹא: נינרא יְרְנְיָה בַּי פָר לְרְאָנִית נְחָזָא וְיָ אָרֵי אִּיִפְּנֵּה לְמָּהְזֵי

ひにる には:

בוג מלאסטללא להנת آبهُشُد هُرْدَر هُرُكَ، هُدُبك نَهُضُد هُرُم هُرُكُم يَهُدَكَ

> of them. Israel, and God took cognizance And God saw the children of

mountain of God, unto Horeb. wilderness, and came to the flock to the farthest end of the priest of Midian; and he led the of Jethro his father-in-law, the Now Moses was keeping the flock

bush was not consumed. bush burned with fire, and the and he looked, and, behold, the fire out of the midst of a bush; To əmsh s ni mid otnu bərsəqqs And the angel of the Lord

why the bush is not burnt. this great sight, and see this great sight, And Moses said: 'I will turn aside

And he said: 'Here am I.' bush, and said: 'Moses, Moses,' unto him out of the midst of the turned aside to see, God called And when the Lord saw that he

thou standest is holy ground. thy feet, for the place whereon 5 hither; put off thy shoes from off Agin ton werd' :biss oH bnA

look upon God. hid his face; for he was afraid to the God of Jacob.' And Moses Abraham, the God of Isaac, and of thy father, the God of Moreover He said: 'I am the God

- (24) נאקחם. לעקמס, וכן מַעִיר מָמִיס יָנְמְׁקוּ (מֹיוּב כד, יב): אח בריחו אח אברהם. עס מברסס:
- (25) וידע אלהים. נמן עליסס לב ולה סעליס עיניו:
- (I) אחר המדבר. לסמרמק מן סגול, צלח ירעו נצדות חמרים: אל הר האלהים. על צם סעתיד:
- נאכל, כמו לא עבד בה, אשר לקח משם: לנו כיוצא בו, עָס שַׁמֶלֶס לְבְּמֵךְ (ימוקאל מו, ל): מהוך הסגה. ולא אילן אחר, משום שִמּוּ אָנִכִי בְּצָבֶס: אבל. (S) בלבה אש. נטלסנת אט לנו טל אט, כמו לנ סטמיס, בְּלֵנ סָמַלְס, (טמו הל-ב ית, יד) והל ההמה על ההי"ו, שיט
- (3) אסורה נא. אמורס מכאן לסמקרצ שס:
- (a) של. אַלוּף וסולא, כמו וְנָשַל סַבּרָוָל (דבריס ימ, ס), כי ישל וימך: אדמח קודש הוא. סמקוס:

לְנְשְׁתְּ בָּי נְדַעְׁמְטִי אָטַ־מַכְאָבֶּוו: لْكُن مَمْ خَالُتُ مِثْمَمُ فَي مُخَالًا لَا خُرِياً لِمُ ע אָעַבְּלֵּוֹנְ מַפִּׁנְ אֵׁמֶּבַ בַּׁמָּגַבִּינִם וַנְאָמֶר יְהְנָה רָאָה רָאָיתִי

פֿבְמֵּ בֵּיבֵּיהוֹן: בְּיִם מִפְּלְמִיהוֹן: לבוקטבון המוה פבמו מן מהכוע המו עלמהלום ווע נאמר וו מולא ול. פרמי

their pains; their taskmasters; for I know have heard their cry by reason of people that are in Egypt, and surely seen the affliction of My And the Log D said: 'I have

וְעַגְם בּים *בּי* ĹĽĠĹţĸ لتكنائر וְבוֹאֵמָבוְ אֶלְ־מְקוֹם הַבְּנְעֵּנִי וְהַחִהִי אָל־אָנֶץ זְבָת חָלֶב יוְדְנָשׁ \$<u>4</u>_\$\\ שוקה ורְחַלָּה الْجُنَةُ حِلا لَا يُعْدُمُ لَا يَانِهِ לאֶבֶׁר לְעַבּּגלַוִו מִיּנֹר מִבָּּנְוֹם וֹאִטִּוֹלְיִנִי

زىكانڭى: וֹאֶמוָבְאֵּג ŀĠĹţäſ لنائق לְאָנוֹר כָּנְעָּנְאָנִ نظفة، לְאָבֹת מֹבֹבֹא שַׁלָּב וּבַבָּת עוניא לְאָנִע מְבָא וּפַּטְּיָא ילַאַסָּלוּהָדוֹן ダレダメ はごしゃ 下は半口が スペッマルストライン

Amorite, and the Perizzite, and and the Hittite, and the unto the place of the Canaanite, flowing with milk and honey; land and a large, unto a land out of that land unto a good Egyptians, and to bring them up them out of the hand of the and I am come down to deliver

לְיַבְאָנִים: אָטַר הַלְּהַלָּ אָהֶה הַ מְצְּרָנִים בְּלֵי בְּיִנְיםׁאַ בְּמָצֶּרָאֵי نَشِدُهُم قُعْد هُذُرْ أَرْق لَعْدِي نَشِدُهُم مَمْ لَا كَفْدُمْ أَهْدًا וַעּהְי הְנָּהְ צַעְּקְקָה בְּנֵי וּכְעָן הָא קְבִילָת בְּנֵי

Egyptians oppress them. oppression wherewith the Me; moreover I have seen the children of Israel is come unto

And now, behold, the cry of the

the Hivite, and the Jebusite.

نَّمُلِّ \$ מִמָּגַּׁנִוֹם: قَلَمْت لَيَّة عُنَا مَقَّدَ خُدِّا قَلَمَا لَهُوْدَ ثَنَ مَقِدَ خُدُرَ لَمُقَالَ كُذِّت لِكُمُكِنَاكَ عُدٍ يَخْمَا عَنَاء لَعُمْكِنَافَكَ كُرَّاتِ

וֹמִּבֹאָץ מִמִּגַּבוֹם:

of Egypt. people the children of Israel out thou mayest bring forth My send thee unto Pharaoh, that Come now therefore, and I will

וֹבָׁנְ אַנְאָנֵא אֵטַבְּבָּוֹנְ נִאְבָאֵלְ וַאֲבֵוּ אַפָּגּם זִטְ בָּנִּוּ נִאָּבָּאָ ـ لَذَ هُرَدَ، فَر هَزَّكَ هُمْ قَلَمْنَ هُذِهِ هُدَ، هَنَدَ خُزْنَ قَلَمَنَ וּנֹאָמֶר מִמֻּּעִ אֶּלְבַיַנְאָנִם נַאָּמַר מָמָּר בַּוֹבֶם נֵיָ מַן

ದದಭ್ಗೆ ದಿ:

of Egypt? forth the children of Israel out Pharaoh, and that I should bring $_{\rm II}$ am I, that I should go unto And Moses said unto God: 'Who

प्टूट प्रकृतः מַעַּבְרוּן אָת־תָאֶלֹהִים עַל בְּהוֹצְיאֵךְ אָת־הָעָםׁ מִמִּצְרַיִם בּ קְּבַּ תְאָנִת בָּי אָנָבֶי שְׁכַּחְתָּיִף ניאמר בי־אָהְיָה עִמָּּה וְזָה־ נִאַּטִר

בוב וו גל סורא הבון: נת עמְאַ מִמְצְרֵיוֹם הִפְּלְחוּן kta azidi tatalıdı خْمَمَّلُكُ لِيَا كُكُ هُلُمُ هُدَرً אָבו וֹבו מומבו

'.nistnuom shall serve God upon this forth the people out of Egypt, ye thee: when thou hast brought token unto thee, that I have sent with thee; and this shall be the And He said: 'Certainly I will be

- עיני ולא אאמוס את אוני מלעקמס: (∀) כי ידעחי אח מכאוביו. כמון יוַזְּע מֻלְּסִיס, כלומר כי שמחי לב לסחבונן ולדעח אח מכאוביו, ולא סעלמחי
- (11) מי אנכי. מס לני מעוב לדבר עס המלכיס: וכי אוציא אח בני ישראל. ולף לס מעוב לני, מס זכו (10) ועחה לכה ואשלחך אל פרעה. ואס מאמר מס מועיל, וסולא אם עמי, יועילו דבריך ומוליאס משס:
- . אני להציל, כאשר ראים הפנה עושה שלימומי ואיננו אָפָל, כך מלך בשלימומי ואינך ניווק, וששאלם מה ובומ יש לישראל היא, כי אם משלי, כי אהיה עמך, ווה המכאה אשר כאים בפנה, לך האום כי אנכי שלחמיך, ומללים בשליחומי וכדאי (בו) ויאמר כי אהיה עמך. השינועל השון ההשון ועל ההרון החרון, שהתה מי הנכי כי הלך הלפרעה, לה שלך ישראל שַפַּעַשָּׁה להס נק ואוניאס ממנריס:

ৡৢ८ৢঢ়ৢঢ়৾ וְאֶמְרוּ־לֵי מַה־שְּׁמֹוֹ מָה אַמָּר עוֹ שְּׁמֵיה מָא אֵימַר לְהוֹן: نهٰلۃے لٰאُמֹנִים אُכִיוֹי בּאַ אָגַ_בּוֹנוֹ رنخور משָׁה چַל־הַצֶּלֹהִים

شِكْلَاد لِمُكَارَفُهُ: עאָמָּר ְ לְבְּׁנֵגְ יִמְּבְאָבְ אֶבְיִנִי לְבָּנְגִ יִמְּבָאָבְ אָבִינִי הַּלְנִוּגִ יי אַהְיָה אַשֶּׁר אֲהַיָּה וֹיֹאמֶר כָּה אָהִיָה וַאַּשָּר כִּדְּנָן מִישָּר ごぶびし

לקלם וֹזֹנו וֹכִנוֹ, כַּנוֹר דִּנוּ: رَمُّكُ لِهُ مُكِلِّلُهُ لِمُكِرِّكُ لِمَا لِمُكْرِدُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّ אַּבְבֹּבְיִם אֶּבְבֵי, וֹגִּעַׁל נאַבְעַי, יְהְנְה אֱלְהֵי אֲבֹהֵיכָּם אֱלְהֵי ·· בְּעַרַ עִּאָמִּרֶ אָּלְ בִּּנְוֹ, וֹמְּנִאָּלָ, שֵׁנֶמֶר يتخيد فند پيخابَات پجامينيد يهيد فند بې چافتيد جدير

בְּבֶּם בַּמָּגַבוֹנם: פֿבַע פֿבַעני, אָנַכָּם וֹאָנַרַ אַבְרְהָהָם וֹגְּהָלָל וְוֹגְּלֵר כַאמָר אַלְטַּיכֶם וֹרְאָר אָלָי אֶלָי אֶלִינוֹי ممرعر إلإقاري لاكتبط إمثأم الاكترا كِلَّا لَهُوَفُقٍ هُلَا لَكُرِّ نَشِلَهُم

> <u> ۿ۪ڂٛڷڶڗ؞ ڰٚڿ؞ڎؙڡ ۿڂ۪ڡڗ؞ڂ۪ۯٮؙڎؠٳٳڎ؞ڟڎؠٳڂؠ</u> לבון אֶלהָא דַאָּבָהָהָכוּן אָטָּג לְנְעַ בְּנָג וֹאָבִאָּלְ וֹאִנמָר נאַמַר מֹשֶׁה קֵרְם יִיְ הָא אַנָא

<u> אַל הִים</u> אַל־מֹשֶׁה וַאַמָר יִי לִמֹשֶה אָהִיָה אַשֶּר

אנוגל ועכווש لْكَامِلُ كَانِكُلُولُمْ خُرُحُمْ كُلِّد لْكُلِّهُ: לושכון בון שמי לעלם היה דיעקב שלחני كهخلات هجراد كالخنط אֶלְנִא בַּאָּבְנִיהְכִין אֶלְנִייה ĠĖڙ،

באטהבור לכון במגבום: מבלב בכובלא זטכון וזע にぶくて ڲ۠ڴڷٮڬ ĽXĊĹĽQ אַלְהָא דַאַבְּהָהָכִוּן אָהָנָלִי ית סָבֵי

> His name? what shall I say unto and they shall say to me: What is fathers hath sent me unto you; unto them: The God of your 13 children of Israel, and shall say Behold, when I come unto the And Moses said unto God:

of Israel: I AM hath sent me unto shalt thou say unto the children THAT I AM; and He said: 'Thus MA I' :sesoM otnu biss boD bnA

unto all generations. ever, and this is My memorial me unto you; this is My name for and the God of Jacob, hath sent of Abraham, the God of Isaac, the God of your fathers, the God 15 the children of Israel: The Logp, Moses: 'Thus shalt thou say unto And God said moreover unto

you in Egypt. and seen that which is done to have surely remembered you, hath appeared unto me, saying: I Abraham, of Isaac, and of Jacob, your fathers, the God of 16 them: The Lord, the God of Israel together, and say unto Go, and gather the elders of

מפירום ואני אברך הספיחים: וְזֶה לְּךְּ בְסְוֹת מְבֹּוֹל הַשְּׁנֶה מְפִינִּח וגוי (ישעיי לו, ל), מפלח מנחריב חהיה לך לחוח על הבעחה חחרת, שחרלכס חריבה ממלכים מעבדון אומי על ההר הוה, שמקבלו החורה עליו, והיא הורום העומדת לישראל. ודוגמת לשון זה מלינו, מלרים. דבר אחר כי אסים עמך, וום שחללים בשליחוחך, לך סאוח על סבטחם אחרת שאני מבטיחך, שכשחוליאם שינאו ממלרים, דבר גדול יש לי על הולאה זו, שהרי עמידים לקבל החורה על ההר הזה לפוף שלשה חדשים שינאו

(פו) זה שמי לעלם. מקר וי"ו לומר, סעלימסו, עלם יקרם ככמבו (שמו"ר ג, ע): וזה זכרי. למדו סיפן לבני ישראל כדברים סאלה, אלא כה מאמר לבני ישראל אהיה פעם אחת. וכן משמע במסכת ברכות ודו"ק): אסיס אשר אסיס, למשס לבדו סגיד, ולא שיגיד לישראל, ווסו יפס אמרמ, שגס דעמי מממלס כך סימס, שלא מגיד מלילס משס ביומר, אֿלא שלא סבין דברי סשי"מ, כי לא ממשבמו ממשבת סשי"מ, שמאו כך סימס דעמו באומרו ימברך אני מוכיר לסם לרס אחרם, דיים בלרס וו, אמר לו יפס אמרם, כס מאמר וגו'. (ברכות ט: שמו"ר ג, ו) (לא שסשכיל (14) אהיה אשר אהיה. אסים עמס גלרס ואמ, אשר אסים עמס בשעבוד שאר מלכיות, אמר לפניו רבש"ע מס

(16) אח וקני ישראל. מיוחדים לישיבה. ואם חאמר וקנים מחם, היאך אפשר לו לאמוף וקנים של ש'רבוא: נקרא, וכן דוד סוא אומר, ס' שמך לעולס ס' זכרך לדור ודור:

10

חַלֶּב יוֹבְמָי لْيَانَادُ لْنَازَدِهُ، هُمْ عُدًا أَخْنَ كُهُدَمْ مُخَلِّهُ لَأَجْدَ بَلَحْمَ: עז מֹבְבֶוֹם אָבְאָבֶאוֹ בובוען משעבור נאַמָּר אַנַּקְר אָנִיכָּם מִנְּנָיִ נְאַמָּרִית

ڗڟؘ۪ڎڰ۪ڂ \$<u>4_25</u> إنهربوب راظرية بهمت همتأ

ڲٛۮؚڷؚڒڎ بَعْاتُ فِعِالَ فِل إِنْ إِجْلُالًا كِنْ أَنْ فِي أَجْلَا عُنْ الْإِلَافِانَا عِبْ الْأَرْانِ الْأَ إَنَّ مِنْ لِمَ يُرْدُلُ فِي اللَّهِ مِنْ يُلُكُ لِمُرْشِلًا אָּבְעַי עַמְּבְרוּים נִקְּרָה עָבְינוּ מִצְּרַיִם וַאֲמַרְמָם אֵלִיוֹ יְחִוֹּה

جزر بایماد: مُثَرُكُ مَجْدَنَهُ حَيْثَكِكُ لَكِينَ ⁶¹ נֹאֵנָי יַבְּהְטִּי כָּי לְאַ_יִמֵּוֹ אָטַבֶּם

בו וְהַבַּע אָטַבֶּם: אַמֶּר אָמֵטֶּה בְּקְרְבָּוֹ וְאַטְרֵי־ פְּרִישְׁתִּי דְּאַנְּבִידׁ בִּינִיהוֹן אָטַ מִאָּנְיִם בַּכִּלְ נִפֹּלְאָנְיִ נֹאֵמִים, זָט מִאָּנִאָ, בַּכִּלְ نهْمَنْق، څھائد، ئنڌيق،

שלקון לא שללו בושם: □ローロボロ

> וֹיבוֹסָאֵי ÇŢŲŢĶ نظفة ľäalťä. はれたぶん 5×14 ないん ئنديا

> ڲ۠ڂڷڋ؉: בעו עהלף הלקא יומין אַטַלבו הַלָּגֹא וכֹהוֹ וֹנוֹגַע ※くべる ド・エドアダイ מֹלַכֹּא בַמֹּגֹנִם וֹטִימָבוּן ĹĠËſ نۿ۪ڶ؉ۮ

غاير تعاباء ולא מו פבם מַלְכֹּא בַמֹּגַנום וּלִבְּתֹּ יִּבְ, אֲבֵּוּ לָא וֹמִבּוָע

ילטר בו ישכח יהכון: וֹאָהְבַע יִני מִעַני לִּבוּבִנִי

בנשמו למני מאלאי וישי מַנוֹא ئڌرا

> flowing with milk and honey. and the Jebusite, unto a land and the Perizzite, and the Hivite, and the Hittite, and the Amorite, unto the land of the Canaanite, up out of the affliction of Egypt And I have said: I will bring you

sacrifice to the Lord our God. into the wilderness, that we may we pray thee, three days' journey met with us. And now let us go, the God of the Hebrews, hath shall say unto him: The LORD, unto the king of Egypt, and ye thou and the elders of Israel, voice. And thou shalt come, And they shall hearken to thy

go, except by a mighty hand. Egypt will not give you leave to And I know that the king of

will let you go. midst thereof. And after that he wonders which I will do in the and smite Egypt with all My And I will put forth My hand,

¿mbty; when ye go, ye shall not go And it shall come to pass, that, 21 in the sight of the Egyptians. And I will give this people favour

סלוס: (אלהי העבריים. יו"ד ימירס, רמו לי'מכומ. ברש"י ישן): (פראשים נ, כס): נקרה עלינו. לשון מקרס, וכן וַיִּּקֶר פֻּלֹסִיס (במדבר כג, ד), ואנכי אקרס כס, אסא נקרס מאמו ומיומף שבלשון זה הם גגאלים, יעקב אמר להם ואלהים פקוד יפקוד אמכם, יומף אמר להם פֶּלָד יִפְּלָד שֶׁלָהִים שֶׁמֶבֶם (18) ושמעו לקולך. מלליסס, מכיון שמאמר לסס לשון זה ישמעו לקולך, שכבר סימן זה מסור בידס מיעקב

מלרים וגו' וממרגמינן אומו וְלָא מֶן קבֶם דְּמִילֶה שַּקִיף. משמו של רבי יעקב ברבי מנחס נאמר לי: שַּמְּדִי (שס לֹחֹ, חֹ, רכלן לשון נמינה הס. וי"מ ולחֿ ביד חוקה. ולחֿ בשביל שידו חוקה כי מחו חֿשלח חֿת ידי והכימי חֿת ידי החוקה לא ימן אחכם להלוך: לא יחן. לָא יִשְׁבּוֹק, כמו עַל בֵּן לֹא נְמַמִּיךְ (בראַשִׁיִּח כ, ו), לֹא נְמָנוֹ אֱלָהִים לְהֶרַע (19) לא יחן אחכם מלך מצרים להלוך. אם אין אני מכאה לו ידי החוקה, כלומר כל עוד שאין אני מודיעו

ונגּלַטָּם אָנַבַמָּגַבונם: וֹמַּג_בּוֹנְשׁוּכִּם بخظر نمك بشظكي نهظشِه تالأك خ۲._حقاء zz LÜKÜU לשֶּׁכְבְּקְהַ וְמִאָּאַךְ אִמְּיִהָא מִשֶּׁיבְבְתַה

はなずにロ: جزيردنا ומפוניבת ביתה מנין הקפר

Egyptians.' daughters; and ye shall spoil the upon your sons, and upon your raiment; and ye shall put them of silver, and jewels of gold, and 22 sojourneth in her house, jewels neighbour, and of her that but every woman shall ask of her

خَرْ لَهُمُابِهِ فِهِ بَلَهُكِ هَكُرُكُ هُدَرِ رَمُدِهِ فِهِ هَنْفُورِ فِكَ تَجْمُرُدُهُ ذِنْ لُكِمُ يَشُمُمُهُ خُطِكُم تَسْمُونا ذِر لُحُمُ نَطَحُهُا مَنْهُ וַיַען משָׁה וַיּאַמֶּר וְהַן לְאַ־ וַאֲחֵיב מּשֶּׁה וַאֲמַר וְהָא לְא

hath not appeared unto thee. voice; for they will say: The lord believe me, nor hearken unto my IV But, behold, they will not And Moses answered and said:

್ಳಳಿದ್ದ ದಹಿಗ: ַנ^יאָמֶר

בְיָבֻרְ וַאֲמָר חוּטְרָא: (כֻ נֹאַמֹּג לִיה יִיִּ מָא בֵּין בִּידָרְ

he said: 'A rod.' bnA 'sbnsd ydt ni tsdt si tsdW' And the Log D said unto him:

נינס משה מפניו: رَيْضُرْكِيِّهِ كُلِّهُ لِمَ يَرْتُنْ ذِرْثُيْمِ أَنْكُنِ كُمُلِّمُ مِنْتَلِنَ كُنَائِهِ ניאמר השליבה אַרְצָה וַאַמַר

נערק משה מן קדמוהי:

Decame a rod in his handhand, and laid hold of it, and it by the tail—and he put forth his 'Put forth thy hand, and take it And the LORD said unto Moses:

and Moses fled from before it.

And He said: 'Cast it on the

ground, and it became a serpent; 3 ground. And he cast it on the

ניחוק בו ניהי לטטה בכפו: לְחוּשְׁרָא בִּידִיה: ַּיְרְׁהְ נְאֵהְוֹ בִּוְּבְרִׁ וַיּשְׁלְחִ יְרִוֹ וְאִוֹמִידִ בְּּרִּבְּיה וְאִיֹשֵׁים יְרְרְּ נְאֵהְוֹ בִּוְנְבִיׁ וִיּשְׁלְחִ יְרִוֹ וְאִהְמֵיף בֵּיה וַהַּנְה ניְאַמֶּר יְהְוְּהֹ אֶלְ־מִשֶּׁה שְׁלַחֹ נַאֲמַר יִיְ לְמִשֶּה אִוֹשִׁים יָדְרַ

appeared unto thee.' Isaac, and the God of Jacob, hath the God of Abraham, the God of LORD, the God of their fathers, that they may believe that the

تبترط: هَٰذُلُتُم هُٰذِينَ، نَجُنَاط تَعَذِينَ، هُذِنَيَ لِيُغَٰذِينَه هُٰذِنِيهِ יְרוֹּנִת אֶּלְתַּי אֲבִעָּם אֶלְתַּי לָנַ יִי אֶלִםֹא בַאַּבְּטַהָּחוֹן خُمْمًا نَجُرُدِه خُدِ ثِلَجُكِ جُكِّرِكَ خُدِيمِ يُدِيَّرُهُ لِأَنْ خُنْكُمُ خُرِيرًا

כמו קַפּוּר, פָפּוּר, לְמִיּד, כשידבר בלשון ופעלמס ינקד בחיר"ק, כמו וְקַבַּרָמֶּס מֻל שַמֶּלַע (שס כ, ח), וְכָפַרָמֶס מֻת הַבָּית בשר ערלמכס. לכן אני אומר, שואת סנקודס במיר"ק מן סיפוד סיא, ויפוד שס דבר נלול, וסוא מן סלשונות סכבדיס, בשו"ח בחעף, כגון וּנְשְׂחֹמֶס מֶׁת חֲבִיכֶס (ברחֹשית מס, יע), וּנְמַמֶּס לֶבֶס מֶת מֶבֶן סַגְּלְשֶׁד (במדבר לב, כע), ונמלחס חת נו"ן שסיה בהי בהיבה לפרקים, ונופלה ממנה, כנו"ן של נוגף, נושה, נומן, נושך, כשהיה מדברה לשון ופעלהם, הנקד ביד אויב, וְנְגַּפְּמָס לְפְּנֵי מֹיְבֵינֶס (ויקרא כו, יו), וְנָמַלְמָס בְּמֹוּכְּהַ (ימוקאל כב, כא), ואמרמס גלנו, לשון נפעלנו, וכל בחיר"ק, לא מסא משמשם בלשון ופעלמס, אלא בלשון ויפעלמס, כמו וְיִשָּׁקְשָּׁס מַעַּל הָשַׁדְּמָס (דבריס כח, סג), וימחס מִקְנֵס שֲׁבִּיבֶס (ברחֿשים להֿ, ע), חُשר הליל חֿלהים מחֿבינו, ולה יחמנו דבריו, כי חֿס לה היחה הנו"ן יפוד והיה נקודה יב, לו), וַיִּמְנַבְּלוּ בְּגֵי יִשְׂרָפֵׁל מֶׁת עֶדְיָס (שׁס לג, ו), וסנו"ן בו יפוד. ומנחס חברו במחברם לד"י, עס וַיַבּל מֶלִסִיס מֶׁת (בב) ומגרה ביחה. מלומס שסיל גרס לְּמַּ פּבנים: ונצלחם. כמרגומו וּמָרוֹקְנּוּן, וּכּוַיְיִנְּבְּלוּ מֻׁמִמְנְבָיִס (שמומ

בוגטל נאלטוני בוגללב:

שלומר למבירו, מודס אמס שוו שלפניך אבן סיא, אומר לו סן, אמר לו סריני עושס אומס ען: (2) מזה בידך. לכך נכמב מיבה אמת לדכום, מוש שבידך אתה חייב ללקות, שתשדת בכשרים. ופשומו, כאדם (ימוקאל מה, כ), וָלְמַּדְמָּם מֻׁמַם מֶׁמ בָּנֵינֶם (דבריס יא, יע):

(ε) ויהי לנחש. רמולו שקיפר לשון סרע על ישרחל (בחומרו לח יחמינו לי), וחפש חומנתו של נחש:

(דברים כה, יא), וְמֶמֵוֹקְמִּי בִּוְקְנִי (שמואל־א יו, לה), כל לשון חווק הדבוק לבי"ם, לשון אחיזה הוא: (+) ויחוק בו. לשון ממיום סומ, וסרפס יש פמקרם, וימוקר סָפַלְשִׁים פְּנְלִי (פרמשים יש, מו) וְסֶפֵוִיקָם פִּמְצַׁשִׁיוּ

رَهُٰكُر: ניוֹצְאֶה וְהְנָה יָדִוֹ מְצֹרָעַתְ בְּעִּטְפִיה וְאָפְּקַה וְהָא יָדִיה مِ اللَّهِ خُلَامِ كُلَّا خُلَامِ خُلَّا خُلَّا خُلَامُ خُلَّا خُلَامُ خُلَّا لَا خُلْمُ خُلًّا لِأَنْ الْمُعْرَامِ النَّالِينَ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ عَلِي عَلَيْهِ عَلِي عَلَيْهِ عَلِيهِ عَلَيْهِ عَلَيْ וַיֹּאמֶר יְהֹלָה לֹוֹ עֹוֹד הֶבָא־גָא וַאֲמַר יִיְ לֵיה עוֹד אַעִיל פְעַן

בובא כעליא:

ظترطر لنديه هُلا حَدُهُدُر: וּנֹאָת גֹבוּ אָלַםוּקוּ וּנִּיּנְאָּעִ ַ נַּיֹאמֶר הְשֶׁב יֶּדְףְ אֶלְ־חֵימֶׁף

בַנְת כָּבָשָּׁבִיה: נאַפַּלע מגמפּיה וָהָא פַבַת **くなのほ**で נאַמר אַמיב יָדָר לִשְּׁשָׁבּי

ئىڭۇرىد خۇح ئىغى ئىقتالىل: וֹמִּמֹמְוּ לְלִבְ עִׁאָּט עַבֹּאמִוּן וְהִיָּהְ אָם לָאִ יַאְּמָּתִּי לֶּבְּ וְלָאִ

בְּעִבְיאַבי: שבתאב ויהימנון לקל אָהָא וֹלְא וֹפֿבֹּנְוּן לְפֿרָ אָנֹא ויהי אם לא יהיקנון לף

לָבָם בּוּבּמָטי אַשֶּׁר הַקַּח מִן־הַיָּאַר וְהָיָיִּ וְמָּפַכִּטְ עַוּבְּמָע וְעִוֹי עַמָּיִם خُطِينُكُ لَحُطَانُ مُقَامِّدُ لَانْهُد הְאַלְּוֹת הְאֵּבֶה וְלְאׁ יִשְׁמְעוּן וְתְיֶת אָם־לְאִ יַאֲמֶינוּ גַּם לִשְׁנָי

וובון לַבְמָא בִּיבָּאָטַא: ויהון מיא דְתִפַב מוֹן נַהְרֶא בבנהרא ומישור ליבשתא לפבעו מלב נטפר ממלא לְטַבוּו אַנוֹא בַאָבוּו וֹלָא ויהי אם לא והיקנון אַר

לבר פָּה יכְבָר לִשִּׁין אָּלְכִי: מאָן בּבּבוֹב אָכַ הּבֹביב בֿי נַם מקמול נַם משקשם נַם ס אָדְנָי לאַ אָישׁ דְּבְרִים אָנָכִי رنغور משָר אָל־יְהוָה בָּי

ממבו במבולטא מם מלבב מאַטמֹלי אַר מִדְּקמוֹהִי אַר נן לא גָבר דְמִלוּל אָנָא אַר נאַמר משה קדם ין בּבִּעוּ

אָבוּ וֹפֿוּר מַמִלָּלְ וֹמַּמִּוֹל

hand into his bosom; and when into thy bosom.' And he put his unto him: 'Put now thy hand And the Lord said furthermore

he took it out, behold, his hand

—.fesh rədəo eid es nisga bosom, behold, it was turned and when he took it out of his his hand back into his bosom; into thy bosom. And he put And He said: 'Put thy hand back

was leprous, as white as snow.

voice of the latter sign. sign, that they will believe the hearken to the voice of the first 8 will not believe thee, neither And it shall come to pass, if they

the dry land. river shall become blood upon which thou takest out of the upon the dry land; and the water water of the river, and pour it voice, that thou shalt take of the 9 signs, neither hearken unto thy will not believe even these two And it shall come to pass, if they

and of a slow tongue.' servant; for I am slow of speech, since Thou hast spoken unto Thy words, neither heretofore, nor Oh Lord, I am not a man of And Moses said unto the Lorp:

לא יאמינו לי, לפיכך הלקהו בלרעת, כמו שלקתה מריה על לשון הרע: (6) מצורעה כשלג. דרך לרעם לסיים לבנס, אם בהרם לבנה היא, אף באים זה רמז לו שלצון הרע קיפֶר באומרו

جَانِمًا هُدُه:

- (ד) ויוציאה מחיקו והנה שבה וגרי. מכלן, שמדס מופס ממסרם לבל ממדם פורעניום, שסרי בכלשונס לל
- (8) והאמינו לקול האות האחרון. משמחמר לסס בשבילכס לקימי על שספרמי עליכס לשון סרע, יחמינו לך, נאמר מחיקו (שמו"ר ג, יח):
- (9) ולקחח ממימי היאור. רמולסס שבמכס כאשונס נפרע מאלסומס, (פירוש, כשסקב"ס נפרע מן סאומום, שכבר למדו בכך שהמודווגין להרע להם לוקים בנגעים, כגון פרעה והבימלך בשביל שרה:
- לדס, ואו כשיכדו לאכן יהיו בהויימן, אבל עכשיו מלמדנו, שלא יהיו דס עד שיהיו ביבשמ: וסיו, שני פעמיס, נכאס בעיני, אלו נאמר וסיו סמיס אשר מקח מן סיאור לדס ביבשם, שומע אני שבידו סם נספכיס נפרע מאלסומס ממלס, שסיו עובדים לנילוס הממיה אומס, והפכס לדם. ברש"י ישן): והיו המים וגוי. וסיו,
- (طهربور ـ م در ١٠) ، صرم محدار ، درا پرفرد بر څوه چهُدًا هېڅد ته در (، مارم د ر م) رفه در پرځرنه م فرط عوادي د پرځر خورده ر ונביק סיס, שנאמר (סלא אסרן אמיך סלוי וגוי, ועוד נאמר לעלי סרסן) שַנְגָלס נְגַלִּימִי אָל בֵּים אָבִיךְ בְּסִיתָס בְּמִלְרִיַם משלמ, עד שמרס בו וקבל עליו. (שמו"ר ג, מו) וכל וה, שלה היה רולה לימול גדולה על ההרן המיו שהיה גדול הימנו, מאז דברך הרי שלשה, ושלשה גמין רבויין הה, הרי ששה, והוא היה עומד ביוה הזי כשאמר לו ואח, עוד שלה נא ביד (OI) גם מחמול וגוי. למדנו שכל שבעה ימים היה הקב"ה מפחה את משה בסנה לילך בשליחותו, מתמול שלשום

- אָנכ׳, יְׁעַוֹּע: הַבְּשׁ אָוֹ פַּקָּחַ אַוֹּ עַנֵּרְ הַלְּאׁ חָרְשָׁאַ אִוֹ פְּהִיחָא אֹוֹ עַּוֹּיִרְא " לֵאָדְם אֵּוֹ מִירֹיְעָשׁׁים אֵלֵם אַוֹּ לַאֲנְשְׁיִאַ מִּוֹ שִׁוּיִ אֶלֵּימָא אוֹ
- خِلَا لَالِدَيْنَاكُ كَيْمُدَ فَلَكُد: ﴿ فَمَا لَهُذَفِئًا يَنَمَذِي: וְעַמָּה בֵלְדְּ וְאָנֹכִי אֲהְנֶה עִם יְהְעַּן אִיזִיל וּמִימְרִי יְהֵי עִם
- جْرَب بَامُكُمْ لِيَاءُ פּ נּיִּאְמֶּר בָּּנְ אֶבְנְנְ הֻבְּלְעַבָּלֹא נִאָּמָר בָּבָמִי וֹנְ הָבְעַבַ בַּמַּ
- خٰذٰخٰڍ: ĹĊŔĿ הַכּוֹי יָדַשְׁתִּי בְּי־דַבָּר יִדַבָּר לִינְאָה גָּלֵי קֵּדָטִי צָּרִי טִּלְלֹא הְנְא וְגָם הְנַּה־הוּא יֹצֵא יָטֵלִיל הְוּא וְאַרְ הָא הוּא ÷י נ^יאֹמֶר הַלֹא צַהַרְן צָּהִיּךְ נְצְּמָר הַלָּא צַּהַרוֹ צַּהִיּךְ
- אָטַרְם אָׁנוּ אַהָּהָר פַהָּהְּוּן: מִם פִּגְּבְ נְמִם פָּגִבוּ נְבוִנְבוֹנֵג מִם פַּמָּב נִמִם פַּמָּנִב נַאַבֵּנָב י הַרְבְרָים בְּפָּיוֹ וְאָנֹכִי אֶהְיֶה פּהִנְעַיִּא בְּפָּמֵיה וּמִימָרוֹ יָהִי <u>וֹבְבּבְׁבַּי</u> אֶּלֶגִו וֹהֻמִּעֹיַ אָּטַ וּטִׁמִּלָּיִלְ מִּמִּיִּבּ וּטִהְוֹּי וֹטַ
- וְאַמַּר מִהְיָר־לִוּ לֵאִלֹהִים: بْهَرْت הגא يْהְנֶה לְּךָּ לְפֶּה וִיהֵי הנא יָהִי לָךְּ לִמְתּיְרְנְּמֶוֹ <u>וֹבַבְבַבְינִאַ לְבַּ אֶּכְבַבֹּהֹטְ</u> וּנִמַּבָּיִלְ בַּנִאַ לָבַ הֹם הֹפָּאִ

- ווֹלָא אֹלֹא וֹנֹי: ניאטר יְהְנְה אֵלְיוּ מֵי שָׁם פָּהוֹ נְאַמר יִיְ לִיה מוּ שִׁנִּי פִּמָּא
- בְּיַר מַן דְּכְשָׁר לְמִשְׁלַח:
- لنككد خخجيد: بَשְׁמַח بַפֵּיס לְאָדְמוּמָד וְיִחְזִינְדְּ במשה יתקיף רוגוא דין במשה
- זְטְׁכֵוּן זְתְ דְּתַּאְבָּדִוּן:
- וֹאָטֹ טַבוּג לָגִע לְבָׁד:

- I the Lord? deaf, or seeing, or blind? is it not or who maketh a man dumb, or 'Who hath made man's mouth? And the LORD said unto him:
- what thou shalt speak. with thy mouth, and teach thee Now therefore go, and I will be
- whom Thou wilt send.' pray Thee, by the hand of him And he said: 'Oh Lord, send, I
- will be glad in his heart. thee; and when he seeth thee, he behold, he cometh forth to meet he can speak well. And also, brother the Levite? I know that 14 said: 'Is there not Aaron thy kindled against Moses, and He And the anger of the Lord was
- teach you what ye shall do. and with his mouth, and will and I will be with thy mouth, throm sid ni sbrow oth rug bas 2 And thou shalt speak unto him,
- to him in God's stead. thee a mouth, and thou shalt be come to pass, that he shall be to 16 unto the people; and it shall And he shall be thy spokesman
- (II) מי שם פה וגוי. מי למדך לְדַבֶּר כשסיים נדון לפני פרעס על סמלרי: או מי ישום אלם. מי עשס ואומס נצואס לאסרן נאמרס: כבד פה. בכבידות אני מדבר, ובלשון לע"ו בלב"ו
- עשיתי כל ואת: הסורגים מי עשאם עַּוְרִים, שלא ראו כשברחם מן הבימה ונמלעת (תנחומא שמוח י): הלא אנבי. ששמי ה' פרעס אלס שלא נמאמץ במנות הריגתך, ואת משרמיו תרשים שלא שמעו בנוותו עליך, וֶלְאָׁהֶפַּהְלָמוֹרִין (שבת קת.)
- לארך ולסיות גואלס לעתיד, יש לך שלוחיס הרבה: (EI) ביד חשלח. ביד מישלסס רגיללשלום וסול לסרן. דבר למר, ביד למר שמרלס לשלום, שלין מופיל סרניקס
- סמשן סנמון על סלב: למלריס: - וראך ושמח בלבו. לא כשאתה סגור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, ומשס זכה אהרן לְעֲדִי וּמשֶׁס מִּישׁ מְּשֵׁלְּמִיס בְּּנְיִי יִּקְרְמוּ עַל שֵׁבֶּמ סַבְּוִי (דברי סימיס־ה כג, יד): הנה הוא יצא לקראחך. כשמלך לסיום לוי ולא כסן, וסכסונס סיימי אומר ללאם ממך, מעחם לא יסים כן, אלא סוא יסיס כסן ואחס סלוי, שנאמר ולא מלינו שבא עונש על ידי אומו חרון, אמר לו רבי יוםי אף בוו נאמר בו רושס, הלא אהרן אחיך הלוי, שהיה עמיד (+1) וימר אף. (ובמיס קב.) רבי יסושע בן קרמס אומר, כל מרון אף שבמורס נאמר בו רושס, ווס לא נאמר בו רושס,
- לשון על סס: יהיה לך לפה. למלין, לפי שממס כנד פס: לאלהים. לרב ולשר: (16) ודבר הוא לך. צשנילך ידנר אל סעס, ווס יוכיח על כל לך ולי ולו ולכס ולסס סקמוכיס לדנור, שכולס

הַאָּהָת: (פּ) :אַבֿוֹאַ בְּנִבְוֹבִי אָמֶב עַמְּמְעַבְיבוּ אָטַב בּנִבוּ בְּעַמְבָּנִב בּנִע נִים הַקַּח וַיָּת חוּשָׁרָא הָדֵין הַפַּב וֹאָת_הַמַּמָה

'sngis oht ob this rod, wherewith thou shalt And thou shalt take in thy hand

ZĿ <u>Ġ</u>Ġţ□: חַיִּיִם וַיַּאַמֶּר יִהְרָוֹ לְמִמֶּה יִתְּרוֹ לְמִשֶּׁה אִיִּיל לִשְּׁלֶם: בְּמִגְּבִוֹם וֹאֶבְאֵבִי בַתְּנְבֶׁם וֹאָבִוֹיִ בַתַּבְ בָּתַּן כַּנְמֵן וֹאָתַב _{ממי} הְהְנֹוֹ וַיְּאִמֶּר לוֹ אֲלְכָה נָּא رنْجُهُ مَنْهُمَ رَبْهُدَا هُمُ يَرْهُد

אָּבְ_אַנוֹ, אָהֶבַ וֹאִטוּד לְנִׁנִי אָנוֹ, צַּבְּמֹּגְנִים - שַׁמוּהִי וַאָּמַר לֵיה אָיוַיל בְּעַן וּאָזִג מְמִּע וֹטִב לַנִּע יִטִּע

'Said to Moses: 'Go in peace.' they be yet alive.' And Jethro are in Egypt, and see whether thee, and unto my brethren that said unto him: 'Let me go, I pray Jethro his father-in-law, and And Moses went and returned to

בּלְ בַּנֹאָלְמְּוּם בַּלְּבַבְּמָּמִם אָטַ בְּלִינִי בָּלְ עַּבְּבַנֹּאָ בַּבְּמִנְ or אָנוּר מִגְּנִים כֹּנַבְמִעוּן אִנוּגַלְ שוּב לְמִגִּנִים אַנוּ ينخور بمثر وكالمناج والمراز الهود از كمنهد جورازا

44444

and he returned to the land of sons, and set them upon an ass, And Moses took his wife and his

Egypt; for all the men are dead

And the Lord said unto Moses

that sought thy life.

omi muter, 'Go, return into

משָׁר אָת־מַפָּה הָאָלֹהִים נּוֹמֶׁב אָּבֹגִים מִגְּבִינִם נִנּפַּע נַטִּב os בְּנְיִּנְיִ וַיַּרְכְּבֵם עַלְ-הַחֲלֵּלֵר בְּנִיהִי וְאַרְבִּיִבְנִּוּן עַלְ חֲמֶרֶא וּיַּקּח מִשֶּׁה אָת־אִשְׁתַּוֹ וְאָתַ־ יּוְדָּרַ מִשָּׁה יָה אִהְּהָיה וְיָה

בורה ין בידיה: באַטמּלירו ביה נסין מן ונסיב משה יָת הושָרָא ムダレダメ アはギレバロ

God in his hand. Egypt; and Moses took the rod of

ダイーは设げ

ואָלא אַנופֿיף וָת לבּיה וְלָא التلاقية المالية المالية المالية מופְתַיָּא דְשָּוִיתִי לְהַּוּכ מֹאֹנְוֹמִט לִמִּשִׁר לְמֹאַנוֹם שׁוּוּ פּֿלְ נאַמר יְיָ לְמִשֶּׁה בִּמְהַבְּרְ

let the people go. harden his heart, and he will not have put in thy hand; but I will Pharaoh all the wonders which I 21 Egypt, see that thou do before When thou goest back into And the LORD said unto Moses:

וְלָאִ וְשִׁכַּׁם אָנַרַהַמֶּם: مَمْن حُنيُك رَمُمْنُ صَاحِرَةً لَا مُمْنَاهِ خُطْرًا רְאָה כָּל־הַמְּפָּהִים אַשֶּר־

פּרְעָה וַאָּנִי אַחַוַּק אָת־לבּוֹ יִשְׁעָה יָה עַמָּא:

וֹעֹלְע בֹּלֹג בֹכְנִג וֹמִּנִאֵץ: נֹ בַּנִג בּנַבָּנג וֹמִּנַאֵּץ: יי וֹאֹמוֹנִיםׁ אָבְבּּנֹאָנִי כִּנִי אָמָּנִ וֹנִימִּנ לְפּנֹמִנִי כֹּנֵלוֹ אָמִנ

Israel is My son, My first-born. 22 Pharaoh: Thus saith the LORD: And thou shalt say unto

- שמום סיו לו, רעואל, ימר, ימרו, קיני, וכוי: (18) וישב אל יחר חחנו. לימול רשומ, שהרי נשבע לו (שלא יווו ממדין כי אם ברשומו). (מכילמא ימרו) ושבעה
- (19) כי מחו כל האנשים. מי סס, דמן ואבירס, מייס היו, אלא שירדו מוכסיסס, והעני משוב כמת (נדריס
- ומלומר מדוקדקים במקרל: עליי, שנאמר עני וְרֹבֵג עַל מַמִּוֹר (זכריס ע, ע): יישב ארצה מצרים ויקח משה את ממה. אין מוקדס (02) על החמור. ממור סמיומד, סוא סממור שמצש אברסס לעקידם ילמק, וסוא שעמיד מלך סמשימ לסגלות
- בְּלַכֶּס פַּרְשֹׁס וגוי (שמום ז, ע), ואל מממס על אשר כמיצ אשר שממי, שכן משמעו, כשמדצר עמו כצר שַׁמָּמִיס ציידך: . אלא לפני ישראל שיאמינו לו, ולא מלינו שעשאס לפניו, אלא מופחים שאני עסיד לשוס בידך במלריס, כמו פִי יַדַבֶּר ולא מירא ממנו: אשר שמהי בידך. לא על צלצה אומות האמורות למעלה, צהרילא לפני פרעה לוה לעצותם (IS) בלבחך לשוב מצרימה וגוי. דע, שעל מנח כן חלך, שחסה גצור גשליחוחי לעשוח כל מופחי לפני פרעה

אָנָבֿוּ עִנֵיג אָטַבַּדָּנְבַּ בַּכְנֵבַב: إرْسِجِيَاد، رَضَمُهُا خُسَخُيَا، بَيْدَ إِنْ فَكِنْ كَيْدَ، نَبْمُدَاد هَنَ

יְהְנְה וַיְבַקֵּשׁ הַמִּיהְוֹי: المع المناز المنافعة المنافعة

וַשַּאָמֶר בַּי חַתַּן־דָּמֶים אַמָּר ¿¿ אָטַ־מְּרְלָנו בְּּלְּהְ וַתַּגָּמ לְרַגְּלְיִוּ נַמִּלָּח צָפּרֶה צַר וַמָּכָרֹת

דַּמִים לַמּוּלְתֹּי (פּ) ⁶⁵ ניֶהֶף מְמֶּנִּרְ אֲלִי אֲמֶרֶה הֲתַּן נְנָה מִנֵּיה בְּבֵּן אֲמַרֵה אֵלִּילֵי

בְאֶּלְהָים נִיּשָּׁלַ לְנִי خاگ לאַ לְקְרָאָת מֹשֶׁה הַמִּּדְבָּרָה לְקַנְמִיּת מֹשֶׁה לְמַדְבָּרָא ניְאַמֶּר יְהֹוָת אֵל־אַהַרוֹ לֶּךְ נִאַמָּר

וו לב<u>ו</u> כולבני: לַהַּלְּעוּטִייִע עֹא אָּלֹא לֹמִילָ נְאָמָר אֶבֶּיִּרְ שִּׁכַּוֹע אָטַ־בְּנִי נְאָמָרִית לְּדְּ שָׁכַּע יָת בָּרִי

יִבְעָּאַ לְמִלְּמָלְמָבִיה: וֹמֹנַת בּוּשׁ מֹלְאֶּכֹא בּוּוֹ And it came to pass on the way at Cirin significance to pass on the way at

עוֹנוֹא כֹנֹא: במרולקא קבין אָתִיהִיב לקדמוהי ואַמורת בּדְמָא ני אָרְלָי בְּרָה וְקְבִינִי וּנְסִיבַת צִפּוּרֶה טִּנְּרָא וּנְיַנַת

בְאִטוּלִי הַּלְוִנִי וֹלֵבֶא בּייִ נאַזַל וערעיי ئڈ ﴿هَلَالِا هُنتَنْ אָמְחַיִּיב חַהְנָא קְמוֹל:

במא במבנלסא סבול

نتشر حرب

'.nrod-121A go. 'Behold, I will slay thy and thou hast refused to let him 23 My son go, that he may serve Me; And I have said unto thee: Let

kill him. LORD met him, and sought to 24 the lodging-place, that the

blood art thou to me.' To moorgebird a vierlegroom of and cast it at his feet; and she 25 cut off the foreskin of her son, Then Zipporah took a flint, and

regard of the circumcision. ni boold to moorgebird A' :biss de So He let him alone. Then she

and kissed him. him in the mountain of God, Moses.' And he went, and met So into the wilderness to meet And the Lord said to Aaron:

פְׁנִי בְּבֹּוֹר פֶׁפְּנֵסִי (מסליס פּמ, כּמ), זו פּשׁומו. ומדרשו, כחון חחס סקב"ס על מכירח סבכורס שלקח יעקב מעשו: (22) ואמרח אל פרעה. כשמשמע שלנו מוק וימפן לשלוח, למור לו כן: בני בכרי. לשון גדולה, כמו פַּף

אם בשובו אליו, לפיכך הוא מורהו ומתרה בו לשוב: ודס סמבקש לסנקס ממבירו, מעליס את דבריו שלא יבקש סללה, אבל סקב"ס ישגיב בכחו ואין יכולת לסמלע מידו כי סמרסו ממלס מפני שסיא קשס, ווס סוא שנאמר באיוב קן אַל ישְׁגִּיב צְּלמֹוּ, לפּיכך, מִי כָמֹסוּ מֹוּכֶס (איוב לו, כב), בשר (23) ואומר אליך. נטלימומו טל מקוס: שלח אח בני וגרי. הנה אנכי הרג וגרי. סיל מכס למכונס, ונס

שבשביל המילה הוא: לה:), וסיה המלאך נעשה כמין נמש, ובולעו מכאשו ועד יכיכיו, ומוזכ ובולעו מכגליו ועד אומו מקום, הבינה לפורה ואשסס שלשס ימים, הקצ"ה לוני לך שוד מלרים, ומפני מס נענש מימה, לפי שנמעסק במלון מחלה (במסכח נדריס ערנש מימה. מניק אמר רבי יוסי ח"ו לא נמרשל, אלא אמר, אמול ואלא לדרך, שכנה היא למינוק עד שלשה ימים, אמול (+2) ייהי בדרך במלון. משס: ייבקש המיחו. למשס, לפי שלא מל את אלישור צנו, ועל שנתרשל ועוש

סיים גורס לסיום סחמן שלי נרלם עליך. סורג אישי אחס לי: (25) וחגע לרגליו. סטליכתו לפני רגליו של משס: וחאמר. על ננס: בי חחן דמים אחה לי. אתס

דמיס, על דס המילה: דבר סמולומ, שס דבר סוא, וסלמ"ד משמשת בלשון על, כמו וְמְׁמַר פַּרְשֹׁס לְבָּנֵי יִשְׁׁרָמֵׁל (שמות יד, ג). ואונקלום תרגס דעל דבר סמילס לבד בא, ובוס ממורך גם כן שינוי לשון במרגום אונקלום בממן דמיס, ודו"ק כנ"ל): למולח. על אמרס ממן דמיס, אלא מממלס סברס דוס ווס גורס, מעא סמילס ומעא אחר, אמ"כ כשראמס וירף לגמרי, או *הבינ*ס דבר סמילה. (שינה רש"י בלשונו, לעיל כמב אמה היימ גורה, דקשה לרש"י, מה זה אז אמרה חמן דמים, והלא גם לעיל (62) וירף. סמלאך ממנו. או, בינס שעל סמילס בא לסורגו: אמרה חחן דמים למולח. ממני סיס נרלמ על

בְּלְרַהְאָנְתְ אֲמֶּר צִּוְּהִי: דּבְּרֵי יְהֹוָה אֲשֶׁר שְׁלְחֻוּ וְאֵת פִּהְנְּשִּיִּא בִּייָ דִּשִּׁלְחֵיה וְיָת ניגַּר מֹשֶׁה לְאַהַרֹּן אָת בָּלְ וְחַוּי מֹשֶׁה לְאַהַרֹן יָת כָּל

קל אָתַיָּא דְפַקְּדֵיה:

signs wherewith He had charged He had sent him, and all the words of the Lord wherewith And Moses told Aaron all the

אָטַבַלַּגְוַלֵּוֹגְ בַּוֹנָ נִמְּבָּאָנְ: עַּ נַיֵּכֶלַ מְמֵּטַ וֹאַנַדְוֹן נַיַּאַסְׁפְּי נַאַּזְלְ מִמְּטַ וֹאַנַרְוֹ יְכְּנְמִי יְנַי

פֿל סֿבֿו בֿנו וֹמִּבֹאָל:

of the children of Israel. gathered together all the elders And Moses and Aaron went and

אַל־מֹשֶׁת וַיַּעַשׁ הָאָהָת לְעֵינֵי וַעֲּבִר אָתַיָּא לְעֵינֵי עַמָּא: אַנוֹרֶן אָנו בָּלְ יַנְּתְּלְּיִלְ

אַבוּרוֹ נָת כָּל

the sight of the people. unto Moses, and did the signs in № which the Lord had spoken And Aaron spoke all the words

تتمنتان: וֹבֵּׁג בֹאַנִ אָּנַ הֹּנְיָם וֹנִפֹּבִנִ נֵּכָ, פַבַּמְנָנַג طَٰكِۤ لَٰ يُلِيَّ \$עَـٰكِٰٓ أَنْ شَٰلَ \$ִّكِ لَٰ خُرِد ذَٰذُ بِهِ خُرِد نَمُلَ \$كِرَ لَهُدَرِ וֹנֹאָכוֹן עַבְּוֹשׁ וֹנְהַמְּנִהְנִי בַּנַ וַעִימָון הַפָּא וְהַמָּהוּ אָבוּו

וכֹבּמוּ וֹפִצֹיגבוּ: שמבודהון

heads and worshipped. affliction, then they bowed their Israel, and that He had seen their had remembered the children of when they heard that the Lord And the people believed; and

אָנַרַ עַּמְּיִ וְיִּנְיִנְיִ לֵי בַּמִּרְבֶּר: יהוְהֹ אֱלְהֵוּ וְשֶּׁרְאֶל שַׁלַּחׁ יִי אֱלִהָא דִּישִּׂרָאֵל שַּׁלַּח יָה עַמִּי וְיִיחַגוּן קַדַמִי عدره، أَدْهُمُكُ الْهُمُ عَلَى قَلْ كِلْ الْمُمَالِ الْمُمَالِ ذُهُلَمِ لِا خَلَالًا لِمُمَالًا لِمُمَالًا لِمُعَالًا لِمُعْلِمًا لِمُعَالًا لِمُعَالًا لِمُعَالًا لِمُعَالًا لِمُعَالًا لِمُعِلًا لِمُعَالًا لِمُعِمِّلًا لِمُعَالًا لِمُعْلًا لِمُعِلًا لِمُعِلًا لِمُعَالِمًا لِمُعَالًا لِمُعْلًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلًا لِمُعْلًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمِعِلًا لِمُعِلًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلًا لِمُعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِّمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمِعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلًا لِمُعْلِمًا لِمُعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلَّا لِمُعِلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمُعْلِمًا لِمِعْلِمًا لِمِعْلِمًا لِمُعِلِمًا لِمِعِلًا لِمُعِلِمًا لِمُعِلِمًا لِمِعْلِمًا لِمِعِلًا لِمِعِلًا لِمِعِلًا لِمِعِلِمًا لِمِعِمِلًا لِمِعِمِلًا لِمِعِمِمِ لِمِعِلِمً لِمِعِلِمًا لِمِعِمِمِعِمِعِمِمً لِمِعِلًا ل וְאַהַר בָּאִי מֹשֶׁה וְאַהַרְן יִבְּחָר בּוִ עָּאֵלִי מֹשֶׁה וְאַהַרֹן

בְּמָגַבְּרָא: لتبكريا

the wilderness. they may hold a feast unto Me in of Israel: Let My people go, that Thus saith the LORD, the God

came, and said unto Pharaoh:

And afterward Moses and Aaron

וֹנֹם אָנוַ וֹמִּבֹאָכְ לָאָ אַּהַּבְּנוֹי אָהִהֹתֹּה בַּלְלְוָ לְהַבְּעו אָנוַ. ניאמר פַרְעָּה מָי יִהוָה אַשֶּׁר

בּוֹ וֹאַב וֹנו וֹמִּבֹאֵכְ לָא וֹמִבְאָב לָא אִטִוּלִי לִוּ מִּלֹא **くないなにい** נְאָמֶר פַּרְעֹה שְׁמָא דַייִ

श्रृंखद्गः

og larael ton lliw I revoarom know not the Lord, and I fog lerrel 151 or 50iov eiH orau LORD, that I should hearken And Pharaoh said: 'Who is the

פּוֹשׁ בּבּבר אָנ בּשַבר: בֿויוָנוי ונוֹבֹעַבוֹי ڲٛڮڷؚؠڗڹ بُثك مُحِيمُن نَمْنِ فَمَا خُمْ لِحُدُ נַלְבָּׁע מָּלְנִוּנִ דָּלְבְּעׁ נְּאַ ניאַמִרָנּ אָּכְעַנִּ עַמֹּבַעָּנִם

במות או בקטול: בַלְמָא וֹמָבֹמִנֹּא בּׁמֹוּבֹיא מֹוּבַבּט בוֹנִם וֹוֹ 立くは※ אַטַינֹלָג הַּכַּוֹא דָיִגִיל כָּהַן אָלְבֹא דִיהוּדָאֵי

pestilence, or with the sword.' lest He fall upon us with sacrifice unto the Lord our God; journey into the wilderness, and us go, we pray thee, three days' Hebrews hath met with us. Let And they said: 'The God of the

לאמוריהם: קודס שהגיעו לפלטין, לפי שיראו ללכח (שמו"ר ה, יד), ובסיני נפרע להם, ונגש משה לבדו והם לא יגשו, החזירם (I) ואחר באו משה ואהרן וגוי. מכל סוקנים נשמעו מחד מחד מחחר משם וחסרן, עד שנשמעו כולם

(E) פן יפגעוו. פן יפגען היו לריכים לומר, אלא שחלקו כצוד למלכום. פגיעה זו, לשון מקרה מום הוא:

ڂؙؚڡؙڂڔؾۥڟڡ؞

בובני שַּבּוּ

נוְבְּחָה לַאִּלְהַינוּ:

וַנְעָּמוּי־בָּוָה

: إِثِينَ

٢٨٩٦:

מְפַבְּלְתְּם:

ַ לְמָּה מֹשֶׁה וְאַהַרְן תַּפְּרָיעוּ לְמָא מֹשֶׁה וְאַהַרֹן הְּבַּטְלוּן تَنْهُمُ لِ يُحْرَثُو مُرْدُكُ مُخْدِنُو يَعْمُد ذِينِا مَذِخْهُ لِمُخْدَنُو

خونځائدبا: לְבִּׁנּ יִנְת מַמֵּא מִמְּבִּינִבְּעָּבִוּן אֵיזִילִנִּ

וַנְאַמֶּר פַּרְעָּה הַן־רַבָּיִם עַמָּה נַאָּמָר פַּרְעָה הָא מִדְסִּיּאִין

יְהְהוֹן מִפּוּלְחָנְהוֹן: מַם בַּאַבֶּע וְהַהַבַּמֵם אָטִם בַּמוֹ מַמֵּא בַאַבְעָּא יַהַבַּמְלוּן

סובוני למימר: עַנְּלְּמָּׁנִם בַּׁמְּם וֹאָעַ_מָּמֹבוֹנו נִע מָלַמִנָּנו מַּפֹּא וֹנִעַ וַיְצָוּ פַּרְעָה בַּיַּוֹם הַהָּוֹא אֶתַ וּפַקּיד פַּרְעֹה בְּיוֹמָא הַהוּא

זולקון ווללכון לעון שללא: شَخْمُو لَاهَ لَجْدِ لَطِشْهُ، كِلَاهَ خَمْيُنَمُخِ، بَمْدُكُوبِن، هَدِياً ر څڅت خخل تختنا خځتار خخه עאָסַבּוּן לַנְיַע שַּׁבֹּן לָא שַּׁיִסָבּוּן לַמִּעוּ שַּׁבֹּוֹא

נאט מּטֹכֵּנִט עַלְבֹנִים אָהָע וֹנִט סַׁכִּוִם לְבֹנִנֹא בַאִנּוּן

ממנו ביינרפים הם על- מניה אַרי בּטְלָנין אַנּוּן עַל שׁמַּׁהְנִתוּ מְּלִיבְיִם לְאִ שׁלִּבְׁמֹּוּ שַׁמִּנּוִן מְּלָאִ שַּׁמִּלְּמִוּן " בום עשים הְמָוֹל שִׁלְשֹם עְבְּדִין מֵאֶהְמָלִי יִמִּדְּקְמִּוֹהִי

ניניל נדבח קדם אַלִּהנָא: בּן הַם צְּעָקִים לֵאמֹר נֵלְכָה בּן צְּפּוּן מַצְּנְחִין לָמֵימִר

בפהגמיו בטיליו: נאַל־ושטר ווהעפקרו בה ולא והעפקרו שׁכְבַּּבַר הְעָּבְרָהָת עַלְ־הָאֵנְשָׁים יִהְקָרָ פּוּלְחָנָא עַל גּיּבְרַיָּא

> saying: Let us go and sacrifice to are idle; therefore they cry, yədi rof ;ioərədi idgus dsinimib shall lay upon them; ye shall not they did make heretofore, ye

And the tale of the bricks, which

Ye shall no more give the people

the people, and their officers,

6 commanded the taskmasters of

and will ye make them rest from

y people of the land are now many,

And Pharaoh said: 'Behold, the

break loose from their work? get and Aaron, cause the people to

And the king of Egypt said unto

you unto your burdens.

them: 'Wherefore do ye, Moses

And the same day Pharaoh

gather straw for themselves. heretofore. Let them go and

7 straw to make brick, as

:gaiyse

their burdens?

9 the men, that they may labour Let heavier work be laid upon our God.

therein; and let them not regard

lying words.

שבמו של לוי, ומדע לך, שהרי משה ואהרן יולאים ובאים שלא ברשות: לבו לסבלוחיכם. לכו למלאכמכס שיש לכס לעשומ בבמיכס, אבל מלאכם שעבוד מלריס לא סימה על וכל פַּבֹמֹשׁ שַׁלְ פַּמַבַּׁב בִּו (מִבְלִי בַּי (מִבְלִי בַי מו) בעלפוי וכל נַפַּבְּׁבוּ בֹּן מִבְלִי בִּי (מִבְלִי בַּי בע) יבעל (+) חפריעו אח חעם ממעשיו. מבדילו ומרמיקו אומס ממלאכמס, ששומעין לכס וקבוריס לנוח מן סמלאכס,

(5) הן רבים עחה עם הארץ. שהענודה מומלת עליהם, ואחס משנימים אומם מקנלומם, הפקד גדול הוא

- (6) הנוגשים. מלרייס היו, והשומריס היו ישראלים, הנוגש ממונה על כמה שומרים, והשומר ממונה לְרֶדּוֹת
- בעושי המלאכה:
- בחמס, וים ששורפין אומן בכבשן: כחמול שלשם. כאשר סיימס עושיס עד סנס: וקששו. ולקמו: (7) חבן. משמו" גלמ, סיו גובלין מומו עם המימ:

 ¬בנים. מיוו"לש גלע"ו, שעושים ממימ, ומיגשין מומן
- ברפים. המלאכה רפויה בידס ועזובה מהס, והם נרפים ממנה רער"ייש בלע"ז ולועקים לאמר נלכה וגו': - מהכנה. - וחכן לבנים, ולו נחכנו עלילוח, את הכסף המחורן, כולן לשון חשבון הם: משימו עליסס גם עמס, למען מכבד סעבודה עליסם: 🕒 נרפים. מן העבודה הם, לכך לבם פונה אל הבעלה (8) ואח מחבנת הלבנים: סכוס משנון סְּנְבֶנִיס שסיס כל חמד עושס ליוס כשסיס סמנן נמן לסס, חומו סכוס
- (9) ואל ישעו בדברי שקר. ואל יסגווידנרו ממיד נדנרי רוח, לאמר נלכה נונחה, ודומה לוואשעה נחקיך

31

אָמָר פּּרִעָּה אַינָנָי נֹתָן לְכֶּם לְמָימִר פּּרָנָן אָמָר פּּרִעָּה וּאִמְרוּ אֶלְבְיַתְּמֶם לֵאמְר בָּּע וָסְּרְכוּהִי וֹאַמָרוּ וַנְּגֹאָנּ וַלְמָּׁהְ עַמְּם וְאָּמֹּבְוּנ וּנִפַּענּ

מְהַבֹּנִיכֶם בַּבֶּנִי: מֹאַמֹּר שֹׁמֹּאַׁאִ כַּג אָגן וֹלְבֹּמ מֹאִנור בַּנַהְבִּבוּנוּ אָבָר לָאַ هَيْت خُرِد كُلْد خُرُت يُقِدُا هَمِداهٰذنج وَتدخُرنا مَحْدُه

ද්යක්ක එක දම්එ!: יי וֹלֹפֹּא בֹאֹם בֹּלַבְאֵבֵּא מֹגֵּבִינִם

כּאָמֶר בְּהְיִות הַמֶּבֶוֹ: ממשיכם דבר יום ביומו װּ וְהַנִּגְּמְּוִם אָבֵּוֹם לָאִמְּר כַּלָּנִּ

נם שמול נם היום: שלכם ללבן כעמול שלשם לאלור מדינע לא כק ÷ שָׁמוּ עַּלֵהֶם נִגְשָּׁר פַּרְעָּה تَنْجِه ۺَمْتِر خُتْرَ نَشِلَةٍ جُ كُيْشِكِ

> לית אַנָא יַהִיב לְכוּן הַבְּנָא: ムははメ שָלְמוֹנֵי は行び

וטמנע מפולקנכון מדעם:

خلالتأثه: خلافك لاذ، נאטבער המא בכל אַנהא

וֹמִלְמִוּנֹגֹּא בַּעַבׁיוֹ לְמִימִר

בְּבְּלָא: אַבְדִין פַד מִהְיָהַבוּ לְכוֹן וום בוומוה בְּמָא דַּהָווּתוּן אַהְּלִימוּ הַבִּידַהָרוֹ פְּהָנִים

יוֹטָא דֵין: ימהקמוהי אַר המלי אַר למבמו לבנון במאטמלי לא אַמִּלִימִשוּן אָזִירַטִּכוּן 44.4L במניאי עליהון שלטוני بذك فأحد فتد نهُلُهُم

> Pharach: I will not give you people, saying: 'Thus saith officers, and they spoke to the people went out, and their And the taskmasters of the

'bədzinimib of your work shall be II where ye can find it; for nought Go yourselves, get you straw

straw. of Egypt to gather stubble for 12 abroad throughout all the land So the people were scattered

'.WEIIS daily task, as when there was 13 saying: Fulfil your work, your And the taskmasters were urgent,

heretofore? both yesterday and today as appointed task in making brick have ye not fulfilled your were beaten, saying: 'Wherefore 14 taskmasters had set over them, of Israel, whom Pharaoh's And the officers of the children

בְּס (דבריס יל, יע), וַמַּדַבְּבְיס ְבְּעֵלוֹמֶיךְּ (מסליס קיע, מס), אף כאן אל ישעו בדברי שקר, אל יסיו נדבריס בדברי שוא כגרן סַנְּרְבֶּרִים בְּּךְּ (ימוקאל לג, ל), וַמְּדַבֵּר מִרְיָם וְמַבֵּלוֹ בְּמֹשֶׁם (במדבר יב, א), סַמַלְמָךְ סַדֹּבֵר בִּי (וכריס ד, א), לְדַבֵּר ח), ולא מלאמי שמוש של בי"ח סמוכה לאחריהם, אבל אחר לשון דבור כמחעסק לדבר בדבר, נופל לשון שמוש בי"ח, גורת כלס, יִשְׁעֶס סְמְדֶס עַל עֹשָׁסִיּ (ישעיס יו, ו), וְלֹח שָׁעוּ עַל קְדוֹש יִשְׁרֶבֹּל (שס לֹח, חֹ), וְלֹח יִשְׁעָס מָל סַתִּוְּבְּחֹוּת (שס יו, קין ואל מנחמו לא שעה, ולפרש אל ישעו אל יפנו, שא"כ היה לו לכמוב ואל ישעו אל דברי שקר, או לדברי שקר, כי כן ַממיד, למשל ולשנינה מחרגמינן ולָשׂוֹשִין, וַיָּמַפֵּר וְמִׁשְׁמְשָׁי, וחֹי חפשר לומר וחֹל ישעו לשון וישע ה' חֹל הצל וגו' וחֹל

(11) אחם לכו קחו לכם חבן. ולריכים אמס לילך צוריוות, כי אין נגרע דצר מכל שכוס לְבֵּנִיס שֹסִיימס עושיס וטבטי:

- ליום בהיות התבן נַמַּן לכם מזומן מבית המלך:
- סממפור סוא ולריך לקוששו, קרוי קש בשאר מקומות: (21) לקשש קש לחבן. לאמוף אמיפה, ללקומ לקט לצירך מצן המימ: קש. לשון לקומ, על שם שדבר
- לנוגשים שהם מלריים, והיה מסר מן הסכום, היו מלקין אומם על שלא דמקו את עושי המלאכה, לפיכך זכו אומן (+1) ויכו שטרי בני ישראל. סשומריס ישראליס היו, וחקיס על חזריסס מלדחקס, וכשהי משלימין הַלְּנֵנִיס (31) אצים. דוחקיס: דבר יום ביומו. משנון של כל יוס בַּלוּ ביומו, כמשר עשיחס בסיות המבן מוכן:

מק הקלוב עליכה ללבון כחמול השלישי, שהוא יים שלפני אחמול, והוא היה בהיוח החבן נתן להם: ויבו. לשון פרעה אומס לשומכיים עליהם, לאמר מדוע וגוי, למק ויכו, שהיי אומרים להם מדוע לא כלימס גם ממול גם היום, מאותן שידעת העוזה שעשו זמנרים, כי הם זקני העם ושועריו: - ויבו שטרי בני ישראל. - אשר שָׁמוּ נגשי שומרים להיות סנהדרין, ונאלל מן הרוח אשר על משה והושם עליהם, שנאמר אספה לי שבעים איש מוקני ישראל,

לְמָּׁח תַּעֲשֶׁׂר כְּח לַמְּבָּהֶיף: رَيْمُمُول هُمْ قَلَمُك كِيْمُول يَجْزَلِه كَانُو قَلَمِك كُوْرَفِك

: ئاڭتى נְהַנְּהְ עַבְּבֶרֶיף מְכָּיִם וְחָמָאָת וְהָא עַבְּרָרְ بَرْ حَدْدَ عِمْدُ لِي كُرُد لَا لِمُسْدِ نَرْ خَدْدُ عَمْدُ لِي خَدْدِيدِ

بېچېر ۲، ۲۰۰۲: הַּלְבֵּן אַטִּׁם אָמִינְים דַּלְבָּנִי הַלְ בֵּן אַטֵּוּן אַמִּנִין דָּנִינִ رَيْهِمُد بَلَقِيهِ هَيْهِ بَلَقِيهِ يَهُمَد فَمُكِبَنا هَعِيا فَمُكِبَناً

نئتا خُدُّه نَبْدًا خُدُنُه فَقَيْنَا: 81 ועקדל לְבָּוּ עִבְּדִוּ וְמָבֶן לִאַ- וּבְּעָוּ אִיִּילִינּ פְּלָחוּ וְתִּבְּנָא

מֹבְבְנִיכֶם בַּבַרַיַנִם בִּינִמָנִי אִנֹים בֹּנֹת כְאנִוּ בְאַנִינֹנֹת נִ

מַאָּת פַּרְעָה: נֹבֵּבׁנִם כְלַבֹּאִטִׁם בֹבֹּאִטִּם אָטַבוְ לַנִּמִנּוֹ לְלַבַּמִנִּטִינְוּ לּוֹפׁלֵּמנְ אָטַבַעְאָנָב וֹאָנַבעּבְּיִבוּ וֹמָבַמנּ

מַב בּיָבָם לְהָרְגֵנוּ: פּבְעוֹ וּבְעִּינִי עָבְעָרִי לְמָתַ בובות בּמוֹנוֹם אַנוַבונות בּמוֹנוֹ ÄÄL 17 ÄÄ,ĈO ŗΨġα ניאַמְרָוּ אֲלֵהֶם יֵדֶא יְהְוָּה

נֹבְאֵנ מְּמְבֵׁנִ בֹּנֹג וֹמְבַאָּלְ וַאָּטֵן סֹבְבֵּנ בֹּנָג וֹמְבַאֵּלְ

يوريانا بونا: خطا لشما كِمُّكُبُنكُ عَادُتُهُ كُمْ مَنْائِلَاتِ خُمَدُنْكُ

לבפע צבם גל:

خختنه ففتيا: לא יקיהיב לכון יסכום

さんなんど: ففأتمنا مذكتنجنا فنأته ببه לטבון בביש למימר לא álő, Éű, iálós

کاڼ 红砂口

בְּמִפַּלְּהוֹן מִלְנֶת פַּרְעָה:

בְּיַדְרוֹן לְמִקְשְׁלַנְא: ダイドディ إثانيا ロアロダ <u>e</u>ruh نظُمّنات アダルダンジロに كألآلا LLÜĞLA ころびしょ ١٤٤٢

> servants? dealest thou thus with thy Pharaoh, saying: 'Wherefore 15 of Israel came and cried unto Then the officers of the children

'.əlqoəq nwo ənidə ni si servants are beaten, but the fault Make brick; and, behold, thy 16 servants, and they say to us: There is no straw given unto thy

and sacrifice to the LORD. idle; therefore ye say: Let us go But he said: 'Ye are idle, ye are

bricks. yet shall ye deliver the tale of there shall no straw be given you, Go therefore now, and work; for

your bricks, your daily task.' mort 11gus dsinimib 10n llsde on mischief, when they said: 'Ye 19 of Israel did see that they were ser And the officers of the children

came forth from Pharaoh; who stood in the way, as they And they met Moses and Aaron,

hand to slay us. servants, to put a sword in their Pharaoh, and in the eyes of his to be abhorred in the eyes of $_{\Sigma I}$ $\,$ decause ye have made out savout LORD look upon you, and judge; and they said unto them: 'The

נקוד פחח, סייחי אומר שהוא דצוק, ודצר זה חמאה עמך הוא, עכשיו שהוא קמן, שם דצר הוא, וכך פיכושו, ודצר (16) ולבנים אומרים לנו עשו. הנוגשים אומרים לנו עשולְבָּנִיס כמנין הראשון: וחשאח עמך. אלו היה זייפְעַלוּ, סוכו מיד אֿמריס, סנוגשיס סכוס:

הרבה: וס מביא ממאם על עמך, כאילו כמוב וממאם לעמך, כמו פְּבֹוּשְׁנֶס בֵּיִם לֶמֶס (כות א, יע), שהוא כמו לבית לחס, וכן

וּגְמֶנוּ מָטַ מַבּפָשׁׁ (שָסַ יָּטָ): (18) וחבן לבנים. משנון שַלְּבֵנִיס, וכן אָמ שַבֶּמָף שַתְּמָבֶן (מלכיס־ ב יב, יב), המנוי, כמו שאמר בענין וַיָּלָרוּ

בסכבידם סעבודה עליהם לאמר לא חגרעו וגוי: (91) ויראו שוטרי בני ישראל. ממ מגריסס מנרדיס על ידס: ברע. רמו מומס גרעס ולרס מוולמת מומס,

EGG 'EGI (EE'G: (20) ויפגעו. אנשים מישראל אם משה ואת אהרן וגוי. ורבוחינו דרשו, כל נלים ונלבים דחן ואבירם היו, שנאמר

देवंग रूप क्षेद्रंपेवंदरः אֲדֹנָי לְמָוֹת תַּוֹבְעַּמָת לְמֶנֶם תַנְּוֹת - לְמָא אַבְּאֵישִׁמָּא לְעַמָּא תָדֵין מפטיר וַיִּשְׂב מְשָׁה אֶלְ יְהְוָה וַיּאַמָּר וְהָב מִשָּׁה לִקְּדָם יִיְ נַאַמַר יִיָּ

خْمُم كَثَا مُحَانَفُنَا:

Thou hast sent me? with this people? why is it that wherefore hast Thou dealt ill LORD, and said: 'Lord, And Moses returned unto the

בְּשְׁמֶּׁךְ הַרַע לְעָם הַזָּהְ וְהַצֵּּלִ לְמַלְּלֵא בִּשְׁמָּךְ אַבְאֵישׁ

מְּנִוּבְטְא נָת עַּמָּך: לַמּפֹא טִבוּן וְמָּוֹלִא לָא بظيُّه جِمْن، אָלְ־פַּרְעֹהְלְרַבֵּר יִמְעִיּיָן דְּעַלִּיה לְנִת פּרִעֹה

at all. hast Thou delivered Thy people dealt ill with this people; neither 23 speak in Thy name, he hath For since I came to Pharaoh to

עַנְלָּע נִּלְרָשֵׁם מֵאַרְצִּי: (ס) בַּי בְיָּהְ חֲזְקְּהֹן יְשִׁלְחֲם וּבְיָרְ בִּיִר תַּפִּיפָא יִשְּקְחָנוּוּ וּבְיִר edrgro ripán giáin guáin Gefán fragairí يَرْهُونَ بِمَنِّمَ هُمُ طَهُم قِومَ يَهُومَ بِ جُفَهُم جِعِا مَهِيَة

تظرفه نئترخير مملميد くほじない

them out of his land.' by a strong hand shall he drive hand shall he let them go, and do to Pharaoh; for by a strong Wow shalt thou see what I will And the Lord said unto Moses:

The Haftarah is Isaiah 27:6 - 28:13 & 29:22 - 29:23 on page 211. Sepharadim read Jeremiah 1:1 - 2:3.

נּיִאָמֶר אֵלְיוּ אֵׁלָי יִבּוֹר: Z.W XXX ::: بمُرمُ اِبْدِيدِ بِهِكُأَبَاتِ هِذَ طَهُلِ الْمِؤْدِ بِيْ فِطَ طَهِدَ الْهُودَ

and I appeared unto Abraham, said unto him: 'I am the Lore;

And God spoke unto Moses, and

3 unto Isaac, and unto Jacob, as

יְהְנְה לְאָ נִיבַעְּהָיִ לְחֶם: لْعُرِينَمُوْر خَعْرِ مَكْ، بَمُوْر بَرُنَمُور خَعْر مَكْ، بَمُور نُنْ [•] נִאַּבְׂא אֶלְ־אַבְּרָהָהָם אֶלִ־נִצְּהָל

לָא הוֹדַעִּית לְהוֹן: الغفلاذين إهجتاه إنغفا

מוקבוקהון דְּאָמוֹתַבוּ בַה:

ונו לולו

なされば

them the land of Canaan, the covenant with them, to give And I have also established My known to them. ETERNAL ONE I made Me not

God Almighty, but by My name

wherein they sojourned.

land of their sojournings,

ݣْلُمْ لَا يُعْرِينُ لِي اللَّهُ اللَّ לְנִיִם לְנִיִם אָטַ־אָּנִין פֹּלְמוֹ אָנִי ן נְט הַקְּמְׁתִי אֶת־בְּרִיתִי אִמְּט - ב-- י

- (SS) למה הרעחה לעם הזה. ואס מאמר מס איכפת לך, קובל אני על ששלמתני (שמו"ר ס, כב):
- (33) הדע. לשון הפעיל הוא, הרבה רעה עליהם, ותרגומו אַבָּמִיש:
- מגרים על העם למהר לשלחם וגוי: וביד חזקה יגרשם מארצו. על כרמס של ישראל יגרשס, ולא יספיקו לעשות לסס נדס, וכן הוא אומר ומחוק סעשרי למלכי שבעס אומות כשאביאס לארץ: כי ביד חוקה ישלחם. מפני ידי סחוקס שתחוק עליו, ישלחס: כל, יב), ואחר כך אמרמי לו העלהו לעולה, ולא הרהר אחרי מדומי, לפיכך עמה מראה, העשוי לפרעה מראה, ולא (1) עמס מראס וגוי. (מנסדרין קיא.) סרסרם על מדומי, לא כאברסס שאמרמי לו כִּי בְּיִנְמֶּק יִּקְבֵּא לְּךְּ זְרַע (בראשית
- אני ה', וכשהוא אומר אלל קיום מלוח, כגון ושמרחם מלוחי ועשיחם אוחם אני ה', נאמן ליחן שכר: וצלשון סוס מלינו שסוא נדכש בכמס מקומות אני ס' נאמן ליפרט, כשסוא אומר אלל עונט, בגון וחללת את שם אלסיך אני הי. נאמן לעלם שכר מוב לממהלכים לפני, ולא למנס שלחמיך כי אם לקיים דברי שדברמי לאנות הראשונים. (ב) וידבר אלהים אל משה. זְּבֶּרְמֹמוֹמִשׁפּמַ, עַנְשַׁהְקַשְׁהַנְאַלְיוֹנִתְּלְמִהְ הַרְעוֹמִהְלְעִהַ הַאֹּכִי
- נאמן לְאַמֵּמ דברי, שהרי הבטחחים ולא קיימחי: נודעתי להם. לא סודעמי אין כמיב כאן, אלא לא נודעמי, לא נַבַרְמָּי לָסס במדת אמימית שלי שעליס נקרא שמי אי, (E) וארא. אל האבות: באל שדי. הבעתתים הבעתות, ובכולן אמרתי להם אני אל שדי:
- (قدمُعَادَم ١١, مُمَ). ذَذَمَمَر, فِرَ ذُلِهُ الْإِيَرِيَّةٍ فُقِرًا فِمَ وَذَ جِهُدَّتُم جِهُذُ يَجَمَرُ بَمَ להם אח ארץ כנען. . לאנרסס נפרשם מילס נאמר, שָׁנִי שָׁל שַדַּי וּגוי וְנָמַמִּי לָּךְ וּלָוַרְשָׁךְ שַׁמַבֶּיף בּמַת בָּעַן מָגַבֶיף (+) וגם הקמחי אח בריחי וגר. וגס כשנהלימי לסס באל שדי, סלבתי וסעמדמי ברימי ביני וביניסס: לחח

خنائر: מֹהְבֹינִים אַנִים וֹאַוֹבַר אָנַיַ מִפֹּלְנִיוֹ בַּנִיוֹ וּגַבְינִוֹא יָנִי ֻ בַּנֵוּ וֹמְּבַאֶּבְ אָּמֶּב מִגַּבוֹם בַּנֵּוּ

יבשְפַּטִים גָּדְלֵים: וֹלְאַלְטֹּג אַטַבְּם בּוֹבַוָּה לַמִּוּנְע لْنَجْكُنْ، אُنْكُم مُمَّرَئُنُم رَجْمُرَاْرَ نُنْحِياً مُواذِنْنُكِالْ فخذي מצרום דחוק לוי. אַנִי יְהוְהֹ וְהוֹצֵאתֵי אָהֶכֶם אָנָא יִיָּ וְאָפִּיק יָהְכוֹן מִגּוֹ

משבע סבלות מצרום: אָבְבוּבְּם בַמּוָאָגא אָבַבְם זַבַבוּן מִנּוָ בַּבוּנַכ פּוּלַבוּן וֹגַגֹמשׁם בֹּנ אָצֹנֹג ע נובונים לכם לאלונים ואהוי לכון לאלה והדעו نَزُطَنَهُ، هُنَدُّت ذِر ذُهُت نَهَٰكُدُرِد نُنُحِيا كَلَمْ، ذُهُت

וּלִנֹהֹלָּב וֹלִטַּטִּג אָטַבּ לַכָּם كمختلتا كالمثاط توا كمختلات XĻL אַמֹּב לֹמָאִטֹי, אֵטַ־יִּבְיּ לִנִינִע בַּנִימִנע בַּמִּימִנע וַבְאַנַי אָנְכָם אָלְבַבְּאָבָן וַאַּמָּילִ

מَשُّم مِجْوِدٍ רُוּחַ וּמֵעְבֹרֶה מִעְיָס רִוּחַ וּמִפּוּלְחָנָא דַּהַנָה ה וֹמִבְאָלְ וֹלָאִ מְּמִׁמּנְ אָלְ ַ וֹמִבְאָלְ וֹלָאִ פֿבּוּלְוּ מוֹ מָמִּר נוֹבבּב מָמֵּב בּל אָב בַּנוֹ וַמִּבָנַ מָמָּנַ כּוֹ מֹם בַּנָּוֹ

خائزير: نظلظح וֹנֹםן אָנָּג הָּמָהֹטַּג אָטַרַנָּאָלַטַ וֹאָל צִּבְׁבָּנִ הָּמָנִהֹ וֹטַ לִּבְּנִלְעַ

מבמם ילבינין בלבלין:

וְתְוֹעִ אָנִי אָלָא וֹן אֶלְעַכִּוּן בַאָּפּוּל

:וַ אַלָּאָ אַנוֹי 八次下は次

וליעקב ואַמין וָתַה לכוֹן

remembered My covenant. əvad I bas ;əgabnod ni Israel, whom the Egyptians keep To norblido of the children of And moreover I have heard the

with great judgments; with an outstretched arm, and bondage, and I will redeem you and I will deliver you from their the burdens of the Egyptians, 6 will bring you out from under of Israel: I am the LORD, and I Wherefore say unto the children

burdens of the Egyptians. brought you out from under the am the Lord your God, who God; and ye shall know that I people, and I will be to you a and I will take you to Me for a

heritage: I am the Lord. and I will give it you for a Abraham, to Isaac, and to Jacob; or it evig or band vM qu land, concerning which I lifted And I will bring you in unto the

cruel bondage. impatience of spirit, and for hearkened not unto Moses for children of Israel; but they And Moses spoke so unto the

- <u> שַׁשֶּׁר וגוי (שס יצ), סרי שנדרמי לסס ולה קייממי:</u> ג), ופומס שבועס שנשבעמי למברסס במל שדי, ממרמי ליעקב פֿבָי פֿל שַדַּי פָבֶס וּרָבֵס וּגוי (שס לס, ימ), וָמָת סְמָבֶן
- בֿן קֿנָכֹּי (ברחשים מו, יד): אשר מצרים מעבידים אחם ואזכור. אומו ספרימ, כי פפרימ בין ספמריס אמרמי לו וְגַס אֶׁמ סִגֹּוי חַשֶּׁר יַעֲּבֹדוּ (a) וגם אני. כמו שסלבמי וסעמדמי סברימ יש עלי לקייס, לפיכך שמעחי אח נאקח בני ישראל סגואקיס:
- כן הבעחתיו (שם), וַשְׁמַבִי בֶן יֵלָחֹי בְּרָכָשׁ נְּדִוּל: סבלות מצרים. עורת משה מלרים: (6) לכן. עלפי אומס סטנועס: אמור לבני ישראל אני ה'. סולמן נסנטממי: והוצאחי אחכם. כי
- (8) נשאחי אח ידי. סרימומיס לישבע בכקאי:
- פעמיס נגלימי עליסס באל שדי, ולא אמרו לי מה שמך, ואחה אמרם מה שמו מה אומר אליהס: וגם הקימוחי בְּמֶשׁ שַׁבֵּעֹמָשׁ (שמום ש, כב), אמר לו שקצ"ה חצל על דאבדין ולא משחכחין, יש לי לשחאונן על מיחח האצוח, הרבה מודיע ששמו הי, וכל שכן האמנה למובה. ורבוחינו דרשוהו (שמו"ר ו, ד. סנהדרין קיא.) לענין של מעלה, שאמר משה מוקיעם אָמ יָדִי וְאָמ גְּבּירָמִי וְיָדְעוּ כִּי אָמִי ס׳ (ירמיי מו, כא), למדנו כשהקב"ה מְשַׁמֵן אֹת דבריו אפילו לפורענות, לסאריך בנשימתו. קרוב לענין וה שמעתי בפרשה זו מרבי ברוך בר' אליעור, והביא לי ראיה ממקרא זה, בַּפַּעַם הַאֹּאֹת (9) ולא שמעו אל משה. לא קצלו מנמומין: מקצר רוח. כל מי שסוא מילר כומו ונשיממו קלרס ואינו יכול

אָל־מֹשֶׁה וְּמַלֵּיל יִיְ עָם מִשֶּׁה לְמֵימַר: And the Lore spoke unto Moses. بعدمز [الكظر

וֹמִּבֹאֹב מִאַּבֹּגִי: מֹאֹבְוֹם וֹתְהַלָּטִ אָּטַ בְּׁנִוֹן בְּמִאָּבִוֹם וֹתַהַלְטִ זִּטְ בִּנִוֹּ בָּאִ דַבֶּר אֶלְ־פַּרְעָה מָלֶלְרְ עוֹלְ מַלֵּיל עִם פּרְעֹה מַלְכָּא

וּשְּׁבְאֵלְ מֵאַבְמִיה:

of Israel go out of his land.' II of Egypt, that he let the children 'Go in, speak unto Pharaoh king

₩**ĠÜ**(□: (Œ) יְמִּמְמְּלֵהְ בַּּבְּקְּעִ נְאָלֵי הְּבֹרָ בְּבַּבְּתְעִוֹאָלָאִ יַפּֿיִר מִמְלַלְיִ: 21 **487** الْلَقِر مَشِد خُطِرْ لِبَائِنَ لِمَجْرِ مَشِد كَالِهِ لَا خُمْرَةً لِهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

لقظ طفد لقذكدا نكفدح هفد בדר הבאל הא בני ישראל לא קבילו

of uncircumcised lips? shall Pharaoh hear me, who am hearkened unto me; how then children of Israel have not LORD, saying: 'Behold, the And Moses spoke before the

מֹאֵבֹּא מֹגִּבוֹים: (ס) لْمُح_طَلَمُك مُثَمَّك مَمُكُنُو بِخُرْنِ בּ אַנְוֹען נִוֹּאַנֶּםְ אָלְ_בֹּנִי, וֹמִּנִאָּלְ וּפַּפֿוּגוּנוּ לְנִע בֹּנִי, וֹמִּנִאָּלְ נוֹבַבַּר יְהוֹתְ אָבְ מָאָבוֹ וֹאֶבְ ' וּמִלָּיִלְ יִיָּ מִם מָאָב וּלְאַבַּוֹוֹ

וּהְבֹאֵל מִאַבֹּהֹא בַּטִּגַּבוּם: אַט_פֿנּג_וֹמְבֹאֵלְ גַמֹּגִבנִים לְאַפּּׂלֵא זֹט פֿנּג ēĻģĽ

Israel out of the land of Egypt. Egypt, to bring the children of Israel, and unto Pharaoh king of To nearge unto the children of and unto Aaron, and gave them

And the Lord spoke unto Moses

משפחת ראיבן: بغربي بغزا ادبن هؤب بيناء بعديه بغدنا ادبد ביי ראובן בְּבָּר יִשְׁרָאָלְ עַנִּיִּרְ בִּנִירָ בִּיּרָנִאַרָּוֹ בּיִּבְיִנִאַ בִּישְׁרָאָלְ אֹבֶּע בֹאָהָ, בֿיִע־אָבִנִים בֹּנָּי אִבְּיוֹ בִיהָּ, בִּיִּע אַבְּטֹט בֹּנָי

אַכְּוֹ זַבְׁהַּנִי בַאִּיבוֹ:

Reuben. Carmi. These are the families of Hanoch, and Pallu, Hezron, and Reuben the first-born of Israel: fathers' houses: the sons of These are the heads of their

וּבְפַּמִּישׁ יְפַבְּן שְׁלַתּ (ירמיה כג, כמ), ממחלק לכמה נילולות: ימישב המקרה על פשומו דְּבֶּר דְּבֻּר עַל הְפְּנְיוּ (משלי כה, יה), והדרש מדרש, שנהמר הֵלוֹה לה דְבֶּרִי בָּהֵש נְהָם ה' ועוד, סיאך הסמיכה נמשכה בדברים שהוא פומך לכאן וגם אני שמעתי וגוי, לכן אמור לבני ישראל, לכך אני אומר שודיעס שכך שמו, סרי ממלס כשנגלס למברסס בין סבמריס נממר שָׁנִי ס' שֲׁשֶׁר סוֹנֵמֹמִיךְ מֵמוּר פַּשְׁדִּיס (שס מו, ו), הרעותה. ואין המדרש מתישב אחר המקרא מפני כמה דברים, אחת, שלא נאמר ושמי ה' לא שאלו לי, ואם תאמר לא משר מפר, וכן ביעקב וַיָּמֶן מֶׁמ מֶלְקַמ סַשְׁבֶּס לנעות מֿסלו (ברמשית לג, יע), ולמ סרסרו ממר מדומי, ומתס מתרת למס וגרי. וכשבקש אברסס לקבור אם שרס, לא מלא קרקע עד שקנס בדמיס מרוביס, וכן בילמק ערערו עליו על סבארות

ישמעני פרעה. זה המד מעשרה ק"ו שנמורה (נ"ר לנ, ז): וכיסוי, איסור שיבדיל בפני אכילמו. שֶׁלֹשׁ שֶׁנִיס יִהְיֶה לְכֶּס שַבֵּלְיִס (שֹס), אמוס ומכוסה ומובדל מלאכלו: (כ"חֿ החרעלה). וְשֶׁבֶל בְּשֶׁר (יחוקחׁל מד, ש) שהגיד חמוס ומכוסה צה. וַשַּבְלָּמָּט שָרֶלָמוֹ (ויקרחֿ ימ, כג), עשו לו חומס משמוע. עַּרְלֵי לֵב (שׁס ע, כֹּה), חמומיס מהבין. שְׁמֵה גַּם מַּמָּה וְהַעָּבֶל (מבקוק ב, מו), והחמס משכרות כום הקללה (בו) ערל שפחים. אמוס שפמיס, וכן כל לשון ערלה אני אומר שהוא אמוס. עַבֶּלֶה אָזְנָס (שס ו, י), אמומה

בים אבוסס, ללמדנו סיאך נולדו משה ואהרן, ובמי נסיחסו: ודבר סלווי מסו, מפורש בפרשס שנים לחמר סדר סימס, אלא ממוך שסוכיר משס ואסרן, ספסיק סענין באלס ראשי מלך מצרים. גַּנְס עליו למלוק לו כנוד נדנריסס, זס מדרשו. ופשומו, צָנָס על דנר ישראל ועל שלימומו אל פרעס. לְפֶּס ולמלין: ויצום אל בני ישראל. לוס עליסס לסנסיגס צנחת ולסבול חוחס (שמו"ר ז, ג): ואל פרעה (13) וידבר ה׳ אל משה ואל אהרן. לפי שלמר משם ולני עכל שפחים, לירף לו סקצ"ס לם לסרך לסיום לו

ליחסס דרך מולדומס מראובן. (ודפסיקמא גדולה ראימי, לפי שֶׁקְנְמֶרֶס יעקב אבינו לשלשה שבמיס הללו בשעת (14) אלה ראשי בית אבוחם. ממוך שסווקק לימם שבמו של לוי עד משס ומסרן בשביל משס ומסרן, סממיל

בּן־הַפְנְעַנִית אֵלֶה מִשְׁפְּחָה בֵּר בְּנִעַנִיהָא אִלֵּיו זַרְעַנִית י וְאָתַּע וֹלְבָּיוֹ וְאָתַר וְשְׁאִנִּלְ וִאָתַר וִנְכִּיוֹ וְשְׁאִנִּלְ يختا شِرْمِيا نَصِيهِم تَنْشَرا يَحْدَد شِرْمِيا نَصِيهُم نَنْصَرَا

ישְׁלְשֵׁים יִמְאָת שְׁנְה: וּמְבֹבֹי וּמְּדֶּן עַבְּּרְ מְבְּרָ מְּבָּבְתְּ וּמְבַבְרִ וּמְבָּרִ עַהָּרָ עַבָּרְ בָּבְּרָ تاثاثات

ೆದಭಡ≓ಗೆಗ್ಗ⊏: الله المناه المنظر المناه المناه المناه المناه المناهد المناهد

نَاتُكُ مِنْ الْمُ קַהְת שֶׁלְשׁ וּשְׁלֹשֶׁים וּמְצִּתְ קְהָת מְצָּה וּתְלָּתִין וּתְלָת שנין: sı لَصْحُدُنِا لَمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لِسَادًا لِصَاحُدِنِا لَمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لَاتَاءًا لِمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لَاتَاءًا لِمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لَاتَاءًا لِمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لَاتَاءًا لَا يُعْلَمُونِا لِمُنَاتِكُمْ نِهُدًا لِمُنَاتِكُمْ لِمُدَالِ لَمْ يُعْلِمُونِا لَمُنَاتِكُمْ لِمُدَالِ لَمُناتِكُمُ لِمُدَالِ لَمُناتِكُمُ لِمُناتِلًا لَمُناتِكُمُ لِمُدَالًا لَمُناتِكُمُ لِمُدَالًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِلًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِلًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِلًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِلًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِعًا لِمُناتِكُمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِكُمُ لِمُناتِدًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِكُمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِعًا لِمُناتِقًا لِمِنْ لَمُناتِعًا لَمُناتِكُمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِكُمُ لَمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لَالْمُناتِقِلُونُ لِمُناتِكِمُ لِمُناتِقًا لِمُناتِقًا لِمُناتِعًا لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعًا لِمُناتِعًا لِمُناتِعًا لِمُناتِعِمِ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِعِمُ لِمُناتِكُمُ لِمِناتُهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمِناتُهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهِ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِهُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُنِي لِمُناتِكُمُ لِمُناتِكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمِنِيلًا لِمُناتُكُمُ لِمُناتُ لِمِنْتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُكُمُ لِمُناتُ لِمُناتِكُمُ ل

מְשְׁפְּׁחָת תַלְּוֹי לְתִלְּדִּתְּם: ⁶¹ וּבְּנָ, מְבְרָ, מְּנִבְלָ, וּמִנְמָּ, אָבֶּרְ וּבְּנָ,

ַחַיֵּרַ עַמְרְּם שֶׁבַע וּשְׁלִתְּיִם חַיֵּרִ עַמְרָם מְאָה וּחָלְתִּין נְתְאָח שְׁנְה: אָטַבאַדְּיִלְן וֹאָטַבְמָאָטִ נְאָנָ, כְּיִהְיָהַ צְּהַרָּוֹיָנִי מָאָטַ נְאָנָי ס אַבְּנִינִ לְנִ לְאִיּמְּׁנִי נִשְׂלָג לְנִ אֲבִּנִינִ כְּנִינִ לְאִשׁוּ וֹנִלְנִדִּנִי رزקה עמרָם

יז ילוֹ, וֹאַנִיֹר מְנַעוּ וֹוֹפֹּג וֹוֹכִּבוֹנ: יִלוֹ, וֹאַנִיר מְנַעוּ וֹוֹפֹּג וֹוֹכֹבוּנ:

יי ובר הואין מושאל ואלְגָּפּׁן וּבּר הואל מושאל ואלְגָּפּׁן

וטלטגן ואָבּה אָנגן: نظثات خعبختفعيا قنهبا نظفت בַּנַן נְאַבָּוֹן הַּמְטִבִי בַּנַן

جْيَدُمُّ تُنْكِيدًا:

יבְנֵי קַהָּת עַמְרֶם וִיצְהָר יִבְנֵי קְהָת עַמְרֶם וַיִּצְהָר

خىبخئىنىند: ימוּהִה אַבְּוֹל זַבְׁהֹּנִים בָוֹנ

אָּע_.וְכַּבְּע וּנְסִוּב הַּמְּבִם נִּע וּנְכַבַּע אָּטִע

thirty and three years. life of Kohath were a hundred and Uzziel. And the years of the Amram, and Izhar, and Hebron, And the sons of Kohath:

to their generations. families of the Levites according 19 and Mushi. These are the And the sons of Merari: Mahli

Shimei, according to their

The sons of Gershon: Libni and

hundred thirty and seven years.

years of the life of Levi were a

Kohath, and Merari. And the

And these are the names of the

These are the families of Simeon.

Jachin, and Zohar, and Shaul the and Jamin, and Ohad, and

And the sons of Simeon: Jemuel,

son of a Canaanitish woman.

generations: Gershon and sons of Levi according to their

families.

seven years. were a hundred and thirty and the years of the life of Amram bore him Aaron and Moses. And his father's sister to wife; and she And Amram took him Jochebed

and Mepheg, and Zichri. And the sons of Izhar: Korah,

and Elzaphan, and Sithri. And the sons of Uzziel: Mishael,

מומו, מזר סכמוב וימקס כאן לבדס, לומר שמשוביס סס):

(OZ) יוכבד דדתו. מממ מצוסי, צמ לוי ממומ קסמ: עמרס ושמונים של משה, לא המלאס ד' מאוח שנה, והרבה שנים נבלעים לבנים בשני האבוח: הכמוב, שלה בהרך מזכיים לבדה סיו, הלה מיום שנולד ינסק, שהכי קהם מיורדי מזכיים היה, חשוב כל שנומיו ושנום (18) ושני היי קהה. ושני היי עמרם וגוי. ממשפון זה לנו למדים על מושב בני ישר לל לרבע מלומ שנה שלמר לא סיה שעצוד, שנאמר וַיָּמָח יוֹמַף וְכָל שָׁמִיו (שמוח א, ו), ואח"כ וַיַּקָס מֶלֶךְ מָדָשׁ, ולוי האריך ימיס על כולס: (16) ושני חיי לוי וגוי. למס נמנו שנומיו של לוי, לסודיע כמס ימי סשעבוד, שכל זמן שאחד מן סשבעים קיים,

نڠٮ؉؞ٮؙڟ؞: וְאָת־אַבִיהֹוּאַ אָת־אָלְעָּוָר נָדִב וְיָה אַבִיהוּאַ יָה אָלְעָּוָר וְאָת־אַבִּיהוּאַ יָה אָלְעָּוָר לְאָמֵּׁע וֹשְׁלְגִי בְוִ אָּעַ־נְּדִׁבְ כְיִשׁ לְאָשׁׁנִ וּיִכְיַנִּע כְיִשׁ נִי ق בַּת־עַמִּינְדֶר אֲחָוֹת נַחְשִׁין לַוֹ בָּת עַמִּינְדָר אֲחָהֵיה דְּנִּחְשׁין נישה אַהַרוֹ אָר־אֶלישֶׁבִע וּנְסִיב אַהַרוֹ יָה אֶלִישֶׁבַע

Abihu, Eleazar and Ithamar. and she bore him Nadab and the sister of Nahshon, to wife; the daughter of Amminadab, And Aaron took him Elisheba,

ŢĢĻĻ(: ערו אַפּֿיר וָאֶלְקְּנָה וּבְּנֵי מֹרַה אַפִּיר וָאֶלְקְּנָה וּבְנֵי מִרַה אַפִּיר וָאֶלְקְּנָה

אַכֶּר מִשְׁפְּחָת נַאֲבִיאָסָף אָלֵין זַרְעֵּיָת מֹרַת:

Korahites. these are the families of the 24 and Elkanah, and Abiasaph; And the sons of Korah: Assir,

र्पंप्रंख्निपंच: אַבְּׁנִי בְאָהָגֹּי אַבְּנִים עַבְּנִיּם אָבְּנִוּ בַנְהָּגִּ אַבְּטִים בְּנִוֹאָנ رِّهُ فِهُ لِيَقِرُكُ كِلَّهُ لِمَا هُذَبُتُو يَرَجُنِينَ خَرِيبَ بِنَ هَٰذِبَو י לו מבְנוֹת פִּוּטִיאֵל לַוֹ מִבְּנָת פּוּטִיאֵל לֵיה לְאָחוּ نْهُجْمُزُد كَالِمَتَدِا جُكُسِ نُهُجُمُنُد قَد مَتَدِا نُقدَ جَنِد

خآلۃ النابا:

according to their families. the fathers' houses of the Levites Phinehas. These are the heads of Putiel to wife; and she bore him To sreatdaughters of the And Eleazar Aaron's son took

בַּבְאָטֶׁם: ישְׂרָאֵל מֵאָהֶץ מִצְּרָיִם עַּלִּי יִשְׁרָאֵל מֵאַרְעָּא דְּמִצְּרִיִם על היליהון: ⁶⁵ יְהֹוֶה לְהֶה הוֹצִּיאוּ אֶח־בְּנֵיְ יִיְ לְהַוֹּן אַפִּיקוּ יָח בְּנֵי

הוא אַהַרְן וּמֹשֶׁר אֲשֶׁר אֲמֶר הוּא צַּהַרֹן וּמֹשֶׁר דַּצַמַר

their hosts. the land of Egypt according to out the children of Israel from 26 to whom the Lore said: Bring These are that Aaron and Moses,

משֶה וֹאַבַרו: בְּנֵירִישְׁרְאֵל מִמִּצְרְיִם הָוּא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם הוּא משה וּצַּהֵלוּ: על מֶלְןּ־מִצְּרַוֹם לְהוֹצְיִא אָתַ־ מַלְכָּא דְּמִצְּרֵוִם לְאַפְּקָא יָת הַם הַמְּדַבְּרִים אֶל־פַּרְעָּה אָנּין דִּמְמַלְּלִין עָם פַּרְעָה

Aaron. Egypt. These are that Moses and out the children of Israel from 27 Pharaoh king of Egypt, to bring These are they that spoke to

נְיְהִי בְּיֹנִם דְבֶּרַ יְהְנָה צֵלֹ נְהְנָה בְּיִנְשְׁא דְּמַבְּיֹל יְיְ עִם מֹשֶׁה בְּצַּרְעָא דְּמִצְרְיִם:
 מֹשֶׁה בְצַּרֶץ מִצְרֶיִם: (ס) מֹשֶׁה בְצַּרְעָא דְּמִצְרְיִם:

Moses in the land of Egypt, When the Lord spoke unto And it came to pass on the day

هُدُر بحِدِ جَكْرك: ثَرْكِكَ مَجْدِنَا هُنَا خَرِ لِجَمْدِ مَرْخَهِ لِمُجْدَنَا مَن خَر علام بهور بدائد وخد بهر هدم بهري بن دورد با عدم الم ניְדְבֶּרְ יְהְנְהְ אֶלְ־מֹשֶׁה מֵאמִר יִמִּלֵיל יִיָּ עָם מִשֶּׁה לְמִימִר

בּאָלא מִמִבִּיל מִמָּד:

Egypt all that I speak unto thee. To gaid dostadh ding of 29 saying: 'I am the Lord; speak that the Lord spoke unto Moses,

- (33) אחות נחשון. מכאן למדנו, סנושל אשס לכיך לבדוק באמיס (ב"ב קי. שמו"ר ז, ד):
- (פב) מבנוח פוטיאל. מורע ימרו שָפְּשֵׁס עגליס לעצודת חליליס, ומורע יוסף שפעפע צילרו (צ"צ קע:):
- מַרְבְּכֶם (ימוקחל לג, כו), כמו במרבכם: כל לבחם לשבמיםם, יש על, שחינו חלה במקום חות חחת, ועל מַרְבְּךְּ מִּמְיָה (ברחשית בז, מ), כמו בחרבך. עַמַרְמָּם עַל שמקדים אסרן למשס ויש מקומום שמקדים משס לאסרן, לומר לך ששקולין כאחד: על צבאוחם. בלצאומס, (62) הוא אהרן ומשה. אלו שהווכרו למעלה שילדה יוכבד לעמרם. הוא אהרן ומשה אבר אמר הי, יש מקומות
- ias dip: (SS) הם המדברים וגוי. סס שנלמוו סס שקיימו: הוא משה ואהרן. סס בשלימומס ובלדקמס מממלס
- (28) ויהי ביום דבר וגוי. ממוצר למקרא שלאמריו:

אָלֵי פַּרְעְּה: (פּ) אָנֹן הְבֹרַק הִפִּינִם וֹאֲוֹב וְהִמֹמֹת בֹפוֹר מִמִּלְקְ וֹאִנֹבְיוֹו וֹשִבּיִר

نَعَتَدًا غَنَيْكَ بَكُرُكُ لَا يُخَرِيُكُ ا ניאָמֶר יְהֹנְתְ אֶלְ מִמֶּה רְצֵּה נַאַמֶּר יָן לְמִאָּה חַזִּי דְּמִנִּימָך

וֹמְבֹאֹל מִאַּבֹּגִי: אָל־פַּרְעָה וְשִׁלָּח אָת־בָּנֵיְ־ יִעַּגִיל עִם פַּרִעה וִישַׁלַח יָת مُ يُعَيْرُ إِي يُعْلَرُ لِي يُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلِمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلَمُ الْمُعْلِمُ اللَّهِ الْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ الْمُعْلِمُ اللَّهِ الْمُعْلِمُ اللَّهِ الْمُعْلِمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُعْلِمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ الْمُعْلِمُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللّل אַמַּר הְדַבֶּר אָת כָּלְאָאָר אַמַ

מופֿטֿו בּאָבוֹ מִאַבוֹים: וְבִוֹבְבּינִי, אָבַאַנְינִי, וֹאָבַ וֹאַסֹּוּ, וֹנִ אִנְוֹנִי, וְוֹנִי מְוֹפַׁנַי,

מגּבום בֹמִבּמות נַבְים: וֹעוָגֹאטָוּ אַטַבּגֹבֹאָטָוּ אַטַ בּמֹגַבוֹם וֹאַפּּוּל זֹט עוֹכִוּ לוֹטֹטֹּג אָטַבְגֹבׁג בֹמֹאָבֹנֹם נֹאָטָּגן גִּט מַטַּט יִּבְינִבְטֹּג

מְעובלם: נענגאטי ֻ בֹּנְמִנֵּג אָנִי*וֹבֵי* מַּלְ-מִצְּנְיִם וֹנֹבְמֹנִ מִאֹבְוֹםְ כֹּנַבְאֹנֹנִ וַבְיוֹבִי וֹנֹבַמּנּן מִאַבֹּאָנָאִ אָבוּ, אֵנֹאָ וֹנִ

מָנִי פַּרַעה:

יָהי מְתּירְגִּמָּנְה: אֱלֹהֵים לְפַּרְעָּה רָב לְפַּרְעָה וָאַהַרֹן אֲחוּרְ

לנו וֹמְבֹאֵל מִאַבֹּמִישִּיּ שׁמִבּׁיג וֹנו כֿג

בְאַבְעָא דְּמָצֶרָוֹם: الكيزا يخج لها الألم الجراء الألباء والألاء يوجه إلا الأجه إلا الألباء الألبا

במגנום לבונול בלבלון: בדר הישבאל מאבא נה פמי בני ושבאל מארשא نزيج نضرت يجركم قلمي نزيم نكفر فأدبا قلمب

נשְׁבַּאָלְ מִבּּינִיהוֹ: מַל מִצְּבְוֹם נִאַפּּוּל נִע בַּנוֹ כּג אָבום וֹט מִטַּט וֹּבוּבַטֹּו

> hearken unto me? lips, and how shall Pharaoh 30 Behold, I am of uncircumcised

brother shall be thy prophet. stead to Pharaoh; and Aaron thy VII 'See, I have set thee in God's And the Lord said unto Moses:

of Israel go out of his land. Pharaoh, that he let the children brother shall speak unto 2 command thee; and Aaron thy Thou shalt speak all that I

My wonders in the land of Egypt. 3 heart, and multiply My signs and And I will harden Pharaoh's

by great judgments. Israel, out of the land of Egypt, hosts, My people the children of upon Egypt, and bring forth My unto you, and I will lay My hand But Pharaoh will not hearken

them. children of Israel from among Egypt, and bring out the stretch forth My hand upon that I am the Lord, when I And the Egyptians shall know

- לימסס, מור סענין עליו לסממיל בו: אני הי. כדאי אני לצלמך ולקייס דברי צלימומי: (92) וידבר ה׳. הוא הדבור עלמו האמור למעלה בא דבר אל פרעה מלך מלרים, אלא מתוך שהפסיק הענין כדי
- שהפסיק הענין, וכך היא הַשִּׁימֶה, כאדם האומר נחזור על הראשונות: (30) ויאמר משה לפני הי. סיא סאמירס שאמר למעלס הן בני ישראל לא שמעו אלי, וְשְׁנָס הכתוב כאן, כיון
- (2) אחה חדבר. פעס ממת כל שלימות ושליתות כפי ששמעת מפי, ומסרן מחיך ימלינוו יימעימנו במזני פרעס: (משלי י, לא), וַיְבַל מִסְמַנַבּוֹת דשמואל (שמואל־א י, יג), ובלע"ו קוראין לו פרידי"גר וכן כל לשון נצואה, אדם המכריז ומשמיע לעם דברי חוכחות, והוא מגזרת ניצ שֶׁפֶּמָיִם (ישעי' נו, ימ), יָנוּצ מְכְמֶה (1) נחחיך אלהים לפרעה. שופטורידס לרדומו במכומוימורין: יהיה נביאך. כמרגומויָסִימְמוּרְנְּמְנָדְּ,
- בלכמך לשוב ע"ש): לב פרעה. (ועיין ברה"ס צגורס כהן דבור המתחיל בלכתך לצוב עד שמתיס בידך, וכדלעיל בפרשת שמות בפתוק שַֿוּ מִירְמִׁי מֹוִמִי מִקְמִי מוּמֶר (שֹס ו), ומֹף על פי כן בממש מכום הכחשונום לה נחמר ויחוק ה'חׁה לב פרעה, חׁלה ויחוק על האומות עובדי אלילים, כדי שישמעו ישראל וייראו, שנאמר הכרקהי גוים נשמו פּנוּקָס וגוי (לפניה ג, ו), אָמַרְהָּי לשוב, טוב לי שימקשה לבו, למען הרבות בו אותותי ותכירו את גבורותי, וכן מדתו של הקדוש ב"ה, מביא פורענות (ε) ואני אקשה. מלחר שסרשיע וסחרים כנגדי, וגלוי לפני שלין נחח רוח בלומוח עובדי לליליס, לחח לב שלס
- (+) את ידי. יד ממש, לסכות נסס:

אַנָּם בָּן עִשְׁיִּ י וַנְעַשׁ מֹשֶׁה וְאַהַרְן כַּאֲשֶׁר וַעֲּבָר מֹשֶׁה וְאָהַרְן כְּמָא

בפנע גל לטבען כן הכענ:

did they. the Lord commanded them, so And Moses and Aaron did so; as

ושמנום ומשׁר בַּן־שְׁמִנַים שְּנָר וַאַּדַרוֹ וּמִשָּר

בְּמַלְלוּהְהוֹן עִם פַּרְעֹה: שְׁנְרָן בַּר חְמְנֵן וּחְלָם שְׁנִין ĒL

unto Pharaoh. three years old, when they spoke 7 old, and Aaron fourscore and And Moses was fourscore years

جورس، يرنخها بمزَّت هِذَ طَهِمَ بِهِذِ - يَهِمِد بِرِ جَمَعُهِم بَرَهِينَا

೭೩೬೩ ಕ

and unto Aaron, saying: And the Lord spoke unto Moses

هَتَالًا لَمْجُرِد:

ئن ځنځنه: נֹאַמָּבְׁטַּ אֶבְאַבַּבְן לַּט אֶנַב וַנַיִּמָּב לַאַּבַבון כאמר הְנִי לְבֶם מוֹפֶּח לְמִימַר הַבּי לְבוֹן אָהַא خر نترد څخکت هدمبر څد، نفخرم مفحبا هدمب

וֹבוּג לִעַּנֹגנֹ**א**:

become a serpent. down before Pharaoh, that it Aaron: Take thy rod, and cast it you; then thou shalt say unto you, saying: Show a wonder for When Pharach shall speak unto

حَلَمْت لَحُطْنَ مُحَلِّن لَنْتِن ַנִיּשְׁלֵךְ אַתַרֹן אָת עַשְׁרוּ לְפְּנֵי דְפָּקִיד יִיִּ וּרְטְּא אַתַּרן יָתּ פְּקְינִה אָתַרן אָת עַשְׁרוּ לְפְנֵי הוּשְׁרֵיה קֵדָם פְּרְעֹה וּקְדָם י נינשו כן כּאַמֶּר צְּנָה יְהְנָה פּרִעה נִעְּבָרוּ כֵּן يبكة طهر بغيدا لهرا هجا الإيدا الإيدا الإيدا الإيدا الإيدا الإيدار الايدار ال

מִבְיוֹרִי וַהַנְרִי לְתַּנִינָא:

and it became a serpent. Pharaoh and before his servants, Aaron cast down his rod before the Lord had commanded; and unto Pharaoh, and they did so, as And Moses and Aaron went in

خلتازرا:

הַרְטְמֵּי מִצְּרָיִם בְּלְהַמֵּיהֵם חָרָשֵּׁי מִצְּרִיִם בְּלִחֲשֵׁיהֹוֹן פּוּ: <u>" וְלַמְּבַשְּׁפְּיִם וַיְּעֲשְׁהַ גַם הַם יּלְחָרָשִּׁיָא וַעֲּבַרוּ אַרְ אָנוּן</u> וּיקְרָאׁ גַּם־פַּרְעָה לְחַבָּמָים יקּרָא אַף פַּרְעֹה לְחַבִּיעִיָּא

their secret arts. Egypt, did in like manner with They also, the magicians of wise men and the sorcerers; and Then Pharaoh also called for the

יי וַנִּשְׁלִיכּוֹ אֲנִשְׁ מַמְּהוּ וַיִּהְיָרִ וּרְְמוֹ גְּבֶּר חִוּשְׁרֵיה וַהֵּוֹוֹ : إلى

לְתַנִּינְם וַיִּבְלַע מַמֵּח־אַהֲרִן לְתַנִּינִין וּבְּלַע מַמֵּח־אַהֲרִן לְתַנִּינִין וּבְּלַע חו אַת־מַטּחם:

their rods. but Aaron's rod swallowed up 12 rod, and they became serpents; For they cast down every man his

%u_देवप्र¤:

פּוֹתְי וֹלְאָ וֹאִטַפֿוּ לְבָּא דְפּוֹתְי וֹלְאַ

sboken. unto them; as the Lord had 13 hardened, and he hearkened not And Pharaoh's heart was

יְהְיָה: (ס) הְּמִת אַבְעַנִים כֹּאַהָּגר צַבָּר פַבּיִל מִנְּיִנוּן כָּמָא צַמַבְּיִל

ניַאִמֶר יְהֹנְהֹ אֶלַ־מֹשֶׁה בְּבֶר נַאְמֵר יִן לְמֹשֶׁה אִהְנַפַר

refuseth to let the people go. ¹⁴ 'Pharaoh's heart is stubborn, he səsoM otnu biss axoJ ədt bnA

בְּב פּבׁתְּע מִצֵּוֹ לְהִּגְּע עַהָּ

(9) מופח. אות, להודיע שיש לורך (לרוך) במי ששולה אתכה:

(01) Antry, that:

שקיא ממקפכת על ידי לחש: (11) בלהמיהם בְּלְמַשֵׁיסוֹן, ומֿין לו דמיון במקרמ, ויש לדמות לו לסע סָמֶכֶּב סַמִּמְסַפֶּכֶת (ברמֹשׁית ג, כד), דומס

77

(SI) ויבלע מטה אהרן. מחת שחור ונעשה מטה צלע הח כלן (שבח לו):

هِمْدِ رُبُولِ كُرْبُهُ فَهِا السَّهُمُ لِمُنْبُولًا كُنْبُهُ על־שְׁפָּת הַיְּאָר וְהַמַּמָּה לְקַדְּמוּהֵיה עַלְ בֵּיף נְהָרָא หั้ง บิดีเฉ็บ โรลีตั้นี้ รู้ชั่นหนัง บั๋ง รัสเป รู้ดีเ๋ง โบบัลิบิน چڙ چڙ ڪِڙن جقچت جڍڻ ڄينر ڄڙڻ هِڄڻڻ چوچڄ×

לאַ־שְׁמִּעִים עַרִּיבּר: ĒĠĹĒĽ אָת־עַּמָּי לְמִימָר ₩ÇTÍ ムを記し סּוּ בְּשְׁלְבִינִתְ מְּלְבַוֹנִי אֶלְיוּבְ בִּיִרוּרָאֵי מִּלְבַוֹנִי וֹאַמּוֹבְעָּׁ אֶלְנִוּ וֹבַוֹּנֶב אֶלְבִיּג וֹנִימִּב לִיִּצּ וֹנִ אֶלְבִיא

אָמֶּר בּוֹאָר וֹנִהַפָּכוּ לְבֶּם: בַּמַמֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי עַל־הַמָּיִם ע פָּי אַנֵי יְהֹוְהַ הַנְּהְ אַנְכִי עַבֶּהוּ צִּרִי אַנְאַ יִנְ הָאַ אָּנָאַ מָהִי ַבּׁה אָמָר יְהוֶֹה בְּוֹאָת מֵדַׁע כִּדְנָן אֲמַר יִיָ בְּדָא תִדַּע

לְּשְׁׁמִּוֹת מֵּוֹם מִן־תַּיִּאֶׁר: (ס) يَظُهُم يَانُهُد لَيْظِهُ، فَجُرِيَاتِ يُزَعِدِ بَيْظِهِيا فَجُدَهِرِ וְתַבְּלָת אָמֶב בַּנֹאָב שַמוּע וְתִּנִּי

וְבְאָבְוֹיִם: לכל אָבוֹא מֹגִּנִוֹם וּלֹמֹגִים מימיקם ויְהִיי־דָם וְהָיִה דְם וֹמֹלַ אַלְמִינְיִם וֹמֹלַ כֹּלַ מִלֹוֹנִי מַּלְינַהַבְּהָםוּ מַלְינָאַרִיהָם <u>װְמֶת יָדְףְ עַל־מֵימֵי מִצְּרַיִם</u> ងូចុក ងូ2 ชิวิที วูก ยุยุก אַל־מֹשֶׁה וַאֲמַר

וֹבְא לָא מַבּילְהָא עַד בְּעַוֹּי נְהַנְּה וִיפְּלְחִין בֵּרָמִי בְּמָרְבְּרָא खद्त וֹנו מַּמֹוּ

يختبية المتوحدا كلفة: בְּחוּמְרָא צִּבְיְרָוֹ מַלְ מִנֹא

לְמִהְשׁׁי מֹנֹא מוֹ נֹבִיבֹא:

במגבום ובמנו אמא ובמנו וובו במא בכל אבמא בְּנִישְׁת מֵימִיהוֹן וִיהוֹן דְּמָא ומק אַנמודון ועל כַּלְ בַּוּת מל נהביהון על אַרִּמִיהוֹן וֹבַב מַנְאַ בַּמִּבָּבָאָנ לאַבורן סַב חוּטָרָךְ וַאָּבִים יָן לְמִשֶּׁר אֵימַר

> a serpent shalt thou take in thy and the rod which was turned to by the river's brink to meet him; the water; and thou shalt stand morning; lo, he goeth out unto Get thee unto Pharaoh in the

thou hast not hearkened; wilderness; and, behold, hitherto that they may serve Me in the thee, saying: Let My people go, ornu əm sent me unto The Lord, the God of the And thou shalt say unto him:

river, and they shall be turned to upon the waters which are in the with the rod that is in my hand Lore—behold, I will smite thou shalt know that I am the thus saith the Lord: In this

the river. shall loathe to drink water from become foul; and the Egyptians shall die, and the river shall And the fish that are in the river

wood and in vessels of stone.' land of Egypt, both in vessels of shall be blood throughout all the may become blood; and there their ponds of water, that they over their pools, and over all rivers, over their streams, and the waters of Egypt, over their and stretch out thy hand over Say unto Aaron: Take thy rod, And the LORD said unto Moses:

- (◄፤) כבד. מרגומו יַקִּיר, ולֹח ממיקר, מפני שסום שס דבר, כמו כִּי בְּבֵּד מִמְֶּךְ סַדְּבֶּר (שמום יח, יח):
- ועושה שם לרכיו (שמו"ר מ, ז): (פו) הנה יצא המימה. לנקניו, שסיס עושס עלמו מלוס, ומומר שמינו לריך לנקניו, ומשכיס ויולא לנילום
- (16) עד כה. עד סנס. ומדרצו, עד שמשמע ממני מכת בכורות, שלפתת בה בכה פֹס פְֿמֵר ה' פַּחַלֹת הַלַּיִלֶּה:
- לפיכך סלקס את יראמס ואמר כך סלקס אומס: (17) ונהפכו לדם. לפי שמין גשמים יורדים צמלרים, ונילום עולה ומשקה את המרץ, ומלרים עוצדים לנילום,
- (18) ונלאו מצרים. לנקש רפוחה למי היחור שיהיו רמויין לשמות:
- במרחלאות ובאמבטאות שבבחים: ובעצים ובאבנים. מיס שבכלי ען ובכלי אבן: קבולס מים שאינן נובעין ואין מושכין, אלא עומדין במקוס אחד, וקורין לו אשמי"ק: 📁 בכל ארץ בוצרום. אף שמשויום בידי אדס משפם הנהר לשדום, ונילום מימיו ממברכיס ועולה דרך היאוריס ומשקה השדום: — אומידהם. ולקס על ידי אסרן: נהרוחם. סס נסרות סמושכיס כעין נסרות שלנו: יאוריהם. (91) אמר אל אהרן. לפי שסגין סימור על משס כשנשלך למוכו, לפיכך לא לקס על ידו לא בדס ולא בלפרדעים,

אַמֶּרַבְּיָאָרַ לְבֶּם: עַבְּרָיִר וַיּהַפְּבָר בְּלְ־הַמִּים בְּלִ מַיָּא דְּבְנַהְרָא לְדְּמָא: בּוֹאָר לְמִנוֹ פּּרְמָנִי וּלְמִנוֹי בַּמַטֶּּה נֵיָךְ אָת־הַמַּיִם אַטֶּרְ בְּחִיּטִרְא יִּטְהָא יָת בַּנִּאָּ « פַּאַשֶּׁרוּ צְּנְּרַ יְהְנָה יָהָנָה יַנְיָהֶם כְּמָא רַפַּפּיר יִיְ וֹאַרֵּים וַיַּצַשִּׁי־בֵּן מֹשֶּׁה וָאַהַרֹּן וַצַּבָרוּ בַן מִשָּׁה וָאַהַרֹן

ילעיני עבדוהי ואָתָהַפַּיכוּ

turned to blood. waters that were in the river were sight of his servants; and all the the sight of Pharach, and in the waters that were in the river, in os lifted up the rod, and smote the the Lord commanded; and he And Moses and Aaron did so, as

מַבְּבֶוֹם: עּוֹאָר וֹנְעָׁי עַבְּים בַּכֹּלְ־אָבֶוֹּ בַּמָא בַּמָּגְיִנִם: מֹאֹבְוֹם לְמִּשִׁיִנִי מֹוֹם מֹן לְמִמְשׁיִ מִּוֹא מִוֹ וֹיִבֹא וֹבִינִי די וּנְבְאָה עַנְאָר וֹלְאַ וֹכֹלְנִ נִּעִּבֹא וֹלְא וֹכִילְנִּ מִאָּבֹאִי וְתַדְּגְּה אֲשֶׁר בִּיָאָר מֹהָה וְנוּנֵי דִּבְנַהְרֶא מִיהוּ וּסָרִי

all the land of Egypt. and the blood was throughout not drink water from the river; foul, and the Egyptians could river died; and the river became And the fish that were in the

<u>בּבּר יְהוְהוּי</u> בּלְמֵיהָם וַנְּהֵוֹלַ לֵבַ־פַּרְעֹּרִ בְּלִחַשִּׁיהוֹן וְאִחַעַּךְ לִבְּא

במא דמביל ין: אַלְיְם כַּאַמֶּר דִפּרִעה וָלְאִ קַבָּיל מִנְּהֹוֹן נוֹלְמְשָׁנְיבֶלוּ עַוֹבְמְשָׁנִּ מִבְּבֹנִם נַתְּבַנִי כֹּוּ עַבְמָה מִבְּנִים

sboken. unto them; as the Lord had hardened, and he hearkened not arts; and Pharaoh's heart was in like manner with their secret

And the magicians of Egypt did

וֹלאַ־שָּׁת לְבַּוֹ זַּם־לְּוֹאָת: د رَبُقًا هَلَمْت رَبْطُه هُرِـقَيْنَا نَهُنَاهُنَا

خلان: לְבִּיהַיִּה וְלָא הָּוֹּיִ לְבָּיה אַנִּ פֿרעה ועאל 24 round about the river for water And all the Egyptians digged even this to heart.

into his house, neither did he lay

And Pharaoh turned and went

<u>ְּיֶּבְלְּ לְמִּשְׁנִע מִמֵּימֵי, עַּוֹאָב:</u> עּנִאָּר 'מָנִם לְהֵּעִּנִים כָּג לְאִ נַּעִּבָּא מִנָּא 'לְמִהְשִּׁר אָבּר

アロビアン アログラング לָא וֹכֹילוּ לְמִמְשׁׁי מִפּוֹּא ⁺² וֹנְטִׁפְּׁבְׁוּ כְּלְ_מִגְּבַנִים סְבִּיבָת וַחֵפַּבוּ כְלְ מִגְּבָאֵ סְחַבְנִית drink of the water of the river. to drink; for they could not

הַכּוֹת־יְהֹוֶה אֶת־הַיְאֶׁר: (פּ) יּ וֹוֹמִּבְא הֻּבְׁמֹּנו וֹמִנוֹ אַנְוֹנוֹ וּהָבְנִמוּ הַּבְּמֹא וִמִּגוֹ בַּעַר

בְּמָבְא גְּיִ נְּעַרְאַ:

after that the LORD had smitten And seven days were fulfilled,

אָבַּוֹר יְהַנְּה שַׁלַּה אָת־עַּמֵּי צִּטִּרְ יָנִ שִׁלַּה וָת עַמִּי مُ هُرُ حَالِمُ لِا بَهُ ثِلَاثٍ هُرُّ لا خِلَا حَالِم الرَّ ثِلَا جَالِاً

Let My people go, that they may unto him: Thus saith the LORD: 26 Go in unto Pharaoh, and say

serve Me.

(מנמומ פס.) עיר שכולס מבן, אף אמס מביאין מכשפומ למלריס שכולס כשפיס: כשפיס (פנהדרין מו:): ויהזק לב פרעה. לומר על ידי מכשפות המס עושים כן, מצן המס מכניפין לְעַפְּרִיִּיס (22) בלשיהם. לחש שאומרין אוחו בלע ובחשאי. ורבוחינו אמרו, בלעיסס מעשה שדיס, בלהעיהם מעשה

(23) גם לואח. למופת המעה שנהפך לתנין ולה לוה של דם:

מעיד וממרה בהם (שמו"ר ט, יצ): (BS) ריבולא. מנין שבעת ימיס שלה שב סיהור לקדמותו, שסיתה המכה משמשת רביע תדש, ושלשה הלקים היה

אַנְכִּי נְיֵנֶשׁ אָנִר כְּלִרְ יִּבְּוּלְנִבְ אָנֵא מִנִי זִּנִי כְּלְ מַּנִינִּלְנִּ And if thou refuse to let them go, Kṛ Kṛ ṬŸ ṬʾĀ ṬḍĀ ṬʾĀ ṬʾĀ ṬḍĀ ṬʾĀ ṬġĀ Tak Transe to let them go,

יבְמִשְאָרוּהָיף: מְּבְבָיוּב יִבְעַמָּף יִבְתַנִינֵירָי مُشَوْخُكُ لَمْحِ مِفْكُ يَخْدُنَا ss וְעָלוֹ וּבָאוֹ בְבֵוֹלֶךְ וּבַחַרַר אַפֿוֹבְאַמִּים וְיוַבָּי ロンメト

וּהֹלוּ עֹקפּרְרְּהִים: وم انجير انجون انجون انجوا انجوا انجوا انجون عجواء

מֹבֵבׁנֹם: אָרַ הַגְפַבְרְדָּעִים עּנְאָרֵים וְעַּלְ־הְיִם וְתַעָּלִים וְתַעָּלִ אָרַתִּיִא וְעָּלְ אַנְעִיִּא וְאַפְּיִל אַל צַּהַרֹן נְמָה אָ*ה יָרְךּ לְצַּהַרוֹ צָּבִים יָה יָדְרְ* يريخه بمنتأ چح طهت چوند يهود بر خطهد يدود

וּשׁכֿס אָעַ־אָבוּא מֹגַּבוֹנִם:

נתמל הצפרדע

מַבְּבֶוֹם: 正式ほしたないロ ، בְּלָמִּגנֻם آرَٰۃُ۩ڹ_ڎڵ בַּבַרוּ

نظٰאֹגוֹטֹב: מְבַוֹב יִבְעַהַ 197 ניסקין מובבמניא

מּכְ_אָבֶּוֹ נְיִנְ מִּנְבְּאַבְוֹים: מַבְ_אָבָוֹ נִי מִנְרְבָּאַנִּיִא מַכְ אַּבְמָאַ ַ קֿלְ_עַנְּעִי הַּלְ_ בּענּמִבֶּעִּ הַלְ נַעִּנִהָּא הַּלְ

יַסְקוּן עוּרְדְּעָנָיָא:

ĽĊŔĊ.o: נַיָּס אַנַרוֹן אֶת־יְדֹרוֹ עַל מֵימֵי נַאָּרֵיִם אַנַרוֹ יָת יָדִיה

מובבהלוא ושפן וט אבהא מַל מַנְא דַמָצָרָאָי וּסְלָיקוּ

אָתַר בְּלַחֲשֵׁיהוֹן ואַסּיקוּ إ ユロロ

> borders with frogs. ²⁷ behold, I will smite all thy

thy kneading-troughs. and into thine ovens, and into servants, and upon thy people, bed, and into the house of thy thy ded-chamber, and upon thy 28 come into thy house, and into frogs, which shall go up and And the river shall swarm with

and upon all thy servants. es, and upon thee, and upon thy people, And the frogs shall come up both

come up upon the land of Egypt. the pools, and cause frogs to rivers, over the canals, and over thy hand with thy rod over the Say unto Aaron: Stretch forth And the Lord said unto Moses:

covered the land of Egypt. and the frogs came up, and 2 hand over the waters of Egypt; And Aaron stretched out his

land of Egypt. and brought up frogs upon the 3 manner with their secret arts, And the magicians did in like

יג, מו), פַּן מִגּף בְּמֶבֶן רַגְלֶבְּ (מִסְלִים לֹמ, יב), וּלָמֶבֶן נֶגֶף (ישעי מ, יד): לשון מימס חלח לשון מכס, וכן וְנְגָפוּ חְשָׁה סְבֶה (שמות כת, כב) חינו לשון מיתה, וכן וּצָשֶבֶט יִמְגַגִּפוּ הגליכס (ירמיי מז, יב) וְשֹׁבֵמ (ירמיס מח, יא), שַר וְזְשֵׁף (מלכיס ־אֹ ב, מג): נגף אח כל גבולך. מכה, וכן כל לשון מגפה אינו (TS) ואם מאן אחד. ואס סרבן אמס. מאן כמו ממאן, מסרב, אלא כינה האדם על שם המפעל, כמו שָׁבֵּו (אינד

המחילה הפורענות (קומה יא. שמו"ר י, ד): (82) ועלו. מן סיפור: בביהך. ואחר כך בנחי ענדיך, סוא סחחיל בעלס חחלה, ויאמר אל עמו, וממנו

(92) ובכה ובעמך. במוך מעיסס נכנסיס ומקרקרין:

בלפרדע גרינולי"רה בלע"ו ה). ופשומו יש לומר, שרוץ הלפרדעים קורא לשון ימידומ, וכן ומהי הכנס, הרמישה גדוליר"א בלע"ו, ואף ומעל (2) וחעל הצפרדע. לפרדע אמת סימס, וסיו מַבִּין אותס וסיא ממות נחילים נחילים, וסו מדרשו (שמו"ר י,

 וְלְאַנִוֹרֶן וֹנְאָמֶרְ נַוֹמְּטֵּׁנִרוּ אֶבְ וּלְאַנֵרְן וֹאֵמֶר גַּלְוּ בֵּלְוּ בֵּלְוּ 4444 444 וּלֹבְא grän

أنأخلا كربالا: الْيَافِينَ إِيْكِيْفِرَا لِي هُلَا لِهُوْلِ إِيْكِيْفِرَا بِمَ فَوْجُ الْآلِوَادَا نَالِيَا لَرُصَارِ لَاهُوَلَ لَاهُرَا مَاقَافًا لِرَجُهَرْ مِبْلِ لِمُدَنِّعُ مَفِرٍ بِمُمَقِّرِهِ

לַעַלְרִיתְ עַבְּפַּרְרְּעִים מִמָּהָ بظيميا ، בَיْكُوْ ١٨٠ مُرَدٍ كُمُ تَارَا هَمُنَادِ كُلُكُ وَحِيدُ * ثَبَرَ كُلِكَ الْمُلَا

בַּיהְוָה אֱלֹהֵינוּ: בֹבְבַּבְוּ לְמָהוּ שֹנְה בּיִצְיוּ בּפִׁשׁלֵּבִוּ בּּוֹיִלְ בִּינִה אָנִי וֹנְאַמֶּרְ וֹאַמָּר

بظظْفِيك بظمَّكُيك بظمَقِكِ **はないは**

עַק בַּיִּאָר הַשְּׁצִּרְנָה:

מֹלְ בַבְּר בַּלְבְּבְרְבְּמִים אַמֶּר מִלְ מִיסַׁל מִירְבְּמָּנֹא בְּמִּיִּ שְּׁרְעָּׁה נַיִּצְעָק מֹשֶׁהֹ אֶלְ־יְהֹנְה פַּרְעֹּה וְצֵּלִּי מֹשֶׁה קֵּדָם יִיֶּ ניצא מֹשֶׁר וֹאַנִילוֹ מִעָּם וּנִפַּק מִשָּׁר וֹאַנִילוֹ מִלְנִים

口がほけ下ないロ מן ימיחי עור בענא מן בתוא משֶׁר וַעַבַר יָן בְפִּחָגְמָא דְמֹשֶׁר ניִמְמְּ יְרְוָּהְ בִּדְבָּר थ्व देव्द्यंतः

ַבַּמַבְיבַיב מן־הַחַצֵּרָת וַמָּוֹ ַ מוֹ בַּבַשָּׁא וּמִוּ עַפַּלְטַא:

رَبَجِعُم بِهِٰدُاءٍ: יַטָריאַי עַל אַרְעָאַ: יי נגלבלנ אַטֿם שֿמֹנֹם שֿמֹנֹם יכֹּנְמִנִּ יִטְׁעִוֹן צַּיִנְנֵוֹ צִּיְנָנֵוֹ צִיְנָנֵוֹ בִּיִנְנֵוֹ בִּיִנְנֵוֹ

المَجْمَرَة رَمْ خَرَيْدٌ مَهُمُرِدُن: جِنَانَا يَجِدِرَدِهِ نَهُمُعَدَا: מיבביקניא מולב עקדף ועל עמף לשיצאָה לְאִמִּטֹּוּ אָבָּלָוּ הַלְּבַּ וֹהַלְ ﴿ اللَّهُ مِن اللَّهُ مِن اللَّهُ اللَّ

לַית פֿין אָלְהַנָא:

طظك أنضيبا

לְעִוְע צִּבְנְעִירָא יִמְשְׁאַרוּן:

र्वापा:

upon Pharaoh. frogs, which He had brought unto the Lord concerning the from Pharaoh; and Moses cried And Moses and Aaron went out

people; they shall remain in the

from thy servants, and from thy

And the frogs shall depart from like unto the Lord our God.

mayest know that there is none

And he said: 'Against

according to thy word; that thou ti 94' :biss 9h bnA '.worrom-01 8

houses, and remain in the river

be destroyed from thee and thy

for thee, and for thy servants,

s against what time shall I entreat Have thou this glory over me;

And Moses said unto Pharaoh:

go, that they may sacrifice unto people; and I will let the people

frogs from me, and from my the Lord, that He take away the

and Aaron, and said: 'Entreat

Then Pharaoh called for Moses

the Lorp.'

and for thy people, that the frogs

thee, and from thy houses, and

river only.

died out of the houses, out of the 9 the word of Moses; and the frogs And the Log D did according to

And they gathered them

courts, and out of the fields.

stank. together in heaps; and the land

בבריס, ואב לכולס וַסַּעְּמַרָמָּס עָלַי דְּבָרֵיכֶס (ימוקאל לס, יג), הרבימס: לשון עמר סרצות פלל סום, וכחשר יחמר סרצו חרצה וסרציתי לשון ספעיל, כך יחמר, חעתיר סעתירו וסעתרתי שמקצע עלי, אמור לאיזה יום מרלה שיכרמו. אעמיר העמירו והעמרמי, ולא נאמר אעמר עמרו ועמרמי, מפני שכל מסי אעסיר, סיס משמע מסי אספלל, עכשיו שנאמר למסי, משמע אני סיוס אספלל עליך שיכרסו סלפרדעים לומן אעמיר לך סיוס על סכרמת סלפרדעים, לממי מרלס שיכרמו, ומראס אס אשלים דברי למועד שמקבע לי. אלו נאמר וכן המפאר עלי, השמצה להמחכה ולשאול דבר גדול ולומר שלא אוכל לעשוחו: למחי אעחיר לך. את אשר (5) ההפאר עלי. כמו הַיִּהְפְּמֵׁר הַנְרָיֶן עַל הַמֹנֶצ צֹּו (ישעי' י, מו), משמצה לומר הני גדול ממך ונמי"ר צלע"ו,

- (3) ויאמר למחר. המפלל היום שיכרמו לממר:
- (8) ויצא. ויצעק. מיד, שיכרמו למחר:

יְהוְה: (ס) שְׁמֵע אֵלְנָגָם כַּאַשֶּׁר דְּבֶּר קִבָּיל מִנְּחִוֹן בְּמָא דְּמַלֵּיל יהוה: (ס) בְּיִבְינִלְאִ נְיִבְּבָּבִי אֶשַ־לְבְּיִ נְלְאִ בְוֹטִיםָּא וָנִפָּר יָט לְבָּיה וְלָאִ ניַרְא פַּרְעַה כַּי הָיָהָה נְחָנָא פַּרָעֹה אָרַי

בַּבְלַגְאַבֶּאָ מִגִּבְוֹם: אָנוַ עְּפָּר הָאָהֶץ וְהָנֶה לְכָנָם هُمْ يَهِ لَذِ إِنْ فَي مَا مَهَا إِنَّ لَا يَهِ يُمَالِ الْهُدِينَ إِنْ الْمُرْكِ וַיַּאַמֶּר יְהוְהוֹ אֶל־מֹשֶׁהֹ אֱמֹר יַאֲמַר יִיָּ לְמֹשֶׁה אֵימַר

בַּבְלַגְאַבֶּאָ מִגִּבְוֹם: פֿלְ הַפָּר הַאָּבוֹן הַנְיִם כַּנִים כָּלִ הַפָּרָא בַּאַבְׁהָא הַנִינִי נקהי הכנים בְּאָרֶם וּבַבְּהַמָּה קַלְמָּהָא בַּאָנָשְא וּבִבְעִירָא פּ בְטַמַּהוּ נַיַּךְ אָת־עַפָּר הָאָֹרֶץ ניִעֲשׁוּ־בֵּן נַיֵּשׁ אַהַרֹּן אָת־יָדָוֹ

בְּאָבְם יבִבְּהַהַמֶּה: עַכּנָּים וְלַאִּ יָכְלוּ וַמְּחִי תַכּנָּם בְּלְמֵּגנֵים הַהַרְשְׁמָּים נִעָּבַרוּ ڗڗؿڗڟڗۦڎ۪ٳ

כּאֲשֶׁר דְבֶּר יְהֹוֶה: (ס) ݣִבַ-פַּנְמִע וֹלְאָ-מֻּתָּמֹ אַלְטְם אָגַבָּע אֶלְהָרָים הָוָא וַיָּהָוֹל آدهم المراب المرابع ال

הּפוֹּ וֹנֹהּלֹבוֹנִי: אַלְיוּ כָּה אָמָר יָהוָה שַׁלָּח הנה ווצַא הפָוְמָה וְאָמַרְתָּ • בַּבֶּבֶר וֹנִיטְיַגַּבְ לִפְּנֵי פַּרְעָּנִי رِ بُخَرِد بِدِزَد هِٰذِ طَهُد بَهُ حِنْ اللَّهِ عِلَى اللَّهِ حِلَ

ַבְּיִבְעָבְרָיִם: וובו לפלמטא בכל אַנמא ימְטוֹ זְנוֹ מִפָּבֹא צַאַנְמָא

يتبخرت : 心心ははな נת ידיה בחוטביה ומקא וֹהֹבֹוּ כֹּן וֹאַבוּם אַנַוֹרן

בֿלַמַּעָא בּאָנָאָא וּבַבַּמִּיבָא: בֹּלְמֹטֹא וֹלָא וֹכֹינִוּ וֹבֹינֹנוּ ムダ母位と إ

שבוק מנהון במא דמפול ואטפר לבא דפרעה ולא

שַׁכַּח עַמִּי וִיפַּלְחוּן קַדַמַי: ושומר לוה כדנו אמר וו בְּצַבְּרָא וְאָטְעַנִיּהַ יי למשה אקדים

> them; as the Lord had spoken. heart, and hearkened not unto и was respite, he hardened his But when Pharaoh saw that there

Egypt.' throughout all the land of earth, that it may become gnats rod, and smite the dust of the Say unto Aaron: Stretch out thy And the Lord said unto Moses:

throughout all the land of Egypt. of the earth became gnats man, and upon beast; all the dust earth, and there were gnats upon 13 rod, and smote the dust of the stretched out his hand with his And they did so; and Aaron

upon beast. there were gnats upon man, and gnats, but they could not; and their secret arts to bring forth And the magicians did so with

sboken. unto them; as the Lord had hardened, and he hearkened not God'; and Pharaoh's heart was To regand edt si sidT' :dostsd¶ Then the magicians said unto

they may serve Me. LORD: Let My people go, that say unto him: Thus saith the cometh forth to the water; and os and stand before Pharaoh; lo, he Rise up early in the morning, And the Lord said unto Moses:

- (10) חמרם חמרם. לנוליס לנוליס, כמכגומו קגולין, וַלָּין:
- קליכם פרעה: כדו, וְשְׁמֹוּל לוּ בֵּחְלְהִים (שמוחל־חֹ כב, יגו), הַבַּה וּפָלַע (מלכים־חֹ כ, לו): באשר דבר ה: והיכן דבר, ולחֿ ישמע (II) והכבד את לבו. לשון פעול סול, כמו סְלוּךְ וְנְמִושַ (ברחֹשִים יב, מ), וכן וְסַבּוֹח שֶׁם מוֹחְב (מלכיס־ב ג,
- בטול, ולקס על ידי אסרן: (21) אמר אל אהרן. לא סים סעפר כדאי ללקוח על ידי משם, לפי שהגין עליו כשהרג אח המלרי ויטמוסו
- (13) ותהי הכנם. קרְמִישֶׁס,פּדוליר"מֹבלע"ו:
- (+1) להוציא אה הכנים. לגרלומס (נ"ל ולסולילס) ממקוס לחר: ולא יכלו. שלין סשר שולע על גריס
- (EI) אצבע אלהים היא. מכס זו לינס על ידי כשפיס, מאת המקוס היא: באשר דבר ה'. ולא ישמע פמומה מכשעורה:
- קליכם פרעה:

جَٰدُانُ: הַעְּרֶב וְגָּם הַאָּבְטָּה אֲשֶׁר־הָם نظِّجُهِ، פَשُ، מֹאַבְוֹםְ אָּעַר זֶנֵ הַבְּוָבֹא וֹנִיםֹמֹקְוַן لْخُمَمُّكُ بَحُحُنُكُ كُن يَعُدُ لِي يَحْدُلُكُ بِخُمَمِّكُ لِي يُحْمُمُكُ لِي يُخْمُمُكُ لِي يُخْمُمُكُ ק הְנְנִי מִשְׁלִיהַ בְּּוֹדְ וּבַעְּבְהֵיוֹדְ יָחַ עַמִּי הְאָנֵא מַשְׁלַח בַּּדְּ בְּרְ אָם אֵינְןּדְּ מְּמְבְּנָה אָתַ מְּמֶן אָבִי אָם לְיִּמֶּן מְמַבְּנִ

ځکائد بېدا، לְמָמֹן שַבְּמ כֵּּי אָנִי יְרוֹוֶע מֹבְּיִנִי לְבֹלְטִׁי בְּוֹנִיתַ מִּם מֹנִים בּּנֵילִ דְּלָאִ 'לְמִנִינִ שִּׁמֵּוֹ יי אָבֶּוֹ יְיֵמֵּוֹ אַמֵּׁר הַפֹּיִ הְכָּוֹר אַרְיָּאָרְיָמֵוּ דְּעַפִּי שְׁבִּי בְּבִּי וְחָפְּלֵיחִי בַּיּוֹם תַהֹוּא אָתַ וָאַפְּרִישׁ בְּיוֹמָא תַהוּא יָת

युद्धान दृष्ट्वान रागुरा पृश्वेत प्रमानः ממי נשַּמְתַּי פַּבְּע בָּין עַמָּי יבֵּין

نهُتِن بَيُّدُا مُخْذِر يُمْلِح: מֹלבוֹו וּלכֹל_אַבוֹא מֹאֹנוֹם סג קבר בַּיקה פַרְּשָׁה וּבֵית ניַעשׁ יְהוָה בֵּן ניִּבֹאַ עְּרָב

באַלַבונפֿם בֿאָבוּא: لْأِهْكُلُا لَيْهِمُد كُكُهُ لَكُنَاهُ لِأَهْتِهِا لَهُمَد هَنَاهِ لَكُنَاهُ لِأَهْتُهِا لِيَعْمُدُ ل ダイーは設し ふんげき

> אַרְעָא דּאָנוּן עַלַה: מֹגוֹנוֹם וֹנו מֹנוֹלֵא וֹאַנּ

אָלְא וֹן שִׁלְים בְּגוֹ אַרְעָּא: מֹנוּלֹא לֹנוּלְ בְּנִינִה אָנוּ

אָטָא הָדֵין: מּמֹּב אַנְינוּ מַבַּא לַמָּבַר נְבֵי נֹאָהָנִי פּוּבְלוֹ לְהַּמִּי וֹהַלְ

מו שבים ערובא: במגנום אטשבלע אַרְעָא ίĊĊζ ダブダ הקיף לבית פּרְעֹה וּלְבֵית והבע גל כן ואטא העולא

בוב אַלְנַבוּן בּאַנִּגא:

the ground whereon they are. be full of swarms of flies, and also the houses of the Egyptians shall people, and into thy houses; and upon thy servants, and upon thy or swarms of flies upon thee, and people go, behold, I will send Else, if thou wilt not let My

earth. the Lord in the midst of the that thou mayest know that I am flies shall be there; to the end people dwell, that no swarms of the land of Goshen, in which My And I will set apart in that day

to-morrow shall this sign be. Wy people and thy people—by And I will put a division between

swarms of flies. was ruined by reason of the all the land of Egypt the land into his servants' houses; and in into the house of Pharaoh, and came grievous swarms of flies And the LORD did so; and there

sacrifice to your God in the land. 21 and for Aaron, and said: 'Go ye, And Pharaoh called for Moses

- acarad (Ed T): כך מוקעין עליסס ומריעין בשופרוס ליראס ולבסלס, וכן סלפרדעיס מקרקריס וסומיס וכוי, כדאי' במדרש רבי זו ולמה זו, בעכשישי מלחמות מלכים בא עליהם, כשדר מלכות, כשלרה על עיר, במחלה מקלקל מעיינותיה, ואחר כל מיני חיוח רעוח ונחשים ועקרבים בערבוביא, וסיו משחיחים בהם. ויש מעס בדבר באגדה בכל מכה ומכה למה (TI) משליה בך. מגרס גד, וכון שֶׁן בְּהֵמֹת חֲשַלַת בָּס (דַנריס לב, כד), לשון שמוי הינלים "ר בלע"ו: אה הערב.
- במממונים: למען חדע כי אני ה' בקרב הארץ. מע"פ ששכיומי נשמיס, גורמי ממקייממ ומופרשת היא ממך: (18) והפליחי. והפרשמי, וכן וְהִפְּנְה ה' (שמות ע, ד), וכן לֹח נְפְּנְחֹת הִיחׁ מִמְךְ (דברים ל, יח), לח מובדלת
- (19) ושמחי פדוח. שינדיל נין עמי ונין עמך:
- (oz) תשחת הארץ. נשממס סמרן, מְמְמַבְּנַמ מַרְעָמ:
- (וב) זבחו לאלהיכם בארץ. במקומכס, ולא מלכו במדבר:

نظكرين שוְהְּבָּט מִגְּבִינִם לְהָּנִנִינִם וֹלָאֵ נִּיֹ אֶלְטַוֹּא עִאַ וֹבַבּּט נִּט ליהנֶת אֶלהַינוּ הַן נִוְבָּח אָת־ ב כָּן כַּׁו שִוּהְבַּע מִגִּבְנִם וֹוַכַּע ניאמר משָה לְא נְכוּן לַעֲשָׁוֹת

אָלהַינוּ כַּאַשֶּׁר יאַמָּר אֵלֵינוּ: ئيت بيت مُحِيَّن بَنِي حَيْد

: الْمُتَالِينَ לאַ עַּרְהָיִה לְבֶּבֶבֶת הַעְּתָּהָי אָּלְתַּיכֶם בַּמִּדְבָּר תָל תַרְתָּל الإحباق□ ح'الإلا tz ÄÜÜÜ וַיְאַמֶּר פַּרְעָּה אָנֹכֶּי אֲשַׁכַּח

אָת־הַעָּׂם לוְבָּתַ לַיהוָה: פּרָעֹת הָהָל לְבִלְתִּי שַׁצָּתו ימעמו מְחָר בַה אַל־יֹסָף וֹסָׁב מִמַּבְלָּמִ מִמַּבֹּלָנו מִהַּבַּבַיוּ וַנְאַמֶּר מֹשֶׁה הַנָּה אָנֹכִי יוֹצֵאַ

נימשר אָל־יָהוֹה: ניצא משה מעָם פּרְעָּה וּנְפַּק משָה מִלְּנָה פַּרְעַה

ומִעַּמָוֹ לְאַ נִשְּׁאַר אֶבֶוֹר: تزور يغثاد مورة ميلاجين

> המבון למבינמלא: حرب نغددا نبيا غنا تخع בּאֹגבֹא בַמּאַבָּאָג בַּנוֹלַגוֹן אָנֹטַנְא נֹסָבְין לְבַבְּטַא צַבְם בְּמִגְּבָאֵי בְּחַלְוּן כִיִשׁ מִנֵּישׁ לְמִמְּבַּע כֹּן אֲבִוּ בֹמִינִא משָבו לַא שַבוּגוּ 「没位し

אֶּלְעַלָּא כַּמָא בַוּיִמָּר לַנָא: למֹוֹבליא מֹוַבַּט טְּנִים מֹנִים מֹנִים מֹנִים מֹנִים - מֹעַכַּב שַׁלָּטֹא יוָמִין דָּיזִיכַ

هزا پرزر: אַבְיִם אַ בְא הָבִים פוּן לְמֶנוֹכְ אֶלְנִיכִוּן בְּמָּבְבָּרָא לְעוּיִ נאַמָר פַּרִעֹּה אָנָא אַשַּׁלַח

خُلَفُكُمْ كُلُو اللَّهُ عُلُو اللَّهُ عُلُو اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ اللَّهُ عَلَيْهِ בְּלָא לְמַּלְטִא נִינ מַּמָא برقبك هَلَمْت جُهَوْتُم جُنَاح ימעמיה מחר קחור לא מְרוֹבָא מִפּּרְעֹר מִעַּבְרוֹהִי مُمْمَكُ لِيُعَجِّرُ كَالُهُ لَا لَائِمُكِرُ וֹאַמֹּר מְמֵּר הָא אָנָא נָפּיק

נגלו בדם ין:

なならなし ロア: ななけんげん ravarn וֹהֹבֹּע וֹוֹ כֹפֹּטוֹמֹא בַמּהַע

> they not stone us? Egyptians before their eyes, will sacrifice the abomination of the the Lord our God; lo, if we abomination of the Egyptians to to do; for we shall sacrifice the And Moses said: 'It is not meet so

command us. to the Lord our God, as He shall 23 into the wilderness, and sacrifice We will go three days' journey

very far away; entreat for me.' wilderness; only ye shall not go Lord your God in the 24 go, that ye may sacrifice to the And Pharaoh said: 'I will let you

go to sacrifice to the Lore. more in not letting the people Pharaoh deal deceitfully any people, tomorrow; only let not trom his servants, and from his flies may depart from Pharaoh, 25 the Lord that the swarms of out from thee, and I will entreat And Moses said: 'Behold, I go

Pharaoh, and entreated the And Moses went out from

remained not one. and from his people; there from Pharaoh, from his servants, removed the swarms of flies the word of Moses; and He And the Log bid according to

וובמים: ולא יסקלנו. בממים: מועבה. ועוד יש לומר בלשון אחר מועבם מלרים, דבר שנאוי הוא למלרים וביחה שאנו וובחים, שהרי יראסם אנו (S2) חועבח מצרים. יראת מזריס, כמו ולְמִלְכֹּס מֹוְעַבַּת בְּנֵי עַמֹּון (מלכיס־ב כג, יג), ואלל ישראל קורא אותס

(25) החל. למולקמל:

כשסוא אומר בלשון ויפעל, משמע וירבה להמפלל: (62) ויעהר אל הי. נחאמן בחפלה, וכן אם בא לומר ויעחיר, היה יכול לומר, ומשמע וירבה בחפלה, עכשיו

(TS) ויסר הערוב. ולא ממו כמו שממו הלפרדעים, שאם ממו יהיה להם הנאה בעורות:

בּפַעם הַיְּאָת וְלְאִ שִׁכַּוֹח אָתַר בִּיִּמָנָא הָדָא וְלָא שַּכַּח יָת 연구도 연구역시 청다 수름 용고 한국 연구역자 우리 전투 Free Apr Free Applied Accepted Applied Appli

אַמָּר יְהוָה אֶלְהֵי הָעִּבְרִים xı אֶלְ-פּּרְעָּׁה וְּהְבַּרְתָּ אֵלְּיוּ כְּהֹּ- פּּרִעה וּהְעַעֵּיִלְ עַמֵּיה כִּדְּנָוּ ניאַמֶּר יְהְנְהַ אֶל־מֹשֶּׁה בָּא נִאָּמַר יִיָּ לְמִשֶּׁה עּיֹל לְנָת

וְעוֹדְהַ מַחֲזֵיק בָּם: בְּנֵ אִם מָאֵן אַטֵּר לְהַבְּיִם אַנֵּי אִם מִסְבִּיב אַטִּ לְהַבְּטִא הַּבְּׁשׁ אָשַ הַּמִּׁי וֹנֹהַ בְּעֲׁנִי:

וּבַאָּאוֹ בֻבֶר כְּבֶר מְאָר: בַּהַמִרִים בַּנְּמַלִּים בַּבָּקר ξ Χ̈́Ω̈́L ĘŴŢĽ <u>⊑</u>GíQ′□ بيؤب يد إبازات بانزات چونېږو

<u>:#L</u>: בַּלְאִ וֹמִנִּע מִפְּלְ בְלְבֹנֵוּ וֹמִבְאֵלְ בִּ'מִּגִּבְאָּ וֹמִנִּע מִפַּלְאִ וְחִפְּלֶת יְחְנֶת בֵּין מִקְנָת וִיפְּרִישׁ ְיָי בִּין בִּעִירָא

₽\$₽7: מְּטִר יַשְּׁשֶׁר יְהְנֶה הַדְּבֶּר הַנָּה נימָם יְהוָה מוֹעַר לאמָר

ム※「私に 後口下: מֹאֹנֹים ימִמִּלִנִי בֹּנִי הַהָּבֹאֹבְ מְמְּחֲבְּׁת נַיְמֶת כָּל מִלְנַה בִּיוֹמֶא דְבְּחָרוֹהִי וּמִית כְּל

تنخفر ݣْلْ قَلْمِت لْجْهْ مُعْلِنا لْهَنْهَد جْجُه لْحَلْمِت لْجْهْ מַת מִפִּקְנָה יִשְׂרָצֵּל עַּד־צֶּחָד מִבְּעִירָא דְּיִשְׂרָצֵל עַד חַדְּ

שַׁכַּח יָת עַמָּי וִיִפְּלְחוּן אַמֹּב נֹג אֶבְבֹיא בּירוּרָאֵי

ומע למו אַנוּ מִנוֹפֿוּנַ לַּעוּו:

حَلٰكِٰ٪: בַּעוִב, ובֹמֹנֹא מוִעֹא סַנֹּג トロロさん ביא מביא מו

לְבֹנֵג וֹמִבְאָלְ מִבַּמִם: יבון בעירא

בַּאַבְעָּא: בּאָבְעָּג װְן פּּטְיִּגְטָא טִבְּגוּן וֹמָּוֹנֵ זְּ זְּמִנְאֵ לְמִוּמָּר מִּנִוֹר

דְבְנֵי וִשְׁרָאֵל לְאַ מִית חַד: בהובא במהבא ומבהובא וּנְּמֹמְ גְּעַנְעַ אָּעַרַעַבְּבֶּרָ עַנְּעָ וַמְּבָר יִי נְיָ בָּיִנְמָא עָדֵין

שַׁלַח יָת עַמָּא: וַיִּשְׁלַח פַּרְעָּה וְהַנָּה לֹאַ יִּשְׁלַח פַּרְעֹה וְהָא לָאַ מִית

> the people go. 28 this time also, and he did not let

people go, that they may serve God of the Hebrews: Let My him: Thus saith the LORD, the Go in unto Pharaoh, and tell Then the Lord said unto Moses:

and wilt hold them still, For if thou refuse to let them go,

shall be a very grievous murrain. herds, and upon the flocks; there asses, upon the camels, upon the field, upon the horses, upon the upon thy cattle which are in the behold, the hand of the Lord is

of Israel.' rhat belongeth to the children and there shall nothing die of all Israel and the cattle of Egypt; division between the cattle of And the Lord shall make a

land. Lora shall do this thing in the time, saying: 'Tomorrow the And the Lord appointed a set

the children of Israel died not Egypt died; but of the cattle of the morrow, and all the cattle of no gnidt that bib a Rod that thing on

people go. stubborn, and he did not let the But the heart of Pharaoh was the cattle of the Israelites dead. there was not so much as one of And Pharaoh sent, and, behold,

- (82) גם בפעם הזאח. אע"פ שאמר אנכי אשלת אתכס, לא קייס הנעתתו:
- (2) מחזיק בם. אומו זס, כמו וְסָמֵוּימֶס בִּמִּבְשִׁיו (דבריס כס, יא):
- כמו מושם, רולה, רועה: (ε) הנה יד הי הייה. לשון סיס, כי כן יממר צלשון נקצס, על שעצר סימס, ועל סעמיד מסיס, ועל סעומד סווס,
- (♠) והפלה. וקנדיל:

משֶׁה הַשְּׁמִיְמָה לְעֵינֵי פּרְעָּה: טַפּוּנכָּם פּֿיחַ כַּבְשָׁן יוּרָקוֹ פִּיחַ רַאַמּוּנָא יָיִוּרָקשָׁר ، لَمُحْ يَهْ لَذِا خُلُهُ خُدُمُ فَكُمْ فَدَا خُدِياً فَجَا لَا لِمَا لِيَافِيْرُدِياً ŗĦţĦ

تبية للأناء: פְּנֵם אַבֹּהֹבֹהְט בֹכֹק אָנֵה אָבֹהֹבּוְהֹוֹן הְאָבְׁם וְעַּלְ־הַבְּהֵמְּה לִשְׁהֵין וְעַל בְּעִירָא לִשְׁהִין סְגֵּי o אָבְין מִצְּרָיִם וְהָיָה עַלְ־ דְּמִצְּרָיִם וִיהֵי עַלֹּ אַנְשָּׁא

بحجتين. מִטוֹן אַכֹּמֹבׁמֵט פִּנֵטַ בֹּאֹנִם ಸಿಧ್ ದೆಭ್ರಗ ಗಳಭ್ಯಭರ್ ಚರ್ಗ סי ניַעַמְרוּ לְפְּנֵי פַּרְעָּה ניּיִּדְרָל %u_____

نڂڂڔ_ڟڴڐؙڹڡ٠ جدتيرت تقبنا جيابهم " לְפַנֵּי מֹשֶׁה מִפְּנֵי הַשְּׁחֵין וֹלְאָבְיֹבְׁלָוּ עַוֹעַרְטִּּמָּיִם לַהַּמָּר

יָהוָה אֶל־מֹשֶׁה: (a) וֹלְאָ חֻּׁמֹת אַבְנִנִים כֹּאַחֲּב בַּבָּב וֹלָאַ עַבּגַלְ מִנִּנִוּן כַּמֹאַ ניְחַנַּק יְהֹנְהֹ אָת לֶב פּרְעֹה וְתַפֵּיף יִי יְה לְבָּא דְפַּרְעֹה

הֹנוֹנ וֹנֹה בֹבׁנוֹני: אָלְעַנִי עִמְּבְרִים שָּׁלָּע אָנַר וְאָמִרְהָּ אֵלְיוּ כְּּה־אָמָר יְהֹוָהֹ ہ خوی انائنۃ ح خفتہ فلین ניָאמֶר יְהוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה הַשָּׁבֶּם

> לְבֵּית שְׁמִיָּא לְמִינִי פַּרְעֹה: אָל־מֹשֶׁה וַאַמַר יָן לְמִשֶּׁה וּלְאַהַרֹן

מֹל בָּלְ וֹיהֵי לְאַבָּׁלֵא מַלְ כָּלְ אַבְׁמֹּא

וְבְבְּעִירֶא: שהון אַבּגִּבוּגוֹן סִנִּי בּאַנִשְאַ משה לצית שמיא והוה ולמו לבם פּוֹמָנו וּוֹנַל וֹנוֹנִנוּ הַכְּבְשֶׁן וּנְסִיבוּ יָת פִּיחַ דְּאַתּוָא

יִבְבַלְ מָצִּבְאָנִי אָבׁוּ עַוֹע מָטַוֹא בַּטַבְמָּוֹאִ בוב משה מן בוב שהונא ולא וכולו חבשוא למקם

בְּמַלֵּיל וְיָ עִם מֹשֶׁה:

كَلُـٰرُ: פַּרְעָה וָהֵימָר לֵיה כָּדְנָן יי למשה אַקדִים

> Pharaoh. To thgis out ni brawnovsoh and let Moses throw it handfuls of soot of the furnace, and unto Aaron: 'Take to you And the Lord said unto Moses

Egypt. beast, throughout all the land of noqu bas asm and upon shall be a boil breaking forth over all the land of Egypt, and And it shall become small dust

upon man and upon beast. boil breaking forth with blains heavenward; and it became a Pharaoh; and Moses threw it up furnace, and stood before And they took soot of the

Egyptians. the magicians, and upon all the the boils; for the boils were upon 11 stand before Moses because of And the magicians could not

LORD had spoken unto Moses. pearkened not unto them; as the 12 heart of Pharaoh, and he And the Lord hardened the

serve Me. Let My people go, that they may Lord, the God of the Hebrews: say unto him: Thus saith the snd stand before Pharaoh, and 'Rise up early in the morning, And the LORD said unto Moses:

- (9) לשחין פרח אבעבועות. כמרגומו לשמין שַנִּי, שַׁבַּעְבּוּעִין שעל ידו לוממין בק בועומ: סרי נסים סרבה, אחד שהחזיק קומלו של משה מלא חפנים שלו ושל אסרן, ואחד שהלך האבק על כל ארן מלרים: אולצ"ש. פים לעון ספסס, עסכום מפימן ומפרימן: - וזרקו משה. וכל דבר סנוכק בכם, אינו נוכק אלא ביד אמם, (8) מלא חפניכם. ילויינו"ם צלע"ו פיח כבשן. דלר סַנְּפְּח מן סגמליס עוממיס סנטרפיס צכצטן, וצלע"ו
- יגורס גורס חלח על חומן שבשרות בלבד, שוחמר בְּמִקְנְךְ מַשֶׁר בַּשְׁרֶס, וסַיְבִּח סָׁת דְּבַר ס' הַנִּים טָׁת מִקְנָסוּ טָל סַבְּמִּיס. (10) באדם ובבהמה. ואס מאמר מאין היו להם הצהמות, והלא כצר נאמר ויִמָם פֹל מִקְנֵה מִצְרָים, אלא לא ממימום, וסרבס יש בלשון משנס, שנס שחונס:
- וכן שנויס במכילמא אלל וַיִּקַּמ שָׁשׁ מִאוֹת בֶבֶּב בְּּמוּר (שמות יד, ו):

שׁנְתּ כֵּּג אָגוּ בַּמְנִג בַּבַּלְ- גַּטִבָּה אָנַג כָנִט גַּבְנִטִּג بحمَحَدُدك بحمَقِيَّاء حَمَدَيد بجمَعَد بحمَقِيًّا حَدَرَ ÷ı אנו_כֿל_תּוֹפִנּוֹי,

וְעַבְּבֵוֹע מָן עַאֶּבֶא: נאַר אוֹחָהָ הָאָר עַּאָר בַּבְּרָ

אָנַרְ כַּנֵיִי יִלְמָּמוֹ סַפָּר הָּמִיִּי יִבְּדִילִ EÄŤIL ixiāa

نوچې ت

עַנְסָבְר וְעַּר־עְּמָר: בְמָעוּ בְּמִגְּרַוֹם לְמִּוֹ תַּיִּוֹם ⁸¹ כְּבֶּר מָאָר אֲשֶׁר לאֹ־הְיָּהָ הְנְנֵי מַמְּטִירׁ בְּעָת מְחָׁר בְּרֶד

نظلان עַּבְּנִינִי נְיָנַרְ אַלְמָם עַבָּנִיר יִמְצֵא בַשְּׂנְת וְלָא "אָסֶרֹ چَر بَعْبُם וָהַבְּהֵמָּר צַּשֶּׁר־ هَ لَمُن خُرِيُّهُد ذِكَ فَهُيُن إلامُم تُورَا بَيْنَا فِي الْمُورَاتِةِ الْمُورِيَّةِ الْمُورِيَّةِ الْمُورِيَّةِ الْمُورِيَّةِ الْمُورِيَّةِ

בַבְלְ אַבְעָּא: אֶלְ-לִבּׁוֹּיְ הֵּלְט זִּט כִּלְ מִּטְטִּוּ בֹּלְבֵּׁוִּיִּ בּיו בַּפַּעָם הַוּאָת אָלִי שִׁלֵּה אָרָן בְּיִנְיִנְאָ הָדָא אָנָא

מן אַרְעָּא: מּמֹּשׁ בּׁמוָטֹא וֹאָהִשֹּׁיגֹינֹא ַּגְבּוּרְהִי וּמְחֵיה יָּמָף וְיָּה בְּאָבְעִית פּוּן יָת מַעַת אָב, כֹמּן פֿביב פֿבֿמּי

לְבִּינִנְעַ הָּמִׁנִ בַּבְּלָ אַנְמָא: بدربا ظهولا זאָע יבְרַם בְּדִיל דָא קַיִּימְמָּדְ

בּוֹלְאֵ לְשִׁלְּחוּהָהוֹן: שנימי עוֹדְךְ מִסְחוֹלֵלְ בְּעַמֵּי לְבִלְחָי עַד בְּעַן בְּבִישְׁהָ לֵיה בְעַמִּי

למן יומא דאשהבקלה ועד בלא בונה דכנמיה במצבים מות בּוֹבֹא שַפֿיף לַחָּדָּא בּאַלאַ מִבונו בּאַבּלאַ בַּבוּן

בַרְדָא וִימוּתוּוֹ: לבולא ווועוע مترابا אַלָּמָא וּבְעִירָא דְּיִשְׁתְּבַּח וֹנִי כֹּלְ צַׁלְצַ בִּׁעַעַׂלָאָ כֹּלְ ילגן אַלַע פֿניש נת בָּגִירָבַ

> that there is none like Me in all beobje: that thou mayest know upon thy servants, and upon thy plagues upon thy person, and For I will this time send all My

the earth.

hadst been cut off from the earth. people with pestilence, and thou 15 hand, and smitten thee and thy Surely now I had put forth My

throughout all the earth. My name may be declared show thee My power, and that of , have I made thee to stand, to But in very deed for this cause

not let them go? against My people, that thou wilt As yet exaltest thou thyself

was founded even until now. been in Egypt since the day it grievous hail, such as hath nor 18 time I will cause it to rain a very Behold, tomorrow about this

upon them, and they shall die.' home, the hail shall come down field, and shall not be brought beast that shall be found in the 19 in the field; for every man and thy cattle and all that thou hast Now therefore send, hasten in

- (14) אח כל מגפחי. למדנו מכאן, שמכת בכורות שקולה כנגד כל המכות:
- ואם עמך עם סבסמום: וחכחד מן הארץ. אבל בעבור ואם סעמדמיך וגוי: (15) בי עחה שלחחי אח ידי וגוי. כי אלו רלימי, כשסימס ידי במקוך שסכימים בדבר, שלממיס וסכימי אומך
- מ, מגורמ שר ונגיד. וכן מִשְׁמַּנַל שֵּוִים (דנימל ז, מ): שמוש באמלע אומיות של עיקר, כגון וו, וכגון וְיִמְפַּבֵּל הֶפְבָּב (קהלם יב, ה), מגורת מבל. פִי פִּשְׁפָּבֶר עָלֵינוּ (דניאל ז, קלקי"ר וכבר פירשמי במוף ויסי מקן, כל מיבה שמחלם ימודה שמ"ך וסיה בהה לדבר בלשון ממפעל, נומן המי"ו של (עוד) עודך מסחולל בעמי. כמרגומו פְּגִישַׁם בֵּישְ בְּעַמִי, וסיף ממלס דממרגמינן חוֹבַם בְּנִישְׁם, וצלע"ו
- שוסדה, הַנְלְדָּיּ (הושע ב, ה), וַיִּנְדַע (הֿסמר ב, כב), וַיִּנְלִד לְיוֹמַף (ברחֿשים מו, כ), בִּדְבָרִיס לֹה יַנְמֶר עָבֶּד (משלי כע, שנמיפדה. וכל מיבה שמחלמ יפודה יו"ד, כגון יפד, ילד, ידע, יפר, כשהיה ממפעלמ, מבה הוי"ו במקום היו"ד, כמו (18) בעה מחר. כעם סואם למחר, שרע לו שריעה ברוחל, למחר כשחגיע חמה לכאן, ירד הברד: הוסדה.

מְלַנְרֵוּ אֶּלְ_רַבָּּטִּים: قَلَمْ لِاللَّهُ كُلِّ لِهُلِّ اللَّهُ لَا لَهُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا لِهُلَّا עַיָּרְאָ אָּעַ־דְּבָר יְהְוֹהְ מֵעָּבְרָ

यंद्राताः द्षंद्रातः (व) יְתְוְהְ וְיִּמְּוְבְ אֵטְ מְּבְבְרָיִוּ וְאֵטְרַ בַּיִיָּ שָּבְּטִ יָּה עַּבְּבְּוָהִי וְיָה וֹאֹאָה לַאַ אָּם לַבּוֹ אָלְ בַּבַר וּבְלָא אָוּי לִבּיה לְפַּטִּימָא

ְּנְעֵּלְ בְּלִ־עֵּשֶׁב תַשְּׁבֶּה בְּאֵבֶּץ בְּלִ עִּסְבָּא דְּחַקְּלָא בְּאַרְעָּא מְצְרֵים: יי אָט וֹבְׁ הַּלְ עַהְּסְנִים וּנְעַוּ וֹבָר הַלְ בֵּנִע הָמִּנֹא וּנִעוּ ينخور بِمزَم خِرَاطُون بِون يَجِود بِ رَطَون هِدِيه بِهِ

מֹבְבְּיֹם: מַבְּמְּשְׁ בְּנִינִי בַּנִיר מַּלְ־אָנִיּץ אַרְמָּא בְּמִבְּנִים: מַבְּמְשָׁר יְּהְנִיִּי בַּנִיר מַלְ־אָנִיּץ אַרְמָּא וֹאָהָמָר יִנִ בּּרְרָּאִ מַלְ تغدّل اله וּבְרְד וַתְּהַלְּךְ אֵשׁ אָרְצָה וּבְּרַד יִּטְהַלְּכָא אִישְׁהָא עַל בּ תַשְּׁמֶּוֹם וֹיהוָֹה נָתָן לִלְתְ צֵיה שְׁמֵּיָא וַיִּיְ יְהַב קָלִין נַנְּם מְמָּׁנִי אָת־מַמֶּּהוֹ עַּלְ נַאָּבִים מִמָּה יָת חוּמָבִיה עַל

מֹאַלְוֹם מֹאֵׁז הַיְּנְהַ לְּגְּוִי: לא הנה קמהי בקל אָהֶץ ייב בְּתַּוֹרְ תַבְּרֶר כְבָּר מְאָר אֲשֶׁר رَبْتِ، جُبُد نِيْمَ مَنْكِكَانَتِ

نْعُنْ خُرِيثَمَا نَاهُكُنَا هَٰٰٰتُنَا فَاللَّهُ لَا يُعْنَالًا فَاللَّهُ لَا يُعْلَىٰ اللَّهُ لَا يَاللَّهُ מֹאֹבֶם וֹמֹּגַ בַּּנִימְנִי וֹאָנ בֹּלְ - מִאָּנְמָא וֹמֹג בַּׁמִּנִא וֹנִי בַּלְ י מִצְרְוֹם אֲט כַּלְ אֲמֶה בַּשְּׁבֶּר דְּמִצְרִוֹם יָח כָּלְ דִּבְּחַקְּלְאִ

مَّ 'لَا خَمْلُا لِيهَا كَهُدُ لِهُمَا خَمْلُ خُلِيهِ خَمْلُمُ لِيهَا لِمَقَالِ עַשְּׁב הַשְּׁבֶּה הַבְּּה הַבְּּרְר עִסְּבָּא דְּחַקְלְא מָחָא בַרְדְּא

וֹמְּבֹאֹלְ לָאִ בַּוֹנִע בַּבָּר:

ڂڟؙڶٙ؉؞ زرك

בְּמִּירִיה בְּחַקְלָא:

למַּלְ-עַבְּעַלְּעִי מַלְ אַנְּשָׁא וִמַּלְ בָּמִירָא וְמַּלְ خُرُح ِ الْآلُهُ الْمُ فَلَّالِ اللَّهُ فَرُح مِنْ أَمْهِ لِمَعْدُنِ اللَّهِ فَرَح مِنْ أَمْهِ لِمَعْدُنِ اللّ

ääil ĖČS TLLX ロトドン

८ंद्वः كاألا ダブなど odle důka káa čiu

וֹנִט כֹּלְ אִּגְלָוֹּג עַפֿלָא עַבַּב: עַבְּלֶרְ בָּבְּלֶרְאָנֵהְן וּמְטָא בַּוֹבְיִא בָּבָלְ אַנְמָּא

לַנְי וֹמְבֹאֵלְ לְאִ עַוֹנִע בַּבְרָגֵּאִ:

his cattle flee into the houses; Pharaoh made his servants and Lore among the servants of He that feared the word of the

servants and his cattle in the 21 word of the Lord left his and he that regarded not the

land of Egypt. herb of the field, throughout the and upon beast, and upon every all the land of Egypt, upon man, 22 heaven, that there may be hail in Stretch forth thy hand toward And the Lord said unto Moses:

upon the land of Egypt. and the Lord caused to hail fire ran down unto the earth; LORD sent thunder and hail, and rod toward heaven; and the And Moses stretched forth his

became a nation. all the land of Egypt since it grievous, such as had not been in fashing up amidst the hail, very So there was hail, and fire

the field. the field, and broke every tree of and the hail smote every herb of in the field, both man and beast; all the land of Egypt all that was And the hail smore throughout

was there no hail. where the children of Israel were, Only in the land of Goshen,

- ולא יאסף הביתה. לשון סכנפס סימ: (19) שלח העו. כמרגומו שלח קנוש, וכן ישְבֵּי סַבְּבִיס סִעִיוּ (ישעיס י, לֹח), סָעִיוּוּ בְּנֵי בִּנְיָמָן (ירמיס ו, ת):
- (בב) על השמים. ללד סשמים. ומדרש אגדס, סגביסו סקב"ס למעל מעלס מן סשמים: (02) הניס. הצרית, לשון ויים:
- (24) מחלקחת בחוך הברד. וס נמוך ום, סלש וסברד מעורבין, וסברד מיס סול, ולעשות רלון קווס עשו
- שלום ביניסם (שמו"ר יב, ו):

וֹאָלוֹ וֹתֹמֵׁו בַוֹבְתֹּתֹנִם: חְמָאַחִי הַפְּעָם יְהֹנְהֹ הַצַּיְּיִק זְמָנְאִ הְּרָאִ יִי זַכְּאָה וַאַנָּא ٳڗ۠؉ڟ۪ڐ رَّاهُٰكِ لَا هَلُمُ لَا رَاجُلُهُ لَا يُشْكِلُ الْهَٰكِلِا الْخَلِيْةِ لِمَانِيْنِا الْفُرِيةِ فَلَ

וֹמַמֵּו עַוֹּוּבִוּו: אָלַטִּם ילְאַנִיוּן וֹאָמָר לְעִוּן טֹבֹית

my people are wicked. the Lord is righteous, and I and them: 'I have sinned this time; Moses and Aaron, and said unto And Pharaoh sent, and called for

אָטַבְם וֹלַאָ נִסְפּׁנּוֹ לַהַּמְבִי: طِرْبِ هُرِيْدِهِ بَكُنُهُ لَهُمَوْتُنَاتِ הְמְּמִירוּ אֶל־יְהְנְה וְדֶּב מֶהְיָת

עיספון לְאָהָעַבָּבָא: ילבד ואָשִּלַח יָהְכוּן וְלָא בלום לאכון מו פבם וו בנח דְּלָא יְהוֹן עַּלִּגָּא מָלִין גלו ברם ין ופני בדמוהי

longer.' let you go, and ye shall stay no thunderings and hail; and I will be enough of these mighty Entreat the LORD, and let there

מַלַע בָּי לַיהֹוָה הָאֶּרֶץ: וְהַבְּּבְרְ לְאֵ יְהְיֶה עִּיָּה לְמַעַּן هُمِ الْلِيْلَا لِيَطَرِّبِينَ الْلَهُ فِي الْحَدِيدِ عَدُهُ الْمُعَرِّبِينَ الْمُعْرَدِينَ الْمُعْرَدِينَ oz אָטַרַהְעִיר אָפְּרִשׁ אָמַרַכַּפּּי יָה קַרְהָא אָפְּרוֹס יָה יְדִי וַיָּאַמֶר אֱלֶיוֹ מִשֶּׁה כְּצֵאָהִיֹּ

דְּתְבַּת אַבְי, בַּיִּלְ אַבְּעָאַ: יברדא לא יהי עוד בדיל נאַמר ליה משָה בָמִפְּקִי

LORD's. know that the earth is the any more hail; that thou mayest shall cease, neither shall there be unto the Lord; the thunders 29 I will spread forth my hands soon as I am gone out of the city, And Moses said unto him: 'As

מַבֶּם מִירְאֵין מִפְּנֵי יְהְנְוֹה פִּעִּוֹ לְאֵאִהְפְּנִעְּמִוּן מִוּ בֵּרָם ° נאַטטר נעבָדָרָר יִדְּעָה בָּר

الْ الله الله الله נאַט נַמּבֹבנ :נַבְּמֹנָא אָנַ, מַב

-'.boд Фас' 30 know that ye will not yet feat the But as for thee and thy servants, I

נובפּמִטַּר וְהַשְּׁמַנֵר נְבָּהָהָ ڲڔڶ؞□٠

וֹכֹשׁלֹא יַסְׁמָבוּ לַבוּ אָבוּ

ear, and the flax was in bloom. smitten; for the barley was in the Kirin And the flax and the barley were

۲<u>۲</u>۸۲:

يَجَمَيْخِيا:

אָפֿילִת בוֹנָה:

Late.— אַבו אַפֿלִטא אַנּון: 32 not smitten; for they ripen װְנְיִם מְּעִי נְיִבְּפְׁמְעִי לַאֲ נְבֹּי בַּי נְחַמְּגֹא נְבִּוֹּנִיגֹּא לְא לְמֹאִנִי But the wheat and the spelt were

- (82) ורב. דילו נמס שקוריד כנר:
- (92) בצאחי אח חעיר. מן סעיר, אבל במוך סעיר לא המפלל, לפי שהימה מלאה גלולים (שם יב, ו):
- ומשמסים סרומס מעמדו בקלקולכס: (פראשים ימ, ד), עד לא שכיפו. מֶבֶס יִלְמֶח (שם ב, ס), עד לא למח. אף זה כן הוא, ידעחי כי עדיין אינכס יראים, (30) שרם היראון. עדיין לא מיראון. וכן כל מרס שבמקרא עדיין לא סוא, ואינו לשון קודס, כמו שֶבֶס יִשְׁבָּבוּ
- לעמוד בגבעוליס: השעורה אביב. עמדס בחביה, לשון בְּחָבֵּי קַנְּחַל (שיר סשירים ו, ימ): (סֿיוּבלג,כס): ַ בי השערה אביב. כנה ניכרס ועומדס בְּקָשְׁיָּס, ונשמברו ונפלו, וכן ספשמס גדלס כנה וסוקשס שליץ גו"ן במקוס ס"א לפרש נכמס כמו סוכמס, נכו כמו סכו, אלא סגו"ן שורש במיצס, וסרי סוא מגורמ וָשָׁפּוּ שַּנְמֹמָיו (15) והפשחה והשעורה נכחה. ועזרק, לשון פרעק נכק, נכליס, וכן לה נכו, ולה ימכן לפרעו לשון קכלה,
- מו) יש מרבוסינו שנחלקו על ואח, ודרשו כי אפילוח, פלאי פלאוח נעשו להם שלא לקו: הכה הברד, יש לפרש פשומו של מקרה בעשבים העומדים בקלחם הרחויים ללקוח בברד. ומדרש רבי הנחומה (והרה (22) כי אפילה הנה. מלומרום, ועדייין סיו רכום, ויכולום לעמוד בפני קשס, ומע"פ שנאמר ואם כל עשב השדם

יִמְטָּר לֹאַ־נִתַּף אֶּרְצָּה: יְהְוָהְוְיִהְיְרְלְיִהְקְלְוֹהְנְתְּוֹהְבְּרֶבְ מֵנְם יִיְ וְאָהְמִנְעִי קּלִיָּא מפמיר המיר ניפרש כפיו אָל־ קרהא יפרס ידוהי בצלו ार्थं× वंक्षेत व्रष्ठ ब्राप्ट श्रुत् संख्य वंक्ष्य वर्ष्ट्र ब्राप्ट द्रिया रेप

וּגֹכׁבָּׁר לְבַּוֹ הָוֹא וֹמַבְּרָה: וְהַבְּבֶּרְ וְהַפִּלְתַ נַיָּמָף לַהֲמָאִ נינרא פּרִעָּה בִּי־חָלָל הַמְּטָּר

; 다; 다 후 ː ㅜ ' ద' 썮 다 : (연) אָטַ בּּׁנָגָ נֹמְבָּאַבְ בַּאַמֶּב צַבָּב מָבְטַ זִּט בּּנָג נַמְבָּאַךְ בַּמָא

> לַא מַמָּא אַרְעָּא: יבְרְיָא יִמְטְרָא דַּהָוָה נְהִית

> ללביה הוא וְעַבְּרוֹהִי: נאוסיף למחשי لنظتينا מְמְבֶא וּבַרְדְא ڶڟڂڹ۫؉ נטוא פּבׁתְע אָב, אַטְמָוֹת

דַּמַלֵּיל יִיְ בִּידָא דְּמֹשֶׁה: זְיָהְ בְּרָ פּּרְעָה וְלָאִ שִׁלְּח וְאִיִּפְּרִ לְבָּא דְפּרְעֹה וְלָא

> upon the earth. and the rain was not poured the thunders and hail ceased, his hands unto the Lore; and from Pharaoh, and spread forth And Moses went out of the city

heart, he and his servants. yet more, and hardened his thunders were ceased, he sinned rain and the hail and the And when Pharaoh saw that the

Lord had spoken by Moses. children of Israel go; as the 35 hardened, and he did not let the And the heart of Pharaoh was

The Haftarah is Ezekiel 28:25 – 29:21 on page 213. On Rosh Hodesh, read the Maftir and Haftarah on page

خظ خد: וֹאָנוַ_לֶד הַּבֹּלְוּוּ دَهُ كُلْ قَلْمُنَا جُدِ كُلُّهُ، لَاحُوْلُ لِهَا، قُلْمِنَا كُلَّا، كُلُمُ نَعْلَا، نَالًا וַיָּאַמֶּר יָהֹנְהֹ אֶלְ־מֹשֶּׁה בָּאׁ וַאֲמָר יִי לִמֹשֶׁה עּוֹל לְנָה

<u>֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֡֡</u> מַּמְטִּי בָּם וְיַבְּמָטֵם כִּיַּאָנִי בְּמִגְּבָוֹם וֹאֵטַ אָנִנוֹ, אָהָב بخرة الأوهد جهزن جبة

مَعْنَظُ كِمْزُكِ مَافِئًا مِعْنَا مَقَارً אָּבְעַיּנִ עַמְבְּנְנִם מַּגַעַמָּנִי ניאַמְרַוּ אֵלְיוּ כְּה־אָמַר יְהוֹה פּּרִעֹה נַאַמַרוּ לֵיה כִּדְּנָן נַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהַרֹן אֶל־פַּרְעֹהֹ וִעָּאל מֹשֶׁה וִאַּהַרוֹ לִנִת

> לבוק לְהַּוֹּאַנוּ אַנוּ אַלָּוּן לבוש וני לבא דעבדוהי

> ביון וְיוֹדִינוֹ אָבִי אָנָא יָיָ: במגבום ונט אַטוֹט. בּהוּנט, יבר בְּרֶךְ יָת נִסִין דַעֲבָרִית ילגיל התשמעעי בדם ברד

> מו צובלו מַבַּע מַּמָּג ווֹפַבַּעוּוֹ אמשו מסבור אש לאטפומא אַמַר יִיָ אֶלְהָא דִּיהוּדָאֵי עַר

> > the midst of them; might show these My signs in heart of his servants, that I hardened his heart, and the Go in unto Pharaoh; for I have And the LORD said unto Moses:

may know that I am the Lord. have done among them; that ye Egypt, and My signs which I son, what I have wrought upon ears of thy son, and of thy son's and that thou mayest tell in the

go, that they may serve Me. thyself before Me? let My people wilt thou refuse to humble God of the Hebrews: How long him: 'Thus saith the LORD, the unto Pharaoh, and said unto And Moses and Aaron went in

- مُم حدد بر حمد در مد يرزق بر بو فيد بد . في في من حل من دم لك من من حل بك بات حل من حل الكريد . في من حل الكريد יא) דעוכא, ומגיע עלינו. ומנסס בן סרוק מברו במלק פְּהָפּוּך פָּמֶף (ימוקאל כב, כב), לשון יניקמ ממכמ, ורואס אני (33) לא נחך. לה הגיע, והף הומן שהיו בהויר לה הגיעו להרך, ודומה לו וַ הַּמַּן ּ עָלִינוּ סָהְלָה וַ הַשְׁבָעָה (דניהל מ,
- (I) ויאמר ה׳ אל משה בא אל פרעה. וסמרס לו: שחי. זְימִי, שֹׁמֹשִׁימ מֹנִי:
- מִולְלְ לָי (בִם יבּ): عمكر ، בתירים, ואינו לשון פועל ומעללים, שא"כ היה לו לכחוב עוללמי, כמו וְעֹוּלֵלְ לָמוֹ פַּמִּשֶׁלֶר עוּלַלְמָּ לִי (אֹיכה אֹ, כצ), מַשֶׁר (2) החשר לחי. שמקמי, כמו פִי סִמְעַלְמִ בִּי (במדבר כב, כע), מַלוֹחُ פַמֲשֶׁר סִמְעַלֵּל בָּסֶס (שמומֹל־חُ ו, י) סתמור

מַמָּגְ עַלָּגָגְ מַבָּגָאַ מִּעָוֹרָ אַּבְבָּע בָּי אִם־מָאֵן אַמָּה לְשַּׁבְּחַ אָתַ

גוֹבָא בִּקְחוּמָך: נְתְ עַמְּיִ הְאָנְאִ מִיתִי מְחַר אָבוּ, אָם מִסְבוּיב אַמִּ לְתַּלְחַא

border; will I bring locusts into thy 4 people go, behold, to-morrow Else, if thou refuse to let My

حْچ¤ מו־השָּבֶה: נְאָכַלְ אָנוַ כָּלְ הַמָּמָנוֹ וּ ענְאָאָבוּע לַכִּם מִּוֹעַדַּלָּגַ ڲڶۦٛڗڷۮ **正母兄尊口** ¿ װּכַֿל לְרְאָׁנוּ אָנוּ בַּוֹאַבְיוֹאַבְיֹאַ וְכְסָּה אָת־עֵין הָאָהֶץ וְלָא

ניצא מעם פּרִע: קַאַרְמְּה עַר הַנִּים הַאָּה נַנָפֶּן אַבהָיף מיּוֹם הֵיוֹקם עַל־ אַשֶּׁר לאַ־רָאָי אָבִּטָּיִרְ וַאָּבָוֹת º מַּבְׁבֶּׁוּבְ וּבְשׁוֹּ כֹּלְבִמִּאֹנֻוֹםְ מּבְּדָרְ וּבְשׁוּ כִּלְ מִאֵּבָאִי ימלאו למוב ילמו לכ_

שַּבְּת כָּי אָבְרֶה מִצְּרֶוֹם: אָת־יְהְוָה אֶלֹהִיהֶם הַשָּׂרֶם הַבְּעַ אָטַ עַיֹּאַנְהָוּם וֹנֹמַבְיֹנִי ישר פוני יַהְנֶה זֶה לְנוּ לְמוֹלֵשׁ וּיאִמְרוּ עַבְרָי פַּרְעָה אֵלָיו וַאָּמָרוּ עַּבְרֵי פַּרְעֹה כֵיה

נמי הַהֹלְכֶּים: מְבְרָוּ אָתְ־יְהְנְוֹה אֶלְהַיבֶם מֵי אִייְיִלִּי פְּלַחוּ בֶּוְהָם ¾ ¾ ﴿ قَلَ مِن الْهُمُ لِهِ كُلُبُ لَا خُرِد خُرْد ﴿ قَلَ مِن الْهُمَادِ خُلِداً إِن الْقَالَ الْهُمَادِ إِلَا إِن الْقَالَ الْهُمَادِ إِلَا إِن الْقَالَ الْهُمَادِ الْقَالَ الْقَالِقَ الْقَالِقُ الْقَالَ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْعَلَيْفِي الْقَالِقُ الْقَالِقُ الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِ الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِ الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعِلْمِ الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِي الْعَلَيْفِ الْعَلَيْفِي الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِيلِيْفِي الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِيلِي الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ عِلَيْمِ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلَامِ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِيلِي الْعِلْمُ الْعِلِمُ الْعِلْمُ الْعِلِمُ الْعِلَامِ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلِمُ الْعِلْمِ וּוּשָּׁב אָם מְאֵשׁ וֹאֶם אַנִוֹרָן וֹאִטַּכּב זִּם מָאָב וֹזֶם אַנִּבוֹן

נַבֶּב בָּי חַג־יָהֹוָת לֶנוּ: ובבונינו באונו ובבלבנו ובבניניא בייולא ובחורנא 「いみばし は没に בְּנָתְבֵוֹנִי נְאֶנִוֹר

> **교실숙청**: אַילָנָא דְּאַצְּמָח לְכוּן מִוֹ מו פֿוֹגא וֹהכוּל וָת פַּל הָּגוֹבְׁטֹא בַּאֹהִטֹּאַבַע לַכוּוִ נו אַבֹּמֹא ונוכוַל נָה שָּׁאָר באַבְעָא וְלָא יִכּוּל לְמָחָוֵי נת עין

> לאַטַפּוֹנ וּנִפַּל מִלְנִע פּּבַתְּנִי: מֿל אַרְעָאַ עַר יוֹטָא הָרִין מיום מהניהון דְּלָא חֲזוֹ אֲבְּהָהָרְ וַאֲבְּהָת לוטמגוו בסב יבטי כג

> מֹב אֹמַטֹּג וֹבֵג בֿגן כַלֹּא

אַבֿבע מִגַּבוֹם: עמר קען לא ידעקהא אַני נופלטון שבים ול אלבטון לְטַלֵּלְאִ מָּלָע זְּנִי זְּיִבְרָוֹּאִ

אַלְבַבוּן מוּ ימוּ אַוֹלְגוֹ:

ַנְינִיל אָביי חַנָּא בַּרָם יָן לַנָא: せなばんはな dwn

> which groweth for you out of the hail, and shall eat every tree remaineth unto you from the which is escaped, which shall eat the residue of that sple to see the earth; and they the earth, that one shall not be and they shall cover the face of

from Pharaoh. And he turned, and went out ".yoon the earth unto this day. seen, since the day that they were nor thy fathers' fathers have Egyptians; as neither thy fathers and the houses of all the and the houses of all thy servants, and thy houses shall be filled,

not yet that Egypt is destroyed? Lord their God, knowest thou go, that they may serve the be a snare unto us? let the men nam sidt llade gnol woH' :mid And Pharaoh's servants said unto

who are they that shall go?' Serve the Lord your God; but and he said unto them: 'Go, s brought again unto Pharaoh; And Moses and Aaron were

hold a feast unto the LORD. herds we will go; for we must with our flocks and with our our sons and with our daughters, our young and with our old, with And Moses said: 'We will go with

- (3) לענות. כמרגומו לָמִׁמְבְּנְעָמֹ, וסוח מגזרח עני, מִמַּנְמָ לסיוח עני ושפל מפני:
- (a) אח עין הארץ. את מכלס סלרך: ולא יוכל וגוי. סכולס, לכלות לת סלרך, ולשון קלכס דבר:
- (ד) המרם תדע. העוד למידעת כי מנדק מנרים:
- (8) ויושב. סושנו ע"י שליח ששלחו החריהם, והושינום הל פרעה:

غڌرگם: נְאֶנַרַ מַפְּכִּטְ רְאָנִ כֵּי רָעָּר נִגָּר מַּמַבְּם כַּאַמֶּב אַמִּבָּט אָנַבָּם

לממבר לית קביל אפיכון בומא אַשוּו סִבונון זְהְכִוּן וְיָה שַפְּלְכִוּן הַוּוּ דין בְּסַעְּרְכוֹן כַּד אֲשׁלַח رَيْعَهِد هِٰذَٰمُם יِثَرَ جِل יְהֹנְה ׁ יַצִּמָר לְהֹוֹן יְהֵי כֵּן מֵימֶרָא

ye that evil is before your face. you go, and your little ones; see to the Lord with you, as I will let And he said unto them: 'So be

מאָת פָּנֵי פַרְעְה: (ס) אַנִים מִבְּלַמִּיִם וֹנִינִינִ מִוּ אַנְיִם אָנַהוּ בֹּהוֹ וֹטִבוּנִ נִינִינִ מִוּ וֹמֹב'נוּ אָט וֹעוֹנִי כֹּוּ אָטֹיַנוּ וּפֹּלְטוּ צוֹבׁם וֹוֹ אָנוּ וֹטַנִּי לא בו לבינלא עילבות לא כו אווקי במו ייבוניא

ära erän:

presence. driven out from Pharach's what ye desire.' And they were and serve the Lord; for that is Not so; go now ye that are men,

ĽĖĽL: הְאָּבֶּץ אָת בְּל־אַּשָׁר הִשְּׁאָיר מֹאֹנְנִים וֹנִאָכֹלְ אָנִי בֹּלְ בְמֹתְּבְ וַ נִּמִאָנִים וֹנִיכוּלְ זִנִי בֹּלְ איי נְמָּע גַּבְּיִּ עַּכְאַבֶּאוֹ מִצְּבַנִם גַּבְּ עַּבְ אַבְעָאַ בַּמִצְבַנִם אָל־מֹשֶׁה נַאַמָּר יִיָּ これなれて

באַמִאַר בַּרָרָא: מֹסְבָּא בְאַבְעָא זֶּע ווֹתֹק תַּקְבְאָבוֹא וווִנוּ וּוָבֹא ווֹפַט תַּק אַבֹּתֹא Çdün <u>X</u>era

hath left. of the land, even all that the hail land of Egypt, and eat every herb граг греу тау соте ир ироп гре 12 land of Egypt for the locusts, Stretch out thy hand over the And the Lord said unto Moses:

ĽĀĹËĽ: הְיָה וְרוֹּתַׁ הַקְּדִים נְשָׂא אָת־ עַנְינִא וֹלֹק עַלְּגֹּלְע עַלָּמָר רית קדים בְּצָּבֶץ בָּל־תַּיִּים פּ אָרֶץ מִצְרַיִם וְיהוָֹה נְהַגְּ צִּרְעָּא דִּמִּצְרִיִם וֹיֹיָ דַּבַּרִ נַיָּם מִשָּׁר אָת־מַשֶּּרוּ עַל־נַאַרִים מִשָּׁר יָת חוּמָרֵיה עַל

למַל יָת װַבָּא: גפַּרא בַוֹר וְרוּה קדּימָא יוָמָא בַרוּא וֹכָל לַילִוֹא עונו לעומא באומא כֿע

the locusts. morning, the east wind brought all the night; and when it was upon the land all that day, and the Lore brought an east wind rod over the land of Egypt, and And Moses stretched forth his

וֹאַנְוֹנִוּ לְאָ וֹנִינִעַ־בָּוֹיּ לאֹ־לְנָה בֵן צַּרְבָּה כְּמֹהוּ מֹאַבׁנֹים כַּבַּנַר מִאָּב לֻפַּנְּנוּ ÷ı מֹגֹּרְוֹם וֹנְּנֹע בֹּכִאְ לֵּבִּנּאָ גַּמִּגִּרוֹם تيون ۾ ٻوڙي بار چڙ پهڙي ان جڙي در چڙ هاڻي علام ڪڙ هاڻي ا

פֿבמוָני לָא נַוָּר כּוֹ מִּלָא שׁעוּם מֹגֹבוֹם שַפֿגל כַעַבּא ぶんと

they, neither after them shall be there were no such locusts as grievous were they; before them 14 all the borders of Egypt; very the land of Egypt, and rested in And the locusts went up over all

(יסושע ס, ע), שסיו אומריס לכס דס אנו רואין עליכס במדבר: בְּנַלְמַס ה' שַל הֶּבְשְׁרָ וְהפּרְ אֹת הדס לדס מילה שמל יהושע אומס, ווהו שנאמר היום גַּלוּמִי אָת הֶּרָפָם מִצְרַיִם מֵעַ בַּבָּ במפלמו, לֶמֶס יֹחְמֶרוּ מִצְרַיִּס לֵחׁמִר בְּרֶשֶׁס הֹוֹצִיקֻס (שמוח לב, יב), זו היח שחמר להם רחו כי רעה נגד פניכם, מיד אומו כוכב עולה לקראמכם במדבר, והוא סימן דם והריגה, וכשממא ישראל בעגל ובקש הקב"ה להרגם, אמר משה פני⊂ם. − כתרגומו. ומדרש אגדס שמעמי, כוכצ אחד יש ששמו רעס, אמר לסס פרעס, רואס אני בַּאָילַעַנָיִיוּח שלי (10) כאשר אשלח אחכם וגוי. אף כי אשלמ גם את סלאן ואת סבקר כאשר אמרתם: ראו כי רעה נגד

פירש מי המגרש: (אומס עבודס) בקשמס עד סנס, נובמס לאלסינו, ואין דרך סעף לובומ: - ויגרש אוחם. - סרי זם לשון קלר, ולא (II) לא כן. כמשר מתרמס למיליך סעף עתכס, מלמ לכי מגבריס ועבדו מח ס": בי אוחה אחם מבקשים.

(בו) בארבה. נשניל מכת הארנה:

שמפורש במקום ממר: (EI) ורוח הקרים. כוח מזכחים נשם שת האכבה, לפי שבה כנגדו, שמולרים בדכומים מערבים הימה, כמו

אָבֶּוֹ מִגִּבְוֹם: בּהֹל יִבְעָּשֶׁבְ תַּשְּׁבֶּע בַּכְּלְ בַּעַלְאִ בַּכְּלְ עַבְּנִינְע בֹּקְינִנְע בֹּקְינִנְע בֹּקִינִנְע בִּאַינִנְע בִּאַינִנְע בּּקִינִנְע בּּקִינִנְע בּּקּינִנְע בּיִּ בְּלְ פְּרֵי הְעָּץ אֲשֶׁר הוֹהָיר בְּלְ פִּירִי אִילְנָא דְאַשְׁאַר אָרַ־בְּלִ־עַשָּׁב הָאָּהֶץ וְאֵה יָה בְּלִ עִּסְבָּא דְצַּרְעָּא וְיָה ئغثا

ליהוֶת אֶלְהַיכֶם וְלְבֶם: וּלְאַנִדְיוֹ וֹיִאִמֶּר טַמָּאָנִי יִלְאַנִּיוֹוְ וֹאָמָר טַכִּיִנִ בָּוֹיִם

אָת־הַמֶּנֶת הַזֶּה: אָלְהַרְּכֵּה וְיְסֵרְ מֵמְלְּגִי הַלְּ יְנִימְהָא הָבֵּין: אָלְהַרְכֵּבְׁם וְיְסֵרְ מֵמְלָּגִי הַלְּ יְנִימְהַ בְּמְהָיִבְּיוֹ וְיִמְהַיִּ מְנִּי לְחִיִּדִּ הַפְּּמַם וְהַמְּטִּירוּ לַיהוְהָ בְּרָם וִמְנָא הָדָא וָצֵּלוֹ בֶּרָם וְעַמְּהָה שָּׁא נָא חַשָּאָתִי' צַּוּך וּכְעַן שָׁבוֹק כְּעַן לְחוֹבִי

« נוּגֹא מִהָּם פּּבֹהָע נוֹהֹטֹב אָבְ. וּלִפַּט מִלְּנִט פּבֹּהָע וֹגּלָ,

מֹבֵבוֹם: נַיְהְקְּמֵר יָמָּה סָּוּך לְא נִשְׁאַר יוֹרְטְהִי לִימָּא דְּסוּף לְא [:@X וַיַּהְפָּר יְהְוָה רְוּחַיִּם חָזָק וַהָפּר

בׁנֹג וֹמֻבְאָב: (פּ) אָטַ וֹלְא מִּלְּט וֹט לּנָּג וֹמִּבְאָלְ: בְּבֵר וֹטַפֿוֹם וֹוֹ וֹט לְבָּא בִּפֹּבֹּתְטִ אט_בֻר

مَدِ اللَّهُ لَا مَجُدُنُ لَا لَا تُمَّمَ لِيهُكَ: ٹہانے مَح بَهُمِّنَا ثَبَدَ بَهُكِ ينغور بتزئ هِا منهِد بوب

لَـٰ لِمَٰ كُذُكُ لَـٰ لَٰ عَالَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ اللَّهُ عَلَىٰ ダレダメ בּוֹבֹא וֹלִא אָהִשֹּׁאַר כֹּלִ נּ^{, אָכֿ}לְ אַבְּמֹא נִשְׁמִנְכִּע אַבְמֹא נִאָּכֹּלְ וֹנְכַּם אַּעַבַתוּן כַּלְבַעַאָּבַאַ וַעַפֹּא זִע הוּו הִּמִהָּא בַּכֹּך

!! \$\dic\! !\dc\! ربهير وبقد خهرة كفهر بعنب وبعد جفهد بالابت

: الله الله

הקהום מצרום: אָטְׁר בְּכִילְ נְּבָוֹנִלְ אָמֻּטְּאַר נִוְבָא עַר בְּכִלְ אָת־הָאַרְבֶּה הַפִּיף לִחְיָּא וּנְשַל יָת גּוֹבָא

all the border of Egypt. there remained not one locust in drove them into the Red Sea; which took up the locusts, and exceeding strong west wind,

And the Lord turned an

and entreated the Lord.

death only.

of Egypt.

And he went out from Pharaoh,

He may take away from me this entreat the Lord your God, that

thee, my sin only this once, and

I have sinned against the LORD and Aaron in haste; and he said:

Then Pharaoh called for Moses

of the field, through all the land green thing, either tree or herb

left; and there remained not any of the trees which the hail had

herb of the land, and all the fruit darkened; and they did eat every

whole earth, so that the land was

For they covered the face of the

Now therefore forgive, I pray

your God, and against you.

let the children of Israel go. Pharaoh's heart, and he did not But the Lord hardened

كالمتاء كالحرح بإدرائه: even darkness which may be felt. מֹלְ אַבְׁמֹא בְּמִגְּבִוֹם בַּעַב darkness over the land of Egypt, heaven, that there may be מל צית שְׁמִיָּא וִיהִי הַשׁוֹכָא Stretch out thy hand toward וּאַמִר וֹן לְמִמָּט אַבוּם וֹבִרְ And the Lord said unto Moses:

מין אחד, (כ"ג רא"ס יע"ש) וכמוסו לא סיס ולא יסיס: כבד משל משה, (כי של יואל היה) ע"י מינין הרבה, שהיו יחד ארבה, ילק, חסיל, גום, אבל של משה לא היה אלא של (◄!) ואחריו לא יהיה כן. ומומו שסיס נימי יומל, שנממר פמסו למ נסנס מן סַעוֹלַס (יומל ב, ב), למדנו שסיס

(SI) כל ירק. שְנֶה ירוק, וירדור"ה בלע"ז:

מַבֶּל סַיָּס גּוּי פְּבָמִיס (לפניס בּ, ס): לֹא נשאר ארבה אחד. אף סמלומיס שמלמו מסס (שמו"ר יג, ו): שנחמר מיַס סוף וְשַר יָס פְּלְשָׁפִּיס (שמוח כג, לח), ממורח למערב, שיס פלשחיס במערב סיה, שנחמר בפלשחיס ישָׁבֵי במוכח של ארץ ישראל, לפיכך כוח ים מקעו לארבה בימה פוף כנגדו, וכן מלינו לענין החומין שהוא פונה ללד מורח, (19) דוח ים. כוח מערבי: ימה סוף. אומר אני, שָׁנַס מוף היה מקלתו במערב כנגד כל רוח דרומיח, וגס

;¤.□: ַנְמָּנֵן: בְּבְלִקְ־אָּבְוֹּא בְּמִגְּבַנִים הַּלְחֵּע בָּבְלְאַבְּעָּא בְּמִגִּבִנִם הַלְּטָא הَשְּׁמְנִם וַיְהֵי חְשֶׁרְ־אֲפֵלֶה צִיח שְׁמִּיָּא וַהַנָּה חַשׁיִּרְ קִבַּל נייַם מֹשֶׁר אָת־יָדִוֹ עַל־ וַאַבַים מֹשֶׁה יָת יָדַיה עַל

אָוַר בְּמוֹשֶׁבַמֶּם: ئمُّات لَخْرُجُ فَيْدُ نَمُلَهُمْ ثَنْكَ لَيْمَا يَجْدُحُ فَيْدَ نَمُنَهُمْ ثَنْكَ קמו אַישׁ מִתַּחָקוּיו שָׁלְשֶׁח קמוּ צָּנָשׁ מִתְּחוֹתוֹהִי הַּלְתָא לא רָאֿר צַישׁ אָת־אָהִיוּ וְלֹא - לָא חֲזּוּ גְּבָר יָת אַחוּהִי וְלָא

₹ם_מּפֿכֿם גַלָּב גמַבֿם: בל אאלכם ילַלַבכם יאָר הּלְכִיוֹ וְטִיִבּיכִיוֹ הַּבְיִלִי אַב علاعر والمحرود بالمراب المراب المرابع ניקלא פַרעה

ליהנה אָליהנו: בּׁנְבֵונו וֹבְבַנוֹם וֹמְלָט וֹמֹמֻנוּ בּיִבּנֹא נִכְסָט מִיּדִּמָּוֹ וַמִּלְנִוֹ וַיַּאַמֶּר מֹשֶּׁה גַּם־אַמֶּה הָתֵּן נַאֲמַר מֹשֶּׁה אַרְּ אַהְ הָתֵּין

אָת־יְהוֹה עַר־בֹּאָני שֶׁמָה: נאַנַחָנוּ לאֹ־נַדַע מָה־נַּעָבֹר לְצְּלָר אָת־יְתְוָה אֶלְהַיִּנוּ ٥٠ תְשְׁאֵר פַּרְסְׁה כֻּי מִמֶּנִיּ נִקָּח

ולא אַבור לְהַּלְנִוֹם: ע ניְחַנֵּק יְהֹנְה אָת־לֶב פּּרְעָׂה וָחַפֵּיף יִיָּ יָה לִבָּא דְפּרִעֹה

לעוֶבא למוִשׁלנוּעוָן:

שפְּלְכוּן יִיזֵיל שִּמְכוּן: אָל־מֹשֶׁה וּקְרָא פַּרָעֹה לָמֹשֶׁה וַאֲמַר

ונעביר קרם ין אֵלהוָא:

ון ער מיתנא לתפון: אַנְהָנְא יָדְעִין מָא נִפְּלְט בָּרָם לבום גל אָלְטַלֹּא נֹאָנָטַלֹּא כָגנַיַ מניה אַנַחְנָא נְסְבִין לְמִפְּלַח לָא נֹשְׁאַר מִנִּיה מִדְּעַם אֲבִי נֿנֹם_מֹלַנְנִנּ בֹלְבַ מֹפָּננּ לְאָ נֹאָב בֹּמִנַנֹאָ נִנוֹנְ מִמּנֹאִ

لْكُم هُلُم كُشِكْتِينَتِيلِ:

land of Egypt three days; was a thick darkness in all the 22 hand toward heaven; and there And Moses stretched forth his

their dwellings. children of Israel had light in for three days; but all the 23 neither rose any from his place they saw not one another,

ones also go with you.' herds be stayed; let your little only let your flocks and your 24 and said: Go ye, serve the LORD; And Pharaoh called unto Moses,

sacrifice unto the Lord our God. burnt-offerings, that we may 25 give into our hand sacrifices and And Moses said: 'Thou must also

thither. serve the Lord, until we come we know not with what we must to serve the Lord our God; and behind; for thereof must we take there shall not a hoof be left Our cattle also shall go with us;

not let them go. 27 Pharaoh's heart, and he would But the Lord hardened

ומכופל ועב עד שהיה בו ממש: של וימש, לפי שסוח כמוב חמר ויסי משך. ומדרש חגדה פוחרו, לשון מְמַשֵּׁשׁ צַּבְּּהֶבִיִּס (דבריס כח, כמ), שהיה כפול מרגס לשון סמרס, כמו לא ימיש בְּמַר דְּיַשְבֵי קְבֵל בֵּילְיָא, כשיגיע סמוך לאור סיוס. אבל /אין סדבור מיושב על סוי"ו זַבְּרְ אֲם הֹלבֹּגי (ישמי' יג, כ), כמו לא יאהל לא ישה אהלו. וכן וַפַּוְבֵנִי פַיִּל (שמואל־ב כב, מ), כמו וַפָּאַוְבֵנִי. ואונקלום ויאמש. יש לנו מיבוח סרבס חסרוח אל"ף, לפי שאין סברח סאלף נכרח כל כך אין סכחוב מקפיד על חסרונס, כגון וָלא (IS) וימש חשך. וימשיך עליסס משך יומר ממשכו של לילס, ומשך של לילס יאמיש וימשיך עוד: וומש. כמו

מרליי"יה בלע"ו, וכן ז' ימיס בכל מקוס, שמיי"נה של ימיס: אומריס אין בידינו כלוס, אומר לו, אני ראימיו בבימך ובמקוס פלוני הוא (שס): - שלשת ימים. שלוש של ימיס, מלכים במפלחם ויאמכו אף סם לוקין כמונו. ועוד, שחפשו ישראל וראו את כליסם, וכשילאו והיו שואלין מהן והיו הביא עליהם חשך, שהיו בישראל באוחו הדור רשעים, ולא היו רולים ללאח, ומחו בשלשח ימי אפלה, כדי שלא יראו . אחרים חשך מוכפל על וה, שלא קמו איש מחחחיו, יושב אין יכול לעמוד ועומד אין יכול לישב (שמו"ר יד, ג). ולמה (SS) ויהי חשך אפלה שלשת ימים וגרי. משך של מופל שלמ למי מים ממיו ג' ימיס, ועוד שלשם ימים

(24) יצג. יהא מולג במקומו:

(25) גם אחה חחן. לא דייך שמקננו ילך עמנו, אלא גם אחה מחן:

מים בידינו: (62) פרסה. פרקת רגל פלנע"ח גלע יותר מתה נעבד. כמה תכנד הענודה, שמח ישחל יותר מתה

קַלְנְנְתַ: النورية النورية الإلا الإلام الإلاية الإلام الإلاية الإلا الإلاية الإلا الإلاية الإلا الإلاية الإلا الإلاية الإل וּוֹאֲמֶׁרַ לַוְ פַּבְּעָּׁרַ בַּבַּ מִמְּלֵיִ וֹאֵמָּרַ לִיִּה פַּבַעָּר אִנוֹילָ

בּׁונמֹא בַּעֹטִבוֹי אַפּּוּ טַמוּנט: כִּי בְּיָוֹם רְאָטְוֹיִ פַּנִי מִיָּמִינִ לְמִטְוֹיִ אַפּּי אַרֵי

thou shalt die.' in the day thou seest my face thyself, see my face no more; for Get thee from me, take heed to smid on biss dostsd baA

אַסָר עִיֹד רְאָוֹת פְּנֶיף: (פּ) לְא אוֹסִיף עוֹד לְמִחְזֵי אַפְּף: os ויְאַמֶר מֹשֶׁר בֵּן דִּבְּרְחְ לֹאֹר וַצְּעַר מֹשֶׁר יָאִיּת מַלֵּילְחָא

ניאמר יְהוֹה אָל־מֹשָׁה עּוֹד נִאָּטִר יָיָ לְמֹשֶׁה עּוֹד מַכְּחָשׁ

למולא טולא וטבוב וטכון נָתְכוֹן מְכָּא בִשָּׁלְחוּתֵיה x נְגַע אָהָדֹי אָבָיא עַל־פַּרְעֿה תַר אַיָּהִי עַל פּּרְעֿה וְעַל

ひひがい

ווֹאָאָבְוּן וּבָר מִן חַבָּרִיה מבול בען בדרם

ווער וו ונו מפא לַבשׁמון בלפו ימנון בבעב: וְאָהָּהָא מִן הַבְּרְתַּה מָנִין

פּוֹבתו וּבְעִינִי עַמָּא: בַ*ׁ*מָגנג משָה רַב לַחָדָא בָאַרִעָּא בְּמֵנֵנְ מָבְּבְאֵ אַב מִּבְבָא

בַּנוְ מָגַבְוֹם: פּהַצְּע הַלְּיִלְּה אָנִי יוֹצֵא בּפּלְינִיה לִילִיִא אָנָא מִהְנָּלִי וֹאַמֹר מֹשֶׁר כָּדָנוֹ אַמַר וֹזִ

maid-servant that is behind the unto the first-born of the sitteth upon his throne, even first-born of Pharaoh that of Egypt shall die, from the and all the first-born in the land

out into the midst of Egypt;

sight of the people.

og I lliw 14ginbim 110dA :aRoJ 4

And Moses said: 'Thus saith the

Pharach's servants, and in the

Moses was very great in the land

Egyptians. Moreover the man

And the Lord gave the people

woman of her neighbour, jewels

man of his neighbour, and every

of silver, and jewels of gold.'

2 people, and let them ask every

hence altogether.

again no more.

Speak now in the ears of the

he shall surely thrust you out

afterwards he will let you go

hence; when he shall let you go,

upon Pharaoh, and upon Egypt; Yet one plague more will I bring

And the LORD said unto Moses:

spoken well; I will see thy face

And Moses said: 'Thou hast

of Egypt, in the sight of

ear in the sight of the

בְּבָוֹר בְּהַלֵּה: XÃL XÚL בְבַבְיִנִם על־כִּסְאֹוֹ עַד בְּבָוֹר תַשִּׁפְּחָה י מְצְּבַוֹם מִבְּכָוֹר פַּרְעֹּה תַּיִּשֶׁב قے۔ فحالے ĘäĽ¼

בְּתָוֹרְ מִצְּבֶוֹם:

ר^{ביעי} וַיַּאַמֶּר מֹשֶׁה בָּה אָעַר יְהֹוְהַ

למנו מלבו פלמנ ולמנו

גַּרָוֹל מִאָּד בָאָרֵץ מִצְרַוֹם

וּנִיפַּוֹ יְרְנְיָה אָת־חָוֹ הַעָּם בְּעַיֵּנִי

במולְני בֹלִי־בָּמָף וּכְּלֵי זְהָב:

אַישׁו מַאַת רַעַּרוּ וָאִשָּׁרֹ מַאַת

בּבּבוֹא בֹאֹנוֹן בֹהֹט וֹוְהָאֹבֵוּ

אַתְכֵם מַזָּה כִשְּׁלְחוֹי כַלֶּה

لْمَحْ مُجْدِنَهُ لِمُثَلِّدُ حِبِّلًا نُمَحِّلًا

נְּבֶשׁ יְּגְבֶשׁ אֲמְבֶבֶם מִזְּבִי:

せいしゅん アルダン באַמְטָא בּבְבָּתַר רַחָיָא וְכֹל בּמְּטִיד לְמִטַּב מָּלְ כּוּרָסֵי במאבום מכולבא בפבתני וומוט פֿל בוכרא בּאַרעא

cattle. nill; and all the first-born of

- (92) בן דברת. יפס דברם ובומנו, דברם אמם שלא אוסיף עוד ראום פניך (שמו"ר יד, ד):
- (I) בלה. גמירא, כלס כליל, כולכס ישלמ:
- מומס קייס בסס, וממרי כן ילמו ברכוש גדול לא קייס בסס (ברכות מ.): (2) דבר גא. אין נא אלא לשון בקשה, בבקשה ממך הזהירם על כך, שלא יאמר אותו לדיק אברהם, ועבדום וענו
- (ברכוח ד.), אבל הקב"ה יודע עמיו ורגעיו, אמר בחלוח: בסלום, דמשמע סמוך לו או לפניו או לאסריו, ולא אמר בסלום, שמא יטעו אלטגניני פרעס ויאמרו, משה צַדָּאֹי הוא זסו פשומו לישבו על אופניו, שאין חלוח שם דבר של חלי. ורבוחינו דרשו, כמו כבחלום הלילה, ואמרו שאמר משה פניו: 🗆 בחצות הלילה. בסמלק סלילס, כמלומ כמו פַעַלוֹמ (שופטיס יג, כ), צַתַלוֹמ חַׁפָּט בָּנוּ (מסליס קכד, ג), (+) ויאמר משה כה אמר ה׳. בעמדו לפני פרעס נאמרס לו נצואס זו, שסרי משילא מלפניו לא סומיף ראות

נְהְיְמָה וְכְּמָהוּ לְאַ תֹּמֶף: אַבוּע מִצְּרְיִם אַשָּׁר בְּמָבוּי לָאַ אַרְעָּא דָמִצְרָיִם דִּכְּנְתָה לָאַ וֹנוֹנִינוֹע אַמְּלֵע וֹנִגְלַע בַּכֹּגְ וּטִּבוּ אַנִּטִשׁא נַבַּטֹא בַּכֹּגְ

:  זפָבֶר יְהוֹה בֵּין מִצְּרָיִם יבֵּין בְּבַבְּקְׁנִי לְמָתְּן שְׁבְּתִוּ אַמֶּבְ לְמִאֵּנְמָא וֹתַּב בְּתִּנִא בְּבִילִ ے څرڅتر ځېږې ځټېډې اُمّهـ خځخه خځږېښد ځښخه يَحْجَرِ فَدْرُ نَهْدُهُمْ مُهُ ثَلْقَدَاً لِيَحْجَ فَدْرُ نَهْدُهُمْ مُهُ تَدْيَرَكُ

数下: (a) ביא אַטַּע וְכְלְרְיַנְעָּטְ אָמֶר פּוֹק אַתְּ וְכָלְ עַמָּא דְּעִּמְּרִ 8 ٪جَ، لَكِيْمُ فَاللَّهِ عَالِيهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الل <u> ﻧﺌﯩﺪﯨ ﺧﯩﯖﯩﺨﯩﺪﯨﯔ ﮬﯘﯨﺪ</u>

ניַאַמֶּר יְחֹנְתֹ אֶל־מֹשֶׁה לֹאַ־ נַאָּמֶר, יָיָ ניצא ַ מִעִם־פַּרְעָה בְּחֲרִי־ פּּרִעָּה בִּחָקוֹר רְגַּוּ: בּבוֹלְבֶּוֹשׁ וֹאַנְוֹבוּנַבוֹ אָהָא וּבַּנוֹב בּוֹ אָפַּוָל וּוֹפַל מִלְנִינ

בלות מופתי בַּאָבֶץ מִצְּבִוֹם: نشمره لاحتجاها فإلغا جمروا

لَّذِيهِ مَكْلِي الْعُلِيدِ الْمُلِيَّةِ لَيْهِ مَكْلِيدِ الْمُلِيَّةِ لِيَّالِمُ الْمُلْعَدِ וּנְחַזָּק יְהֹנְתֹ אֶת־לֶב פַּרְעָה וָתַפּיף יָיָ יָת לִבָּא דִּפּרִעֹה י הַמֹּפְתָּים הְאֵלֶה לְפְּנֵי פַרְעָּה מוֹפִתִּיִּא הָאִלֵּין קֵּדָם פַּרְעֹה

אַבֿיָן בּאָבֿא מֹאַבנום לָאִמִיר: בּאַבֹּא צַמֹּאַבום לְמִנמּיִר: אַ ניִאַמָּר יָהוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה וָאֶל־ נאַמַר יָיָ לְמֹשֶׁה יּלְאַהַרֹּן (אֶלִ

הַנְת וְדְכְּנְתַה לָא תּוֹפֵיף:

לַנְינוּ וֹנְבְּמִנוֹ מִנִּנ לַמִּנִמָּר נהשטנו פֿל עּבָּדָר אָבָוּוּ

דַמְצְרָים: לאַסְנְאָר מוֹפְתַי בְּאַרְעָא וֹפֿבּיל מוּכִין פּרִמְי בָּרִיל くは设다

بطهر بريور إيجيا والمراجد المراجد المراجد المرجد المرجد

Pharaoh in hot anger. go out.' And he went out from follow thee; and after that I will out, and all the people that

down unto me, saying: Get thee

come down unto me, and bow

And all these thy servants shall

between the Egyptians and Israel.

that ye may know how that the 7 tongue, against man or beast;

of Israel shall not a dog whet his

But against any of the children

it, nor shall be like it any more. such as there hath been none like

throughout all the land of Egypt,

And there shall be a great cry

LORD doth put a difference

multiplied in the land of Egypt. you; that My wonders may be 9 Pharaoh will not hearken unto And the Lord said unto Moses:

of his land. let the children of Israel go out Pharaoh's heart, and he did not and the Lord hardened these wonders before Pharaoh; And Moses and Aaron did all

And Aston in the land of Egypt, And the Lord spoke unto Moses

- נפרע מן האומה עובדי כוכבים, נפרע מאלהיה (מכילחא פי"ג): השפחות, שאף הם היו משעבדים בהם ושמחים בלרמם: - וכל בכור בהמה. לפי שהיו עובדין לה, וכשהקב"ה מבכור פרעה עד בכור השפחה. כל הפחוחים מזכור פרעה וחצונים מזכור הצפחה היו זכלל. ולמה לקו זני (5) עד בכור השבי. מה לקו השנייה, כדי שלא יאמרו יראחם הצעה עלצונס, והציאה פורענוה על מלרים:
- ס), חוד חוד חוד ויב קיד קרולים קעַעַיר (שס י, ד), חריפים, חוחרים שנונים: אשר יפלה. יצדיל: י, כאֿ), לא שנן. אַז מָמֶבֶץ (שמואל־ב ה, כד), משמנן. לְמִורַג מָרוּץ (ישעי' מא, מו), שנון. מַקְשָׁבֹוּת מָרוּץ (משלי כא, (٦) א יחרץ כלב לשונו. מומר מני שסומ לשון שנון, למ ישנן. וכן למ מַבַן לְבָּנִי יִשְׁבְמֵל לְמִישׁ מָת לְשׁוֹנוֹ (יסושע
- שממר לו מל מוסף רמום פני: ואחרי כן אצא. עס כל סעס מארלך: ויצא מעם פרעה. כשגמר דברי ילא מלפניו: בחרי אף. על בְּלְּהְמִמְוּהְ שַּׁמִי, וּלֹחְ אַמִר לו משה מחחלה ויכדת אלי והשחחוים לי: אשר ברגליך. ההולכים אחר עלחך והלוכך: (8) וירדו כל עבדיך. חלק כצוד למלכוח (וצחים קב.), שהרי בסוף ירד פרעה בעלמו אליו בלילה ואמר קומו
- (10) ומשה ואהרן עשו וגוי. כבר כחב לנו ואח בכל המופחים, ולא שנאה כאן אלא בשביל לסמכה לפרשה של (9) למען דבוח מופחי. מופחי שְנֵיָס, רבוח שלשס, מכח בכורוח וקריעח יס מוף ולנער הח מוריס:
- ממריס:

حْلَلُهُ، لَاهُزُلَا: שְׁבַׁהְּגֹּוֹם בֹאָהִגִּוֹ בִינִּאָ לַכְּם וֹבְוֹנִיֹּא פֹּבֹמָאִ, בוּא לְכִּוּוֹ הַחָבֶשׁ הַנֶּה לָכֶם רַאָּשׁ יַרְחָא הָדִין לְכוֹן בִישֹּ

خْرَلْت، شَفْع:

year to you. shall be the first month of the z the beginning of months; it "This month shall be unto you

אָלִת שֶׂה לַבֶּיִת: ןיקחו לֶהֶם אֵישׁ שֶׁה לְבֵיחַ בְּיִּרְחָא הָדֵין וִיּסְבּוּן לְהוֹן אילים יי לאמר בְּשְּשֶׁר לַחַבֶּשׁ חַבְּּהַ דְּיִשְׂרַצֵּל לְמֵימַר בְּשַּׁכְּדְא

עַּבוּע אַמַּע לְבִּינִע אַבָּא אַמָּבֹא בּבּׁרִוּ אֶלְ-כַּלְ-הַּבֹּע הֹהְבֹּאִלְ, הַלְּנִקוּ הִם כֹּלְ כֹּוֹהְטֹּא

houses, a lamb for a household; lamb, according to their fathers' shall take to them every man a the tenth day of this month they congregation of Israel, saying: In Speak ye unto all the

وح-آشات: נְפְשָׁת אָישׁ לְפָּי אָּכְלְוּ תְּכְסוּ בִּמִנִין נִפְשָׁתָא גָּבַר לְפוּם עַפֿעָר אָלְבַנּיטִי בְּמִלְסָׁע וְהַּיִּבְבִיי בַּפֿרִיב לְבִימִיִּי לשֶּׁה וְלְקַח הוֹא יִשְׁבֵנוֹ עַל אִמְּרָא וְיַסַב הוּא נְאָם ַנְּלֶּלֶּהְ עַבְּּנִעְ מִנְוֹנְעַ נְאָם זְעֵּיִר בִּיהָא מִלְאָהָטְנְנָאָר

מיקליה הקקניו על אַמָּרָא:

make your count for the lamb. to every man's eating ye shall number of the souls; according take one according to the 4 neighbour next unto his house

for a lamb, then shall he and his

and if the household be too little

שָּׁר תְּמֶים זְבֶר בֶּן שְׁנָּר אָמָר שְׁלִים דְּכַר בַּר שָּתִיה

עציא הסבון: from the goats; ye shall take it from the sheep, or منا_تَخْطُمُونَ أَتِد كُرِيا مَا هُفُدَنُهُ بَمَا خُدُر blemish, a male of the first year; Your lamb shall be without

- **e**daà **e**"à): שעיר וגוי, ומס מפלס קלס לא סמפלל במוך סכרך, לפי שסימס מלאס גילוליס, דבר חמור כוס לא כל שכן (מכילמא כאשונה, שכללו עם משם בדבור: בארץ מצרים. חוץ לכרך, או אינו אלא בחוך סכרך, חלמוד לומר כלאחי אח (I) ויאמר ה׳ אל משה ואל אהרן. בשניל שלסרן עשס וערת בתופתיס כמשס, חלק לו כנוד זס בתלוס
- פרשם זו, וסרמסו עם משכם: ז, כמ), בְּיוֹס צַוּמֹו (ויקרא ז, למ), מָן בַיוֹס מֲשֶׁר נְנָס ס'נְסְלְמָׁס (במדבר מו, כג), אלא סמוך לשקיעת החמה נאמרה לו ברקיע, ואמר לו כוס ראס וקדש. וכילד סראסו, וסלא לא סיס מדבר עמו אלא ביוס, שנאמר וַיְסִי בְּיֹוֹס דְּבֶּר ס' (לעיל שם): -- הזה. - נמקשם משס של מולד סלבנה, באיזו שעור מראס ומסים ראוים לקדש, וסראם לו באלבע את סלבנס יולא מידי פעומו, על מדע נימן אמר לו, זס יסיס ראע למדר מנין סמדעים, עיסא אייר קרוי עני, מיון עליעי (מכילמא (2) החדש הזה. סכלסו לבנס במדושס (שמו"ר עו, כמ), ולמר לו, כשסירם מממדש יסיס לך ר"מ. ולין מקרם
- לומר שה לבים (מכילמה פ"ג): ולה פסח דורום (פסחיס נו.): שה לבית אבות. למשפחה החם, סרי שהיו מרובין יכול שה החד לכולן, חלמוד בעשור לחדש. דנרו סיוס נראש מודש, שיקמוסו נעשור למודש (שס): הזה. פסח מלריס מקמו מנעשור, לוה למדני, והדצור יולא מציץ שניהם כאלו שניהם מדצרים (מכילמא פסחא פ"ג): אל כל עדוז ישראל וגוי (E) דברו אל כל עדת. וכי אסרן מדבר, וסלא כבר נאמר אמס מדבר, אלא מולקין כבוד וס לוס, ואומריס וס
- בכלוי ללכילה, פרע לחולה ווקן שלינו יכול ללכול כזיה (מכילהל פ"ג): ה⊂סו. קקמנון: בסיומו בחיים ולא משנשמע (פסחים פע.): במכסה. משבון, וכן מִכְּשַׁמ סָעֶרְפָּךְ (ויקרא כז, כג): לפי אכלו. ידיסס סימנו, ולסמנוס על שס אחר, אך אס באו למצוך ידיסס ולסממעט מסיוס משס, יסמעטו בעוד סשס קייס, ולקח סוא ושכנו וגוי, זסו משמעו לפי פשומו. ועוד יש בו מדרש, ללמד שאחר שנמנו עליו יכולין להחמעט ולמשוך (+) ואם ימעט הביח מהיוח משה. ואס יסיו מועמין מסיים משה אחד, שאין יכולין לאכלו ויצא לידי נומר,
- מו מוס מו מוס, שמף עו קרויס שס, שנמתר וֶשֶׁס שִוּיס (דבריס יד, ד): (5) חמים. בלא מוס: בן שנה. כל שנמו קרוי גן שנס, כלומר שנולד בשנה זו: מן הכבשים ומן העזים.

הַנְּהְ וְשְׁחֲמָנִי אֹתֹּוֹ בֶּלְ קְתַלִ הְדֵיןְ וִיְּכְּסִּוּן יְחֵיה בֹּל אַרְבְּעָה עְּשֶׂר יָוֹם לַהָּהָשׁ אַרְבְּעַה עַסְרָא יוֹמָא לְיַרְחָא וְהְיָהְ לְכָּםְ לְמִּמְּמְנִינִ מָּד וִיהֵוּ לְכִוּן לְמִּמְּרָאִ מִּד

הַל הַבְּּהִים אַהֶּר־יאַכְלִי אַהִי בְּתִּיִּא דְּיִיכְלִין יְמִיה בְּהוֹן: עת הקוולה ועל המשקור הרו ספיא ועל שקפא על نَكْكُلِهِ مَالِلَةٍ لَاثَاثِهُ مَحِلِ

מָרְהָים יֹאָכִלְרוּ: בַנְּגָר צְּלִי־אֵנִשׁ וּמַצְּוֹת עַלְ־ הָדֵין מְנֵי נוּר וּפַמִּיר עַל نْهُخُذِهِ هُلِ لِنَحْمُهُد خَذَرَكِ لِيَنْخُدِهِا يُل خَفْتُه خَرْبَرْنُه

ראָהָּוְ מַּלְבּבְׁבְּבְּׁתְּנִי נְמַלְבַּבְּיִבְּיִ אֶּלְבִיוּ מְּנִיתִי נְּמָלְ בַּּנִיתִי בּּלְ

שְּׁמְשַׁיָּא: לבלא כוֹמִשֹא בּוֹמִבְאַל בּוֹן

נופבון מו במא נוטוון הכ

מְבְבוּנוּ זִיבְלְנִנּיהַ:

מְבְשְׁאְכְלְּנִ מְּמֶּנְנִּ לְּאִ נְּבְׁמֵּׁלְ לְאִ מִיכִּלְנִּ מִּנְּנִּ לְּאִ נְּבְמֵּׁלְ לְאִ מִיכִּלְנִּ מִנְּנִּנְ בְּנִּ נִּבְּמָּלְ בְּמָּנִנְ מְנִּנְנִי בְּּגִּ נְבְּמָּלְ לְאִ מִיכִּלְנִּ מִנְּנִי בִּּגַ חַיִּנְאָּבּ

shall kill it at dusk. leared to noitegerganos edt lo mouth; and the whole assembly 6 fourteenth day of the same and ye shall keep it unto the

houses wherein they shall eat it. and on the lintel, upon the 7 and put it on the two side-posts And they shall take of the blood,

herbs they shall eat it. unleavened bread; with bitter 8 that night, roast with fire, and And they shall eat the flesh in

with the inwards thereof. fire; its head with its legs and 9 all with water, but roast with Eat not of it raw, nor sodden at

- כַּלְ שְׁמִׁמַׁשׁ (ישעי' כד, יאֿ): שריצה סיוס בהחלה שצע שעות מכי ינמו לללי ערב, ועריצה סלילה בהחלה הלילה. ערב לשון נשף וחשך, כמו עָרְצָה שסשמש נומס לבית מבוחו לעכוב, ולשון בין סעכביס נכחס בעיני, חותן שעות שבין עריבת סיוס לעריבת סלילס, ננטלו דלסום הטורה וכוי, כדאימא בפסחים (סד.): 🗀 דין הטרבים. משש שטוח ולמטלה קרוי בין הטרבים, עדה ישראל. קסל ועדס וישראל, מכאן אמכו פסחי לצור ושחמין צשלשה כחום זו אחר זו, וכנסח כם ראשונה ושחשו אחו וגוי. - וכי כולן שוממין, אלא מכאן ששלומו של אדס כמומו (מכילמא פ"ק קידושין מא:): - -(וכריה ע, יא), ושהיו שמופים באלילים, אמר להם משבר יקחי לבֶם, משבר ידיכם מאלילים וקחו לכם לאן של מלוה: סלילס, שנאמר מקבּוֹשֶׁשָׁמ בְּדְשָּׁיִך (שס ו), בשני דמיס, ואומר בַּס שַׁמְּ בְּדַס בְּרִימֵך שִׁבַּׁמָמִי שֲׁמִירַיִךְ מִבּוֹר מֵיֹן מַיִס בֹּוֹ לקתעםק בסס כדי שיגאלו, שואמר וְשַׁמְּ עֵרֹס וְעֶרְיָס (שס ז), וומן לסס שמי מצום, דס פסח ודס מילה שמלו באומו ַ נְמֶׁרֶמֵהְ וְּהַבֶּׁה עִמֵּךְ עֵת דְּדִיִּם (ימוקאל מו, מ), הגיעה שנועה שנשנעמי לאנרהם שאגאל את נניו, ולא היו נידס מנות לקיממו לשמיטמו הרבעה ימיס מה שלה كוה כן בפסח דורות, סיה ר' ממיה בן חרש הומר, הרי הוה הומר וָהָשֶׁבַר שָלִיךְ (6) והיה לכם למשמרת. זס לשון נקור, שמעון נקור ממוס ארנעס ימיס קודס שמיעס. ומפני מס סקדיס
- בהם. ולא על משקוף ומוווות שבבית התבן ובבית הַבְּקֶר, שאין דרין בתוכו: מבעס, כמו קול שָלֶם נְדֶּף (ויקרא כו, לו), שַרְשָּׁא דְּשֶׁקִיף. מַבּוּרֶס, מַשְׁקוֹפֵי: מל הבתים אשר יאכלו אותו לפמח ואחח מכאן: – המשקוף. – הוא העליון, שהדלח שוקף עליו כשמוגרין אוחו, לינט"ל בלע"ו ולשון שקיפה, (ד) ולקחו מן הדם. זי קצלמ סדס, יכול ציד, מלמיד לומר אשר צמף: המזוזוח. סס סוקופומ, אמת מכאן
- זכר לוימררו אם חייהם: (8) אח הבשר. ולאגידיסועלמות (מכילמא פ"ו): על מררים. כל עשב מרנקרא מכור, וליוס לאכול מרור
- כרשיו ושל קרצו, כלשון של לְבְּמֹקְס (שמות ו, כו), כמו בלבאותס כמות שקן, אף זה כמות שהוא, כל בשרו משלס: כרשיו. - גולסו כולו כאחד עם ראשו ועם כרעיו ועם קרבו, ובני מעיו נוחן לחיכו אחר הדחחן (שם עד.). ולשון על צלי אש. למעלה גור עליו במלוח עשה, וכאן הוסיף עליו לא חעשה, אל חאכלו ממנו כי אם ללי אש: ראשו על מאכלו (פסחים מא:): 🗆 במים. מנין לשאר משקין, מלמוד לומר ובשל מבושל מכל מקוס (פסחים מא.): 🥏 בי אם (9) אל האכלו ממנו נא. שלינו ללוי כל לרכו קורלו ול בלשון ערבי: ובשל מבושל. כל זה בלוסרה לל

וְעַנְּעָר מִמֶּנִנּ מַּגַבְלֵּב בַּאָמָ בַּבּבֹא וּגַוֹמֶשֹאָר מִנֵּגִּע מַגַ וֹלְאַ עוִעוֹנורוּ מִמְּנוּ מַּגַ בַּבַּבר וֹלָא עַמִּאַרוּן מִנֵּיִר מַּגַ

אַפֿראַ בֿוורָאַ טוּטַרוּן:

the morning ye shall burn with that which remaineth of it until remain until the morning; but And ye shall let nothing of it

إبراثا: אתו בְּחִפְּזוֹן פֵּסַח הָוּא بمقرفت خثلث تقحرقه בולים למליכם ברולים וְלֶבְתְ שִאָבְלָוּ אָתוְ מִטְנִיכֶם וּכְּדֵין

ימיה בבהילו פסחא הוא نسهدردبا ختكدبا نقرخدبا ظفتددا tīka,c,l עובאיכון äqıLıl ترخردا أترب

haste—it is the LorD's passover. hand; and ye shall eat it in your feet, and your staff in your your loins girded, your shoes on And thus shall ye eat it: with

<u>֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֡֡</u> מִגְּבָנִם אֶבְּמֶב מִבְּסִבם אָנִי בַּכוּר בְּאָבוֹא מִצְּבוֹם מִאָּבָם בּוּכְרָא בָּאַרְעָּא דְּמִצְנִם ײַ בּּלַוֹּלְעַ עַנִּּעַ וְעִבּּיעַׂי כָּלְ ַ نمُدَّدُنْ בַאֶּבֶאַבְנִם

X[X []: מֹהְנִע מִהְבֹּאֵ אַהְּבָּע בְּנְּנִן מאוא ועד בעירא יבכל לכולוא טבון נאלסוק פק For I will go through the land of Fragical Popularian and Iliw I rot

ят the Lorp. Egypt I will execute judgments: I Deast; and against all the gods of land of Egypt, both man and smite all the first-born in the Egypt in that night, and will

מֹבֵב'ום: מַבְבַבְים וֹלַאָבוֹעַוְעַ בַבָּם נִינִשְ וְעַוּ בַבוּן מוִעַאַ לְעַבַּלָאַ וֹבֹאִיתִי אָת תַבְּם וּפְּסַחָתָי דְּמָא נַאָּחוּס עַלֵּיכוּן וְלָא פּ הַבְּּהִים צַּשֶּׁר צַהָּם שָׁם בְּהַנָּא דְצִּתּון הַפָּון נְצִּהָוּי יָת וְהִיָה הַלְּם לְבֶּם לְאָׁה עֵּלְ יִיהֵי דַמְּא לְכוּן לְאָָה עַלַ

בּׁעַכּעָר בְּאָבֶלְּ בְּמִלַּמְלָ, בְּאָבְלָּאְ בְּמָבִּנְיִם:

land of Egypt. destroy you, when I smite the shall no plague be upon you to I will pass over you, and there ye are; and when I see the blood, a token upon the houses where And the blood shall be to you for

- ביו"ע אלא ממחרח, וכך חדרשנו, וסנוחר ממנו בבקר ראשון, עד בקר שני חעמוד וחשרפנו: סנץ סממס, ובא סכמוב לסקדים שאמור באכילס מעלות סשמר, זסו לפי משמעו. ועוד מדרש אמר, למד שאינו ושרף (10) והנוחר ממנו עד בקר. מה הלמוד לומר עד בקר פעה שניה, לימן בקר על בקר, שהבקר משמעו משעת
- עבודומיו לשם שמים (דבר אחר)דרך דילוג וקפילה, זכר לשמו שקרוי פסח, וגם פסק"א לשון פסיעה: וספסיחה שהקב"ה מדלג בחי ישראל מבין בחי מלרים, וקופך ממלרי למלרי וישראל אמלעי נמלט, ואחם עשו כל כג, כו), אַשֶׁר הַשְׁלִיכוּ אֲבָס דְּמְפְּזְס (מלכיס־ב ז, מו): פסח הוא לה׳. הקרצן הוא קרוי פסח, על שם הדלוג (11) מחניכם חגורים. מוומניס לדרך: בחפוון. לשון נסלס ומסירום, כמו ויָסִי דֶוֹר נֶמְפְּוֹ לֶלְכֶמ (שמולל-ח)
- מל ידי שליח: ובכל אלהו מצרים. של ען נכקנמ, ושל ממכמ נמקמ ונמכם למרן: אעשה שפטים אני ה׳. אני בעלמי, ולא ַמְלְבַיִּס בְּבְּבְוּבֵיּהֶס (מְסְלִיס קְלוֹ,י): מאדם ועד בהמה. מי שסממיל בעבירס ממלס ממנו מממלמ ספורענומ: בארץ נוצרים. אף בכוכום אמכים והם במלכים, ומנין אף בכוכי מלכים שבמקומות אמכים, מלמוד לומר לָמַבָּס (SI) ועברחי. כמלך העובר ממקום למקום (מכילם לפ"ו), ובהעברה המתוברגע החד כולן לוקין: בל בכור
- הווה הוא במלרים. הרי שהיה מלרי בבימו של ישראל יכול ימלט, מלמוד לומר ולא יהיה בכם נגף, אבל הווה במלרי כל הפסחים הולכים כקופלים, וכן פסוח והמלימ, מדלגו וממלטו מבין המומחים: - ולא יהיה בכם נגף. אבל מדלג סיס מבמי ישרחל לבמי מכריס, שסיו שרויס וס במוך וס, וכן פֹּמָמִיס עַל שָׁמֵּי סַמְּעָפִּיס (מלכיס־ה' יה, כה), וכן ופסחתי. וממלמי, ודומה לו פסוח וָהְמָלִיט (ישעיה לחֿ, ה). וחֿני חֿומר, כל פסיחה לשון דלוג וקפינה, ופסחמי, אח הדם. הכל גלוי לפניו, אלא אמר הקב"ה נומן אני את עיני לראות שאתם עמוקים במנומי, ופוסח אני עליכם: (13) והיה הדם לכם לאוח. לכס למוח ולא למחרים למוח, מכאן שלא נחנו סדס מלא מנפניס: וראיחי

מולם הַחַנְּרוּ: ΠÄΠ Ūή̈́Γ□

וֶם עַמִּבֹמָנ: מוּשִּׁבַאָּכ מוּוָם בַּבּאַמָּן מַּבַ קמץ וָנְכְּרְמָה הַנָּפָשׁ הַהָּוֹא מְּאָר מִבְּמִיכֶּם בָּיו בָּלְ־אָכֵל י אַב פֿוָם ביבאָהָון שֹּהֶבָּינוּ

څ⊏: לְכְלְ נְפָשׁ הָוּאַ לְבַרָּוֹ יִעְשָׂה يېۋر چڼه پخور يېڅر יְהְיֶה לְבֶם כְּל־מְלְאִבָּה לֹאֹ־ יבַיוֹם הַשְּׁבִיעִּי מִקְּרָאַ־קֹבֶשׁ יבּיִּים בְּרַאִּמִין מִלְּרָאַ לְּדָשׁ

בַּגָּר לְדִרֹתֵיכֶם חַקָּת עּוֹלֶם: מְצְרָיִם וּשְׁמָרְהֵם אָתַרַנִיּוֹם אָר־צִבְאוֹהָיבֶם ע בעצם היום הזה הוצאהי ישָׁמַרְחֵם אָת־הַמַּצִּיתֹ

> עַלַם הַיהַגוּנִיה: עַקָּת הַנְּאַ בֶּרֶם יִיָּ לְבָרֵיכִוּן קִּיָּם אָטִוּ עוֹר לְעוּכִּבוֹלָא וֹשֹּיִשׁיוּוּוּ לְכֶם וֹיהֵי יוֹמָא הָדֵין 451

תומא שְבִיעַאָּה: מוּמִבּאַן מוּוָמֹא לַבַמֹאַנ כל דַניכול חַמִּיעַ شحفريا تتذري مخترديا בְיוֹמָא מְבְעָּר יְמִים מַצְּוֹת הֹאַבֶּלוּ שִׁבְעָּלִי יִמְרָעִין פַּמִּירָא מֵיכְלְוּן

יהעביד לכון: לכֶל וַפַּמִּ הוּא בַלְחוֹדוֹהִי לבון לבם מא במטאכיל פֿל הַבְידָא לָא וְהַתְּבֶּיִר שְׁבִיעָּאָר ובוומא קדמאָה

בבין לדביכון קים עלם: לכבן וומא בבון אפוטום נטמבנו נט פֿמנבא אָבנ

> shall keep it a feast by an throughout your generations ye it a feast to the Lord; for a memorial, and ye shall keep And this day shall be unto you

seventh day, that soul shall be from the first day until the whosoever eateth leavened bread out of your houses; for first day ye shall put away leaven unleavened bread; howbeit the Seven days shall ye eat

cut off from Israel.

ordinance for ever.

only may be done by you. which every man must eat, that shall be done in them, save that convocation; no manner of work in the seventh day a holy to you a holy convocation, and And in the first day there shall be

by an ordinance for ever. day throughout your generations therefore shall ye observe this hosts out of the land of Egypt; selfsame day have I brought your unleavened bread; for in this And ye shall observe the feast of

G.1): ילאי (מכילמא שס): − לדרחי⊂ם הגי. שומע אני מעוט דורות שנים, מלמוד לומר מקם עולס מחגסו (מכילמא לומר מִמְּמֵרַת סַפְּּמַם יַבְּאוּ (במדבר לג, ג), סוי אומר יוס ש"ו בניסן הוא של יו"ש, שהרי ליל ש"ו אכלו את הפסח ולבקר שוכרון, מלמוד לומר וְבֹוּר מֶׁם בַיֹּוֹס בַשֶּׁה מֲשֶׁר יְצְׁמְּם, למדנו שיוס סיניאם סוח יוס של וברון, וחיום יוס ינאו, מלמוד (▶1) לזכרון. לדורום: וחגחם אוחו. יוס שסול לך לוכרון למס מוגגו (שס), ועדיין לל שמענו לי וסו יוס שבבמיכם. הרי שהיה ישראל בבימו של מלרי שומע אני ילקה כמומו, מלמוד לומר ולא יהיה בכם נגף (מכילמא פ"ו):

לומר במקוס אמר, מלפני, בכל מקוס שהוא רשומי: בנפשק ובדעתה, פרט לאנוס (מכילתא פ"מ): מישראל. שומע אני מכרת מישראל ותלך לה לעם אחר, מלמוד אלא כאשון של שבעס, מלמוד לומכ לא מִשְׁמַע עַל מָמֶן, לא משמע ספסח ועדיין ממן קייס: 👚 הנפש ההוא. 🛚 כשסיא שסיא לפני השבעה, ומלינו מוקדם קרוי ראשון, כמו הַרָאישון אָדָס פִּנְלֵד (איוב טו, ז), הלפני אדס נולדם, או אינו מלומ, סכמוב קבעו מובס (פסמיס קב.): אך ביום הראשון חשביחו שאור. מערב יוס מוב, וקרוי ראשון לפי אלא ללמד על סכלל כלו ילא, מס שביעי רשות אף ששס רשות, יכול אף לילס סראשון רשות, מלמוד לומר בערב תאכלו רשות, מלמוד לומר ששם ימים. זו מדס במורה, דבר שהיה בכלל וילא מן הכלל ללמד, לא ללמד על עלמו בלבד ילא פּחׁבַל מַצֿוּח (דבריס מו, ח), למד על שביעי של פּסָח שחינו חובה לחבול מנה, ובלבד שלח יחבל חמך, מנין אף ששה (EI) שבעה ימים. שליי"לא של ימיס: שבעה ימים מצוח האכלו. וזמקוס אחר הוא אומר שַשָׁמ יָמִיס

מלמוד לומר לכס (נ"א אך) (בילס כח:): לעובד גלולים) הוא ולא מכשירייו שאפשר לעשומן מערב יוס עוב: – לכדל ופש. אפילו לבהמה, יכול אף לנכרים, בהם. אפיי על ידי אחריס: הוא לבדו. (יכול אף לעובד גלוליס, חלמוד לומר סוא לבדו יעשה לכס, לכס ולא (16) מקרא קדש. מקרא שם דבר, קרא אומו קדש, לאכילה, ושמייה, וכקות (מכילתא פ"ע): אי יששה

كَابُلُمْ خُمُّلُد: נום האָטָד וְעָשְׁרָים كَالِيْكِسَ فَقِيْتِ سَهُخَارُهِ شَهِّنَا كَرَيْلَهُمْ فَرَضْهُمْ فَرَخَرِهِا

עַנואַ מָגַּעָר יַשְּׁבָּאָר בּעָּר ľĜA لزخليك Ċ**_%**C\ מְּבְׁמֹּנִים מִּאֲב לָאִ יִּמָּהֵא מִבְּעָּא יוִמִּין חַמִיבָא לָא

ದಸ್ಟರ: (ಡ) בְּכִלְ מִוֹשְׁבְּהֵיבֶם בְּלְעַתְּעִוֹמֶגִּעִ לְאָ

ושהעו הפסח: نظرد خُدُه جُهَا خُمْهُ فَيتَددُه וּמְבֹאֵל וּוֹאָמֶר אַבְּבָבֶם מִּמְּכִּוּ CIWIL

בַּסָר וֹאַהָם לְאַ תַצָּאָוּ אֶיִה ុំព្រះ កុផុរកើក ជុ្រក្រ**្**ជ **អូ**ម៉ូក أنتتم عُج_تية مُحالِ نعُج_ יי וְמְבַלְטֵּׁם בַבֵּם אָמֶגַרַבַּפַּלַ וְטִמְּבָּלָוּן

משטע ביטו מַעַבבער:

לַנְרָטְאָ בַּרָנְהָאָ: פֿמּגבא מַב װמָא עַב וֹמַסָבׁוּוֹ בּראַמֻּן בְּאַרְבְּעָה עְשֶׁר יָוֹם בְּנִיסָן בְּאַרְבְּעָה עַסְרָא יוֹמָא

וְבְיַצִּיבַיָּא דְאַרְעָּא: מכוֹמִשֹא בוֹמִבְאָל בּנִיּוִבּוֹא ڗڗڛٚڟڗڿڗ 正上に名 كارددد は正は点が .₩ŖŢΠ ÄĽ

שאַבוו פֿכַן מוִטַבּנוכוו פובילוו עאָכֿ'בוּ פֿב מַטַמְמָא בָא שַּיַבְּבוּוּ

ĠĠŮ%: לנו הוא לזובהושכון וכוסו אטללידו וסבו לכון نۿ۪ڶ؉ٚۮ これはし לְבְלְ-זְקְנֵי וּקְרָא מֹשֶׁה לְבָל סָבֵי

משבת ביתיה עד עפרא: ム海心体を בֹבֹמֹא בַבֹמֹנֹא אַזוֹב וְהִסְבוּן ÄĢĻĽ **%™**₩

> twentieth day of the month at bread, until the one and even, ye shall eat unleavened fourteenth day of the month at In the first month, on the

or one that is born in the land. Israel, whether he be a sojourner, To noisegargnos and most the leavened, that soul shall be cut whosoever eateth that which is leaven found in your houses; for Seven days shall there be no

unleavened bread. all your habitations shall ye eat Ye shall eat nothing leavened; in

and kill the passover lamb. lambs according to your families, them: 'Draw out, and take you of ders of Israel, and said unto Then Moses called for all the

the morning. out of the door of his house until og llsds noy to enon bas ;aised with the blood that is in the the lintel and the two side-posts 22 that is in the basin, and strike hyssop, and dip it in the blood And ye shall take a bunch of

- נאמרה אלא לאומו הדור: ומקמ עולס על סמלאכס אלא על סמגיגס, לכך מור ושנאו כאן, שלא מאמר, אוסרמ כל מלאכס לא יעשס, לא לדורומ עשה אומה מיד: יושמרתם את היום הזה. ממלאכה: לדרתיכם חקת עולם. לפי שלא נאמר דורום קורם אם שַּמַצּוֹם, אלם אם שַמְּצְוֹים, כדרך שאין מחמילין אם המלום כך אין מחמילין אם המלוום, אלא אם באה לידך (עב) ושמרחם אח המצוח. עלל יבלו לידי ממון, מכלן למכו, מְפַׁמ, מְלְמִוֹשׁ בֹנוּנוֹ, רבי ילעים לומכ, חל מסי
- לומר עד יוס האחד וגוי: (18) עד יום האחד ועשרים. למס נאמר, וסלא כבר נאמר שבעת ימיס, לפי שנאמר ימיס, לילות מנין, מלמוד
- סולרך לרבות את סגרים: מממן ממריס לא יענש עליו, לכך וממרו שניקס (מכילמא פ"י): בגר ובאזרח הארץ. לפי שסנס נעשס לישראל, לא יעוש עליו, ואס עוש על השאור ולא עוש על החמץ, היימי אומר, שאור שהוא מחמץ אחריס עוש עליו, חמץ שאינו כרת על השאור, והלא כבר ענש על החמץ, אלא שלא מאמר, חמץ שראוי לאכילה ענש עליו, שאור שאינו ראוי לאכילה אף גבולך ברשומך, יצא המצו של נכרי שהוא אצל ישראל ולא קבל עליו אחריות: – כי כל אוכל מחמצח. - לענוש (19) לא ימצא בבחיכם. מנין לגבולין, מלמוד לומר בכל גבולך. מה מלמוד לומר בבמיכה, מה בימך ברשומך
- (מכילמא פ"י ע"ש) (שאינה ראויה להאכל בכל מושבות אלא בירושלים): מושבחיכם האכלו מצוח. זק גא ללמק שמהא ראייה ליאכל גכל מושגמיכה, פרט למעשר שני וחלות מודה (OS) מחמצה לְא האכלו. אוקקס על אכילם שאור: כל מחמצה. להזיא אם מערוזמו: בכל
- acia: (IS) משכו. מי שיש לו לאן ימשוך משלו: וקחו. מי שאין לו יקח מן השוק: למשפחותיכם. שה לבית

מְחַבְּלְא לְמֵוּמֵלְ לְבְּשִׁוּכִוּן

ני מל שרמא ולא ישבום

וֹמֹל הָבוֹן סִפּּוֹא וְנִיחוּס

ווטוו ונו במא מכן מַלפּא

לְבָא אָנְ_בַּטוּכֶם נְנִינְנ: עַל־הַפְּתַח וְלָא יִמֵּן הַמַּשְׁהִית וְעָל שְׁתֵּי הַמְּוּוֹּזְת וּפְּסָח יְהֹנְה ق إرْغِد غِمَا تَهُمَ فِحُ الْقِفِخُلُوا لْمُكُلُّد نُكِلِّكِ كُلِّلًا هُلا صُمْدُنِّ لَا نَاتُؤَدِّر لِنْ خُطَفُتِد بْنُ صَمَّكُمْ

خِلُو خِلْكُ نَجْ لِكُنَّاكُ شِي مِنْجُلُو: خِكْدُه خِكَ نَجْ لِحَدُلُكُ شِي مُخْرَفِي: י יְּשְׁמְרְהָּטְׁם אֶּתְרְתַּדְּבֶר תַנְיָּה וְהָשִּׁהִוּן יִתְ פּּתְּנְטָא הְדִּיִן

口が口: בְּבֶּרְ וּשְׁמְרְהָה לְכֵם כַּאַמֶּר דְּיִהֵין יִי לְכִּוּ בְּמָא דְּמִלֵּיל אַשֶּׁר יַהַּן יְהְנָה לְכֵם כַּאַמֶּר דְּיִהֵין יִי פּוּלְחָנָא חָבֵין:

ٳٚۺڋٮ ڿڐ؈ڿ؉ڎٷڂؠٷڿ؇ٳڔ؞ؿڎٷڿڎڔڂٷڔڡۼ

ځېښتر:

ځ۵□: 4Cr1: בְּנִיכֶּם מֶּנִר הַעַּבְרֵה הַנּאָת בְּנִיכוּן מָא פּוּלְחָנָא חָדֵין וֹבֹבְע בּׁגַנְאַמֹּבִנִּ אַּבְנָכֹם וּגִבּנִ אָבָּנִ הַמֹּבֵנוּ לְכִוּוֹ

כַּאֲשֶׁר צְּנְּה יְהְנָה אָת־מֹשֶׁה כִּמָּא דְּפַפֵּיד יִי, יִת מֹשֶׁה

لَيْخُرِدُ لِيَّلِّمُهُ خُدِّلًا يَشِلُهُمْ لَهُلَمِ لِهُلَمِ لِمُتَالِدِ لَمُتَالِدِ خُدِّدًا يَشِلُهُمْ

הַצְּיִל וַיִּפְּׁד הְעָם וַיִּשְׁתַּחָוְיִי: אָברַבְּנִאַבְיוֹם בלג הישראל במצרים בנופו ישראל במצרים כר מחא עַלְיהֹנָה אֲשֶׁר פְּסַׁח עַל־בְּחֵי בֵּדֶם יִיְ דְּחַס עַל בְּחֵי בְּנֵי וַאֲמַרְמֶּם זֶבַּח־פָּסַח הוּא וָמִימְרוּן דֵּיבַח חַיָּס הוּא

لَعَتَدًا خَلَ مُمُنَّ (٥)

ְּנְאָּטִ בְּּנֵיְּנְיִּנְיִ נְיִם מִּצְּבְאָיִ וְנְיִם בְּמַנָּא שֵּׁנִיְרֵבּ נְבְּרַע מַּמָּא וּסְנִידוּ:

He hath promised, that ye shall LORD will give you, according as 25 ye be come to the land which the And it shall come to pass, when thy sons for ever. or an ordinance to thee and to

And ye shall observe thing

the destroyer to come in unto

over the door, and will not suffer side-posts, the LORD will pass

your houses to smite you.

the lintel, and on the two

23 when He seeth the blood upon

to smite the Egyptians; and

For the Lord will pass through

What mean ye by this service? your children shall say unto you: And it shall come to pass, when

keep this service.

worshipped. people bowed the head and delivered our houses.' And the He smote the Egyptians, and children of Israel in Egypt, when 27 He passed over the houses of the of the LORD's passover, for that that ye shall say: It is the sacrifice

so did they. commanded Moses and Aaron, 28 and did so; as the Lord had And the children of Israel went

רשות למשמית למבל, אינו מבמין בין לדיק לרשע, ולילה רשות למחבלים היא, שואמר בו מָרָמֹשׁ בֶּל מַימֹו יָעַר (מהלים שמסא כל נמינס ונמינס מן סדס אשר במף, על כל סגעס מבילס: - ואחם לא חצאו וגוי. מגיד, שמאחר שנמנס כסף: מן הדם אשר בסף. למס חיר ושנאי, שלא חאמר מבילה אחת לשלש המתנות, לכך נאמר עוד אשר בסף, (בב) אזוב. מין יכק שיש לו גבעולין: אגדה אזוב. ג'קלמין קרויין לגודס: אשר בסף. בכלי, כמו ספומ

וֹאַבְוֹען כֹּן הַבַּעוּיָ:

(23) ופסח. וממלוי"לודלג: ולא יחן המשחיח. ולא ימן לו יכולם לבא, כמון לא נְמָנוֹ מֵלְכִים לְמָנַע שָמֶדִי

על פי סדבור: - באשר דבר. וסיכן דבר, וָסְבַּחָמִי מֶּמְבָס מֶל סָמְבֶן וגוי (שמות ו, ת): (25) והרה כי חבאו. מלס סכמוב מלוס זו צביאמס לארן, ולא נממייצו במדבר אלא פסח אמד שעשו בשנה השנית (ברמבים (מ, ז):

(TS) ויקד חעם. על בשורת הגלולה, ובילת הלרץ, ובשורת הבנים שיהיו להם:

ומפו כן חשוי של משם ושפבן כן חשו: לעשייס: - כאשר צוה ה׳ את משה ואחרן. לסגיד שנמן של ישראל שלא ספילו דנר מכל מנוס משס ואסרן, עליסס סכמוב כאלו עצו (מכילמא פי"ב): וילבו ויעשו. אף ססליכס מנס סכמוב, לימן צכר לסליכס וצכר (82) וילכו ויעשו בני ישראל. וכי כבר עשו, וסלא מראש מודש ואתר להם, אלא מכיון שקבלו עליהם, מעלה

ÇÜĞL: אַמֶּב בַּבַּנִינ וַבַּנְב וַכְב בַּבַנִיב מַלְבַכְּסְאָנְ מָדְ בְּבָנִר תַּמְּבָי מְצְרֵים מְבְּכְר פַּרְעֹּה הַיִּשֶׁב عع، بجر ج٧-ڄدنڙ چهڙ١٧

אַן בַּוֹת אֲשֶׁר אֵין־שֶׁם מֶת: אַמְקָר גְּדְלָר בְּמִצְרָיִם בֶּי־ ° עַבְּדְיוֹ וְכְל־מִצְרַוֹם וַמְּהָיִ لَبْكُاهِ هَلَهُكِ كِنْكُلِكِ لَانِهِ لَكُمْ لِي هَلَهُكِ خَيْرَكُنُهُ لِللَّهِ لَكُمْ لِيَاكُمُ لِللَّهِ

ċīċċa: וּשְּׁבַאָּבְ וּלְבָּוּ מִבְּבוּ אָנַבַוּוֹעוֹיַ משוב משנ פו אשם פו בלנ בּ לַגְּלְנִי וֹנְאָמֶנִן לַנִּמוּ אָאוּ בְּלִגְלָּגֹא וֹאָמָנַ לַנִּמוּ פּוּלַנּ يبطتع خطش اجهتا بغته خطفت بخهتبا

יברכמם נם־אמי: كُلُلُه حَمِّمُ لَهُ خَدُلُكُم لَكِّنَ لِحَدِثُ خَمُم لِمَجْرِخِسِهِ

בָּי אָמְרִוּ כִּקְנוּ מִמִים: לְמַנֵּהְ לְשֵּׁלְתָם מִן־הָאָבֶיץ לְאִיִהְאָה לְשֵּׁלְחוּהְהוֹן מִן

בוכְרָא דִּבְעִירָא: באָבוֹא בַבְבוּנו אַסִּיבוּי וַכַּל ā<<!

CHICKET ۲Ţ けいして בּמְּטִיר לְמִטַּב מַּלְ כּוּרָסֵי בְּמִגְרֵים מְבּוּכְרָא דְפּרִעֹה לַמַּלְ כַּנְלַבָּא בַּאַבַּהָא וּיְהָיו בַּהְצָּיִ הַלַּיְלְה וַיּהֹוְה נִהָנִהְ בְּפְּלְגִּוּת לֵילְיָא וֹיִ

הַמָּן דְּלָא הַנְה בֵּיה מִיתָא: בְּמִאָבוֹם אֲבוּג בֻוּטְ בִּוּטָא نتأثط خُرَنَاهُم ĽĖŮX וֹכֹא מֹלְבוִנִי וֹכֹא מִגֹנֹאֵי

וֹ בְּמָא בַּעִוּנִעוּן אָמֶבוּן: וֹמֶבְאָבְ וֹאִנוּנְנִ פְּלְעִוּ צְּבִׁם מינו ממו אוב אשנו אוב לנו

انخدادرد القرب بقله بقراء נִם בְּקַרְבֶם אַרְ שְנְבִילוּ אַרְ תּּוֹבִיכוֹן

אַבֹּהֹא אָבִוּ אָמָבוּ כּוּבָּוֹא מַבְּבְיִםְ מַּלְ-ַבְּמְּם וּנִיפִוּ מִבְּבִבּאָ מַלְ מַמָּא

> first-born of cattle. in the dungeon; and all the first-born of the captive that was that sat on his throne unto the from the first-born of Pharaoh 29 firstborn in the land of Egypt, that the Lord smote all the And it came to pass at midnight,

there was not one dead. there was not a house where was a great cry in Egypt; for and all the Egyptians; and there night, he, and all his servants, And Pharaoh rose up in the

the Lord, as ye have said. children of Israel; and go, serve my people, both ye and the up, get you forth from among Aaron by night and said: 'Rise And he called for Moses and

gone; and bless me also. 32 herds, as ye have said, and be Take both your flocks and your

said: 'We are all dead men.' out of the land in haste; for they mpon the people, to send them And the Egyptians were urgent

- סשבי: סביאס ספורענות זו. ובכור סשפחס בכלל סיס, שסרי מנס מן סחשוב שבכלן עד ספחות, ובכור סשפחס חשוב מבכור בַּעְבּוּר וֹמִת בֶּעֶתְדְּמִידְ (שמות מ, מו): עד בכור השבי. שהיו שמתין למידס של ישרמל, ועוד שלמ יממרו ירממנו אף של אומס אחרם וסוא במלריס: - מבכור פרעה. אף פרעס בכור סיס ונשמייר מן סבכוריס, ועליו סוא אומר (92) ודי. כל מקוס שנאמר וס', סוא וצימ דינו, שסיי"ו לשון מוספת סוא, כמו פלוני ופלוני: - דבה בל בבור.
- ויולדום מכווקים פנויים, והיו להם בכורות הרבה, פעמים הם חמשה לאשה אחח, כל אחד בכור לאביו: בכור, גדול שבבים קרוי בכור, שנאמר אף אָנִי בְּכוֹר אֶמְנֶסוּ (מסליס פע, כח). דבר אחר, מצריום מזנום חחת בעליסן מלמד שסיס סוא מחור על במי עבדיו ומעמידן: כי אין ביה אשר אין שם מה. יש שס בכור, מת, אין שם (30) ויקם פרעה. ממעמו: לילה. ולה כדרך המלכים בשלש שנות ביום: הוא. מחלה, והמר כך עבדיו,
- כמו שאמרחי אני, בעל לא אשלח, בעל מי ומי ההולכים, בעל רק לאנכם ובקרכם ילג: שרוי: גם אחם. הגצרים: גם בני ישראל. המף: ולכו עבדו וגוי כדברכם. הכל נמושאמרתם, ולא (זב) ויקרא למשה ולאהרן לילה. מגיד שסיס מחור על פתחי סעיר ולועק, סיכן משס שרוי, סיכן מסרן
- וברכחם גם אותי. המפללו עלי שלה המות, שהני בכור (מכילתה פי"ג): (22) גם צאנכם גם בקרכם קחו. מסו כאשר דצרמס, גַס פַּמָּס מָמֵן בְּיָבִיני וְבָּמִיס וְעֹנֹוֹת (שמות י, כס):
- dar (dd): (33) כלגו מחים. אמרו, לא כגורת משה הוא, שהרי אמר ומת כל בכור, וכאן אף הפשומים מתים, ה' או י' בבית

خْمَمُرْكِتُ مَرْ مِمْدُمُّاتِ: מְאֵּגִעִים בּבוֹנִע לַא שׁמַּה מִנָעַר אַבּוֹטַעוּן נישָא הְעָם אָת־בְּצַקוֹ מָרֶם וּנְטֵל עַמָּא יָה לֵישְׁהוֹן עַר

במן יקבי זהב ישמלהה: משֶׁה וְיִשְׁאַלוֹ מְמִצְרַיִם כְּלֵיֹּ - דְמִשֶּׁה וִשְׁאִילוּ מִמִּצְרַיִם

ದರ್ಭದ: (ಡ) מֹבְּבוֹם נַגְּהָאֹבְנִם וֹנִוֹבָּבְנִי אָטַ בַּבְּהַנִּנִ מִבְּבִבּי נִאָּהָאִנִרָנוּנִן זַיהְהְהְּהְן אֶתְיחֵן הְעָּם בְּעִינֵי יַיִּי יְהַב יָה עַּמָּא לְרַחֲמִין

لَاٰذُرْ، لَاٰذَٰتُدُم ذِٰثِهِ مَا مُقْلًا: ﴿ وَلَا يَا مُنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مَا مُعْمَلًا مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهُ مِنْ أَنْ اللَّهُ مِنْ أَنْ اللَّهُ مِنْ اللَّالِمُ اللَّهُ مِنْ اللَّالِمُ مِنْ اللَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ أَلَّا مِنْ اللَّهُ مِنْ أَلَّالِمُ مِنْ أَلَّا مِنْ اللَّهُ مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّالِمُ مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّالِمُ مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلِي مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّ مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ أَلَّا مِنْ סָבְּתָה בְּשִׁשֹׁ־מֵאֹוֹת אֲלֶךְ לְסָבּוֹת בְּשִׁית מְאָה אַלְפִּין آذِفُمُّهُۥ בُٰڗٞۥ_نَشِٰدُ؉ٛٚۮ ڥٚۮۿٙڟڨ٥ ۦڹڷڡۧڔۥ ڂڗۥ نۺؙۮ؉ڔ ڡٚۮۿڟ٥٥

إَلَّا الْجَمَّا لَمْ فِيلَا فِجِدَ مِهُدَ: حَبَّا الْبَاءِ الْمُعَالِّ فِجِدَ مِهُدَا مِهِدَ كَابَاتِهِ:

لإلالة حُليات: לְטִינְשְׁבְּיִבְּעִי נְעִּםְ־צְּרָהְ לְאִינְעַּבְּיִלְאִינְעַבְּיִּבְּעִּבְּיִבְּעִּבְּיִבְּעִּבְּיִבְּעִבְּ ילְבְׁהֵּוּ מִמֵּגְבְנִם וֹלְאָ זֹכֹלְוּ מִמָּגַבִּנִם מַצִּיִת בַּי לַאִּ חַמֵּץ 上に投いる! なはれたにロ ※に_ 」にはがた にが位に

נאַבלה מאנט הַלני:

يختد نشد خد خد بخد نشد هد خونشه دِبَرَةِ، ١٤١٤ : בקבושיהון

ולבושון: מנין דְּכְפַר יִמְאנִין דְּדְתַב

וְבוּלֵינוּ יָתְ מִצְּרָיִם:

ממביו ומלא ושובי למירא 86 ונם עָרֶב רָב עַלְר אָהָם וֹאַן וּיִּכְרָאִין סִּיִּאִין סְלִיקוּ

נאַפּוּ יַת לֵישָׁא דַאָפּיקוּ

<u>מַבּרוּ לְהוֹלְ:</u> אָב, לָא שַׁמָּת אָב, אִשַּׁבַכוּ מְנָעַ מִמָּגַבוֹם

ينخنيا بفنيا: וֹמִּבְׁנִ בְּׁמִגְּבְׁנִם מִּבְמַהִּנִם מִּּלְּע בְּמֵגֵּּבְנִם ÄLĒA ロダビ נמנָאַּב בוֹנוֹ וֹאָבֹאָב אַאָּב וּמוִעַד בּוֹנוּ וֹאָבֹאָב בּוּעוֹבוּ

> shoulders. up in their clothes upon their kneading-troughs being bound before it was leavened, their And the people took their dough

gold, and raiment. jewels of silver, and jewels of and they asked of the Egyptians according to the word of Moses; And the children of Israel did

despoiled the Egyptians. have what they asked. And they Egyptians, so that they let them favour in the sight of the And the Lord gave the people

children. thousand men on foot, beside Succoth, about six hundred journeyed from Rameses to And the children of Israel

herds, even very much cattle. also with them; and flocks, and And a mixed multitude went up

victual. prepared for themselves any could not tarry, neither had they were thrust out of Egypt, and it was not leavened; because they 39 brought forth out of Egypt, for cakes of the dough which they And they baked unleavened

hundred and thirty years. of Israel dwelt in Egypt was four Now the time that the children

- שכמם. אע"פ שנהמות הרבה הולירו עמהם, מחבבים היו את המלות (שם): (44) שרם יחמץ. המלריים לה הניחום לשהות כדי הימוץ: משארחם. שירי מלה ומרור (שם): על
- (35) כדבר משה. שאמר להס נמולריס, וַיִּשְׁמַלוּ אִישׁ מַמֻׁת בַעָּהוּ (שמות ית, ב): ושמלה. אף הן היו השוצות
- (95) וישארום. אף מה שלא היו שואלים מהם היו נוחנים להם, אחה אומר אחד טול שנים ולך: וינצרו. לסס מן סכסף ומן סוסב, וסמאוחר בפסוק חשוב (מכילחא שס):
- (פ) מרעמסס סכתה. ק"ך מיל סיו, ונאו שם לפי שעה, שנאמר נָמָשָׁא מֶּמְבֶס עַל פַּנְפֵי נָשָׁרִיס (שמות ימ, ד): וכולינו:
- (85) ערב רב. מערונות לומות של גרים: דגברים: מנן משריס שנס ומעלס:
- של ישר אל, של א אמרו האיך נצא למדבר בל א צדה, אל א האמינו והלבו (מכיל מא פי"ד), הוא שמפורש בקבל ה וְבַרְ מִּי לֶךְ (95) עגות מצות. מרכס של מנס. בנק שלם סממין קרוי מנס: וגם צדה לא עשר להם. לדרך. מגיד שבמן

ζα, ιτι,: מַמָּר נְעוּרַיִּךְ מַהְבַּת כְּלְיּלַמִיּךְ לֶּכְמַךְ מַמְרַיִּ בַּתְּרְבָּר בְּמָבֶן לֹא וְרִיּעָה (ירמיה ב, ב), ומה שכר מפורש אחריו לדֶש יִשְׁרָמִל

צְּבְאָוֹת יְהֹוֶה מֵאֶּבֶץ מִצְּבֶיוֹם: בְּעָבֶּם הַנְּיִם הַנְּיִב יָבְאָנ בְּלִ- יִיִּמָא הָרֵין נִפּּקוּ בְּלְ הֵילִיָּא إيخ ليجند שְנְגָה וַיְהָי יִהְלָהִין שְׁנִין נִהַנִה בִּכְּרֵן וַיָּהְי מִקֵּץ שָׁלֹשֵׁים שֶׁנְה וַהַנָה מִסּוֹף צַּרְבַּע מָצָה

לְּבִוּטֶׁם: (פּ) מּמְבָּנִם לְכֹּלְ בֹּנִי וֹמְבֹּאָלְ צֵבָם וֹנִ נִמִּנֵב לְכֹּלְ בַּנִּי הְוּאִ־הַלְּיְלְה הַזָּהְ לֵיהְנְה דְּמִּצְרָיִם הוּא בִילְיָא ְתְּדֵין عه كِلابِمُنهُم يَهُكُمُ مَمُكُنُوا لَنْ كِهَوْطِينَالِا ا בניל שַׁמַּרָים הוּאַ לַיהנָה לַילֵי נַמִּיר

לאַ_יִאַכַל בוּ: ואת הְקַּת הַפְּסָה כְּלְ־בָּן־נַבֶּר דָא גִּיִירָת פּסְהָא בָּלְ בַּרָ נְּאִמֶּר יְהֹוָהֹ אֶל־מֹשֶׁה וְאַהַרֹּן נַאֲמַר יִיְ לְמֹשֶׁה וְאַהַרֹּן

s+ שוְאֶׁב וֹמְבֹיג לָאִרַלְ בִּוֹי וּמַלְמַּה אֹהוֹ אָז יָאכַל בְּוֹ:

בּוֹ מֹאַבֹּאֹ צַמֹּלֵנִם:

نهُدُمْح کُلُد،باز: びダレネメ

ישְׁרַאָּלְ דִּיִשְׁתַּמַד לַא יִיכוּלְ

וֹטֹלּזְר זְטִיה בְּבֵין זִיכוּלְ ** וֹכֹאַ מֹבֵּע אֵׁנְחָ מִלֵּוֹעַ כַּמֹבּׁע וַכֹּאַ מָבָּע וַכִּאָ בִּבָע וַבָּגוֹ כַּסִׂבָּאִ

שוִשֹבֹא וֹאֹנִיבֹא לָא הַכוּל

LORD went out from the land of pass, that all the host of the even the selfsame day it came to four hundred and thirty years, To bn9 5d1 1s sssq 01 5ms2 1i bnA

throughout their generations. the children of Israel Watching unto the Lord for all To Idgin s si Idgin əmss 42 from the land of Egypt; this the Lord for bringing them out ornu gnidorew do adgin s sew al

shall no alien eat thereof; ordinance of the passover: there 43 and Aaron: 'This is the And the Lord said unto Moses

he eat thereof. hast circumcised him, then shall 44 bought for money, when thou but every man's servant that is

shall not eat thereof. A sojourner and a hired servant

ממלא מביאמן למזריס עד יליאמן ר"י שנה, וזה אחד מן הדברים ששינו למלמי המלך: (שמום ו, ד), לפיכך אחס לריך לומר כי גר יסיס ורעך, משסיס לו ורע, וכשחמנס ארבע מאוח שנה משנולד ילחק, אפילו בחברון, כענין שנאמר אַשֶּׁר בֶּר שְׁם מַבְּרָסֶס וִינְּמָּק (ברחשים לה, כו), ואומר אָם אֶבֶן מָבָרִיסֶס אַשֶּׁר בָרוּ בָּהּ בשנים עמרס, סרי שלא המלא ארבע מארם לביאה מלריס, וסווקקה לומר על כרהך שאף שאר סישיבוה נקראו גרום, שנים היו לקהם עד שלה ירד למזריה, והרבה משנות עמרס נבלעים בשנות קהם, והרבה משמונים של משה נבלעים סבאים עם יעקב סיס, לא ומשוב כל שנומיו וכל שנום עמרס בנו ושמנים של משס, לא ממלאם כל כך, ועל כרחך סרבה ושלשים שנם היו משנגזרם גזירם בין הבחרים עד שנולד ינחק. ואי אפשר לומר בארץ מלרים לבדה, שהרי קהח מץ שנה. - בין סכל, משנולד ילחק עד עכשיו סיו ארבע מאות שנה, משסיס לו זרע לאברסס נחקייס כי גר יסיס זרעך, (04) אשר ישבו במצרים. אחר שלה סימינות שימנו גריס נלהן לה לסס: שלשים שנה וארבע מאות

שין, בש"ו בניפן באו מלאכי סשרת אלל אברסס לבשרו, בש"ו בנימן נולד ילחק, ובש"ו בניפן נגורס גוירת בין סבתריס (וף) ויהי מקץ שלשים שנה וגרי ויהי בעצם היום הזה. מגיד, שכיון שמגיע הקן, לא עכצן המקום כהרף

להי. סוא הלילה שאמר לאברסם בלילה הוה אני גואל את בניך: שמורים לכל בני ישראל לדרחם. משַמַר (בד) ליל שמרים. שסיס סקב"ס שומר ומלפס לו לקייס סבעממו לסולים מארץ מלרים: הוא הלילה הזה (מכילמא פי"ד):

(34) זאח חקח הפסח. צי"ד בנימן נאמרס לסס פרשס זו: כל בן נכר. שנמנכרו מעשיו לאציו שבשמיס ובס מן סמויקין, כענין שנסמר וַלס יַפַּן סַעַשְׁסִים וגוי:

(44) ומלחה אוחו אז יאכל בו. רבו, מגיד שמילם עבדיו מעכבתו מלאכול בפסח (יבמום ע:), דברי רבי (פקחיס לו.), ואחד נכרי ואחד ישראל מומר במשמע (מכילחא פע"ו):

שלא כגון ערבי מסול וגבעוני מסול וסוא מושב או שכיר: (פ4) חושב. זהגר מושב: ושביר. זה הנכרי, ומה הלמוד לומר, והלה ערלים הם ונהמר ובל עבל לה יהבל בו, יסושע. רבי אליעור אומר, אין מילם עבדיו מעכבמו מלאכול בפקח, א"ר מס חלמוד לומר או יאכל בו, סעבד:

וֹמֹּמֹם לַאָ טַמִּבַּרוּבַרָוּ: בְּבָּיִתְ אָחָדִ יֵאְבֶׁלְ לֹאִ־תוּצָיִא בִּחַבוּרָא חַדָּא יִהְאָבִיל לָא מְן־תַבְּיָתְ מִן־תַבְּשֶׂר תֻּוּצְה תַפְּקוּן מִן בִּיהָא מִן בִּשְׂרָא

٢٠ בַּלְ מַּבְׁנִי וֹמְּבִאָּלְ זִמְּמִּ אָטִוּ:

ئڭڭ ﴿ اَخْرِ مَٰتَامِ كَٰهِ إِهْدَهِ יקרַב לַעַּשֹּׁהֹו וְהָיֶה בְּאָזְרָח 84 ट्रेन्द्रं न्द्रांट् ट्रं ट्रें-ंट्रं छूर्र וְבֶּי־יַגְוּר אִחְּדְּׁ גַּר וְעֲשֶׁת פֶּסָת וַצֶּבוֹ יִתְנִיר עִּמְכוֹן גִּיּוֹרֶא

וְלַנֵּר תַּנְּר בְּתוֹכְבֶם: Q+ תוֹרֶה צַּחַׁת יִהְיֶה לְצִּיְרֶח

هَلَالًا جِل قِلْ لِإِنَّهِ (مَ) צְּנְיַה יְהְנָה אָת־מִּטֶּה וְאֶת־ تَالَّمُ اللَّهُ اللَّ

מֹגִבְנִם מַּגְ_גִּבְאָטֶם: (פּ) יְהְנְׁה אָת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָהֶץ ניְהִי בְּעֶצֶם הַיָּוֹם הַזָּה הוֹצִיא

جېښد: אָל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עָם מֹשֶׁה לְמֵימַר:

בְּאָבֶם וּבַבְּהַהָמֶה לֵי הְוּא: ڈے_ثہثا⊓ אַלבּוּהְהַ לֹבְנִתְּ כֹּלְ בּוּכֹבֹא

לבוא ונומא לא טטבוון

יַּאְבְּדוּוְ יָתוּיָה יָ כנשתא ドライガイ

אַבְקא וֹכָל עַרְלָא לָא יִיכוּל וובו כוֹאובו קיה כל דכורא ולכן יקרב נוגבוע פּסִוֹא צוֹבם וֹוֹ מִנֹוַע

בוניכון: نڬڵ؞ڹڷ؞ؙڰ אָנְבְוֹטֹא שַׁבַא טַבוּ לָנַהָּנְבָּנֹא

אַבְרוּ בֵּוֹ עַבְּרוּ: בפפוד ון נת משה ווָת נהבו לב לנו נהבאב למא

בְּמִצְּבִים עַל חֵילֵיהוֹן: וֹ נִי בֹּנִ וֹמִּבֹאַךְ מֵאַבֹּמֹאַ וְנִינְע בֹּכֹבוֹ יוָמֹא עַבִּין אַפּיק

And the Lord spoke unto Moses,

Asy that the Lore D did bring the

And it came to pass the selfsame

Moses and Aaron, so did they.

50 Israel; as the LORD commanded

Thus did all the children of

homeborn, and unto the

stranger that sojourneth among

One law shall be to him that is

uncircumcised person shall ear born in the land; but no

it; and he shall be as one that is

his males be circumcised, and

48 the passover to the Lord, let all

And when a stranger shall

All the congregation of Israel

house; neither shall ye break a

of the flesh abroad out of the thou shalt not carry forth aught In one house shall it be eaten;

shall keep it.

bone thereof.

then let him come near and keep

sojourn with thee, and will keep

of Egypt by their hosts. children of Israel out of the land

Israel, both of man and of beast, womb among the children of 2 first-born, whatsoever opens the Sanctify unto Me all the

': Air is Mine.'

:garyng:

`no√

thereof.

כזים בשר או מוח, אין בו משום שבירה עלם: מן סמבורס: ועצם לא חשברו בו. סרמוי למכילס, כגון שיש עליו כוימ בשר יש בו משוס שבירם עלס, מין עליו על הבמים אשר יאכלו אומו בהם, מכאן שהאוכל, אוכל בשני מקומות (מכילמא פע"ו): – לא חוציא גון הביח. או אינו אלא בבים אחד כמשמעו, וללמד שאס החחילו והיו אוכלים בחלר וירדו גשמים שלא יכיסו לבים, חלמוד לומר (64) בביה אחד יאכל. במצוכס אממ, שלא יעשו סנמנין עליי שמי מצוכום וימלקוסו, אמס אומכ צמצוכס אממ

וֹמְבֹאָלְ בֹאַלְמִא וּבֹבֹמֹנֹא

נַלְבַא בֹבֹנוּ

بدرد ۲۱۶۸:

למשפחום, יכול אף פסח דורוח כן, חלמוד לומר כל עדה ישראל יעשו אוחו: (T+) כל עדה ישראל יעשו אוהו. גלמה נאָמר, לפי שהוא אות בפסח מזרים שה לביח אבוח, שנמנו עליו

נלמד מבן נכר לא יאכל בו: וכל ערל לא יאכל בו. להזיה הם שמתו החיו מחמת מילה, שהינו מומר לערלום והינו של גר בארבעה עשר: (84) ועשה פסח. יכול כל הממגייר יעשה פסח מיד, מלמוד לומר והיה כאורת הארן, מה אורת בארבעה עשר

(94) חורה אחת וגוי. לסשוום גר לאוכם אף לשלר מלום שבמורס (מכילם אם):

99

מזיַר וְלָאַ יִאָּבֶל חַמֶּץ: בְּחָנִק יְּדְ חוֹצְיִאְ יְחְנְהָ אֶהְכֶם אַפִּיק יְיָ יָהְכוֹן מִכָּא וְלְא ממגבום מבונ הביום בי נּ אָת־הַיִּיֹם הַזָּהֹ אֲשֶׁר יְצְאַמָּם וַיּאַמֶר מֹשֶּׁה אֶל־הַעָּׁם זָכֿוֹר נַאַמַר מֹשֶּה

☆☆☆~~: י הַיּוֹם צַּמָּם יֹצְאָים בְּחָֹדֶשׁ יוֹמָא דִין צַּמּוּן נָפְקּין בְּיַרְחָא

הְעַבְּרָה הַנְּאָת בַּחָדֶשׁ הַנְּהָר: שׁבְּר וּבְבְּהְ וֹמִבְּבִים אָנַרַ בַּ לְאַבִּטְ, בְּ לְטִׁט לְבַ אָבֹּא זֹבַע וֹטִטִוֹּג וֹטַוֹּבוּסָׁג אָהֶּב נִהִּבֹּּת ٠ ﮔﻠﺪﮔﺮ ﺗﺎﺧﺪﮔﺬ, ﻟﺘﺎﻧﯜ, ﻟﻨﮭﺮﭖ, וְהְיָה בְּי־וְבִיאָה יְהֹנֹה אֶל־

יביום השביפי הג ליהוֶה: ⁹ מִּבְׁמָּע יִמִּע שִּאָבָּלְ תַּגִּּע יִ

نظم=يدهد ځك هغد چچر پماره: نظم=يدهد ځك هغد چچر ٥ توبيرت برناء يرتف جأب بيفاء المرا برناء بوبير جأب بيمرس מַאָּנִעְ וֹאַכְּגְ אָנוּ הָבֹּמֹנוּ פַּּמִּירָא נֹטַאָּבוּגְ זֹט הַבֹּמֹא

, וְהִנְּרְתָּ לְבְּנְוֹּ בַּיִּוֹם תַהִנּא נִּחְתַנִּ לִבְרֶךְ בְּיוֹמָא תַהנּא לְאַמְּׁרְ בַּעְּבָנִיר זֶּה עְּשֶׂה יְהֹנְה לְמֵּימֵר בְּּדְיִל דְּאִ עְּבַר יִיְ לִּי نظڭڭك:

לֵו בַּאַמוֹ מִמָּאַבוֹ בּי

נטאכיל המיעי: מֹבֹצוּשֹׁא אָבוּ בֹּטַבוּ يدثقظ ما منفلات مرقد ب בכירין יָה ハロン לממא בוו

ני פּילְטַׂנֹא טַבָּא בַּיַנְעַמָּ מְבְרָא חֲלֶר וּלְרָתְּ וֹעִפֹּלָע לאָבְהָהָהְ לְמִתַּן לְּוָּ אֲבַעִּ للألقا ןיבוסָאֵי に扱なにしない בְּנְעֲנְאֵי ĽĽĽŠ וובי אבו זמוללב זו לאבת

ŢŸŢ′ŢX:

יליומא מְלוּמֹאִי עַנָּא מַבְרַם שְבְּעָא יומין הַיכוּל פַּטִירָא

there shall no leavened bread be

honey, that thou shalt keep this land flowing with milk and unto thy fathers to give thee, a and the Jebusite, which He swore and the Amorite, and the Hivite, the Canaanite, and the Hittite, To basi otai sedt gaird lisde And it shall be when the LORD

seventh day shall be a feast to the unleavened bread, and in the Seven days thou shalt eat

all thy borders. there be leaven seen with thee, in seen with thee, neither shall there shall no leavened bread be throughout the seven days; and Unleavened bread shall be eaten

service in this month.

month Abib.

This day ye go forth in the

house of bondage; for by

3 came out from Egypt, out of the

Remember this day, in which ye

And Moses said unto the people:

brought you out from this place; strength of hand the Lord

говъ.

when I came forth out of Egypt. that which the Lord did for me 8 that day, saying: It is because of And thou shalt tell thy son in

(מסלים כב, מ), יפתחו שפתים: לי הוא. לעלמי קנימים, ע"י שהכימי בכורי מלרים: (ב) פטר כל רחם. שפתת את הרתם תתלה, כמו פוצר עים באשית עדון (משלי יו, יד). וכן יַפְּעִירוּ בִשְׁפָּה

בְּמִפַּלוּ מִמָּגַרְוֹם:

(3) זכור את היום הזה. למד, שמוכירין ילילם מלרים בכל יום:

במדש שסיח פָשֶׁר לכֹחׁת, לה ממה, ולה כנה, ולה גשמים, וכן סוה חומר מוֹנִיה חֲמִירִים בַּפּוֹשֶׁרוֹת (מהלים מת, ו), הֹדֶשׁ (+) בחדש האביב. וכי לא סיינו יודעין באיוס מדש ילאו, אלא כך אמר לסס, ראו מקד שגמלכס, שסוליא אמכס

בכלל כיטני סס, ואחח ממשפחח כיטן היחה שלא נקרא לה שס, אלא כיטני: - נשבש לאבחיך וגור. - באברסס (E) אל ארץ הכנעני הר. אע"פ שלה מנה הלה המשה עממין, כל שבעה גוים במשמע (הנחומה בה יב), שכולן שקום כשר ללפת:

בבן שלינו יודע לשלול, וסכמוב מלמדך שמפחח לו לחס בדברי לגדס סמושכין לח סלב: בְּנֵיכֶם מָס קַעַבְּרֶס קַאָּמׁם לֶכֶם (שמום יבּ, כו), בבן רשע הכחוב מדבר שחוליא אם עלמו מן הכלל, וכאן והגדח לבנך וסיס כי מבאו אל סארץ וגוי, ולמס מור ושנאס, בשביל דבר שנמחדש בס, בפרשס ראשונס נאמר וָסָיֶס פִּי יֹאֹמֶרוּ חֲבֵלֵיכֶס מן סממריס ומן סמלניס (רש"י מגילס ו.): אח חעבודה הזאח. צל פפח (פפחיס לו.), וסלל כבר נלמר למעלס ו ביעקב סוף אומר סְפַבֶּן שַׁשֶׁר פַּפָּס שׁבֵבּ שָנֶיסָ וגוי (שס כח, יג): זבת חלב ודבש. חלב וב מן סעויס, וסדבש וב סום פומר, צַּיּוֹס פַסוּם כְּרַם ס' פֶׁם פַבְּרֶס וגו' (ברפֿשים פו, ימ), וביצפק סום פומר גוּר צָפָׁרֶן סַאֹפׁם וגו' (שס כו, ג),

ದದಭ್ವ 🗀 : בִּי בְּיָר חֲזָלְה הוֹצְאָרְ יְהֹוָה लगुर्ग लार्प गुर्ग वृद्धान נַלְנַבְּׁנְן בָּּנוֹ מִּנְיוֹבַ לַמָּמֹן נַלְנִבְנוֹ בָּנוֹ מִנוֹבַ בַּנִוּכְ إترزير خالج جُمُنَاء عِكَ رَبِّهَ إِنَّا خِلِهُ عِمْ يِهِ إِنَّا اللَّهِ عِلَا يِهِا عِلَى اللَّهِ ا

: (E) くなばなげに 口だお口 אָת עַטְאָר וִהְשָּר ושְׁמַרְתָּ

ݣْلْدُمْ لَاخْتَمْتُهُ، خَكَيْشُد بْشَخْمْ خَيْمُنْهُ، خَمْهُ لُـكَانِهِ كِلَّهُ וֹעֹיָע בּׁירִיִּבְאָּנְ יִעִיָּעְ אָבְ יִינִי אָבִי יִמִּילִפָּׁי יִוֹ לְאָנַמּ

תּוְּבֶרִים כִיתוְּוֹת: جِהַמָּה אֲשֶׁר יִהְיָה

خذرد كالأه خختاك ينختيب נאָם לְאַ מִפְּבֶּת נַעֵּרְפְּתְּיִוֹ וְכֵלְ בְּאַמֶּרָא נִאָם לָאַ מִפְּרוּל

> אָרָוּ בְּנֵרְ הַפְּלֵבְּא אָפַּלֵבְ נִיֹ בעב אנבנעא בנו לפומש

מומום בומנוני מומו בומו:

اَحَمُّدُتُنَكُ لَانَاتِكَ خُكِ:

44 Frait 44 Ferri agree מְּלֵּנְ וֹי וֹכֹּלְ פַּׁנִים וֹלְגַ דַּמִּינִאָּ حُمْ _ قَمْد _ ثَيْتِ الْمَهْدَد خَمْ فَمَن لَمْ يُعْدُه

خخزك يتوريح: נטלפגע נכַל בּנכֹנָא גַּאָּנָהָא لْخُمْ قَمْد بَامِدِ فَغَيْد خَمِّد رُخْمْ وَذِجْهُ يَـنَمُّدُهُ فَعْدِيهِ

> thee out of Egypt. hand hath the Lord brought in thy mouth; for with a strong that the law of the Lord may be 9 memorial between thine eyes, thee upon thy hand, and for a ornu ngis s rot od llade ti bnA

to year. ordinance in its season from year Thou shalt therefore keep this

eive it thee, thee and to thy fathers, and shall the Canaanite, as He swore unto To band of into the land of And it shall be when the LORD

of a beast, shall be the LORD's. male, which thou hast coming womb; every firstling that is a LORD all that openeth the that thou shalt set apart unto the

sons shalt thou redeem. the first-born of man among thy thou shalt break its neck; and all thou wilt not redeem it, then shalt redeem with a lamb; and if And every firstling of an ass thou

- לומר, עשה ה' לי ולה לך, שהלו הייה שם לה הייה כדהי ליגהל (מכילתה פי"ו): (8) בעבור זה. צעצור שחקיים מלוחיו, כגון פסח מלס ומרור סללו: עשה ה׳ לי. רמו השוצה לצן רשע
- בס יד שסיא כסס (מכילמא שס מנמות לו.): פרשיום הללו ומקשרם בראש ובורוע: על ידך. יד שמאל, לפיכך ידכה מלא בפרשה שנייה (פסוק מו), לדרוש (9) והיה לך לאות. ילימם מלנים מסים לך למומ: על ידך ולוכרון בין עיניך. רולם לומר, שמכמוב
- (1) מימים ימימה. משנה לשנה (שם לו:):
- בעיניך כירושת אבות (מכילתא פי"ת): וְמַבֵּמְמִי מְּמְבֶם שֶׁלְ בְּשְׁבֶרְ נְשְׁמְמִי וּגוי (שמום ו, מ): - ונחנה לך. מסח בעיניך כחילו ימנס לך בו ביוס, וחל מסי ביאס זו, אס מקיימוסו במדבר, מזכו ליכנם לארך ומקיימוסו שס (מכילמא שס): בשבע לך. וסיכן נשבע לך, (II) והיה כי יבאך. יש מרצומינו שלמדו מכלן, שלל קדשו צכורות סנולדים צמדצר, וסלומר קדשו מפרש
- סכמוב מדבר: בסמס ממחס במשמע, בה ופירש במקוס החר בְּבְּקֶרְךְּ וּבְּנֹחֹנְךָ. לשון החר יש לפרש וסעברה כל פער רחס, בבכור הדס נפל קרוי שגר, כמו שְׁגַר מֲלְפֶּיף, אֿבל וה לא בא אלא ללמד על הנפל, שהרי כבר כמב כל פער רמס, ואס מאמר אף בכור בהמה. נַפַּל, ששגרמו אמו ושלממו בלא עמו, ולמדך סכמוב שסוא קדוש בבכורס לפעור את סבא אמריו, ואף שאינו (בו) והעברה. מין וסע ברם מל מלצון ספר בס, וכן סום מרוק עַצַרְמָס מָם נַמַלְמוּ (במדבר כו, מ): שגר
- בבניך תפדה. ממש פלעים פדיונו, קלוב במקום אמר: בקופיץ מאחוריו והורגו, הוא הפסיד ממונו של כהן לפיכך יפסיד ממונו (מכילחא פי"ח): - וכל בכור אדם מלריס: חפדה בשה. נומן שה לכהן, ופער המור מותר בהנאה והשה חלין ביד כהן: וערפהו. עורפו שפייעו אם ישראל ביניאחן ממלריס, (שאין לך אחד מישראל שלא נעל הרבה חמורים) מעונים מכספס ומוהבס של (13) פטר חמור. ולה פער שהר בהמה ממהה, גורה הכחוד היה, לפי שנמשלו בכורי מלרים להמורים, ועוד

ממאבום מבנע הבנום: 上にない気に מפמיר לַאַּעָּר עַּדּרְיָּאָת וְאָעִרְיָּהָ אֵלֶיר מָתַר לְמִיעָר עָאַ דָא וְתִיעָר

ממֹאַבום מִבּוּנו מַבִּינוֹא: יְהְנְה בִיה בִּהְקוֹף יִד אַפְּקנָא יִי اْلَازُلِ خُرْ زَهُمُكُلِّا حَدُلًا مُلْكِ النَّالِ هُلَا يَهُمُّكُمُ فَلَا لَا لَهُمُّكُمُ فَلَا لَا

خَدَرُ \$خَيُانِ: בְּטֵׁםְ עַּוּּכְּׁנִים וְכֹּלְ בַּכֹּנִי צַכְּנֵגֹּא וֹכֹלְ בַּוּכְּנָא צַבָּנָּוּ جَالُ هِٰذِرَ بَكِٰنَ كِٰرَٰدَٰزُنَ جِٰزً ۖ وَقِقِد يَجِدَا جِهِدَا بِجِدَا جِرَا فِوَا إِذِٰدَ אָבֶׁם וֹמִּגַ בַּבְּנֵנְ בַּנֵמְנִי מַכְ בּוּכְּנָא צַבְמִינָא מַכְ כַּוּ אַנָּא לכוִן בֹּאָבֹן מֹגַנִום מִלַּכָּר לְשַּׁלְחֵוּנִי וֹיַנְרָג יְתְנְּת בָּלְ לְשַּׁלְּחִוּתָּגִא וּקְשַּלְ יִיָּ בָּלְ

پُظِرنا: בוכבא באבלא במגבום פַּרְעָּהְ נַהַנָה כַּר צַּקְשָׁי פַּרִעָּה

ជជុន្ត់ដូរ្គេះ (០) בְּחְזָּל יָד הוֹצִיאָנוּ פפולים ולְשוֹשֶׁבְּת בַּוֹן וובו לאנו מל ידה ולופלין

The Haftarah is Jeremiah 46:13 – 46:28 on page 215.

מֹלֵבְיׁנִים: בְּיִהְ בִּיהְ בְּיִהְ בִּיהְ בְּיִהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בְּיִהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בִּיהְ בְּיִבְּיִהְ בְּיִהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְייִבְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִּיהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּייהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִבְּייהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּייהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּייהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּייהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּייהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִיהְ בְּיִבְּייהְ בְּיִבְּייהְ בְּייהְ בְּיבְּייהְ בְּייהְ בְּייבְּייהְ בְּייבְּייהְ בְּיבְּייהְ בְּייבְיהְ בְּיבְּייהְ בְּייהְיבְּייהְ בְּייבְּייהְיבְּייהְ בְּייהְיבְּייהְ בְּייבְייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּייהְיבְּי בּו אַמָּר אֵלהִים פּּוֹרוּנְחָם הִיא צָּרִי צַּמָר וּיִ דּלְמָא אָבְׁא פֹּלְהֵשְׁיִם כַּׁי לַבִּוֹדְ צִוּא אָבָת פַּלְהָשָׁאָ, אָבִּי לַבִּיבָא בשלה העם ולאינתם אלהים גדרף עמא ולא דברמון ין אורח

> of bondage; out from Egypt, from the house of hand the Lord brought us shalt say unto him: By strength uodi isht is this? that thou asketh thee in time to come, And it shall be when thy son

I redeem. but all the first-born of my sons openeth the womb, being males; I sacrifice to the Lord all that the first-born of beast; therefore both the first-born of man, and firstborn in the land of Egypt, that the Lord slew all the Pharach would hardly let us go and it came to pass, when

brought us forth out of Egypt. strength of hand the Lord between your eyes; for by thy hand, and for frontlets And it shall be for a sign upon

رَبْبَرُ جَשُولًا هَرَعْتَ هِمَا رَبَيْنِه وَهُ سُولًا هَرَعْهِ بِمَ

Egypt. they see war, and they return to said: 'Lest the people regret when although that was near; for God way of the land of the Philistines, 17 that God led them not by the Pharaoh had let the people go, And it came to pass, when

- מורס כנגד ארבעס בניס, מס, רשע, ושאינו יודע לשאול, וסשואל דרך מכמס: מס ואמ, ובמקוס אחר סוא אומר עָס סָעֵלֹח וְסַקְּקִיס וְסַתְּאֶשְׁעֵיס וגו' (דבריס ו, כ), סרי ואח שאלח בן חכס. דברס לְּבְּנֵינוּ (יסושע כב, כו), דבני גד ובני כמובן: – מה זאח. זס מינוק מפש שמינו יודע לסעמיק שמלמו, ומומס ושומל (FI) כי ישאלך בגד מחד. יש מחר שהיא עכשיו ויש מחר שהוא לאחר ומן, כגון וה, וכגון מָחֶר יאֹמֶרוּ צְּגִיבֶּס
- ולוכרון בין עיניך סאמורה בפרשה ראשונה, שהרואה אותם קשורים בין העינים, יזכור הנס וידבר בו: שמים (שנסדרין ד:). ומנחם חברו עם וְבַשֶּף אָל דְּלִים (יחוקאל כא, בֹ), אַל שַּמִיפוּ (מיכה ב, ו), לצון דבור, כמו (16) ולשושפות בין עיניך. מפילין,ועל שם שהם ארצעה במים קרוין ממפת, מע בְּכַּמָּפֵי שמים, פת באפריקי
- שילאו, וימנו לב לשוב: מדר סכמוב נראס סרטימום מסופכיס, ועיין ברא"ס ובג"א ובמ"י יטוב נכון ע"ו): – פן ינחם. ימשבו ממשבס על מעוקס אמרו נִּפְנָס רֹאַשׁ וְנָשׁוּבֶּס מִנְרִיְמָס, אֹס הוּליכס בפשומה על אחם רמה ורמה (מכילחא פשחא פי"ח). (לפי בגון מלחמם וַיֵּבֶד סְשַׁמְלַהְי וְסַבְּנְשַׁנִי וגו' (במדבר יד, מב), אס סלכו דרך ישר סיו חוזריס, ומס אס כשסקיפס דרך (משליו, כב): – בי קרוב הוא. ונים לשוב בלומו סדרך למלרים. ומדרש לגדס יש סרבס: – בראוחם מלחמה. (עו) ויהי בשלח פרעה וגר ולא נחם. וללוסגם, כמולף נַמַס מָם סְעַם (שמוחלנ, לד), בְּסִמְסַנְּכְף מַנְמַס מֹמַף

تَكُلُمُ مُنْ خُدُلُمُ عُنُكُمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ لَلْمُشِيْنِ مُكِن كُدْرِيْشِكُمُ يَمُثُلُنِا مُكِيمِا خُدْرِيشِكُمُ يَمُثُلُنِا مُكِيمِا خُدْرِيشِكُمُ

٤۩ػ۩۬ڰ וֹנַהַלְיהָם אָת־עַּצְּמִתָּי מּהָית فزيد نفزيد بخريدم بخنائه יוסף עמו כי השבע השביע لاكنا は發圧 אָנו_מֹגֹּלִנונו

מאַבמא במאַבום: נם_סול מַדְבָּרָא וּוֹפְּב אֵּבְעַנִים וּ אָטַעַבְּמֹמֹם וֹאָסִטַר וֹוֹ זִטְ מַּפֹּא אִנָרַע

זַבְמַו מִכָּא מִמֶּכוּן: גבור ון והכון ותפסון ות בוו וֹמִבְאָב לִמִוּמִר מֹוֹבַלַר עמַיה אַרֵי אוֹטָאָה אוֹטִי יָת וַאַּפַיק מֹשֶה יַת גַּרָמֵי יוֹסָף

> land of Egypt. Israel went up armed out of the Red Sea; and the children of 18 the way of the wilderness by the But God led the people about, by

up my bones away hence with remember you; and ye shall carry Israel, saying: 'God will surely osurely sworn the children of Joseph with him; for he had And Moses took the bones of

wilderness. Etham, in the edge of the 20 from Succoth, and encamped in And they took their journey

night: that they might go by day and by pillar of fire, to give them light; them the way; and by night in a by day in a pillar of cloud, to lead And the Lord went before them

다셨다: (절) לא־נְמִישׁ עַמְּוּד הַעְּנְלְ יוֹמָם לְא עָּרִי עַמּוּדָא דַעַּנְנָא

לְבְים לְלֶבֶׁה יוֹמֶם וֹלֶוֹלֶבִי:

בְּעַמְּוּר עְּנְוֹלְ לַנְּחֹתָם הַגַּבֶּרֶךְ

יוקם יוּפָּם לפְּנִיהָם יוֹפָּם

خظمًا لَامْلُكُل:

בּימְאָא וּבְלִילְיָא: خَمَدُتُكُم خُدِياً ڬڟؠڹٙۮ וְלְוֹלְע בּׁמַּמִּוּר אֵשׁ לְחַאַּיר וּבְּלִילְיִא בִּעַמוּדָא דְאִישְׁהָא ĠĨĠĿĠĽŖ בׁנְמְמָא בֹּמְמֵנְא בְּמְּלֵּיא נְנִי מְנַבְּר אָנָ בִּייִי בורוין

בַּסְמַר מַדְבָּרָא:

° נִיּסְעִּי מִסְּבְּׁת נַיַּחֲנָי בְאֶּהָם וּנָשַלִּי מִסִּיבּוֹת יִּשְׁרוֹ בְאֵיחָם

נַּטָּא: באוחמא לכולוא מו פובם

people. departed not from before the 22 the pillar of fire by night, the pillar of cloud by day, and

ימי אפילה: חַׁם מַנִיכָּיו (ברחֿשים יד, יד) וזריו. דבר חֿסר ממושיס מסומשיס, חֿסד מסמשס ינחו, וחֿרבעס סלקיס ממו בשלשת ישראל צמרצ. ברש"י ישן) וכן הוא אומר, וְפַֿמָּס מַעַּבְרוּ מַמָשָׁיס (יהושע א, יד), וכן מרגס אונקלום מָוְדְןיִן, כמו וַיָּרִק נכמב כי אם לשבר את האוזן, שלא מאמר, במלחמת עמלק ובמלחמת פימון ועוג ומדין מהיכן היו להם כלי זיין שהכו שעובר ממקוס למקוס ובדעמו לקנום שם מה שילערך, אבל כשהוא פורש למדבר לריך לומן כל הלורך. וכמוב זה לא שסמיבתן במדבר גרס לסס שעלו חמושים, שאילו סיס דרך ישוב לא סיו מחומשים לסס כל מס שלריכין, אלא כאדס קניס, כמו וַמָּשֶׁט צַּפּוּף (שמום בֹ, ג), קנֶס וְמוּף קְמֵלוּ (ישעיס ימ, ו): וחמשים. אין המושיס אלה מזוייניס, (לפי (18) ויסב. סמינס מן סדרך הפשומה לדרך העקומה: ים סוף. כמו לים מוף. ומוף הוא לשון אגם שָׁגְּדֵלִים בּו

שאף עלמות כל השבמים העלו עמהם, שנאמר אתכם: לכשיגאלו ויגאו משס, שישאוקו (מכילמא פי"מ): והעליחם את עצמותי מזה אתכם. לאמיו אשביע כן, למדנו יעקב, אמר יוסף, אני שניע הייתי במנריס והיה ספוק בידי לעשוח, אבל בָּנַי לא יניחוס מלריס לעשוח, לרך השביעס (19) השבע השביע. השניעם שישניעו לנייהם, למה לה השניע נניו שישהוהו להרך כנען מיד, כמו שהשניע

(02) ויסעו מסכות. ביוס סשני, שהרי בראשון באו מרעמפם לפרום:

לסורומס סדרך: מקום אם עמוד הענן הכין להנחוחם על ידו, שהרי על ידי עמוד הענן הם הולכים. עמוד הענן אינו לאורה אלא כמו לסראוחכס, אף כאן לסנחוחם ע"י שליח, ומי הוא השליח, עמוד הענן, והקב"ה בכבודו מוליכו לפניהם, ומכל (21) לנחתם הדרך. נקוד פממ, שסיא כמו לסנמומס, כמו לַרְמֹקֶכֶס צַּבֶּבֶךְ אֲשֶׁר מֵלְכוּ בָּשְּ (דִּנִרִּיס אֹ, לג), שסיא

אָל־בוֹשֶׁה וּנַעַלֵּיל יִיְ עָם נוֹשֶה לְמֵינַה: And the Lore spoke unto Moses.

אַפּן נְבְחָוֹ מַחֲנוּ עַּבְיוֹים: מלגיק יבול עונה לפני בעל ¿ וֹנְשְׁנִי לְפָּנִי פָּּי תַּחִירְהַ בָּין

<u>֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֚֡֡</u>

השורון על יַמָּא: שבם למגק אפון לשללוי טובעא בון מגדול יבון ימא נוטוכון נואבון בדם פום لاقل هُم فَدَّا نَشِلَهُم لَنَشِكَ مَعْ مِنْ فَدَا نَشِلُهُم

it shall ye encamp by the sea. before Baal-zephon, over against between Migdol and the sea, encamp before Pi-hahiroth, Israel, that they turn back and Speak unto the children of

הַגַּינִים עַמָּבַלָּנִי: بنجزا بيا جنال منرا

מֹבַבְיבּא: ロダレムダ ÄŪL نشلةح מתובללון אפון נוומר פּרשה על בני

wilderness hath shut them in. entangled in the land, the 3 children of Israel: They are And Pharaoh will say of the

מֹבְנִוֹם בַּנִיאָנָ וְעוֹעַ נִוֹהָמִנִּ בפרעה ובכל-חילו וידעי + iĹĬĿ ŸĬĽ,ĽŒ i¾ĊŹĹĽ أبايكات

נעברו בו: נובמנו מאבא אבו אלא נו בְּפַּרְעֹה וּבְכָל מַשְּׁרְיָהֵיה انكيك خنتيبا لغنتكد אָת־לִב־פּרִעֹה נְאָתַקּיף יָת לְבָּא דְפּרָעֹה

they did so. know that I am the Lord. And host; and the Egyptians shall sid Ils noqu bas, dostsal noqu them; and I will get Me honour heart, and he shall follow after And I will harden Pharaoh's

אָנוַ_וֹאָבֹאָל מָהָּבַּבְנוּ: מַת־נָאַת עַּשְׁינוּ בְּי־שִׁלַּחָנוּ נְהַבְּבְיוֹלְ אֶלְ-הָלְם נִיּאָמֶרוּ معدمد بريوا أيبرقه جكد هرنا וּנֹינּג למֹלְשׁ מֹאֹנִים כָּי בַּנַע

נמָבאָל מפּנַלְעַוֹּלָאִ: הֹבֹוֹלֹא אָנוֹ הַבַּעוֹלָא וֹנו KĖX FĒFUT ĹŒĠĿĸĽĸ אָבוּ אָזַלְ הַמָּא נֹאַטַּוֹבַפּוּ נאטטנא למלקא דמצרים

let Israel go from serving us? this we have done, that we have people, and they said: 'What is servants was turned towards the beart of Pharaoh and of his that the people were fled; and the

And it was told the king of Egypt

- האש משלים לעמוד הענן, שער שלא ישקע זה עולה זה (שבת כג:): (SS) לא ימיש. הקצ"ה את עמוד הענן יומה ועמוד האש לילה, מגיד שעמוד הענן משלים לעמוד האש ועמוד
- ζτιία <u>Γί</u>φέζα (φιις ιε' cr): לפני בעל צפון. סוא נשאר מכל אלהי מלרים, כדי להמעומן, שיאמרו קשה יראמן (שם), ועליו פירש איוצ מַשְׁגִּיא שם שנעשו שם בני חורין (מכילחא בשלח פ"א), והם שני פלעים גבוהים וקופים, והגיא שביניהם קרוי פי הפלעים: כמו שנאמר ואמר פרעה לבני ישראל וגוי: - וידונו לפני פי החירוח. - הוא פימוס, ועכשיו נקרא פי המירוח, על (2) וישבו. לאמוריסס, לגדמלריס היו מקרבין כל יוס השלישי, כדי להמעומ את פרעה, שיאמר מועיס הס בדרך,
- לגאם ממנו ולהיכן ילכו: (מסלים פד, ו), מְּבְּיִי נְּקְבֹוֹת (חֹיוֹב בת, יא), נְבְּבֵי יֶם (שם לת, מו). נבכים סס, כלואים סס במדבר, שאינן יודעין אָמֶרִי לִּי קְׁחִי הוּחׁ (ברחֿשית כ, יג), חֿמרי עלי: − נב⊂ים הם.− כלוחֿים ומשוקעים, ובלע"ז שיר"יר כמו בְּעָמֶק הַבְּבָחֹ (3) ואמר פרעה. כשישמע שהס שְׁבִּיס לחמוריהס: לבני ישראל. על ניי ישראל. וכן ס'יִנְּמָס לְבֶס, עליכס.
- אל כודפינו, אנו לכיכים לברוח, אלא אמרו אין לנו אלא דברי בן עמרס (שם): וממנו המחילה הפורענום (מכילחה פ"ה): ויעשר כן. להגיד שבחן ששמעו לקול משה, ולה המרו היהך נחקרב אַלהִים (מהלים עו, דב), ואומר נודַע ה' מִשְׁפֶּט עָשָׁה (שׁם טִ, יו): 🗈 בפרעה ובכל חילו. – הוא המחיל בעבירה בל נֹשׁמֹלּבֹלְמֹּי נִשׁמַלבּאָמֹי נִתְבַּאֹמֹי וִדִוּ, (ימוקלל למ, כבכג), ומומר שָׁמֶשׁ שִׁבַּר רָשָׁמִי, וַמַמר כך נֹדָעַ בִּיסוּדָס (+) ואכבדה בפרעה. כשקקל"ס ממנקס בכשעיס שמו ממגדל ומסכבד, וכן סום לומר וֶנָשֶׁפְּשָׁי הֻפֹּוֹ זנוי, וחֹמר
- וראו שאינן מוזרין למנריס, באו והגידו לפרעה ביוס הרביעי, ובחמישי ובששי רדפו אחריהם, וליל שביעי ירדו ליס, (a) ויוגד למלך מצרים. פֿיקְמיּרִיןְשלח עמסס (מכילחה פ"ה), וכיון שסגיעו לשלשה ימיס שקבעו לילך ולשוב,

- देवा यदाः ³ נְיֶּאְסְׁר אָת־רְכְבְּוֹ וְאָת־עַמִּוֹ וְשָׁמִּיס יָת רְתַבֵּיה וְיָת עַמֵּיה
- هزے۔ کہٰٰٰ۔ أَحُم تَآثَد مَجُنَّات لَهُمْ هُمَا خَيَادًا لَحِم نَعْدَةً. וּיּשָּׁה שֵׁשִׁ־מֵאָוֹת הֶלֶבֶל בְּחְוּר וּדְּבָר שֵׁית מְאָה רָתִבִּין
- יְצְאֶים בְּיָד רְמֶה: خُدْر نَصْلَهُم بَكُرْدُ نَصْلَهُم خُدْر نَصْلَهُم بَكْدُر نَصْلَهُم מָלְשׁׁ מֹאֹנְוֹם וֹוּבְּעֵּשׁ אַשְׁבֹּי מּלְכֹּא בּמֹאָנִוֹם וּנִינִשׁ בֹּטִּר וַנְחַזַּל יְחַנְּח אָת לֶב פּּרְעֹה וְחַפֵּיף יִי יָה לִבָּא דְפַּרִעֹה
- تزير بإذا: إيريرُا وَلَ قِيرَ فِي رَبَارِينَ كَفِيرٌ، اهْدَفَائِرَ، الإِفْدِائِرَةُ فَا خْطِ عِنْ لَكُدَ قَلْمِنَا نَقْلَشُنَا لَيْمُ خَمِ عِنْمُنَا لِنَادًا قَلْمِنا שני וַנַּשְּׂיגוּ אַוֹּקְם חֹנָים עַלְ־הַנְּם וְאַדְּבִּיקוּ יָהְחוֹן כַּד שְׁרַן עַל וּנְרַבְּפָּנִ מְאַבְנִם אַנַוֹרֵנְטָם נּרָדַפּנִ מִאָּרָאָנִ בַּעָרֵנִעוָן
- \$4_!!!! מאָר נִיּגְּהְּלֵנִּ בְּנֵירִימְּבְאָּלְ נְבְּטִילִּי לְטִבְּאִ נִוֹּהְכִּנִּ בְּנִּ מאָבוֹם וּמָמַ אַנְבוּנְיִם נֹגִירָאִנְ מִאָּבָאָּנִ ' לַּמְּלָנִן בַּעַבִּינִינְן ס יִשְׂרְאֵל אָת־עַינֵיהָם וְהַנָּה יִשְׂרָאֵל יָת עַינֵיהוֹן וְהָא ופּרְעָה הִקְרָיב וַיִּשְׁאַלְ בְנֵיך ופּרְעֹה קְרֵיב וּוְקַפּוּ בְּנֵי

- ליבוו ממון גל כילביון:
- נפקין בריש גלי:
- טובלא בלבם להול אפון:
- נמְבֹאָץ בֹּבִם נֹנֹ:

- and took his people with him. And he made ready his chariots,
- Egypt, and captains over all of 7 chariots, and all the chariots of And he took six hundred chosen
- Israel went out with a high hand. of Israel; for the children of and he pursued after the children heart of Pharaoh king of Egypt, And the Lord hardened the
- Baal-zephon. Deside Pi-hahiroth, in front of them encamping by the sea, and his army, and overtook of Pharaoh, and his horsemen, them, all the horses and chariots And the Egyptians pursued after
- out unto the LORD. and the children of Israel cried them; and they were sore afraid; Egyptians were marching after their eyes, and, behold, the the children of Israel lifted up And when Pharaoh drew nigh,
- זֶס לְניי לְמִיהַשׁׁ, ועכשיוי נספכו לרדוף אחריסס צשביל ממונס שסשאילוס: _ מעבדנו. מענוד אוחנו: שסרי אמר לסס קומו פְּאוּ מִמֹּוךְ עַמִי (שמוח יב, לא), ונספך לבב עבדיו, שסרי לשעבר סיו אומריס לו עַד מָמַי יִסְיֶס בשחרית אמרו שירה, וסוא יום שביעי של פסח, לכך אנו קורין השירה ביום השביעי: ויהפך. נספך ממה שהיה,
- שיצמר, מֿני מֿשוק עמכס צמלק, שנממר מֻׁמַבֶּק שְׁלָלִי: אקדים לפניכם, שנאמר ופַרָשֹׁה הַקְרִיבּ, הקריב עלמו מיהר לפני מיילומיו, דרך שאר מלכים לימול ביוה בראש כמו ממוננו ושלמנוס, בואו עמי, ואני לא אמנהג עמכס כשאר מלכים, דרך שאר מלכים עבדיו קודמין לו במלממה, ואני (6) ויאסר אח רכבו. סוא בעלמו (מכילמא פ"א): ואח עמו לקח עמו. מְשָׁכָס בּדבריס, לקינו ונעלו
- כטכנומו: שמעין אומר, כשר שבמלרים הרוג, מיז שבנחשים רליך אם מוחי (מכילחא פ"א): ושלשים על כלו. שרי לבאות ואס מאמר מָשֶׁל ישראל, והלא נאמר וְגַּס מִקְנֵנוּ יֵלֵךְ שִׁמֶנוּ (שׁס י, כו), מָשֶׁל מי היו, מהירא את דבר הי, מכאן היה רבי כל שאר הרכב, ומסיכן היו הבהמוח הללו, אם מאמר משל מלרים, הרי נאמר וַיְמָח כל מְקְנֵה מִנְּרָיִם (שמוח על, י), (ד) בחוד. נצחרים, צחור לשון יחיד, כל רכב ורכב שצמנין זס סיס צחור: וכל רכב מצדים. ועמסס
- גצוסה ומפורקמת (מכילתא פ"א): (8) ויחוק הי את לב פרעה. שהים מולם אם לרדוף אם לאו, ומוק את לב ורנה. בנבורם
- שֶׁל בַשְּׁקְוֹס אֲשֶׁר עְמֵר שֶׁס (ברחְשׁיִת ימ, כו). בינחק, לֶשׁוּח צַּשְׁרֶס (שס כד, פג). ביעקב, וַיִּפְבַּע בַּשָּׁקִוֹס (שס כת, יח): השמים לעזור למלרים (מנחומל בשלח יג): ויצעקו. מפשו לומנום לבותם (מכילמל פ"ב). בלברהם הול לומר, עמסס: נסע אחריהם. בלב אחד כאיש אחד. דבר אחר וסנס מלריס נוסע אחריהם, כאו שר של מלריס נוסע מן (10) ופרעה הקריב. היהלו לכמוצופרעה קרג, מהו הקריג, הקריצ עלמו ונמחמן לקדם לפניהם, כמו שהמנה

מִמָּגַבוֹם: יאָע הֹמָוֹע בָּנוּ לַעוִבּּיאָנוּ לְאַנְיִטְ בַּמִּבְׁבַ בַּמְבַ בְּמָבִי בְּמָבִי בַּמָּבִבּי מָאַ בָּא رَّهُ مِنْ اللَّهُ مِنْ الْمُوْجِرُ، لِيُوْلِهُ خِطِيْهُ لِيَطِيدُ لِيَوْلِهِ لِيَطْهُمُ لِيَطْهُمُ الْمُعْمُ

ממשנו במבבר: מוְב לְנוּ מֹּבִיב אָנוַ מֹאֹנְוֹם ממוני וֹלֹמֹבְבַבַ אָנַעַ מִאַבַנֹים בַּנַ בו אֹבֶוֹשׁ בֹמֹגֹבוִם בַאמֶּב עַוֹבֹב

לְבְאָעָם מִּנְרַ מַּרַ־מִּנְלֶם: אָת־מִצְּרַיִם הַיּוֹם לָאִ תֹסָפוּ לכם בווָם כָּוּ אַמֶּר בֹאִיטִּם אָם בְּשׁׁבְּי בְּשׁׁבְּי בְּשׁׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁבְּי בְּשִׁב פּ אַל־הִירְאַרְ הָהְיַצִּלִּ הְרְאַלְ הִדְּחֵלִין אָהְעַמַּדִי נְחֵזוֹ נְת は没に

וֹמְּבֹאָב וֹנִפֿמנִי نغَمْمُوا هُجُرِّ، لَـقُل هُجِ ـفَدَر غَجِينَك مَوْ אַנישּׁר יְהְנְְּה אֶל־מֹשֶׁה ְטַה־ וַאֲמָּר יִיְ לְמִשֶּׁה קּבֵּילִית בילים

> **くぶらせいびな** במהבום שלבנו למהבום בכנשלא

בְּמָרְבְּרָא: בׁוֹפֹבְע וֹט מֹגַּבְאָׁ. מִצַּוֹמִיט XĽ، ダロ מְבוַע מִנּוֹא וֹנפֹבְע נִע けれれていロ נולא־זָר הַבְּבֶר אָשֶׁר בְּבְרָנוּ הַלְאִ בֵּון פְּהָנְמָא בַּמִלְּנִלְנָא

בְּלְבָּא: מיספין למחזיהון עוד עד זְהְ מִצְּרְאֵי יוֹמָא דֵין לָא וְמֹא בוּוֹ אַבוּ בַּעַוֹינוּוּן פּוּבׁלוֹא בּייִ בִּיעַבּיר לְכוּוֹ אָלְ-הַמְּם נְאָמָר מִמָּה לְאַ

نهد لام داه داد:

bring us forth out of Egypt? hast thou dealt thus with us, to die in the wilderness? wherefore Egypt, hast thou taken us away to Because there were no graves in And they said unto Moses:

wilderness. than that we should die in the for us to serve the Egyptians, the Egyptians? For it were better Let us alone, that we may serve spoke unto thee in Egypt, saying: Is not this the word that we

them again no more for ever. the Egyptians to-day, ye shall see to-day; for whereas ye have seen which He will work for you the salvation of the LORD, Fear ye not, stand still, and see And Moses said unto the people:

And the Lord said unto Moses:

speak unto the children of Israel,

15 Wherefore criest thou unto Me?

that they go forward.

- פלינלק"ה דינו"ן פושי"ש: (11) המבלי אין קברים. וכי מחמח חסרון קבריס, שאין קבריס במלריס ליקבר שס, לקחמנו משס. שיפו"ר
- הימים־ב יח, כו) שלקום שלשוב: וכן מי יפן מוסי (שמואל־ב יט, יט) דאבשלוס, שאמוח. כמו לִיוֹס קוּמִי לְעַד (נפניה ג, ח), עַד שׁוּבִּי בְּשֶׁלוֹס (דברי ימרו ברש"י פפוק פן יפרוץ) היה נבאר ממיממנו, עכשיו שנקוד בשורק, נבאר מאשר נמוס. וכן מי יפן מומנו, שנמום. מאשר נמום, ואס סיס נקוד מלאפו"ס, (ר"ל מול"ס, כנודע לבעלי דקדוק שקראו מול"ס מלאפו"ס, ועיין לקמן פרשם (12) אשר דברנו אליך במצרים. וסיכן דברו, יבֶּסְ סִישְבַּינִסְ וִיִּשְׁפּוֹמ (שמוחס, כחמכילחת פ"ב): ממוחנו.
- מוסיפו עוד: (13) כי אשר ראיחם את מצרים הר. מס שרלימס לומס לינו ללל סיוס, סיוס הול שרלימס לומס ולל
- (14) ד׳ ילחם לכם. נשנילכס, וכן פִי ס׳ נְלְמָס לְמָס, וכן מָס לָמֵל מְּרִינּון (מֿיונּ יג, מ), וכן וַמַשָׁלָר דְּצָר לִי (נרמשׁימ
- וסאמונס שסאמינו בי וילאו, לקרוע לסס סיס (מכילמא פ"ג): יא): דבר אל בני ישראל ויסעו. אין לסס אלא לימע, שאין סיס עומד בפניסס, כדאי וכות אבותיסס, וסס, נמונין בלרס. דבר אמר מס מלעק אלי, עלי סדבר מלוי ולא עליך, כמ"ש לסלן, על בָּנִי וְעַל פֹּעַל יָדִי מְּנַגְיִנִי (ישעיס מס, (EI) מה חצעק אלי. למדנו, שסיס משס עומד ומחפלל, אמר לו סקנ"ס, לא עח עחס לסאריך בחפלס, שישראל

لْنْكُهُ، كُنْدَ نَشِكُمْكُمْ خُنْيِكُ لَانْكَ الْنَيْمُرِيا خُنْدَ نَشِكُمْمْ خُنِي نَشَهُ

שוקו לבללו ולפנאו: וֹאָנִי עַנְנִי מִעַזַּלְ אָעַ־לֶב

וֹנֹבְמֹנִ מִאַבְוֹם כֹּנַאַנָּ נִבוֹנִי וֹנִבַמוּן מִאָבֹנִאָּ אָבוּנִ

מפּנוּעָם ווּגֹמַע מאַטַבוּעָם: מַאַּטַבונטַם נּיַּסָּת הַּמָּנִּר טֵבְּנָן خفتر مَنتَتَك نَهُدُهُم تَنْكُكُ يرقع يرظيه بهرئنات ببكائر ببعد يرظهجه درز وبدود

וֹלאֻ-פֿוֹנֶד זֹנִי אָלְ-זִנִי כּֿלְ-וְתַּחִשֶּׁרְ נֵיָאֶר אָת־תַלְּיֵלְה oz מַבַוֹלַב יִמְבַאָב וּנִבַּי בַבְּקַ נַנְבְאָ בַּנְן מַחֲנָה מִצְּבְוֹם נְבֵּין

고합:□: אָנַרַ בַּוֹם בְבַבַוֹבְבָּר וּיִּבְּקְעָה קדים עוּהוֹ בָּל־הַלַּיָלָה נַיָּשָׂם ב נַינֶלֶבְ יְהְנְהַ וּ אֶת הַבְּׁם בְּרִיּתַ וַנְּט מֹטֶּה אָת־יָדוֹ עַל־הַנָּם

بْعُمَّات بَرِت هِلَّا ثِنَوْلًا بِهُمَ فَأَذُ بِمَ النَّهِدِ بِهِرَاتِ بِهِرَاتِ

iţĠĹ@ſŢſ: יבכל משרימיה ברתכוהי בְּטִבוּעוּן וֹאָטִוּפֿר נאָלא הַאָלא מִנַפֿוּ

ישְּׁרָא מִבְּקְרָירון: המובא בהללא כו שבטירון スロダブ מבשביעון בים מהָבולא בּוֹהָבֹאָל

I.l Ślư I.l ĒG Ś.Ś.X: כל ליליא ולא אָטַלַרָני **Ċ**は充し%、 بذنهتة ثتد בוֹמִבֹאַל וֹבַוֹנִי הֹּלָנֹא וֹשַבֹלִא بڌرا はほじいばめ ڐڔٳ はなし、「はメ

וֹאִטִבֹוֹמוּ מֹוֹא: וֹמָא וֹבַבּר וֹנִ נְטִ וֹמָּא בַּרוֹיִם וַאָּרִים מֹשֶה יַת יָדִיה עַל

> the sea on dry ground. Israel shall go into the midst of and divide it; and the children of 16 stretch out thy hand over the sea, And lift thou up thy rod, and

chariots, and upon his horsemen. sid noqu ,120d sid Ils noqu bas get Me honour upon Pharaoh, shall go in after them; and I will hearts of the Egyptians, and they And I, behold, I will harden the

upon his horsemen.' Pharaoh, upon his chariots, and gotten Me honour upon that I am the Lord, when I have And the Egyptians shall know

behind them; from before them, and stood and the pillar of cloud removed removed and went behind them; before the camp of Israel, And the angel of God, who went

not near the other all the night. by night there; and the one came darkness here, yet gave it light and there was the cloud and the Egypt and the camp of Israel; In dir came between the camp of

the waters were divided. and made the sea dry land, and strong east wind all the night, caused the sea to go dack by a hand over the sea; and the LORD And Moses stretched out his

(10) ויבא בין מחנה מצרים. משל למסלך בדרך ובנו מסלך לפניו, באו לסמים לשבוחו, נעלו מלפניו ונחנו סאש, לא נסמלק סענן כמו שסיס רגיל לססמלק ערבית לגמרי, אלא נסע וסלך לו מאחריסס, לסמשיך למצריס: שעה, אם להנגל אם להאבד עם מזכיים: – ויסע עמוד העגן. - כשחשיכה, והשלים עמוד הענן את המהנה לעמוד מקום סוא אומר מלאך סי, וכאן מלאך סאלסים, אין אלסים בכל מקוס אלא דין, מלמד שסיו ישראל נמונין בדין באומס (91) וילך מאחריהם. להצדיל בין מחנה מלרים ובין מחנה ישרחל, ולקבל חלים וּבְּלִיִּ מְשֶׁרְחֹוֹח של מלרים. בכל

ממנה (מכילמא פ"ד): לישראל, וסלך לפניסס כדרכו ללכת כל סלילס, וסמשך של שרפל ללד מלריס: - ולא קרב זה אל זה. - ממנס אל מְרְנַּלְמִי לְמֶבְיִס קְמָס עַל וְרִיעֹמִיו (סִושׁעים, ג): ייהי הענן והחשך. למזריס: ייאר. עמוד סאש את סלילס לאחריו, בא ואב מאחריו, נחנו לפניו, באו לסטים לפניו וואבים מאחריו, נחנו על זרועו ונלחם בהם. כך וְאָנִבִּי

מְימִינָם יִמִשְּׁמִאָלֶם: בּיַבְּשֶׁת וְתַמָּיִם לְהָם חוֹמָת בִּיבָשְׁמָא יַמִּיָּא לְחוֹן שׁוּרִין تَنْجُهِ خُتْرَ نَشِلَهُم خُنْبِكَ يَتَنُكَ لَمُعْرِهِ خُتْرَ نَشِلُهُمْ خُبْرَ نَشِعُ

מיַמִינְהוֹן יִמִשִּׂמָאַלְהוֹן:

لَحُكُرُ بَطْلُهُمْنَ \$ُجِلَالِكُ لَازْتَ: لَيْحَيِنَ، بَطْلُهُ: لَيْحَيْنَ، بَطْهُ: אַחַביהֶם כַּל סַוּס פַּרְעָּה בִּתְבִיהוֹן כֹּל סוּסָנָה פַּרְעָה מְצְּרָוֹם נִיְבָּאָנִ יַרְבַבּנּ はれしゃい

מַחַנָּה מִצְּרֶים: בְּעַמִּיִר אָשׁ וְעָּגְן וַיְּהְים אָת וְעַנְּאָ וְשָּׁנִּישׁ וְת מַשְּׁרִיהָא וּנְהִי בְּאַשְׁמְנְבֵים תַּבְּבֶּר נַיִּשְׁבֵּוֹב

בְּטִבְּבַאַנְאַנִי במגואי בעמודא דאישקא لظفلاخد **く**点点にごめ تثثث けばむしょ ΧĠĹΧ

ಕೆದನೆದೀರ: (ಡ) נלטֶם מצְרַיִם אָנוֹסָהוֹ מְפְּנֵנִי יִשְׂרַאֵּל יַאַמִרוּ מִצְּרָאֵי נִעְרוֹל מִן SZ [[[ÜÜÜLL

לבלון במגבום: גבורקא דין דעבר להון לְנֵים מֹנִם ישְׁנָאֵלְ אָנִי נִאְ נִיאָ בּבְבַרָרָת וַנְּאָמֶר וּמְרַבְּרִין לְחוֹן בִּהְקוֹ

لَمْد_ فَلَهُ..: עַמָּנִים מַּלְ-מִצְּרָנִים מַּלְ-רַכְּבָּוֹ מִלְ מִצְּרָצִּי מַלְ רַמִּבָּיִהוֹן دد،ه، عُنانِئَكُ مَا لِنَافِ الْمُشَدِّدِ نَدُكُ مَا نَشِهِ الْسَادِيا مَنْهِ ניְאַמֶּר יְהְנְׁהַ אֶּלְ מֹשֶׁה נְמֶה נָאֲמַר יְיָ לְמִשֶּׁה אֲבִים יָה

וֹנְּסֹר אָט אָפֿן מּוֹבְפַׁדְטָׁיִנ וֹאָמָּב, נִט עּלְנָּכְ, וַטפּֿנִינְוֹ

horsemen. their chariots, and upon their back upon the Egyptians, upon And the LORD said unto Moses:

right hand, and on their left. were a wall unto them on their the dry ground; and the waters into the midst of the sea upon And the children of Israel went

horsemen. horses, his chariots, and his midst of the sea, all Pharaoh's went in after them into the And the Egyptians pursued, and

Egyptians. discomfited the host of the of fire and of cloud, and the Egyptians through the pillar looked forth upon the host of morning watch, that the Lord And it came to pass in the

sea, that the waters may come Stretch out thy hand over the them against the Egyptians.

Israel; for the Lord fighteth for

said: 'Let us flee from the face of heavily; so that the Egyptians

wheels, and made them to drive

And He took off their chariot

- סְגָס בְּרִיּמוֹ סַקַּשְׁס בְּיִּוֹס קַדִיּס (ישעיס כו, מ): וי⊏קעו המים. כל מיס שנעולס (מכילמה פ"ד): פְּרוּתַ מְדִיִּט מְׁפִיצֶּס (ירמי' ימ, יו), יָבֹח מְדִיִס רוּתַ ס' (הושע יג, מו), רוּתַ סַּקְדִיס שְׁבֶּבֶךְ בְּלָב יַמִּיִס (יתוקחל כו, כו), (IS) ברוח קדים עזה. זרום קדים שסים עום שזרוחום, סום סרום שסקז"ס נפרע זס מן סרשעים, שנחמר
- (ES) כל סוס פרעה. וכי פום אחד היה, אלא מגיד שאין כולם חשובין לפני המקום אלא כפום אחד:

لَمْح فَلَشِينِا:

- הרעשת קול הוא, וזה אב לכלן, וַיַּרְשֶׁם ה' בְּקוֹל בֶּלִוֹל וּגו' עַל פַּלְשָׁפִּיס וַיִּהְמֵּם (שמואל־א ז, י): בלע"וערבבס, נעל שְּנְנְיוֹת שלהס. ושנינו בפרקי ר' אליעור בנו של ר' יוםי הגלילי, כל מקוס שנאמר בו מהומה, במימ, ועמוד אם מכסימו, ומלפי קוקיהם משחממות (מכילחא פ"ה): ויהם. לשון מהומה, אשמורד"ימון הוא לשון הבמה, כמו שָׁבֵה צַפִּיס (במדבר כג, יד), לְמַקַל מְבוּמָה: 🗈 בעמוד אש ועגן. עמוד ענן יורד ועושה אומו אשמורם, וזסו שמרגס אונקלום מַמְרַם: וישקף. ויצמ, כלומר פנה אליהס להשמימס. ומרגומו וָאָשָּׁהָבֵי, אף (ברכום ג.). ואומר אני, לפי שהלילה חלוק למשמרום שיר של מלאכי השרח, כם אחר כם לשלשה חלקים, לכך קרוי (24) באשמרה הבוקר. שלשם מלקי סלילס קרוין אשמורם, ואומס שלפני סבקר קורא אשמורם סבוקר
- שאלו לוקים על סיס, כך לוקים אומם שנשארו במנרים: מי (גו) ישל בשל ויניסגסו בכבדום: בלחם להם במצרים. במלרייס. דבר אחר במלריס, בארן מלריס, שכשס ממפרקין: וינהגהו בכבדות. בסנסגס שסיא כנדס וקשה להם, במדה שמדדו וַיַּכְבָּד לָבֹּוּ הוּאַ וַעַבְּדָיוּ (שמות (25) ויסר את אופן מרכבותיו. מכח האש ישרפו הגלגליס, והמרכנום וגררום, והיושנים נהס נעיס ואנריקן
- (32) וישובו המים. שוקופיס ועומדיס כחומה, ישובו למקומס ויכסו על מלריס:

9

מגלנם בנוע בנם: לְפַּרְאָטִׁן וּנְנְעָּרְ יְּחְלָנִי אָרִר לְפַּרְטִנִיהְ וְאָנִּיִם וֹנִ יִנִי ומֹגַב'ום رح رَبُّهُ لِلَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّالِي اللَّا اللَّاللَّا الللّلِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ الللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّل ريق ظڜَّه چِمَـرِبُان قِحُــرَبُو رِهِرَــم ظڜِم بِم بِينه قِحَا

☆□∟: בַּיָּם לְאַ־נִשְׁאַר בְּהֵהֹ עַדִּׁ־ בְּיִמָּא לָא אִשְׁהְאַר בְּחֹוֹן עַר אחר. עַניל פּרָשׁׁה הַבְּאָים אַחֲרֵיהָם פּרִשׁה , דְּאָלָשׁ בְּהָרֵיהֹוֹן عد لأثركر لْمُن لَقْلْهُم لَحْرِ الْنُن قَلْمَنْهُ لَجْدِم مَمْلَائِن וֹנְמֵּבׁוּ עַמִּנֹם וֹנְכַסַּוּ אָעַ וֹטִבוּ מִנֹא וַשַׁפּוּ נִע בַעַבּנֹא

מומונם ומשמאלם: कृतान पश्च प्राव्याच देवव पर्वेत بختر نهْدهْم بأخرد حَيْجَهُد رَخِيرً

שְׁכַּת הַיָּם: <u>ַּיִּמְּבְׁאֵ</u>ׁלְ אֵּטִבְּמִּגְּבְוֹם מֵט מַּלְ- וַנְחַזָּא וִמְּנְאֵלְ זִט מִגִּבְאֵּנִ ه نَشِلُمُكُمْ مَنْكُ مَمَّلُنُكُ لَنَّلُمُ نَشِلُمُ مَنْكُم لَيُمَمَّلُمُ וַלְּוֹשָׁע יְהְוְּה בַּיִּוֹם הַהָּוֹא אָתְר וּפָּרַק יָיִ בְּיוֹמָא הַהוּא יָת

なけだ: (ほ) יְחְוְהַ נַיְאֲמִינוּ בַּיחוָה וּבְמֹשֶׁה בּמֹגַנִים וּוֹוֹנִאַנִּ עֹמֹם אָעַ_ בַּנְרְלֶּרְ אֲשֶׁר מְשֶׁר יְהְנָּרְ רַבְּּהָא בַּנְבַר יִי בְּמִצְרְאֵי ڒۺڶڰ۪ڂ

לְמִים לְתוּקְפָּיה וּמִצְּרָאֵי עָּרְקִין

بظۇڭلال: wrr'l מיַמינהוֹן בּׁנַבּמִשׁא בּעַ נַמָּא נַתַּנָּא

מְיְהִין עַל בֵּיף יַמְּא:

וְבְנְבְיֹאִוּת מֹשֶׁה עַבְּדֵיה: ובומונו למומלא בוז יבוולו עמא אָּטַ ַהַיָּרָ וֹבִוֹא יִשְּׁרָאֵל יִט וֹּבוּרַט יִדְא

·602 980d For brevity, all notes of breaks in the Song of the Sea are omitted. For the proper formatting for this passage, see

> in the midst of the sea. LORD overthrew the Egyptians Egyptians fled against it; and the anorning appeared; and the returned to its strength when the hand over the sea, and the sea And Moses stretched forth his

so much as one of them. into the sea; there remained not Pharaoh that went in after them horsemen, even all the host of covered the chariots, and the And the waters returned, and

and on their left. anto them on their right hand, sea; and the waters were a wall edry land in the midst of the But the children of Israel walked

sea-shore. Egyptians dead upon the Egyptians; and Israel saw the 30 day out of the hand of the Thus the Lord saved Istael that

Moses. the LORD, and in His servant the Lord; and they believed in Egyptians, and the people feared which the Lord did upon the And Israel saw the great work

כך היו עולין ויורדין ומשמברין ביס, ונמן הקב"ה בהס חיות לקבל היסורין: ויגער. וַשַׁנִּיק, והות לשון מרוף ומטורפים ורלין לקראם המים: - ויגער ה'. - כאדם שמוער אם הקדירה והופך העליון למטה והמחמון למעלה, (TS) לפנוח בקר. לעם שסצוקר פונס לגלו: לאיחנו. למקפו סרלשון: נסים לקראחו. שסיו מסוממיס

(82) ויכסו אח הרכב וגרי לכל חיל פרעה. כך דרך המקרמום לכמוב למ"ד ימירה, כמו לכל בּלִיו פַּעֲשֶׁה בלשון ארמי. והרבה יש במדרש אגדה:

(30) וירא ישראל אח מצרים מח. שפלען סיס על שפחו, כדי שלל ילמכו ישראל, כשס שלנו עוליס מלד זס,

לשון יד ממש סן, וסמפרשו ימקן סלשון אמר ענין סדבור: (12) את היד הגדולה. אם סגבורס סגדולס שעשמס ידו של סקב"ס. וסרבס לשונום נופלין על לשון יד, וכולן כך סס עולין מלד אמר רמוק ממנו, וירדפו אמרינו:

וְרְכְבְוֹ רְמֶבִוּ בַּיָּם: לַיהוָה בִּי־גְצָּה גָּצָּה סָּוּס עא אָת־הַשִּׁירֶה הַוּאִת לִיהְנָה יָה חּוּשְּבְּחִהָּא הָדְא קֵּדְם יִיָּ

אָבְעַׁי אַבּׁי וֹאַרְמָמֶנְעוּ:

שולפו לשומבטטו גטולא סוסוא וֹבַבְביע בַמָא בַוֹמָא: หีเป๋นี้เ๋ล โห้เลเน๋ล ๒.๘.๒ บัเล שבר אַנוּ אַנוּ אַנוּאַ הַב נאמרו למימר למּבּח וֹנוִבוּ אַנ יְשְׁיר־מִשְׁה וּבְנֵי יִשְׁרְאֵל בְּבֵן שְׁבַּח מִשְׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

נאַפַלַח קַרְמוֹהִי: ליה מקדש אֶלְהָא דַּאָבְהָהָיוּי غَطْدِين الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِينِ الْعُجْدِي <u>וֹן אֶמַר בְּמִימְרֵיה וַהָוֹר לִי</u>

> his rider hath He thrown into is highly exalted; The horse and will sing unto the Lore, for He the Lord, and spoke, saying: I children of Israel this song unto Then sang Moses and the

God, and I will exalt Him. will glorify Him; My father's salvation; This is my God, and I song, And He is become my The Lore is my strength and

יְרָסְ מָבֶן פִּנְּמָשׁ (מיוד למ, ו), מלמעלס למעס: כא). ומדרש אגדה, כמוב אחד אומר רמה, וכמוב אחד אומר ירה, מלמד שהיו עולין לרוס ויורדין לחהום, כמו מִי מעלין אופס לכוס ומוכידין אופס לעומק ואינן נפרדין: רמה. השליך, וכן וּרָמֶיו לְגוֹא שַׁפּוּן נוּרֶא (דניאל ג, עוד יש בו מוספת, ולה כמדם בשר ודס, שמקלפין הומו והין בו: - סוס ורכבו. - שניסס קשוריס וה בוה, והמיס לי לישועה, ס' היש מלחמה ה' שמו, וכן כולם. ברש"י ישן). דבר החר כי גאה גהה, על כל השירוח וכל מה שהקלם בו, של ידי וולמו נופל בו לשון גאומ, כמו כי גַּאוֹם עָשָׁה (ישעיה יב, ה), וכן כל השירה ממלא כפולה, עוי וומרת יה ויהי ודס לעשות, כשהוא נלחס בחבירו ומחגבר עליו, מפילו מן הסום, וכאן סום ורוכבו רמה ביס, וכל שאי אפשר לעשות אינו יכול לישבו בלשון סוס: - בי גאה גאה. - כמרגומו. (דבר אמר, בא סכפל לומר שעשה דבר שאי אפשר לבשר ַ אֲשֶׁר יִפְיֶס סֶעְּנָן, לפּי שקן דבר סהווה חמיד, ונופל בו בין לשון עמיד ובין לשון עבר, חבל זה שלה היה חלה לשעה, ַכשׁאָר דִּברִיס הַנכּחַבִּיס בּלשׁון עַמִיד וּסְן מִיד, כגון פְּבָּס יַעֲשֶׁה חָּיּוּב (חֿיוב חֿ, ה), עַל פִּי ה' יַמֲנִוּ (בֹמַדְבֹר ט, כג), וָיֵשׁ למחיים המחים מן החורה, וכן בכלן, חוץ משל שלמה שפירשוהו בקש לבנות ולה בנה. ואין לומר וליישב לשון הוה שבקש לבנות ולה בנה, למדנו שהיו"ד על שם המחשבה והמרה, זהו ליישב פשומו. הבל מדרשו המרו רו"ל, מכהן רמז יִשְׁרָפֻׁל (במדבר כח, יו), פירש חֿחריו עַלִי בְּמַר עָנוּ לְם. חָׁו יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בָּמָה (מלכים־חֿ יחֿ, ו), פירשו בו חכמי ישרחֿל לס'. וכן ביסושע כשכאס סנם, אמר לו לבו שידבר, וכן עשס, וַיּאֹמֶר לְשָׁינִי יִשְׁרֶבֶּלֹ. וכן שירת סבאר, שפתח בס אַז יָשִׁיר ַלְּבַּת פַּרְעֹה (תלכיס־הֹוּ, תֹ), השב בלבו שיעשה לה. הף כחון ישיר, המר לו לבו שישיר, וכן עשה, ויהמרו להמר השירה (I) אז ישיר משה. חוכשה סום, עלה בלבו שישיר שירה. וכן חוי יְבַבֵּר יְחִשֹׁעַ (יחשע י, יב). וכן וּבַּיִח יַשְׁשֶׁה

מראין אומו באלבע, ראחה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים: - ואנוהו. - אונקלוס מרגם לשון נוה, עוה שַאַען לו לומר. וַמַּשְׁר לֹחׁ שְׁס לְפֹּו מֶל דְּצַר ס'וַיַּעֲוֹבּ (שמוח מ, כח), סיס לו לומר עוב: זה אלי. בכבודו נגלס עליסס וסיו יְכֹלֶמ ס' וגו'יַיִשְׁמְשַס (צמדצר יד, מו), סיס לו לומר שחמס. וְסְמַבְּשִׁי מַבַּשְׁ שַּׁבֶּ וגו'יַנְמֶמוּ (שס לולו), ממו סיס יִשְׁבַׁשֶׁרְ בּיִשְׁבִּים בַּּהְבֵי, יְשִיבַּם וֹיִמְלְנַּ הְּלִימָם בְּמַבַּהָם (רברי הימים־ב י, יו), היה לו לומר מלך עליהם רחבעם. מִבְּלָמִי ֶּ מְּם קִירֹוֹת סַבּוִת מְבִּיב לְמִיכֶל וְלַדְּבִּיר וַיַמְשׁ צְּלְשׁוֹת מְבִיב (מלכים־ח ו, ה), היה לו לומר עשה ללעות מביב. וכן וּבְּגִי . אלסינו סיס לנו לישועס. ואל מממס על לשון ויסי, שלא נאמר סיס, שיש לנו מקראום מדבריס בלשון וס, ווס דוגממו, ימ). ולשון וומרם, לשון לא מְוְמִוֹר (ויקרא כה, ד), וְמִיר עְרִילִים (ישעיה כה, ה), לשון כסוח וכריחה, עוזו ונקמחו של וומרם דבוק סוא למיבם ס', כמו לְשָּוְרַת ס' (שופעיס ס, כג), בְּשֶּבְרַת ס' (ישעיס ע, ית), עַל דְּבָרַת בְּגִי סְמְדָס (קסלם ג, א), שֹכְנִי בְּחַבְּוִי מֶלַע (עובדיס חֿ, ג), שֹכְנִי מְנֶס (דבריס לג, מו). ווסו סשבח, עוי וומרם יס, סוחֿ סיס לי לישועס, ליישב לשון המקרם, שחין עזי כמו עוזי, ולה וזמרה כמו וזמרהי, הלה עזי שם דבר הוה, כמו הַיּשָׁבָי בַּשָּׁמָיִם (שם קבג, גקודס במעף קמ"ן, ועוד אין באחד מסס כמוב וומכמי, אלא וומכם, וכלס סמוך לסס ויסי לי ליצועס. לכך אני אומכ כוקי, מק מקי, על עולו, יסור עולו, כל כלו, ושלישיס על כלו. ואלו שלשה עזי וזמרמ, של כאן ושל ישעיה ושל מהליס, מלאפו"ס, כשסיא מארכם באום שלישים ואין השניה (בשר"א) בחטף, הראשונה נקודה בשרר"ק, כגון עו עוי, רוק נקוד שור"ק, ס' שִיי וּמְשָיִי (ירמים מו, יש), שִוּי בֻּלֶיךְ בְּשְׁמִבֶּה (מהלים נמ, י), וכן כל מיצה במ שמי הומיות הנקודה של לשון המקרה, שהין לך כמוהי בנקודמו במקרה, הלה בשלשה מקומות שהוה סמוך הלל וומרת, וכל שהר מקומות (ב) עזי וזמרח יה. מונקלום מרגס פוֹקְפִי וְמֻשְׁצַּמְפִי, עזי כמו עזי בעור"ק, וזמרם כמו וזמרמי, ומני ממס

- בַיַם_סיף: בּנֹם ומִבְעַר מֶּבְמָּנו מִבֹּמֹנ ְ מַרְכְּבָת פַּרְעָּה וְחֵילֹוֹ יְבֶה רַתַּכֵּי פַּרְעֹה וּמַשְׁרְיָחֵיה
- במְצוֹלְת בְּמוֹ־אֶבֶן: , क्रांद्रांत ڔ۫ۅڕڔڎ
- הְשָׁלַח חֲרָנְךְּ יאָבְלֵמוֹ פַּקִּשׁ: ל יבְרָב בְּאִוֹּדְ תַּהְרָם קָמֶיִרְ

ַנְמְינְהָ יְהָנְה הָרְעָץ אַנ<u>ְר</u>:

° וֹמְוּלִבְּ וֹעְנֵע דָּאָבְרֵוּ בַּכְּעַ

- ַּ רְהַנְהַ אֲנִשׁ מִלְחַמְּה יְהַנְה יָּ מְאַרֵי נִצְּחָן קַּרָבִּיָּא יִיִּ שְׁמִיה:
- אַמְבַעוּ בְיַמָּא דְסוּף: מבו לומא ימלער ילבוני.
- למומלוא כאבוא: לְבְיַרְיִ מְּהוֹמִיָּא חֲפוֹ עֲלֵיהוֹן נְחַתוּ
- יִמִּינְרְ יְיָ מְבַרַת סְנְאָר: זמולע וו אַעורָא פֿעולָא
- שָׁרצֵינוּוְ לדקמו על עמף שלחת يخفق بيظظك يتقلفتنا

- LORD is His name. The Lord is a man of war, The
- the Red Sea. his chosen captains are sunk in + hath He cast into the sea, And Pharaoh's chariots and his host
- went down into the depths like a The deeps cover them—They
- the enemy. hand, O LORD, dasheth in pieces 6 glorious in power, Thy right Thy right hand, O LORD,
- consumeth them as stubble. Thou sendest forth Thy wrath, it them that rise up against Thee; A excellency Thou overthrowest And in the greatness of Thine

סקדושס, אלא מוחוקם ועומדה לי סקדושס, ואלסוחו עלי מימי אבוחי: דּוֹדִי צַׁח וְשְׁדִּוֹס (שִיר סשִירִיס ס, מי), וכל סענין: אֵלְהִי אִבִי. סוח וס, וחרוממנסו. חלסי חבי, לח חני חחלת (ישעים לג, כ), לְנֵיִם לֹמֹן (שם סִם, י). דבר חמר וחניםו, לשון נוי, חשפר נויו ושבחו לבחי עולם, כגון מַס דּוֹדַךְ מִדּוֹד,

- בו כם למשום זו וזו: לרחס על ברואיו ולוון אם כל באי עולס, ולא כמדח מלכי אדמה, כשהוא עוסק במלחמה פונה עלמו מכל עסקיס, ואין אַלַיף בְּעֵס ס' לְּבָּמוֹת (שמואל־הֿ יו, מס). דבר אֿמר ס' שמו, אף בשעס שסוא נלמס ונוקס מאויביו, אומו סוא במדמו לְמִּישׁ (מלכיס־חֹ בּ, ב), לגבור: רֹֹר׳ שְמוּר. מלחמותיו לחׁ בכלי זיין, חׁלחׁ בשמו הוחׁ גלחס, כמו שחׁמר דוד וְמָלִכִּי בְּחֹ (3) הי איש מלחמה. בעל מלחמה, כמו קים נְשָמִי (רום ה, ג), וכל הים והישך מחורגמין בעל, וכן וְמָזַקְפָּ וְקִייִם
- שנעשה הים מימ, לגמול להם כמדתם ששעבדו את ישראל בתומר ובלבנים: אלא במקוס עיט, כמו עַבַעַּהַיְּ בְּיַוַן מָלּילָה (מהליס בַעַ, ג), וַיְּמָבַע יָרָמִיָּה בַּמָיִם (ירמיה לח, ו. מכילחא פ"ד). מלמד וסמי"ו משממש באלו במקוס המפעל: ומבחר. שם דבר, כמו מרכב, משכב, מקרא קדש: שבעו. אין עביעה (+) ירה בים. שַׁדִּי בְּיַמֶּׁם, שִדִּי לֹשׁון יכיים. וכן סום מומכ מוֹ יָלֹם יִיבֶּס (שמום ימ, יג), מו מִׁשְׁמְדָמָׁם מִּישְׁמְּדֵי,
- ומטורפין עולין ויורדין. בינוניס כאבן, והכשרים כעופרם, שנחו מיד: לסיות חולם כמ"ש): - כמו אבן. ובמקום אחר גללו כעופרם, ובמקום אחר יאכלמו כקש, הרשעים כקש, הולכים . המיס ויכם! אוםן. יכםיומו, אין דומה לו במקרא בנקודמו, ודרכו להיוח בנקודמו יכםיומו במלא"פוס (גס כאן מוכח יד), יַרְיַיַן מָדֶּשֶׁן בַּימֶך (מסליס לו, מ), וסיו"ד רחׁשונס שמשמעס לשון עמיד, כך פרשוסו, מבעו ביס מוף כדי שימורו (5) יבסימו. כמו יכסוס, וסיו"ד האמלעים יחירה בו, ודרך מקראוח ברך, כמו וּבְּקֶרֶךְ וְלֹאֹנֶךְ יִרְבָּיִן (דברים ח,
- בְּנֵי יִשְׁבְמֵל, צּשׁופּמיס (י, מ). (דבר חמר, ימינך סנחדרת בכח סיח משברם ומלקס חויב): ל), וְּנְבְּמִי יִּיס (ברמֹשִׁיִם (מֹ, למ): חַרשַץ צִוֹיב. ממיד סים רוענם ומשברם סמויב, ודומס לו וַיִּרְעֲנֹיוַיְרְצְׁנִי מֹמ לְנַמַּלְׁם נַמַּלְׁם לְנִאָּׁבָמֵּלְ עַבְּדִּוּ (מְסְלִים קְלוּ, כמובב): נאדרי. מיו"ד ימירס, כמו רַבָּמִי עָס, שָׁרָמִי בַּמְּדִינֹים (מֿיכס ת, טַכב' טַב)' הוּבׁ. הוּבַׁ. בַּבְּבַבַ הוּבַׁ. הוּבַׁ. בַּבַבַב הָבָב (בופסגם ש' בּב)' פֹבַבֹּלפָב בַּלֵּךְ הֹכֹּג (גבהיש בו' ו)' וֹלַמַּן טַבְּלָם שַׁשְׁמֵּנִם (שוִשְׁתְּ בִּי כִדְ), פְּנְכִי לְם, פְּנְכִי פְׁשִׁינְכִי (שופּעים ה, גו, לוּגִי ה' גוגוי לוּגַי ה' שָׁבָּים (מהלים (عَامَ دُهَرَ دَ), دِغِمَاهُ بِهِرَدَامَ صُّ دِغِمَاهُ بِهِرَدَامَ مِرَادٍمَ (عَامَ دُدَر دَ), ذُمَّ ذِنه صَّ لَ غَرَدَ (عَامَ مِرِدرَ مَنْ فِيرِيحَ بَهُمَ صَّ فِيرِيحَ فِهَ מקראות דוגמתו, פִי הַבֶּה מֹנְבֶּירְ ה' פִי הַבְּּה מֹבְּה וֹמִבְיר (תהלים לב, י), עד מָתַי רְשָׁעִים ה' עַד מֶתַי רָשָׁעִים ב' עַלַבְיר (תהלים לב, י), עד מָתַי רָשָׁעִים ה' עַד מֶתַי רָשָׁעִים בּיִעָּלוּי לעשות שתי מלאכות ביד אחת. ופשומו של מקרא, ימינך הנאדרת בכח מה מלאכתה, ימינך, היא תרעץ אויב, וכמה בכח. להליל אם ישראל, וימינך השנים מרעץ אויב. ולי נראה, אומה ימין עלמה מרעץ אויב, מה שאי אפשר לאדם (6) ימינך. ימינך. שני פעמיס, כשישראל עושין רלונו של מקוס השמאל נעשים ימין: ימינך די נאדרי

הדלת בְּלֶבַיָּה: נֹאָבוּ בְמוּרְנֵּדְ נִוְּלְיִם מְפְאָנִ קְמוּ בְשִׁנִּר אָוְלִיָּא קפּוּ יבְרוּחַ אַפֶּּיף גָעָרָמוּ מַיִם

אָבֿיק חַרְבִּי חַוֹרִשֶּׁמוֹ יָדְי: אַנוּבָל הַלְג שֹמִלְאָמוּ נַפְּשָׁי אַלָּר אַנוֶּב אָבְּרָרְ אַשֶּׁיג

ىكدىڭ،□: בְּטָוִם צְּלֵיהוֹן למנפגע לְּמִּפְׁעִׁ בְּרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָה

> עַרוֹמֵי בְּלְבָּא דְיַמָּא: יבמימר פומף חבימו מיא

> שמיצינון יָדי: מנבון נפשי אשלוף חובי אַבְבֶּיל אָפַּלְיִג בַּוְּהָא הַסְּבָּע בּנַנִינ אַמָּר סָנָאָר אָרְדּוּף

as lead in the mighty waters. אמשלמנ 10 the sea covered them; They sank ÜĠΧ thou didst blow with Thy wind,

> in the heart of the sea. a heap; The deeps were congealed as ingirqu boots shooft and —qu 8 nostrils the waters were piled And with the blast of Thy

> my hand shall destroy them. upon them; I will draw my sword, spoil; My lust shall be satisfied 9 will overtake, I will divide the The enemy said: 'I will pursue, I

עַמָּף יַעַרִימוּ מְוֹד (שם שם, ד), ועל זה קורא אותם אויציו של מקום: הקמים כנגדו, אלו הקמים על ישראל, וכן הוא אומר, פִי הַנֶּה אוֹנֶבֶיף יֶהָמֶיוּן (מהלים פּג, ג), ומה היא ההמיה, עַל לבד אויביו נסרסיס, ק"ו כששלת בס תרון אף יאכלמו: - חהרס. - ממיד אתס סורם קמיך סקמיס נגדך, ומי סס (7) וברב גאונך. מס סיד צלצד רועלם סמייב, כשסום מרימס ברוב גמונו מז יסרום קמיו, ומס ברוב גמונו

בּאַבוֹא בַּמִוון הַפּופּון:

ÄÜLÜ

CUX

خقرطكك

- מיני קושי: 🗆 בלב ים. במוזק סיס, ודרך סמקראות לדבר כן, עד לֵבּ סַשָּׁמַיִס (דבריס ד, יא), בְּלֵבּ סָמַלְס (שמואל־בּ וְבַּנְּבִינֶס פַּקְפִּימֵׁנִי (אֿיוב י, ו), שסוקשו ונעשו כאֿבניס, וסמיס זורקיס את המלריס על האֿבן בכח ונלחמיס בס בכל במלאפו"ס (מול"ס), כמו שִֿימָס דִמְעָמִי בְּנֹחֹבֶן ּ (מסליס נו, ט), אָמ נאוד בֶּמַלְבּ (שופטיס ד, כ): ג, מו), וַיַשַמְדוּ גֵד שֶׁמָד (שס יג), ואֿין לשון קימס ועמידס בנאדות אֿלא בחומות ולבוריס, ולא מלינו נאד נקוד אֿלא וכונס לשון הכנסה, היה לו לכמוד מכנים כבנאד מי הים, אלא כונס לשון אוסף ולובר הוא, וכן קמו גַד אֶשֶׁד (יהושע גַד קְבְיר בְּיוֹס גַמַלְּס (ישעיס יו, ימֿ), פֹגַם פַּגֵּד (מסליס לג, ו), למ כמצ כונם כנמד מלמ כנד, ומילו סיס כנד כמו כנמד, כמין גליס וכריות של ערימס שסס גצוסיס: - במו גד. - כתרגומו כְשׁוּר, כתומס: - גד. - לשון צָבוּר וכנום, כמו שֲבַשַּׁמ הָשָּׁיס (שׁיר השִיריס ז, ג), ונלצו כמו נד יוכיה: נערשו מים. ממוקד רוח שילה מאפך יצשו המיס, והס נעשו יג), ובנום החמה אומר, נמקררה דעמו: - גערמו מים. אונקלום מרגם לצון ערמימום, ולצון למום המקרא למו סקלף ומכון, מגוכם מכס, כמו כלון מגוכם כלס, וכן ממס לצון ממימום, על כן סום פומכ <u>ו</u>מַמֶמֹוּ בְּעֲבֶס בֹוּ (פֿסִמֹר פֿ, לני לומר כן, מרס לף, כמו וְעַלְמִי מְרֶס מִנִּי לֹבֶבּ (פֿיוּב ל, ל), לצון שרפס ומוקד, שסימיריס מסמממיס ונמריס **בע**מ וסרום שלא ילאו. לך, בשבילך. אמעס, כמו נאקס במעס, במעכת שבת (נא:), כך נראס בעיני. וכל אף ומרון שבמקרא וכשקוא כועם ושימתו קלרה. וְהְהַלְּמִי שְׁמֵשֶׁט לֶךְ (שׁס), ולמען תהלתי אשים תעס באפי, לסתום נחירי בפני האף וכן ומָרוּם פֿפּו יִכְּלוּ (פֿיוּב ד, ש), ווסו שמתר לָמַעַן שְׁמִי פַּפַּרִיף פֿפִּי (ישעיס מח, ש), כשועפו נחס נשימתו מֿרוכס, אוון הבריום כפי ההוה, שיוכלו להבין דבר. כשאדם כועם יולא רוח מנחיריו, וכן עֶלֶה עֶשֶׁן בְּחַפּוּ (תהלים יח, ע), (8) וברוח אפיך. סיולא משני נמיריס של אף, דְּבֵּר סכתוב כביכול בשכינס דוגמת מלך בשר ודס, כדי לסשמיע
- (10) נשפח. לשון הפחה, וכן וְגַּס נְשַׁף בְּּהֶס (ישעיה מ, כד): צללו. שקעו, עמקו לשון מלולה: כעופרח. שַל יְפִי מְבְּמָמֶךְ (ימוקאל כמ, ז), דמירס: - חור־ישמו. לשון רישות ודלות, כמו מורִישׁ וּמַשְׂשִׁיר (שמואל־אַ ב, ז): יא). לא סורק סכלי אין כמיב כאן, אלא לא סורק סיין מכלי אל כלי, מצינו סלצון מוסב על סיין, וכן וְבֶּרִיקוּ מַרֶּבֹוּמָס אודיין בחרבי, מלינו סלשון מוסב אף על סיולא, שַמֶן פּוּרַק (שיר סשירים א, ג), וְלֹה סוּרַק מִפְּלִי שֶׁל בֶּלִי (ירמיס מח, ועל סכלי שינה ממנס, הֿצל לה על סחרצועל סיין, ולדמוק ולפרש הריק חרצי כלשון וַיֶּבֶק הֶם הַנִיבְיו (צרהשים יד, יד), (בראשים מב, לה), וְבֵלִיוּ יְבִיקוּ (ירמיה מה, יב). ואל האמר, אין לשון ריקוה נופל על היוצא, אלא על החיק ועל השק אשלוף, ועל שם שהוא מריק את התער בשליפתו ונשאר ריק, נופל בו לשון הרקה, כמו מֶרִיקִים שַׁקֵּיֶםם כ), כמו ילאו ממני. מִמְפַר לְעְדִי אַנִּידֶנוּ (אֿיוּב לא, לו), כמו אגיד לו. אף כאן המלאמו, המלא נפשי מהס: אריק הַנְּבֶּג בְּמַשְּׁבִּי (שופּמיס חֹ, מו), כמו נחח לי. וְלֹחׁ נְבְלִי דַּבְּלוֹ לְשֶׁלֹם (ברחׁשיח לו, ד), כמו דבר עמו. בְּנַי יְלַקְבִי (ירמיה י, מסס גפשי. - רוחי ורלוני, ואל מחמס על מיבה המדברח בשחים, חמלאמו חמלא מהם, יש הרבה כלשון הוה, פִי אֶבֶן (9) אמר אויב. לעמו, פְּשֶׁפְּסְ בדבריס ארדוף ואביגס ואחלק שלל עס שרי ועבדי: חמלאמו. חמלא ימ, יד), לשון עקכו ומקפו של דבר:

אבר, פלו"ם בלע"ו:

तृत्रंत एंख्रेत द्वं%: בְּטְבְּה נַאְבְּר בַּאָּבְר בַּאָבְר עַ נִירָא אֵלְהָא יִי בֹיִה אֵלְא מָי־כְּטָּכְּה בָּאֵלִם יְהְנְה מֵי גֹ'יִף בְּר מִנְּּךּ אַהְּ הוּא

לַמְנִלְ נְמָנֹלְ שַׁבְלְמֵּמִנְ אֵבְּוֹלֹמְנִלְ נְמָנֹלְ שְׁבֹלְמִמִנְ אֵבְוֹ

: المالة ال לְנִינִי בְּנִיסְיְרְ עִּבְיִי עִּבְיִי בְּנִיקְיִי

بهٰد، فَإِهْلا: [▶] מְּמִׁמֹּנִ מֹּמִים וֹבְּלֵּוֹנוֹ חֵיל אַחַוּ

ישְבֵּי כְנְעַוֹּ: מִוֹאָב וֹאִנֹוֹמִוְ נִימָר לַמֵּינוּ כִּלִ אַן נְבְּהַלְיִּ אַלְוּפֵּי אֲבְוֹם אֵילֵי בְּבַּוֹ אַהְבְּהִילִּוּ

וֹמֹב' בּם_וּ לַלְינִים: מַרַיַּמְלָר עַמְּף יְהַנָּה עַרָּיַר עַרָּיַר עַרָּיַר יהל עליה אימיהו וַפֿחַר

حدثاد نشاك: פְּעָלְהַ יְהוֹוֶה מִקְּדְיָה צָּדְנָי いいはいい

> שוּהַבְּטוֹ מִבּיר פָּרִישָּׁוֹ: אַט אַבור בַקודשא דַחִיל

:אַבְילַא זמולב לבמטוון

לבובא בטובהב: المراقل المراقة المراق בּבּבׁבִי, בֹּמִבֹנִטִּבַ לְתַּמָּא בַּנַוּ

تۈځ۵۲: لاضائدا كتائب نفخا הְּטִׁמוּ מֹטִׁמוֹּא וֹוֹמוּ בַּטִּבֹא

זטבון בכנעו: במושא אשלבו כל דבווו אָרום הַקּיפֵי מוֹאָב אַחַדַּנוּן

יָת יַרְדְּנְא: בוהבר המא בלו בפרקמא מַּמַּשׁ ווֹ וֹט אַבוווָגֹא מַב וַמְּטַׁלוּן כַּאַבוֹא מַר דְּוֹמְבַּר لانظفك נגטלטא דֹסני, نقدح بتديدال ※「ひむぎ

מַלְבְּאָא וֹן אַנִּלְלִנִי, וֹבְנַבּ: בַּבַר שַמִּגְלְנִּגּן וְשַׁמִּבְינִנוּן בַּמִּנִגא

> wonders? Fearful in praises, doing unto Thee, glorious in holiness, 11 among the mighty? Who is like Who is like unto Thee, O Lord,

them. hand— The earth swallowed Thou stretchedst out Thy right

strength to Thy holy habitation. Thou hast guided them in Thy 13 people that Thou hast redeemed; Thou in Thy love hast led the

on the inhabitants of Philistia. 14 tremble; Pangs have taken hold The peoples have heard, they

of Canaan are melted away. upon them; All the inhabitants Moab, trembling taketh hold 15 affrighted; The mighty men of Then were the chiefs of Edom

that Thou hast gotten. LORD, Till the people pass over Till Thy people pass over, O arm they are as still as a stone; them; By the greatness of Thine Terror and dread falleth upon

hands have established. sanctuary, O Lord, which Thy for Thee to dwell in, The O Lord, which Thou hast made of Thine inheritance, The place, plantest them in the mountain Thou bringest them in, and

- חהלח. יכאיי מלהגיד מהלומיו פן ימעמו, כמ"ש לְּךְּ דֻּמִיְּה מְהַבֶּׁה (שם פה, צ): (II) באלים. זמוקיס, כמון הָמ בַּינֵי סְבְּבֶן לְבָמ (ימוקהל יו, יג), בֵּינִלּיהִי לְעָוְרָהִי מוּשָׁה (מהליס כז, כ): נורא
- וסן נופלין ומשמברין: הבלעמו ארץ. מכאן שוכו לקנוכה, בשכר שאמרו ס' סלדיק: סוא אומר, וס' יַשֶּׁס יָלוֹ וְבֶשְׁל עוֹוֵר וְנְפַּל שָׁוֻר (ישעיס לא, ג), משל לכלי וכוכיה סנתונים צידי אדם, מעס ידו מעע (12) נשיח ימינך. כשהקצ"ה נומה ידו, הרשעים בְּלִים ונופלים, לפי שהכל נתון בידו ונופלים בהמייתה, וכן
- (13) נהלה. לשון מנסל. ומונקלום מרגס לשון נושל ומובל, ולל דקדק לפרש למר לשון סעברים:
- בדברי סימיס, וסרגוס אנשי גמ: (14) ירגוון. ממרגוין: ישבי פלשה. מפני שהרגו אם בני אפרים, שמיהרו אם הקן וילאו בחוקה, כמפורש
- (מהלים פה, יא). אמרו, עלינו הם באים, לכלומינו ולירש את ארלנו: (מכילמה שירה פ"ט), שהיו מהחוננים ומלטערים על כבודה של ישרחל: - בנוזגו. - נמסו, כמו בְּרָבִיבִּיס הָמֹנְגֶּנְהַ (15) אלופי אדום אילי מואב. והלא לא היה להם לירא כלום, שהרי לא עליהם הולכים, אלא מפני אנינות
- כמפן הקנוי בדמים יקרים שמביב על האדם: וגו' (יסושע ב, י. מכילמח שירס פ"ע): - עד יעבור. - עד יעבור. - כמרגומו: - קנית. - מבצמ משחר חומות, (10) חפול עליהם אימחה. על סרמוקיס: ופחד. על סקרוניס, כענין שנאמר פִי שָׁעַעָנוּ מָם מֻשֶׁר סוֹנִישׁ

לְתָּלְתֵּא

and ever. The Lord shall reign for ever

Ţ<u>"</u>□: (₫) نَّهُ لَيُّكُمْ يَكُرُدُ لَا يَحْمُكُمُ لَا يُعْرِيكُ إِنْ الْحَالِقُ لَا يُعْرِيكُ إِنْ الْحَالِقُ ل מַלְנִים אָנַרַמֵּי הַיָּגָם יִּבְנָיֵ פּי וּבְפְּרַשְׁיוֹ בַּיְּם וַיְּשְׁב יְהְוָה בִּרְתִּכּוֹה וּבְפָּרָשׁוֹה בִּישָּׁא בֵּי בָאְ סֹוּס פַּרְעָּה בְּרְכְבָּוֹ אֲרֵי עָאֵלוּ סוּסָנָת פַּרְעָה

בְּיַבְשְׁמַאַ בְּגוֹ יַמָּא: تظم بكتر نَهُلُمْح لَاخْرِدِهِ וֹאִטֹיב !! הֹלִיבוּוִן וֹט מֹי

land in the midst of the sea. children of Israel walked on dry of the sea upon them; but the LORD brought back the waters or horsemen into the sea, and the in with his chariots and with his For the horses of Pharaoh went

بجياباجات: جُر ـ بَانِهُ، مِ هَلَاثِ، بَا خُنُوْ، م oz هَلَالًا هُن_نَظِّه خُنْلُك رَفَيْها ُ נפקח מרוָם הנְבִיאָה אַחָוֹת

בקרקא בתופין יבְּהָנְגִין: לידה ונפקא כל נשיא אַבְרַן נָת הוּפָּא

and with dances. went out after her with timbrels her hand; and all the women 20 sister of Aaron, took a timbrel in And Miriam the prophetess, the

וֹבְבֹבוֹ בַמְב בַּוֹם: (ס) לַיהוָה בִּי־גְצָּה גָצָּה נענען להם מרוף שירו

בְיַמָּא: ביא סיסיא וָרְכָבִיה רְמָא מַל גוותניא וגיאותא דיליה נאָגַנְן בֿבָם נֹג אָבָן אַטֹּנְאָנ ימְעַנְיָא לְחוֹן מְרָוָם שַּבַּחוּ

his rider hath He thrown into highly exalted: The horse and Sing ye to the Lord, for He is And Miriam sang unto them:

נַלָאַ_מָלָאַנּ מָנִם: וּיֹלְכֹּוּ אָּלְאָשׁרַוֹמָּוּם בֿמּגְבֹּר גַּטַנִּבְאַ וֹאָזִלְוּ שַׁלְטֹאַ וּמִּגּוּ יי סוף וַיִּצְאָנ אָלְ־מִוֹבַר־שָׁוּר מִיַּמָּא דְסוּף וּנְפַלוּ לְמַרְבָּרָא

בְּמָרְבְּרָא וְלָא אַמְּכַּחוּ מִּוֹא:

wilderness, and found no water. and they went three days in the out into the wilderness of Shur; from the Red Sea, and they went And Moses led Israel onward

- ואיממי יבנה בשמי ידים, בזמן שה' ימלוך לעולם ועד, לעמיד לבא שכל המלוכה שלו: ידיך ס'. מביב בים סמקדש, שסעולם נברה ביד המת, שנהמר פַּף יָדִי יָמְדֶס מֶּבֶץ (ישעיס מת, יג), ומקדש בשתי ידים, כפא של מעלה אשר פעלה: מקדש. המעם עליו זקף גדול, להפרידו מחיבה השם שלאחריו, המקדש אשר כוננו מרגלים עדיין, מכל מקום ניצא ולא ידע מס ניצא. מסרש"ל): מכרן לשבחך. מקדש של מעס מכוון כנגד בסדיא פרק יש נוחלין (בבא בחרא דף קי"מ:) ובמכילחא (שם פ"י), הבנים יכנסו ולא האבוח, אף שלא נגורה גוירת (עב) הביאמו. נמנגל משה שלל יכנס ללרך, לכך לל נלמר מצילנו, (נרלה שלל יכנסו ללרך וכוי, והכי לימל
- כג), שסוי"ו בו שמוש, קמולס סיא: (13) לעולם ועד. לשון עולמים הוא, והוי"ו בו יפוד, לפיכך הוא פפוחה, אבל וְשָׁנִכִי הַיּוֹבֵע וְעֵד (ירמיה כמ,
- (91) כי בא סוס פרעה. כאמר צא:
- בן וכוי, כדאימא בסומה (יב:). דבר אחר אחות אהרן, לפי שמסר נפשו עליה כשנלטרעה, נקראת על שמו: אח (02) וחקח מרים הגביאה. סיכן נתנגאס, כשסימס אחות אסרן קודס שנולד משס, אמרס עתידס אתי שחלד
- וסולילו מופים ממלרים: החף. כלי של מיני זמר: בחופים ובמחולות. מוצממות סיו לדקניות שנדור שסקצ"ס עושס לסס נסיס,
- (מכילמא פ"י): (IS) וחען להם מרים. משה אמר שירה לאנשים, הוא אומר והם עונין אחריו, ומרים אמרה שירה לנשים
- א, יא. מכילמא פשחא שוף פי"ג), לפיכך הוצרך להשיען בעל כרחם: מולאין אומס ביס, וגדולה הימה ביוח היס מביוח מלכיס, שנאמר פֿובִי וְהָבּ נַעֲשֶׁה לָךְ עַם נָקַדְוֹח הַפְּשֶׁף (שיר השיריס (SS) ויסע משה. הקיען בעל כרחס, שעמרו מלריס את קוקיסס בתכשימי וסב וכמף ואבניס מובות, וסיו ישראל

בֻּחַ עַּלְ בֵּן קְּרֵא שְׁמָה מְרֵה: מְּרִירִין אָבּוּן עַּלְ בֵּן קְּרָא ייי עָבְיר: שְׁמָה מָרֶה: שְׁמָה מָרֶה: לשׁמָּת מַנִם מִמֶּבְוּה בָּי מָרַים לממשי מיא ממבע אבי וּ בְּאַנְ עִּׁלְטִׁע וֹלָאִ יְבְׁלָנְנִ זְּאָנֵעִ לְמָּבִע וֹלְאִ נְבִּילִנִּ

ರ್ಷ-ಚ್ರಾಥ್: וִילַנוּ הְעָם עַל־מֹשֶׁה לֵאמִר וְאָהְרַעַמוּ עַמָּא עַל מֹשֶׁה

ſΨΩ tĢTr: הַמְּנִים שָּׁם עָּנִי הָלִ וּהָלִ יִּמִשְׁפֵּׁם מֵנֵא מַמֵּן מַּרְ לֵיה קִנִם וְדִין ¿›› מַאַ וַיַּשְׁלֵּךְּ אֶלְ-חַמְּוֹם וְיִּמְהְּקוּ אָעָא יִרְטָא לְמַיָּא יִּבְסִימוּ ניּצְעַקּל אָל־יְהֹנְה נִיּוֹבְהוּ יְהֹנְה וְצְלִי קֵּדָם יִיְ וְאַלְפֵיה יִיְ

حِٰكِبَرَا بِحَيْلًا ۞حِيْنِكَ لِمَانِهُم

X□⁻ŸĠiu

انظيّ الله ځېږښد ۶۰۰ څخپه ښځهد נאמר אם פבלא הפבני

إبرية إروياه:

לְמִׁימִר מֹא לִחִּשִׁי:

בָּי אֲנִי יְהְנֶה רְפְּאֶרְ: (סֹ) בְּטִגְּבִוֹם כְאָ_אָהָוֹם הַבְּינִ خظ خبين المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِينَ خَصِينَكُ، المُعَلِين

خيرزيا

שְּׁמְרֵי מַ נַּיְּחֲנִי שְׁם עַּלְ־הַמְּיִם: הַקְּלִין יִשְׁרוֹ מַמָּן עַלְ עַנָּא: מּמְבַבוּ מּגוֹע עוֹם וְמִבֹמֹנם מַסַבְ מַבּוּמִוּ בַּמִוּוֹ וֹמִבֹמוֹ וַיְבְאַנּ אֵילְטְה וְשָּׁם שְׁמֵּים וַאֲחוֹ לְאֵילִים וְתַּמָּן חָּבִי

> אָנוּ אָלָא וֹן אַסְׁנַי: במצרום לא אַשִּונתו עלַר לומוני לכ מנגו באוניו いだがい

was called Marah. bitter. Therefore the name of it waters of Marah, for they were 23 they could not drink of the And when they came to Marah,

shall we drink? against Moses, saying: 'What And the people murmured

there He proved them; statute and an ordinance, and sweet. There He made for them a waters, and the waters were made tree, and he cast it into the and the Lord showed him a And he cried unto the LORD;

have put upon the Egyptians; for the diseases upon thee, which I His statutes, I will put none of commandments, and keep all and wilt give ear to His do that which is right in His eyes, of the Lord thy God, and wilt diligently hearken to the voice and He said: 'If thou wilt

waters. and they encamped there by the three score and ten palm-trees; were twelve springs of water, and And they came to Elim, where

I am the Lord that healeth

(שס ב, ו), וְוַבְּמַפֹּוּ מַיְּמֹוּ לְמָס (מֿיוּב לג, כ). בִּין בְּרָמֶס (שופּמיס ד, ס), וּמָשֻׁבָּמוּ בְרָמֶסָה (שמוחל־ה ו, יו): של שורש נהפכח למי"ו מפני שנסמכח חל הוח"ו הנוספח. וכן עבד וחמה, הנה שַׁמָּמִי בַּלְהָה (ברחשיח ל, ג). לָנֶפֶשׁ חַיָּה שהיא שרש בחיבה חחהפך לחי"ו בסמיכחה. כמו הַמָה הֵיוֹן לִי (ישעיה כו, ד), וַהַמָּמוֹ בָּעַרֶה צֹוּ (אֹסְחַר הֿ, יבֹ), הרי ה"חֹ במיצמ מרס, וצסמיכמס כשסיא נדצקת לס"א שסוא מוסיף צמקוס סלמ"ד, מספך סס"א של שרש למי"ו, וכן כל ס"א (33) ויבאו מרחה. כמו למרס. ס"א בסוף מינס במקוס למ"ד במחלחס, וסמי"ו סיא במקוס ס"א סנשרשת

ממלונן, ממרועס, ולה אמר לונן, רועס, וכן יאמר סלועו דקומפ"ל ישנ"ק שי"י מוסב הדבור אליו באמרו שי"י: (24) יילנו. לשון נפעל הוא, וכן המרגוס לשון נפעל הוא, וְאָמֶבְעֶמוּ, וכן דרך לשון מלונה להמצ הדצור אל האדם,

(ו:): ושם נסהו. לעס, וראה קשי ערפן, שלא נמלכו במשה בלשון יפה, בקש עלינו רחמים שיהיו לנו מים לשחות, (as) שם שם לו. במרס נמן לסס מקלת פרשיות של מורס שימעסקו נסס, שבת, ופרס אדומס, ודינין (סנסדרין

מָּבִי לְשָׁבֶּךְ (משלי ג, מֹ): מסס, כרופא סוס סאומר לאדם אל מאכל דברים שמחזירים אותך לידי חולי, וזסו איוון מלום, וכן סוא אומר קפאומ כי אני ה' רופאך (מכילמא וישע פ"א), זהו מדרשו. ולפי פשומו כי אני ה' רופאך, ומלמדך מורה ומנות למען מנגל כגון לבישת כלמים ומכילת חזיר ופרה מדומה וכיולת בהם: - לא אשים עליך. ומס משים, הרי הול כלת הושמה, בל חקיו. דברים שאינן אלא גוירם מלך בלא שום מעס, ויצר הרע מקנמר עליהם, מה איפור באלו, למה נאפרו, (62) אם שמוע חשמע. זו קנלס שיקנלו עליסס: חעשה. סילעשייס: והאזנה. מעס לזיניס לדקדק בסס: वेरवे त्वरात्तः

(S2) שחים עשרה עינה מים. כנגדי"ג שנעיס וזדמנו לסס: ועי המרים. כנגד שנעיס וקניס:

מַלֵּבֶוֹם: לַחָבְשׁ הַשִּּנְי לְצֵאִטָּם מִאָּבֶּן יבון סיני בחַמשָּׁה עִשָּׁר יוֹם מֹבַבַּבַסְנוֹ אַמָּב בּנוַאָנִם IVX ÇŢŢ خُدّر۔نہُلُۃے נּיֹסְמּנְ מֵאֵילְם נֹיֹבְאַנּ פֿלְ- נּנֹמַלְנִ מִאָּילִים נֹאָּטוִ פֿלְ

لمْحِ هَلَالًا فَعَلَظُد: מַבְרָת בְּנֵי־וִשְּׂרָאֵלְ עַלִּ־מֹשֶׁה וִשְּׂרָאֵל עַל מֹשֶׁהוִנִּעל צַּהַרוֹ

בְּבְינִ (סִ) לְּבְׁמֶּנִים אָנַרַ בְּּלְרַ הַפָּׁלִ ※ム_ヹは上世に , באבום בשבה היהר המלבור בר הנונא נהרון במאבים בר הבונא נהרון מירימן מיתני קיריהול דמיתנא קרם ין בַּצַּרְעָּצִ נאָמֹרָנּ אָבַבְיָם בֹּדָנָ נֹמָבֹאָב

בובלב ביובני אם לא: דְבֶרְ־נִים בְּיוֹמֵי לְמָעָן אֲנַמָּנִי יוֹם בְּיוֹמֵיה בְּדִיל דַאָּנַמִּינוּן עַהְּמְׁנִים וֹנֹגָּא עַמְּם וֹלְלַפְתוּ וִנִפְּפוּוּ מִּפָּא וַנִּלְפַתוּוּ פּּנִינִם מַמְמָהַר לְבֶּהַם לֵחֶם מִּן לְכִוּן לַטַמְא מִן ניְאַמֶּר יְהוְהֹ אֶל־מִשֶּׁה הָנְיִּי

אַמֶּבוּבוֹלְלַמִּנְ נִוְם וּ נִוְם: אַמָּב יָבִיאִי וְבִינָה מִמְּנָה עַּלָ , ןְהְיָהׁ בַּיִּנִם הַשִּׁשִּׁי וְהַכָּינוּ אָתּ

> يَ مُنْكُذُ لِي الْمُنْكُذُ لِي الْمُنْكُذُ لِي الْمُنْكُذُ لِي الْمُنْكُذُ لِي الْمُنْكُذُ لِي الْم שׁנְנֵנֵא לְמִפַּקְהוֹן מֵאַרְעָּא άĊĻΧ バロメ אָגְים יבֵין סִינָי בַּחַמִישְׁהַ אָלְ- כִּנְהִשְׁעַאַ نظُلُمْ

בְּמָגַבְרָא: נאטבלמו פֿב פֿנאַשא גבנו

בבון לְפַמּלָא וָת כָּלְ לַבַּלָּאִ אַפֿגלעון וֹעַדָא לַמָּוֹבַרָא אַבְלְון לַשְׁמֵא וֹסְבָּמִוּן אָבוּי מֹלְ דִּיּבִי בְשְּׁרָא כַּדְ הַנִּינָא נאַמבוּ לְבוּוֹ בֹּנִי וֹמִּבָאַלְ לִנִי

and the children of Israel said in the wilderness; norsA tenisgs bns eseoM tenisgs 2 the children of Israel murmured To noisegergacion of And the

To bast 5dt To 1uo gaittegeb

the second month after their

of Sin, which is between Elim

To norgregation of the children of

And they took their journey

from Elim, and all the

Israel came unto the wilderness

and Sinai, on the fifteenth day of

assembly with hunger. wilderness, to kill this whole brought us forth into this eat bread to the full; for ye have by the flesh-pots, when we did the land of Egypt, when we sat died by the hand of the Lorp in unto them: 'Would that we had

בּוֹבַכוּן בַּאוָבוֹנִי אָם לָאִ: נְאֲמֶר יִיְ לְמִשֶּׁה הְאֵּנְא מָהִית

: ۵٪ תר קבין על דילקשון יום ווספנון יה דיומון ויהי על

> will walk in My law, or not. тау рточе them, whether they day's portion every day, that I people shall go out and gather a from heaven for you; and the Behold, I will cause to rain bread Then said the Lord unto Moses:

gather daily. shall be twice as much as they that which they bring in, and it sixth day that they shall prepare And it shall come to pass on the

- כדלימל במקכם שבם (פו:): למדנו, שהכלו משירי הבלק (או משירי המלה) ששים ואחת שעודות, וירד להם מן במ"ו בהייר, ויום א' בשבת היה, (I) בחמשה עשר יום. נמפרש סיום של מניים זו, לפי שנו ניום כלמה המררה שהוציחו ממזרים והוצרכו למן,
- (ב) וילונו. לפי שכלה הלחם:
- למנות אנתנו, למות אנתנו. ותרגומו לְוַי דְמִימְנָא, לו מתנו, הלואי והיינו מתים: (5) מי יחן מוחנו. שנמות, ולינו שם דבר כמו מוחנו (בחולם), ללל כמו עשוחנו, חנוחנו, שובנו, לעשוח לנחנו,
- אנסנו הילך בחורתי. אם ישמרו מלות המלויות בו, שלא יומירו ממנו, ולא ילאו בשבת ללקוע:
- בלקיטמו היה נמלא לחם משנה, ווהו עַל פַן הוּא נֹמֵן לְכֶם בַּיּוֹם הַשָּׁשִׁי לֶמֶם יוֹמָיִם, נוחן לכם ברכה (פויש"ן) בביח, משר יבימו וסיס משנס, למחר שיבימו ימלמו משנס במדידס, על משר ילקטו וימדו יוס יוס, ווסו לְקָטוּ לֶמֶס מִשְׁנֶס, (a) והיה משנה. לייס ולממרמ: משנה. על שסיו רגיליס ללקוט יוס יוס של שמר ימום סשצוע. ומומר מני

מָבָבוֹם: וְהְנָה הוצָיא אָהָכֶם מַאָּרֶץ בּנוֹ, וֹמָבֹאָב מֶבַב ווֹבֹמַשֶּׁם כֿוּ וּגְאָמֶר מִמֶּּעְ נְאַנַבֶּן אֶּלְבַלָּ נִאָּמָר מִמָּר נִאָּנַרְן לְבַּלְ

ר יְהְנְה בְּשְׁמְעִּוֹ אָת־חְּלֻנֹּהֵיכֶם יראיתם אַת־כָבוֹד

נובוו)[ל עַלְינוּן הַבְּינוּ: על־יָדוֹוָה וְנַהְנִי מָה בָּי (כ׳

: בולנבי ַבְאַבַּלְּבְנִוּ עַבְׁנְּעַוֹבֶם בָּׁוּ הַּבְ<u>ַ</u> אַטַּם מַלַּגנָם מַּלְגנ וֹנָנִינוּ מָּע יְהוָה אָת־הְּלְנָּהֵיכָּם אֲשֶׁר־ نڭڭ خچگر خفچم خفرنم לַכְּם בֿמָּבר בֿמָּר ניאמר משה בתת יהוַה'

نذكُةِتْ،ݣ٥: שניבו לפנן יחוֹת בי שְׁמִת אָם שניבו שנים !! אָנִי שִׁמִּת אַנ و الأحر فر الألم المراجع المرا ניאמר משה אַל־אַהַרוֹן אָמֹר

アはさじ!ロ: אַבו וֹו אַפּוּט וֹטַכוּן מִאַּבֹּגֹּא בני ושְׁרַאֵל בַרַמִּשָּׁא וְתָּדִיתוּן

מא אוו מטבמטטן מבלא: שובהמשכון הכ גל ולשלא יבְצַפְרָא וְתְּחָוֹוּן יָת יַקְרָא

は登口

your murmurings are not against when the Lord shall give you in And Moses said: 'This shall be,

and what are we, that ye murmur

murmurings against the LORD;

for that He hath heard your shall see the glory of the Lord;

and in the morning, then ye

Lord hath brought you out

even, then ye shall know that the

And Moses and Aaron said unto

from the land of Egypt;

Al the children of Israel: 'At

us, but against the LORD. against Him; and what are we? murmurings which ye murmur for that the Lord heareth your the morning bread to the full; s the evening flesh to eat, and in

Seu tenisgs

heard your murmurings. before the Lord; for He hath children of Israel: Come near edi To noiisgeregation of the oinu And Moses said unto Aaron: 'Say

פובמוני. שובהמטכון: וּאַמֹר משָׁה לְאַהַרוֹ אֵימָר

אָלְבַוּוֹ מַּלְ מִוּמִבָּא בַּוּוֹ:

לא לא מֿלַנֹא שוּבמֹטֹכוּן

#CLL'L

ברשמיען בדם

إناتلاط

ĊŔĠĹŊ

- (6) ערב. כמו לערג: וידעחם כי ה' הוציא אחכם מארץ מצרים. לפי שאמרחס לנו כי סולאס אומנו, למלאות העומר פעמים ללחם יומים:
- לפרש מלינו צלשון מפעילו, מפני דגשומו וקריימו, שחילו היה רפה, היימי מפרשו צלשון מפעילו, כמו וַיַּלֶּן הָעָם עַל חשובין: - בי הקינו עלינו. שחרעימו עלינו אח הכל, אח בניכס ונשיכס ובנוחיכס וערב רב. ועל כרחי אני זקוק ועל מלמעלה ועל מלמעה כמונה בקופסה: הדלנותיכם על ה". כמו אשר על ה": ונחנו מה. מה אנהנו וסלמס ששחלמס ללורך בירידמו, לבקר מרחו את כבוד חור פניו, שיורידוסו לכס דרך מבס בבקר, שיש שעות לסרינו, סיכולם בידו לימן מאומכס, ובשר ימן, אך לא בפניס מאירום ימננה לכס, כי שלא כסוגן שאלמס אומו, ומכרם מלאס, (ד) ובקר וראיחם. למ על הכנוד שנממר וְהַנֵּה כְּנוֹד ה'נְרְמְה בָּעְנָן נממר, מלמ כך ממר להס, ערב וידעמס כי מדעו כי לא אנחנו המוליאים, אלא ה' הוליא אחכם שיגיז לכם את השליו:
- סאמרים, סשומעים אמכס ממלוננים: לסס, ועוד שהיה אפשר להס בלא בשר, לפיכך נמן להס בשעת מורח שלא כהוגן: – אשר אחם מלינים עליו. את ובשר בערב, לפי שהלחס שחלו כהוגן, שחי הפשר לו לחדם בלח לחם, חבל בשר שחלו שלה כהוגן, שהרבה בהמוח היו (8) בשר לאכול. ולה לשובע, למדה חורה דרך הרך שהין הוכלין בשר לשובע. ומה רהה להוריד לחם בבקר לח אחריס, כמו במרגליס <u>וַיַּל</u>ִינוּ עָלָיו אָם בָּל קַעָּדָס (במדבר יד, צ):

משֶׁס (שמות יו, ג), או אס סיס דגוש ואין בו יו"ד ונקרא חלונו, סיימי מפרשו לשון חחלוננו, עכשיו סוא משמע חלינו

ħΔ

(9) קרבו. למקוס שהענן ירד:

נְרְאֶר בָּעְנָן: (פּ) המּרְבֶּר וְהְנֵּה כְּבָוֹד יְהֹוֹה וֹאִחְפִּנִיאוּ לְעַּוְבְּרָא וִהְא מֹבַע בֹּנֹ, וֹמְבֹאָלְ וֹיפֹּנוֹ אָלְ בֹּלְ בֹּנָאָטֹא צַבֹנוּ וֹאָבֹאָלְ וּוְהִי בְּדַבֶּר אַהֲרֹן אֶל־בָּלְ וַהָּוָה בַּר מַלֵּיל אַהַרֹן עִם

וֹלֵבְא בּוֹן אַנִוֹנִילָ, פֿהַּנֹוֹא:

the cloud. glory of the Lord appeared in the wilderness, and, behold, the Israel, that they looked toward To nearblide of the children of spoke unto the whole And it came to pass, as Aaron

284L:

אֶל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עִם מֹשֶׁה לְמֵימַר:

:Sarives And the Lord spoke unto Moses,

ڲڔؾڔڟۦ לְחָם וְידַעְהֶם בָּי אָנִי יְהְוָה בְּיִּיִּיִּהְ אָלְהֶבּיוֹ: יי וֹמִּבְאָלְ, וַּבְּּב אַּלְנְיִם לְאִתְּר בֹּוֹ, וֹמִּבֹאֵלְ מִבְּיִלְ הֹפֹּיִיוּוֹ שַׁמַמִּטִיּ

בְשַּׁמֹא וֹשֹבֵּתוּ אָבוּ, אָלֹא וֹל بحورا سَامُوْمَا فَوْدُهُ بَرَمُوْدُهُ فَالْمُ בישרבנים שאללו למימר בין שמשיא מיקלון אָּעַ שַּׁלְנְּנָעַ בַּדְּנָ הָמִנגה צַבְּתָנ יִּע שַּוּבְהַמִּעַ

am the Lord your God.' bread; and ye shall know that I norning ye shall be filled with shall eat flesh, and in the 12 unto them, saying: At dusk ye the children of Israel. Speak To sgnirumrum əht braəd əvad l

द्वांद्रीय: הֵיְהָּהְ שִׁבְבָּה הַשַּׁל סְבָיב הָנָת נָחָתַת שַּלָא סְחוֹר סְחוֹר לְמַשְׁרִיהָא: ق נקכס אָת־הַשַּׁהַנְהָ וּבַבֿקֶר נִהָפָּה יָה עַשְּׁרִיהָא וּבְצַפְּרָא رَزْتُر جُمِّثِ رَضَمَح بِيَهُجُرِ رَثَانِهِ جُدَمُهُم بِمُخْرِطَهِ هُجُرِد

And when the layer of dew was about the camp. there was a layer of dew round the camp; and in the morning the quails came up, and covered

And it came to pass at even, that

حَخْطَد مَحِـثَمُّدُمُ: פּּנֵי הַמִּרְבָּרִ בַּק מְחָסְפָּס בַּק אַפּּי עַרְבְּרָא דַּעְּבַק מְקַלַר ן וַמַּעַל שׁׁכְבָּת הַמֶּל וְהַנְּה עַל־ יִּסְלֵיקַת נְחָתַת עַּלָּא וְהָא עַלּ ב------

ダレウス: בּהְבַע בַּיִּלְיִבָא מַּלְ

And when the children of Israel the ground. thing, fine as the hoar-frost on the wilderness a fine, scale-like gone up, behold upon the face of

יְהְנָה לְבֶם לְאֶּכְלֶה: אַכְטָׁם עַנּאַ עַכְּטָם אַּמָּב לַעַּן יְדְעָּי מַהְהָאַ וַיְּאַמֶּר מֹשֶׁהֹ יָדְעִין מָאַ הוּאַ נַאַמַר מֹשֶּׁה אַישׁ אֶל־אָהִיוֹ מֶוֹן הֹוּא בֶּי לְאַ לְאַהוּהִי מַנְּא הוּא אֲבִי לְאַ آذِلُهُ، حُدِّدَ نَصُلُهُمْ آءِهِمُ لَا لَنَايَا حُدْدَ نَصُلُهُمْ لَهُمَادِ فَحَدَ

לְחוֹן הוֹא לַהְמָא דִּיהַב יָיָ

the Lord hath given you to eat. unto them: 'It is the bread which not what it was. And Moses said a'What is it?'—for they knew saw it, they said one to another:

בקופקא (יומא עה: מכילמא ויקע פ"ג): שׁנמכ וּבְּבֶבֶה שַׁמַּן נגו, (במדבר יאֿ, ש), סשל יורד על הארץ, וסמן יורד עליי, וחוזר ויורד של עליי, וסרי הוא כמונח (13) השליו. מין עוף, ושמן מלד (יומל עס.:): היחה שכבה המל. סעל שוכב על סמן, ובמקוס למר סול

וטין לו מיבה בפסוק: כגליד. דק מינב"ש בלע"ו שסיס מגליד גלד דק מלמעלס, וכגיר שמרגס אונקלוס, מוספת סוא על לשון סעברים, פְּגִיר פְּגְלִידֶּחׁ עַל אַׁרְעָחׁ, דק סיס כגיר ושוכצ מוגלד כקרח על סתרן, וכן פירושו דק ככפור, שמוח קלוש ומחוצר כפור גליד"א בלע"ז דַשְּׁדַק כגיר, כאבני גיר, וסוא מין לבע שמור, כדאמרינן גבי כמוי הדס, הגיר וְסַאַרְנִיף. דַשְּׁדַק כאו שסים דבר דק מחוספס בחורו בין שחי שכבוח העל. ואונקלוס חרגם מקלף, לשון מחשוף הלבן: - ככפור. מגולה, ואין דומה לו במקרא, ויש לפרש מחוספס, לשון חפיסה ודְלוּמְקָמָא שבלשון משנה, כשנחגלה משכבת הטל, שולה מן הארץ באויר, וכעלום שכבם המלנסגלה המן, וראווהנה על פני המדברוגוי: דק. דברדק: מחוספה. אף אם ממלא שפופרם של בינס על, ומסמוס אם פיס ומניחה בממה, היא עולה מאליה באויר. ורבומינו דרשו, שהעל (14) וחשל שכבח השל וגוי. כשהמתה וורמת, עולה העל שעל התן לקראת המתה כדרך על עולה לקראת המתה,

جِهٰتُكِارِ نَظُلِنَا: אַבְלְוָ הָּמֶוּ לַנִּּלְנַלְעַ מִסְפַּרַ הַנְּמִבֹא לַנִּגְלַנַא מִוֹנִוּ يْب بَيْجُدِ خِيْل جَيْبَ يُبَرِّب يَبِا فَبَيْمَة جَوَمَت بِرَجْمَاهِ،

בּמַבְבָּר וְהַמַּמָּגִיּטִ: נוֹהַמִּתְּרַבֵּוֹ בֹּנֹוֹ וֹמְבֹאֵבְ זֹנְלַלְמְנִ וֹהַבֹּבנּ בּוֹ בֹּנֹוּ וֹמְבֹאַבְ

4401: וּיִּמָבוּ בַּמְמִר וֹלְאִ מִמֹּבּוֹלַ

יותר ממנו עד בקקר:

שוִלְמִּים נּיִּבְאָה נִיּלַאָּב הַּלְטִבּם אָלָהָגִם מִמֶּנִנְ הַגַּבַבַּבַר וֹלֶנִבם

زريّاء: ສີເດ ຣໍຣ໌ເ ສີ່ວໍ່ຊໍເ ໄດ້ດ ບໍລິດໍດ וּגְלַלֹּמֹּוּ אָטוּן פּֿלָבֿר פֿקבר

آئيزىد چۈشد: للظباد *ٳ*ڗ۪؉ڹ مَّ مَا فِي الْمَارِدِ لِي الْمُرَادِ لِي فِيلِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

> كَيْݣِهُد يَعْمُنُونِا يُحَد كُلِحُمْمُخُدُنِك קפָּן מְנֵּיה גְּבָר לְפּוֹם מֵיכְלֵיה

ולַלַמוּ בְּאַסְגִּי וּרְאַנְעַר:

אָישׁ לְפְּיֹ־אְָּכְּלְוֹ גְּבָר לְפּוֹם מֵיכְלֵיה לְקַשׁוּ: דַאַסְגִּי וּדָאַוַעָּר לָא חַסַר וכלן במומרא ולא אותר

נשאַר מִנֵּיה עַר צַפָּרָא: ני ניְאִמֶר מֹשֶׁר אֲלֵנֶהֶם אִישׁ אַלֹר נַאֲמַר מֹשֶׁר לְחוֹן אֵנְשׁ לְא

ष्ट्रापा विक्रमः ינונים בשהא יסבי יניניו עַּבְרָיַאַ מִנּיה עַעַ עַנּיַה עַנּיַ نربح شِرَهُد هُم حِيشِت نَابِيتِ لَجُم كَخَامِ مَا مِشِكَ لَهُمُمَّدَةً

מִּטְמָא פַּמָּב: הַלְּלָא כַּר הֲמָא צַּלוּהִי בְּמִמְטַאַר מִנֵּיה עַל אַפַּי גבר כפום מיכליה ומא ולַלַמוּ וֹנוֹנִע בֹּגֹפָּר בֹּגַפָּר

र्वेद्धाः מולובון לעד נאַתו כַּל בְשֹׁמֹא מֹבְ עַד שִּׁבֵין שַּׁבֵין رَبُرُر، هَيْنِ بَهْشِ، ݣُوْمْد ݣِيْلُ لِ رَبُرُن خَيْرَهُم شِنْرَعْمُ بِ خُومِهِ

> tent, man for them that are in his persons, shall ye take it, every according to the number of your his eating; an omer a head, of gribroosa man according to LORD hath commanded: Gather This is the thing which the

and gathered some more, some And the children of Israel did so,

his eating. gathered every man according to gathered little had no lack; they had nothing over, and he that an omer, he that gathered much And when they did mete it with

'.gnin10m ans Ilit ti To evee of it till the And Moses said unto them: 'Let

with them. and rotted; and Moses was wroth morning, and it bred worms, some of them left of it until the hearkened not unto Moses; but Votwithstanding they

the sun waxed hot, it melted. according to his eating; and as 21 by morning, every man And they gathered it morning

Moses. congregation came and told one; and all the rulers of the much bread, two omers for each sixth day they gathered twice as And it came to pass that on the

- (16) עומר. שם מדס: מספר נפשוחיכם. כפי מנין נפצות שיש לאיש גאסלו, מקחו עומר לכל גולגולם: (EI) מן הוא. סכנם מוון סום, כמו זימן לְסֶס סַמֶּלֶךְ (דניפֿל פֿ, ס): כי לא ידעו מה הוא. שיקרפֿוסו צשמו:
- (פו) המרבה והממעיש. יש שלקמו סרפס ויש שלקמו מעם, וכשפלו לפימס, ומדדו בעומר ליש ליש מס שלקמו,
- וזסו נס גדול שנעשה בו: ומנאו שהמרבה ללקוט לא העדיף על עומר לגולגולה אשר באהלו, והממטיט ללקוט לא מלא חסר מעומר לגולגולה,
- ספוך, שנממלה הנמיש ולנמוף המליע, כענין שנחמר וְלֹחׁ הְבְּחִישׁ לָחׁ קַיְמָה בֹּוּ, וכן דרך כל הממליעים: (OS) ויוחירו אנשים. דקןולבירס (שמו"ר נס, י): וירם חולעים. לשון רמס: ויבאש. סריוס מקרל
- השמש מחחמס ומפשיר: וגמס. דישמי"פריר (לו גיין לו שמעללען), ודוגמחו בסנהדרין בסוף ד' מיחוח (סו:): מהם ומועמים בהם טעם מן (מכילחא ויסע פ"ד), ויודעים מה שבחן של ישראל. וימס, פשר, לשון פושרים, ע"י (IS) וחם השמש ונמס. הנשלר בשדה נמוח ונעשה נחלים, ושוחין ממנו אילים ולבאים, ואומוח העולם לדין

<u>וְּנְנְיְחוּ אְתוֹ עָר הַבְּקָר כַאֲשֶׁר</u> خُرُّت خُرْمُمُّرُكُ لِمَ مَد_لَخِرُكِ : בַּשָּׁלוּ וְאֵתַ כְּלִ"דְרָ הַנַּיָּוֹהוּ עאָפָּנ אָפָנ נֹאָט אָאָב טַבֹּאַכָנ קָבְשׁ לַיהוָה מְחָרְ אָת אֲשֶׁרַ ⁶² בּבֶּר יְהוֹה שַׁבְּתַּיוֹ שַׁבָּתַ וַיַּאִמֶּר אֲלֵהֶם הָוּא אֲשֶׁרִ

לְאִ טִמְצְאֵׁרֵוּ בַּשְּׁבֵּרוּ: בְּי־שַׁבְּת הַיִּוֹם לַיהוָה הַיּוֹם ניאטר משה אכלהי היים

לאַ־הָיָהָה בְּיִּיּ

עַּמְּבִיגִּיִּגְ מֻּבְּינִ לָאָ יְנִינִירַ בַּוְיִּ °° שַׁשָּׁע נְמָים תִּלְקְשָּׁתוּ וּבַיַּוֹם

ַבְּעְם נְלְאָ מִּגֵּאנּ: (a) לי <u>וְיְהִילְ בַּיִּוֹם הַשְּׁבִילִּי יִּצְאַנִּ מִן</u>

ג ניְאַמֶּר יְהְּנְה אֶלְ־מֹשֶׁה עַד־ נְאַמַר יִיְ לְמֹשֶׁה עַד אַמַּחִי

אַנְרוֹ מֵאַנְהֶם לִשְׁמָר מִצְיוֹתִי אָתִּוֹן מִסְרְבִין לְמִשֵּׁר פִּפּוֹתַי

וְעורתָ:

לְמַמְּבְא מַר צַפְּרָא: כל מושבא אַגנמי לכון âنندرا ځخهٔځ× خهرجر اثلا למיפא איפו ויָת דאַתוּן וֹן מִער נְת דְּאַתוּן צְּתִירִין הַבּא הַבּטֹא לוּוֹהָא בוֹנִם נאַמַר לְחוֹן הוּא הַמַּלֵיל יִי

וֹבְחַמְא לָא בַּוֹנִי בַּיה: צְּנְהַ מֹשֶׁה וְלֵא הִבְּאִישׁ וְרְמָּה בְּמָא רְפַּקִיר מֹשֶׁה וְלָא סְרִי נאגומו נטיה עד עקביא

הַשְּׁבְּחוּנֵיה בְּחַקְלְא: פֿבָם גָּג אָמָא בַּגן לָאַ בון אַבו הַּבֹּטֹא וִמֹא בוֹן נאַמר משה אָכִלוּהִי יוֹמָאַ

נְבֵוּ בֶּנְבֵי: יבְיוֹמָא מְבִימֹאִי וְמַבְּיִנֹא לָא دنظرا שללמונוע

XWCTI: 다づけ

נפט מן עמא למלשם ולא

be kept until the morning.' remaineth over lay up for you to will seethe; and all that bake, and seethe that which ye LORD. Bake that which ye will rest, a holy sabbath unto the spoken: To-morrow is a solemn that which the Lord hath And he said unto them: 'This is

any worm therein. did not rot, neither was there 24 morning, as Moses bade; and it And they laid it up till the

in the field. LORD; to-day ye shall not find it 25 for to-day is a sabbath unto the And Moses said: 'Eat that to-day;

it there shall be none.' the seventh day is the sabbath, in Six days ye shall gather it; but on

and they found none. some of the people to gather, 27 seventh day, that there went out And it came to pass on the

commandments and My laws? ₈₈, How long refuse ye to keep My And the Lord said unto Moses:

- (33) אח אשר האפו אפו. מס שלחס רוליס ללפוח נחנור, מֻפוּ סיוס הכל לשני ימיס, ומס שלחס נריכיס לנשל "ם" שנלמוימי לומר לכס, ולכך ענשו הכמוב, שאמר לו עַד אָנָה מֵאַנָּהָס, ולא הוליאו מן הכלל: לסס משה פרשת שבת, שנלטיה לומר להם וְקַיֶּה צַּיֹּוֹס קַשָּׁשִׁי וְהֵבִינִה וּגוי, עד ששחלו חת וחת חמר להם הוח חשר דבר לאחד, אלא משונה במעם וריח): ויגידו למשה. שאלוהו מה היום מיומים, ומכאן יש ללמוד שעדיין לא הגיד משונה, dומו סיום נשמנה לשבח ברימו ומעמו (מכילמה ויפע פ"ב), (שהם להגיד ששנים סיו והלה כתיב שני העומר (22) לקשר לחם משנח. כשמדדי אם לקימסס באסליסס, מלאי כפליס שני סעימר לאחד. ומדרש אגדס, לחס
- (25) ייאמר משה אבלהו היום וגוי. שמרים שסיו רגילין ללפת וללקוט, בלו לשלול פס נלה אם ללו, למר לסס ממנו במיס, בשלו סיוס. לשון אפייס נופל בלחס ולשון בישול בתבשיל: למשמרת. לגניזס:
- (,da G.L): ולא ירד עוד, אמר להם היום לא ממלאוהו, מה שלמוד לומר היום, היום לא ממלאיהו אבל מחר המלאיהו (מכילתא אם שבידכם אכלו. לערב חורו לפניו ושאלוהו מהו ללאם, אמר להם שבת היום, ראה אותם דואגים שמא פשק המן
- (מכילמא שס): (62) וביום השביעי שבת. שבת סול, סמן לל יסיס זו. ולל בל סכתוד ללל לרצות יוס סכפורים וימיס עודים
- (82) עד אַנה מאַנחם. מעל סדיינט סול, פַּסְדֵי סוּלָל לָמֵי פַרְבָּל (נ"ק לב.), ע"י סרעעיס ממגנין סכערין:

אָנשׁ מִמְּקֹמִוְ בַּנִּוֹם תַשְּׁבִימִּוּ: מַבוו אָנְמ טַטַטַנו אַכַ־נֹגּא בּוֹם עַמָּמָּג בָשָׁם וִמֹּנִם ע השַבְּת עַל־בֵּן הַנּא נַתֵּן לַבֶּם בְאַנּ בֶּי־יָהוֹה נְתַּוֹ לְבֶּבָם

· וּמֹבֹעוֹ עֹמֹם בּוֹנם עַמִּבֹמֹנ:

וֹסֹמֹּמו כֹֹּגַפֹּוֹשַׁעַ בֹּבַבָּמִי המו מו ובוא בובת דר לבו ווֹלַבְאָׁוּ בוּע_וֹמֻבִּאָּב אָע_

מַבְּבֶוֹם: ۩ڠڬڰ 亡止はいる。 **ごぶでくじ**い $\ddot{X}\dot{\Box}\ddot{\Box}\Box$ خُطْمَا نَلُهُۥ אُلا_تَخْتُهُ كَيْهُد ממני למשמבת לדרתיכם אַמֶּב גּיָנָה יְהְנָה מָלָא הַעַּמָר は没て

יְהְנְה לְמִשְׁמֶבֶה לְדִרְתֵיכֶם: הְעְּמֶר מֶן וְהַנָּח אָתוֹ לְפָּנֵי בּנְצָנְת אַהַע וְמָן־שָׁמָּה מָלִאִּ־ ניאמר משָה אֶל־אַהַרֹּן קַח

ڔؙڟۺڟڐٮ וַיַּנִיחָרוּ אַהַרָּן לְפָּנֵי הָעָהֶרָ וֹאַצִּנִיהִי בַּאֲשֶׁר צְנְּה יְהְנָה אֶל־מֹשֶׁה

> בְּיוֹמָא שְׁבִיעָּאָר: לא יפול אָנָשׁ מַאַּטָרֵיה יומין מיבו אָנְשׁ הְחוֹתוֹהִי בְּיוֹמָא שְׁמִינִיאָר לְחֵים מִבּיוֹ על בו הוא יהיב לכון שׁנִוֹ אַבּוּ גֹֹג וֹבִר לַכִּוּן הַּבּּׁשׁאַ

ははなばい は行び けこむと

בדבש: טונר ושממיה בָּאָסְקרישָון מַנָּא וְעוּא כַּבַר וְרַת נְרָא ילַרוֹ בִית יִשְׁרָצֵל יָת שְׁמֵיה

זְנְיכֵון מֵאַבְעָא בַּמָגְבָוֹם: נטכנו למגלבא לאפטנט, בוטוון ות לחמא דאוכילית كْمَاهُدُم كَلُدُردِيا كَلَارِ בּפֿער וֹן מָלֵי עּיִמְרָא מִנֵּיה رאַמַר משָה דֵין פָּהָנָמָא

נְאָמָר מֹשֶׁה לְאַבַּרוֹ סַב

گلٰם !! למֹמֹנֹא לִנִבׁוֹכִוּן: מוטובא סולא ואֹאֹנה וֹשוש עלוחית חַדַא וַהַב חַמַּן מָלֵי

علك

As the Lord commanded Moses, TWIL throughout your generations. регоге the Lord, to be kept

qu ii yal bna, and lay it up

And Moses said unto Aaron:

you forth from the land of

the wilderness, when I brought

generations; that they may see

commanded: Let an omerful of

it be kept throughout your

thing which the Lord hath

And Moses said: 'This is the

the taste of it was like wafers

31 name thereof Manna; and it was

so the people rested on the

out of his place on the seventh

man in his place, let no man go

bread of two days; abide ye every

giveth you on the sixth day the

you the sabbath; therefore He

See that the Lord hath given

like coriander seed, white; and

And the house of Israel called the

made with honey.

seventh day.

ni noy bəf I dəiwərədw bsərd ədə

Egypt.

Take a jar, and put an omerful of

Testimony, to be kept. so Aaron laid it up before the

על לוקטי המן נאמר: איש בובקובוו. . חלו חלפים אמה של מחוס שבת, ולח במפורש, שחיון מחומין חלה מדברי סופרים, ועיקרו של מקרה שבו איש חחחיו. מכאן ממכו מכמיס ד' אמומ ליולא מוך לממוס, ג'לגופו, וא'לפישוע ידיס וכגליס: אל יצא (92) ראו. בעיניכס כי ס' בכבודו מוסיר חמכס על השבח, שהרי ום נעשה בכל ערב שבח, לחח לכם לחם יומים:

סְהַדוּהָא לְמַמָּרָא:

כַמָא דִפַקּיד ייַ

שַׁמְּקְרִיְּמִוּן בּלֹשוּן משנה, והוא מרגוה של אונקלום: ואינו נמשל לורע גד אלא לענין העגול כורע גד היה, והוא לבן: – כצפיחח. - בלק שממגנין אומו בדבש, וקורין לו (וצ) והוא בורע גד לבן. עשל ששמו קוליינד"רי (קאריאדער) וורע שלו עגול ואינו לצן, וסמן סיס לצן,

5,44,1: דְּבַּר סִ' (ירמיסו ב, לא), שמעו לא נאמר, אלא ראו, בוס נמפרנטו אבומיכס, הרבה שלומין יש לו למקום להכין מוון צמורה, והם אומרים נניח מלאכחנו ונעסוק צמורה מהיכן נחפרום, הוליא להם לנלנת המן, אמר להם אַפֶּס רָאוּ (SE) למשמרת. לגניזם: לדורותיכם. בימי ירמיסו. כשסיס ירמיסו מוכיחס למס אין אחס עוסקיס

של מועד, אלא שנכתב כאן בפרשת המן: (33) צנצנח. ללומים של מרם כמרגומו: והנח אוחו לפני ד'. לפני סמרון, ולמ נמתר מקרמ וס עד שנבנס

كَيْل كُلُم خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ إِنَّا خُرُمُ أَنَّا הַמֶּן אֶבְלְיּ עַּדְ־בַּאְָם אֶלְ־ אָבַלוּ עַּדְ דַּאָתוֹ לֹסְיָפֵּי בּאָם אָלְ־אָבֶין נוֹשְׁבָה אָתִר לַאָּרַע יָהִיבְהָא יָת עַנָּא « עַמָּן אַבְבְּעָים שְׁנָה עַד אַרְבָּעִין שְׁנִין עַד דְּעָאַלוּ ולנו ומְלַאָּכ אֶכֹלוּ

אַבְעָא דִּבְנְעַוֹּ

land of Canaan. came unto the borders of the did eat the manna, until they came to a land inhabited; they the manna forty years, until they

Trx: (回) אָרַפָּר ןְעוּנְקְרָא תַּר מִן עַשְׁרָא זס Tr מָן עַשְׁרָא סע somer is the tenth part of يتهدي

פַּי יְהֹוְהֶ וַיַּהַנִי בִּרְפִידִים וָאֵין ַנּיִסְמֵּנּ בְּּלְ-מְּּלָנוּ בְּנֵיִּ-וִשְּׂבְאֵּלְ נִיָּמֵּלְנִּ בְּלִ בְּנִאֲּטֵא צִּבְנִי

לְמִמְשׁׁ מַּשׁׁאַ: ישָׁרוֹ בַּרְפִּידִים וְלֵית מַיָּא למַמַּלְנִיהוֹן עַּל מֵימָרָא דַּיִּיָּ

בְּחָלְת סְאָין הוּא:

to drink. there was no water for the people and encamped in Rephidim; and commandment of the LORD, their stages, according to the XVII from the wilderness of Sin, by children of Israel journeyed And all the congregation of the

an ephah.

מַנִם לְמִּׁלָּת עַבְּּ ממו בר פון לְמַסְמֵיהָם מַּלִי יִשְּׁרָאֵלְ מִמּוֹבְבָּרָא בּסִין

מא מנפו אַנוו פֿבם נוֹ: מַעַבַעַנּלָ לְהוֹן מֹשֶׁה מָא נְצֵן אַתּוּן עִמֶּי ¿ שְׁנִוּ לְנִוּ מִּנִם וֹנְהֵשֹּׁעִר וֹגִאִמֶּר עַרֵּוּ כִּוֹא מִנָּא וַנְהָשֵׁוּ נֹאָמַר וַיְּבֶב הַעְּם עִם־מֹשֶׁה וַיַּאַמְרוּ וּנְצָא עַמָּא עָם מֹשֶׁה וַאֲמַרוּ

говъ with me? wherefore do ye try the said unto them: 'Why strive ye that we may drink.' And Moses Moses, and said: 'Give us water Wherefore the people strove with

משלו בּהַמָּא: לְנַמִּיִּטְ אָטָּיִּ וֹאֵטַ-פַּׁלָּיִּ וֹאָטַ- מִמֵּאָבֵוֹם לְכַמַּלְאִ זְטִיּ וֹנִיִּ קְמְּׁה זָה הָטֵּלְיהָנוּ מִמִּצְרַיִם נִצְּמִרוּ לְמָאְ דְּנָן אַפִּיקִתִּנְא ַּ וַיְּכֶּן הַעָּם עַּל־מֹשֶׁה וַיֹּאַמֶּר וָאַהְרַעַם עַּמָּא עַל מֹשֶּׁה וַנְצְּלְאַ מְּלֵם בַלְּלָם נַבְּנִים נַבְּנִים נַבְּנִים

עמְדִי עַה־הְנַסָּוּן אָת־יָהוֹה:

は没に

בוּנוֹנוֹע בֹּמִינוֹ בֹּמַנוֹעֹא: שַּׁמוֹ מַמָּא לַמַנָּא

זעיר פון וַרַגִמוּנִי:

our children and our cattle with up out of Egypt, to kill us and Wherefore hast thou brought us sgainst Moses, and said: water; and the people murmured

And the people thirsted there for

ַ מָּה אָמֶשֶׁה לַעָּם הַזָּה עִיּד מָא אַעַבָּיד לִעַּמָּא הָדֵין עּוֹד ְ וַיִּצְעָּק מֹשֶׁה אֶלְ־יְהנְה לֵאמֹר וְצֵּלִי מֹשֶׁה קֵּדְם יִיְ לְמֵימַר

ready to stone me. this people? they are almost ornu ob I lland ranW' : gniyes + And Moses cried unto the LORD,

chirst?

ממ יסקללני:

מנטמר וַיִּטְבְלוּ מִעְּבוּר סְטְבֶן מִמְּמָרַ סַפְּׁבַם (יסושת ס, יס): מואב כשמת משה בזי באדר פסק המן מלירד, ונסמפקו ממן שלקטו בו ביוס, עד שהקריבו העומר בששה עשר בנימן, ארץ כגען. - במחלם הגבול, קודס שעברו אם הירדן והוא ערבות מואב, נמלאו מכחישין זה אם זה, אלא בערבות סְסְׁבֶץ סַמּוּבָס מֲשֶׁר בְּעֵבֶר סַיַרְדְּן (דבריס ג, כס), ומרגוס של נושבת יָמְבָּמָח, ר"ל מיושבת. רש"י ישן): אל קצה לחֿמר שעברו חֿמ סירדן (קידושין למ.). (מ"חֿ, שחומס שבעבר סירדן מיושבח ומובס, שנחֿמר סָעְבְּרֶס בָּחֹ וַטָּרְסָׁס סָמ ַסְמֶּן מִמְּמֶבֶׁכְת (יסושע ס, יצ), א้לא מגיד שסעוגות שסוליאו ישראל ממלריס עעמו בסס עעס מן: אל ארץ נושבת. (35) ארבעים שנה. וסלא מפרל' יוס, שהרי במ"ו באייר ירד להם המן מחלה, ובמ"ו בנימן פפק, שואמרויַשָּבוֹת

סאיפס מ"ג ביליס וחומש בילס, וסוא שיעור לחלס ולמנחות: (35) עשירית האיפה. סאיפס שלש סאין, וססאס ו' קבין, וסקב ד' לוגין, וסלוג ששס ביליס, נמלא עשירית

64

(ב) מה הנסון. לומר סיוכל למת מיס בתרך ניס:

(+) עוד מעש. אם אממץ, עוד מעש וסקלוני:

אָּטַ עַנְיְאָרַ אָר קָח בְּיִיְרְךְּ וְהָלְבְּהָ: וְהֵיִיִלִּ: بَهْدِيْمُ بَوَمِةً يُهُدُ بَجَرَبُ حَرَّ ृ देवार पंदेव दिय श्रंपी वार्वार וַיּאַמֶּר יְהְנְה אֶל־מֹשֶׁה עֲבֹר וַאֲמַר יִי לִמֹשֶׁה עַבַר בַּרָם

: 🚓 🗆 🛱 🔾 נינשש בן משָב למנג ולונ ניצאי ממני טים ושָׁתָּה הַעָּה הַעָּ הַצַּוּר בְּחֹבְרֵ וְחַבֵּיהְ הַבְּּוּר צַל מִנְּרְא בְּחוֹבַב וְחַמְחֵי

※ㅁ_쌇:[: (면) לאמר היש יהוָה בְּקרְבֵּנוּ לְמֵימַר הַאִּיִּח שְׁכִינְהָא דַּיִי יְשְׁרָאֵל וְעַּל נַסְתָּם אָת־יְהֹוֹה יִשְּׁרָאֵל וְעַל דְנַסִּיאוּ בֵּרָם יִי z iäĿiÈĽ וּיִקְרָא שָׁם הַמְּלִוֹם מַסָּה יקּרָא שְׁמֵיה דְּאַהָרָא נִפִּיתָא

וֹמְּבֹאֹלְ בֹּבַפֹּנִבִם: ⁸ נֹּבְׁאָ הֹמֹבֻעׁ נַנְּבְּטִׁם הִם נִאָּטֹא הֹמֹבָע נֹאָנִנַם עַּבְבָּא

בַּאָבְעַים בַּוֹּבֵינִי: על־רָאשׁ הַגּּבְעָה ೇದ್ರಲ್ಲ בּהְּמִבְעׁ מִּטְוּר אִנְכִּי נִאַּבְ פַנְבָּא בּהַמְּמִעְ מִטְר אִנֹא בְּעַר צְּנְשְׁרִם נְצֵּא עַלְעַבֹם לַנְאַ צִּיּבְרוֹ נְפַוּלְ צִּגִּינה

> ביה ית נהרא סב בירף עמא וַסַב עמָן

לְמֵּנֵנְ סְבֵּנְ נִמְּבְאָבְ: נוֹמִשׁי מֹמֹא וֹמֹבֹר כֹּן מָמִּר בַּמִּנָרְא וְוִפְּלוּן מִנֵּיה מַנָּא

בונגא אָם לָאִ: מֹלְ-נַנִים בֹנֵנִ נִמִּבְּנִיטָא מֹלְ צַּנְבִּוּ בֹנִינ

מֹם וֹמִּבְאֵבְ בֹּבַבּוֹנִם:

לפגן מן צבם גל בגבנ: נטומבא האָטמַבִּירוּ בֵיה לאום מֿל בוש בַּעָּלאַ וַיּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־יָהוֹשְׁעַ וַאֲמַר מֹשֶׁה לִיהוֹשֶׁעַ בְּחַר

> thy hand, and go. thou smotest the river, take in Israel; and thy rod, wherewith take with thee of the elders of Pass on before the people, and And the LORD said unto Moses:

the elders of Israel. To Ingis on ni os bib sosoM bnA of it, that the people may drink. and there shall come water out and thou shalt smite the rock, there upon the rock in Horeb; Behold, I will stand before thee

the Lord among us, or not?" they tried the Lora, saying: 'Is children of Israel, and because because of the striving of the called Massah, and Meribah, And the name of the place was

with Israel in Rephidim. Then came Amalek, and fought

with the rod of God in my hand.' Will stand on the top of the hill fight with Amalek; tomorrow I Choose us out men, and go out, And Moses said unto Joshua:

- פרעס, ומלריס כמס מכום, במלריס ועל סיס, לכך נאמר אשר סכים בו אם סיאור, יראו עמס שאף למובס סוא מוכן: מה שלמוד לומר אשר הכים בו את היאור, אלא שהיו ישראל אומרים על המטה, שאינו מוכן אלא לפורענות, בו לקה שיראו שעל ידך סמיס יולאיס מן סצור, ולא יאמרו מעינות סיו שס מימי קדס: ומשך אשר הכיח בו אח היאור. (5) עבור לפני העם. ורלס לס ימקלוך, למס סוללם לעו על זני: וקח אחך מוקני ישראל. לעדום,
- נבקע מפניו. (6) והכיה בצור. על הלור לה נהמר, הלה בלור, מכהן שהמעה היה של מין דבר חוק ושמו הנפירינין, והלור
- פגעו באדס אחד, אמר לו אומו סבן ראים אם אבא, אמר לו אביו, אינך יודע סיכן אני, סשליכו מעליו ובא סכלב ונשכו: על כמפו וילא לדרך, סיס אומו סבן רואס מפץ ואומר, אבא עול מפץ זס ומן לי, וסוא נומן לו, וכן שנייס, וכן שלישים, סיש ס' בקרבנו אם אין, חייכם שהכלב בא ונושך אחבם, ואחם לועקים לי וחדעו היכן אני. משל לאדם שהרכיב בנו (8) דיבא עמלק זגרי. סמך פרשה זו למקרא זה לומר, חמיד אני ביניכם ומזומן לכל לרכיכה, ואחם אומרים
- בחר לנו אנשים. גנוריס וירלי ממל, שמהל זכומן מסייעמן. דבר למר במר לנו לנציס, שיודעין לבמל כשפיס, מרדו בסקב"ס: וצא הלחם. לא מן סענן וסלחס בו (מכילחא עמלק פ"א): מחר. בעם סמלחמס, אנכי נלב: ַרבּך כמורח שמיס מנין, שנחמר חֲדֹנִי משֶׁס פְּלָחֵס (שס יח, כת), כלס מן סעולס, חייבין הס כלייס, המורדיס בך כחילו שנאמר וַיּאמֶר אַבַלן אֱל משֶׁר בִּי אֲדֹנִי (במדבר יב, יא), וסלא אהרן גדול מאחיו היה, ועושה את חברו כרבו. ומורא (9) בחר לנו. ליולן, סשוסולו, מכאן אמרו, יסי כנוד מלמידן מניב עליך כשלך, וכנוד מברך כמורא רבך מנין,

נמשה אַהַרַן וְחוּר עְלוּ רָאִשׁ בּעְּמָלֵק וּמֹשֶה אַהַרֹן וְחוּר · ` לוֹ מֹשֶּׁה לְהַלְּחֵם בַּעַּמְלֵלְ בֵיה הַמְשָּׁה לְאַנְּחָא מִּרְבָּא

לגו וֹלבו הַמִּבִים: וֹלַבָּׁר וֹמִּבְאַבְ וֹכַאָּמָב זֹלִים וְהְיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדִי

ĽÄĊA: נוֹנו זבו אָמוּנִנו מַרַבָּא בְּיָרֵיו מִזָּה אָחְד וּמִזָּה אָחָד مَكْرُبُ لِمُثَالِلُ لَبِيدِ ظَمُرَدِ בו אָבֶן וַיְשָׁימוּ תַחְמָּיוּ וַיִּשֶּׁב וידי משהו בבדים ויקחור

וֹאָטַ מַּמִּוּ לְפִּי ַעֲוֹנֶב: (פּ)

זַכֶּר עַמְלֵל מִמָּחַת הַשְּּמֶיִם: יְהוֹשֶׁעַ בְּי־מְחָה אֶמְחֶה אֶתְ מפמיר זָאָט זִּכְּרוֹן בַּפְפָּר וְשָׁים בְּאָזְנֵינ ניאטר יהוה אַל־משָה כַּתֹב

יְהְנָה ו נְּמֶי: ः रिट्टी विश्वेप वर्षद्वा रिट्टिश्र केवेर रिट्टीश वर्षेत वर्ष्टिन्श स्ट्रिय

סְלִיקוּ לְבִישִׁ בְּמִׁשָׁאִ: וַיְצְעַשׁ יְהוֹשְׁעַ כַּאֲשֶׁר אֵמָר־ וַעְּבָּר יְהוֹשָעַ כְּמָא דַאֲמָר

מַנַּח יְדוֹהַי מִקְנַּבְּרִין דְּבֵּית من يوني بالمراب المرابع المراب וְהְנֵי כַּד מְרֵים מֹשֶׁה יָדוֹהִי

שָׁמָשָא: פויסן בצלו עד דעאל וּמָכָא חַר וַהַוֹאָר יִרוֹהִי סמובון בובובו מפא פב וימיב עלה ואַברו וחור וֹמוֹניאוּ טַבווִנונִיני וידי משה יקרא ונסיבו

עמיה לפּהְנָם דְּחָרֶב: ⁶ ניַחַלְשׁ יְהוֹאָמַ אָּטַ־עַּמְלֵל וָתַבּר יְהוֹשָׁעַ יָה עָּמָלָל וְיָהַ

בוכבוא בספרא ושו קדם נאַמר יָן לְמֹשֶׁה כְּתִּיב דָּא

なばな: דיכְרָנֵיה דַעַּמְלַל מִתְּחוֹת נובושע אַבוּי מִמְקָא אָמָהי נָת

הקוני בדם ין דעבר ליה

Hur went up to the top of the Amalek; and Moses, Aaron, and thiw and fought with or So Joshua did as Moses had said

his hand, Amalek prevailed. prevailed; and when he let down п held up his hand, that Israel And it came to pass, when Moses

the going down of the sun. and his hands were steady until and the other on the other side; hands, the one on the one side, and Aaron and Hur stayed up his 12 under him, and he sat thereon; and they took a stone, and put it But Moses' hands were heavy;

the sword. To agbe and his people with the And Joshua discomfited Amalek

from under heaven. out the remembrance of Amalek of Joshua: for I will utterly blot book, and rehearse it in the ears Write this for a memorial in the And the Log D said unto Moses:

.issin-isnobA if called the name of it And Moses built an altar, and

- בנס של מרים היה, וכלב בעלה: (10) ומשה אהרן וחור. מכלן למענים שלריכים שלשה לעצור לפני המיצה, שצמענים היו שרוים: לפי שבני עמלק מכשפים היו:
- (II) באשר ירים משה ידו. וכי ידיו של משה נולחות היו המלחמה וכוי, כדלימל בר"ה (כע.):

- מחשבין אח השעוח באילטרו"לוגיאה, באיוו שעה הם נולחים, והעמיד להם משה חמה וערבב את השעות: אמונה. ויסי משס ידיו באמונה, פרושות השמים בתפלה נאמנה ונכונה: עד בא השמש. שהיו עמלקים אבן וישימו החחיו. ולה ישב לו על כר וכסה, המר, ישרהל שרויין בלער, הף הני ההיס עמסס בלער: ויהו ידיו (12) וידי משה כבדים. צשניל שנתעלל בתלוס ותנס אחר מחחיו, נחייקרו ידיו: ויקחו. אסרן וחור:
- מכאן אנו למדים, שעשו על פי הדבור של שכינה: (13) ויהלש יהושע. ממך כאשי גצוריו (מנמומא צשלח כ"מ) ולא השאיר אלא מלשים שבהם, ולא הרגם כולם,
- ישראל לארן: כי מחה אמחה. לכך אני מוסירך כן, כי מפן אני לממומו: ידושע. - סמכנים אם ישראל לארץ, שיניה אם ישראל לשלם לו את גמולו, כאן נרמז לו למשה שיהושע מכנים את (+1) כחב זאח זכרון. שנא עמלק לסודווג לישראל קודס לכל האומות (מכילהא עמלק פ"ב): ושים באזני
- של מוצח, ווכר את סנם שעשה המקום, ה' הוא נם שלנו: (15) ויקרא שמו. של מונה: דר נסי. הקפ"ה עשה לנו כאן נם גדול, לא שהמונה קרוי ה', אלא המוכיר שמו

פפוקים dai

(בכתר ארם צובה היה

מֹבַבוּ מֹלַמֹא: לבוני גֿמֹלָט לַהָּגֹּנִיטַבוּוּ בושנע לבלא לבם תֿל פוּרָסֵי וַקְּרָא דַעַּתְּיַיִר מן קרם דהילא דשָׁכִינָהיה וֹאַמֹּר בֹּמֻבוּמֹר אָמִירָא בַא

will have war with Amalek from And he said: 'The hand upon the

generation to generation. $_{16}$ throne of the Lord: the Lord

The Hastarah is Judges 4:4-5:31 on page 217. Sepharadim read Judges 5:1-5:31.

نَّمُلِّ \$ مَفِيْ لِأَنْكَ: עַמָּוֹ בְּיִרְחוֹצְיָא יְחְנֶה אֶהֹר אֶבִּי אַפִּיס יָנְ יָתְּ יִשְׂרָצִּלֹ אָלְהִים לְמִמְּיִם וּלְיִמְּבֹאֵלְ וֹן לְמִמִּם וּלְיִמְּבֹאַלְ מַּמִּיה יפרי משֶּׁה אֵתְ בְּלְ־אֲשֶּׁר עְשֶׂה הַמוּהִי דְּמִשֶּׁה יָת כְּלְ דַּעֲבָּד וּיִּשְׁמָּה יִשְׁרִוּ כִעֵּוֹ מִבְּיֹן עִעָּוֹ יִשְּׁמָה יִשְׁרוּ בַבָּא בַּמִבְיָוֹ

Israel out of Egypt. that the Lord had brought and for Israel His people, how all that God had done for Moses, Moses' father-in-law, heard of Now Jethro, the priest of Midian,

צַפַּרָה אַשָּׁת מֹשֶׁה אַחַר יָת צַפּּרָה אַחַת משֶׁה בָּתַר וַיּקַּח יִהְרוֹ חֹתַן מֹשֶׁר אָת־ יִדְבַר יִהְרוֹ חֲמִיּהִי דְּמֹשֶׁר and her two sons; of whom the

Moses' wife, after he had sent her

2 father-in-law, took Zipporah,

And Jethro, Moses'

בווני לאבא לכבני: בְּאָטִׁרְ עֵּרְשָּׁם כַּי אַמָּר עַּרְ עַּרְשִׁים אָבִי צַּמָר בַּיִּיר נאט אָהָוֹ בֹּנִגִּים אַאָּב אָהָב הָנִם נוֹט טַבוּגו בַּנִּבַא בַּאָנִם טַב

نهجانياني:

בְּוֹנִינִי בַּאֲבַעּ נוּכְּרָאָב:

stranger in a strange land; for he said: 'I have been a 3 name of the one was Gershom;

מְחָרֶב פַּרְעָה: אֶבְעַנְי אָבִי, בֹּמֹוֹבְי, ווּגִּבְנָנִ, אֶבְעַנִי בַּאַבָּא עַוֹע בַּסַמָּבַי, ל נְאָם בֹאָטֹב אֶלְנְאָזֵר בָּרְ נְאָם בַּר אֶלְנִאָּזָר

me from the sword of Pharaoh.' father was my help, and delivered + Eliezer: 'for the God of my and the name of the other was

- זַס' לְעוֹלֶם יֵשֶׁבּ, הרי השם שלם, פונון לַמִּשָׁפַּע פָּמָהוֹ, הרי הכמה שלם: שמלק שכסוב בו וְשֶבְּבְמֹו שְׁמֶבֶה גֶנַח (שמוס אֹ, יאֹ), וְשְרִיס נְמַשְׁמְּ מְבַד וְכְּבֶס בִּמֶּה (מהליס שס), מהו אומר אחריו, שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו, יהיה השם שלם והכפא שלם, שנאמר چאויגי פַמּוּ מַרֶּבֹוּח לְנָצַׁח (מהלים מ, ז), זהו עולמים, ומסו כס ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחליו, נשבע הקב"ה, שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחד (16) ויאמר. משס: כי יד על כס יד. ידושל סקנ"ס סורמס לישבע בכספו, לסיוח לו מלחמס ואיבס בעמלק
- כי הוציא ה׳ וגר׳. זו גדולה על כולם (מכילמה שם): למשה ולישראל. שְׁקוּל משס כנגד כל ישרחל: אח כל אשר עשה. לסס נירידה סמן, ובנחר, ובעמלק: ממכבד במשה, אני מומן המלך, ולשעבר היה משה מולה הגדולה בממיו, שנאמר וַנְשָׁבּ אָל נֶמֶר הֹמְנִוּ (מכילמא שם): שַׁבִּיבֶן (שמוח ב, יח), שסחינוקוח קורין לחבי חביסן חבה. בספרי (בסעלוחך עח): - חוחן משה. - כחֹן סיס יחרו שנאמר מִבְּגֵי חֹבֶּב חֹמֵן משֶׁה (שופּטיס ד, יא). ויש אומריס רעואל אביו של ימרו היה, ומהו אומר וַמְּבֹאֹנֶה שֶׁל רְעוּאֵל ואֿמס ממוס. ימכו, לכשנמגייר וקייס המלומ, הומיפו לו אום אֿמס על שמו. מובב, שמבב אֿמ המורה, ומובב הוא ימכו נקראו לו, רעואל, ימר, ימרו, מוצג, מצר, קיני, פומיאל, (מכילמא ימרו פ"א). מר, ע"ש שֶׁיֶמֶר פרשה אמת צמורה, (I) וישמע יחרו. מס שמיעס שמע ובל, קריעה יס קוף ומלחמה עמלק (זבהיס קמו.):
- אל בית אביך, נעלה שני בניה והלכה לה: לו והיכן אתה מוליכן, אמר לו למלרים, אמר לו על הראשונים אנו מלטערים ואתה בא להושיף עליהם, אמר לה לכי וילא אסרן לקראמו ויפגשסו בסר סאלסים, אמר לו מי סם סללו, אמר לו זו סיא אשמי שנשאמי במדין ואלו בני, אמר (2) אחר שלוחיה. כשלמר לו סקנ"ס במדין, לַן שֻב מִנְרֶיס, וַיִּקַם מֹשֶׁס מֶם מִשְׁמִּוֹ וְמָם בְּנֶיו וּגו' (שמום ד, ימכ),
- (+) ויצלני מחרב פרעה. כשגילו דמן ואבירס על דבר סמלרי, ובקש לסרוג את משס, נעשס לוארו כעמוד של

ַבַר קַאֶּלַ'הַים: המְבְּר אֲשֶׁר־הָוּא חֹנֶה שֶׁם ליי וּבְּנָיוּ וְאִשְׁהָוֹ אֶלְ־מֹשֶׁה אֶלִׁ־ וּבְּנוֹהִי וְאִהְתִיה לְנִת מֹשֶׁה נּיָבֶא יִהָרִי חִהָּן

בְנֶיהָ עִּמֶּה: نْلُدُا كُمْ جُكِّنَكُ لَجُمُنَاكًا بَمُلَّاء نَبُدا جُنَاد كَرْنَكَ لَجُنَانَكَ رِنْهُوْدَ هُرَّ مَنْفُدَ هِٰزِدَ بَامِيْدِ يَهُوْدَ جُمْنِهِدَ هِٰزِهِ بَيَمَادٍ

בְּאָבֵלְב: איש־לְרַמִּרוּ לְמִּלְוִם וֹיִּבְאוּ וּבְּר לְחַבָּרִיה לִמִּלְם וֹמֹאַלְוּ

<u>, בלווי</u> מָא<u>ָ</u>אָנַם ולְמִאֹרָוִם מֹלְ אִוֹנִנוּ וֹמִּבְאֵלְ וּלְמִאֹּבִאוּ מֹלְ מִּסַׁלּ וֹמִּבְאֵלְ « ١٤٠٤ ـ برند خوالاب بم چرا به بر خوالاب بر خوالاب . « ١٤٠٤ ـ بر خوالاب بر چرا به برد بر خوالاب ניְסַפֶּר מֹשֶׁהֹ לְחָהְנֹוֹ אֵתֹ כְּלֹ־

אַמֶּׁב טַבּּגַלְוָ מִנָּב מָבָּבָׁים: אַמָּב הַמְּשׁב יְבוֹנִים לְיִמְּבֹאֹלְ מִבְּטִא בּבּבר וֹן לִימְבֹאַלְ ישראל יַיַּחַדְּ יִחְרֹוֹ עֵַלְ בְּלִ-חַשּוֹבְּה וַחְדִּי

> نْݣَلُىٰ لَا لَذَٰذُ: לשורַא דּאָטַוּלִי עַלוּהִי למֹוֹלֵגֹא בַּנוּא מָבוּ, שַּמֹּוּ מֹשֶׁה נַאָּמָא יִמְרוֹ חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה

יִנְבְיוֹ בְּנָבְא מִמַּב:

ځېښخنې: וַיִּצְאַ מֹשֶׁה לְקְרָאַת חְתְנוֹ וּנְפַּק מֹשֶׁה לְקַדְּמוּת חֲמוּהִי

ם פַּגְּבֶּׁנִ אַמֶּב יִהְ פָּלְ מִּקְּהָא דְּאַשְׁפַּחַהָּנוּן בְּלְ־תַהְּלְאָתֹ אֲמֶב יָה פָּלִ מְקְהָא דְּאַשְׁפַּחַהָּנוּן こならにない משה לחמוהי

בְּמֻּנִוּכֹנוּוֹ מּוֹבִא בַמֹּבֹבֹאֵנ:

delivered them. way, and how the Lord that had come upon them by the for Israel's sake, all the travail Pharaoh and to the Egyptians all that the Lord had done unto And Moses told his father-in-law

they came into the tent.

two sons with her.

each other of their welfare; and

and kissed him; and they asked 7 father-in-law, and bowed down

And Moses went out to meet his

unto thee, and thy wife, and her

gnimoo ms ordrəl wsl-ni-rədrst 🤌

and he said unto Moses: 'I thy

encamped, at the mount of God;

into the wilderness where he was

soom and his wife unto Moses father-in-law, came with his

And Jethro, Moses'

of the Egyptians. delivered them out of the hand done to Israel, in that He had 9 goodness which the Lore had And Jethro rejoiced for all the

(a) אל המדבר. אף אני יודעיס שנמדנר סיס, אלא נשנחו של יחרו דְּבֶּר סכחוב, שסיס יושנ נכנודו של עולס, שיש (שמו"ר א, לו):

- (6) ויאמר אל משה. ע"י שלימ: אני החנך יחרו הרי. אם אין אחס יולא בגיני לא בגין אשק, ואס אין ונדבו לבו ללאם אל המדבר מקום מהו, לשמוע דברי מורה:
- את אלו יולאין ולא יצא: וישחחו וישק לו. איני יודע מי השתחד למי, כשהוא אומר איש לרעהו, מי הקרוי איש, (ד) ויצא משה. כנוד גדול נמכבד ימרו במומס שעס, כיון שילם משס, ילם מסרן נדב ומביסום, ומי סום שרפס מסס יולם בגין שבחך לם בגין שני בניס (מכילמם שס):
- וכן שכומס, מנופס, מקומס, מנואס: שמלק (מכילמא שס): ההלאה. למ"ד אל"ף מן סיפוד של מינה, והמי"ו הוא מיקון ויפוד הנופל ממנו לפרקים, (8) ויספר משה לחוחנו. למשוך את לצו לקרצו למורס (מכילמא שס): את כל החלאה. שעל סיס ושל זס משס, שנחמר וַסָּמִישׁ משֶׁס (מכילמח שס):
- שסימס סארן מקוגרמ, ואלו ילאו ששיס רבוא (מכילמא שס): המן והצאר והמורה (מכילמא שם), ועל כולן אשר הלילו מיד מלרים, עד עכשיו לא היה עבד יכול לברוח ממלרים, סיינו דאמרי אינשי, גיורא עד עשרה דרי לא מצוי ארמאה צאפיה (סנהדרין לד.): על כל הטובה. עוצמ (9) ויחד יחדו. וישמח יחרו, זהו פשומו. ומדרש הגדה, נעשה בשרו חדודין חדודין, מילר על הבוד מלרים,

83

「アーロギー」 אָת־הַעָּׂם מִתַּחַת עַּרְיֵה מִצְּרְאֵי: מֹגַנוֹם ומִיּנַ פּּנְעָּנִי אָמֶּנִ סו אָמֶּר עַצֵּיל אָתְכַם מַיַּד וַנֵּאָמֶרַ יִתְרוֹ בָּרוּף יִהֹנְת וַאֵּמָר

אַשֶּׁר זָרוּ עַּלִיהֶם: מפֿק בּיֹאָקניִים פּֿי בַּדְּבֶּר אֶלְשִ בָּר מִנִּיה אָבִי בְּפַּטִּוֹמָא מַמַּה יַבְשְּׁהַיִּ בְּירְגָּדִוֹל יְהְוָה בְּשְּׁן יִבְשְׁהָאַ צָּבִי רָב יִיָּ וְלֵיה

ڶۿٚڔ۩؞ڡ؞ לֶטֶׁם מִּם חַתֵּן מִשֶּׁה לְפָּנֵי <u>יִשְּׂרְאֵל לְמֵיכַל לְחָמָא</u> מִם וֹכָּלְוּ וֹלֵלְנָּגְ וֹמְבַאָּלְ לְאִבֹּלְ- וֹּלִ נֹאִנֹאְ אַנִּבְוּ וֹכְלְ סִבֵּג מ וּוֹבְטִים לֵאַלְנִים וֹיִבְאָ אַנִדְן הֹּלָוֹן וֹנִכְסִּנ עוּדִּשִׁוֹ בַּנִים וּיִּפְּח יִתְּרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה עֹלֶה וְקָרִיב יִתְּרוֹ חֲמוּהִי דְּמֹשֶׁה

הְעְם עַל־מֹשֶׁה מִן־הַבְּקֶר וְקָם עַמָּא עַלְוֹיִהִי דְּמֹשֶׁה מִן

השיויב יַת עַמַא מָהָדוֹת ŁĊŔĹŸ, ŀĊŀĹ% ŁĠĹĄĽ ドツババロ

نَشِدُ هُذِ قَبِي لَائِيوَا: בְּחַמִּיבוּ מִצְּרְאֵי לִמְבָּן יָת

הַמוּהִי דִּמֹשֶׁה קַדָם יִיָּ:

צַפְּרָא עַד רַמִּשְׁא: וַיַּעְּמְד וִימִיב מֹשֶׁה לִמְדְן יָה עַמָּא וַיְהִי מְמְּחֲבְה וַיֵּשֶׁב מֹשֶה וַהַנָה בְּיוֹמָא דְּבְהָרוֹהִי

> Egyptians. from under the hand of the who hath delivered the people and out of the hand of Pharaoh; out of the hand of the Egyptians, LORD, who hath delivered you And Jethro said: 'Blessed be the

them.' that they dealt proudly against 11 greater than all gods; yea, for Now I know that the Lord is

God. with Moses' father-in-law before the elders of Israel, to eat bread God; and Aaron came, and all 22 tor sooffering and sacrifices for father-in-law, took a And Jethro, Moses'

unto the evening. about Moses from the morning the people; and the people stood 13 morrow, that Moses sat to judge And it came to pass on the

- כמרגומו לשון רדוי ומרומ, סיד שסיו מכבידים עליסס, סיא סעבודס: (10) אשר הציל אחכם מיד מצרים. מומס קשס: ומיד פרעה. מלך קשס: מתחח יד מצרים.
- ויוד יעקב נויד (בראשית כה, כמ), בקדרה אשר בשלו בה נתבשלו: במרגומו, במים דְּמִּי לְאַבְּדְס וֹהָס נִאַבּדִו במים: אשר זהו. אשר הכשיעו. ורבומינו דרשוהו (פומה יא.) לשון בכל עבודם אלילים שבעולס, שלא הניה עבודת אלילים שלא עבדה (מכילמא שס): 🗀 בי בדבר אשר זדו עלידום. (11) עחה ידעהי. מכירו סיימי לשעבר, ועכשיו ביומר (מכילמא שס): בוכל האלהים. מלמד שסיס מכיר
- מסעודה שחלמידי חכמים מסובין גה, כאילו נהנה מזיו השכינה (ברכוח סד.): סיא שילא לקראמו וגרס לו את כל סכבוד, אלא שסיס עומד ומשמש לפניסס: לפני האלהים. מכאן שסיסיס (בו) עולה. כמשמעס, שסיא כולס כליל: זבחים. שלמיס: ויבא אהרן וגרי. ומשס סיכן סלך, וסלא
- いい (はとはい): מעלה עליו הכחוב כאילו עוסק בחורה כל היום, וכאילו ועשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, שנאמר בו וַיְהִי עֶבֶב לבדך וכלס נלביס: מן הבקר עד הערב. אפשר לומר כן, אלא כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעס אחת, כמלך וכולן עומדים, וסוקשס סדבר לימרו שסיס מולול בכבודן של ישראל, וסוכימו על כך, שנאמר מדוע אמס יושב סום מופג סום ימכו, שסכי כמיצ מְבְּגִי מֹבֶג מֹבֶן משֶׁס (שופמיס ד, ים): ⊢ויש⊏ משה וגו׳ וישמוד העם. יושב וס קודס ממן מורס, מששלמו וסלך סיכן מלינו שמור. ואס מאמר שם לא נאמר ימרו אלא מוצצ וצנו של ימרו סיס, . אם מומנו, ומלינו במסע הדגלים שאמר לו משה נִּמְשִים מֻצַּמְנוּ מֶל הַמֶּקְוֹם וגוי אַל גָח פַּעֲוֹב אֹמָנוּ (במדבר י, לא), ואס לדברי האומר יחרו קודס מחן חורה בא, שילוחו אל ארלו לא היה אלא עד שנה שנייה, שהרי נאמר כאן וישלח משה ושהה שמונים יום וירד ביום הכפורים. ואין פרשה זו כמובה כסדר, שלא נאמר ויהי ממחרת עד שנה שנייה, אף מורה עד יום הכפורים לא ישב משה לשפוע את העם, שהרי בי"ו בחמוז ירד ושבר את הלוחות, ולמחר עלה בהשכמה אי אפשר לומר אלא ממחרם יום הכפורים, שהרי קודם מחן חורה אי אפשר לומר והודעתי אח חוקי וגו', ומשנחנה (13) ויהי ממחרת. מולאי יום סכפורים סיס, כך שנינו בספרי, ומסו מממרם, לממרם רדמו מן ססר. ועל כרמך

מו_לפר הַרַ אָברי خُدَبُك لَحُدِ لِمُمْ نَجُدَ مُكُنِك עשֶׁה לְעָם מַדְּוּעַ אַתְּה יוֹשֶׁב מְּרְ הַנְּּלְ אַמֶּרְ אַמְּרִ ± אַשֶּׁר הָוּאַ עֹשֶּׁה לָעָם וַיּאַמֶּר

אַלָּי עַמְּם לְדְרִישׁ אֶלְיִנִים: ע ניְאָמֶר מֹשֶׁר לְחֹתְנִוֹ בֶּי־יָבְאַ

וּאָנו_טוַרָנוּיו: וֹעוָבֹהֹטָּוּ אָטַבַטְבַּי בַאָּבְטַוּם וְאָהַפּסִטְּי בַּיוֹ אָיִה יבָּיוֹ בַמְּבִי בְּיִיוֹהְנֶת לְהָם דְּבְרִ בָּא אֵלַי

מוב הַדְּבֶר אֲשֶׁר אַמָּה עַּשֶּׁה: ע ניָאמֶר הֹתֵן מֹשֶׁר אֵלְיִו לֹא־

نظائة: ממְּלְ תַבְּבֶר לֹאַ־תוּכָל עַשְּׁתוּ מִּנְּוּ 81 תַּזָּה צְּשֶׁר עִמָּוְר בְּרֶר לְבָלְ שַׁבְּלְ נִּם_אַּטְּׁע נַם_חָמֶּם

\$u_ū½±0.0 \$<_±\$<_±.0: מול הַאָּלֹהִים וְהַבָּאתָ אַתָּה ^{و،} אֱלֹהֶים עִּמֶּךְ הֵיֵהְ אַתְּּה לִעְּׁם مَيَّتِ שְׁמַׁת בַּלִלִי אִימָצִי וְינִי

تاقة المناه الم אָטַ עַבְּבֶּרְ בֶּלְכוּ בְּשׁ וֹאָטַ יי וְאָת־הַתּוֹרָת וְהוֹדַעְתְּ לְהָם וְיָת אִיֹרִיָּהָא יִהְהוֹדַע לְהוֹן וְהִוְּהַרְמָּה אֶמְהָם אֶמ־הַחָּקִּים

הֹלִנְנַ מִן צַּפַּרָא תַּד רַמִּטָּא: בלעוגב וכל עמא קומין הְבִּיד לְעַּמָּא מָבִין אַהָּ וְמִיב נאַמּב מֹא פֹטוֹלמֹא בַבַּגוֹ צַאַנִּי קל דהוא עַבֵּיד לִעַּמַאַ וַיַּרְאַ חֹתַן מֹשֶּׁה אֶת כְּלְ וַחָּזָא חֲמִיּהִי דְּמֹשֶׁה יָת

אגלפֿן מן בֿבַם וֹנִי אַטוּ לַנְינוּ. הַּמָּא לַמִּינִיבּה נאַמר משָה לַחֲמוּהִי אָּרֵי

אורְיָהֵיה: לעון זו לומוֹא בּוֹנ וֹנִינ יבון הקביה ימְהוֹדְעָנְאַ לְנֹטִי וֹבְאֵינֹלִא בָּוֹן נִּיּבְּבֹא בְּנֵי לְרֵוֹן דִּינָא אָתַוֹ

לא שבון פּטוֹמֹא בַאַטַּ נאַמר הַמוּהי דְּמֹשֶׁה לֵיה

מלאַר תַלאַי אַף אַתְּ אַף

לממלביה בלחודף: פֹטׁוֹמֹא לָא טִכּוָל מּמֹא בַבוּו בַּמֹב אָבוּ וּפֿוּר

١٠٠ ١١٠ ١١٠ וְיָׁ וּטְׁבֵוּ מֵּנִםׁ: אַשָּׁ זְּעָ פּטְלֵּמָּוֹא לְהַּמָּא טַּבָת אַנְלְפָּׁן מִן בַּבְרַם מומבא בון בַּסַהַבַּב בוו אַנַּ בען מני אַמְלְכִנָּר וּיהי

מובדא דיניהדרון: ומובר וטבון ונו פומוא

> the people stand about thee from sittest thou thyself alone, and all tyon qoest to the people? why ned 3 anid sid si 1 shw 'What is thing that eaw all that he did to the people, And when Moses' father-in-law

of God; people come unto me to inquire 15 father-in-law: 'Because the And Moses said unto his

"Saning unto even?"

'swal siH know the statutes of God, and neighbour, and I make them between a man and his cometh unto me; and I judge when they have a matter, it

doest is not good. nodi isali gaidi ədT' :mid otau 👨 And Moses' father-in-law said

perform it thyself alone. for thee; thou art not able to thee; for the thing is too heavy thou, and this people that is with Thou wilt surely wear away, both

thou the causes unto God. people before God, and bring be with thee: be thou for the will give thee counsel, and God Hearken now unto my voice, I

they must do. must walk, and the work that show them the way wherein they statutes and the laws, and shalt And thou shalt teach them the

- (16) בי יהיה להם דבר בא. מישסיס לו סדבר בא ללי: (EI) בי יבא. כי בא, לצון סווס: לדרש אלהים. כמכגומו למִמָּצַע מוּלְפַּן, לצמול מלמוד מפי סגבורס:
- (קו) ויאמר חחן משה. זכך כנוז קוכלו סכמוז מומנו של מלך:
- (18) נבל חבול. כמרגומו. ולשונו לשון כמישה פלייש"מרה, כמו וְהָשֶׁלֶה נְבֵּל (ירמיה ה, יג), פְּנְבֹל שָלֶה הָבֶּפַן
- כי כבד ממך. כוצדו רב יומר מכמך: וגו' (ישעיס לד, ד), שסוח כמוש ע"י ממס וע"י קרם, וכמו מש וגלחס: -- גם אחה. - לרצום חסרן ומור וע' זקניס:
- (91) איעצך ויהי אלהים עמך. בעלס, אמר לו לא סמלך בגבורס (מכילחא פ"ב): היה אתה לעם מול
- האלהים. שלימ ומלין בינומס למקוס, ושואל משפמיס מאמו: הדברים. דברי ריבו האלהים

מאָנַע הַבוֹּ טַמִּהָּים וֹהָבוֹי אַנְאָהָ אָמִטְרַ הַּנְּאָגַ בְּצָׁבָּה וֹהְמִטִּייַ בַּלְהִנָּה בַּסְׁנָן לְעַבָּלָא מִמְנָן ואַטֿע

ושְׁפַּמוּ_הָם 口句は ג וֹנוֹנֵי פֿלַנוֹלֵנ עוֹנִילַ וּימִי פֿלְ פֹּנִילִם בֹר הֹנִינוֹ וְּמְּפְׁמָּנּ אָעַרַיְנְאָם בְּבְּלְ בִּעֶ וִיִּרְנִנּן יָת מַּמָּא בְּבָלְ מִדֵּן

נְבָא בְשֶּׁלְוָם: וְגַּם בְּלְ־הְעָּם הַנְּה עַלִּ־מְקֹמִוּ וְאַרְ כָּלְ עַמָּא הָדֵין עַל و لَمُنْكَ هُمُنِدِهِ لَرُحُمُنُ مُثَبِدِ الطَّقِيدِةِ لَا يُنْحِيمِ خِمُعُمْ אָם אָטַ עַבְּבֶּרְ עַנִּינְ עַמְּמֶשׁ אָם נִי פּּטִּנְטָא טָבֵין מַעָּבֵיר

تبذؤيك إذهبها بمثك

נַיַּמֹּמִ כִּלְ אַׁמָּׁר אַמָּר: _{שלישי} וַיִּשְׁמָע בַּלשָּׁה לְקַוֹּל הֹהְגָוֹ וְקַבֵּיל מֹשֶׁה לְמֵימַר חֲמִיהִי

۩ؙڷڔ びがげに ₫<_Ľ₫□ ratium digin

טַמְמָּים וְשְׁרֵי צַּשְׁרָה.

וֹבַבָּנוֹ מַּמְוָבַוֹּנִעָא: בבר מאוטא בבר בממון ַ אָבׁוּ אַּלְפֹּוּםְ אָבׁוּ וּטִׁמִּוּ הֹּלָיִבוּוּ וַבֹּנָוּ אַלְפּוּ ݣْݣِيْلْتُمْ كَالْمُرْكِ كُلِّي ك מְבֶּלְ עְמָּם וֹאַשׁ שַּׁעִוֹי מִבֶּלְ מַמֵּא װּבָּרִין

וֹבְבַבוּן מִמֶּב: וֹבְבַבְיּן מִנְּיִנוּ מִנְּיִנוּ מִנְּיִנוּ מִנְּיִנוּ هَجْ لِهُ الْخُمْ لِللَّهُ لَا خُرْنُكُ لَا خُرْمُ فَنَانُو لَمْ يَمْرِبُ

אַטַביה יָהָף בִּשְּׁלָם:

נְעְּבָר כֹּלְ דַּאֲמָר:

וֹבַבֹּנוֹ מַּמְוָבׁוֹנִעֹא: בבני מאוסא בבני המשיו מְּבֹׁי בֹימָתוֹ מֹלְ מֹמֹא בֹבֹּנוֹ אֹלְפֹּי אָשָׂם מֹכֹּלְ וֹמִּבְאָלְ וּמִנּוּ וֹשִׁבוּוּ אַנְשֶׁר חַוֹל וּבְחַר מִשֶּׁה גּוּבְרִין דְּחֵילָא

> fifties, and rulers of tens. rulers of hundreds, rulers of them, to be rulers of thousands, unjust gain; and place such over as fear God, men of truth, hating of all the people able men, such Moreover thou shalt provide out

burden with thee. easier for thee and bear the themselves; so shall they make it matter they shall judge bring unto thee, but every small every great matter they shall all seasons; and it shall be, that And let them judge the people at

their place in peace.' all this people also shall go to thou shalt be able to endure, and God command thee so, then If thou shalt do thing, and

that he had said. of his father-in-law, and did all So Moses hearkened to the voice

rulers of fifties, and rulers of tens. thousands, rulers of hundreds, over the people, rulers of all Israel, and made them heads And Moses chose able men out of

(22) ושפשו. ויידוניון, לשון לווי: והקל מעליך. דבר זם לסקל מעליך. וסקל, כמון סַבְּבַּד מָׁמּ לָבֹּו (שמומ מ, ומשוב, וכשמדקדק במנינס ולגבייסו אמי שפיר, מספר סמועע מחלס ואמ"כ בסדרגס, כן נ"ל נכון ודו"ק): הל"ל אלא מתחלה שרי עשרום בראשונה, ואח"ר *בהדרגה כול*ם, ולפי פירושו שהוכיר ופרט **שכו**ס מנין השרים, לא וסנה באמח חיקן בזה וחירך קושיא בפסוק, דקחשיב מלמעלה למטה, ר"ל המספר מרובה קודה מספר המועט, ולא חמשים. י"ג אלף: שרי עשרות. ששיס אלף. (מס שפירש"י על כל סשריס כמס סיו. וסוא לכאורס ללא צורך, אלפים. סס סיו שם מאות שריס לשש מאות אלף (פנסדרין ית.): שרי מאוח. שבת הלפים היוו: שרי אם ממונם בדין, כססיא דאמרינן, כל דיינא דמפקין ממונא מיניס בדינא, לאו דיינא סוא (בבא במרא נמ:): שרי אמות. אלו בעלי הבעחה, שהם כדאי לממוך על דבריהם, שע"י כן יהיו דבריהם ושמעין: שנאי בצע. ששוואין (IS) ואחה חחזה. ברום סקדש שעליך: אנשי היל. עשירים, שלין לריכין לסמניף ולסכיר פנים:

(33) וצוך אלחים ויכלה שמוד. המלך בגבורה, אם ילוה אותך לעשות כך מוכל עמוד, ואם יעכב על ידך יא), וַ סַּכּוֹת אָת מוֹאָב (מלכיס־ב ג, כד), לשון הווה:

(מכילמא שס): לא מוכל לעמוד (מכילחא פ"ב): - וגם כל העם הזה. - אהרן נדב ואביסוא, ושבעים זקנים הנלוים עחה עמך

נשפוטו הם: هُم رَبِهُد نَحُم يَتَدُدُد يَكُمُ الْأَدْمِ فَنَاتُ لَمُدَد يُذَاذًا هُمَا: مُعْ هِمَا تَبَجُدُ يَوْضُلُ بَصْرُوا فِهِنِ عَنِي مِنْ لِأَنْهِ مَقِيدًا فِهِنَا كِنْهِ مَقِيدًا لْهُطُمْد אָּטַ טַבְּּמֶׁם בַּבְּלֶ הֵנֵי لَבُנֹנֵל זָט הַּמֵּא בַּבָּלְ הַבַּוֹ זָט

themselves. small matter they judged brought unto Moses, but every 26 seasons: the hard causes they And they judged the people at all

ζι %ζ_¾Ĺξι: (Œ) ב נַיְשַׁלָּח מֹשֶׁה אָת־חֹהְנָוֹ נַיְלֶךְ וְשִׁלָּח מִשֶׁה יָה חֲמוּהִי נַאַנַלֹּ

בְיה לְאַרְעֵּיה:

his own land. depart; and he went his way into And Moses let his father-in-law

עַּנְעַ בּאַנְ מִבְבַּר סִינְי: נְּהֶּהְ נְאֶּבְׁאָבְ מִאֶּבְוּאְ מִאָּבְוּהְ מִאָּבְהָהְ בְּהָּאָב בּוֹנִם הַהְּבָּאָב מַאָּבְהָא בְּמִבּּל בּוֹנִם בּנְתְבְּתְ תַּאָּבְרְהָהְ לְאָאָנ בְּוֹנִם בּנְנִם מַאָּבְהָא הַלְּמִפּׁל בִּוֹנִם בּנְנִם בִּנְנִם בִּנְנִם בּנִבּ

٢٥٠٤٠: בִּיוֹמָא הָבֵין אֲתוֹ לְמַּדְבָּרֶא

wilderness of Sinai. the same day came they into the forth out of the land of Egypt, children of Israel were gone

In the third month after the

ווֹטַן הַאָּם וֹאָבַאָּב זֹינִג בַבַּבוּי מבלב סיני ניחני במדקר למדיני

וֹהְבֹאֹג לִפֿבוג מּוּבֹא: בְּמָגַבְרָא الثاثا こむしゃ ١٩٦٢ FĢſĹ נלמבנ מבבינם إكالاإ there Israel encamped before the encamped in the wilderness; and to the wilderness of Sinai, they from Rephidim, and were come And when they were departed

וּהֹּלֶב וֹעֹצֹּיג לִבֹלוּ וֹהָבֹאֹל: לאמר כָּה תאמר לְבֵית פְּדֵין מִימִר לְבֵית יִעְּמִר ֶּ וּיִבְּלְא אֵבְׂוּוּ וְּעִינְעַ מִּוֹרְעִינִוֹר בִיִּה יִיִּ מִּוֹ מִּוֹבָא לְמִוּמָר וּמֹשֶׁה עֶּלֶה אֶלְהַאֶלְהִים וּמִשֶּׁה סְלֵיק לְקְּדֶם יִי וְּקְרָא

יטֹבוּג לְבֹנג וֹמִּבְאָלָ:

חַזיתוֹן דַעַּבַדִית

Israel: of Jacob, and tell the children of Thus shalt thou say to the house out of the mountain, saying: and the Lord called unto him And Moses went up unto God,

\$4.: כּלפֿׁג לַמִּבְיִם נֹאַבָּא אָטַבֶּם בַּּגַ ַ ְ לְמִגְּבְׁנִים נֹאֵמֹּא אָנִבְבַם מַּלְ ַ לְמִגִּבִּאָּנִ וֹנַהָּגַנִים וֹנִבְיוֹ אַעָּם באַניָם אָאָב הֹאָנִינ אַשוּוּ

you unto Myself. on eagles' wings, and brought 4 Egyptians, and how I bore you Ye have seen what I did unto the

ומקראות הללו לשון עשייה: ש), כמו לא מעברי. וחרגומו דַּיִינִין אַינון. מקראום העליונים היו לשון לווי, לכך מחורגמין וִידוּנון, יִימוּן, יָדוּנוּן, (16) ושפטו. וְדְיִינוּןיָמּעַמָּלוּ: יביאון. מְיִימִין: ישפוטו הם. כמוישפטו (נמולס) וכן לֹחַ מַעַבּוּרִי (רות ב,

וֹבוֹבׁית יַתְכוֹן לְפוּלְחַנִי:

- (ענייר בני משפחחו (מכילחם פ"ב): (רב) וילך לו אל ארצו. לגייר בני משפחחו (מכילחם פ"ב):
- מדשים עליך כאילו היום ניתנו: (I) ביום הזה. בראש מדש (שבמ פו:). לא סיס לריך לכמוב אלא ביוס ססוא, מסו ביוס סוס, שיסיו דברי מורס
- ובממלוקמ (מכילמא שס): נגד ההר. למורמי, וכל מקוס שאמס מולא נגד, פניס למורמ (מכילמא שס): במשובס (מכילמה בחדש פ"ה): וידון שם ישראל. כהיש החד בלב החד, הבל שהר כל החניות בהרעומות נסעו, אלא להקיש נסיעתן מרפידים לביאחן למדבר סיני, מה ביאחן למדבר סיני בחשובה, אף נסיעתן מרפידים (S) ויסעו מרפידים. למס סולרך למוור ולפרש מסיכן נסעו, וסלה כבר כמב שברפידים היו מוניס, בידוע שמשס
- ודקדוקין פירש לוכריס, דבריס הקשין כגידין (שבת פו. מכילתה בתדש פ"ב): בלשון סוס וכסדר סוס: - לביח יעקב. - אלו סנשים, מאמר לסס בלשון כרס: - וחגיד לבני ישראל. - עונשין (E) ומשה עלה. נייס סעני,וכל עליימיו נסשכמס סיו, שנאמר <u>וי</u>שְׁבָּס משֶׁס צַּבּׂמֶר (שמומ לד, ד): בה האמר.
- ואשא אחכם. זה יום שבאו ישראל לרעמשם, שהיי ישראל מפוזרין בכל ארך גושן, ולשעה קלה כשבאו לישע ולנאם, ראימס אשר עשימי למלריס, על כמה עבירות היו חייבין לי קודס שנודווגו לכס, ולא נפרעמי מהס אלא על ידכם: (+) אחם ראיחם. לא מסורת היא בידכס, ולא בדבריס אני משגר לכס, לא בעדיס אני מעיד עליכס, אלא אחם

הַמְּטָּים בִּי־לֵי בְּלִ-הְאָבֶץ: نَكُرُنَاتُ كُرْ، فَلَأَخِلِ فَخَرٍ - يَضْدِيا كَادُمَ، مَخَرَدُا مَخْرُ , בֹּלְלְ, וְמְׁמֹּבְׁשִׁם אָנַבְּבַּבְנִינִגְ לְמִּנְמָבְ, וְנִיּמָבְוּן זָנַי בֹּנִמָּנִ إلاية אם שְׁמֶוֹעַ הִשְּׁמְוֹעֵר יִכְעַן אָם קַבְּלֶא הְקַבְּלִין

שَنْدِ كِرْ مَمْكُونَ لَهُ سَالًا قُلْمَا مَالِلًا قَلْمًا مَرْدُنًا

سَلَحُرُرُتُ بَهُمُ لِا كُمُّلِ خَنْكِ فَنَرْمُنُمُ بَهُمُ لِلْ يُوفِيَانِهِ بَرُهُ: בְּעָהְ בְּלְבְּנִינְים אָנִי בְּלְ ַ מַּמָּא וְסַבַּר בֵּנְבְּנִינְים אָנִי בְּלְ נַיָּבָאַ מְמְּט ׁ נַיַּשְׁנֵאְ לַוְשְׁנֵּלְ נַאָּטֹאַ מְמִּט נַלְבָּאַ לְסָבֵּוֹ

ريْهُد طَهِد هِمَ بَجَدِّرٍ، بَاقُلُم لَهُمَادِ طَهُمَا بِمَ هَرَبُوْدَ لَوْهِا לא שַּׁעִר דְּבֶּר יְהוָה נַשְּׁשֶׁה נַאָּמִרוּ כֹּלְ דְּמִלֶּילִ יְיָ נַשְּׁבֵּירִ

יּ אַנְכִוּ בַּא אַכֵּוּשַׁ בַּמֹּב עוֹמֹנוֹ אַנֹא מִטַּנִּכוּ לַבַּ בַּמּוּבַא رِنْكُوْلَ رِبَالِنَ كِلَا تَفْلَ بَيْوَلًا رَبُولًا رَبُولًا אָלַ_יְרוֹיָר:

\$4_!!!:

נּגֹּהְנִי כֹּלְ בַבְּׁמֹּם נֹטַבִּינְ נַנֹּאָמִבְיוּ נֹאָטִיבוּ כֹלְ מַּמָּא כַּטַבָּא

נט פּטוֹלמִי מַמָּא לַלַבָּם וֹנִי: ريور ظهِر אָת־דְּבְרֵי הָעָּם יָהִיִּמְנוּן לְעָּלִם וְחִוּי מֹשֶׁה مَعْكَ لَرْبُ خُكَ يَجْمُرُن خُمَاكُمُ خَمَرْدِينَ مُعْكَ لَجَكَ خَكَ פֿהְבֶּוּנְ וֹחְמֹת עֹהֹם בֹּבַבֹּנֵי בּהְּלֹגִא בּבוּכְ בּוֹחָתה הּפֹּא :t देवधात

> :SaiM all peoples; for all the earth is Mine own treasure from among My covenant, then ye shall be unto My voice indeed, and keep Now therefore, if ye will hearken

children of Israel.' which thou shalt speak unto the nation. These are the words 6 kingdom of priests, and a holy and ye shall be unto Me a

which the Lord commanded before them all these words 7 the elders of the people, and set And Moses came and called for

the people unto the LORD. And Moses reported the words of LORD hath spoken we will do. 8 together, and said: 'All that the And all the people answered

people unto the Lord. Moses told the words of the also believe thee for ever.' And when I speak with thee, and may 9 cloud, that the people may hear Lo, I come unto thee in a thick And the Lord said unto Moses:

וַיְבְּטְ בֵּין מַמַׁנֶס מָלְכִיִס וּגוי (שמוח יד, ימכ), וסיו מלריס וורקיס חליס וחבני בְּלִימָעָרֶסוֹת, וסערן מקבלס: − ואבא מוף פורה על גביו, לכך נומנו על כנפיו הומר מומב יכנם החך בי ולה בבני, הף הני עשימי כן, וַיָּפַע עַלְפַוּ בְּבָלַלָּיִים וגוי לפי שממיראין מעוף אחר שפורח על גביסס, אבל סנשר הוה אינו מחירא אלא מן האדס שמא יורוק בו חך, לפי שאין כבוד למעלה: על כנפי נשרים. כושר המשל גוזליו על כנפיו, שכל שלה העופות נותנים את בניהם בין רגליהם, נקצלו כלס לרעממם (מכילמא פ"צ). ואונקלום מרגס ואשא, וַשְּׁמֶלִימּ יָמְכּוֹן, כמו ואמיע אמכס, מיקן אמ הדצור דרך

אחרים עמכס, ומס יש לי עוד שחהא חבחכס נכרח, כי לי כל הארץ, וסס בעיני ולפני לכלוס: ואבנים עובות שהמלכים גונוים אומס, כך אמס מהיו לי סגולה משאר אומות, ולא מאמרו אמס לבדכם שלי ואין לי אח בריחי. שמכרום עמכס על שמירם סמורס: סגלה. מולר מציצ, כמו וְשָׁבָּלַם מֶלְבִיס (קסלם ב, מ), כלי יקר (a) ועחה. אם עמה מקבלו עליכה, יערב לכה מכאן ואילך, שכל הממלות קשות (מכילמא פ"ב): ושמרחם אחכם אלי. כמלגומו:

הדברים. למפמומולמיומר: (6) ואחם חהיו לי ממלכח כהנים. שריס, פְמָס דְפַׁמְּ מְעַר, וּבְּגֵי דָוִד פֹּבֵּגִיס בְיוּ (שמותל־ב ה, ימ): אלה

לסשיב, אלא בא הכמוב ללמדך דרך ארך ממשה, שלא אמר הואיל ויודע מי ששלמני, איני לריך להשיב: (8) וישב משה אה דברי העם וגוי. זייס סממרמ שסול יוס שלישי, שסרי בסשכמס עלס. וכי לכיך סיס משס

(9) בעב הענן. במעלס סענן, ווסו ערפל: וגם בך. גס לנלילס סלליס ממריך: ויגד משה וגרי. ליוס

ימְחָר וְכִבְּסִי שִׁמְלִנְם: ניאטר יְהנְה אֶל־מֹשֶׁה בֶּרְ נְאַמֵּר יִיְ לְמִשֶּׁה אִיִיִיל לְנָתַ

לְמֵּינֵי בְּלִ-הְשָׁם עַּלִּ הַיְנְיּ הִינְיּ יִי לְמִּינֵי בְּלְ עַּמָּא עַּלִ מּוּרָא ביו ביִּוֹם הַשְּׁלִשָּׁי יֵבְד יְהֹנְה

בְּדָר מָות יימֶת: בַּבְר וּנִינָּהַ בַּלַּבְּעוּ בַּלְ עַנְינָהַ ב לאקר השְׁמָרִי לְכָּם מַּלִיִּת אֶתַרַהְעָםׂ

ĊÜL: جَمْهَا يَرْجُرُ يَافِدَ يَهُذِرُ بَلِهِ أَنْ فَيْدِدَ هِنْفِدُهِ هُذِا בְּהַמְּה אִם־אָישׁ לָאׁ יִחְיָה פּ יִפְּקֵל' אַּוֹ־יְרָה יִיֶּהֶה אָם־ לאַ הוֹנָת בוּוּ יָד בּירַסְקוֹלוּל לַאִּ הִקְּוֹבַר בַּיה יַד אָבוּי

<u>וובֶר משֶה מִּלְהַהָר אֶל</u> וּנְחַת משֶׁר מִן שוּרָא לְנָת

לְמִּלְמֵּט וֹמִּים אֹלְ-שׁנֹּמִׁוּ אָלְ- לְטַׁלְטַא וִמָּוּן לָא טַלַּבְּנוּן וּנְאָמֶׁרְ אָּלְ_עַהְּם עֵוֹנִי וֹכְוֹנִם וֹאָמָר לָהַפָּא עַנִוּ וֹמִנֹּנִוֹ זובבסו שִּמָלְקַשָּׁם:

必須に:

ימִבוּ וֹיחַוְּרוּן לִבוּשִׁיחוֹן: ַ נְקַבַשְׁמָם הַיָּוֹם עַּמָּא וֹהָנְמִינִפָּוּן יוֹהָא בֿיִרן

אָבׁוּ בּׁוּוֹמֹא טַּלְיִּטֹאָר יִטִּוֹלִ لْكَانَا لَحَدُمَ كَرْبَاتِ لَاشْطُرْبَشْ، زريابا نُمْرَدُنا جُرِيْمُهِ فَجْرِيْهُكِ

زنظميح: בולבר לסובא אטלסלא よくははして ÇOİĞIR なれれら **せるドアメ** למומר אסשמרו וניפהים ית עמא סחור

בּהֹנֹא אָם אָנָהָא ۼڝؙڶڂۼٮ نظفتر Ż□ XLLCX XL

מירְשׁן לְמִסַּל בְּשִּירָא:

چ⊏نڜ٠٣ن۲: אָת־הָעָּׁם עַּמָּא וְזָמֵין יָה עַמָּא וְחַנָּרוּ

sanctified the people; and they

come not near a woman. And he said unto the people: 'Be

And Moses went down from the

shall come up to the mount.

ram's horn soundeth long, they

man, it shall not live; when the

through; whether it be beast or

no hand shall touch him, but he

shall surely be stoned, or shot

shall be surely put to death;

12 Take heed to yourselves, that ye

the people round about, saying:

And thou shalt set bounds unto

all the people upon mount Sinai.

To Jake and in Involve sight of

and be ready against the third

them to-day and to-morrow,

Go unto the people, and sanctify And the LORD said unto Moses:

п day; for the third day the LorD

and let them wash their

garments,

touch the border of it; go not up into the mount, or

whosoever toucheth the mount

ready against the third day;

washed their garments.

14 mount unto the people, and

דומה השומע מפי שליה לשומע מפי המלך, רלוננו לראום את מלכנו: הממרת שהוא רביעי למדש: - אח דברי העם וגוי. משובה על דבר זה שמעתי מהה, שרלונה לשמוע ממך, אינו

くえて おははお:

את המובח מחם ההר ושחים עשרה מלבה (מכילחא שם), כל הענין האמור בפרשת ואלה המשפטים, ואין מוקדם (II) והיו נכונים. מובדליס מאשס (מכילמא פ"ג): ליום השלישי. שסוא ששס במדש, ובממישי בנס משס קיום וממר: (10) ויאמר ה׳ אל משה. אם כן שמוקיקין לְדַבָּר עמס, לך אל סעס: וקדשתם. וזימומס, שיכינו עלמס

(SI) והגבלה. קצע לסס ממומין למימן, שלא יקרצו מן סגצול וסלאס: לאמר. סגצול אומר לסס סשמרו ומאוחר בחורס: לעיני כל העם. מלמד, שלא סיס בסס קומא, שנחרפאו כולס (מכילחא שם):

(13) ירה יירה. מכאן לנסקלין שהם נדמין למטה (סנהדרין מה.) מצים הסקילה שהיה גבוה שמי קומום: מעלום מכאן והלאה, ואמה מוהירה על כך: ונגע בקצהו. אפילו בקלהו:

לְדְכְּבָחׁ יוֹבְלָחֹ. ושופר של חֿילו של ילחק היה: מלוק שכינה והפסקח הקול, וכיון שנסחלק הם רשאין לעלום: היובל. הוא שופר של איל, שכן בערביא קורין יירה. יושלך למטה לארץ, כמו יֶבֶה צַּיֶּם (שמוס מו, ד): 🏻 במשך היובל. כשימשוך היוצל קול ארוך, הוא סימן

(14) מן ההר אל העם. מלמד שלה סיס משס פונס לעפקיו, הלה מן ססר הל סעם:

بَيْمُ لِي كُمُّكُ خُولَاتُكِ اللَّهُ لَا يُعْمَلُونُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ שׁפֶּר חְזָק מְאָר נֵיָחֶרָר כְּלֹ־ نظأا ختب هم نباب نظم يحنظنا تظثه قظنا هم סּ תַבְּעָר וַיְּהִי ְלְלָת וּבְרְלִים בְּטָהָוַי צַפְּרָא וַהַוּוֹ מָלִין ربرز حذنا رنهجانها چرزار تبينا

עַמְּקְנָיָה נַיְּקְיַבְּיִּהְ בְּתַּבְוֹלֵינִ מָּמְבִוּנִיקְא וֹאָהָעַתִּי בְּשָׁפּוֹלֵי

چَל_הָהֶר מֶאֶׁר: مُمْدِر خَمْرُهُا يَحْجُهُا رَبْكُرُكُ 81 יְרָד עְּלְיֵּר יְהְוָה בְּאֵשׁׁ וַיִּעַל מוֹ הֵּדְם דְּאִהְנְּלִי עַלֹּוֹהִי

וֹמֹננוּ בֹלוָג: קאָר משָׁה יָדַבֶּר וָהָאֶלֹהִים

> ドロロット・ロング น์ผู้ห څ۲ לְחָרַא וְזָע מולא וֹלַלְ מִוּפָּרָא עַפֿוּר

מְן - לְפַנְמוּנו מִימְרָא דַּינִ מִּן אָטַבְעַהְעָם נאָפּּגַע は役に

מורא לִנוֹרָא: כׁעַנְנָא בַאַעוּנָא ווָע כָּלַ ון בְּאִישְׁהָא וּסְלֵיק תַּנְנִיה لْلَالِ صَرَرَ مُهَا كَذِيا ثِنْ فَرِّد لِمُهُلِد لُهِ نِهِ لَهُ مَرْدَد لَوْلًا حِيْزِينِا

וְמְבֵּיף לַהְדָּא מֹשֶׁה מִמַּלֵּיל رَبْرَ وَبَرُ مِنْفُدَ مَنْظُكُ إِنْ يُورَا لِيَوْدَ الْأَلِي الْمُؤْدِة الْمُود الْمُؤْدِة الْمُؤْدِة الْمُؤْدِة الْمُؤْدِة الْمُؤْدِة الْمُؤْ

> the people that were in the camp of a horn exceeding loud; and all upon the mount, and the voice lightnings and a thick cloud 16 there were thunders and day, when it was morning, that And it came to pass on the third

nether part of the mount. God; and they stood at the 17 people out of the camp to meet And Moses brought forth the

whole mount quaked greatly. smoke of a furnace, and the smoke thereof ascended as the descended upon it in fire; and the on smoke, decause the Lord Now mount Sinai was altogether

a voice. spoke, and God answered him by 19 waxed louder and louder, Moses And when the voice of the horn

- שלשם ימים כבר הזרע מקריה ואינו ראוי להזריע, ומהור מלממא את הפולמה: לקבל מורס, שאס ישמש מוך ג' ימיס, שמא מפלוט האשה שכבת זרע לאחר טבילחה וחחזור וחטמא, אבל מששהחה סשלישי: אל הגשו אל אשה. כל שלשת ימים סללו, כדי שיסיו סנשים מובלות ליום סשלישי ותסיינם מסורות יוםי (שבת פו.), ולדברי האומר בששה בחדש ניתנו עשרת הדברות, לא הושיף משה כלום, ולשלשת ימים, כמו ליום (EI) היו נכונים לשלשה ימים. לקוף שלשה ימיס, סוא יוס רביעי, שסוקיף משה יוס אחד מדעמו, כדברי רבי
- مرد، رابه قع فر مَعَظُمُ بدر، (دماطهر بر حد)، إفطاه إفقه فر مَعَظُمُ أحدَه عُم فَدِيد م، مقد (عم حد): (16) בהיוח הבקר. מלמד שסקדים על ידס, מס שמין דרך בשר ודס לעשום כן שיסה סרב מממין למלמיד, וכן
- ססר ממקומו ונכפס עליסס כגיגים (שבת פת.): (דבריס לג, ב. מכילמק פ"ג), ולק נאמר לקיני בא: 🗈 בחחתית חחר. 🕻 פי פשומו ברגלי ההר. ומדרשו, שנמלש (קו) לקראח האלהים. מגיד שסשכינס ילאס לקראסס כממן סיולא לקראס כלס, ווס שנאמר ס' מְמִּינִי צָּמֹ
- (19) הולך וחוק מאד. מנסג סדיום כל ומן שסוא מאריך לחקוע קולו מחליש וכוסס, אבל כאן סולך וחוק מאד, בַבִּיס (ימוקפֿל מג, ב), וכי מי נמן קול למיס וסלהֿ סותֿ, ותֿמס מכנס מומו לדמומו לבריומיו כדי לְשַׁבֵּר הֿמ סתֿוון: כאריה, אלא אנו מכנין ומדמין אומו לבריומיו, כדי לַשַׁבֵּר אֹת האוץ מה שיכולה לשמוע. כיולא בו וָקולו בְּקוֹל מַיִּס נומן לבריום סימן סניכר לסס. כיולא בו בְּפַׁרְיֵם יִשְׁאָג (סושע יא, י), וכי מי נמן כח בארי אלא סוא, וסכחוב מושלו ולא יומר, מלמוד לומר בוער באש עד לב השמים, ומה מלמוד לומר כבשן, לַשַּׁבֵּר אֹת האוזן מה שהיא יכולה לשמוע, פְּגַן בְּבֵּיִּהּוּלֹה מרגס פְּנְנָה, וכל עשן שבמקרה נקודיס קמ"ן, מפני שהס שס דבר: הכבשן. של מיד, יכול ככבשן זה (18) עשן כלו. אין עשן וה שם דבר, שהרי נקוד השי"ן פח"ח, אלא לשון פעל, כמו אמר, שמר, שמע, לכך הרגומו
- יעננו בקול. יעננו על דבר הקול, כמו שַׁשֶׁר יַעַנֶה בְּהָשׁ (מלכים־ה יה, כד), על דבר האש להורידו: שסרי לא שמעו מפי סגצורס אלא אנכי ולא יסיס לך, וסקדוש ברוך סוא מסייעו למס בו כח לסיום קולו מגביר ונשמע: ולמס כך, מממלס לְשַׁבֶּר חוניסס מס שיכולין לשמוע: - משה ידבר. כשסיס משס מדבר ומשמיע סדברות לישרחל,

CAUT: خِطَهُم هُم لِهُم بَائِد يَرَمَح خُرَدَه مَنِهُ بَوَخَرَط طَهُد: ממי אֶלְ־רָאָמִ טִּנְהָר וּיִקְלָּא יְהְנָהְי לְרֵיִם מּוּרָא וּקְרָּאָ וּיִ לְּמָמֵּר נּינֹיב גְּעַנְיִנִי מַּלְעַנִיר סִינֵי וְאָּטִּגְּלִי גִּיְ מַלְ מִּנְרָא בְּסִינִי

نْسَائِسْ كِلْجِيْسْ لَأَثْفَرْ مَقَافَة ثُلَّت: كَمْنَايْدَ لَيْهَامِ مَوْسِياً مَوْدِ: עומע בּמִט פּוֹבְינִינִים אָלְבְ בּמִּמָא בּלְמָא וֹפּוּבוּוּ טֵבִים וֹנִ נַיֹּאַמֶּר יְהְנְהֹ אֶלְ־מֹשֶׁה הֶד נַאֲמַר יִיְ לְמֹשֶׁה חוֹת צַּסְהֵיד

نَّلُكُ نَظْمَلُهُ هَا نَظْرًا خَلُاتَ كَمُوْهُمْ خَلْتُ ذَا نَظَلُهِ الْ יי נגם הכהנים הנגשים אל־

יְהַלְּה:

אָר־הָהָר בַּנְא לְמֵימֵר תַּהִים יָה שׁוּרָא סׁנְנֵי בְּּנְאַטְּׁעְ עַמְּנְעָיִע בְּנִינְ נַסְנְנִי אָנִי אָטְׁ אָסְׁעֵינְיִטְ ייכַל הְעָּם לַעַּלְת אֶל־הַר יִכּוּל עַמָּא לְמָסַּק לְּמוּרָא ניְאַמֶּר מֹשֶׁה אֶלְ־יְהְנְּה לֹאַ נַאֲמַר מִשֶּׁה קֵּדְם יָיָ לְאַ

₽□:

ÄÄÄÜ□: (Q)

וֹלַבַּמִּטוֹנִ:

לעלת אַל־יהוֶה פּוּ־יִפְּרְץִּ־ לִמְסַק לִקְּרָם יִיָּ דִּלְטָא لْيَحَيِّرُتُ لَيْمُ هُمْ _يَهُلُونُ الْجُيَّرِيْةِ الْعَقِيمَ فَهُ الْقَدْلِيا ٠٠ لَمْكِرَيْ كَانَا لَكُتُلًا مُقُلًا لِنَوْطَ كَنْ لِكُتُلًا مَقُلًا رَبِهُمُ لِ هُكُرِر زُلِينِ لِي اللهُمَالِ خَرِيد أَنْ هُمُرِيرُ لِينَا

نظتيمني

עַּ נַיֵּנֶר מִמֶּטִר אֶלְבְיַנְעָם נַּאָמֶר ינְחַת מִשְּׁר לְנָת עַּמָּא נַאֲמַר

בלמא ולמול בהון ין:

כווניא

break forth upon them.' come up unto the Lord, lest He and the people break through to with thee; but let not the priests 24 shalt come up, thou, and Aaron Go, get thee down, and thou

And the LORD said unto him:

about the mount, and sanctify

o1 qu əmoə 10nnsə əlqoəq ədT'

And Moses said unto the Lorp:

themselves, lest the Lord break 22 come near to the Lord, sanctify

And let the priests also, that

LORD to gaze, and many of

they break through unto the Lest 'Go down, charge the people, lest

And the Lord said unto Moses:

'mədı noqu driof.'

them perish.

charge us, saying: Set bounds mount Sinai; for thou didst

'n

people, and told them. So Moses went down unto the

- לראוח, ויקרבו ללד ססר: וגפר ממנו רב. כל מס שיפול מסס, ואפילו סוא יחידי חשוב לפני רב (מכילמא שס): (IS) העד בעם. המרה בהם של הלעלות בהר: פן יהרסו וגרי. של היהרקו הת מלבה, על ידי שֶׁפַּמַוְמָס הל הי שֶׁהְרְפִּין שמים עליונים וחחחונים, והליען על גדי ההר כמלע על הממה, וירד כסא הכבוד עליהם (מכילחא פ"ד): (20) וירד הי על הר סיני. יכול ירד עליו ממש, מלמוד לומר כִּי מָן סַשְׁמַיִס דְּצַּרְמִּי שָמֶבֶס (שמומ כ, יע), למד
- (22) וגם הכהנים. אף הבניכות שהעבודה בהם (ובתים קמו:): הנגשים אל ה׳. להקריב קרבנות, אף הם יהרסו. כל הרישה מפרדת אפיפת הבנין, אף הנפרדין ממלב אנשים הורפים את המלב:
- בסס ויעשה בהם פרלה: אל יסמכו על משיבומס לעלות: יוהקדשו. יסיו מוומניס להחילב על עמדן: פן יפרץ. לשון פרלה, יהרוג
- שלין להם רשות: (33) לא יובל העם. איני לריך לסעיד בהם, שהרי מוחרין ועומדין הם היום שלשם ימים, ולא יוכלו לעלום,
- מגורמו, כך דרך כל מיבס שנקודמס מלאפו"ס, כשסיא באס במקף, משמנס סנקוד למעף קמ"ן: וסעם כל עיקר אל יסרפו אם מלבם לעלות אל סי: פן יפרץ בם. אף על פי שהוא נקוד המף קמ"ן, אינו זו מחילה לעלמך, ואהרן מחילה לעלמו, והכהנים מחילה לעלמס, משה נגש יוחר מאהרן, ואהרן יוחר מן הכהנים, שם): - ועלית אחה ואהרן עמך והכהנים. יכול אף פם עמך, מלמוד לומל ועלים אפה, למול מעמק, אפה (24) לך דד. וסעד בסס שנים, שמורוין אם האדם קודם מעשה, ומוורין ומורוין אומו בשעם מעשה (מרילהא
- (25) ויאמר אליהם. סמראסוו:

and Moses went up. Moses to the top of the mount; mount; and the Lorp called mount Sinai, to the top of the And the Lord came down upon

公文は下: (0) בַּאָבֶר הַאָּבֶּוֹ לְמֶּימָר: :gaiyse בּיֵּט וּמִכִּיכְ וֹּיֹ זֹע כֹּלְ פֹּטִׁלְמִיֹּא And God spoke all these words,

The Ten Commandments are presented here in Ta'am Tahton. For the Ten Commandments in Ta'am Elyon,

נּ לְאִיִהְנֶה לְּךְּ אֶלְהַיִם אֲחַרָים - לָאִיִהְנִי לָּדְּ אֶלָה אָחֲרָן בָּר

מבנת עברום: bondage. なけいらん מֹאָבֹים מִאָּבֹאָ בַּמִּאָבוֹם מִבְּיִנִי Egypt, out of the house of רוֹצָאָהָיף מַאָּרֶץ 2 brought thee out of the land of אָנָכֿוּ וְהַנְּהַ אֶּלְהַנִיף אֵשֶׁר אָנָא וָן אֶלְהָף דַּאַפּיקִּהָף I am the Lord thy God, who see page 210.

before Me.

Thou shalt have no other gods

נּאַמֶּר בּמִּיִם מִמָּחַת לְאֶבֶּץ: water under the earth; מלבת לאבתא: earth beneath, or that is in the תְּמָתְלְ נְאֵתְּעֶר בְּאָרֶעְ מִתְּחָחַת וְדִּבְּאַרְעָאַ מִלְרַע וְדִבְּמִיּא יוֹ in heaven above, or that is in the of likeness, of any thing that is י ְנְבֶלְשְׁמִוּנְוֹע אֵּמָשְׁר בַּשְּׁמִּנִתְ דָּמוּ דְּבִשְׁמִיָּא מִלְּמִּילָא יִ graven image, nor any manner Thou shalt not make unto thee a Trou shalt not make unto thee a Shall not make unto the a Shall not make unto the shall not be shall not make unto the shall not be shall not ム※_には急に \$4_\$\$\tag{\tau}\$

- לאו לאו (מכילמא שם): על הכלל יצא, אלא על הפרע אלו שמי דברות ראשונות ביחוד ודו"ק): - לאמר. מלמד שהיו עונין על הן הן ועל כולם כמוסם, סקב"ס בכצודו ובעלמו דיצרם. ומירן שחזר ופירש וכו', ורלונו לומר, בחומס סחזרס, לא סחזיר ללמד לשון צ' דברום אלו מסשאר, מדסוליאם בלשון זס שסמשמעות דוקא אלו שנים בפרט מפי הגבורס ילאו, והלא לפי זה סדברום כולס אמר סקצ"ס בדבור אחד, אס כן מס מלמוד לומר אנכי וגו', רלונו לומר מס בא לסודיענו במס שפרע על כל דבור ודבור בפני עלמו. (קושיים אם כן כוי, פירוש, לפי זה שמוכח מאם כל הדברים האלה, שגם שאר עשרת סדברום בדבור אחד, מס שאי אפשר לאדם לומר כן, אם כן מס חלמוד לומר עוד אנכי ולא יסיה לך, שחזר ופירש מלמוד לומר וידבר אלסיס, דיין לספרע: אח בל הדברים האלה. מלמד שאמר סקדוש ברוך סוא עשרת שיש פרשיים במורס שאם עשאן אדם מקבל שכר ואם לאו אינו מקבל עליסם פורעניים, יכול אף עשרה סדברום כן, (I) וידבר אלחים. אין אלסיס אלא דיין, וכן סוא אומר שֶלְסִיס לֹא מְקַבְּל (שמות כב, כו) ותרגומו דַּיְינְא, לפי
- סיו, ולא עבדים לעבדים: עבדיס שסיו עבדיס לעבדיס, מלמוד לומר ויפדך מבימ עבדיס מיד פרעס מלך מלריס, אמור מעמה, עבדיס למלך לכס אלסיס אחרים, אלא לי לבדי: - מביח עבדים. - מביח פרעה שהייחס עבדים לו, או אינו אומר אלא מביח למשס ללמד סניגורים צמעשס סעגל, ווס סום שחמר לָמֶס ס' יֶמֶבֶס פַּפְּף בְּעַמֶּךְ (שמום לבּ, יח), לה לסס נוים לה יסיס באין מדי כוחום ומן סשמים ומן סארך, אל מאמכו רשויום הכבה הן. ולמה אמר לשון יחיד אלהיך, לימן פתחון פה אנכי הוא אשר הוצאמיך ממזכיים ועל הים. דבר אחר, לפי שהיו שומעין קולום הרבה, שנאמר אח הקולום, קולום בשעת השעבוד, וכעלס השמים משנגאלו, הואיל ואני משתנה במראות, אל מאמרו שמי רשויות הן (מכילמא פ"ה), כגצור מלממס ונגלס כאן כוקן מלא רחמיס, שנאמר וְמַמַּמ רַגְּלָיי פְּמַעֲשֶׁס לְבָּנַת סַמַּפִּיר (שמוח כד, י), זו סיחס לפניו (ב) אשר הוצאחיך מארץ מצרים. כדלי סיל ססוללס, שמסיו משוענדים לי. דבר למר, לפי שנגלס ביס
- על פני. כל זמן שאני קיים, שלא מאמר לא נלטוו על עבודת אלילים אלא אותו הדור (מכילתא שם): אחרים, שהם אחרים לעובדיהם, לועקים אליהם ואינן עונים אוחם, ודומה כאילו הוא אחר שאינו מכירו מעולם: (מכילמא שם). ולא ימכן לפרש אלקים אחרים זולמי, שגנאי הוא כלפי מעלה לקרומם אלהות אללו. דבר אחר אלקים מלמוד לומר לא יסיס לך (מכילמא פ"ו): אלהים אחרים. שאינן אלסום, אלא אחרים עשאום אלסים עליסם (ϵ) \forall א יהיה \forall ך. למס נאמר, לפי שנאמר לא מעשס לך, אין לי אלא שלא יעשס, סעשרי כבר מנין שלא יקייס,
- (+) פסל. על שם שנפקל: וכל חמונה. ממונה כל דבר השר בשמים:

נמל הבה לשלאו: אָבְׁע מַּלְבַלֵּנִם מַּלְבָּמִנִם ** ** ** ** ** ** ** ** *** 4%_4%4444444

° וֹלְמִּע טֵטָב לָאִלְפַּׁים לְאָנִבָּי. וֹהַבִּיר מִיבוּ לְאַלְפָּי דְּנִין

نْجُمِمُكُ، مُعَالِنًا، (و)

יְחִוֹּח אָת אַשֶּׁר וִשָּׂא אָת־שְׁטָוֹ דְּיֵימֵי בִשְׁמֵיה לְשְּקְרָא: ַ ಜ਼ੁਟ੍ਰੋਸ਼ਾਜ਼ ਟੁੰਘੂਲ ਵ੍ਹਾ ਟ੍ਰੇਲ ਪ੍ਰਿੰਗ אָת־שֶׁם־יָהוֶּה

ረል!አ፡(፭)

זְכָוֹר אָת־יִוֹם הַשַּׁבֶּת לְקַדְּשִׁי: הָוֹי דְּכִיר יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא
 זְכַוֹר אָת־יָוֹם הַשַּּבָּת לְקַדְּשִׁי: הָוִי דְּכִיר יָת יוֹמָא דְשַבְּתָא

י שָׁמֶּט וֹמִים טַמְּבֵּר וְעְּמֶּיִה שִׁמָּא יוֹמִין הִפְּלָּח וָתַעָּבֵיר

خلقاته لالتاتة

((,,(,,,,,);

خشھ اللہ:

(9) ועשית כל מלאכתך. מסא מומינו לשבת (בילה טו):

· לַיהֹנָה אֱלֹהֶיף לְאִ־תַּעֲשֶּׁה

بجثيثيك LŸĹĿ

ממש מאום, שזו לארבעה דורום, וזו לאלפים (מוקפמא קועה ד, א):

מֹלוֹג אַטֹּ וּלִנִב וּלַנִטֹּב וֹן אֶּלְטַבּ לָא עַהַּבוּג בַּלַ

63

(ישעיס כב, יג), סָלוּדְּ וּבָּכֹס (שמוחֿל־בג, מו), וכן פחרונו חנו לב לוכור חמיד חֿח יוס סשבת, שחֿס נודמן לך חפך יפס, (דבריס כס, ס), סוח שנחמר חַׁמַּח דְּבֶּר מֻלֹסִיס שְׁמַּיִס וּוּ שְׁמֶּעְמִּי (מסליס סב, יב). וכור לשון פעול הוח, כמו חְׁכוֹל וְשָׁמֹו टव, य), १८| रेते त्रृंड्य प्रेपूर्य, इत्रंत्र वर्ष्युन रृह (१६८९० ८६, १४९६), १८| पुट्टात व्रेपूत वृत्रं (१९५८ वर्षा) गृद्धक गृद्ध क्रिय (8) זכור. זכור ושמור בדבור ממד נממרו, וכן מְמַלְלֵיס מוֹמ יוּמָמ (שמומ לח, יד) וּבְיוֹס סַשַּבְּמ שְׁנֵי כְבָשְׁיס (במדבר אבן שסוא של והב, (הראשון לשון מגן, כתרגומו) זה הנשבע לתנם ולהבל על של עץ עץ, ועל אבן אבן (שבועות כע.): (ד) לשוא. (סטני לשון שקר, כמרגומו) בְּמֶס דְּמֵימַר מי זהו שבועת שות, נשבע לשנות הת הידוע, על עמוד של

(6) נוצר חסד. שאדם עושה, לשלם שכר עד לאלפים דור, ומלאת מדה עובה יתירה על מדת פורעניות אתת על

(5) אל קנא. מקנא להפרע, ואינו עובר על מדחו למחול על עון עבודה אלילים. כל לשון קנא אנפרי"מנט בלע"ו

(אייפערנד) נומן לב ליפרע: לשנאי. כמרגומו, כשאוחוין מעשה אבומיהם בידיהם (פנהדרין כו:):

כשמבא שבת, יהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה, שלא מהרהר אחר מלאכה

גדוליס על שביחח הקמניס, וזה ששנינו (שבח קכה.)קמן שבה לכבוח, הין שומעיס לו, מפני ששביחחו עליך: (10) אחם ובנך ובחך. אלו הקטנים, או אינו אלא גדולים, אמרח, הרי כבר מוזהרין הם, אלא לא בא אלא להזהיר

וווְמֹא מִבֹוּמֹאִנו מִבֹּנֹא בֹבוֹם

בל מְבִידְיִם בִּי

לְמִנֹּלְא אָבוּ לָא וֹזִכּוּ וֹוֹ נִע

رُم ترشر خَمُمُم لَـرَ مُكِرَفِك

לְבְשְׁמָּג וּלְנְמִבׁג פַּפִּוָבַג:

do all thy work;

cattle, nor thy stranger that is nor thy maid-servant, nor thy

daughter, nor thy man-servant,

work, thou, nor thy son, nor thy

10 thou shalt not do any manner of

unto the Lord thy God, in it

but the seventh day is a sabbath

within thy gates;

Six days shalt thou labour, and

keep it holy.

Remember the sabbath day, to

the Lord will not hold him

guiltless that taketh His name in

7 the Lord thy God in vain; for Thou shalt not take the name of

commandments. that love Me and keep My

6 thousandth generation of them

and showing mercy unto the

of them that hate Me; fathers upon the children unto

the third and fourth generation visiting the iniquity of the LORD thy God am a jealous God, them, nor serve them; for I the

thou shalt not bow down unto

לְמִנְהָ בָּעַר אָבְּנִנְיִנוּ: לַסְּנְאָׁנְ כַּרְ תַּהְּלַמָּנִן בַּנִּנְאַ שׁלִינֹאִי וֹמֹלְ בַּר בַבִּימֹאִי מכן לבנו מבונו מכן בנ אָל קנָא מַסְעַר חוֹבֵי אָבְּקָן نخْذِنْدَا كُلَّا كُرُّهُ لَا كُرْفَكِ 444 448 הסגיר

בו למַמּן וֹאַנְבָּוּן וֹמָוּבַ מַּכִּ בַּבֶּר אָת־אָבֶירְ וֹאָת־אָמֶוֹךְ ばる下端口に・(0) בּרַךְּ יְהֹנֶהְ צָּתְ־יִים הַשַּׁבֶּת נוֹנָם בַּוֹּיִם בַשִּּבִימִּי מַּלַבְּנוֹ אָטַרַהַיִּם וְאָמַרַכְּלְרַאַמֶּרַבְּם וְנִית כָּלְ דִּבְּתוֹן וְנָת בְּיוֹמָא " אֶת⁻הַשְּׁמַנִּם בַּי שִׁשֶׁת־נִמִים עִשָּׂה יָהוָה

رتا ځك:(٥) بَعْبَضِ عُمْد إِنَيْنَ عُكِيَّالًا عَدَمُهُ قَالُ عُلَيْهِ قِيرُ غُرُبُكُ يُتِيدَ خُكِ:

جُدَمُكُ يُدَ يُمُكُد: (٥) (ס) לְאַ עֹלְּנֶד לְאַ_עֹהְּנֵד לְאַ עֹלְּנִד לְאַ עֹלְנִיד לְאַ עֹלְנִיד לְאַ עֹלְנִיד לְאַ לְאֵ טִבְּקָּע (סִ) לָאִ טִנְאָב לָאִ טִלְּמִוּכְ נְפָּמִ לָאִ טִיוּוּבּ

تغضير نهبك تقصب نكم نقختي نغضض نصيب ⁺¹ לְאַ תַּחְמֵּר צֵּשֶׁת רַשֶּׁרְ וְעַבְּיַר לְאַ תַחְמֵּיר אָתַּת חַבְּרֶרְ

בְּעְּבְי נְנְּנְתְּ נְנְּתְּבְי בְּעָבְי בְּיִבְיבִי

יוֹמָא בַּמַבְּטָא וַלַבַּמָּיה: שְׁבִיעְאָה עַל בֵּו בְּבֵיוּךְ יָיָן יָת אָלוֹט אַבוֹא נוֹט אַבוֹא מּיִם וֹמֹאַ ארי שתא יומין עבד יי ית

בדיל היירכון יומף על ופר ית אַבוּר וְיָה אַמָּר

ختخئك فتدينه لمفذله:

יחמריה וכל דלחברף: ַבּׁנַעַ בַבֵּוֹבַ לֵא טַטַמָּנ*ָ*ע בּנַע טַבָּבָרָ

הַשׁפְּׁר וְאָת־הָהֶר עִשְׁן וַיִּרְא מַיּרָא דְּטִּנִן וֹהָזִא עַּמִּא וֹזְעִיּ الغما ترخونات الغمل جائك جونديه إبم جرك فاوته إبم וְכֶלְ הַעָּטְ הַאָּים אָת הַפּוֹלְית וְכֶל עַמָּא חָזוֹ יָת קַלִּיָּא וְיָת

וֹלַמוּ מִנַעִוּל:

and hallowed it. LORD blessed the sabbath day, the seventh day; wherefore the that in them is, and rested on heaven and earth, the sea, and all for in six days the Lord made

Lord thy God giveth thee. long upon the land which the 12 mother, that thy days may be Honour thy father and thy

neighbour. bear false witness against thy shalt not steal. Thou shalt not shalt not commit adultery. Thou Thou shalt not murder. Thou

neighbour's. ass, nor any thing that is thy maid-servant, nor his ox, nor his nor his man-servant, nor his 14 not covet thy neighbour's wife, neighbour's house; thou shalt Thou shalt not covet thy

trembled, and stood afar off. when the people saw it, they the mountain smoking; and and the voice of the horn, and thunderings, and the lightnings, And all the people perceived the

- שיסח נוח בשבח: ברך. ויקדשהו. ברכו במן לכופלו בששי לחס משנס, וקדשו במן שלח סיס יורד בו: (11) וינה ביום השביעי. כניכול הכמיג בעלמו מנוחה, ללמד הימנו קל וחומר לאדם שמל אכמו בעמל וביגיעה
- of the rackt the of (acread e"a): (בו) למען יאריכון ימיך. אם מכבד יאריכון ימיך, ואם לאו יקלרון, שדברי מורה נועריקון הם גדרשים, מכלל
- עליסס מימם בים דין, אף לא מגנוב דבר שחייב עליו מימח ביח דין (סנסדרין פו.): אינו אלא זס בגרוב ממון ולסלן בגרוב נפשום, אמרם, דבר סלמד מענינו, מס לא מרלה לא מנאף מדבר בדבר שחייבין פַּמַמ מִּישָׁה פִּקַּח מֶׁת זְרִיס (ימוקמֹל מו, לב): − לא הגנוב. - בגונב נפּשות סכמוב מדבר, לה מגנובו בגונב ממון, מו (31) לא חגאף. מין נימוף מלמ במשם מיש, שנמתר מום יומם בילפף וְבַיּנְפָׁפָּם (ויקרמ ב, ו), ומותר בְּמָשָׁה בַּתְּנָפָפָם
- אוחן לסחוירס, שנאמר מַלְבֵי לְבָּאוֹת יִדְּדוּן יִדֹּדוּן (חסליס פח, יג. מכילחא שס): (שם): - ויעגזהו גזהחוק.- היו נרחעין לאחוריהם שנים עשר מיל, כאורך מחניהם, ומלאכי השרח באין ומחייעין סנשמע, שלי אפשר לראום במקוס אחר (שס): אח הקולות. סיולאין מפי סגבורס: וינעו. אין נוע אלא זיע העס, ומנין שלא היה בהס מרש, מלמוד לומר נעשה ונשמע (מכילמא פ"ע): 👚 רואים. את הקודות. – נואין את (EI) וכל חעם רואים. מלמד שלה סים נהם החד קומה, ומנין שלה סים נהם הלם, הלמוד לומר ויענו כל

מְמֶנֵנ אֶלְהָים פָּּן־נְמִית: המונ וֹנְהֵמֹלֹהִע וֹאַק_וֹבִדֹּנַר كَانِكُمُوالِ الْكُوَّالِ لِكُوَّالِ الْكُوَّالِ لَكُوَّالِ الْكُوَّالِ لَمُوَّالِ كُورَاتُولِ كُورَاتُولِ And they said unto Moses: 'Speak كَانَا الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِ الْكُوَّالِيَّ لَا يُعَالَى اللَّهُ اللَّالِيلَاللَّهُ اللَّهُ اللَّا اللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللّلْمُ اللَّا اللَّهُ اللَّهُ الللَّا اللَّهُ اللَّهُ اللَّالِي الل

נמות: ממלא מו פוב ול בלמא ממלא ולפבוק ולא וטמקק

lest we die.' but let not God speak with us, 16 thou with us, and we will hear;

לְבַלְמֵׁי מָחֲמֶאוּ: طَارُلًا بِلَجُلَّادِ مَلِ خَتَرَكُ مِنْ مَقَرَدِنًا خُلِيرٍ لِنَارُبُونِ فَلَالًا لِلْمُالِدِ لِلْكُلِّ אַטַרְם בֹּא בֹאָבְנַיִם וּבֹּאַבְיּוּר נִטְבוּן אָטִּוּּבְ, בְּבוּן נִפִּרָא לי שׁירֶאּנֶ כִּי לְבֹּהְבוּרִ וֹסִוּט טֵבְחַלְוּוֹאָבׁי בִּבִּילְ לְנַּסְאָׁנִ

קחובון: וַ אְמֶר מִמֶּה אֶלְ-הְעָּם אַלְ- וֹאָמָר מִמָּה לְמָּמָא לְא

be before you, that ye sin not.' prove you, and that His fear may 17 Fear not; for God is come to And Moses said unto the people:

ַבְּאֶלְהַים: (ס) نَالَمُ جُرِيلًةًلَٰ قُرِ كُمُلِيمُكُمُ كُلَّاتًا كُمُنَا يُعْرَضُنَهُ لِنَقَالًا

ניַעַּמָר הָעָם מֵרְהָל וּמֹשֶׁר וָקָם עַמָּא מֵרַהִיק וּמֹשֶׁר

thick darkness where God was. but Moses drew near unto the And the people stood afar off;

בבוני עמקבי אַנִים בֹּאִימָם בֿי מִן־הַשְּׁמִים אָבִי מִן שִׁמִּיִא מַבְּיִלִים

ממכון: ڠُح خُتْلَ نَشُلُكُمْ حَجُنْ نَشِلُهُم هَعَالَ لَتَنَالِلًا رَبِّهُ فِد بِمَزْمَ هُمَ مَنْفِهِ جَبَرٍ لِهُود بِرَ خُفَقِهَ جَبَرًا مَرفِد

you from heaven. have seen that I have talked with children of Israel: Ye yourselves or Thus thou shalt say unto the

And the Lord said unto Moses:

נאקע, זְּהָב לְאַ עַעַּשְׁ, לְכֶּם: בַּכְּסָר וְיַהְהָלָן דִּרְתַב לְאַ ° לְאִ ֖ עַמְּשְׁרֵּוּ אִנְיִּגְ אֵבְׁנִיגְ כְמָשׁׁלְ לְאִ עַמְּבְּּבְּנוּן בְּיִבְּמָּגְ בִּטִּבְּלְ

השברון לכון:

gold, ye shall not make unto you. 20 Me—gods of silver, or gods of Ye shall not make with

- ובעבור חהיה יראחו. על ידי שכמימס מומו נכמוי וקטָנס, מדעו כי מין וולמו, ומיכמו מפניו: לשון הרמה וגדולה, כמו הָרִימוּ גַם (ישעיה פב, י), הָרִים נִפּי (שם מע, כצ), וַבַּגָם עַל הַגָּבְעָה (שם ל, יו), שהוה וקוף: (עבור נסוח אחכם. לגדל ממכס בעולם, שילה לכס שם במומות שקוח בכבודו נגלס עליכס: נסוח.
- שְנְן וְשֲׁרָפֶל (דבריס ד, יח). ערפל הוח עב הענן, שחמר לו הנה חָּנִיִּי בָּח הֻלֶּיִּךְ בְּעַב הֶשְנָן (שמוח ימ, מ): (18) נגש אל הערפל. לפניס מטלט ממינום, מוטך, ענן, וערפל, טנאמר וָסָסָר בֹּעַר בָּמֵׁשׁ עַד לֵב סַשְׁמַיִס משָׁן
- קום פותר וַיֵּע שַׁמַיִם וַיֵּרַד (תקליס ית, ו. מכילתם פ"מ): (דברים ד, לו), כבודו בשמים, ואשו וגבורמו על הארן. דבר אחר, הְרֶפִין השמים ושמי השמים, והליען על ההר, ורן שר מיני, בא הכמוב השלישי והכריע ביניהם, מן בשְׁמֵים הִשְׁמִישָּׁךְ מָּם קְלוֹ לִיִּמְּהֶךְ וְעַלְ הְשָׁבֶן הֶרְמַדָּ אֶם אָשׁוֹ הַגְּדִוּלָה שמה שאחרים משיחין לו פעמים שלבו חלוק מלהאמין: - בי מן השמים דברתי. וכחוב אחר אומר, וַיֶּבֶד ה'עַל (19) כה האמר. צלשון סוס: אחם ראיחם. יש ספרש בין מס שלדס רולס למס שלחרים משיחין לו,
- מאמר, סריני עושס כרוביס בבמי כנקיות ובבמי מדרשות כדרך שאני עושס בבית עולמיס, לכך נאמר לא מעשו לכס: ואלחי זחב. - בא לסוסיר שלא יומיף על בי, שאס עשית די, סרי הן לפני כאלסי והב: - לא העשו לכם. - לא על הכרובים, שאמה עושה לעמוד אחי, שלא יהיו של כסף, שאם שנימם לעשומם של כסף, הרי הן לפני כאלהום: (20) לא חעשון אחי. לא מעשון דמומ שמשי המשמשים לפני במרום (מכיל מא פ"י): אל הי בסף. באל הוסיר

نظرخانينك: אַנבּיר אָר־שְׁלִי אָבָוֹא אָלָיך לְתַּמָּן אָשְׁלַח בּרְבְתִי לְרָּ خَطُدُك خَجَر يَقَطِيطِ جُهُلَا نڠٮؗۻ۬ڂڟ۪؞ڬۼٮڂۼڎڬڶڠٮ אַדְמָּה הַעַּשָּה־לָי׳ מַּדְבַּח

لَنْلَاذُ كُلَّا: לְי לְאַ יִּעְבְׁנֶוֹר אָּטְהָוֹן נְּזְיִת בְּיִרְתָּיִ נאם מובע אַלונם שַמֹמֹשִר נאָם מוֹבַפּע אַלונו שַמַּבנגר

> įÄĖLĊĖĿ: לכל, אַנור דְאַשְׁבֵי שָׁכִּינְנִי כיוֹבהֹב מו הֹלב ימו שונוב

מַלַע וֹעַבַלְינָּע: פַּסׁילָן לָא תָרִים תַרְבָּרְ לא עלני

and bless thee. mentioned I will come unto thee I cause My name to be thine oxen; in every place where peace-offerings, thy sheep, and burnt-offerings, and thy 21 sacrifice thereon thy make unto Me, and shalt

An altar of earth thou shalt

profaned it. thy tool upon it, thou hast du riil nodr if tor ist nou lift up stone, thou shalt not build it of And if thou make Me an altar of

מְבְוֹטְבְּ מְלֵינִי (פּ) הבולك הכוני: thereon. לאַ עֹלְבָּטִוּ מָגַבּטוּ nakedness be not uncovered adiq'a 23 unto Mine altar, that thy וֹלְאָ_עַהְּבֶּעְ בֹתַהְּלְעַ הַּלְ וֹלָא עַפַּע בַּבַבַּנִּגוּן הַּלְ Weither shalt thou go up by steps

The Haftarah is Isaiah 6:1 – 7:6 & 9:9 – 9:6 on page 222. Sepharadim read Isaiah 6:1 – 6:13.

خفتنتات which thou shalt set before them. معومره إيْرَابَ آبَةِ شِوْنِا يَيْشِ مِنْ مِنْ مِنْ الْهِرْبَا لِيَنْ الْمُ FROFF Now these are the ordinances

לכסנים לסוכיר שם המפורש בנשיאת כפים לברך את העם: אמס למד, שלא נימן רשומ לסוכיר שס סמפורש אלא במקוס שסשכינס באס שס, וזסו בית סבמירס, שס נימן רשומ אזכיר את שמי. משר אמן לך רשומ לסוכיר שם המפורש שלי, שם אבוא אליך וברכמיך, אשרה שכינמי עליך, מכאך ואח שלמיך. אשר מלאנך ומבקרך. אם לאנך ואם בקרך. ירוש לאם עולמיך ואם שלמיך: בכל המקום אשר וְסַבְּס עַל מִוְבַּח סִ' אֶלְכֶּיְךְּ (דִּבֹרִיס יב, כוֹ), וחֿין שחיעה ברחש המובח (מכילחח פי"ח ובחיס נח.): – אח עולחיך לשמי: וזבחת עליו. אללו, כמו וְעָלִיו מַמֵּס מְנַשֶּׁס (במדבר ב, כ), ו אינו אלא עליו ממש, מלמוד לומר הַבְּשָׁר אסר, שסיס ממלא אם מלל מובס סנסושם אדמס בשעם סניימן (מכילמא שס): - חעשה לי. שמסא ממלם עשיימו (IS) מזבח אדמה. ממובר באדמה, שלא יבננו על גבי עמודים או על גבי כיפין (נ"א בסים) (מכילמא פי"א). בר

משפחה למשפחה, בין אדם לחבירו, על אחם כמה וכמה שלא חבואהו פורענוח: שומעום ולא מדברום, על ידי שמטילום שלום אמרה סורה לא סניף עליהם ברזל, המטיל שלום בין איש לאשסו, בין ישראל לאביסס שבשמיס, לפיכך לא יבא עליו כורם ומחבל, והרי דברים קל וחומר, ומה אבנים שאינם רואום ולא נברא לקלר ימיו של אדם, אין זה בדיין שיונף המקלר על המאריך (מדוח פ"ג מ"ד). ועוד, שהמזבח ממיל שלום ביין מרבך עליס: - ותחללה. - סא למדמ, שאס סנפם עליס ברול מללם שסמובם נברא לסאריך ימיו של אדס, וסברול גויוס, שפופלן ומכממן בזכול: בי חרבך הנפת עליה. סרי כי וס משמש זלשון פן, שסיא דילמא, פן מניף שסיף מובה (מכילתה פי"ה), ועל כרחך הין הם הללו חלוין, הלה ודהין, ובלשון כהשר הם משמשים: גזירה. לשון ַ הַעֲבִּיעֶנּוּ (דבריס עו, מ), ואף זה משמש בלשון כאשר. וכן וְאָס הַקְרִיב מִנְהַה בָּבּוּרִיס (ויקרא ב, יד), זו מנחה העומר אבניס, שנאמר שְׁבֶּנִיס שְׁלֵמֹוֹת מִּבְּנֶה (דבריס כו, ו). וכן אָס בֶּמֶף מַלְנֶה (שמות כב, כד), חובה הוא, שנאמר וְהַעֲבֵע לי, סרי אס וס משמש בלשון כאשר, וכאשר מעשס לי מובה אבנים לא הבנה אמסן גוים, שסרי חובה עליך לבנות מובה (בב) ואם מזבח אבנים. רצי ישמעלל לומר, כל אס ואס שבתורה רשות, מון מג', ואס מזבת אבנים מעשה

וכמם: סורה הואיל ויש בהם לורך לא חנהג בהם מנהג בזיון, חבירך שהוא בדמוח יולרך, ומקפיד על בזיונו, על אחם כמה סוא, ואמס נוסג בסס מנסג בזייון, וסכי דבריס קל ומומכ, ומס אבניס סללו שאין בסס דעם לסקפיד על בזיינן, אמרס ואף על פי שאינו גלוי ערוס ממש, שסרי כחיב ועשה להם מכנסי בד, מכל מקום סרחבת הפסיעות קרוב לגלוי ערוה שמאפלען) אלא מלוק יסא ומשופע: אשר לא הגלה ערוחך. שעל ידי המעלות אתה לריך להרחיב פתיעותיך, (32) ולא חעלה במעלות. כשלמס נונס כגש למונה, לא מעשסו מעלות מעלות, אשקנו"ש גלע"ו (שמופען

द्रेपंद्रेतः पंद्रवः שְּׁנִים וַעֲּבְיִּה וּבָּשְּׁבִינִּם וַצֵּא וִשְּׁרָאֵל שֵׁיִם שְּׁנִין וִפְּלְּח בּֿ טַלַנְעְ מְּבַּע מִבַּעְ מִּבָּע מִבַּעָ מִּמָּ מֵּבַּע

بالنابة בַּעַל אַשְּׁהֹ הוֹא וְיָצְאָה אָשָׁהִוֹ בִּלְחוֹדוֹהִי וִפּוֹק אָם בְּעֵיל אָם_בֿנֹפֹּוְ וֹבֹאָ בַּנֹפֹּוְ וֹגֹאַ אָם_ אַם

לָאַבְוְּנִבֹ וֹנִינָאַ נִגָּאַ בֹּנַפֹּנִ: ڶؠڂڲؙؠڷ ↓ וֹלֹלְבַבׁבַלְנִ בֹלוֹם אַנִּ בֹלנִנִי יִטְׁלָנִב כְנִצִּי בֹּנֹנּוֹ אַנְ בֹלוֹ אָם־אֲדֹנְיוֹ יִמֶּן־לְוֹ אִשְּׁה אָם רִבּוֹנֵיה יִמֵּין לִיה אָחָּהָא

וֹאָטַ בֹּלוֹ, לְאַ אָגֹא עַבֹּהָ,: אַבְּלְשׁׁי, אַנִי-אַבְּיָּרְ אָנִי־אָמְשׁׁי בְּנִינִינִי זִּיַרְ אָנִירָי זִּיִּרְ אָנִירָי זִּיִּרְ אָנִירָי

> חורין מַנָּן: 「「うけいらにと 'eic لازاتارا מַבְרָאַ בַר

> KÜLL: אַמְּתָא הוא וִתְפּוֹק אָמְתֵיה ĖĠIJĻĿĻĽĸ

נְהוּא יפוֹק בִלְחוֹדוֹהי: שׁבְּיִבְ אִשְּׁמֹא יִבְנָהָא מְּהֵי לְנְבִּנְנִּה

וֹנִע בֹּנִג לַא אָפּוָל בַּר עוָרִין: יאָמֹר הַבְּבָּר וֹאָם מִימָר יִימָר עַּבְּרָא

> .gaidtoa seventh he shall go out free for 2 years he shall serve; and in the If thou buy a Hebrew servant, six

out with him. married, then his wife shall go 3 shall go out by himself; if he be If he come in by himself, he

out by himself. be her master's, and he shall go the wife and her children shall erst bear him sons or daughters; If his master give him a wife, and

ent free; and my children; I will not go , say: I love my master, my wife, But if the servant shall plainly

- (דברים לב, לא), כשאויבינו פלילים זהו עדות לעלוי יראתם: ארמים, מחלל אח השם ומיקר שם האלילים להשביחם (מ"א להחשיבם), שנאמר כי לא כנורנו נורס ואויבינו פלילים פס:), ואפילו ידעם בדין אחד שהם דנין אומו כדיני ישראל, אל מביאהו בערכאום שלהם, שהמביא דיני ישראל לפני נאמר אשר השים לפניהם, כשלחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם: - לפנידם. - ולא לפני עובדי אלילים (גימין וססלכס צ' אוג' פעמיס, עד שמסא סדורס בפיסס כמשנמס, ואיני מטריח עלמי לסבינס מעמי סדבר ופירושו, לכך (ק"ה סמוצה): אשר חשים לפניהם. המר לו סקצ"ה למשה, לה מעלה על דעתך לומר, השנה להם הפרק מס סראשונים מסיני אף אלו מסיני. ולמס נסמכס פרשם דינין לפרשם מובח, לומר לך שחשים סנסדרין אלל סמקדש (I) ואלה המשפטים. כל מקוס שנחמר חלס, פסל חח סרחשוניס, וחלס, מוסיף על סרחשוניס (שמו"ר ל, ז),
- דומקו למור, ומס לני מקייס כי מקנס, בנמכר בבים דין: לחפשי. למירום: מכרוהו בים דין לא ילא בשש, כשהוא אומר וְבִי יְמוּךְ אָמִיךְ שִׁמֶךְ וְנִמְפִר לֶךְ (ויקרא כה, לע), הרי מוכר עלמו מפני שמכרוהו בגנבחו, כמו שנאמר אָס פֵּין לוֹ וְנִמְפַּר בִּגְנֵבְּמֹו (שמוח כב, א), או אינו אלא במוכר עלמו מפני דחקו, אבל ילא בשש, מלמוד לומר כי ימכר לך אמיך סעברי (דבריס מו, יב), לא אמרמי אלא באמיך: 🗀 בי הקנה. מיד בים דין . אומר שש שניס יעבוד, ומס אני מקייס וְסִמְנַמַלְמָּס אֹמָס (ויקרא כה, מו), בלקוח מן הכנעניס, אבל בלקוח מישראל (S) כי חקנה עבד עברי. ענד שקום ענרי, מו הינו הלה ענדו של ענדי, ענד כנעני שלקחמו מישר הל, ועליו הוה
- וכי מי סכניסס שחלא, אלא מגיד סכחוב, שסקונס עבד עברי חייב במזונות אשחו ובניו (קידושין כב.): לסוליד ממוס עבדיס (קידושין כ.): אם בעל אשה הוא. ישראלית (מכילתא פ"ב): ויצאה אשתו עמו. ימידי במוך לבושו, בכנף בגדו: 🗈 בגפו יצא. מגיד, שאס לא סיס נשוי ממחלס, אין רבו מוסר לו שפחס כנענים (ε) אם בגפו יבא. עלה סיס נעוי העה, כתרגומו הס צלמודוסי. ולעון צגפו, צכופו, עלה צה הלה כמות עסוה,
- העבריה יולאה בשש: יולאס בשש, ואפילו לפני שש אם סביאם סימנין יולאס, שנאמר אָמִיךְ סָעְבְּרִי אוֹ סָעָבְרָיָס (דברים מו, יב) מלמד שאף אלא בישראלים, מלמוד לומר סאשם וילדים מסים לאדונים, סא אינו מדבר אלא בכנענים, שסרי סעברים אף סיא (+) אם אדניו יחן לו אשה. מכאן, שסרשות בייד רבו למקור לו שפתה כנענית להוליד ממנה עבדים. או הינו
- (5) את אשתי. סשפמס:

בַּמַבְצֶּה וֹהַבְּרֵוּ לָמָלֶם: (a) הַמְּוּוּזְהָ וְרָצִׁת אֲבְלָּוּו אָת־אָזְוּנִי וֹבִינִּימִוְ אָבְבַבַּבְבַבְבַ بتبدئون بيكنين هِكــيهِكَأَبُره

立席者上(口: ĽŽX X

לְמְבַבְיוּ בִּבְנְרִוּבְבָּה: لْلُهُكُكَ لِمُمْا تُحُدُد فِي نَفْهُمْ كَيُحُد يُحْتَدُا كُنِي خِيد لَهِد * ☆☆ (C、 イメ) 「な、 イド」 「ない 」 「ないない」 ☆□□┌╬┖

> वेद्म देवंद्वः בַּמָבְאָמֹא וִיהֵי כֻיה עַבָּר וֹנְרְצָּע וְהַנְנִיה יָתְ אָּיְרְנִיה בּאָא או דִּלְנָת מִוּוּוָתָא ויקרבניה רבוניה לקדם

כַּבָּאָט לְאַמְׁרוּ לָאִ חָפּוֹק כְּעַפְּקָנוּת אָטַבַבּטַנְ וֹאָבוּ וֹזַבּוֹ וֹלָבו וֹטַ בַּנַטַנִיה

לזבונה במשלטיה בה: אַדְנֵיהַ אָם בִּישָׁת בִּעָינִי רַבּוֹנָה

> to the door, or unto the min gnird Ilans and shall bring him then his master shall bring him

and he shall serve him for ever. bore his ear through with an awl; door-post; and his master shall

go out as the men-servants do. 7 be a maid-servant, she shall not And if a man sell his daughter to

deceitfully with her. power, seeing he hath dealt foreign people he shall have no redeemed; to sell her unto a then shall he let her be hath espoused her to himself, If she please not her master, who

- קרוים עולם, ולא שיסא עובדו כל חמשים שנה, אלא עובדו עד היובל, בין חמוך בין מופלג: עד סיוצל, או אינו אלא לעולס כמשמעו, מלמוד לומר וְאִישׁ אֶל מִשְׁפַּמְפֹּוֹ מָשֻׁצִּוּ (ויקרא כה, י), מגיד שהמשיס שנה בני ישראל עבדים, עבדי הם, ולא עבדים לעבדים, והלך זה וקנה אדון לעלמו, ירלע בפניהם: כלים שבבים, אמר סקב"ס, דלם ומוווס שסיו עדים במלרים כשפסחםי על סמשקוף ועל שמי סמוווום, ואמרמי כי לי שמעון סיס דורש מקרא וס כמין חומר, (ר"ל קשר לרור מבושם שחולין בלואר לחכשיט) מס נשחנו דלח ומוווס מכל (מכילמא פ"ב), ואס מוכר עלמו, און ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדיים, והלך וקנה אדון לעלמו, מרלע. רבי און להרלע מכל שאר אברים שבגוף, אמר ר' יוחנן בן וכאי, און ואם ששמעס על הר סיני לא מגנוב, והלך וגנב, מרלע . אֿס אֿינו, ונאמר צמצירע פְּנוּך אֿגָן סַמְּשַבֵּר סַיְמֶנִיס (ויקרא יד, יד), מס לסלן סימנים אף כאן סימנים. ומס ראס אח אזנו במרצע. סימנים, או אינו אלא של שמאל, מלמוד לומר און און לגוירה שוה, נאמר כאן ורלע אדוניו מלמוד לומר או אל המוזוה, הקיש דלת למוזוה, מה מוזוה מעומד אף דלם מעומד (קידושין כב:): 👚 ורצע אדונוד יכול שמסח סמוווס כשרס לרלוע עליס, מלמוד לומר וְנָמַמָּס בְּשָׁוֹנוּ וּצַבֶּגֶּה (דבריס מו, יו), בדלמ ולה במוווס, סח מס (a) אל האלהים. לנית דין, לריך שיתלך בתוכריו שתכרוסו לו (תכילמת פ"ב): אל הדלה או אל המזווה.
- 9,56,0: לומר סעברי או סעברים, מקיש עברי לעברים, מה העבריה אינה יוצאה בראשי איברים, אף הוא אינו יוצא בראשי ומסו לא מלא כלאת העבדים, לא מלא בראשי איברים כעבדים כנענים, יכול העברי יולא בראשי איברים, מלמוד , העברי או העבריה, מקיש עבריה לעברי לכל יליאוחיר, מה עברי יולא בשש וביובל, אף עבריה יולאה בשש וביובל ונוסן לה דמי שינה או דמי שינה, או אינו אלא לא פלא כלאם העבדים בשש וביובל, סלמוד לומר כי ימכר לך אחיך בשן ועין, אבל זו לא מלא בשן ועין, אלא עובדת שש, או עד סיובל, או עד שתביא סימנין, וכל סקודס קודס למירומס, שלינה מכורה לינו דין שלל ממכר (ערכין כמ:): לא חצא כצאח העבדים. כילילת עבדים כנענים שיוללים וחומר, ומה מכורה קודם לכן יולאה בסימנין, כמו שכחוב וילאה חנם אין כשף, שאנו דורשים אוחו לסימני נשכוח, (ד) וכי ימבר איש אח בחו לאמה. בקמיס סכמוב מדבר (מכילמם פ"ג), יכול הפילו סביהס בימנים, המרח קל
- רשאי למכרה לאחר, לא האדון ולא האב (קידושין יח:): בבגדו בה. אם בא לבגוד בה, שלא לקיים בה מצוח אללך ג'שנים, הרי שלישית המנה, עול שני שלישיות המנה וחלה מאלך: - לשם גברי לא ימשל למברה. שאינו שניס, אומכיס לו, יודע סיית שעתידס ללאת למוף שש שנס, נמלא שקנית עצודת כל שנס ושנס צששית סמנס, ועשתס לס, שמגרע מפדיונס במספר סשניס שעשמס אללו כאילו סיא שכורס אללו, כילד, סרי שקנאס במנס ועשמס אללו צ' לריכה קדושין אמרים: והפדה. ימן לה מקום להפדומ וללאמ, שאף הוא מסייע בפדיונה, ומה הוא מקום שנומן ליעדה ולהכניסה לו לאשה, וכסף קנייסה הוא כסף קדושיה. וכאן רמז לך הכסוב שמצוה ביעוד, ורמז לך שאינה (8) אם רעה בעיני אדניה. שלא נשאס מן צעיניו לכנקס (מכילמא פ"ג): אשר לא יעדה. שסיס לו

הבְּנִוֹת יַעֲשֶׁה־לֶּה: י וְאָם_לְבְנִוֹ וְיִעְּגָוֹהְ בְּמִשְׁפָּט וְּאָם יִי

בְּבִלְבַּע בַּנָת וֹמִבְאָב וֹמִּבוּגַר

the manner of daughters. 9 son, he shall deal with her after And if he espouse her unto his

If he take him another wife, her

בְּסִוּמָה וְעִּנְמָה לְאִ וֹלְבֶת: or XO-VÜÇT ÇAT-Çİ YAÇER

נטנה: זיינה בסותה וענתה לא אָם אַנְעַבְנָעָא נַסָּב בָנִעַ n unto her, then shall she go out And if he do not these three diminish. conjugal rights, shall he not

10 food, her raiment, and her

און לה וְהִפּוֹל מַגָּן דְּלָא בְּסָף: נאָם הַּלְּהַ אָּכְּע לְאַ נֹהֹמֵע נֹאָם שׁלִע אַכְּנוֹ לְאִ נֹהֹבֵּנִי

ישנאל עַבָּה אָיִשׁ נָמָת עָוֹת יוּמָת:

אַטַבְּטְּמָלְאִ וּטְבְּטָּמִיגִי: בומבו לְאֵּנָשׁ וִיקְשְׁלָנִיה 12 he dieth, shall surely be put to

He that smiteth a man, so that

for nothing, without money.

אַשֶּׁר יָנוּס שֶׁמְּה: (ס) אַנְּרָה לְיְדֵיוֹ וְשִׁמְתְּהַי לְּדְּיִ מְלְוֹם אִהְמָסָר לִידֵיה וַאַּשְׁנֵי לְדְּ ַנֹאַמֶּבְ לַאָּ בֹּבְעַ וֹעַאֵּבְעַנִים וּגַלָּאִ כֹּמִּוֹ לָיִע וּמִוֹ צֹבֹם וֹיִ

אַתַר דִינְירוֹק לְתַמֶּן:

whither he may flee. then I will appoint thee a place 13 God cause it to come to hand; And if a man lie not in wait, but

יעוד, וכן אבים, מאחר שבגד בה ומכרה לוה:

- אלא אומר לס, סרי אם מיועדם לי בכסף שקיבל אביך בדמיך: במשפט הבנות. שאר כסום ועונס: (9) ואם לבנו ייעדנה. סמדון, מלמד שמף בנו קס מחחיו ליעדה אם ירלה אביו, ואינו לריך לקדושין אחרים,
- מוונות (כתובות מו:): כסוחה. כמשמעו: ענחה. תשמיש: (10) אם אחרת יקח לו. עליס: שארה בסוחה ועונחה לא יגרע. מן סלמס שייעדלו כנר: שארה.
- מנס זו בגרומ, לכך נאמרו שניסס שלא לימן פממון פס לבעל סדין למלוק: אלא בבגרום (קידושין ד.), מלמוד לומר אין כסף, לרבוח יליאם בגרום, ואם לא נאמרו שניהם, הייחי אומר וילאה מו, יב), ומסו סאמור כאן וינאס חנס, שאס קדמו סימניס לשש שניס חנא בסן (מכילמא פ"ג), או אינו אומר שחנא סימנין, ואֿס הגיעו שש שניס קודס סימנין, כבר למדנו שחלה, שנאמר הָעַבְּרִי אוֹ הָעַבְּרָיָה וַעַבְּרָךְ שֵׁשׁ שָׁנִיס (דבריס לס יליאס לוו יומר ממס שריבה לעבדים, ומס היא היליאה, ללמדך שחלא בסימנין, וחשהה עמו עוד עד שחביא יגרע מפדיונס ומלל, וזס לל יעדס לל לו, ולל לבנו, וסיל לל סיס בידס לפדומ לת עלמס: ריצאה חגם. ריבס (II) ואם שלש אלה לא יעשה לה. אם אחת משלש אלה לא יעשה לה, ומה הן השלש, ייעדים לו, או לצנו, או
- בן קיימא, סראוי לסיום איש (מכילמא פ"ד): (שס), ולא קטן שהכה. ועוד, כי יכה כל נפש אדם אפילו נפלים במשמע, מלמוד לומר מכה איש, שאינו חייב עד שיכה קמן ואפילו אשה. ועוד, אילו נאמר מכה איש, שומע אני אפילו קמן שהכה והרג יהא חייב, חלמוד לומר ואיש כי יכה יכה, היימי אומר אינו חייב עד שיכה איש, הכה את האשה ואת הקען מנין, תלמוד לומר כי יכה כל נפש אדם, אפילו מלמוד לומר מכס איש ומם, אינו חייב אלא בסכאס של מימס (סנסדריץ פד:). ואס נאמר מכס איש ולא נאמר ואיש כי איש ומח. למס נאמר, לפי שנאמר וְאִישׁ בִּי יַפֶּס בְּלֹ נֶפֶשׁ אַדְס מוֹח יימָח (ויקרא כד, יו), שומע אני סכאס צלא מיחס, (12) מכה איש ומה. כמס כמוניס נאמרו נפרשת רולחין, ומס שנידי לפרש למס גאו כולס, אפרש: מכה
- אנה לידו. ולמס מלא ואת מלפניו, סוא שאמר דוד, פַּאַשֶׁר יאער מְשַׁל סַפַּרְמֹנִי מֵרְשָׁעִים יֵגֵּא רָשַׁע (שמואל־א כד, לַסְ, י), לַסְ יָּסֻׁבֶּס לַבַּבִּיק בָּלְ סְּנֵן (מעלי יבּ, כחׁ), מִמְחַבַּס הוּחׁ לִי (מלכיס־ב ה, ו), מודמן למלוחੇ לי עלה: — והאלהים יש לסרסר עליו, מכל מקוס לשון אורצ סומ: והאלהים אנה לידו. זמן לידו, לשון לה מָאַנֶּס פֻּלֶּיךְ בְשָׁס (מסליס (שמואל-א כ, כ), וּמִלְּין לְצַד שְּבְּשְׁה יְמַלָּל (דניאל ו, כה), אף כאן אשר לא צדה, לא צדד למצוא לו שום צד מימה, ואף וה ואין אני מודה לו, ואם יש לחברו באחח ממחלוקח של לד, נחברנו בחלק על לַד מִנְשֵׁאוּ (ישעיה בוו, יב), לְדְּה אוֹרֶה לדיים ופועל שלו לודה, וזסו פועל שלו לד. ואומר אני פחרונו כחרגומו ודלא כמן ליה. ומנחס חברו בחלק לד ליד, כד, יא). ולא ימכן לומר לדה לשון הלד ליד, שלידת חיות אין נופל ה"א בפועל שלה, ושם דבר בה ליד, ווה שם דבר בו (13) ואשר לא צדה. לא מרבלוול אומכוין. נדס לצון מרב, וכן סוא מומרן פֿפָס צֿדֶס מֶת נַפְּשָׁילָקַמְפָּס (שמואל־ה

שׁפֿענוני (ס) خُلْدُلادِ خُمُّدُمُن مُمْنَ مَائِحُنِ، خُمْعُمُجْنِ خَبْدُرِهِ،

יימָת: (ס) י ומבר אַבו וֹאָמֹוְ קוֹת ידִימָהֵי לַאֲבוּהִי וּלְאָמֵיה

מְוֹת יומֶת: (ס) ⁹¹ וֹנְיָּב אָּגְהָ וּטִׁבְּבוֹ וֹנִטְּאָא בֹּוֹצִוְ וּנִבְּנִבְּהָ נִּפְּהָא מִבְּנֵּוּ וֹהְבִּאָּ

יומֶת: (ס) ⁴ ומֹלַבַּׂלָ אָּבָּוּוּ וֹאָמֹוָי מוְע וֹבִילִים לַאָּבוּנִיי

וֹלַאָ וֹמִוּטַ וֹנִפַּׁלַ לַמִּחֶּפֶּׁד: אַטַבוּקטוּ בַּאָבוּ אַוָּ בַאַנְרָנַ

> מובטו טובונוט למלמל: מַּבְ במֹענּ נֹאָבׁי נֹבְמַת נָבָר מַבְ טַבְּבוּיה

אַטַבְּטְּבְא יִהָּקְטָּהִילִּ ויזקנניה וִישְׁהְכַח בידיה

אַטַבְּקְאַ יִנְקְּטָּהָיִאַ

גְּבָר יָת חַבְּרֵיה בְּאַבְנָא אֹוֹ וֹבֶּיר יְרִיבֶן אֲנְשִׁים וְהַבְּּה אִישׁ וַאֲבֵי יִנְצִרוֹ וִיִּמְחֵי אִנְקְמָּלְאִ יִנְקְמָהִילִּיּ こびはいじ

לכילמיזא ולא ומוט וופול

לְבוּמְלָן:

Mine altar, that he may die. guile; thou shalt take him from neighbour, to slay him with presumptuously upon his And if a man come

to death. . or his mother, shall be surely pur And he that smiteth his father,

his hand, he shall surely be put to selleth him, or if he be found in And he that stealeth a man, and

his mother, shall surely be put to And he that curseth his father or

keep his bed; with his fist, and he die not, but 18 smite the other with a stone, or And if men contend, and one

במויד נסכג: ושמחי לך מקום. אף במדבר שינום שמס. ואיזם מקום קולמו, זס מחנם לויס (מכוח יב:): ונופל על זה שהרג במזיד והורגו, ועדים מעידים עליו ומחייבים הוחו לגלוח, נמלה זה שהרג בשוגג גולה, וזה שהרג יה לא נהרג ויה לא גלה, והקצ"ה מומנן לפונדק אחד, וה שהרג במויד יושב מחם המולם, ווה שהרג שוגג עולה צמולם וסאלסים אנה לידו, במה הכמוב מדבר, בשני בני אדם, אחד הרג שוגג ואחד הרג מזיד, ולא היו עדים בדבר שיעידו, יג), ומשל סקדמוני סיא סמורס, שסיא משל סקב"ס שסוא קדמונו של עולס, וסיכן אמרס מורס מרשעיס ילא רשע,

אם סים כסן ורולם לעצוד עצודם, מקחנו למוח (קנסדרין לה:, יומא פה.): בערמה ולה שליה ביה דין והרופה והרודה בנו והלמידו, שהף על פי שהם מוידין, הין מערימין: 🌐 מעם מובחי. במלקום ארבעים, וסאב סמכס אם בנו, וסרב סרודס את חלמידו, וסשוגג, חלמוד לומר וכי יזיד ולא שוגג, לסרגו (14) וכי יויד. למה נאמר, לפי שנאמר מכה איש וגוי, שומע אני אפילו רופא שהמית, ושלים בית דין שהמית

יומת. במנק: במביו שסומ במימס. ומינו מייב מלמ בסכמס שיש בס מבורס (מנסדרין פד:): אביו ואמו. מוזס מוזס: מות (31) ומכה אביו ואמו. לפי שלמדנו על החובל בחבירו שהוא בחשלומין ולא במיחה, הולרך לומר על החובל

אביי ואמו, ונראה לי היינו פלוגמא, דמר סבר מקשינן הכאה לקללה, ומר סבר לא מקשינן (שם): ירמה. - בחנק. כל מיסה האמירה בחירה סחם, חנק היא. והפסיק הענין וכסב וגונב איש בין מכה אביו ואמו למקלל ונמצא בידו. שראוסו עדיס שגוצו ומכרו, וומלא בידו כבר קודס מכירה (פנהדרין פה:): לי אלא גרוב איש, גרוב אשה מניץ, מלמוד לומר וגרוב ופש (שם), לכך הולרכו שניהם, מה שחסר זה גלה זה (מכילמא נפש, אשה או מוממום או אנדכוגינוס שגנבו מנין, מלמוד לומר וגונב איש ומכרו. ולפי שנאמר כאן וגונב איש, אין (16) וגוב איש ומכרו. למס נאמר, לפי שנאמר פִי יִמְצָׁא חִישׁ גֵּב נֶפֶשׁ מֵאֶׁחָיי (דברים כד, 1), חֹין לי אלא חיש שגנצ

(13) וכי יריבון אנשים. למס נאמר, לפי שנאמר עין מחם עין, לא למדנו אלא דמי איבריו, אבל שבח ורפוי לא לכולם, בְּמָבֶן יְרְנְּמִוּ מֹמֶם דְּמֵימֶם בְּם (שם כ, כו), ובמקלל מביו וממו נממר דָמָיו בֹּו (מ"כ פּי קדושים קידושין ל:): . נאמר איש אשר יקלל, לסיניא אם סקטן: – מוח יומה. - בסקילה. וכל מקום שנאמר דמיו בו, בסקילה, ובנין אב איש שקלל את אביר, אשה שקללה את אביה מנין, מלמוד לומר ומקלל אביו ואמו, שמס, בין איש ובין אשה, אס כן למה (דו) ומקלל אביו ואמו. למס נאמר, לפי שסוא אומר אִישׁ אָשָׁר יִקְלֵל אָם אָבִיו (ויקרא כ, מ), אין לי אלא

למדנו, לכך נאמרה פרשה זו (מכילמא פ"ו): ונפל למשכב. כמרגומו ויפל לצועלן, לחולי שמצעלו ממלאכמו:

מִבְׁעַּיְ וְשֵׁן וְנַבּפָּאָ וְנַבּּפָאִ (סִ) הג_מְהַהֹּנֹשׁוּ וֹנֹשׁׁב בַמַּבְּשׁ בַּע אִם לְלֵוֹם וֹנִינִינִלְנַ

<u>וֹבׁו וֹלֵם וּלֵּטִם:</u> אַמ־אַמָּמוֹ בַשֶּׁבֶם וּמָת חַַּחַת אָרִי וְבְּיִרִיבָּהֹ אָיִשׁ אָתִ־עַּבְרִּיוֹ אָוֹ

לְאִ נְּלְּם כֵּי כַּסְפִּוֹ הָוּא: (ס) אָן אָם־װָם אָּו װִטָּוִם יַעְּּמָדִי אָן אַ

±\$44.0: וֹמִּנִע הֹבְוּנְ בַּהֹבְ עַשְׁאָמָּע וֹלִעַּוֹ نَتُرُكُ هُمُلِا مُثِيمَ تَمُرُمُ خَكُمُكُ בב עובע ווֹאָאַנ וֹלִגְיע וֹלָאָ וַבְּירוִנְצָּי אַנְשִׁים וְנָגָפֿוּ אַשָּׁהַ

תַּחַת נְפָש: אַם־אָסִון יַהְיָה וְנְחַמָּה נֶפְשׁ וְאָם מוֹהָא יְהַי וְהַמֵּין נַפְּשְׁא

> **₹**0.7% (₩₹.□: לְחוֹד בוּשְּׁלְנֵיה וִמֵּין וַאָּנִר מַלְ בַּּבְוֹנִיה וִיהֵי זָּכָא מָטַוֹא אָם וֹלוּם ווּהַלָּוֹב בַּבְרָא

> :الثنا: וימות קחות יביה אקדנא או יַת אַמִהֵיה בִּשׁוּלְטֶן וֹאַבׁוּ וֹמִׁנוֹוּ וּּבַר וֹנוּ מַּבְּבִּינוּ

へひほった トニン・ וומון וטַבוום לא וטַבן אָבו בַּבַם אַם וַמָּאַ אַן טַּבוּגן

ממומר דיוניא: הֹלְוִנִי בֹּהֹלִנִי בְּאִנִיהָא וֹנִנוּוּן אַטִוּבְאָר יִהְוָּבְי כְּמָא דִּישְׁוּי וֹלְבַבַּעָא וֹלָא וֹבִי, מוְעַא מְעַבְיִא لنظطانا וֹאָבׁו וֹלֹגוּוֹ עּוּבְרוֹן וֹוֹמִׁשוּוֹן

חַלְף נִפְּשָׁא:

shall cause him to be thoroughly pay for the loss of his time, and smote him be quit; only he shall upon his staff, then shall he that if he rise again, and walk abroad

shall surely be punished. and he die under his hand, he 20 or his bondwoman, with a rod, And if a man smite his bondman,

punished; for he is his money. 21 a day or two, he shall not be Notwithstanding if he continue

determine. he shall pay as the judges bns;mid noqu yal llade bnadeud according as the woman's follow, he shall be surely fined, 22 her fruit depart, and yet no harm hurt a woman with child, so that And if men strive together, and

thou shalt give life for life, But if any harm follow, then

qad ea:): מסמס נוקו דמי ידו ורגלו, שנאמר יד ססס יד רגל מסס רגל: ורפא ירפא. כסרגומו, ישלם שכר סרופא (צבא מלאכמו ממממ המולי, כאילו הוא שומר קשואין, שהרי אף לאחר המולי אינו ראוי למלאכם יד ורגל, והוא כבר נמן לו אבל עד שלא יקוס זס, לא נקס סמכס: − רק שבחו. במול מלאכמו מחמח סחולי, אס קמע ידו או רגלו, רואין במול אלא ללמדך כאן, שמוצשים אומו עד שנראס אם ימרפא וה, וכן משמעו, כשקס וה והלך על משענמו, או ונקס המכה, (19) על משעותו. על צוריו וכחו (מכילחל שם): ונקה המכה. וכי חעלה על דעתך שיהרג זה שלל הרג,

מימם סייף (סנסדרין גב: מכילמא פ"ו), וכן סוא אומר מֶבֶבּ נֹקָמֶמ נְקַס בְּרִים (ויקרא כו, כס): אלא אם כן הכהו בדבר שיש בו כדי להמית, ועל אבר שהוא כדי למוח בהכאה זו, עבד הקל לא כל שכן: _ נקם 'נקם. לס, יו) (או בכלי עך יד אשר ימוח בו. גירסח רא"ס) סכסו, וסלא דבריס קל וחומר, מס ישראל חמור אין חייב עליו ַכדי לסמים סכמוב מדבר, או אינו אפילו אין בו כדי לסמים, מלמוד לומר בישראל, וָאָס בְּאֶבן יֶד אֲשֶׁר יֶמוּח בָּס (במדבר וסוליאו מן הכלל, להיות נדון בדין יום או יומים, שאם לא מת תחם ידו ושהה מעת לעת פעור: 🗈 בשבש. 🕻 בשיב בו כי כספו הוא, מה כספו קנוי לו עולמית, אף עבד הקנוי לו עולמים, והרי היה בכלל מכה איש ומם, אלא בא הכמוב (02) וכי יכה איש אח עבדו או אח אמחו. בענד כנעני הכמוב מדבר, מו מינו מלם בעברי, מלמוד לומר

לעת קודס שמת, חייב: כיומיס, ואיוה, וה מעת לעת (מכילתא פ"ו): לא יוקם כי כספו הוא. הא אתר שהכהו, אף על פי ששהה מעת (IS) אך אם יום או יומים יעמוד לא יוקם. אם על יום אחד הוא פעור על יומים לא כל שכן, אלא יום שהוא

סמכס דמי ולדום: בפללים. עלפי סדייניס: בְּמָשׁ (דבריס כב, יע): - באשר ישיח עליו הגר. כשימבענו סבעל בבימ דין לסשימ עליו עונש על כך: - ונחן. סימס ראויס לסמכר בעוק, לסעלום בדמיס בעביל סריונס: ענש יענש. יגבו ממון ממנו, כמו וְעָנְשׁוּ הֹמֹו מֵשְׁס וּלְמֶבֶן נֶגֶף (ישעיס מ, יד): ולא יהיה אסון באשס: ענוש יענש. לשלס דמי ולדום לבעל, שמין אומס כמס נגיפה אלה לשון דחיפה והכחה, כמו פן פגף בְּשָׁבֶן רַבְּלֶךְ (מהלים לה, ידְּשֶׁבֶם יִמְנַבְּפִי רַבְּלֵיכֶם (ירמיה יג, מו), (22) וכי ינצו אנשים. זה עם זה, וומכוון להכוח את הגירו, והכה את האשה (מכילחא פ"ח): ונגפו. אין

(23) ואם אסון יהיה. נאשס: ונחת ופש חחת ופש. רנומינו מולקין נדגר (מנסדרין עמ.), יש אומריס

יַּטַעַי לְּדַ בֻּגֶל תַּעַת בֶּגֶל: יי הון תַּחַה שִׁוּ שֵּׁוְ תַּחָה שֵּוֹיְרֶ שִּינְא חֵלָּף שִׁיִּא שִׁנְא חֵלָף

חַבּוּרֶה: (ס) הַנְהַר הַבְּינְה הַתְּלֵר הַתְּלֵר פְּרְעָּא מִשְׁקוֹפִי הַלֶּרְ בְּוִיֶּה תַּחַת كأبأك

كِلْفُهُ، نُهَذِكُه، فَلَكِ مُنْلِهُ: אָּוֹ־אֶתֹּ־עֵין אֲמָׁתָוֹ וְשְׁחַתָּה וְבֶּירַיַבֶּה אָישׁ אָת־עֵּין עַבְּדָיוֹ

wer: (a) نَظُرَ كَلَافُشُ، نُشَخُلُكُ، لَيْلَكَ لَيُمُنْتِيكِ نَصْرِ خُرَدِ لِبَنِيلًا لْعُمَا مِثَاثِهِ عَلِيهُا كَمُنْكِ لَعُمَا هُذُهُ لَمَدُدُكِ عَلِيهُا عَمْلًا

יבָעל הַשִּׁיר נָקי: עַאָּוּר וְלָאִ יָאָכֵל אָת־בָּשֶּׂרִוּ 85 अत्र अंधार द्यार व्यंत व्वंत विद्या

> لَاكِهِ لَـ لَاكُمْ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال מָלָא וֹבָא עַבְלָב וֹבָא בִינְלָא

מַמַלופּו: פּצע קנאָה הַלָף פָנאָה פּּדְעָא

بتردي: الذلادا regrern באַמִטוּיה וִיחַבְּלְנַה ドダイド・ド ダイ וֹאָבׁ, וֹמִבוֹ וֹלַבר וֹט מֹנֹאַ

יפְּטְרְנֵיה חֲלֶךְ שִׁנֵיה:

יָהי זְכָּא: יָת בַּסְרֵיה וּמָרֵיה דִּתּוֹרֶא וֹטֹבׁנִים שוִבֹא וֹלַא וֹשֹׁאַכֹּי, או נְת אִהְנְתְא וִימוּת אִתְּרְגָּמָא וֹבֶּירוֹגַּח שָׁוֹר אָבראָישׁ אָו נַאָּבר וִגַּח חּוֹרָא נָת הּוּבְּרָא

> hand for hand, foot for foot, eye for eye, tooth for tooth,

wound, stripe for stripe. tor barow, gainted tot gainted

shall let him go free for his eye's bondwoman, and destroy it, he 26 bondman, or the eye of his And if a man smite the eye of his

him go free for his tooth's sake. bondwoman's tooth, he shall let 27 bondman's tooth, or his And if he smite out his

owner of the ox shall be quit. flesh shall not be eaten; but the shall be surely stoned, and its 28 woman, that they die, the ox a ro nam a srog xo na li bnA

דמיו כמו שסיס נמכר בשוק: נפש ממש, ויש אומרים ממון אבל לא נפש ממש, שהמחכרין להרוג אח זה והרג אח זה פעור ממיחה, ומשלם ליורשיר

אבר ממש, כמו שדרשו רבומינו בפרק החובל (בבא קמא פד.): (+2) עין החה עין. קימל עין הבירו, נימן לו דמי עינו כמה שפחמו דמיו למכור בשוק, וכן כולס, ולא נמילם

ברוח. וכן וְשַל סַמַשׁקוף (שמוח יב, ו), על שם שהדלח נוקש עליו: (יכמיה יג, כג), ומכגומו משקופי, לשון מצמה, צמדור"ה בלע"ו (שלה) וכן שָׁדֻפֿוּת קַדִּיס, שקיפן קידוס, מצומות שהדס נלרר בה ואינו יולא, אלא שמאדים הבשר כנגדו, ולשון חבורה מק"א בלע"ו (פפלעקקן) כמו וָנָמֶר חֲבֶּרַבָּּרֹמָיו מס שירלס, אלא אומריס יש לו לחמכס בסס שאינו מלטער כל כך, ווס חמכס בברול ולערו: חבורה. סיא מכס במקום נוק, שאף על פי שנותן לו דמי ידו, אין פוטרין אוחו מן הלער, לומר, הואיל וקנה ידו, יש עליו לחתכה בכל ואס נפל למשכב נומן שבת ורפוי ובשת ולער. ומקרא זס יתר סוא, ובסתובל דרשוסו רבותינו לחייב על סלער אפילו המוליאה דה, שפלע את בשרו, נפר"דור בלע"ו (אפענע וואונדע) הכל לפי מה שהוא, אם יש בו פחח דמים נומן נוק, לער, כגון כוואו בשפוד על לפרניו, אומדיס כמס אדס כיולא בוס רולס לימול לסיות מלמער כך: פצע. סיא מכס (es) כויה החה כויה. מכום אש. ועד עכשיו דבר בחבלה שיש בה פחח דמיס, ועכשיו בשאין בה פחח דמיס אלא

שמו. ואס נאמר שן ולא נאמר עין, סיימי אומר, אפילו שן מינוק שיש לס חליפין, לכך נאמר עין (מכילמא פ"ע): נאמר שן ועין, שאס נאמר עין ולא נאמר שן, סיימי אומר, מס עין שנברא עמו אף כל שנברא עמו, וסרי שן לא נברא עינו. וכן בכ"ד כאשי אבריס, אלבעות סידים וסרגלים, ושתי אונים, וסמועם, וכאש סגוים שסוא גיד סאמם. ולמס (62) אח עין עבדו. כנעני, אבל עברי אינו יולא בשן ועין, כמו שאמרנו אלל לא חלא כלאת העבדים: חחח

כמשמעו, לפי שנאמר במועד, וגס בעליו יומח, סולרך לומר בחס ובעל סשור נקי: האומר לחברו ילא פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה של כלוה, זהו מדרשו (פסחים כב:, בבא קמא מא). ופשומו ולה יאכל את בשכו, שאפילו שחמו לאחר שנגמר דינו אסור באכילה, בהנאה מנין, מלמוד לומר ובעל השור נקי, כאדם אח בשרו. ממשמע שנאמר שקול ישקל השור, איני יודע שהוא נצלה, ונצלה אפורה צאבילה, אלא מה חלמוד לומר (82) וכי יגח שור. אחד שורואחד כל בהמסומים ועוף, אלא שדבר הכחוב בסווה (בבא קמא נד:): ולא יאכל

'انْݣَالَا: יפֿבְּלְ וֹנִם בֹּהֹבְׁנִו מֶבִּנִי יִשְׁלַמִּילְ: الْكِنْ الْمُرْدِدِ الْتَكْدِينِ الْمُرْدُدِةِ الْتَكْذِينِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال פּ שֶׁלְשָּׁם וְחִוּעָּדְ בִּבְּעְּלְיִן וְלָאִ וּמְיְּקִפּוֹהִי וְאִתַּסְתַרְ בְּּעְּרֵיה رَجُّهُ שَارَ لِذُِلَ كَرَبِّ كِانِهِ كَارِيْكِرُ إِيْهُ مَارَدٍ يَدِيْهِ مَانِهِ يَرَيْهِ كِرْدُ

رَجُ كُرُ لِهِ : פֹּבְין נַפְשְׁוּ כְּכָל אֲשֶׁר־יוּשָׁת פּוּרָקו נַפְשִׁיה כְּכֹל דִּישִׁוּוֹן אִם_כִּפֹּר נוּהַני הֹלְנִי וֹלִנוֹן אִם מִמִוּ וֹהִנּוּוֹ הֹלְנִינִ וֹנִינֵוּ

במשְׁבָּט הַזָּה יַעְשָׂה לְוֹּי

לְאֵבְּוֹנְ וְנַנְּמִּוְנֵ וְסִׁלֵּלְ: (ס) ݣْݣُول مُدِيمْت مُكْذِيت نقل هِي جُهَيْنِه حَفْظه فَجْنِيا אִם־עֶבֶּד יַגָּח תַשְּׁוֹר צֵּוֹ אֲמֶה אִם לְעַבְּדָא יַנַּח תּּוֹרָא

יקנה אָישׁ בָּר וְלָא יְכַפָּנוּ יִבְּרִי וְּבָּר וּוּב וְלָא יָכַפַּינִיה וְכְירִיפְּמָח אִישׁ בֹּוֹר אוֹ בְּיר נִאֲרֵי יִפְּמַח גְּבַר גּוּב אוֹ צֵרֵי

בי וְכְירִיפְמַח אִישׁ בֹּוֹר אֹי בְּיר נִאֲרֵי יִפְּמַח גְּבַר גּוּב אוֹ צֵרֵי

בי וְבְירִיפְמַח אַישׁ בֹּוֹר אֹי אַ בִּיר בּיִר אַנְיִי בְּיר בּיִּר אַנְיִי בְּיר בּיִר בּיִר אַנְיִי בְּיר בּיִר אַנְיִי בְּיר בּיִּר אַנְיִי בְּיר בּיִר בְּיר בּיִר בְּיר בּיִר בְּיר בְּיר בּיִּר בְּיר בּיִי בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בּיִי בְּיר בּיְיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְיר בְּיר בּיִי בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בְּיר בּיִי בְּיר בְּיר בְּיִי בְּיר בְּיר בְּיר בְּיִי בְּיר בְּיִי בְּיִי בְּיר בְּיי בְּיִי ְייִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְּיִי בְיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּיִי בְּיִי בְּיִיבְיי בְּיִי בְּיִי בְּיִיבְיי בְּיִיבְייִי בְּיִיבְיי בְּיִיבְייִי בְּיִיבְייִי בְּיִי בְיִי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּיִיבְיי בְּי

בְּמָּב לְבְמְּלְיִנ וְנַנְפֵּט יְנְיִנִי יִמִיב לְמָּבוְיָנִי וּמִינִא יָנִיִּ אָנ בְּעַל הַבּוֹרְ יְשַׁלֵּם בֶּסֶף מָרֵיה דְּגּוּבָא יְשַׁלֵּים כַּסְפְּא لْزُوِّح شِوْت هَبِد هِبْ لَامْنِد:

۲۲: (a)

אן אַטַא טוָבֿא וֹטַבְנִים וֹאַבּ וֹלֵא זֹמְבִישִׁ וֹלֵמְתָּלְ לֹבָּב

بتحيي

ביון יהעביר ליה: או לְבַת וִשְּׁרָאֵל וִנַּח בָּדִינָא יְגָּח אַּוֹ־בָּת יְגָּחְ אֹי לְּבָר יִשְׂרָאֵל יִנַּח תּוֹרָא

: בַּיבַבְינִם: סלמון ישון לובוניה ותורא

לנפול מַמָּן תּוֹרָא או חַמָּרָא:

نابكاك

also shall be put to death. shall be stoned, and its owner killed a man or a woman; the ox hath not kept it in, but it hath been given to its owner, and he time past, and warning hath ni stog ot mow sew xo sht ii tud

whatsoever is laid upon him. redemption of his life 30 then he shall give for the If there be laid on him a ransom,

it be done unto him. according to this judgment shall 31 have gored a daughter, Whether it have gored a son, or

silver, and the ox shall be stoned. their master thirty shekels of 32 bondwoman, he shall give unto If the ox gore a bondman or a

therein, cover it, and an ox or an ass fall on bas siq s gib llsde asm s li & And if a man shall open a pit, or

dead beast shall be his. unto the owner of them, and the 34 it good; he shall give money the owner of the pit shall make

לומר מום יותם קמבה רצם הוא (במדבר לה, טו), על רליחחו אתה הורגו, ואי אתה הורגו על רליחת שורו (סנהדרין בנשיכה, דמיפה, ובעיעה, מניין, מלמוד לומר והמים: וגם בעליר יומה. בידי שמים, יכול בידי הדם, מלמוד פְטָה בָּנִי בְּטָּיבׁ (בּרַחְשׁים מג, ג): – והמיח איש וגוי. – לפי שנחמר כי יגח, חין לי חלח שהמיחו בנגיחה, המיחו (92) מחמל שלשום. סרי שלש נגיחות (מכילתה פ"י): והועד בבעליו. לשון התרהה בעדים, כמו קעד

(30) אם כופר יושה עליו. אם זה אינו מלוי, והרי הוא כמו אם כמף מלוה, לשון אשר, זה משפמו, שישימו עליו

על הגדולים, מלמוד לומר או בן יגח וגוי, לחייב על הקטנים כגדולים (מכילחא נויקין פי"א): (12) או בן יגח. צן שסום קמן: או בח. שסים קמנה, לפי שנחתר וסתים חיש חו חשה, יכול הינו חייב הלם בים דין כופר: ונחן פדיון ופשו. דמיניוק, דברי רבי ישמעלל. רבי עקיבל לומר, דמי מויק (בבל קמל כו.):

אלף זוו, בין שאינו שוס אלא דינר. וסשקל משקלו ד' זהובים, שהם חלי אונקיא למשקל הישר של קלוני"א: (22) אם עבד או אנוד. כנענייס (מכילמה שס): שלשים שקלים יחן. גוירת הכתוג הוה, נין שהוה שוה

עליו בנוקיו: בסף ישיב לבעליו. ישיב, לרבות שוה כסף ואפילו סובין (שם ז.), (והא דכתיב מימב שדהו וכתב (אצ) בעל הבור. בעל המקלה, אף על פי שאין הבור שלו, שעשאו ברשות הרבים, עשאו הכמוב בעליו להממייב אחר וכל בסממך, אף כאן כל בסמס וחיס כשור, ולא נאמר שור וחמור אלא שור ולא אדס חמור ולא כליס (שס נג:): אני למדין אומו שור שור משבת, שנאמר למען ינים שורך וחמורך, מס לסלן כל בסמס וחיס כשור, שסרי נאמר במקוס ברשות סרבים דבר סכתוב (שם נ.): שור או חמור. סול סדין לכל בסמס ותיס, שבכל מקום שנלמר שור ותמור, לא כל שכן, אלא להציא כורה אחר כורה שהוא חייב (בבא קמא נא.): ולא יבסגו. הא אם כסהו פעור, ובחופר (33) וכי יפחח איש בור. שסיס מכוקס וגלמו: או כי יכרח. למס נלמר, אם על ספמיחס חייצ על סכרייס

המת מחציו: הַחַי' וְחָצַיּ אֶת־כַּסְפִּוֹ וְגָם אֶת־ בער נמת ימְבְרֹי אָת־תַשִּׁיר نَادُرُ شِيرٍ هِنِم عِنا شِير

ַהשׁוֹר וְהַמָּת יְהְנֶה־לְּוֹּ: (ס) בְּעְּלְיִו שַׁלֶּם יִשַּׁבֶּם שִוֹר מַחַתַּ משׁמוּג מִלְמֶם וֹלָאִ וֹמִמֹנֵנִי אָוֹ נוֹדַע כַּי שָׁוֹר נַגָָּח הוּאֹ

र्थश त्तात त्थ्रंतः וְאָבְׁםְ טַּטַע נַאָּנָב וֹאָבַבּמַ_ ישְבָּחִוֹ צֵּוֹ מְכְרֵוֹ חֲמִשָּׁת בָּלָר בֶּי יְנְלְב־אִישׁ שְׁוֹר אוֹ־שֶׁר אֲרֵי יִנִּנִיב גִּבָר חּוֹר אוֹ אַמַּר

וְהַבְּה נְמֶת צֵּין לוֹ דְּמִים: IIXX אָם_פֿמּטַשְׁבָּׁנוֹ וֹמָּאֵא עַזּּנִּב

> במו מוקא ופּלְגוּן: וופלוון זת כַּסָפּוּה וֹאַף זָת LLĪĖCĿĹ נו מורא הוא בעלביה וימות וּאָבׁי וִגּוֹף תּוֹר דִגָּבַר יָת

الدرين المالك שוְבָא נַבְלָב שוְבָא וּמִינָא וֹבִי נטביה מביה שַּלַמָא ישַּבַים מאטמלי ימדקמוהי ולא או אָתִידַע אַבי תּוֹר נַגָּּח הוּא

וֹאַבְׁבַּה הֹּנֹא שַׁלָב אֹמִבֹא: עוְנִין יִמְּכִים עַלָּוּ עוָנָא וְיִבְּטָבֵיה אַוְ יָזְבָּנְבֵיה חַמְשָׁא

ענְּבָא וְיִהְמָהָה וִימוּה לֵית ははいばしばと

> dead also they shall divide. divide the price of it; and the they shall sell the live ox, and 35 another's, so that it dieth; then And if one man's ox hurt

the dead beast shall be his own. shall surely pay ox for ox, and owner hath not kept it in; he 36 wont to gore in time past, and its Or if it be known that the ox was

sheep for a sheep. five oxen for an ox, and four 37 and kill it, or sell it, he shall pay If a man steal an ox, or a sheep,

for him. there shall be no bloodguiltiness threib end be smitten so that he dieth, if a thief be found breaking in,

ונוטלה בדמים, ומשלם לו המזיק עליה חשלומי נוקו (מכילחה פי"ה בבה קמה י:): אבל מעלעלי כל מילי מיעב סיא, דאי לא מודבן סכא מודבן סכא): והמה יהיה לו. לניוק, שמין את סנבלס רש"י שהניוקין מן העידים, מירן בגמ' בפרק קמא דבבא קמא כב הונא בריה דרב יהושע, דוהו אם בא לגבות קרקע,

שנגמ שור שוה חמש מאות זוו, אינו נוטל אלא את השור, שלא נתחייב החם לחייב את בעליו לשלם מן העליה (בבא קמא אלא מגופו, ואס נגח ומת אח"כ, אין הניוק נוטל אלא הנצלה, ואס אינה מגעת לחלי נוקו יפסיד. או צור צוה מנה דמיי בשביל המיפה נוטל חלי הפחח והולך. ולמה אמר הכחוב בלשון הוה ולא אמר ישלה חליו, ללמד שאין החם משלה ולמדך שהחם משלם חלי נוק, ומן השוין חלמוד לשאינן שוין, שהמשחלם חלי נוקו, שמין לו אח הנבלה, ומה שפחחו שור סמויק שוס יומר מכל דמי שור סניוק, ואס אמרמ כן סרי מס חמור ממועד. על כרמך לא דבר סכמוב אלא בשוין, סמויק, ואי אפשר שיאמר סכמוב שיסא המויק נשכר, או פעמיס שהניוק נועל הרבה יומר מדמי נוק שלם, שמני דמי שניסס, אס אמרת כן, פעמיס שהמויק משחכר הרבה, כשהנבלה שוה לימכר לעובד כוכבים הרבה יוחר מדמי שור שויין, כי דיין המס לשלס חלי נוק לא פחוח ולא יוחר. או יכול אף בשאינן שויין בדמיהן כשהן חיים אמר הכחוב וחלו אח וחלי סמח, נמלא כל אחד מפסיד חלי נוק שסויקס סמיחס, למדנר, שסחס משלס חלי נוק, שמן סשוין אחס למד לשאינן שהמיח שור שוה מאחים, בין שהנבלה שוה הרבה בין שהיא שוה מעט, כשנוטל זה חלי החי וחלי המח וזה חלי החי אלה לשון מכה: שור איש. שור של היש: ומכרו את השור וגוי. בשוים הכתוב מדבר, שור שוה מהמים (35) וכי יגוף. ידמוף, בין בקרניו, בין בגופו, בין ברגליו, בין שנשכו בשיניו, כולן בכלל נגיפה הם, שאין נגיפה

ישלם שור. נוק שלס: והמת יהיה לו. לניוק, ועליו ישלים סמויק עד שישמלם ניוק כל נוקו: (35) או נודע. או לא היה מה, אלא נודע כי שור נגח הוא, היום ומחמול שלשום, הרי שלש נגיחום:

חחת השה. שנאן סכמוב לומר, שאין מדם משלומי ד' וס' נוסגם אלא בשור ושס בלבד (שס סו:): ורפס כמס גדולס כמס של מלפכס, שור שבמלו ממלפכמו, ממשס, שס שלפ במלו ממלפכמו, פרבעס: – הוחת השור בו סגנב לנושאו על כמפו, משלם חמשם, שם שנושאו על כמפו, משלם ארבעם, פואיל ונמבוה בו. אמר רבי מאיר, בא (פ) חמשה בקר וגוי. אמר כי יומנן גן וכאי, מם המקום על כגודן של גריים, שור שהילך גרגליי, ולא נמצוה

ממונו בפניו ושומק, לפיכך, על מנח כן בא, שאס יעמוד בעל הממון כנגדו, יהרגנו (סנהדרין עב.): למדמך מורה, אם בא לסרגך סשכם לסרגו, ווס לסרגך בא, שסרי יודע סוא שאין אדס מעמיד עלמו ורואס שנועלין (1) אם במחחרת. כשסיס מומר אמ סבימ: אין לו דמים. אין וו רלימס, סרי סוא למת מעיקרו. כאן

וְנְמְבֶּר בְּנְנְבְּטְנְי אָר שָּבְּׁם יְשִּבְּׁם אִם־אָּרו לְוָ אָם־זְרְחָה הַשְּׁמָשׁ עָּלְיוֹ דְּמָנִם

אָם־הִּמְּצֵאׁ הִמְּצֵאׁ בְּיָדִיׁ הַגְּנִבְּה מִשְּׁוֹר עַד־חֲמָוֹר עַד־ שֶׂה חַיְּיִם שְׁנָיִם יְשַׁלֵּם: (ס)

בְּי יַבְטֶּר אָתִי בְּעִירֹה וּבִעֵּר בְּשְׁבֵּת אָתִי בְּעִירֹה וּבִעֵּר בְּשְׁבֵּת אַתַר מֵימָב שָּׁבָּתוּ וּמֵימַב כַּרְמָוֹ יְשַׁלֵּם: (ס)

קי־יִמּן אִישׁ אָל־רַעָּהוּ בָּסָף אִזֹ־בֵלִיםׁ לִשְּׁמֹר וְגָּנָב מִבֵּיה הְאִישׁ אִם־יִמְצֵא הַנַּנָב יִשַּׁלֵם שְׁנֵים:

> אָם עִינָא דְּסְחֲדֵיָא נִפַּלֹת עַלוֹהִי דְּמָא לֵיה שַׁלְמָא יְשַׁלֵּים אָם לֵית לֵיה וְיִוְדַּבַּן בְּנְוּרְהַתֵּיה:

אָם אִשְׁהְבָהָא הִשִּׁהְבַר הַעָּר עַּד אָמַּר אָנּוּן חַיִּין עַל הַדְּ הְנִיבְהָא

ְיִהְּכְּיִם: חַלֵּלְיִּה יִּהְפָּר כַּרְמִיּה וְיִיכִּוּלְ בַּחַלֵּלְ אָחֲרָן הָפָּר בְרַם וִישָּׁלָּח יָת בְּמִירִיה אָרֵיִ יִּבִּילְ צָּבָר חֲלַלִּ אָנִ

בּאַבְלֵּיִל זְט בְּלָילִטְאֵי אָנְ שְׁפַלְ הֻּלְּמָׁא וֹהָלָּיִם וֹזִיכִּוּלְ צְּבִּיהֵׁוֹ אָנְ פֿמָא אָבִוּ וִשְׁפַּל וִיִב וֹזָהְכָּשׁ כִּיּבָּוֹן

ער הבין גבר לַטִּבְרִיה יְשְׁהְכֵּח צַּנְּבְא יְשַׁבֵּים עַלִּ יְשְׁהְכַּח צַּנְבְא יִשְׁבָּים עַלִּ בְּסֵף אַנְ מְנָין לְמִשָּׁר אָרֵי יְמִינוֹ בְּבָּרְ לְמִשָּׁר

> If the sun be risen upon him, there shall be bloodguiltiness for him—he shall make restitution; if he have nothing, then he shall be sold for his theft.

If the theft be found in his hand shive, whether it be ox, or ass, or sheep, he shall pay double.

If a man cause a field or vineyard to be eaten, and shall let his beast loose, and it feed in another man's field, of the best of his own vineyard, shall he make restitution.

If fire break out, and catch in

If fire break out, and catch in thorns, so that the shocks of corn, or the standing corn, or the field are consumed; he that kindled the fire shall surely make restitution.

If a man deliver unto his

one ighbour money or stuff to
keep, and it be stolen out of the
man's house; if the thief be
found, he shall pay double.

- (S) אם זרחה השמש עליו. מין זס מלמ כמין מעל, מס ברור לך סדבר עים לו עלוס עמך, כשמש סוס שסום עלוס בעולס, כך פעוע לך שמיני בא לסרוג אפילו יעמוד בעל סממון כנגדו, כגון אב סמומר לגנוב ממון סבן, ביידוע שרממי סמב על סבן ומינו בא על עסקי נפעות (מכילמא פי"ג, מנסדרין עב.): דמים לו. כמי סיא מעוב, ורלימס סיא אס יסרגנו בעל סבים: שלם ישלם. סגוב ממון עגוב, ואינו מייב מימס. ואונקלום עמרגס אס עינא דמסדיא מס יסרגנו בעל סבים: שלם ושלם מאחרם, לומר שאס מאחרם עדים קודס עבא בעל סבים, וכעבא בעל סבים נגדו סמרו בו עלא יסרגם, דמים לו, מייב עליו אס סרגו, עמאחר עיע כוף, אין סגוב סוס בא על עסקי נפעות, ולא יסרוג את בעל הממון:
- (3) אם המצא המצא בידו. ברשומו, שלא מבה ולא מכר: משור עד חמור. כל דבר בכלל משלומי כפל, בין שיש בו רוח חיים בין שאין בו רוח חיים, שהרי נאמר במקום אחר על שֶה על שַּלְמָה עַל כָּל הֻבַּדָה וגו' יִשׁנַם שָנִים לְרֵעֶהוּ: חיים שנים ישלם. ולא ישלם לו מחיס, אלא חיים או דמי חיים:
- (+) כי יבער. את בעירה. ובער. כולס למון נסמס, כמו מֻנַמְמּוּ וּבְּעִיכּנוּ (במדבר כ, ד): כי יבער. יוליך
 בסמומיו בעדס וכרס על מבירו, ויויק מומו בממם מעמי מלו, מו בעלום בעירס, מו בביעור, ופירעו רבומינו (בבמ קממ ב:), ועלם סומ נוקי מדרך כף כגל, ובער סומ נוקי סען סמוכלם ומבערם: בשדה אחר. בעדס על מיע מחר: מושב שדהו ישלם. עמין מח סנוק, ומס במ לעלס לו קרקע דמי נוקו, יעלס לו ממיעב עדומיו, מס סיס נוקו מלע, ימן לו עוס מלע מעידים עיע לו. למדך סכמוב, עסנוקין עמין לסס בעידים (עס ו:):
- (8) כי חצא אש. אפילו מעלמס: ומצאה קוצים. קרדו"גם בלע"ו: ונאכל גדיש. שלימכס בקוליס, עד שסגיעס לגדיש או לקמס סממוברת בקרקע: או השדה. שלימכס את ניכו, ולריך לניר אותס פעס שניס: שלם ישלם המבעיר. אף על פי שסדליק בתוך שלו, וסיא ילאס מעלמס על ידי קוליס שמלאס, תייב לשלס, לפי שלא שמר את המלמו שלא תנוא ותויק:

تاللة: אִם_לְאִ מִּלְע זֹבוִ בֹּמִלְאִכִּע ڰٛڔۦڷڰٛڔ۩؞ڡ אָם_לָאִ וֹמָּגֵאָ וַנַּנְּּלֶב וֹנִלֵנֶב

אָלוֹם לְנֵתְּעוּ: (ס) אַמֶּר יַרְשִׁישָׁן אֶלְהָים יִשְּׁלֶם בְּאֶלְהִים יָבָא דְּבַר־שְׁנֵיהָם אַשֶּׁר יאַמַר בּירְהָוּא זָה עַּר צָרֵי הָוּאַ בֵּין לְקָּדָם בַּיָּינִיָּאִ עַל־שַּׁלְמָּה עַל־בָּל־אֲבֵדָה פְסוּעַל כָּל אֲבֵידָהָא דְּיִימַר **高く_さく_とてし_**尊点の

לְמִּעִׁר ימָנו אִוַ־נִמִּבָּר אִוַ ⁸ או־שִׁוֹר אוֹ־שָׂה וְכֶל־בְּהַמָּה בְּי־יִתַּן אָישׁ אָל־בַעָּהוּ חֲמֹוֹר

וֹלְאָ וֹחֻבֶּם: בּמְבָּאַכְּעַ בַמְּעַוּ וֹלְלַעַ בַּמְּלָנוּ שְׁנֵיהֶם אָם־לְאִ שְׁלַח

> ביה חַבְרִיה: אושיט ידיה במא דמסר くさしロ ζ¤ ¦ἀὑζ⊔ $\ddot{\mathsf{X}}\square$

בּוֹתֹּגֹא וֹהֻבְּיִם הַּבְ עַב שַבוּוֹן המול הין תַּרְנִיהוֹן הִיתַּיָּבוּן עַל־חֲמֹוֹר עַל־שָּׁה הוֹר עַל חֲמָר עַל אִמַּר עַל עַּלְ עַלְ פָּקְ פָּחָנָם דְּחוֹב עַל

או אַתַבַר או אַשָּתָבַי לֵית וֹכֹא בֹמֹנוֹא אַמְמַתָּר וּמִנִים חַבור או תור או אַמַּר אָבׁוּ וֹשֵׁוּן צָּבַּר לְחַבָּבוּוּשׁ

מוְמִׁטֹא וֹלֵא וֹמִּלִים: חַבְרֵיה וִיקַבָּיל מַרֵיה מִנֵּיה שַּרְיֵרוֹן אָם

> .eboog s'anodagisn sid oanu whether he have not put his hand come near unto God, to see The master of the house shall If the thief be not found, then

> his neighbour. condemn shall pay double unto God; he whom God shall both parties shall come before one saith: 'This is it,' the cause of manner of lost thing, whereof 8 sheep, for raiment, or for any whether it be for ox, for ass, for For every matter of trespass,

no man seeing it; it die, or be hurt, or driven away, speep, or any beast, to keep, and 9 neighbour an ass, or an ox, or a If a man deliver unto his

make restitution. shall accept it, and he shall not goods; and the owner thereof s'noddgion sid omu basd or whether he have not put his between them both, to see the oath of the Lord shall be

- (a) וגוב מביח האיש. לפי דנריו (do qk:): אם ימצא הגוב. ישלס סגונ שניס לנעליס:
- שלא שלח ידו בשלו: (ד) אם לא ימצא הגוב. ובה סשומר סום שסוה בעל סביה: ונקרב. הל סדיינין, לדון עם וה, ולישבע לו
- אומו שבועה אלא אם כן הודה במקלם, לומר כך וכך אני חייב לך, והמומר נגנב ממני (שם קו:): ואס ירשיעו את סעדיס שנמלאו זוממין, ישלמו סס שניס לשומר. ורבוחינו ז"ל דרשו, כי סוא זס, ללמד שאין מחייבין הרי סוא אנלך, עד הדייניץ יבא דבר שניהם ויחקרו את העדות, ואם כשרים הם וירשיעוםו לשומר זה, ישלם שנים, מס לסלן שבועס אף כאן שבועס: אשר יאמר כי הוא זה. לפי פשומו, אשר יאמר סעד כי סוא זס שנשבעת עליו אֿס באו עדיס שהוא בידו, נאמר כאן שליחות יד, ונאמר למטה שליחות יד שָׁבָּעַת ה' מְּהָנֶה בֵּין שָׁנַיֶּה אָל הַלֹּה שָׁלוֹ יַדִּי, קריבה זו שבועה היא, אחה אומר לשבועה או אינו אלא לדין, שכיון שבא לדין וכפר לומר נגנבה, מיד יחחייב בכפל משלס משלומי כפל, ואיממי, בומן שנשבע ואחר כך באו עדיס. שכך דרשו רבומינו, ונקרב בעל סבים אל האלהיס, ישלם שנים לרעהו. למדך סכמוב, שסמוען בפקדון לומר נגוב סימני, וומלא שסוא עלמו גובו, (8) על כל דבר פשע. אימול שקרן בשבועתו, איעידו עדים שהוא עלמו גובו, ויראיעוהו אלהים על פי
- בחוקה על ידי לסטים. ומין כומה. יעיד גדבר: נגובה, כמו שכחוב אם גנוב יגוב מעמו ישלם, אבל על האונס, כמו מה מעצמו, או נשבר, או נשבה לשבועה, למדת שפוטר עצמו בשבועה זו, ופרשה זו אמורה בשומר שכר, לפיכך אינו פטור אם לפיכך פטר בו את הגובה, כמו שכחוב וגווב מבית האיש אם לא ימצא הגוב ונקרב בעל הבית. (9) כי יחן איש אל רעהו חמור או שור. פרשה ראשונה נאמרה בשומר חנם (בבא מציעא צר:)
- כך נאנקס, מייב באונקיס: ולקח בעליו. השבועה: ולא ישלם. לו השומר כלוס: (10) שבעה הי ההיה. ישנע שכן סום כרגריו, וסום לם שלם גס יר לסשממש גס לעלמו, שהם שלם גס יר וחמר

\$\ " נֹאָם_נֹּלָב נֹלֵנֹב מִמֹמַנִּ נֹחֲבֶּן הַ אָּטִּנִּלִּבֹא נִטִּנִּנִב מִמִּמֵנִי

יְשָּׁלִים לְמֶּרוֹנִיי:

owner thereof. shall make restitution unto the But if it be stolen from him, he

ַהַמְּרֵפָּר לְאָ יְשָׁלֶם: (פּ) אַם מּנֶל 'מְּנֵל 'נְבְאָּרוּ מָרְ אָם אִטְּבָּרָא יִנְּיָבָר 'וֹנִינּ "

סְבַּוֹבוּן בַּעָּבוֹב לָאִ וְהַבַּנִם:

make good that which was torn. 12 bring it for witness; he shall not If it be torn in pieces, let him

To thans worted nam a li bnA

עמו שַקַם יִשַּקַם: וֹנֹמֵּבֶּׁר אִבְמִטְׁ בֹּמֹלְוּוּ אָגּוֹן וִנִּטִּבָּר אִוּ נִמִּנִּטְ מִבִּינִי ני וֹלְינִיתְאַלְ אָנְתְּ מִמְּתִׁ בַמְּעִי נִאָּבִי וְתְּאַלְ יִּבְּרַ מִּוְ עַּבְּרִינִי

עמֵיה שַׁלְמָא יִשַּׁלִּים:

restitution. with it, he shall surely make die, the owner thereof not being 13 his neighbour, and it be hurt, or

בָּא בִשְּׁכְרֵוּ: (ס) וְהַבְּים אָם_הָבוּג ^{*} אִם בֹּהֹלְנוּ הֹמִּוּ

בְאַלְבִיה: ענא אם אֿנובא ענא האַק בא אם מובוע ממוע לא ומקום

15 is not betrothed, and lie with And if a man entice a virgin that be a hireling, he loseth his hire.

14 he shall not make it good; if it

If the owner thereof be with it,

بېتړوت ځا ځېښت: לא־אֹרֶשֶׂה וְשְׁכַב עַמְּה מְהָר דְּלְא מָאָרְסָא וְיִשְׁכּוֹב עַמָּה וְכְיִרְיִפְּחָה אִישׁ בְּתִּילְה צַּשֶׁר נַצְּהֵי יְשַׁבֵּיל וְּבָר בְּתִּילְתְא

לוֹנִתֹא וֹלוֹנְתְנָּע לַנְעַ לְאָשַנִּיּ

If her father utterly refuse to give for her to be his wife.

her, he shall surely pay a dowry

עַבְּתוּלְת: (ס) كِن ݣُول بْهَٰלِكِ جَطِيرَك خِطْيَك خِطْفِيه جُنه حَوْهَ لا بَعْطِه אָם מִאָּל וֹמִאָּן אַבְּוֹנִי לְעִינִישׁ אָם מִאָּבֹא לָא וּאָבּוּ אָבוּנִיאַ

בְּמוּהְרֵי בְּתוּלְמָא:

of virgins. money according to the dowry 16 her unto him, he shall pay

[▼] ਪ੍ਰਵੁੱਘਰੂਜ ੨ੑ੨ ਪ੍ਰਜੁੰਜ:

בְּבְאָ בַּאָ עַבֵּוּי:

Thou shalt not suffer a sorceress

shall surely be put to death.

- אַ כְּלְשְׁבֶב עָם בְּהַהָּהָה מָוֹת כָּלְ דְּיִשְׁכּוֹב עָם בְּעִירָא
- יימֶת: (ס) אַטַבּאַ יַטַבָּאַ יַטַבָּאַ

- Whosoever lieth with a beast
- ושועל ונמיס משלס, ערפת ואב ארי ודוב ונחש אינו משלס, ומי לחשך לדון כן, שסרי כתיב ומת או נשבר או נשבס, מס לא ישלם. אינו אומר ערפה לא ישלם, אלא הערפה, יש ערפה שהוא משלם ויש ערפה שאינו משלם, ערפת התול (12) אם טרף יטרף. על ידי מיס רעס: יבאהו עד. יניא עדים שנערפס נאונק ופעור: הטרפה
- (EI) וכי ישאל. בא ללמדך על השואל שחייב באינסין: בעליו אין עמו. אם בעליו של שור אינו עם השואל מימס שאין יכול לסליל, אף שבר ושביס שאין יכול לסליל:
- במלאכתו (בבא מליעא שם):
- מנס, רבי יסודס אומר כשומר שכר: מה דינו אם כשומר מנס או כשומר שכר, לפיכך נמלקו בו מכמי ישראל, שוכר כילד משלם, רבי מאיר אומר כשומר הוה ולה בשהלה, והין כל הנהה שלו, שהרי על ידי שכרו נשממש, והין לו משפט שוהל להתחייב בהונסין. ולה פירש לסיום עמו בשעם שבורס ומסס (שס נס:): אם שכיר הוא. אס סשור אינו שאל אלא שכור, בא בשכרו ליד סשוכר (▶!) אם בעליו עמו. זין שסוח בחומס מלחכס זין שסוח במלחכס החרח, סיס עמו זשעח שחלס, חינו לריך
- מהר ימהרנה. יפקוק לס מוסר כמשפע היש להשמו, שכומג לס כמוגס וישהנס: (EI) וכי יפחה. מדבר על לבק עד ששומעם לו, וכן מרגומו וארי ישדל. שדול בלשון ארמי כפחיי בלשון עברי:
- (16) כמהר הבחיליה. שהיא קלוצ המשים כסף אלל המופס אם הצמולה ושוכצ עמה באונם, שנאמר וְנָמַן בָּמָּיִם
- מלויום מכשפום (סנסדרין סו:): (TI) מכשפה לא תחיה. אלא מומת בבית דין, ואתד וכריס ואתד נקבות, אלא שדבר סכתוב בסווס, שסנשים שַׁמְבֵב הֹמִּשׁ לְשַׁבִּי שַׁנְהֵּלִים שַׁמִּבִּים בְּמָּף (דברים כב, כמ):

ַליהוָה לְ<u>בַּ</u>הוֹי

מָבֶּבֶוֹם: וֹנִיר לאַ חוֹנָה וְלַאִּ הַלְּהַוֹּצְנִי יּלְנִיּיִרָא לָא הוֹנוֹן וְלָא

בּהַבְּעוֹנו: خَمْط نَخْمَط هَذِ، هُضِمَ هُهُمَامَم هِي صَطْحُم نَظْحِم كَلَمَا

נלנגפֿם געמעם: (פּ) פֿטֿב וֹטֹנִי וֹמִנכִם אַלְמֹנְוִע בּטַנַבּׂא ئَلُكُ لِمَجْدِ لَكُدَلُقَدِ هُلُكُم لَنَكُكَ لِيثِنَا لَهُكُمِيمٍ نُكْدِياً

> EÇHİTİÇ.: نظفنح بخكتنا خففه تنث

בְאַרְעָא דְּמִצְרָיִם: בווים באבא המושבו אבו בווו הניתו

אִם מַּנָּה הְעַנְיּה אַתְּיִ בֵּי אָם אַנְ עָנִי הְעָּיִה אָבוּי אָם עָּנָּאָה הְעָּנִי אָרִי

אַבְמְלֵן וּבְנִיכוֶן וַשְׁמִוֹ:

be utterly destroyed. 19 save unto the Lord only, shall

strangers in the land of Egypt. oppress him; for ye were 20 wrong, neither shalt thou And a stranger shalt thou not

fatherless child.

Me, I will surely hear their cry— 22 wise—for if they cry at all unto If thou afflict them in any

your children fatherless. your wives shall be widows, and 23 will kill you with the sword; and My wrath shall wax hot, and I

- (18) (ס"א כל שוכב עם בהמה מוח יומח. נסקילה, רוצע כנרגעה, שנמוג נסן דמיסס נס:)
- לכל עבודה אלילים, בין שדרכה לעבדה בכך בין שאין דרכה לעבדה בכך, אבל שאר עבודוה, כגון המכבד והמרבך לך, מס וביחס עבודים הנעשית בפנים לשמים, אף אני מרבה המקעיר והמושך שהם עבודות בפנים, וחייבין עליהם לפי שלה פירש על היוו עבודה חייב מימה, שלה תהמר כל עבודות במיחה, בה ופירש לך כהן וובה להלהים יהרה, לומר ימרס, וסלא כבר נאמרס בו מימס במקוס אמר ן כוֹצַאָם שֶׁם סְאִישׁ סַסוּא אוֹ שֶׁם סָאִשׁ בַסִיא וגוי (דבריס יו, ס), אלא אחר. כיולא בו פֿין בְּמִוּךְ בְּמֵלְהִיס (מהלים פו, מ), לפי שלא פירש, הולרך לינקד פמ"מ: ידודם. יומם. ולמה נאמר יעויין בו) נודע באיזה מלך מדבר, וכן לעיר נודע באיזה עיר מדבר, וכן לאלהים לאותן שהוזהרתם עליהם במקום פסח, כמו למלך, למדבר, לעיר, (פח"ח וקמ"ן ענין אחד בענין זה, וגס יש לומר בדרך אחר כמ"ש בדקדוקי רש"י לפרש לאיזה, ואס אינו מפרש, כל מלכים במשמע, וכן לאלהים כל אלהים במשמע, אפילו קודש, אבל כשהיא נקודה כגון למלך, למדבר, לעיר, לריך לפרש לאיזה מלך, לאיזה מדבר, לאיזה עיר, וכן למלכים, ולרגלים, במיר"ק, לריך עכשיו שאמר לאלסיס, אין זריך לפרש אחריס, שכל למ"ד ובי"ח וס"א סמשמשות בראש החיבה, אם נקודה בחמף, (91) לאלחים. לעצודת גילוליס. אילו היה נקוד לאלהים (הלמ"ד בליר"י), היה לריך לפרש ולכתוב אחרים,
- לגור שם: אף אחם מגרים באח, מוס שבך אל חאמר לחברך. כל לשון גר, אדם שלא נולד באוחם מדינה, אלא בא ממדינה אחרת ממ, כו): ולא חלחצנו. בגוילם ממון: כי גרים הייחם. אם סיניםו, אף סוא יכול לסונותך, ולומר לך (100) וגר לא חונה. אונאת דבריס, קונערליאר"ר בלע"ו (העהנען) כמו וָסַאֲבַלְמִּי אֶת מוֹנֵיךְ אֶת בְּשָׁרִס (ישעיה וסמגפף וסמנשק, אינו במימה אלא באוהרה:
- מלוי לענומס: (IS) כל אלמנה ויחום לא חענון. סול סדין לכל אדס, אלל שדבר סכמוב בסווס, לפי שסס משושי כמ ודבר
- מענה אומו, לשון גווס, כלומר קופך לימול אם שלך, למה, כי אם לעק ילעק אלי וגו': ילעק, אבל באס לא ילעק לא פירש, וק"ל) כמו לְבֵן כֶּל הֹבֶג קַיָן (בראשית ד, מו), גוס ולא פירש עושו, אף כאן אס ענה (SS) אם ענה חענה אחו. סרי זס מקרא קלר, גוס ולא פירש ענשו, (וסא דכתיב וסיו נשיכס וגו', זסו אס לעוק
- והבנים יהיו יחומים, שלא יניחום בים דין לירד לנכסי אביהם, לפי שאין יודעים אם מחו אם נשבו: סרי זו קללס אחרם, שיסיו סנשים לכורום כאלמנום חיום, שלא יסיו עדים למיחם בעליסן וחסיינס אחורום לסנשא, (23) והיו נשיכם אלמנות. ממשמע שנאמר והרגמי אמכס, איני יודע שנשיכס אלמנות ובניכס יתומים, אלא

: ئلمًا אָם_כֶּסֶלוּו תַּלְיֵנְת אָם בַסְפָּא תּוֹנִינִיף בְּעָּמִי

וו⊏ולָגֹא: אַם־הַעָּנִי עַמֶּּךְ לֹאַ־חָהַנֵה לְעַנְנְאַ דָּעִמָּךְ לָאַ חָהַי בֵּיהּ

upon him interest. a creditor; neither shall ye lay thee, thou shalt not be to him as people, even to the poor with If thou lend money to any of My

مَـــ خُع بَـهُمُم فَمَـدُود كُرِ: ¾ם חַבָּלְ מַּהְבָּלְ מַּלְמִיר בֹמֵן

שְּׁנִירָבְיָּיה לֵיה: בְּחַבְרָרְ עַר מֵיעַל שָׁמָשָׁאַ אָם מָאָכּוָנָא טַפּֿד כַּטִּנַע

that the sun goeth down; thou shalt restore it unto him by 25 neighbour's garment to pledge, If thou at all take thy

בִּי־חַנְיוֹ אֱנִי: (ס) וֹבְיִבְ בְּירִיִּצְעַנְ אָלֵי וְשְׁמִּטְּהָ וֹיִי مُ שَٰظِرُارَا לِعْرِا جِهِٰلَ الْשِٰذِٰلِ الْשِٰذِٰلِ الْשِٰذِٰلِ בַּי הַוּאַ בְּסוּתֹה לְבַּבְּה הָוּאַ

אַב, עַוּלָא אָלָא: ݣڶݥ؞ ڗۿٚٷڐ؞ڔٷڂ؞ڂ۪ڽ؞ڽ וֹמֻבּוָב וֹנִבוֹ אָבוֹ וֹלַבַּג היא הוקביה למשביה במא אָבי היא כְסוּמִיה בִּלְחוֹרַה

for I am gracious. crieth unto Me, that I will hear; shall come to pass, when he wherein shall he sleep? and it his garment for his skin; for that is his only covering, it is

בְעַּמְּהָ לָאִ תָּאָר: ענימי אֶבְעַעִים לַאָּ שַׁלַבְּנֻבְ וֹלְמָּגִא בּוּּנִא לָא שַּׁלֵּבְ וֹבַבָּא

בְּעַמְּךְ לֵא הָלוּמ:

Thou shalt not delay to offer of curse a ruler of thy people.

Thou shalt not revile God, nor

לכנו ללוף שמן בן: °° מִלְאִּטִׁנְיַ וֹבְמִּהְנֵּ לְאִ טִאָּטִוֹר בּבּנָרָ וִבְמָּהָרַ לָאִ טַאָּטִרָ

كَلُمُ: ĿċċĿ 口に八十分 ŪĠĽ.M

give unto Me. first-born of thy sons shalt thou the outflow of thy presses. The 28 the fulness of thy harvest, and of

ממון סרבס: ולינו מכגיש, ופחלוס סול מבלבץ ונופח עד קדקדו, כך כבים, לינו מכגיש ולינו ניכר עד שסכבים עולס ומחסכו . הלה כהילו לה הלוימו, כלומר, לה מכלימהו: - בשך. - רבית, שהוה כנשיכת נמש, שנמש נושך מבורה קענה ברגלו אמס עני): לא חדיה לו כנשה. לא ממצענו במוקס, אס אמס יודע שאין לו, אל מסי דומס עליו כאילו סלוימו, שעמך. (ד"א אם סעני, שלא מנסוג בו מנסג בזיון בסלואס שסוא עמי. אח העני עמך. סוימססכל בעלמך כאילו של.). רוס משמעו, אם כשף מלרה, אם עמי מלרסו קרדם לעובד גילולים, ולאיזה מעמי, את העני, ולאיזה עני, לאומר שמי. שמי ונכרי, עמי קודס. עני ועשיר, עני קודס. עניי עירך ועניי עיר אחרה, עניי עירך קודמין (בבא מליעא (24) אם כסף חלוה אח עמי. רני ישמעאל אומר, כל אס ואס שנמורס רשומ, מון מג', ווס אמד מסן: אח

הכמוב מדבר שהין לריך לה בלילה (מכילמה פי"ש): וחשיבנו לו. כל סיום משיבנו לו עד בה סשמש, וכבוה סשמש מחוור ומעלנו עד שיבה בקר של מחר, ובכסות יום ממש וממש ונוסנס דין ומשבון ומססייבס לפני, ומני מסוירס לך, אף אסס טול וסשב טול וסשב): − עד ⊏א πשמש פורע. (חבול מחבול כפל לך בחבלה עד כמה פעמים, אמר הקב"ה, כמה אחה חייב לי, והרי נפשך עולה אללי כל (25) אם חבול חחבל. כל לשון מצלה אינו משכון בשעת הלואה, אל שממשכנין את הלוה כשמגיע הומן ואינו

- (62) כי הוא כסוחה. זי עלימ: שמלחו. זי מלוק: במה ישכב. לרצות את המלע:
- (TS) אלחים לא חקלל. סרי וו אוסרס לברכת סעס, ואוסרס לקללת דיין (מנסדרין מו.):
- מֹבֶשׁ פִּפְּבֶּׁם (במדבר ימ, מו), אף בכור בסמס דקס ממפל בו לי יוס, ואמר כך נומנו לכסן: לוה עליו במקום אחר, אלא כדי לסמוך לו כן מעשה לשוכך, מה בכור אדם לאחר לי יום פודהו, שנאמר ופְדוּיַנִי מָבֶּן יקדים מרומה לבכורים, ומעשר למרומה: בבור בגיך חחן לי. לפדומו בממש פלעים מן הכהן, והלא כבר יודע מסו לשון דמע: לא האחר. לה משנה סדר הפרשמן, להחר הם המוקדם ולהקדים הם המהוחר, שלה (82) מלאחך. מובה המועלה עליך כשמחמלה מבוחתך להחבשל, והם בכורים: ודמעך. החרומה, והיני

حَنْيِط لَاهُمُنْذُرُ فَافْتِرِ كُرْ: מְבֹׁמֹּנ וֹמִוֹם וֹנִינוֹ מִם_אִּפָּוָ جَلَّهُ مِنْ اللَّهُ اللَّ

לְבֶּבֶׁעְ שַּׁמְּלְכָּוּן אָטִוּ: (a) בַשְּׁדָּה טִרְפַּה לָא תֹאַכֶּלוּ لَعَبُمُدِ كِلْيُم فَكُنْهِ كِنْ يَحْمُدِ

בְּר חַבְּים: שַּׁמִּט יִּגְרְ מִם_בְשְּׁמ לְנִינִט טַּׁמִּה יִבָּרִ מִם חַיִּיבָא לְמִהָנִי לָאִ עֹמִּאְ מֻהֹֹנִת מֻהֹא אַבְ_ לָאִנִׁפֿבּיִבְ מָהַנֹת בַּמִּפֿר לָאִ

كِرْمُنِ هِلَالًا، لَكُنت كِنَامُنِ:

تَلُونُ: ביוטא המינאָר הַפַּרשָנֵיה מְבַּלְאַ וְנְטָוֹן וְבֵוֹי מְם אַפֶּוֹנִי

: كاياتاً، לא שיקלון לכלבא שרמון יִבְשָׁר מַלִישׁ מָן הֵינָאַ הַנָּאַ נאַלְהָון לַצִּיהָון טַבוּן לַבְּלָי

ځيد ځديد څځد:

アバロン בינא בַּתַר סַנִּיאָי שַׁלַים מלאַלָפֿא מא בּבמונב מַל QK'X'

> shalt give it Me. dam; on the eighth day thou seven days it shall be with its thine oxen, and with thy sheep; Likewise shalt thou do with

field; ye shall cast it to the dogs. flesh that is torn of beasts in the 30 Me; therefore ye shall not eat any And ye shall be holy men unto

the wicked to be an unrighteous XXIII report; put not thy hand with Thou shalt not utter a false

shalt thou bear witness in a cause 2 multitude to do evil; neither Thou shalt not follow a witness.

to turn aside after a multitude to

pervert justice;

ולסלן (מכילמא פי"מ), וכן משמעו, וביום השמיני אמה רשאי לימנו לי: וְסְלְּמָׁם גַרֶּגֶׁם (ויקרחׁ כבּ, כו), מס שמיני סחמור לסלן לסכשיר משמיני ולסלן, חף שמיני סחמור כחן לסכשיר משמיני ביום השמיני תחנו לי. יכול יסא מובה לבו ביוס, נאמר כאן שמיני ונאמר להלן ומיוס הַשָּמִינִי (29) שבעה ימים יהיה עם אמו. זו אוסרס לכסן, שאס בא למסר אם קרצנו, לא ימסר קודס שמונס, לפי שסוא

כל בריה, שנהמר ולָכֹל בְּנֵי יִשְׁבְפַׁל לֹהׁ יֶמֶבַץ בֶּלֶבֹ לָשׁנֹו (שמות יה, 1), המר הקב"ה הנו לו שכרו (מכילתה פ"ר): מכור לנכרי קל וחומר לטרפה שמוחרה בכל הנאוה א"כ מה חלוד לומר לכלב למדך הכחוב שאין הקב"ה מקפה שכר מיס כשרס או מבסמס כשרס במייס: לכלב תשליכון אחו. אף סוא כו' או אינו אלא כלב כמשמעו בנבלס או שדבר סכמוב בסווס. (ואונקלוס מרגס) ובשר דמליש מן מיוא מימא, בשר שנמלש על ידי ערפס ואב או ארי (או) מן וכן פִי צַּשְׁבֶּם מְצְּפָׁשׁ (דִּבְרִים כַבּ, כו), וכן שַׁשֶׁר לֹחׁ יְמִיִּם עֲמֹר מִקְּבָּם (עִם כִג, יח), סוח סדין למקרם יום, חלו שלי: - ובשר בשדה מרפה. אף צבימ כן, אלא שדבר סכמוצ בסווס (מכילמא פ"כ), מקוס שדרך בסמומ לימרף, (30) ואנשי קודש חהיון לי. מס מסס קדומיס ופרומיס משקולי נגלומ ומרפומ, סרי ממס שלי, ומס למו מינכס

aad: דין עד שיבה בעל דין הבירו: אל השה ידך עם רשע. סמוען הה הבירו הביעה שקר, שהבעיה הולסיות לו עד (I) א חשא שמע שוא. כמרגומו לא מקבל שמע דשקר, אוסרס למקבל לשון סרע, ולדיין שלא ישמע דברי בעל

אחרי רבים לרעות. אם ראים רשעים ממין משפט, לא מאמר סואיל ורצים סם סנני נועה אחריסה: ולא ולפלק עלמך מן סריב, אלא סוי דן אומו לאמימו. – ואני אומר לישבו על אופניו כפשומו וכך פמרונו. - לא חדרה סעברי לפי סמרגוס כך סוא נדרש: לא חענה על ריב לנטוח, אס ישאלך דבר למשפע, לא מענה לנמות ללד אחד נפשוח מטין על פי אחד לוכוח ועל פי שנים לחובה. ואונקלוס חרגם לא חחמנע מלאלפא מה דבעינך על דינא, ולשון יומר מן המוכין. וממשמע שנאמר לא מהיה אחרי רבים לרעום, שומע אני אבל היה עמהם לעובה, מכאן אמרו דיני דרשו בו כן. אחרי רבים להשת. ויש כבים שלשם נועם לשכיסם, ולימפי, בומן שסן שנים המכריעין במפייבין למייב מימס בשביל דיין אמד שירבו ממייבין על סמוכין. ולא חענה על רב. לנטומ מדבריו, ולפי שסוא מסר יו"ד שבסן שואלין ממלס שיאמרו את דעמס. ולפי דברי רבומינו כך פמרון סמקרא: לא תהיה אחרי רבים לרעת. דרשו, ולא מענה על ריב, על רב, שאין חולקין על מופלא שבביח דין, לפיכך מחחילין בדיני נפשוח מן הكד, לקטניס שאס יש שניס מחייבין יוחר על המוכין, הטה הדין על פיהם לחובה, ובדיני נפשוח הכחוב מדבר. ואמלע המקרא אופניו. מכאן דרשו שאין מטין לחודה בהכרעת דיין אחד (סנהדרין ב.), וסוף המקרא דרשו, אחרי רבים להטות, (2) לא חהיה אחרי רבים לרעות. יש נמקרא וה מדרשי הכמי ישראל, אבל אין לשון המקרא מיושב בהן על

٤ װְבֶׁלְ אָ מִינִיבִּוֹר בְּרִיבְוֹיִ: (a)

ומק מספולא לא טבשום

man in his cause. neither shalt thou favour a poor

הְעָּר הְשָׁב הְשִׁיבֶנּוּ לְוֹ: (ס)

שַּׁעִיבְנָיה לֵיה: או הַמְרֵיה דְּטָּעֵי אָהָבָא י בּֿי הִפְּגַּע שָּׁוֹר אָנְבָּךְ אָנְ חֲמִרְנִי אָרָן הַפָּנָּע הַנְרָא רְשָׁנָאָרָ

surely bring it back to him again. 4 his ass going astray, thou shalt If thou meet thine enemy's ox or

עְּלְב תַּעֲּלְב עִמְּוֹ: (ס) توب والأهلا إباراج إلى فيواد أن إبرابوو الإجافيور الأده בְּיַתְרְאֶה חֲמָוֹר שׁנַאֲדִּ רֹבֵץ

הַלְנְנִינְ יִנְיְפַּבוּיַלְ מִמֵּיהַ: מהבל שהבול מא דבלבר הזוורב אָב, טִטְוֹג שַׁמִּבְא בַּסְנָאָב

release it with him. pass by him; thou shalt surely burden, thou shalt forbear to sti rebnu gniyl eedt dresh its If thou see the ass of him that

ممرعر לא תַּמֶּה מִשְׁפַּט אָבְיֹנָךְ לָא תַּצְלָי דִּין מִסְבֵּינָדְּ

csuse. o judgment of thy poor in his Thou shalt not wrest the

vnostdgir bns snesonni sds bns 7

אַבְּרַיק רַשָּׁע: וֹאַבּילִ אָּלְשַׁבַוּנִי כָּי לאָב

בּיִּיבְא: לְא שׁלַמוּלְ אָבוּ, לְא אָזַכּׁוּ ונוכי ונופט דבי מו דינא שבשל ולפו מפטלמא במפרא פוו בטופ

And thou shalt take no gift; for a justify the wicked. slay thou not; for I will not

Keep thee far from a false matter;

بعير جקהים بיوجף דברי שיהדָלא מִשַּׁנִר שִׁינֵי הַכִּימִין ⁸ ושְׁחַד לֵאְ תִּקְח בָּי הַשּׁחַד וְשִׁיּהְדָא לָא הָקבֵּיל אַרֵי

of the righteous. بظكفكر فكثفيا فكبغيا: sight, and perverteth the words 8 gift blindeth them that have

לסטום אם המשפט מאמימו, אלא אמור אם המשפט כאשר הוא, וקולר יהא פלוי בלואר הרבים: חעוה על ריב לוטוח וגר. ואס ישאלך הנדון על אומו המשפט, אל מענט על הריב דבר הנומה אמרי אומן רבים

(ε) לא חהדר. למ ממלוק לו כבוד לוכומו בדין ולומר, דל סומ מוכנו ומכבדנו:

לפי כבודו, וחדלת, או בהמת עובד כוכבים ומשאו של ישראל (בבא מליעא לב:), וחדלת: – עזב העיב עמו. לפרק מֶסֶם. ומדכשו כך דכשו כצוסינו, כי מכאס וחדלת, פעמים שאתה חודל ופעמים שאתה עוזר, הא כילד, זקן ואינו החומה. כיולא בו, פִי מֹחְמַר בְּלָבֶבְךְּ רַבִּים הַגּ וֹיִם הְמֵבֶלֶה מִמֶּנִי וגו' (דברים ז, יז), שמא מאמר כן, בחמיה, לא מִירֶא וכן שָלוּר וְשָׁוּב (מלכיס־הֿ יד, י), וכן וַיַּשַוְבוּ יְרוּשְׁלַיִס שַד סַמֹּומֶס (נחמיס ג, ח), מלחוס שפר לשווד ולחייע הֿח חווק שמא מכאס ממוכו כוצן מסס משא: וחדלה מעזוב לו. בסמיס: עזב חעזב עמו. עזיבס זו לשון עזכס, (פ) כי הראה חמור שונאך וגוי. סרי כי משמש בלשון דלמל, שסול מדי לשונות של שמושי כי, וכס פתרונו,

(a) אבינך. לשון מובס, שסום מדולדל ומחב לכל מובה (שם קים:): המשא, מלמשקל ליה, מליטול משאוי ממנו:

בדינו אס ילא מידך וכאי, יש לי שלוחיס הרבה להמיחו במיחה שנחחייב בה: ולדיק אל מסרג, ווס לדיק סוא, שנלטדק בבים דין: - כי לא אצדיק רשע. אין עליך לסחוירו, כי אנילא אלדיקנו לך לוכומו. ומנין ליוצא מבים דין וכאי, ואמר אחד יש לי ללמד עליו חובה שאין מחזירין אומו לבים דין, חלמוד לומר מלמוד לומר ונקי אל מסרוג, ואף על פי שאינו לדיק, שלא נצעדק בבימ דין, מכל מקוס נקי סוא מדין מימס, שסרי יש (ד) ונקי וצדיק אל חהרג. מנין ליולם מבים דין מייב, ולמר למד יש לי ללמד עליו זכום, שמחזירין לומו,

וכן מכגומו פמגמין מכילין, ישכים: מאַרר עיניו (מכילמאַ פּ"כ): ויסלְף. כמרגומו ומקלקל: דברי צדיקים. דבריס המנודקיס, משפעי אמת, ממס משפע: יעור פקחים. ואפילו מכס במורס ונועל שומד, מוף שמערף דעמו עליו, וישמכם מלמודו, ויכסס (8) ושחד לא חקח. מפילו לשפוע מתת, וכל שכן כדי לסעות מת סדין, שסרי כדי לסעות מת סדין נמתר כבר למ

تانتاه خلائا مختاه: %⊔_ïĠ⋒ ヹ゙゙ゖ゙゚゙゚゚

וְאָסַבְּטַ אָט_טַבוּאָטַב: لْشِم مُثَرُت عَالَم كُل كَلَّاكًا لَمْن مُثلًا عَالَم ثَل عَلَمْك

خدلظك ختنكك: はないく ひばい ひかだい ましばなばい . וֹאֶבֹלְנְ אָבֹוָנָר הֹמָּבּ וֹנִטַבֶּם וַהשָׁבִיעָּת הִשִׁמְטָנָה וּנָטַשָּׁהַי

جُلِ يُخْرُنُكُ لِبَيِّد: بند بالإلا تلاثك الزهوا בּ יבּיִּוֹם בַּמִּבִימִּי מַמְּבָּׁע לְמָּמֹן ಸ್ಥೆಗೆ ದೆಗೆಗೆ ಹೆಗೆಗೆ ದೆಗೆಗೆ ಹಿಗೆಗೆ

ë.Ŀ: לַאְ עַּוֹּכְּיִרוּ לְאָ יִמְּׁמֹת הַּלְ- הַמִּמִהָּא לָאִ עַּבְּברוּוּ לְאִ نَهُمُلُدِ نُهُم كُمُيْرِدُم كُلَالِهِ كَاللَّهُم يَنْمُونَوْرِدِرِا * ילכָּג אַמָּג אַמָּגעי אַנגפט ילכָג

÷ שְׁלָשׁ רְנְלִים מָחָג לֵי בַּשְּׁנֶּה:

במאבים: אָבׁו בּוּוֹבוּן בַנוּטוּן בֹאַבֹּהֹא וֹבֹאֹטוּן וֹט וֹפֹאָא בַּנִינֹבָא נצר לא הלהן ואַהם ידעהם ילגיירא לא העיקון ואָתיון

נְתְּלְתַּה יָת עֲלַלְתַּה:

خةرثك: לבא כן שֹהְבוּג לַכּוֹמִנּ עמָך ישְׁאָרְהוֹן הַיכוֹל חַיַּת נטבאאנט נונבגו מספנני

ווֹמָלוָס בֿר אַמִטַּב וֹנִיּוָבֹא: בּבוּכ בינות הורך וחמרה ובְיונְא 谷口には必じ שְׁהַא יוֹמִין הַעַּבְרָר עוּבָרָרְ

וְהְשַׁמַת מַל פּוּמָכוּן: ממנע ドガダバー・ロ

בְשָׁטַא: שׁלַע וֹמִנוֹן שִׁישִׁינוּן שַבַּעָּה

> strangers in the land of Egypt. a stranger, seeing ye were 9 oppress; for ye know the heart of And a stranger shalt thou not

thereof; land, and gather in the increase And six years thou shalt sow thy

and with thy oliveyard. thou shalt deal with thy vineyard, field shall eat. In like manner what they leave the beast of the poor of thy people may eat; and let it rest and lie fallow, that the but the seventh year thou shalt

stranger, may be refreshed. son of thy handmaid, and the thine ass may have rest, and the shalt rest; that thine ox and but on the seventh day thou Six days thou shalt do thy work,

heard out of thy mouth. . other gods, neither let it be to amen of the name of 13 $\,$ unto you take ye heed; and make And in all things that I have said

feast unto Me in the year. Three times thou shalt keep a

- הגר. כמס קשס לו כשלומלים מומו: (9) וגר לא חלחץ. בסרבס מקומות סוסירס חורס על סגר, מפני שקורו רע (בבה מניעה נמ:):
- (10) ואספח אח חבואחה. לשון סכנקס לבימ, כמון מַפַפִּמוּ מֶל מוּן־בִּימָךְ (דבריס כב, ב):
- (II) השמטנה. מענודס: ונששחה. מלכילס למר ומן סביעור. דבר למר משמעים, מענודס גמורס, כגון
- העשה לכרמך. וממלמ סמקרא מדבר בשדה הלבן, כמו שאמר למעלה הימנו מזרע את ארלך: מה חיה אוכלת בלא מעשר, אף אביונים אוכלים בלא מעשר, מכאן אמרו אין מעשר בשביעית (מכילתא פ"כ): 🗀 🗆 מרישה ווריעה. וומשמה, מלובל ומלקשקש: ויחרם האכל חיה השדה. להקיש מהכל הביון למהכל מיה,
- סערל סכמוב מדבר (שם): והגד. זה גר מושב: וארכל עשבים מן הקרקע, או אינו אלא ימבשנו במוך הבימ, אמרמ, אין זה נייח אלא לער: בן אמחך. בעבד וכל סשנס קכויס שבמ, לא מנסג בס שבמ בכאשימ: - למשך ינוח שורך וחמורך. - מן לו ניימ, לסמיכ שיסא מולש (בו) וביום השביעי השבה. אף נשנה השניעים לא מעקר שנת נראשים ממקומה (שם), שלא מאמר, הואיל
- שיוכיר על ידך: מן סנכרי: על פיך. שלא מעשס שומפות עס עובדי כוכביס, וישבע לך בעבודת אליליס שלו, נמלאת שאתס גורס אחריס לא חוכירו, ללמדך, ששקולס עבודת אליליס כנגד כל סמנות כולס, וסנוסר בס כשומר את כולן: לא ישמע. (פנהדרין פג:), או העמוד עמי ביום עבודה אלילים פלונים. דבר אחר ובכל אשר אמרחי אליכם השמרו ושם אלהים היא במקום לאו (יל"ש שנה, בשם המכילמא): לא הזכירו. שלא יאמר לו, שמור לי בלד עבודת אלילים פלונית (EI) ובכל אשר אמרחי אליכם חשמרו. לעשוח כל מלוח עשה באוהרה, שכל שמירה שבחורה אוהרה
- (FI) רגלים. פעמיס, וכן פִי הִפִּימָנִי זָה שׁלֹם רְגָלִים (במדבר כב, כח):

<u>ובאו פֿלו בושם:</u> כֹּוַ בְּוֹ וֹאָאַטֹ מִמִּאָבׁוֹם וֹבְאָ_ צוּיהָף לְמוֹעֵד חָבֶשׁ הַאָּבִיב פּ וָמִים האַלַל מַצּּוֹת כַּאַשֶּׁר אָר־חַג הַמַּצּיר הָיִשְׁטִר שָׁבְעַר

מַעַּשֶּׁיִר: בְּצָאַת תַשְּׁנְת בְּאָסְפְּּרָ אֶתַ مَا هِنُولَ مِنْ لِيَامِ فِيْ لِيَامُ لِيَامُ فِي أَنِي مِنْ الْمُعْمِلِ فِي فِي مِنْ مِنْ فِي مِنْ فِي مِنْ ف וֹטֹי טַפֿאָנר בַּכּוּבָר מַאַּמֶּנִי

: עונע: בּלְ וְבַּנִינִ בְּאָרְ פַּנִי נַאָּבְן ו בִּלְ גַכִּינִנְ בַינִנְ בַּנָנִוּ הְּלֵחֵ פֹּהֹטִים בּהָּנִדְׁ ינֹבְאָנְ טַּלְט יִּטְנִין בַּהָּטַא יַטַּטִּיוּן

شد خياد:

וֹבְעַיִּ וֹלְאֵוֹלְיִוּ עֵלְכִּעַנֵיּוּ פְּסְּעִוּ וֹלְאִ וֹבִּיְעוּוּ בַּע

ਲੁਖ਼ਾਂ: (**ਵ**)

ムジーロロねん

ترځزرا: ממגלנם ולא נטטוון פולמי בּאָבֹיבֹא אָנו. ביה נְפַּקְהָא خثم بوظريفك خنما تبفع שׁבְעָא יוֹמִין הֵיכוֹל פַּטִּירָא נְתְ חַנְּא דְפַּטִירַיָּא תְטַר

מו שללא: rada edetar in aretr ĽŪΫX يازنات 古山される נעלא アロギザメ

מַלְמָא וֹנִי:

עד צפָרָא: ממֹבְבָּטְא עַּבְבָּי, וָכְּטָע עַוֹּאַ על־קמא דַם־ לָא תִפּוֹס עַל חֲמִיעַ דַּם

בּטַבְיב בְא שִּיכְלוּן בְּשָּׁר בַּטַבְר: שׁבֶּיִא בּּיוֹ יְהְוָוֹר אֶבְנִוֹיִה לְבִית מִקּדִּיִּא בַּיִי אֶבְנִוּ אַבְמָטְנְּ בוּתְ פֹפּוּבוּ, אַבְעָּלִּ טִּנְיִם,

> from Egypt; and none shall Abib—for in it thou camest out appointed in the month commanded thee, at the time 15 shalt eat unleavened bread, as I spalt thou keep; seven days thou The feast of unleavened bread

appear before Me empty;

in thy labours out of the field. of the year, when thou gatherest feast of ingathering, at the end thou sowest in the field; and the first-fruits of thy labours, which and the feast of harvest, the

Lord Gop. males shall appear before the Three times in the year all thy

.gninrom remain all night until the neither shall the fat of My feast My sacrifice with leavened bread; Thou shalt not offer the blood of

mother's milk. Thou shalt not seethe a kid in its house of the Lora thy God. and thou shalt bring into the The choicest first-fruits of thy

- ריקם. כשמבאו לראות פני ברגליס, סביאו לי עולות (מגיגס ז.): (EI) חדש האביב. שהמנוחה מחמלחת נו בחביה. חביב לשון חב, בכור ורחשון לבשל פירות: ולא יראו פני
- הבית מפני הגשמים: סוא מג הסוכות: באספך את מעשיך. שכל ימות החמה החבואה מתייבשת בשדות, ובתג אוקפים אותה אל שיו ממירין שחדש למנחום ולסבים בכורים למקדש, שנחמר וּבְיוֹם שַבְּפּוּרָים וגו' (במדבר כח, כו): וחג האסיף. (16) וחג הקציר. סוא מג שנועות: בכורי מעשיך. שהוא ומן הנאת בכורים, ששתי הלחם הנאין בעלרם,
- פ"כ): כל זכורך. סוכריס שנך: (TI) שלש פעמים וגרי. לפי שהענין מדבר בשביעית, הולרך לימר שלה יהעקרו שלש רגלים ממקומן (מכילהה
- לסעלומו מן סרלפס למזבמ: שַל סַמּוְצַּמ כָּל סַלַּיָלֶס (ויקרח ו, ב): - ולֹא ילין. הֿין לינס הֿלה בעמוד השחר, שנהמר עד בקר, הבל כל הלילה יכול ולא ילין חלב חגי וגרי. מון למוזמ: עד בקר. יכול אף על סמערכס יפסל צלינס, מלמוד לומר עַל מוקדָס (18) לא חזבח על חמץ וגוי. לה משחמ הה הפסח בי"ד בנימן עד שחבער החמץ (מכילהה שה פסחים סג):
- ובג' מקומות נכתב בתורס, אתד לאימור אכילה, ואתד לאימור הנאה, ואתד לאימור בצול (תולין קמו:): למ, יו), אָמְגְּדִי סְְּעִוּיס (שֹס כ), שְׁנֵי גְּדְיֵי שִוּיס (שֹס כו, ש). ללמדך שכל מקוס שנאמר גדי ממס, אף עגל וכבש במשמע. ממס שאחס מולא בכמס מקומום בחורס שכחוב גדי וסולרך לפרש אחריו עויס, כגון אָלָכִי אֲשַׁצָּח בְּדִי שִוּיס (בראשיח במקרא אָבֶן קּשְּׁיִם ישׁבְּיַסוגוי (דנריס ת, ת): לא חבשל גדי. אף עגלוכנש נכלל גדי, שאין גדי אלא לשון ולדרך, נכנס למוך שדסו, כואס מאנס שבכרס, כוכך עליס גמי לסימן ומקדישם. ואין בכוכיס אלא משבעת סמינין סאמורין (פו) ראשיה בכורי אדמהך. אף סשניעית מיינת בנכוריס, לכך נאמר אף כאן נכורי אדמהך. כילד, אדם

אָל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הַכִּנְתִי: بَيْدَ هِنْدُ فَكِيْ فَكِيْ فَرَا فَاذِيهِ فِي اللَّهِ فَيْدِيدِ فَيْ اللَّهِ فَيْدِيدُ فَيْ اللَّهِ

خُطَمُمُّرُت حُد مُثَاد خُطَلُحُهِ: אַגַעַּמָּר בָּוּ בָּוּ לָאִ וֹמָּאָ بالمثير بعورا المولاد جحرا

אָנו_גַרְבֶינְב: لْݣَرْحُكْمَ كُلْكِيَّاكِ لْمُكْلِكُ لَمْ يُعْمِدُونَ لِيُخْرِدُ لِمُحْدَدُ نُنْ خَدْهُك וֹמֹמֻתֹּוֹ כִּלְ אַמֶּב אַבַּבַר לַמֵּנִמָבוניי

<u>ְּוֹעַוֹּבוּסֵׁ</u>ג וְעַבְעַעַבְעַבַּ LÜĊĪĀĹ <u>ГЦ</u>і, なくなべん

נְּמַבְּׁר הְמָבְּר הַצָּבְעַינִים: جَفِيْ سُنَمُ جِر بَلَاهُ مِيرَافُهُ مِنْ يُونِاءً الْمُ ולא מְשְּׁבְּבְם וֹלְאָ מַתְּשֶּׁר וֹלְאַ מַפְּלְטִּנִּוּ וֹלְאַ מַתְּבָּיִר

تظفدين تارثارك رَهُدَامُتُ هُم بَعَيْدٍ هُمُ يَدَجُهِ إِمَوْمُهِم قَيْهِ يُذَيِّدِهِا

ÄŪĞX: לא הקנה משבקה ושקרה לא ההי הקלא ושקרא

> بقلظرزرد: 八名は「ス לממבב באורהא XIX じてて

> ದೇರ್ದೇಗ: **ĊIJĻĊĸĊ**ſŁ ĽŅĊ. לַלבליה אָרִי לָא וֹשָׁבוּל ζХ برو۲،۲ אַסְהְעַבוּ מִן בֶּבְמוּהִי וְקַבָּיִל

נאהוט לבמהוטון לב: בּׁ, אִם_מֻּמִוּמַ שֹׁמִּמַתְ בֹּלַבְוָ אִבוּ, אִם כַּבַּלָא טַבַבּוּכִ

שׁנְאֵי וִיבוּסְאֵי וַאֲשִׁיצִינוּן: المتدكين خَفَيْرَكِ هُدَ، نَتَكَ مَخْهُجَ، كَلَمُكَ

הסגיד לשענתהון

מהשב נאגב. מבגו לישיו אָטַ לַטַּמְבַ וֹאָטַ וּיִלְבוּיה וֹטַ מִּיכְלַב וֹוֹטַ

of thy days I will fulfil. 20 barren, in thy land; the number None shall miscarry, nor be

sickness away from the midst of

God, and He will bless thy bread,

And ye shall serve the Lord your

and break in pieces their pillars.

shalt utterly overthrow them,

do after their doings; but thou their gods, nor serve them, nor

Thou shalt not bow down to

the Hivite, and the Jebusite; and

the Perizzite, and the Canaanite,

Amorite, and the Hittite, and

thee, and bring thee in unto the

For Mine angel shall go before

adversary unto thine adversaries.

unto his voice, and do all that I

pardon your transgression; for

against him; for he will not

21 unto his voice; be not rebellious

which I have prepared.

20 thee, to keep thee by the way,

Take heed of him, and hearken

əəsiq ədi oini əədi gaird oi bas

Behold, I send an angel before

But if thou shalt indeed hearken

unto thine enemies, and an sbeak; then I will be an enemy

My name is in him.

I will cut them off.

and thy water; and I will take

כנגדו, וזס אמד מן סמקראות שאומריס שבית סמקדש של מעלס, מכוון כנגד בית סמקדש של מעס: לג, ג): אשר הכנותי. אשר ומנמי למח לכס, זסו פשומו. ומדרשו, אל סמקוס אשר סכינוחי כבר, מקומי ניכר (OS) הגה אגבי שולה מלאך. כאן נמצערו שעמידין למעוא ושכינה אומרת להס פִי לֹה אֶשֶׁלֶה צְּהַרְבָּּךְּ (שמות

144: לכאש המקרא, השמר מפניו כי שמי משומף בו. ורבומינו אמרו, זה מטטרו"ן, ששמו כשם רבו, מטטרו"ן בגימטריא מלומד בכך, שסים מן סכם שפיץ מועפיץ, ועוד, שסים שלים, ופינו עושס פלפ שלימומו: – כי שמי בקרבו. ממובר (IS) אל חמר בו. לפון המכלה, כמו שַׁבֶּב יַמְבֶה מֶם פִיּךְ (יהופע ה, יה): בי לא ישא לפשעכם. הינו

(שב) וצרחי. כמרגומוולעיק:

(24) הדס חהדסם. למומס מלסומ: מצבוחיהם. מבנים שסס מלינין להשממוות להס:

114

»نِچرہ ھے،ہ طِراء: שַּׁבְאָ בַּבְיִם וֹנִעַשָּׁ, אָעַבַּבֶּב رء لِبَهِنِ هُنِ حَرِ لِهُم هُمُ

إهْم-تبارة، ظرَفِرْاكِ: וְגַּרְשְׁה אָת־הַחִוּיַיִּ אָת־הַפְּנַעָּנֵי المَرْبَابِ، אِمَا يَعْدُمُ لَا رَظِيْرُكُ

إتجِم لإجراء ميره مَهْيَاء: श्रुप्त ब्रिक्ट्रिय प्रश्नेत्र क्रिक्ट्रिय ود کی بجدا تون مجدر جنید

ער אַשֶּׁר הִפְּרֶה וְנְחַלְהָ אָת־ طلقم طلقم لخذلها طفئنك

CECLE: אַנו יִשְׁבֵּוֹ הָאָבֶוֹץ וְגִּרַשְׁמָּמִוֹ מַרַ הַנְּהָר בָּיִוּ אָהַן בְּיֶרְכֶם $_{16}$ [$ar{a}$ L $ar{a$ וְשְׁמֵּנִ אֶּעַ־נְּבְלְבְּ מִנְּםַ-סִּנְלְ נִאָּמָנִ, נִע הַחִימָּר מִנִּמָּא

לְאִ־טִבְּרָׁנִי לְנִים וֹלְאַלְנֵינִנֵם לְאִ טִיּנִוּר לְנִיוּוֹ וּלְמֹּהֹנֹינִיוּוֹ

خلايك

كَلَمْكَ مَنْأَلَدُ، كَثَارِ: נאמסר זת כל בעלי דבלה אַנוּג לאַנְּטְאַ בּּעוּן לַנְב וֹאָהַנּיִה וֹנו כֹּלְ הֹמֹא בַאַנֹּי هُلِ هُنَانِي هُمَوْلِ خُرْفَرُنِكَ بُن هُنَفِينَ هُمُوْلِ كَلَيْكِ

וֹנִע טִעְּאָ, מִן צַבְּבָּנֵב: יטטבוב זע טוֹאָ, זע פֿוּאָלאָ, וֹאָהְבַע וֹט מֹבֹמוֹטֹא צֹבֹמֹבַ

עוֹע בֿבא: אַבֹּהֹא הֹבוֹא וִטִּטִינִּוּ הַּלְבַּ בְּמִשֹא בַבְּמָא הַבְּמָא הַבְּמָא לא אַטובוכוון מו פֿבמע

יאָדְעָאָ: בְּבְמֶךְ עַר דְיִסְנֵּר וְמַהְסֵין זהור זהור אַנוריכנון מן

: الْمُحَاثَ וממובלוא מו פונו אוני בסיף ועד ימא הפלשמאי

> their backs unto thee. will make all thine enemies turn to whom thou shalt come, and ${\bf I}$ 27 and will discomfit all the people I will send My terror before thee,

Hittite, from before thee. Hivite, the Canaanite, and the thee, which shall drive out the And I will send the hornet before

against thee. beasts of the field multiply land become desolate, and the before thee in one year, lest the I will not drive them out from

the land. thou be increased, and inherit them out from before thee, until By little and little I will drive

thou shalt drive them out before the land into your hand; and will deliver the inhabitants of Wilderness unto athe River; for I 31 the Philistines, and from the the Red Sea even unto the sea of And I will set thy border from

with them, nor with their gods. Thou shalt make no covenant

- (26) לא חהיה משכלה. אם מעשה רלוני: משכלה. מפלח נפלים או קוברה את בניה, קרויה משכלה:
- על פי שסוא מעבר סירדן וסלאס, שנו רבוחינו במסכח סועס (שס), על שפח סירדן עמדס וזרקס בסס מרס: . אם סירדן (פופס לו.): והחחי והכנעני. . סס ארץ פיפון ועוג, לפירך מכל ז' אומום לא מנס כאן אלא אלו. ומוי, אף (82) הצרעה. מין שרך העוף, והיתה מנה אותם בעיניהם, וממילה בהם ארם והם ממים. והלרעה לא עברה ס' (יסושע י, יב), מַמַּת מֱלֹסִיס סִיחׁ (קסלת ג, יג), וסשלישית לשמוש: עורך. שינותו מלפניך ויספכו לך ערפס: עשימי. וכן ונממי, סמי"ו מודגשמ, שסיה בהס במקום שמים, לפי שסיס לריך שלשס מוי"ן, שמים לימוד כמו בִּיוֹם מַמ מודגשם לפי שמבה במקוס ב' מוי"ן, סהמם נשרשם לפי שהין מיסה בלה מי"ו, וההחרם משמשם כמו המרמי, המהמי, מ"ס שלה מודגשמ, ולא נקודה מלאפו"ס. אלא וְבַמַּפִּי (בלירי)כגון וְבַמַפָּה אָמ בַשָּׁה (במדבר יד, מו), והחי"ו שְׁוַב דַּלְּיס (חֿיוב כ, יע). וסממרגס וסמומי, וחֿקעל, מועס סוחֿ, שחֿלו מגורח מיחס סיחס, חֿין ס"חֿ שלס בפח"ח, ולח ימ, ו). עַל פַפַּיִס מַקֹמִיךְ (שס ממ, מו), מגורה הְקְקֵייְ גֹב (שופטיס ה, טו). הָה מִי רַצֿוּמִי (שמוחל-ה יב, ג), מגורה רְצַּדְ גְּלְבֵּל שֶגְלָמוֹ (ישעיה כח, כח). וְמַבּוֹמִי, מגזרח וְמַבַּב בֵּיח מֻל (שמוחל-ח ז, מז). דַּלוֹמִי, מגזרח דְּלָלוּ וְמַרְבוּ (ישעיה בלשון פטלסי, יש מקומוס שנוטל אוס הכפולה ומדגיש אם האוס ונוקדו במלאפו"ס, כגון והמוסי, מגורס וָהָמָס (TS) והמוחי. כמו וסמממי, ומרגומו ואשגש. וכן כל מינה שפועל שלה נכפל אום אמרונה, כשמהפוך לדבר
- (05) עד אשר חפרה. מרנס, למון פרי, כמו פרו ורנו: (92) שממה. ריקנים מבני אדס, לפי שאמס מעע ואין בכס כדי למלאים אומס: ורבה עליך. ומרבה עליך
- הנהר. פלמ: וגרשתמו. ומגלשס: (IE) ושחי. לשון השחה, והחי"ו מודגשת מפני שבחה תחת שחים, שחין שיתה בלח חי"ו, והחתם לשמוש: עד

ද්යැද්ක: (ල) ×ָת־אֶלַ'הַיהֶׁם בְּיִּיִהָנֶה לְּךָּ בּ וֹשְׁמָּנְאֵנִ אִטְנַלֵּ כְּנְ עַמְּבֶּרְ וְהַנִּנְבֵּנְן זְטָּבַ בְּנְבֵּנְ אָנַלְּ בְּנְ עַמְּבְּרְ וְהַנִּנְבֵּנְן זְטָּבַ בְּלֵבְּמִּ אִנִּנְּ كِم يَضِدر فَهَلَجُكِ هَا كُم نَفَدِيا فَهَلُمُكَ يَكُمُ

نَّهُدُهُمْ لَنِهُمَتُلَانُكُ مَّدُنِكِ: נאביהוא ושבעים מוקני ושבעין יואא יָהוָה אַמְּהֹ וְאַהֲרֹן נָרֶב אַמְּ וִאָּהֵרֹן נָדֶב נַאָּבִיהִוּא וָאֶל מֹשֶּׁה אָמָר צָּבֶר אָל וּלִמִשָּׁה אַמָר סַק לִקָּדָם יִי

ناليا: נְבְים לָא יִנְּאָנְ וְבְּלֶּם לָאִ וֹהְּלְנִ לְאַנִם זִּיִ וֹאָנּוּן לָאִ יִיִּפְּרָבוּוּ

نْ لِذَلْكُ لِيُرْمُكُ لِي الْمُنْكُ עַמְּם לַּוְלִ אָּטִׁדְ וֹיֵאָמֶרְוּ לַלְאִינַרוּצִּמָרוּ כָּלְ פּּטִּינִמּוֹאִ בֿקַעַמּמְּפַּמְיִם נַנְּמֹן בֿקַ בֹּלְ צַּנִנְּאָ נֹאָטִיִד בֿץ מּמָּא י אָט פֿלְ גַּבְרֵי יְחְנֵּח וֹאָט יִח פַּלְ פּּחָנָטִיּא צַּייָ וְיָהַ נוְבָא מְמֵּע נוֹסִפּּע לַמִּם

ھِچُھُر نھُلِيج: מֿמּבׁע מַבּּּבְּע לְמִּנִים מֹמּע וַנַּנַעַא מָמָבָר לַמָּא לְנִינַר מוְבֶּחַ מַחַת הָהֶר וּשְׁמֵּים שַּׁרְבְּחָא + גענַע נוּהָפֿם פֿקַפֿע נוּבֿ*ו* ניקהַב משָׁר אָת בָּל־דִּבְרֵי

שְׁלְמֶים לִיהֹוָה פְּרִים: ניְעְלֵי מְלְעַ זְיּוְבְּעֵי וְבְתָים וְאַסִּיקוּ עַלְוֹן וְנָבִיְסוּ וְכְסִת رَنْهُجُ لِ هُنْ رَمَّتَ رَكْرَا نَهُلَهُمْ لِيهُمْ لِا بُن فَصِيدً، كُرْدَ نَهُلُهُمْ

הפלח יה טעויהון אַרי יהון לְךְּ לְתַקְלְא:

נוסגרון מבחיק:

וְעַמְא לָא יִסְקוּן עִמֵּיה:

אַּמֶּר בּבָּר בַּמִּלָּיִלְ וֹלְ נַּהַבִּיר: ស្ត្រីប៉ុន បុណ្ណប្តូរ ស្ត្រីប៉ុន

'ob 9w which the Lord hath spoken will voice, and said: 'All the words the people answered with one and all the ordinances; and all people all the words of the Lord,

And Moses came and told the

not come near; neither shall the 2 unto the Lord; but they shall

and Moses alone shall come near

seventy of the elders of Israel; Aaron, Vadab, and Abihu, and

And unto Moses He said: 'Come

their gods—for they will be a

against Me, for thou wilt serve 33 land—lest they make thee sin

They shall not dwell in thy

'mid driw qu og slqosq

and worship ye afar off;

XXIV up unto the Lord, thou, and

snare unto thee.

twelve tribes of Israel. twelve pillars, according to the altar under the mount, and the morning, and builded an the Lord, and rose up early in And Moses wrote all the words of Rigidian Grant Brasow sees where all the words of

unto the Lord. nexo do esce-offerings of oxen offered burnt-offerings, and the children of Israel, who And he sent the young men of

מובס: שהכי משמש, וגם מלינו בהרבה מקומות אם משמש בלשון אשר, כמו וָאָם שַּקְרִיב מָנָשַׁת בְּפּוּרִים (ויקרא ב, יד), שהיא (33) כי העבד וגוי. הרי אלו כי משמשין במקום אשר, וכן בכמה מקומום, וזהו לשון אי, שהוא אחד מדי לשונות

ליבהו שבם : שיבון:

משר שבטיא דישראל:

tágiűi

בּוֹ נֹאַלַבוּם בֹּגַפֹּבֹא נָבֹיָא

日に「火

- (1) ואל משה אמר. פרשס זו נמתרס קודס עשרת סדברות, ובד' במיון נמתרס לו עלס:
- (ב) ונגש משה לבדו. אל הערפל:
- ז' מלום שנלמוו בני נח, ושבח, וכבוד אב ואס, ופרס אדומס, ודינין, שנימנו לסס במרס (מכילמא בחדש פ"ג): (ε) ויבא משה ויספר לעם. נו ניוס: אח כל דברי ה'. מלומ, פרישק, ומגנלס: ואח כל המשפטים.
- במיון: (4) ויכחוב משה. מגואשימועד ממן מורס, וכמג מלום שולמוו גמרס (שס): וישכם בבקר. גממשס
- (5) את נערי. סנכורומ:

בּאַנֹּנְע נְשְׁהֵּ, עַבְּּם זְנִעׁ מַלְ וְמָּוּ, בּמִּוֹנִעּלִּא וּפּּלְיִנִּע גַּמֹא ווַקַּח מֹשֶׁרֹ חֲצֵי חַבְּׁם וַיֶּשֶׂם וּנְסִיב מֹשֶׁר פַּלְנִית דְּמָא

זְרַל מָלְ מָּלְבָּׁלֵאִ:

against the altar. half of the blood he dashed biood, and put it in basins; and And Moses took half of the

וֹנֹמִתְיֹם: ַ בֹאֹזֹלוֹ עֹמֹם וֹאָמֹרִוּ כָּלְ בַּלִבֶם מַּמָּא וֹאָמָרוּ כַּלְ ניקה בפר הקריה ניקנא ונסיב ספרא דקנטא יקרא

לְהַאָּע בַּמַבִּיל יִיְ נְעָבִיר וּנְקַבַּיל:

spoken will we do, and obey. said: 'All that the Logo hath hearing of the people; and they zeovenant, and read in the And he took the book of the

لِيُحْلِ: עמְבֶּם עַל בְּלֹרַהְבְּהָים דְּנִיַר יִי עִמְּכִיוֹ עַל בְּל הַבְּרִית אֲשֶׁר כְּרָת יְהֹוָה עַמָּא נַאֲמָר הָא דַם קִימָא מַלַ־הְעָּהַ וֹיֹאַמֶּר הַבֵּּה דָם־ עַל עַדְבְּהָא לְכַפְּּרָא עַל ניקַח מֹשֶׁהֹ אֶתְּהַדְּם נִיּוְרָל תְּסִיב מֹשֶׁה יָת דְּמָא תְּרַל

פֹּטִנְמָנֹא הַאִּכְּנוֹ:

with all these words.' made with you in agreement covenant, which the Lord hath said: 'Behold the blood of the sprinkled it on the people, and And Moses took the blood, and

i為L以公: נאַביהוא וְשְׁבְעָים מִוּקְנֵי נַאָּבִיהוּא וְשְׁבָעִין מִפְּבֵי ניעל משה ואַהַלו נִדְב יסְלֵיק משה וְאַהַרוֹ נָדָב

147×7:

heaven for clearness. stone, and the like of the very like of a paved work of sapphire on and there was under His feet the and they saw the God of Israel;

of the elders of Israel;

9 Nadab, and Abihu, and seventy

Then went up Moses, and Aaron,

رَٰ طِٰلَاكِ: וַבְעָמָׁמֶם יי וְתַחָת דַּגְּלֶיוֹ בְּעַעֲשֶׁה לְבְנָת דְּיִשְׂרָאֵל וּהְחוֹת בּוּרְטֵי ניָרְאָנ אָר אָּלְדָיִ יִשְּׁרָאָלְ וֹדְוּנִי

יכִמְחַוּי שָׁמַיָּא לְבָרִירוּ: השְּמָים יְקְּרִיה בְעִיבֶר אָבֶן שְׂבָא ئە ئگد

ניאָכֹלְיּ נִיּמִשׁיִּי: (סַ) מֹלֵע גֹֹי, וֹפֶּטׁוּן אָע עַנְאָלְיִם בּּגֹּ נְטִׁנְיִ עַבּוֹ בּּלְנִּבְּנְיִנְן וֹאָלְ אָּגִּילְ, בֹּנוֹ וֹמִּבְאָלְ לְאִ נְּלְוֹבֹּנִבִּי בַּנִּי וֹמִבֹּאַלְ לָאִ

نهُتا: באטפֿבני פֿאַני אָכֹלָון הַנְה נִיְקְא נִהַזּוֹ יָת יְקְרָא

did eat and drink. hand; and they beheld God, and II children of Israel He laid not His And upon the nobles of the

- הואה בלא מבילה: דס שלמיס, להזות אותם על העם. ומכאן למדו רבותינו, שנכנפו אבותינו לברית במילה ועבילה והואת דמים, שאין (6) ויקח משה חצי הדם. מימלקו, מלאך באומלקו: באננות. שמי אננות, אמד למלי דס עולה, ואמד למלי
- (7) ספר הבריח. מגרלשים ועד ממן מורס, ומלום שנלמוו גמרס:
- (8) ויזרוק. ענין סומס, ומרגומו וורק על מדבחל לכפרל על עמל:
- כמכגומו לשון מכאס: לשהר. לשון בכוכ וללול: שקיי משועבדים במעשק לבנים: וכעצם השמים לטחר. משנגאלו קיק אור וחדוה לפניו: וכעצם. ַסַמַּמֵנֶס, נקניניס שנממנס: - כמעשה לֹבנה הספיר. - סיח סימס לפניו נשעת סשענוד, לוכור נרמן של ישרחל וסממין לנדב ומביסות עד יום מנוכת המשכן, ולוקנים עד וַיְּסִי סְשָּׁם פְּמָמָמֹלֹנָיַט וגו' וַמָּבְעַר בָּס מֵשׁ ס' וַמֹּחֹבַל בָּקְבָׁס (10) ויראו אח אלהו ישראל. נסחכלו וסלילו ונחחייבו מיחס, אלא שלא כלס סקב"ס לערבב שמחח סחורס,
- वेहेर्द्रेट (खात्वेर (वे, व): מרגס כן, אלילי, לשון גדוליס, כמו וּמַאַלִילֶיק קְרֶאֹמִיךְ (ישעיס מא, ט), וַיִּאלֶל מִן קְרוּתַ (במדבר יא, כה), שֵׁשׁ אַמּוֹת אח האלהים. סיו מסמכלין בו בלב גם, ממוך אכילס ושמייס, כך מדכש מנמומא (בסעלומך מ"ו). ואונקלום לא (II) ואל אצילי. סס נדב ומביסומ וסוקנים: לא שלח ידו. מכלל שסיו כמיים לסשמלת בסס יד: ויחזר

ذ_باباتٍ□: לְלְּ אֶתַ לְּעָוֹת תַאֶּבוֹ וְתַשִּוֹבוֹתְ יָת לִיִּתִוּ אַבְּנָא וֹאוָבִיִּתָא ¬ אֶבֶוֹ עַבְּוֹי נְעִוֹיִנִי מִשְׁיִ נְשִׁנִּי בְּמִנֵּ א נְעִוֹנְ עַמֵּוֹ וֹאִשְׁיוֹ בְּנֵּ ينخود بمزام چخ طَفِه يجرِّه يَهِود بَر جَطَفِه وَم جَهِدِهِ،

עַר קאָל'הִים: קשְׁרְתֻּוֹ וַנִּעַל מֹשֶׁה אֵלְ- קְשׁוּמְשְׁנֵיה

להג גלנום ווֹהָ אַנְעִים: וְהַנְּה אַהַרְן וְחוּר עִּמְּבֶם מִי־ ±ı בְּזֶה עַר אֲשֶׁר־נְשִׁוּב אֲבֵיהֶם וֹאֶּלְ_עַוּׁעְלֵּנִים אָמִּעְ אָבִוּבַלְנִיּ וּלְסָבּוֹא אָמָר אִיִּנִיכוּ לְנֹא

בְּלְּנוֹ מֶעַ בַּבְּיִבוּ מפטיר וַנְעַל מֹשֶׁה אֶל־הָהָר וַיְכָס וּסְלֵיק מֹשֶׁה לְשׁנִדְא וַהַפָּא

تهٰخند تنفيك شخرًا: נמנם ניפרא אַל־מֹשֶׁה בַּיּוֹם יוֹמִין וּפִּרָא לְמֹשֶׁה בִּיוֹמִא יי סִינַי נַיְכַּפָּרוּ הָעְּנָן שֵׁעָּה דִּסִינִי נַהַפְּּהיַ עַּנָּגְא שִׁהָּא

ιἀΕΧς: אַכֿבְּׁע בּּבֹּאָהַ עַבְּׁבֹּ לְמִּנֹוֹ בַּׁנֹוֹ אַבְּבְאַ בַּבּוֹהָ הַנְּבָּאַ לְמִנּוּ וּמַרְאֵרֹ כְּבָּוֹד יְהַנְּה כְּאֵשׁ וָחֵיזוּ יָקְרָא דַּיִין כְּאִישָׁא

(gg):

ておえにほいてげ:

くのにしゃ لگ۵ は没て

خظئيندبا: באום לוה דינא והקרב וֹבֹא אַבֿבון וֹבוּב הֹפַּכוּן מַן הַכְאַ עַּד דְּנְתִּוּב לְנָתִּכוֹן

הְּנִוֹא וֹט מוּבֹא:

שְבִיעְאָר מִגּוּ עֲנָנְא: וּוֹשְׁכָּן כְּבוֹּד יְהוֹנְהֹ עַל־הַוֹר וּשִׁרָא יִקָרָא דַּיִי עַל שוּרָא

בני ישְרַאָּל:

teach them. have written, that thou mayest and the commandment, which I the tables of stone, and the law eand be there; and I will give thee Come up to Me into the mount And the Lord said unto Moses:

into the mount of God. his minister; and Moses went up And Moses rose up, and Joshua

him come near unto them.' you; whosoever hath a cause, let behold, Aaron and Hur are with come back unto you; and, Tarry ye here for us, until we And unto the elders he said:

the mount. mount, and the cloud covered And Moses went up into the

cloud. Moses out of the midst of the the seventh day He called unto the cloud covered it six days; and abode upon mount Sinai, and And the glory of the Lord

the eyes of the children of Israel. fire on the top of the mount in of the Lord was like devouring And the appearance of the glory

- שעדים פירש באוסרות שישד, לכל דבור ודבור מלות סמלויות בו: והחורה והמצוה אשר כחבחי להורוחם. כל שש מלות ושלש עשכס מלות בכלל עשכת סדברות סן. ורבינו (בו) ויאמר ה׳ אל משה. לממר ממן מורס: עלה אלי ההרה והיה שם. מ'יוס: את לחת האבן
- מעטם: שם אסלו ונמעכב שם כל מ' יום, שכן מלינו כשירד משה, וישמע יהושע את קול העם ברעה, למדנו שלא היה יהושע עד מקום הגבלם מחומי ההר, שאינו רשאי לילך משם והלאה, ומשם ויעל משה לבדו אל הר האלהים, ויהושע נמה (51) ויקם משה ויהושע משרחו. לל ידעתי מה מינו על יהועע כלן, ולומר לני עהיה התלמיד מלוה לרב
- ומשס וכל בני ישראל עומדיס, אלא שחלק סכמוב כבוד למשס. ויש אומריס, ויכקסו סענן למשס ו' ימיס, לאחר עשרת יוס ממן מוכס. כש"יישן): ויכסהו העון. לסכ: ויקרא אל משה ביום השביעי. לומר עשרם סדברום, (16) ויכסהו הענן. רצומינו מולקיס בדבר (יומא ד.:), יש מהס אומריס אלו ששה ימיס שמראש מדש (עד עלרת לו שָׁמ מוּר (דברי הימים־א ב, יע), אפרמ זו מריס, כדאימא במועה (יא:): מי בעל דברים. מי שיש לו דין: נכוניס לשפוט לכל מיש ריבו: חור. בנה של מריס סיה, ומביו כלב בן יפנה, שנממר וַיִּפָּח לוֹ כָלֵב מֶׁח מֶפְבֶח וַפֵּלֶר (14) ואל הזקנים אמר. בלאמו מן הממנה: שבו לנו בזה. והמעכבו כאן עם שאר העם בממנה, להיות

סדברום, וסס סיו במחלם מ' יוס שעלס משס לקבל סלוחום, ולמדך שכל סנכנם למחנס שכינס עעון פרישה ששס ימיס

לְּנְלְּעֵי: (פּ) בְּנִלְנִוּ: (בּ) בְּנִלְנִוּ: מְמֵּעִ בְּמָהְנִיא נְטְבְּנִתְּ מַמְּעִּיִּסְ נִיְּהָּבְ אֶּלְ_חָּחָרְ נְּיְתְּיִּרְ לְמִּיּרָא נְחָוָרִ מִּמְּעִ בְּמִּיּרָא בְּנִלְנִי: (פּ)

And Moses entered into the midst of the cloud, and went up into the mount; and Moses was in the mount forty days and forty nights.

The Haftarah is Jevemiah 34:8 -34:22 & 33:25 -33:25 on page 224. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 -16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 244. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 239. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, the Maftir and Haftarah are on page 239.

On Evev Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, read the Haftarah on page 242.

مررم الْإِلَا الْمَالِمَ الْمَالِمَ الْمَالِمَ الْمَالِمَةِ كَالْمِالَا الْمَالِمَةِ And the Lord spoke unto Moses، الْمُوافِع الْمُؤافِع الْمُوافِع الْمُؤافِع الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤافِق الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ اللَّهِ الْمُؤْفِق الْمُؤْفِقِ الْمُوفِقِ الْمُؤْفِقِ اللَّذِي الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُوفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ الْمُؤْفِقِ

שְׁרֵנְתְּטְׁנֵי: אַתְּרֵ יִבְּרָנִי לְבְּנִ שִׁלְּחִוּ אָתַרַ מָן כָּלְ לְּבֵּר בְּנִעִּרִנִי: בְּרְ שְׁרֵנְתְּׁרְ תֵאֵּתְ כְּלְרִי אָתְ וָנִפְּרָשְׁנִוּ בְּבָרִ בְּנִעְרָנִי בְּבָרְ אָלְבַבְּנִי וְשְׁבְּאָרְ וְנִלְּחִוּ מִבְּיִלְ מִם בְּנֵּר וְשְׁרָאָרְ בְּבֵּרְ אָלְבַבְּנָרִ וֹשְׁרָאָרְ

'Speak unto the children of

Israel, that they take for Me an

offering; of every man willing ye

shall take My offering.

shall take of them: gold, and

دِ וְזֹאֵתְ תַּתְּרִּנְלֵּה אֲשֶׁר תִּקְחָוּ וָדָא צַּפְּדָשׁוּתָא דְּתִּפְּרִּ מֵאָתְּם זְתָּב נְבֶסֶף וּנְּחִשְׁת: מִּנְּחִין דַּהְבָּא וְכַסְפָּא יְנְחָשָׁא:

silver, and brass,
and blue, and purple, and scarler,

And this is the offering which ye

ְּנְמְׁמְ וֹמִּיְנִם: יי יִשְׁכֵּלְשִׁ וֹאָבִיּנְמָׁן וִשְנָלָמִּע מָּנִי וִשְׁכֵּלִאִ וֹאָבִּוֹנִאִ יִּגִּבַמִּ and fine linen, and goats' hair;

שׁבְּיִם נְתְּבֶּׁנִ מְּמִּנְם: נְתַּהְבֵּּנִ סְּטְׁתִּנְא נְאָהֵּ הְּמָּנִוּ: יּ נְתְּבְיַם אָבְּבֶּׁם נִאְנִבְּים נְתְּבָּים נִתְּהָבִּּנִ בְּנִבְּים נִתְּהָבִּּנִ בְּנִבְּיִנִּ and rams' skins dyed red, and seacia-wood;

- (18) בחוך הענן. עקוס כמין עשן סול, ועשס לו סקב"ס למשס שביל (נ"ל מופס) במוכו:
- (S) ויקחו לי חרומה. לי, לשמי: חרומה. ספרשס, יפרישו לי מממונס נדבס: ידבנו לבון נידבס, וסים לשון כלון מוד, פיישנ"ש בלע"ו (געשענק) חקחו את תרומתי. ממנו כדומינו, ג'מרומום ממורום כמן, מחם מרומם בקע לגלגלם שנעשו מסס סמדניס, כמו שמפורש במלס פקודי, ומחם מרומם סמודם בקע לגלגלם, לקופום, לקנום מסן קרבנום לבור, ומחם מרומם סמשכן, נדבם כל מחד ומחד שסמנדבו. י"ג דבריס סממוריס בענין, בולס סולרכו למלמכם סמשכן מו לבגדי כסונס כשחדקדק בסס:
- (E) זהב וכסף וגחשת וגה. כלס באו בנרבה אים אים אים מירבו לבו, מרן מן הכסף שבא בשוה, ממזימ השקל לכל אחד. ולא מלינו בכל מלאכת המשכן שהוצרך שם כסף יומר, שנאמר וְבֶּשֶׁף פְּקוּדֵי הְשֵּבְּה וגו' בֶּקַע לַגְּלְגֹּלֶת וגו' (שמות למ, כוכו), ושאר הכסף הבא שם בנרבה, עשאוה לכלי שרמ:
- (+) וחבלח. למר לצוע בדס מלוון (מנמוס מד.), ולצעו ירוק: וארגמן. למר לצוע ממין לצע ששמו מרגמן:
 ושש. הוא פשמן (יצמוס ד:): ועזים. נולה של עזיס, לכך מרגס אונקלוס ומֵעַזִּי, הצא מן העזיס, ולא עזיס עלמן, שמרגוס של עזיס עוַיַא:
- (a) מאדמים. לבועות סיו אדוס לאחר עבודן: החשים. מין חיס, ולא סיתה אלא לשעה (שבת כת:), והרבה גוונים סיו לה, לכך מתכגם שַמְגוֹנֶא, שֲשׁ ומתפאר בגוונין שלו (שם): ועצי ששים. ומאין היו להם במדבר, פירש רבי תנחומא (תרומה ע), יעקב אבינו לפה ברוח הקדש שעתידין ישראל לבנות משכן במדבר, והביא ארוים למלרים ונמעם, ולוה לבניו ליעלם עמהם כשילאו ממלרים:

ַ הַמִּשְׁלְּה וְלְקִּטְּהָת הַסַּמֶּים:

جُمُطِهِ لَحَانِهُا: ⁴ אֹבׁנִגַ מֻעַּם נֹאַבֹּנֹג מִלְאָגִם אַבֹּנָגַ

בעוכם: נאַהֶּב, הְּכֹּנִינִ, בּנֵנְעוָן: * וֹמְתִּי בְ, מִלִבְּהְ וֹהְּכִּנִינִ, וֹהְבָּנִוּ בְּנִנִּינִן:

<u> កម្ពុជម្រះ (a)</u> נאט שֹבׁנוֹני בֿק_בֹּלָוּו וֹבֹּוֹ ⁸ אוּהָדְּ אָת הַבְּנֵית הַמִּשְׁבְּן ŘÁL Šť

נְאַמֶּׁע נְחֵאָי קמָהָי: زيَّمْ، هُلُجِ، لِهَقُلِ نَتِمْ, لَنَجِ، لَمُشِهِ كَذِيا لَمُقَدِّ مِنْفِي صَافِرَتِكُ

זָבֶר סָבֶיב: بظيادا بالإلجازة الإلايان وأرد إله " וְצִפּיהָ אֹחוֹ זְהָב טְהֹוֹר מִבָּיִת

בוסְמַנְא: למהשע בנישא ולקשבת לְּיִּ מְּמֵׁוֹ לְמֵּאָב בַּשְּׁמִים לְמָּמֵוֹ מִשְּׁמִאַ לְאַנְּהָרוּהָא בּוּסְמַנָּא

בְּאֵיפּוֹדְא וּבְחוּשְׁנָא: **小型母母X な**資人はこと ĹŸĊĽ

מונונו ובו שהבעון: במוט מַאָבלא ווט במוט בֿע מְנֵאֵנֵע פֿכִלְ גַּאָנֹא מִטְזֵּג זֹטָבּ זִטְ

וֹאַמְּטִא ופּלְגָּא רוּמִיה: יפַלְגָא פּוּחָיִיה שַּׁבְשֵׁין אַמִּין וּפַּלְנָּא אִיּרְבֶּיה וֹנֹהְבָּרוּן אֲרוֹנָא דָאָעִי שִׁמִּין

ĠΔſΓ: עַלוֹהי זיר דִדְהַב סָחוֹר ימֹבֿוֹא שֹטַפֿיניה וַתַעַּבַיר נְתְּחְפֵּי יָתֵיה דְּתַב דְּכֵי מִנְּיִי

> incense; anointing oil, and for the sweet oil for the light, spices for the

breastplate. for the ephod, and for the onyx stones, and stones to be set,

among them. sanctuary, that I may dwell And let them make Me a

shall ye make it. the furniture thereof, even so tabernacle, and the pattern of all o thee, the pattern of the work I tant lls ot gnibrossA

a half the height thereof. breadth thereof, and a cubit and and a cubit and a half the half shall be the length thereof, acacia-wood: two cubits and a And they shall make an ark of

round about. make upon it a crown of gold shalt thou overlay it, and shalt II pure gold, within and withour And thou shalt overlay it with

- שמפורש בואמס מנוס. ולשון קטרמ, סעלאם קיטור וממרום עשן: לקדשו, וסולרכו לו בשמים, כמו שמפורש בכי משל: ולקטורה הסמים. שסיו מקטירין בכל ערב ובקר, כמו (6) שמן למאור. שמן זימ זך לסעלות ונרממיד: בשמים לשמן המשחה. שועשה למשוח כלי המשכן והמשרן
- ולחושן. אבני סשסס לאפוד ואבני סמלואים לחשן. וחשן ואפוד מפורשים בואחס חלוס, וסס מיני חכשימ: מושב כמין גומל, ונוסגין סאבן שם למלאות סגומל, קרויים אבני מלואים, ומקום המושב קרוי משבלות: לאפוד (7) אבני שהם. שמים הולרכו שם, ללורך האפוד האמור בואחה חלוה: מלאים. על שם שעושין להם בוהב
- (8) ועשו לי מקדש. ועשו לשמי בית קדושה:
- מדבר על עשיים אהל מועד וכליו: מעשר אומס. ואס לא סיס המקרא ממובר למקרא שלמעלה סימנו, לא סיס לו לכמוב וכן מעשו, אלא כן מעשו, והיס אחד מן הכלים או כשמעשו לי כלי בים עולמים, כגון שולמנום ומנורום וכיורות ומכונות שעשה שלמה, כתבנים אלו סימנו, ועשו לי מקדש ככל אשר אני מראס אומך: וכן העשו. לדורות (סנסדרין מו:, שבועות יד:), אס יאבד (9) כבל אשר אני מראה אוחך. כאן, את מבנים המשכן (מנחום כע.). המקרה הזה מחובר למקרה שלמעלה
- מל שוליו: (OI) ועשו ארון. כמין ארונית שעושים בלא רגליס, עשויס כמין ארגו שקורין אישקרי"ן (שריין שראנק) יושב
- סכפורם כל שסום, וסום פימן לכמר מורס: שעלה למול עובי הכפורה ולמעלה הימנו משהו, וכשהכפורה שוכב על עובי הכהליה, עולה הזר למעלה מכל עובי מבים ומחוץ: זר זהב. כמין כחר מוקף לו סביב, למעלה משפחו, שעשה האכון החיצון גבוה מן הפנימי, עד אחד, ופחוחים מלמעלה, נחן של עך בחוך של והב, ושל והב בחוך של עך, וְמִפְּה שפחו העליונה בוהב, נמלה מלופה (II) מביח ומחוץ חצפנו. שלשה ארונית עשה בללאל, צ' של והב וח' של עץ (יומה עב:), וד' כתלים ושולים לכל

בּלְעִוֹ הַשְּׁנִית: הַאֶּחָה וּשְׁמֵּי שַבְּעָה עַלִּ- סְטְּרֵיה חַדְ וְתַּרְמֵיֹן עִוְּקוֹ מ וֹלִנַישִּׁע מֹל אַבְבָּע פַּמְּמְטְיֵּנו צַבְּבַב וֹטִיפֵּנו מַלְ אַבְבַּע

אָטֶׁם זְטֵּׁר: " וֹמִהָּיִל בַבֵּי הַּאָּרִים וֹצִפּׁרָעׁ וֹטִהְפָּרִי אָנִיםִי דָּאָבִּי שִׁפּּרִן " וֹמִהְיִלִּי בַבִּי הַאָּרִים בַּאָרִים בַּאָרִים בּאָרִים בּאָרִים בּאָרִים בּאָרִים בּאָרִים בּאָרִים בּאָרי

بَعْدًا جَيْه: מַל צַלְעָּת הָאָרֶן לְמָּאַת אָתַ־ עַלְ סִטְּרֵי אֲרוֹנָא לְטִשָּל יָת
 לַיִּי בְּאַנֵי אֵנַ אֵנַ בַּבַּנִּים בַּמַּבַּמָּנַ וַנַמַּגַלְ יָּט אַנִיחַיָּא בַּמְּנַלְנֵאַ

לא נפרי ממני: עו בְּשַבְּעֹת הָאַרוֹ יִהְיִּר הַבַּהְים בְּעִּוְקָת אֲרוֹנְאִ יְהוֹן צֵרִיחַנְּא lo sings of reaves shall be in the tings of a reaves and the same and the sam

אַמְּתָּיִם נְתַּצִּי אָרְבְּה וָאַמָּה דְּכֵי תַּרְתִּין אַמִּין יפּּלְנָּא מְיִים נְתַּצִּי אָרְבְּה וָאַמָּה דְּכֵי תַּרְתִּין אַמִּין יפּּלְנָּא

וֹמֹמֹוֹט מֹלוֹם כֹבׁבֹם זִבִּיב וֹטֹמֹכוּג נְחַבָּׁי בְּשִׁבָּייִ

מַלְ סִמְרֵיה מִנְיָנָא: שבְּמִנ מַלְ־צֵּלְמִן זוֹנִינוּ וְעַרְמֵּוֹ מִוֹלֵוֹ מַלְ וֹלְבְּלֵטִׁ בְּוָ אַּבְׁבַּתְ מִּבְּהָנִי זִּנְיִר וִנִיטִינִּבְ כְּנִי אַבְבַּת הַּוֹּמֵוּ

two rings on the other side of it. shall be on the one side of it, and four feet thereof; and two rings sold for it, and put them in the And thou shalt cast four rings of

אָרוֹנָא בָּהוֹן: ark, wherewith to bear the ark. of the shie on the sair of the And thou shalt put the staves

לא ישְרוֹן מְנֵיה:

بهقرا چات: יי וְנְתַּהָ אֶלְ־הָאָרֶן אֲת הָעֵּלָת וְהִפֵּין בַּאֲרוֹנָא יָת סְהַרוּהָא

GIŲ.LY: איובבי וֹאַמוֹטֹא

מעבון סטבי כפורקא: מקשה העשני דרים נייר העביר יחיון

> with gold. acacia-wood, and overlay them And thou shalt make staves of

the testimony which I shall give And thou shalt put into the ark

the ark; they shall not be taken

half the breadth thereof. length thereof, and a cubit and a cubits and a half shall be the 17 atk-cover of pure gold: two And thou shalt make an

the two ends of the ark-cover. work shalt thou make them, at 18 cherubim of gold; of beaten And thou shalt make two

- ופמרונו כמו שמי מבעומ, ויש לך לישבה כן, ושמי מן המבעות האלו על גלעו האחם: 🏻 צלעו. 🌣 לדו: ושחי שבעות על צלעו האחת. קקק ד' מנעות שנתחלת המקרל, ופירש לך היכן היי, והוי"ו זו ימירה היל, ומלי בין בד לבד, שיסיו שני בני אדס סנושאין את סאכון מסלכין ביניסס, וכן מפורש במנתות (לת:) בפרק שתי סלחס: נמוניס, שמיס מכאן ושמיס מכאן לרחבו של ארון, וסבדיס נמוניס בהס, וארכו של ארון מפסיק בין סבדיס אממיס (בו) ויצקח. לשון החכה כתרגומו: פעמוחיו. כתרגומו וְיְמֵיּשׁ. וצוויות העליונות קמוך לכפורת היו
- (13) בדי. מומות:

קעות הכפָרָת:

هَمْد عُقَالِ عَجْرَك:

- (15) לא יסורו ממנו לעולס (יומלענ.):
- (16) ונחח אל הארן. כמו בארון: העדח. המורה, שהיא לעדות ביניוביניכם שלויתי אתכם מלות הכמובות
- שהיה עוביה מפח (קוכה ה.): אכון, ורמבה כרמבו של אכון, ומונמת על עובי הכתלים ארבעתם, ואף על פי שלא נתן שיעור לעוביה, פירשו רבותינו (דו) כפורח. כסויעל האכון, שהיה פחוח מלמעלה, ומניחו עליו כמין דף: אמחים וחצי ארכה. כארכו של
- נְקָשְׁן (דנימל ס, ו): קצות הכפורת. למשי סלפולת: ובקורנס באמלע, וראשין בולמין למעלה, ולייר סכרובים בבלימם קלומיו: מקשה. במדי"ן בלע"ו כמו דָא לְדָא לאחר עשייחס, כמעשה לורפים שקורין שולדירי"ן, אלא המיל והב הרבה בחחלת עשיים הכפורח, והכה בפמיש (18) ברבים. דמות פרלוף תינוק לסס: מקשה חעשה. שלה תעשם בפני עלמס ותחברס בראשי סכפורת

וַעַשֵּׁה כְּרִּוּב אָחָד מִקְצָה מּזְּה וּכְרוּב־אָחָד מִקְצָה מִזְּה מִן־הַכַּפָּהָת הַעֲשָׁוּ אָת־ הַכְּהָבָים עַל־שְׁנֵי קַצוֹתְיוּ:

™ לְמַעְלְּה סֹכְבֶים פִּרָשָׁי כְנָפִּיִם עַלְ-הַפַּפְּהָת יִפְּנִיהָם אֵישׁ אֵל־אָחָיו אֶל[−]הַפַּפְּהָת יִהְיִיּ פְּנֵי הַכְּרֶבְים:

ָ מִלְמָּאֹלְע אֵּאָר אָפָּוֹ אַלְּיִּרּ: מִלְמָּאַלְע וָאָּלְ־הָאָרֵוֹ הִּמִּן אָת־הָפְּיָה יָּאָלִר אָמָּר אָהָוֹ אֵלִירָּ:

אוֹטְךְּ אֵכְ בְּנֵי, יִשְׂרָאֵלְיּ (פּ)
 אוֹטְךְּ אֵכְ בְּנֵי, יִשְׂרָאֵלְיּ (פּ)

וֹאַמִּׁע וֹטֵבּי, מִמִּטִׁי: אַמִּטִּיִם אָּנִבּי, וֹאַמֵּּע בַשְׁבִּי וֹמְמָּיִים מִּלְטֵוֹ מִּבָּי, מִמָּיִם

> סְמְּרוֹהָי: יְתְ בְּרוּבָיִא עַּר מְסִמְרָא מְכָּא מְן כְּפּוּרְחָא תַּעְּבְּרוּ מְכָּא מְן כְּפּוּרְחָא תַּעְּבְּרוּ מְבָּא מִן כְּפּוּרְחָא תַּר מְסִמְרָא מְנְבְּא תַר מְסִמְרָא

ויהון קרוביָא פָרִיסִין מַּדְפֵּיהוֹן לְעֵילָא מְטַלַּן בְּגַּרְפִּיהוֹן עַּלְ כְּפּוּרְהָא וְאַפֵּיהוֹן חַד לְקֵבֵיל חַד קְהַנַיְל כְפּוּרְהָא יְהוֹן אַפִּי הְרוּבַיָּא:

לְבּ: מְמֵּגוֹ נְתְ סְנֵדְנִימָא בַּאָּנְנִגְּא נְתְנֵּגְא מִלְמִּגלָא נְבַאָּנְנָגִא נְתְמֵּגוֹ נִתְ מִבְּנִגִּלָא

נפּלְנָא בנמנה: וֹאַמְּטָא פּנִטְנִיה וֹאַמְּטָא הַמְּזְן מַדְּבֵיה פָּטְנִיה וְׁטַבְּבֵיה פָּטְנִיה וֹאַמְּיִ

And make one cherub at the orne end, and one cherub at the other ark-cover shall ye make the cherubim of the two ends

thereof.

And the cherubim shall spread out their wings on high, screening the ark-cover with their faces one to another; toward the ark-cover shall the faces of the cherubim hall

And thou shalt put the ark-cover above upon the ark; and in the ark thou shalt put the testimony that I shall give thee.

And there I will meet with thee, and I will speak with thee from

22 above the ark-cover, from

between the two cherubim

which are upon the ark of the

testimony, of all things which I

will give thee in commandment

unto the children of Israel.

And thou shalt make a table of the length thereof, and a cubit the breadth thereof, and a cubit and a half the height thereof.

- (91) ועשה כרוב אחד מקצה. עלא מאמר ענים כרוצים לכל קלס וקלס, לכך סולרך לפרע כרוצ אחד מקלס מוס: מן הכפורת. עלמס מעעס את סכרוצים, וסו פירועו על מקעס מעעס אותם, עלא מעעס בפני עלמס ומחצרס לכפרת:
- אנוני כי ביבי ה: (20) פורשי כנפים. עלה מעעה כנפיהם עוכצים, הלה פרועים וגצוהים למעלה הגל רהעיהם, עיהה י' מפחים צחלל עצין הכנפים לכפורת, כדהיחה צמוכה (ה:):
- (12) ואל הארון תתן את העדת. לא ידעמי למס נכפל, שסרי כבר נאמר ונתם אל סארון את העדת, ויש לומר, שבא ללמד שבעודו ארון לבדו בלא כפורת, ימן מחלס סעדות לחורו, ואחר כך ימן את סכפורת עליו, ורן מנינו כשַסקִיס את סמשכן, נאמר ויִפּן אֶת סְשֶּבָת אֶל סְאָרַן (שְמוּת מ, כ), ואחר כך ויִפּן אֶת סְפַפֹּרֶת עַל סְאָרַן מִלְמָעְלָס:
- (SS) ונועדתי. כשאקבע מועד לך לדבר עמך, אומו מקוס אקבע למועד, שאבא שם לדבר אליך: ודברתי אחד מעל הכפורת. ובמקוס אמר סוא אומר עני אַלינ מַאַבֶּל מִיעָד לֵּמֹמִר (וּיקרא אָ, א), וא המשכן ממוץ לפרכת, נמלא שני כמובים מכמישים וה את וה, בא הכתוב השלישי והכריע ביניסס, ובְּבֹּל מֹשֶׁב אֶל הֹבֶל מֹוּעֶד וַיִּשְׁמַע פֿרכת, נמלא שני כמובים מכמישים וה את וה, בא הכתוב השלישי והכריע ביניסס, ובְּבֹּל מֹשֶׁב אֶל מֹבֶל מִיבֶּל מִיבְּל מִינְ בְּבַּלְ מִוּעֶד וֹיִ מִּלְ בְּבַּלְ מִוּעֶד וֹיִ מִּלְם בְּמִל מִנְ וֹבְ מִבְּלְ מִנְ עִבְּ בְּבָּלְ וִמִּע למשה באסל מועד: ואח כל אשר אצור אודך אל בני ישראל. השמים לנין הכרונים ומפלה, וכמוסו הרבה במקרא, וכם תפתר, ואת אשר אדר עמך שם את כל אשר אלום אותך, אל בני ישראל. בני ישראל.
- (23) קומחו. גובה רגליו עם עובי השלחן (פסחים קמ: ובחום' שם ד"ה אמחא):

קוֹ זֶר זְהָב סְבֶּיב:

למסולבים: نششن إلا الم الم الم الم الم

עַפּאָט אַמֶּר לְאַנְלָּת נִינְלֶינִי וֹנְתַּשְׁ אֶת הַשְּבְּשְׁת עַלְ אַרְבָּע וֹמֹמָּוֹטַ בְוָ אַבְׁבֹּמ מַבְּׁגָּט זָבִוֹב

ַלְשֵׂאָת אֶת<u>ַ</u>הַשַּׁלְחֵוֹן:

הִמְּנִם נֹגֹפּנִנָּ אָטָם ※ローログド・ロ

خارثار الأرا أحَقِلُا،

לגְדְנְפֵיה סְחוֹר סְחוֹר: סטור ומעביר זיר דדהב **⊡**L₩ĊX ۲۰۱۲

لِلْأَكْلِلْدِ: מֹלְ אַנְבָּת זְוֹנִים בְּלָאַנְבָּת בבעד וטטון זע הולטא וטהביר ליה צרבע עוקו

قِلالِكِ: לְבַּיִּים אַטִּבְא לַאָּבוּיִםּיָּא לָמִמָּל יָני نين إ ﴿ خُولَادِم لِأَلَاقِهِ نِيانًا مَاكَانِهِ

ייהון נַמִּלִין בְּהוֹן יָת מָּמִּגוּ וֹטִטִפֿג וַטִבוָן בַּבִּלֹא וֹטֹהֹּבוֹג וֹט אָבוּנטוֹא בַאֹהו

جِيرًا זָהֶב מָהַוֹר מַעֲּשֶׂה אָהָם: בועופב בבון דדעב דבי יקשותיו ימנקיתיו אַשֶּר יסָר نظرنظتنك נעקביד מוסוהי יבוכוהי

> crown of gold round about. pure gold, and make thereto a And thou shalt overlay it with

thereof round about. golden crown to the border about, and thou shalt make a border of a handbreadth round And thou shalt make unto it a

the four feet thereof. in the four corners that are on 26 rings of gold, and put the rings And thou shalt make for it four

to bear the table. rings be, for places for the staves Close by the border shall the

may be borne with them. them with gold, that the table of acacia-wood, and overlay And thou shalt make the staves

make them. pour out; of pure gold shalt thou bowls thereof, wherewith to and the jars thereof, and the thereof, and the pans thereof, And thou shalt make the dishes

(24) זר זהב. קימן לכמר מלכום, שהשולחן שם עושר וגדולה, כמו שהומרים שלחן מלכים:

שַּׁלְבֵּיִר יָהְהַרוֹן:

- אומס מפגרם: ועשיה זה זהב למסגרהו. סוא זר סאמור למעלס, ופירש לך כאן שעל סמפגרם סימס: שבשפת שולתן שריס, ויש אומריס לממס סימס מקועס, מרגל לרגל בארבע רוחות סשולתן, ודף סשולתן שורב על (35) מסגרת. כמרגומו גְּדַנְפָּמֹ, ונמלקו מכמי ישראל בדבר, יש אומריס למעלה הימה סביב לשולמן, כמו לבובוין
- מצעות יהיו בתים להכנים בהן הצדים: לבחים. ללורך בתים: לבדים. כתרגומו לַחַּמְרָחׁ לַחֲּרִיםַיָה: (S2) לעמה המסגרה ההיין המבעות. ברגליס מקועות כנגד כאשי סמקגרת: לבחים לבדים. אומן
- (82) ונשא בם. לשון ופעל, יסיס ושה צם הת השלחן:
- פלולין, כדי שלא יכבד משא הלחם העליונים על החחחונים וישברו, ולשון מְכִילְמֵיש, סובלוחיו, כמו נְלְמֵּימִי הְכִיל שלחס, ומפוללים ששה (הרח"ס גורס חמשה) פלוליס זה למעלה מזה, ורחשי הקנים שבין לחס ללחס **ב**מוכין על חומן וּמְכִילְמֵישִּ, סן סניפּיס, כמין ימדומ וסב עומדין באֿרך, וגבוסיס עד למעלס מן סשלמן סרבס כנגד גובס מערכמ לחס ללחס, כדי שמכנק קרות ביניקס ולא ימעפשו, ובלשון ערבי כל דבר מלול קרוי קפו"א: ומנקיוחיו. מרגומו סיסדקין לארכן, דוגממן עשה של זהב, ומסדר ג'על ראש כל לחס, שישב לחס האחד על גבי אומן הקניס, ומבדילין בין על שמי המערכות, שנהמר וְנָמַהָּ עַל הַמַּעֲבֶבֶה לָבֹנֶה וַבָּה (ויקרה כד, ו): וקשוחיו. הן כמין חלהי קנים חלולים סטולמן, ואומו דפוס קרוי קערס: - וכפוחיו. - סן צויכין שנומנין בסס לצונס, ושמיס סיו לשני קומלי לצונס שנומנין עשוי לו דפוק והב ודפוק ברול, בשל ברול הוא נאפה, ורשמוליאו מן המנור נומנו בשל והב עד למחר בשבת שמקדרו על פניס רואין לכאן ולכאן, לצדי סבים מוס ומוס, נומן ארכו לרמבו של שולמן, וכמליו וקופיס כנגד שפח סשולמן. וסיס פרולה משמי רומומיה, שולים לו לממה, וקופל מכאן ומכאן כלפי מעלה כמין כומלים, ולכך קרוי לחם הפנים, שיש לו (92) ועשיה קערותיו וכפותיו. קערומיו זה הדפום, שהיה עשוי כדפום הלחס, והלחס היה עשוי כמין מינה

עש tron spalt set upon the table ביות לְחָה פְּנָים וְהָהָא לִחָים בְּנִים בַּלְהָם וְהָאָלְהָוֹן בֶּלְהָם בּלִים בְּנִים בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלֶהָם בְּלָהָם בְּלְהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלָהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלְהָם בְּלָהָם בְּלָהָם בְּלְהָם בְּיִים בּיוֹם בּבְּים בּיוֹם בּיבוֹם בּיבוֹם בּיבוֹם בּיבוֹם בּיבוּם בּיבו

بَوْرِ إِيْرَارَ مَقِرُدًا رَبَرُهُ: أتكك أكأن لأخرشك حفوثانا ואש⊂נו הַינְשָׂה) המנירֶה אלאי מקשָה הַעְשָׂה (בספרי ספרד וְגִידִ תְּהְעַבְּיִדִּ מְנְרְהָא שִׁדַּה וְשְׁשְׁישׁ מִנְנִע מִנִיב מִנְיָב

מֹאַבְיה הַשֶּׁלֵי: עַאָּטְׁר וּאָּכְאָּעִ לוֹנָ מִנְיְּע עַר וּטִּלְטָא לוֹנָ מִּנְּנִיםׁאַ שְׁלְשְׁהוּ קְּנֵרְ מְנִרְהׁה מִצְּיְהְל הְּלְהָא קִּנְיִ מְנְרְהָא מִפְּשְׁרַה וְמְמֵּבִי לַנְיִם יְבְּאָים מִצְּבֵיוֹ וְמְסָּא לַנִין נָפְּקוֹ מִסְּטְרַהָא

جَهِرِت بَهُٰٰ إِن حِوْرَات نِوْرَت

מִן עַנְרָה:

שׁלשֶׁר גָבִעִּים

אַפּּוֹא לֹבֹתׁ, טַּבׁוֹבְא:

וְשִׁישִׁיִּבְּיִא מִנָּה יְהוֹן: נטמביד מנרקא דדהב דבי

בּן לְמֵּמְׁטִ עַפֿוֹיִם עַּיִּגְאָים מֶּוֹנְרָטְאִי כו לְהִשֹא לוו בוֹפֹלון מו بهريس بدنده مهودره برباه حدبا و בַקְּנָר הָאָחְדַ כַפְּתָּר נְפֶּרַחֹ בְּקַנָּיִא חַד ظهُوٰدِره فَكُنَّه حَذِيدًا فَجُنْدًا

showbread before Me always.

one piece with it. knops, and its flowers, shall be of base, and its shaft; its cups, its candlestick be made, even its beaten work shall the candlestick of pure gold: of And thou shalt make a

thereof; candle-stick out of the other side three branches of the out of the one side thereof, and three branches of the candlestick fooing out of the sides thereof: And there shall be six branches

going out of the candlestick. a flower; so for the six branches in the other branch, a knop and cups made like almond-blossoms 33 a knop and a flower; and three almond-blossoms in one branch, three cups made like

וום, יוםך והימך, לשון מכך וכמוי הם: סוא אומר אשר יושך, שהיו עליו כמין שרך וכסוי, וכן במקום אחר הוא אומר ואָם קַשׁוֹח סַנְּשֶׁךְ (במדבר ד, ז), וזה שמרגם מְכִילְמֵים, סיס שונס כדברי סמומר מנקיום סן פניפין: אשר יסך בהן. משר יכופס בסן, ועל קשומיו . אלו סגיפין, שמקשין אומו ומחזיקיס אומו שלא ישבר. ומנקיומיו. לו סקניס שמנקין אומו שלא ימעפש, אבל אונקלום (ירמיס ו, יא). אבל לשון מנקיום איני יודע איך נופל על קניפין, ויש מחכמי ישראל אומריס (מנחום לו.), קשוחיו

שלפני השרים, וקורין להם פימל"ש, ומנין שלהם כמוב בפרשה כמה כפמורים בולטין ממנה וכמה חלק שבין כפמור בס אלא לניי: - כפחריה. כמין מפומיס סיו, עגולין מביב, בולמין מביבות סקנס סאמלעי, כדרך שעושין למנורות וקלרים, וקורין להם מדירנ"ם, ואלו עשויין מוהב, ובולמין ויולאין מכל קנה וקנה כמנין שנתן בהם הכתוב, ולא היו האמלעי עשוי כמין בוך, ללוק השמן למוכו ולמס הפסילה: - גביעיה. - הן כמין כוסוס שעושין מוכוכיס, אכוכיס רגלים יולאין הימנה ולמטה: וקדה. הקנה האמלעי שלה העולה באמלע הירך, וקוף כלפי מעלה, ועליו נר וסיא נעשית מאליס, לכך לא נכתב מעשה (תנתומא שם): ירכה. הוא הרגל של מעה העשוי כמין תיבה, ושלשה מאליה (תנחומא בהעלותך ג), לפי שהיה משה מחקשה בה (מנחום כע.), אמר לו הקב"ה, השלך את הככר לאור בסקשם סקירים, ולשון מקשס מכם קירים, במדי"ן בלע"ו כמו דָּם לְדָם נָקָשָׁן (דניפֿל ס, ו): מיעשה המנורה. ומפריד הקנים אילך ואילך: – מקשה. - מרגומו נָגִיד, לשון המשכה, שממשיך אם האיברים מן העשם לכאן ולכאן ידביקס כדרך סלורפיס שקורין שולדיר"ן, אלא כולס באס מחמיכס אחח, ומקיש בקורנס וחוחך בכלי סאומנום, (IE) מקשה חיעשה המגורה. עלל יעענס מוליום, ולל יעעס קניס ונכומיס ליצריס ליצריס, ולחר כך (0ε) לחם פנים. שיש לו פניס, כמו שפירשמי, ומנין סלמס וקדר מערכומיו, מפורשיס באמור אל סכסניס:

גובה ראשיהן שוה לגובהו של קנה האמלעי השביעי שממנו יולאים הששה קנים: ויולאין מסוך קנה האמצעי זה למעלה מזה, החחחון ארוך, ושל מעלה קצר הימנו, והעליון קצר הימנו, לפי שהיה (22) יוצאים מצדיה. לכאן ולכאן, באלכסון נמשכים ועולין עד כנגד גובסס של מנורס, שסוא קנס סאמלעי, יעשם לבדם וידביקם:

לכפסוכ: ופרחיה. לינרין עשוין גס כמין פרסין: ממנה יהיו. סכל מקשס יולה מחיך הסיכם סעשם, ולה

מְׁמֵּבֹיִנִים כּבּשְׁבֵינִים וּבּבֹבוֹינִים: מָבֹּגוֹבוּן הַאּבַהַא וֹמִוּמַנַּהַא: ÄLĖÄL

עַבה ובהובה אַבבהא בַלידין

thereof. knops thereof, and the flowers 34 made like almond-blossoms, the And in the candlestick four cups

הקנים היּצְאָים מִן־הַמְּנֶרָה: هُرْد بَاعْدُرُت مِقِرْدُت جُهُوْمُ لَمْ הקנים ממֶנֶה וְכַפְּמֶּר מַחַת־ א ממְנְה וְכַפְּמֹר מַחַת שְׁנֵי דִּמִנַה וְחַזּיר מְחוֹת מְנֵין إجوقت فَمِيمَ שَٰذِر مَعَلَاتُ بِمِينَا مِبَائِد مِمَانِم مِيدًا جِبِرًا

בּוֹפַבוּו מוּ מִוֹבַבּא: فترا كثرا يحتقد كهفع كثرا देश्य ह्यंह्म विस्त क्राप

candlestick. the six branches going out of the branches of one piece with it, for with it, and a knop under two under two branches of one piece of one piece with it, and a knop And a knop under two branches

מָּבִינַר: יהְיִי כִּלְּהְ מִקְשָׁׁה אַחַת זְהֶב כּיּלִה נִיִּדְא חַדְא דִּדְחַב כפּעריהם יקנקם

ظڜؤت بيهديدتار بجديدتار جود بتذار

pure gold. whole of it one beaten work of 36 shall be of one piece with it; the Their knops and their branches

مَح_مَثدُ فَدُنك: וְמֵמְלֵעְ אֶשׁ־נְּבִיטְּיִעֹ וְתֵאֵיר וְתַּדְלֵיק יָה בּיִּאַינִהא וִיהֹוֹן ֡֡֝֝ וֹמְמַׁנִים אַטַ־נַבְטָנִים אֲבֹּמֹצַ וֹטַמַּבָּנִג וֹטַ בּוָגַּנַנַא אַבָּמֹא

מֹלנֹינון לַכוֹבוּגְ אַפּּנִא:

light over against it. light the lamps thereof, to give 37 thereof, seven; and they shall And thou shalt make the lamps

ھُلارد: \$\$ וּמַלְקְׁמֵיהִ וּמַּחְהֹּמֵיהִ זְהָב וְּצִירְתִּאָּ מהרי

יַמקקיָתקאַ

pure gold. snuffdishes thereof, shall be of And the tongs thereof, and the

- בולמין מכל קנס וקנס: כפתור ופרח. סיס לכל קנס וקנס: (33) משקדים. כמרגומו, מלויירים היו, כדרך שעושין לכלי כמף ווהצ שקורין ניאל"ר: ושלשה גבעים.
- סכרע (יומל גב:), מין ידוע מס גביעיס משוקדיס, מו משוקדיס כפסוריס ופרמיס: למעלה מן יליחם הקנים היולאין מלדיה: משקדים כפחוריה ופרחיה. זה אחד מחמשה מקראום שאין להם (44) ובמגרה ארבעה גבעים. צגופס של מנורס סיו ארבעס גניעיס, אחד צולע בס למעס מן סקניס, וסג'
- אורם אל לד פני הקנה האמלעי שהוא גוף המנורה: שבראשי הקנים היוצאים מצדיה, מוסבים כלפי האמצעי, כדי שיהיו הנרוח כשחדליקם מאירים על עבר פניה, מוסב (פ) אח גרוחיה. כמין נייכין שממנין במוכן סשמן וספמילומ: והאיר על עבר פניה. עשס פי ששמ סנרומ בפרשח בסעלומך, עד ירכס עד פרחס. ואס חדקדק במשנה זו סכחובה למעלה, חמלאם כמנינס איש איש במקומו: בקנה האחד כפחור ופרח, וג' למנורה, שנאמר משוקדים כפחוריה ופרחיה, ומיעוט פרחים שנים, ואחד האמור למטה אלל הירך, והאחד בג' מפחים העליונים עם ג' הגביעים, וחשעה פרחים היו לה, ו' לששח הקנים, שנאמר שהקנים יולאים מהם, ושנים עוד ואמרו במנורה, שואמר משוקדים כפסוריה, ומיעוט כפסורים שנים, האחד לכל אחד ואחד, וארבעה בגופה של מנורה הרי כ"ב, ואחד עשר כפחורים, ו' צששת הקנים, וג' בגופה של מנורה ומפחיים חלק, נשחיירו שם ג' מפחים, שבהם ג' גביעים וכפחור ופרח, נמלאו גביעים כ"ב, י"ח לששה קנים ג' קנים יוצאים ממנו, וטפח חלק, וטפח כפחור ושני קנים יוצאים ממנו ונמשכים ועולין כנגד גודהה של מנורה, כפסור ושני קנים יולאים ממנו אילך ואילך נמשכים ועולים כנגד גובהה של מנורה, עפח חלק, ועפח כפסור ושני פרחים לגד מן סג' כפחרים שהקנים נמשכין מחירן, שנאמר וכפחור חחח שני הקנים וגו', ומפחיים חלק, ומפח ושני פרחים האמורים במנורה עלמה, שנאמר משוקדים כפחריה ופרחיה, למדנו שהיו בקנה שני כפחורים ושני יְבֵכֶּסְ עַּדְ פְּרְְמָסְ (בֹּמַדְבֹּר חֹ, ד), וטפּחייס חלק, וטפּח שבו גביע מהחרבעה גביעיס, וכפּחור ופּרח משני כפּחוריס המשכן (מנסום כס:), גובהה של מנורה י"ס עפסים, הרגלים והפרס ג' עפסים, סוח הפרס הלמור בירך, שנחמר עַד (35) וכפחור חחח שני הקנים. ממוך הכפמור היו הקנים נמשכים משני לדיה מילך ומילך. כך שנינו במלמכת
- בזיכין קטניס, שחומה בהן את האפר שבנר בבקר בבקר, כשהוא מטיב את הנרוח מאפר הפסילות שדלקו הלילה וכבו, שלוקמים בסם קרויים מלקמים. וָלְבְּיְמָבֶם שמרגם פֿונקלום, לשון לבת, מוליי"ש בלע"ז – ומחתוחיח. – סם כמין (88) ומלקחיה. סס סלבמים סעשריין ליקח בסס ספתילס מתוך סשמן, לישבן ולמושכן בפי סנרות, ועל שם

אָנו פַֿלְ_הַכּּלְים הָאֶלֶה: בּבֶּר זְהָב שָהְוֹר יַעֲשֶׁה אַהָה בּבְּרָא דְּדַהְבָּא דְּבִיָּא יַעֲבִיר

צַתְּה מְרְצֶּה בְּהֶרֹּ: (ס) °* וּרְאָה נְשְׁשֶׁה בְּהַבְּנִיהְם אֲשֶׁר ַ נִחְזִי נְשְׁבִי בִּרְמִוּחְהֹוֹן דְּאַהְּ

מְצְּשָׁ בַשְּׁבָּעַ בַשְּׁבָּעַ בַשְּׁבָּעַ נאַגוּמון וֹעִלַמּע מִּנִּי כֹּנִבוֹם יואא יִריעָת שֵּׁשׁ מִשְּׁיִר וּהָבֶּלֶת

אַנוֹנו לְכַּלְ_נַוֹּנְנוּמְנוּי בְּצַּמְּׁה הַיְּרִיעָה הָצֶּהְתָּ מִבְּה ¿ וֹמֹמְבוּים בְּאַמְּה וְרְחַבְ אַרְבָּע

יְרִיעֹת חְבְרֹת אַשֶּׁר אֶלְ־ מְלְפְּפָּן חַדְאִּעִם חַדָּא: ^६ श्रृष्णुत श्रृदे-श्रृपंतृत הַמֵּשׁ הַיְרִישָׁה מִהְיֶּיןְ חְּבְּרֹה

הַוְרִיעָּה הַקּיצּוֹנְה בַּמַּחְבֶּרֶה חַעֲבִיד בְּסִפְּחָא דִּיֹרִיעַהָא בּּולְבָּרֶת וְבֵּן תַּמְּמִּעְ בִּמִּפָּת מִפִּמְרָא בֵּנִת לְוִפּּוּ וְבֵּן שְׁפָּת הַיְּרִיעְהֹ הַאֶּהְה מִקְצֵה עַל סִפְּהָא דִּירִיעַהְא חַדְא וֹמֹמְוּעֹ כְלְגִּאָע שַׁכְּבֶע מַּבְ וֹעַמִּבִּיג הֹנוּבִּגוֹ בַּעַבְלָא

יִמַה יָת כָּל מָנַיָּא הָאָבֶּין:

משבון במורא:

בְּטִבונן: כָּרוּבִין עוֹבָר אִימָן תַעַבֵּיר וֹאַבְוּנוֹא וֹגַבַת וַבוְנָב, הובַנו לביץ שָּוּיר וְתַּבְּלָא נאָט_טַמּאָבלוּ שַּׁהֹאָט הֹאָה ונִט מַאָּבּוֹאַ שַּהָבוּג הַאָּר

: אַבוֹאַ: עלא ממטלא עלא לכלק がはい ממבון וֹטַמִּנִי אַמִּין יפּוּטִוֹא אַרָרוּ הַיְרִיעָה הָאַהַה שְׁמֹנָה אַרְכָּא דִּירִיעָה חַדָּא

يتقيم نديما نيننا مزخفا

עליא מו שונא נשמות לבומן

בַּסְמַרָאַ בֵּית לוֹפֵּי מָנְיָנָאַ:

be made, with all these vessels. Of a talent of pure gold shall it

being shown thee in the mount. after their pattern, which is And see that thou make them

cherubim the work of the skilful purple, and scarlet, with fine twined linen, and blue, and tabernacle with ten curtains: of Moreover thou shalt make the

workman shalt thou make them.

cubits; all the curtains shall have the breadth of each curtain four 2 be eight and twenty cubits, and The length of each curtain shall

one measure.

 $I\Lambda XX$

coupled one to another. other five curtains shall be 3 together one to another; and the Five curtains shall be coupled

that is outmost in the second set. make in the edge of the curtain first set; and likewise shalt thou curtain that is outmost in the one upon the edge of the one And thou shalt make loops of

(95) ככר זהב טהור. עלא יסיס משקלס עס כל כליס אלא ככר, לא פחות ולא יותר, וסככר על חול ששים מנס, ולשון מחחה פויישד"א בלע"ו כמו לַמָּפּוֹח אָשׁ מִנְּקוּד (ישעיה ל, יד):

וסקלע ארבעה זהובים: ושל קדש סיס כפול, ק"ך מנס, וסמנס סוא לימרא ששוקלין בס כמף למשקל קולוני"א, וסס ק' זסוביס, כ"ס פלעיס,

בין מושה לנמשה): פסרונו אסה מראה לאסרים, עכשיו שנקוד חטף קמן, פסרונו דאס מסחזי, שאסרים מראים לך (שהנקוד מפריד לו סקנ"ס מנורס של אש: אשר אחה מראה. כמרגומו דְּפַּמְּ מִמְּםְוֵי בְּּמִירָם, מִילו סיס נקוד מראס נפמ"מ, סיס (04) וראה ועשה. כמס כמן בסר מבנית שמני מרמס מומך. מגיד שנמקשס משס במעשס סמנורס, עד שסרמס

פיימים"ח כרמלים, פרלוף אמד מכאן ופרלוף אמד מכאן, ארי מלד וה ונשר מלד וה, כמו שאורגין מגוכות של משי שקורין בלש"ו ברובים מעשה השב. כרונים היו מלויירין נהם נאריגמן, ולא נרקימה שהוא מעשה מחע, אלא נאריגה נשני וג' של למר, וכל חוט וחוט כפול ו', סרי ד' מינין כשקן שזורין יחד כ"ד כפלים לחוט (ברייםה דמלהכה המשכן): לכסומן: שש משור וחכלה וארגמן וחולעה שני. הרי ארבע מינין יחד בכל חוט וחומ, אחד של פשמיס, (I) ואח המשכן העשה עשר יריעות. לסיום לו לגג, ולמסילום מפוץ לקרשים, שסיריעום מלויום מלפוריסן

(aara ca, c): לדבר בדבר שסוא לשון נקבה, ובדבר שהוא לשון וכר אומר איש אל אחיו כמו שנאמר בכרובים, ופְנֵיקֶם אִיש אֶל אָמִיוּ (٤) חדרין חוברוח. מופרן נממט זו גלד זו, ממש לנד וממש לנד: אשה אל אחוחה. כך דרך סמקרם

श्रृंधुत श्रुंदे[−]श्वतंतृतः <u>הַשְּׁנְיהׁ מַקְבִּילֹתְ הַלְּלְאֶה הַדְּאִּ</u>: ĒĢĻĒĻU ヹ゚゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚゙゙゙ヹ゚ヹ تريتي けべれて ، جزارير עַבְעָהַ בַּוֹבְיִאָּם בּיִבְינִאָּלִאַ ŢĊŸ!□ עַעָּשָׁרוֹ חַמִּשִּׁין

מכולו הווביא שבא לשביל ביריעקקא דבית לופי הנונא ĖĠĠĹX الشفيا מנובול になけって

one to another. set; the loops shall be opposite the curtain that is in the second To agbe and in the edge of the one curtain, and fifty loops Fifty loops shalt thou make in

تَقِيْمُ \$ يُلِّد: אָל־אַַחוֹקַהְ בַּקּרְסְים וְהַיָּה חָרָא עִם חַרָא בְּפּוּרְפִּיָּא במשבי אחד. " וְחִבַּרְהָּ אֶת־הַיְרִיעֹת אִשֶּׁה דִּדְהַב וּהָלְפֵּיף יָה יְרִיעָהָא

whole. that the tabernacle may be one one to another with the clasps, of gold, and couple the curtains And thou shalt make fifty clasps

יַריעֿת הַעַּשָׁה אַמָם: עַשָּׁהַי־עָשָּׁרֵה וֹמֹמָּיִלְ וֹבׁימָּט מֹזְיִם לְאָּבָרְ וֹנַהֹבָּיִר

מהבי וביקו הצביד וההוו: לְפַּׁבְסָא מַלְ מִּמְּכָּוֹא עַבָּא ندرڅا

eleven curtains shall have one of each curtain four cubits; the 8 be thirty cubits, and the breadth The length of each curtain shall thou make them.

tabernacle; eleven curtains shalt

And thou shalt make curtains of

7 goats' hair for a tent over the

measure.

אַּעָע לְתַּמִּשׁׁי מִּמִּבַע וֹבוּמָע: בְּאַמְּׁר הַיְּרִיעָּר הָאָהָת מִדְּר ⁸ שִׁלִשִׁים ְבָּאַמְּה וְרִחַבֹ אַרְבַּע

מְאָבוֹלָא בַּבָּא לְנַבָּא מָּאָבִי שׁבְשׁוֹ אַפּוּוֹ וּפּוּשׁוֹא אַנִבּה ドバー・流口が

- באומס יריעס שסיא קילונס, לשון קלס, כלומר לפוף המוברת: סמצור. קצולם ממשם סיריעום קרויס מוצרם: וכן חעשה בשפח היריעה הקיצונה במחברת השניה. (+) לולאות. לני"לש בלע"ווכן מרגס מונקלום שַנוּבִין, לשון עניבס: מקצה בחוברת. במומסיריעס שבמוף
- (6) קרסי זהב. פירמיל"ם בלע"ו ומכנימין ראשן אחד בלולאות שבחוברת וו, וראשן אחד בלולאות שבחוברת וו, ונסס את הפרוכם מחח הקרסים, ואם כדברי הברייסא הואח, נמלאח פרוכם מעוכה מן הקרסים ולמערב אמה: הוורק למ:), אין היריעום מכקום את עמודי המורח, וע' אמום חלויום אחורי המשכן, והכחוב בפרשה זו מקייענו, אחורי המשכן שבמערב, ושחי אמום החחחונום מגולום. זו מלאחי בברייחא דמסכח מדוח, אבל במסכח שבח (פרק במוכח אלא די (ברש"י ישן חמשה) עמודים, שהמסך פרוש וחלוי בווין שבהן כמין וילון, נשחיירו ח' אמום החלויין על המשכן לארכו, ואמה כנגד עובי ראשי הקרשים שבמערב, ואמה לכסום עובי העמודים שבמורח, שלא היו קרשים . אמרת המחמרנית מגולות. רחבן של יריעות ארבעים אמה כשהן מחוברות, עשרים אמה לחוברת, שלשים מהן לגג חלל הקרשים שעוביים אמה, נשמיירו מ"ו אמה, מ' ללפון ומ' לדרום מכסום קומם הקרשים שגבהן עשר, נמלאו שמי היריעות ארכן לרחבו של משכן, עשר אמות אמלעיות לגג חלל רוחב המשכן, ואמה מכאן ואמה מכאן לעובי ראשי אמום, שנאמר ולירכסי המשכן ימה וגוי, ושני קרשים למקלעום הרי עשר, וצמקומם אפרשם למקראום הללו. נוסן מימנה, וכן ללפון, וכל קרש אמה וחלי האמה, הרי שלשים מן המזרח למערב. רוחב המשכן מן הלפון לדרום עשר יחד נמלא רחבן כי, וכן החוברת השנית. והמשכן ארכו שלשים מן המזרח למערב, שנאמר עשרים קרשים לפאח נגבה של זו, וזסו לשון מקבילומ, זו כנגד זו, מכגומו של כנגד, לקבל. סיכיעות חֿככן כ"ח ורחבן חֿכבע, וכשחבר חמש יריעות וכמדמן ביריעס זו כן יסא במברמס, כשמפרוש מוברת אלל מוברת יסיו סלולאות של יריעס זו מכוונות כנגד לולאות (a) מקבילות הלילאות אשה אל אחותה. שמור שמעשס סלולמות במהס מתם, מכוונות סבדלתן זו מזו,
- (ע) יריעות עזים. מעולס צל עזיס: לאהל על המשכן. לפרוצ מומן על סיריעות המחמונות: ומטבכן בטן:
- סיא סאמס סממובס בנקב סאדן, שסאדנים גבסן אמס: מכאן, לכקוח אחח מסשחי אמוח שנשארו מגולוח מן הקרשים, והאמה החחחונה של קרש שאין היריעה מכסה אוחו, (8) שלשים באמה. שכשנימן אֿרכן לרומצ המשכן כמו שנמן אם הראשונים, נמלאו אלו עודפות אמה מכאן ואמה

אָקַבְּמִוּלְ פָּנָרְ עַּאָבִילִ: וְכְפַּלְטִּ אָטַרַהַיְרִיעְהָה הַשִּׁשְּׁיֵה לְחוֹד וְמִיעִוּף יָה יְרִיצְּהָא

בַּוַבֶּבֶנית בַּמָּלִית: לְלְאָׁט הַּלְ מִּפַּט עַיִּרִישָּׁר הַּנִיבִּין עַלְ סִפְּמָא דִּירִישָּׁתְאָ ترم يخزب جِبَجِيدَمَ رَبَيْضُوْنِه جَمَعِدِه جِرَه ذَاهِ، اِبَعِضَا ou עַל שְּפָּה הַיְּרִיעָהְ הַאָּהָה עַל סִפְּהָא דִּירִיעַהָא חַדָּא

נְבְיָהָ אָבֶוֹר: בּגְלְאֵט וֹטִבּׁוֹטׁ אָטַ עֹאָעָלְ בּהְּתִּבּּיֹא " וֹבֵבאטׁ וֹמֹמִּיִם לַבְׁכֹּי נְחַמֵּט חַמִּמִּים וְתַּגַּבִיר

מַל אַדורַי הַמִּשְׁבֶּן: חַצִּי הַיְרִישְׁהֹ הְעֹּהֶפֶּת הִסְרַה וְסֶׁרָחׁ הְעֹבֶּף בִּירִישָׁת הָאָהֶל וֹסֶרְחָא

מגָּה וּמִנֻּה לְכַפֹּתְוֹ: יַהְיֶה סְרוּתַ עַל־צָּבֵי תַמִּשְׁבָּן E בְּעַבְּוּ בְּאָבוּ יְרִיעָּת הָאָהֶל إتهوث ديئت إتهوب ديئر

שַׁטְׁהָהֶנִם מִלְמֶּהֹלְנִי: (פּ) אַיקֹם מְאָבְמָים וּמִכְּמָה עֹרָת וְשְּׁמִיהַ מִכְּסָּה לְאֲחֵל עֹרָת

מַמְבַּנְא: ځځ≒،۲ אָלייהיהא ΧË, ښ.u נְיהַבּּרְהְּ אֶּעַ־הַבְּּמָה הַנְיְרִיִּמְעַ יִּהְלָּלְפָּיִרְּ יָה הָהִיִּה יְרִישָּׁוֹ

בנית לופי הנינא: 口はない # CITY

מַמַבּלֹא וֹיהוֹ חַר: انناخقاله אָת הַפְּרְסִים חַמְשִׁין וָתַעֵּיל יָת פּוּרְפּיָא erre'l يتأث

מַמִּבֹּלָא: בוטבא שפבע גל צחובי <u>ē</u>ļku

ڔۧڂۉۥڹڟۥڬۥ סמבי משכנא מקא ומקא ĖXĽĿ נאַמּטא מכּא נאַמּטא מכּא

מַלְמֶּילָא: בְּמַמְבֵּג סַמִּינָלָא וְעַמְבָּיִר חופָאָר לְמַשָּׁכָּנָא

> the forefront of the tent. double over the sixth curtain in curtains by themselves, and shalt 9 curtains by themselves, and six And thou shalt couple five

the second set. the curtain which is outmost in nd fifty loops upon the edge of that is outmost in the first set, on the edge of the one curtain And thou shalt make fifty loops

together, that it may be one. the loops, and couple the tent п of brass, and put the clasps into And thou shalt make fifty clasps

the back of the tabernacle. remaineth over shall hang over the tent, the half curtain that 12 that remaineth of the curtains of And as for the overhanging part

on that side, to cover it. the tabernacle on this side and To sabis ant ravo gnad land, tanst the length of the curtains of the of that which remaineth over in and the cubit on the other side, And the cubit on the one side,

spove. red and a covering of sealskins 14 for the tent of rams' skins dyed And thou shalt make a covering

- רחבה היה חלוי, וכפול על המסך שבמורח כנגד הפחח, דומה לכלה לנועה המכוסה בלעיף על פניה: (9) וכפלח את היריעה הששית. סעודפת באלו סעליונות יומר מן סמחמונות: אל מול פני האהל. מלי
- לימין ולשמחל: מגולות בקרשים: אחורי המשבן. סול לד מערבי, לפי שספתת במורת שקן פניו, ולפון ודרוס קרויין לדדין, נשארו שמי אמום רוחב חליה, עודף על רוחב התחמונות: - הסרח על אחורי המשכן. לכקות ב' אמום שהיו היו עודפות על המחמונות חלי היריעה למערב, שהחלי של יריעה אחח עשרה הימירה, היה וכפל אל מול פני האהל, כמו שנאמר בהן לאהל על המשכן, וכל אהל האמור בהן אינו אלא לשון גג, שמאהילות ומסכרות על התחתונות, והן (SI) וסרח העודף ביריעות האהל. על יריעות המשכן. יריעות האהל פן העליונות של עוים, שקרוים אהל,
- דרך ארן, שיהא אדם חס על היפה: יריעות המשכן שמי אמות: יהיה סרוח על צדי המשכן. ללפון ולדרוס, כמו שפירשתי למעלה. למדה מורה (13) והאמה מזה והאמה מזה. ללפון ולדכוס: בעדף באורך יריעות האהל. שקן עודפות על מורך
- (14) מכסה לאהל. לאימו גג של יריעות עויס, עשה עוד מכקה אחד של עורות אילים מאדמים, ועוד למעלה

האו המוב המבונם: دد، ﴿ أَمْشِينَ كُبِ يَاظَلُشُ لِمَ كَرَفِيهُ فَأَ الْمَمْتِيدُ بُنِ يَوْنِهُ خُرَفِهُ فَتُهُ

可以证证 直接口下: וְאַמְּּהֹ וַהֲצֶּיִ הֶאַמְּה רֻׁחַב וְאַמְּּהָא וּפַּלְוּוּת מַשְׁר אַפּוֹנִי אָבוֹב ווֹפַבוֹה הַתַּב אַפּוּן אַנוֹבָּא בַוּבָּא

تَمْمُ لِ كُرُحٍ كَالَهُمْ لَافِهُ قُلْ: מְשֶׁלְבֶת אִשֶּׁר אֶל־אֲחְתָה בֵּן מִשׁילְבִין חַר לְבֶבִּיל חַר בַּן

ترڅژل: עַשְׁרֵים לֶבֶשׁ לְפְּאָת נָגְבָּה עָשְׂרִין דַפִּין לְרוּחַ עִיבָר

نِيلَادِ: مَا لَا يَا يُعَالِمُ لِي الْمُعَالِمِ لِي الْمُعَالِمِ الْمُعَالِمِ الْمُعَالِمِ الْمُعَالِمِ الْمُعَالِمِ ا خِشُقَد نُبِئِد نِشُتَدُ كُلُدُتِهِ אַרְנִים מַחַת־הַמֶּרֶשׁ הָאָחָדֹ o פֿיַרט עַּשְׂרֵים הַקְּרֶשׁ שְׁנֵּי إلاّ إِذِهُ مِن اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ

בּאַמּו מִסּון לַוֹמִון:

פּוּטִוֹא צַבַפּא עַב: ※食品※

שׁהְבֵּיִר לְכִלְ דַּפִּי מִחְּכֹּוֹאִ: بتأنم كَهِرتُكُ بَهُبُهُ مِيدًا צِندِنا كُنِوهُ مِهِ

テアドロメ: لْمُشْرِنُ אُن بِكَوْلُشُرَة كَوْشُخُلًا لَنَمْتُرِد ثَن يَقَنْع كُوشُخْتُع

לתבין צירוהי: תר להבין בירוהי והבין שבון סְמְכוּן הַחות דַּפּּא שַּׁהַבוּע מַשְׁנִע הַמָּבוּע בּפּגוּ נאַבבּמון סמכון צַכַּסַנַ

> acacia-wood, standing up. for the tabernacle of And thou shalt make the boards

the breadth of each board. a board, and a cubit and a half Ten cubits shall be the length of

boards of the tabernacle. thus shalt thou make for all the 17 board, joined one to another; Two tenons shall there be in each

for the south side southward: for the tabernacle, twenty boards And thou shalt make the boards

sockets under another board for

board for its two tenons, and two

sockets of silver under the twenty

boards: two sockets under one

And thou shalt make forty

its two tenons;

ולדברי רבי יסודס, מכקס אחד סיס חליו של עורות אילים מאדמים וחליו של עורות חחשים: ממנו מכסה עורות תחשים, ואותן מכסאות לא היו מכסין אלא את הגג, ארכן ל' ורחצן י', אלו דצרי רצי נחמיה.

- שוכבים, לסיום רוחב סקרשים לגובס סכמלים קרש על קרש: אישמובי"ש בלע"ו שיסא אורך הקרשים וקוף למעלה בקירות המשכן, ולא מעשה הכחלים בקרשים הצבלי בפיומ שלו, עַם מַעַע מְוֹיְבְיִיס קורות בתינו הֿרויס, שנודרוו להיות מוכניס בידס מקודס לכן: עצי שמים ואמר להם שעמיד הקצ"ה לצוום אותן לעשות משכן במדבר מעלי שמים, ראו שיהיו מזומנים בידכם, הוא שיפד העומדין ומיוחדין לכך. יעקב אבינו נעע ארוים במלרים, וכשמת, לוה לבניו להעלוחם עמהם כשילאו ממלרים, (EI) ועשיה אה הקרשים. סיס לו לומר ועזים קרזיס, כמו זולמר בכל דבר ודבר, מסו סקרזיס, מלומן
- ארכו של משכן לכ' קרשים שיסיו בלפון ובדרום מן סמורה למערב, ל' אמם: (16) עשר אמות אורך הקרש. למדנו, גלסו של משכן עשר אמות: ואמה וחצי האמה רוחב. למדנו,
- של ידום לירין, לפי שדומום ללירי הדלם הנכנקים בחורי המפחן: שוים זו כמדם זו, כדי שלא יסיו שמי ידות זו משוכה ללד פנים וזו משוכה ללד מוץ בעובי הקרש שהוא אמה, ומרגום במוך מלל סאדן, כשליבס סוכנסת בנקב עמודי סמולס: אשה אל אחחה. מכוונות זו כנגד זו, שיסיו מריליסס שימחברו הקרשים זה אלל זה: משולבוח. עשויוח כמין שליבוח מולס, מובדלוח זו מזו, ומשופין ראשיהם ליכום קרש לקרש כעוצי שפח שני סאדנים שיפסיקו ציניסס, רוסו שנאמר ן יָסיי פּוֹמָמִיס מִלְּעַשָּׁס, שיחרוץ אֿח נֿדי סידוח כדי מרולות משלשה לדיהן, רוחב החריץ כעובי שפח האדן, שיכסה הקרש את כל ראש האדן, שאם לא כן נמלא ריוח בין באדנים שהיו חלולים, והאדנים גבהן אמה, ויושבים רלופים מ' זה אלל זה, וידוח הקרש הנכנסוח בחלל האדנים כל שפם אדן היה כוחב רביעים אמה. ודוק היעב ואו סרה חלונם הרמב"ן וחמיהחו מסולקם) ואוחן הידום מכנים (שבת דף ל"מ:) שסחרין באמלע רמב חלי אמס, וסיס מורן רביעים אמס מכל לד, וכל יד סיס רוחב רביעים אמס, ורן מכאן ומכאן, ואז נשאר כוחד אמה, נמלא חלי רוחד הקרש שבאמלע הוא חלי אמה. וכן פירש רש"י בהדיא בפי הזורק ורביע רמבו מכאן, וסן סן סידום, וסמריץ חלי רומב סקרש באמלע, (רלונו לומר, קרש נקרא מס שנשאר לאחר שחרץ (פן) שחי ידוח לקרש האחד. סיס מורן את סקרש מלמעס באמלעו בגובס אמס, ומנית רביע רמבו מכאן
- (18) לפאח נגבה חימנה. אין פאס זו לשון מקלוע, אלא כל סרום קרויס פאס, כמרגומו לֶרוּם עַיבַר דְּרוֹמֶא:

خَفَهَٰۤكَ مُؤْلِا مُشِكُرُهُ كَالُمُ ः र्देहेंद्त प्रकृति प्रकृति प्रकृति दिवेद विकेटी धरीति दिवा

אַפּוּנֹא מֹמִבוּוֹ בַּפּוּוֹ:

twenty boards. tabernacle, on the north side, and for the second side of the

□袋□L: ישְׁנֵי אַבְּנִים מַּחַת חַפֶּרֶשׁ ½ ½דְנִים מַּחַת הַפֶּרֶשׁ הֱצֶּחְד لمَلْخُمْنَ مَلَانَتُو خُوْلًا مُثَرًّا

וּהְבֵין סְמְכִין הָחוֹת דַּפְּא שַׁבוּגוֹ סְמָּכִיוֹ שַּׁחִוּת צַּפָּא חַב ואַנבּמון סְמִכֵּיהוֹן דִּכְסַף

board. and two sockets under another 21 two sockets under one board, And their forty sockets of silver:

تَعْمِل كَالَّهُ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ اللهِ الله ב לְלֵוֹבְכְּעֵי, עַמְּאַכֵּלְ יָמֶּע שַּׁהְשֶׁע וֹלְסִוֹפָּו, מַאָּבָּוֹא מַגְּרְבָּא

עַעַבְיר שְׁהָא דַפָּין:

make six boards. tabernacle westward thou shalt And for the hinder part of the

كِثِوَا خِيرًا: مِشِوْتِهِ خِورِفِيرًا: در انتایا <u>ځ</u>الم.۵

שַּׁהְמֵּט יִּטְבֵין בַּפִּין שַּׁהְבִיד לְזָוֹנִים

And they shall be double in the hinder part. 23 for the corners of the tabernacle And two boards shalt thou make

ن ياريان: خَشْدَبْتِ خِشْدٌ، لَاهْكَمْمُل خُنَدُرُيلِ خُنَدُتِيا הַשְּבֶּעָה הַאָּהָה בֵּן יִהְיָה בְּּעִיּקְהַא הַדְּיִא בּן ÷ יִהְיָּנִי תַּמִּיםׁ עַלְ־רֹאִשְׁוֹ אֶלִ- יְהוֹן עַכְּוָנִין עַלְ בֵישִׁיהוֹן إرْبَرِهُ بَنُهُمْكُ مَجَٰثُوهِتُ إِنْبَيْدُ إِنْبَادُ عِجِزِدٍا مَجْرِدٍ إِحِبَةٍ *

they shall be for the two corners. thus shall it be for them both; top thereof unto the first ring; they shall be complete unto the beneath, and in like manner

卓袋県下: וּמִּלוֹ אַבוֹנִם טַבוּע בַפַּברמ אָבוֹנִם עַבוּע בַיּפָּרָש בָאָבוֹר وم جُمُل مَشِل مُشِل كُلُال مُثَلًا مُثَلًا مُثَلًا مُثَلًا اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِنْ اللَّهِ مِن زيرن שְׁמִנְה אַבְּמָה וֹאַבְנִימֵם יִיהוֹן הָמָנָיָא בַּפּׁין וְסְמְבֵיהוֹן

ىئتىا ڧۈخىا ئىلىن تەۋى שבין סְמְכִין מַחוֹת דַּפָּא חַד בּבְסַב שָׁמַנו תַּשָּׁב סָמִכִין

sockets under another board. under one board, and two sixteen sockets: two sockets 25 and their sockets of silver, Thus there shall be eight boards,

שה קרשים. הנימ' למות רותנ: (SS) ולירכתי. לשון מוף, כמרגומון לִמְנְפֵּי. ולפּי שהפחח במורח קרוי מורח פנים והמערב אחורים, ווהו מוף,

ard: לעשר, והאמה מוה והאמה מוה, באוח כנגד אמום עובי קרשי המשכן הלפון והדרום, כדי שיהא המקלוע מבחוץ בסדר אחד הן, אלא שאלו השמים אינן במלל המשכן, אלא חלי אמה מזו וחלי אמה מזו נראות בחלל להשלים רחבו (33) ושני קרשים חעשה למקצעה. אמד למקלוע לפונים מערבים ואמד למערבים דרומים, כל שמנס קרשים

לשניהם. לשני הקרשים שבמקלוע, לקרש שבמוף לפון ולקרש המערבי, וכן לשני המקלועות: ודו"ק) סדרומי וסלפוני, וראש קרש סמקלוע שבסדר מערב נכנס למוכו, נמלאו שני סכמליס ממוצריס: 👚 כן ידיה שסדרומי וסלפוני וראש קרש כו' נכנס למוכו, ומס שכמב סיס מבעם בעובי קרש, רולס לומר בעובי קרש סמערבי. מטולטלוס. ובקרש שבמקלוע סיס טבעת בעובי סקרש (נראס כי מלות סדרומי וסלפוני אלמטס קאי, ורולס לומר כמו עובי מבעם, ומכניקו במבעם ההם, נמלה מההים לקרש שהללו. הבל הוחן מבעוח לה ידעהי הם קבועות הן הם על ראשו. על קרע: אל הטבעה האחח. כל קרע וקרע סיס מרון מלמעלס ברסבו עני מריצין בעני לדיו כנגד מריץ של לד קרש סלפוני וסדרומי, כדי שלא יפרידו סאדניס ביניסס: ויחדו יחיו חמים. כמו מאומיס: לכסום אם שפת האדן, וכן הקרש שאנלו, ונמנאו מואמים וה לוה, וקרש המקצוע שבסדר המערב, חרוץ לרחבו בעביר לסרמיקן זו מזו, זסו שפרשמי, שיסיו לירי סידות מרולים מלדיסן, שיסא רוחב סקרש בולע ללדיו חוץ לידי סקרש, (24) ויהיו הואמים מלמטה. כל הקרשים מוחמים וה לוה מלממה, שלה יפפיק עוצי שפח שני החדנים ביניהם

קרשים בסדר מערבי. כך שנוים במשנה מעשה סדר הקרשים במלאכת המשכן. היה עושה את האדנים חלולים, (25) והיו שמנה קרשים. קו האמוכות למעלה מעשה ששה קרשים ושני קרשים מעשה למקולעות, נמלאו שמנה

卓袋県下: וֹמֹמְוּטִׁ בַּבוּטִם מַּבֵּג, מֻמֹּנִם וֹטַמַּבִּיג מַבָּבוּ גַּאָמָ, מָמִּוּן

of the one side of the tabernacle, acacia-wood: five for the boards And thou shalt make bars of

حَرَبُ حُرَبُ لَا يُرْفِد: چَרִיהִם לְקַרְשֵׁי צֵּלַע תַּמִּשְּׁבְּן رم پرڑע-המשְבֶּן הַשֶּׁנֵית וַחֲמִשָּׁה מַשְּׁבָּנְא , ſŢĠŖŢ

לְסִוּפְׁעוּוֹ מַמְּבִׁאִ: מְבָרון לְדַפֵּו סִמַר מַמִּכָּנָא خظلية، لتشفه هُخليا خِلَق، صُمَا

hinder part westward; the side of the tabernacle, for the and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of

84_441: הקרשים מבורה מורהקצה ين ركا

מֹמְבַּר מִן סְיָפֵּי לְסָיְפֵּי: וְעָבְרָא מִצִּיעְאָר בָּגוֹ אַפַּיָּא

through from end to end. of the boards, which shall pass and the middle bar in the midst

הקריהם זָהֶב: בּטוֹם לַבּוֹנוֹם וֹאַפּוֹל אָּעַ_ פּג וְּאֶת־שַבְּעְּתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה זָהְב إهْم مَوْدُ فَانَ مِعْقُدُ الْمُحَالِقُونَ الْمُحَالِقِينَ الْمُحَالِقِينَ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَال

אַמָּר הַרְאֵיהָ בְּהָר: (ס)

ः र्वाययप्रे श्रेष-चब्रेक्ट्री ट्वंक्रंड्विस

מְבְרַיָּא דַּהְבְּאַ: אַטַבא לַמְּבְנוֹא וָטַבָּוּ יִנִי וֹנִים הֹוֹלִטְׁבְיוָן שַהְּבָּיִגְ בַּבַּבָּאָ ווֹט בַּפֿוֹא טַטַפֿו בַּטַבֿא

アダロアドロス

מַשִּׁכַנֹא

shown thee in the mount. fashion thereof which hath been 30 tabernacle according to the And thou shalt rear up the

overlay the bars with gold.

for the bars; and thou shalt

29 boards with gold, and make

And thou shalt overlay the

their rings of gold for holders

המקרמום: שלא יהיו נפרדין זה מזה, שנאמר ויהיו מואמים מלמטה וגוי, כך היא המשנה, והפירוש שלה הלעתי למעלה בסדר שְׁנֵי שֲׁבְנִיס (שמוח לו, ל), וחורן אח סקרש מלמעלה אלבע מכאן ואלבע מכאן, ונוחנן לחוך מבעם אחח של והב, כדי סיכניםח בנקב עמודי סמולס, וסוח לשון משולבוח, עשויוח כמין שליבס, ומכנימן לחוך שני חדניס, שנחמר שְׁנֵי מַּדְנִיס נראס שסגרפא כמין שני חווקין) כמין שני שליבוח פולס המובדלוח זו מזו, ומשופוח להכנם בחלל האדן כשליבה וחורך אם סקרש מלמטה רביע מכאן ורביע מכאן, והחריך חליו באמלע, ועשה לו שחי ידום כמין שני חמוקין (ולי

בַמוּרֶא:

CLCCL!

כך סיא מפורשת במלאכת סמשכן (שבת לת:): ועד סמערב, וס' בריחים שבמערב אורך סעליונים וסמחחונים ו' אמוח, וסחיכון ארכו י"ב, כנגד רוחב ח' קרשים, וסמממונים שבלפון ושבדכוס, אורך כל אממ מ"ו אמס, וסמיכון אככו ל' אמס, ווסו מן סקלס אל סקלס, מן סמוכמ בעובים, והוא נכנס בהם דרך הנקבים שהם מכווניץ זה מול זה, וזהו שנאמר בחוך הקרשים. הבריחים העליונים בין מבעה למבעה, כדי שיסיו כל סמבעות מכוונות זו כנגד זו, אבל לברית ההיכון אין מבעוה, אלא הקרשים נקובין מלק אחד מן סמצעם סעליונס ולמעלס, ומלק אחד מן סמחמונס ולמעס, וכל מלק סוא רציע אורך סקרש, ושני מלקיס וסמחמונים סיו לסן מבעות בקרשים לסכנם למוכן, שמי מבעות לכל קרש, משולשים בתוך עשר אמות של גובס סקרש, כנגד כל סכומל, ומברים מקלס סכומל ועד קלסו, שנאמר וסברים סמיכון וגו' מברים מן סקלס אל סקלס, שסעליוניס מלד זה רזה נכנס בטבעם מלד זה, עד שמגיעין זה לזה, נמלא שעליון ומחמון שנים שהן ארבע, אבל האמלעי ארכו שהבריח העליון והמחמון עשוי משמי חמיכום, זה מבריח עד חלי הכוחל וזה מבריח עד חלי הכוחל, זה נכנם במבעת (62) בריחם. כמרגומו עַבְּרִין, ובּלע"ו מֹשפרי"ם חמשה לקרשי צלע המשכן. מלו ס', ג' סן, מלמ

(30) והקמה את המשכן. לממר שיגמור, סקימסו: הראית בהר. קודס לכן, שמני עמיד ללמדך ולסרמומך וסברימים סללו מבמרץ סיו בולטום. סטבעות וספיפיות לא סיו נכאות בתוך סמשכן, אלא כל סכותל חלק מבפנים: וסברים נכנס לסוכו, וממנו לטבעם, ומן הטבעם לפה השני, נמלאו הבריחים מלופים והב כשהן סחובין בקרשים, כמין צ' סדקי קנס חלול, וקוצען אלל סעצעות לכאן ולכאן, ארכן ממלא את רוחצ סקרש מן סעצעת לכאן וממנס לכאן, זהב. - לא שסים הוהב מדובק על הברימים, שאין עליהם שום לפוי, אלא בקרש היה קובע כמין ב' פיפיוח של והב (92) בחים לבריחם. הענעות שתעשה נהן יהיו נתים להכנית נהן הנריחים: וצפיח אח הבריחים

ĊĽĽ،□: CARAL TAL ruge Age لْمُمُ مُمُلًا ומולמת שני لْمُشْرِبُ فَرِكُم يُكَكِّم لَهَكَةُمُا لَيْفُكَهِ فَدِيخُفُم لِيَنْخُرُم

¥ŗĽ~ÇĢF: なく ※ 下兵なり ממובו שמים מצפים זהב なく ※ しせない XUL

تؤثم نكرا كثم تؤثمرت: ننخد، كن يغرضر خجُه ظ،ا לפְּרֶכֶת אָת אָרַוּן הַעַּרָית הַקְרְסִים ְוְהַבְּאַתְ שְׂמְּה מִבְּיַת

بالمريم بالمراجع المراجع וֹלִינִיםְׁ אָטַרְהַכַּפְּּהָה עַלְ אָּרְוֹן

پركو پودا: صَرْمُرُتُ لِيَهُمُ لِمَا مَصًا مَرًا تهٰذِبًا مَرْ جُرَم تَفِهُ كُلَّ إשَٰظِمُ هُمَا تَשِٰجُٰ بَالَ فَارَاهُ إِ

נשש מְשְּׁנְבְּ מִצְּשִׁר בִשְׁם: שׁכֹּלִט וֹאַבׁוֹלֵוֹ וֹטוִלָּמִּט הָּנִי. لمُشَرِبُ مُولِدٍ خُوْلَي بَهِيْدٍ -

> יַנוּה צורַת כָרוּבִין: מוור מובר אומו ומבור וֹאַבְעָּוֹלָא יצָבַע זְהַוֹרִי יבוּץ

נויהון דַהְבָא עַל אַרְבָעָא מַמוּבׁו מָמוּל מִטוּפַּן בַּטַבָּא ונישון וַנוּש מַלְ אַנְבָּמָא

יבין לדש קודשיא: פֿרוכְהָא לְכוֹן בֵּין קוּדְשָׁא בְּסִוֹיִרוּהָא iūĠĽ.a פובפוא וטמוב בטפו מנוו וְנְתְּמָהָ אֶמְדְהַפְּרֶכֶתְ תַּחָה וְהִפִּין נִתְ פְּרוִיכְהָא הְחֹוֹת

אַבוּנָא דְּסְהַדוּהָא בָּלְדֶשׁ וְנִישִּׁין יָת כְּפּוּבְתָא מַל

וטַאָּנוּ גֹע פֿעונגא מִכּנֹא ひばれば (水)

התין על סטר צפונא: לַכוֹבוֹע פֿעוּבֹא מֹע סַמַּב

the most holy place. ye upon the ark of the testimony in And thou shalt put the ark-cover

the holy place and the most holy.

shall divide unto you between

of the testimony; and the veil 33 in thither within the veil the ark

under the clasps, and shalt bring

lisy sha gu gash alshe uoda baA

gold, their hooks being of gold,

Tuot noqu ti gash tlshe uoht baA

cherubim the work of the skilful

31 blue, and purple, and scarlet, and

And thou shalt make a veil of

upon four sockets of silver.

32 pillars of acacia overlaid with

workman shall it be made.

fine twined linen; with

put the table on the north side. toward the south; and thou shalt on the side of the tabernacle candlestick over against the table without the veil, and the And thou shalt set the table

twined linen, the work of the

36 the door of the Tent, of blue,

and purple, and scarlet, and fine

And thou shalt make a screen for

עובד צניר: weaver in colours.

וסליורין שמשני עבריס אינן דומין זס לוס: - ברבים. ליורין של בריות יעשס בס. כל מין ומין סיס כפול, בכל מוע ומוע ו' מועין: – מעשה חושב. – כבר פרשמי שוו סים אכיגס של שמי קירות, (IE) פרוכח. לשון מחילס סול, וצלשון חכמיס פרגוד, דצר סמצדיל בין סמלך ובין סעס: חבלח וארגמן. **פדר הקממו:**

יּבְבַע זְהורִי וּבוּץ שְּוִיר

山口八名

- שלישי המשכן, והחוברת השנית כתתה שלישו של משכן, והמותר תלוי להמוריו לכתות הת הקרשים: את שמי מוברות של יריעות המשכן, ורוחב החוברת כ' אמה, וכשפרשם על גג המשכן מן הפתח למערב, כלתה בשני וסימיס ולמוץ כ' אמס, נמנא בית קדשי סקדשיס עשר על עשר, שנאמר וְנָמּמָּס אָת סַּפְּרֹבֶת מַתַּת סַקְּרָמִיס, סממבריס אמות לרחבו של משכן, ורחבה י' אמות כגבהן של קרשים, פרוסה בשליש של משכן, שיהא הימנה ולפנים עשר אמות, לסושיב עליסן כלונס שכאש ספרוכח כרוך בה, וסאונקליום הן הווין, שהרי כמין ווין הן עשוים, והפרוכם ארכה יי (25) ארבעה עמודי שטים. ד' עתודיס מקועיס נמוך ד' אדניס, ואונקליות קנועין נהן, עקומין למעלה
- משוכים מן הפתח ללד מערב עשר אמות: וכולס נמוניס מן מלי המשכן ולפניס. כילד, מורך המשכן מן הפמח לפרוכם עשריס אמה, המובח והשלחן והמנורה מן סכומל סדרומי שמי אמום ומחלס, ומובח סוסב נחון כנגד אויר שבין שלחן למנורס, משוך קמעא כלפי סמורח, (אד) ושמח אח השלחן. שלמן גלפון, משוך מן סכומל סלפוני שמי אמות וממלס, ומנורס בדרוס, משורס

ជ្រុយ្យក ស្នក្ស ព្រះ (០) זְנִיֹב וֹנֹגַּלִטַּ בוֹלֵא טוֹם בּוֹ וְעְשְׁיִי לְפְּׁסְׁוּ חֲמִשְּׁהוֹ עַמֵּוּהֵי וְתַעַּבֵּיד לְפָּרָסָא חַמִּשָּא

ځېيا تېڅې څخدا پېنځه: בּבְבָּא נִירוֹן צַהְבָּא וְתַבֵּיוֹ וְּעִׁ⊏ מֹמִיבֵּי מִּמֵּיוֹ וְעִינִם וֹעִינִם

them. shalt cast five sockets of brass for hooks shall be of gold; and thou overlay them with gold; their screen five pillars of acacia, and And thou shalt make for the

ុក្សក់ ក្នុស្នុក ប្រុក្សី២ ខ្ពស់ក וְחָמֵטִׁ אַמִּוֹת רַחַב רֶבָוּעַ ಇಡ್ ಭುದ್ರ್ರ'ದ मृद्धंथं श्रुवंग्त XÜL 袋口_口は1点口 הַ*בָּ*בַּ

וָהְי מַדְבְּקָא וּהָלָת צַּמָּין נְעַמְיַמְיַם אַפְּיוֹן פּוּהָנָא מָרוּבַעַּע ממון שמוש אַמון אובפֿאַ וֹטֹהְכֹּיג וֹט מֹוֹבֹּטֹא וַאָהוֹ

height thereof shall be three shall be four-square; and the and five cubits broad; the altar ΙΙΛΧΧ acacia-wood, five cubits long, And thou shalt make the altar of

طرثانا:

נְאָבָּוֹיָ אָטַוְ נְטִאָּטִי: וְתִּחְפֵּי יָתִיה נְחְשְׂא: خوشر ظهور فيثدرا كالرظرر الأنقيب طويب بأبزا كلابيد וֹהְמָּוֹעִ בַּבְּנְעָוּו הַגְ אַבְבָּה וֹעַהְבִּיג בַבְנִינִי הַגְ אַבְבָּה

the vessels thereof thou shalt flesh-hooks, and its fire-pans; all shovels, and its basins, and its take away its ashes, and its And thou shalt make its pots to shalt overlay it with brass.

be of one piece with it; and thou

thereof; the horns thereof shall 2 of it upon the four corners

And thou shalt make the horns

לְכָלְ בַּלְּיִו תַּעֲּשֶׁה נְהִשֶּׁה: نظألطِثِدر نظأطُبِكُدر نظلُطِكُدر · נְמְמֶּגְםׁ פֹּגְרָטִגִּן לְגַּמִּּנְיִ נִגְמֹגִּוּ

פּעַביר נְקִשְׁא: بطباطئطيب מנודי نظألطبك למספי קטמיה ימגרופיתיה ĠŌĊŬ,ĹĊŬ,Ŀ

ruot brazen rings in the four nbou the net shalt thou make 4 grating of network of brass; and And thou shalt make for it a make of brass.

corners thereof.

מֿל אַרְבָּע קצוֹהָיה: בְּבְׁמֵּע אַבְבַע מַבְּעָּת נְּוָמֶת ـ كُمُ تَاشِينًا يَشِينًا عَشِينًا عَمِـــــ וֹמְשָּׁיתַ כְּוֹ מִכְּבָּר מַעַּשָּׁה

ומרגומו עוֹצַד צַיְּיר, ולֹח עוצד ליור. מדם סממך כמדם ספכוכם י' חמום על י' חמום: סלורות עשויית בו מעשה מחע, כפרלוף של עבר זה כך פרלוף של עבר זה: רוקם. שם האומן ולה שם האומנות, (35) ינשיה מסך. יילון, סוח מסך כנגד הפחח, כמו שַׁכְּמָּ צַעֲדוֹ (חֹיוּב חֹ, י), לשון מגין: מעשה רוקם.

הולו בונותא הכן אובהא

וְטַהְבָּיִר עַלְ מִצְּדְרָא אָרְבַּעַ

下口证数

סְמָרוֹהִי:

バロジュア

- אמום קומפו, משפח פובב ולמעלה (זבחים נמ:): כאן רבוע ונאמר בפנימי רבוע, מס לסלן גבסו פי שניס כארכו, אף כאן גבסו פי שניס כארכו, ומס אני מקייס ושלש (I) ועשיה אה המובה הוי. ושלש אמות קומהו. דבריס ככמבן, דברי כבי יסודס, רבי יוסי מומר, נממר
- ומְלְמַן ְּנְמוּשָׁם (ישעים ממ, ד): (s) ממנו חהיין קרנוחיו. שלא יעשס לנדס וימברס בו: וצפיח אוחו נחושה. לכפר על עוזה מלה, שואת ל
- אָים אָם בְּמִיקֹו (משליו, כו): לכל בליו. כמו כל כליו: לקטרם, ועל שם ממיימן קרויים מממום, כמו לקפום בי מניקוד (ישעים ל, יד), לשון שליבם בע ממקומה, וכן בי בַּוָּ ובלשון מכמים לנוריום: - ומחחוחיו. - בית קבול יש להם, ליטול בק גחלים מן המובח לשאחם על מובח הפנימי כפופיס, ומכס בסס בבשר ונמחבים בו, וממספכין בסן על גחלי סמערכס שיסא ממסר שריפחן, ובלע"ו קרולינ"ש של ממכם דק, ולו בים יד, ובלע"ו וידי"ל ומורקוחיו. לקבל בסס דס סובמים: ומולגוחיו. כמין אונקליות כאן לדשנו לססיר דשנו, ובלש"ו אדשלדר"יר וישיו. כמהגומו, מגרפומ שנוטל בסס סדשן, וסן כמין כסוי קדרס בְּמַבְּנִיס (מלכיס־ה כה, יג), וחלופו שַּקְלוּ מִמֶבֶן (ישעי' שב, י), סמירו הבניס, ורן וַיְשַוְּקָהוּ וָשַקְלָהוּ (שס ה, ב). הֹף מְּשְׁשְׁף פְּחְׁבֶּה (שׁס י, לג), מפשח סעיפיה. וכמוסו וָזֶה סְפַׁמֵּרוֹן שִּבְּמוֹ (ירמיה נ, יו), שבר עלמיו. וכמוסו וַיְּסְּקְּלָהוּ ַ בְּוֹגְ מַבְּׁבִּיבְ (טְּגִוּב ב׳ ד), ומלופו, וּבְּבָל מְּבּוּסְׁמִי מְּשְׁבֵּבׁ (שׁם לֹחֹ, יצ). וכמוסו בִּּמְשָׁפֶיהָ פֹּרִיֶּה (ישעיה יז, ו), ומלופו למוכס, כי יש מלום צלשון עצרים מלס המה מהחלפה צפחרון, לשמש צנין ושהירס כמו וַהַּשָׁרֶשׁ שֶׁרָשֶׁישָׁ (הסליס פּ, י), (3) סירותיו. כמין יוכומ: לדשנו. לסקיר דשנו למוכה, וסוא שמרגס אונקלום לָמִשְּבֵיקְשָׁמֵיה, למפות הדשן

بَالِيُّهُ لِمُ لِيَّةً لِيَّالِمُ لِيَّالًا لِيَّالًا لِيَّالُّالِ لِيَّالًا لِيَالًا لِيَّالًا لِيَّالًا لِيَّالًا لِيَّالِمُ لِيَّالًا لِيَّالِمُ لِيَّالًا لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّاللِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لْمُنْظِيلًا لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالْمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَّالِمُ لِيَلْمُ لِمُلْكِلًا لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيْلِيلًا لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِيَّالِمُ لِمُلْكِلًا لِمُلْكِلًا لِيَّالِمُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَلِيلًا لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيلِيلًا لِمِنْ لِيَالِمُ لِيَالِمُ لِيلِيلًا لِمِنْ لِيَلِيلًا لِيلِيلِيلًا لِمِنْ لِيلِيلًا لِمِنْ لِيلِيلًا لِمِنْ لِيلِيلًا لِيلِيلًا لِمِنْ لِمِنْ لِيلِيلًا لِمِنْ لِمِنْ لِيلِيلًا لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لْمُلْمُلِمُ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِيلًا لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِلْمُ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِيلًا لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِنْ لِمِي מלְמָשָׁה וְהִיְהָה דַּשְּׁרְבְּהָא

: ئاشلا מְבֵּוֹ מִמְּמִׁם וֹגִּפֹּוֹנִ אָנִים אָנִוֹנִ צִּאָמִוּ מִסְּמוֹ וֹטִוּפּוּ וֹמֹמִּיִלִ בַּנִּים לְמִּוֹבְּיִוֹ בַּנֵי וְתַּהְבִּיִר אָנִיחַיָּא לְמִוּבְּחָא

בַּמִוֹבֶּה בִּמְאֵר אָנִוּ: וֹטְינֵי חַבַּבְּיִם מַּכְ מִּשֹׁי בּּלְמָּט וּיהוֹן אֲבִיחַיָּא מַלְ טְּבִין נְבְיַבָּא אָבְ בַּבַּינִוּן בַּמַּבַּמָנֵי נְנִמִּגְ יָנִי אָבִיבִוּנִי, בַּמִּנְקָנִי

ريوښا: (a) בּאַשֶּׁר חַרְאָה אַהְףְ בְּחָר בֵּן בְּטָא דְּאַהְוּי יָתָףְ בְּטוּרָאַ בֵּן יעשוּ: (ס) נְבְנְב לְחָת מַעֲּשֶׁר אָתֻוֹ חֲלִיל לּוּחִין מַעֲּבֵיד יָחֵיה

ڇهن گڙڄ ڏڇهڻ ٻهڻين: לֶטְצֶּר שֵׁשֶׁ מְשְׁנֶּר מֵצֶּה לְנָרָהָא דְּבֵּוּץ שָׁוִיר מָצֶּה שַבְּיִמִּי לְפְּׁאַנִּע דְּנֶּבְבְשֵׁיִמְּלִנִי לַלְמָּיִם לְנִינִוּ מִּיבָר בַּנִימָא סְנְבֵי.

άμτμα: はガレゴメ äĠĪā וְנְתַמָּה אַמְה מָחַת כַּרְכָּב וְתִּמֵּין יָתַה מְחִוֹּת סֹיבֵיבָא

יַקְהוֹן נְחָשָׁא:

סְמְבֵוּ מַבְּבְּהָא בְּמִמָּלְ יָתֵיה:

אַמָּגוֹ אַנְרְכָּא לְרַנְּחָא חֲבָא: וֹמֹמֶּוֹעִ אָשׁ עַבְּּלֵב עַמִּמְּבֹּלוֹ וֹעַמְבַינִ זִּע בַּבַע מַמָּבֹּדֹא

> up the altar. that the net may reach halfway ledge round the altar beneath, And thou shalt put it under the

and overlay them with brass. the altar, staves of acacia-wood, And thou shalt make staves for

altar, in bearing it. shall be upon the two sides of the 7 put into the rings, and the staves And the staves thereof shall be

make it. thee in the mount, so shall they 8 make it; as it hath been shown Hollow with planks shalt thou

long for one side. twined linen a hundred cubits hangings for the court of fine side southward there shall be of the tabernacle: for the south And thou shalt make the court

- זס מקורק, וכס פתרונו, ועשית לו מכבר נחושת מעשה רשת: (+) מכבר. לשון כברס שקורין קריבל"ש (זיעב) כמין לבוש עשיי לו למובה, עשיי הורין הורין כמין רשה, ומקרה
- ולדברי סאומר דברים ככסבן, ג' אמום קוממו, לא סיס אורך סכבש אלא י' אמום, כך מלאמי במשנס מ"ע מדום, ווס מן המובח מלא חוע השערה, ורגליו מגיעין עד אמה סמוך לקלעי החלר שבדרום, כדברי האומר י' אמוח קומחו. פי"א). ומובח אדמה הוא מובח הנחשם, שהיו ממלאין חללו אדמה במקום חנייתן, והכבש היה בדרום המובח, מובדל לי, ולה מעלה במעלות, לה מעשה לו מעלות בכבש שלו הלה כבש חלק, למדנו שהיה לו כבש. כך שנינו במכילתה (בחדש חוע הסקרא באמלעו. וכבש שהיו עולין בו, אף על פי שלא פירשו בענין זה, כבר שמענו בפרשת מובת אדמה מעשה וסוא סיס סימן לחני גבסו, לסבדיל בין דמיס סעליוניס לדמיס סמחמוניס, וכנגדו עשו למזבח ביח עולמיס, דוגמת דלא ישמרגו, וס שבדופן לנוי סיס, וממחמיו סלבישו סמכבר, וסגיע רמבו עד חלי סמובח, נמלא שסמכבר רחב אמס, המובח מלמעה, למדעו שהכרכוב בדפנו הוא ולבוש המכבר חחחיו, וחירך המחרך, חרי סוי, חד לנוי, וחד לכהנים אמס ולפנים מסן אמס של סלוך רגלי סכסנים, שמי אמום סללו קרויים כרכוב. ודקדקנו שם, וסכמיב מחם כרכוב למובח סנחשח, אלא על כאשו לפנים מקרנוחיו, וכן שנינו בובחים (סב.), איזסו כרכוב, בין קרן לקרן, וסיס רוחב גבסו פי שנים כאככו, סא מה אני מקיים ושלש אמות קומתו, משפת סובב ולמעלה, אבל סובב להלוך הכהנים, לא היה אף למוצה עשה הריץ קביבו, והיה רהבו אמה בדפנו לנוי, והוא לפוף שלש (מ"א שש) אמות של גבהו, כדברי האומר אלו סן גולמי כלי עד, כל שעמיד לשוף ולכרכב, וסוא כמו שעושין מריצין עגולין בקרשי דפני סמיבות וספסלי סעד, (E) ברכב המזבח. מוצג, כל דצר המקיף מציצ צעגול קרוי כרכב, כמו ששנינו צהכל שוחמין (מולין כה.),
- (שבמות. בארבע מבעות שנעשו למכבר:

שסים מובדל מן המובח מלא החומ, במסכח ובחים (סב:) למדנוה מן המקרא:

- עביו ה' אמוח על ה' אמוח, כמין פדן: (8) גבוב לוחוח. כמרגומו פֵלֶּיל לוּמְין, לומות עלי שמים מכל לד והמלל באמלע, ולא יהא כולו עץ אחד, שיהא
- של מכבר סממורגס מְרֶדְחׁ לפּי שסן מנוקבין ככברס: לפאה האחח. כל סרום קרוי פחס: (9) קלעים. עשויין כמין קלעי ספינה נקבים נקבים, מעשה קליעה ולא מעשה אורג, ומרגומו שָּבֶדִין כמרגומו

נְעַמְּצִינָעַם בַּפָּר: מְּמְּבִׁים נְעַׁמְּטִ דְּנִגְּ עַמְּמִבְּנִגִּים מַּסְבְּנוֹ בַּנְעַמְּאֵ נְנִגְ מִמֵּנְבַנִּאִ י וְעַמְּרֵיוֹ עֶשְׁרִים וְאַרְנִיהָם וְעַּמִּידִיהִי עַּסְרִין וְסְמְבִידּוֹן

and their fillets shall be of silver. of brass; the hooks of the pillars twenty, and their sockets twenty, And the pillars thereof shall be

: عاڤ5 ئىشى ئىز ئىدۇڭ، تىنشىدىڭ ت נֿאַבניהָם άἀLια בַּלְמֹנֵם מֵאַׁנֵע אָנֵנֵע וֹמַמַּנֵנוּ ići dęża zeil ężci

וֹכֹבוּיְמִידוֹוֹ כַסָּב: האבון בּנֹטַאָּא נִנִי הּמִיבַּנֹאַ لمهدين مُهٰديا لَصُدَييا خلير ひがに וכו לְבוּנוֹ מֹפּוּנֹא בֹאוּבֹבֹא

fillets of silver. hooks of the pillars and their sockets twenty, of brass; the pillars thereof twenty, and their a hundred cubits long, and the in length there shall be hangings And likewise for the north side

בַּמַבְרֵי: מּמִּבׁיבִינִם מַּמִּבִים וֹאַבַּנִינִם יים קלעים המשנים אַמָּה מִעְּרָבְאַ סְרָבֵי הַמְשָׁיוֹ אַמִּין לפְאַנוַ וּפּוּטְיָא

מַשְּׁרַא: מְמָנְבַיְעִוּן מְּמִּבְא וֹסִמְכִיעוּן בבושא לבוש

pillars ten, and their sockets ten. hangings of fifty cubits: their $_{\rm 12}$ $\,$ on the west side shall be And for the breadth of the court

מְּנְרֵיה הַמִּשִּׁים צַּמְּה: פּ וְרַחַב הֶחְצָּר לְפְּצָּת קַרְמָה וֹפּוּחְיָא

801 : **ビトドロン** は下げ込め TCAL The hangings for the one side [of

13 the east side eastward shall be

And the breadth of the court on

fifty cubits.

لغَلَدْيُهُ مُرْضًا:

וְסְמְבֵיהוֹן הָלְהָא: אָלְאָב לְמִבְּרָא מִמִּנְדִירוֹן הָלְהָא تَلَٰتِمِ مُمُتِّد אَقَٰد كَٰלِمُنَا تَلُتَمْم مُمُتِّد אَقِدا كَٰلَيْد

sockets three. their pillars three, and their 14 the gate] shall be fifteen cubits:

لَمُلَدُنيُٰتُ شِرِيُّكِ: וְּסְמְבֵיהוֹן מְּלְתָא: جَرَفِين مِقِيَـنيُو نَهَرَضُه وَبَيَا فِقِيَـنيا فِكُمِهِ

three. pillars three, and their sockets 15 hangings of afteen cubits: their And for the other side shall be

- מגורה, שכך מלינו בפילגש בגבעה, וְטָמֹו לֶמֶד חֲמֹורִים חֲבוּשִׁים (שופטים יט, י), מרגומו חשוקים: שיו שעמודים בחומי כסף סביב, ואיני יודע אם על פני כולן, אם בראשם, ואם באמלעם, אך יודע אני שחשוק לשון ורמז סקלע מלוי מלמעס, וסים קומם ממילום סמלר: - ווי העמודים. - סס סמונקליום: - וחשוקיהם. מוקפום שבעמוד סעשוי כמין וי"ו, כאשו זקוף למעלה וכאשו אחד מקוע בעמוד, כאומן שעושין להליב דלמום שקורין גונזי"ש, קבוע בו באמלעו, וכורך שפח סקלע סביביו במימריס כנגד כל עמוד ועמוד, ומולס סקונדם דרך מבעמו באונקליות האכין, והעמודיים מקועין למוכן, היה עושה כמין קונדמין שקורין פלא"ם, אכיכן ו' עפמים ורמצן ג', ועצעת נמשת (10) ועמודיו עשרים. חמש אמוח בין עמוד לעמוד: ואדניהם. של העמודים נחשח, האדנים יושבים על
- ספממ, כי ממס מרך כרומצ ספממ: לכמף סשנימ, נשחר רחב חלל ספחח בנחיס כי חומה, וזהו שנחותר וּלְשַעַר מֶּסְבֶּר מֶשֶׁךְ עָשֶׁרָיס חַׁמֶּס, וילון למסך כנגד אמה. הומן ני אמה לא היו סחומים כולם בקלעים, לפי ששם הפחח, אלא ע"ו אמה קלעים לכתף הפחח מכאן, וכן קדס שסוא פניס, ומערב קרוי אמור, כמו דמרגס אונקלוע סַיָּס סָאַמֵּלון (דבריס יא, כד), ימא מערבא: המשים (13) לפאח קדמה מזרחה. פני סמורם קרוי קדס, לשון פניס, אחור, לשון אחורים, לפיכך סמורם קרוי
- וארבעה עמודים למסך, הרי י' עמודים למזרח כנגד י' למערב: עד עמוד שהוא מן הג' שבמורה ה' אמוה, וממנו לשני חמש אמוה, ומן השני לשלישי חמש אמוה, וכן לבתף השניה, (+1) עמדיהם שלשה. ממש מתום בין עמוד לעמוד, בין עמוד שבל סדרוס סעומד במקלוע דרומים מורחים,

XLtd: עַמְּבִינִים צַּרְבְּעָּה וְצַּרְנִיהָם שְּׁוִרְ עִּלְּבִינִהוֹן צַּרְבְּעָּא: אַרְבְּעָה. מְּנֵי נְמֵּמְ מְּמְוֹנִ מְמְּמֶּנִי בְעֵם נְאַבְנִּנִיאַ נִּגְבַת וַבְיָנִי, נְבֵּנֵאַ or אַּמְּׁע שַׁכְּבֶּע וֹאַבְּנְּמְן וֹעוִכַּזֹּמִע הַּמִּבוּן برَهِمَد ثَاثِةِد مُوْكِ مُهُدِّرت لَرُنْدَه

.noi pillars four, and their sockets of the weaver in colours: their and fine twined linen, the work of blue, and purple, and scarlet, shall be a screen of twenty cubits, And for the gate of the court

מפמיר

נאַגניהם נִיוֹשָּׁה: מְחַשְּׁמֵים בְּסֶף נְיֵיהָם בְּסֶף סְחוֹר מְכִּיִּבְשִׁין ְכְּסֶף נְיֵיהוֹן בְּלְשַׁמִּיבֵי הֶחְצֵּר סְבִיבֹ בָּלְ עַמִּידֵי דַּרְתָא סְחוֹר

בְּסַרְ וְסְמְבֵיהוֹן דְּנְחְשָׁא:

sockets of brass. their hooks of silver, and their 17 about shall be filleted with silver; All the pillars of the court round

្នែជុំជ្រ ប៉ុន្តិ៍ នុស្សា នុស្សា ខ្លែងរុក 81 וְרִיחַבוּ חֲמִשֶּׁים בַּחֲמִשָּׁים אַבֶּרְ הֶחְצֵרֹ מֵאָה בָאַמָּה אוּרְכָּא דְּיָרְחָא מְאָה אַמִּין

שְּׁנִיר וְסְמְבֵיהוֹ דִּנְחְשָׁא: וֹנומֹא שַׁמִּוֹח אַפֿוּן בַּנוּא יפוענא עמטון בעמטין

shall be of brass. and all the pins of the court, thereof, and all the pins thereof, 19 tabernacle in all the service All the instruments of the

five cubits, of fine twined linen,

fifty every where, and the height

The length of the court shall be a

18 hundred cubits, and the breadth

and their sockets of brass.

ַ װְלְּבָּע בְּחָצֶּר נְחָשֶׁע: (a) מְּבִגְעַוּ וֹכֹּלְ וֹנִיגִעָּוֹוּ וֹכֹּלְ פּוּלְטַוֹּוּעּ וֹכֹלְ סַׁכּוָטִוּ וֹכֹלְ

נאַבונים נחשת:

סכּי דְרְתָא דִּנְחָשָׁא: خُرج خُجْرٌ، يَافِهُجُا خُرُح خُرج مُنَّا، مَهُخَنُه خُرج

the Maftir and Haftarah are on page 239. For Shabbat Zachor the maftir and haftarah are on page 246. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 239. Haftarah is the special Haftarah on page 244. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but The Haftarah is I Kings 5:26 – 6:13 on page 226. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 – 16, and the

בְּנִינִי לַמְּאִוּר לְתַעֵּלְת נֵר בְּנִישָּׁא לְאַנְהָרָא לְאַרְלְקָא בּנְצִינַנְּאְ מְּנִהְרָּאְ أَنْظُلِهِ جَجْرُكَ مِّلْهُمُا أَنْكَ ثَلِكَ أَنْفُحِهَا كِلْفُمِكَ يَنْظُمُ يُخْتُمُ لْمُفِد فَمَثُدا مُن خَبِّرٌ نَمُلَمُ لَمُ فَعَقَّدَ ثَن خُبْرَ نَمُلَمُ حَ

lamp to burn continually. beaten for the light, to cause a bring unto thee pure olive oil children of Israel, that they And thou shalt command the

- (TI) כל עמודי החצר סביב וגרי. לפי שלא פירש וויץ ומשוקים ואדני נמשת אלא לצפון ולדרוס, אצל למזרח
- נמושת אלא לעמודי הקלעים, אבל אדני המסך של מין אחר היו. כך נראה בעיני שלכך חזר ושנאן: גובס ממילות סמלכ, וסוא כומב סקלעיס: ואדניהם נחושה. לסביא אדני סמפך, שלא מאמר לא נאמרו אדני מן קלעי סמלר ליריעום סמשכן, וכן למערב, וממשיס על ממשיס מלר לפניו (עירובין כג:): וקומה חמש אמות. ליריעות של אחורי המשכן, ורחד המשכן עשר אמות באמלע רוחד החלר, נמלאו לו עשרים אמה ריוח ללפון ולדרום אורך החזר, נמלאו פֶלוּ בחמשים הפנימים, וכלה ארכו לסוף ל', נמלאו כ' אמה ריוח לאחוריו בין הקלעים שבמערב סימס מרובעת המשים על המשים, שהמשכן הרכו שלשים ורחבו עשר, העמיד מזרח פחחו בשפח ני החילונים של (18) ארך החצר. סלפון וסדרוס שמן המורח למערג מאס גאמה: ורחב חמשים בחמשים. חלר שנמורח ולמערב לא נאמר ווין וחשוקים ואדני נחשח, לכך בא ולמד כאן:
- לְנְצַׁע (ישעיה לג, כ): אליי, ששמן מוכיח עליסם שסס מקועין בארץ, לכך נקראו ימדום, ומקרא זה מסייעני, אֹבֶל צַל יִלְעֶן צַל יִפַע יְמֵדֹקיו מגביסמן, ואיני יודע אס ממובין בארץ, או קשורין ומלויין וכובדן מכביד שפולי היריעום שלא ינועו ברוח, ואומר כמין נגרי נמושת עשויין ליריעות סאסל ולקלעי סמלר, קשוריס במימריס קביב קביב בשפוליסן, כדי שלא מסא סרות (19) לכל כלי המשכן. שהיו לריכין להקממו ולהורדמו, כגון מקצומ למקוע ימדומ ועמודים: יחדות.
- (OS) זך. צלי שמריס, כמו ששנינו צמנחות (פו.), מגרגרו צראש הזית וכו': בחזרה. הזיתים היה כותש

i 点 i 以 i (a) מולִם לְבַּבְיִים מִצֵּע בַּנָּג יַמֶּבְצִּיִּ قِا جُهُر الْجَيْدِ الْمَيْدِ الْمُؤْمِ عِنِهُ فَرُمَ خُرِدَالِهِ الْجَيْدَ אַבְרָן יִבְנָיו מִמֶּבֶר מַלַ_הַמְּדָׁת בְּאָהֵל מוֹעֵד מִהוּץ לַפְּרֹבֶת בְּמַשְּׁכַן

נאַנטֹמָר בָּנָנִ אַבַּרוֹ: אַבוּגו נָבַר נַאָּבִינִיא אָלָהֹזָר من بلد خدر نهر بخر خرفتریار ۲ mvxx אַהַרֹן אָהִיף וָאָת־בָּנָיו אָהֹוֹ إهَمُت يَجِيرُ هِيْ لِهُ هُنَا

אַנוּרְ לְכְּבוֹּד וּלְתִפְּאָנֶת: <u>" וֹמֹמֻּוֹטַ בֹּלְבִוּ לִצִּבְּ</u>

ݣݙݣݙݙݙ וְעְשׁׁי אָת־בִּגְּדֵי אַהָּרָן לְקַדִּשׁׁי ַ בְּב אֲשֶׁר מִלֵאָהִיוּ רַוּחַ חְּבְּמָה וְאַמְּה מְּדַבֵּר אֶל־כְּל־חַכְּמֵי־

زغج تبجزأت عيهد يوهد

نخُحُلُن خُحَلَالِے خُن خنتد چتم ځقتنا څتنك שַּׁמְּבֵּל מִגִּוֹפַּט וֹאַבִּוֹס וֹמֹמֵנִ + תְּמֶן וָאֵפוּדִ יִמְלָּיל יִכְתְּנֶת

> מְנַנֹמְאָאָ מֹּנַ גַּפֹּנִא צְנִים !! וֹסִבֹּר יְמִיה אַנְירוֹ וּבְנוֹיִה יְעָּרְיְּ לְפָּרוּכְמָא דְּעַל סָהַדוּהָא ひがしゃ

וֹאִיקְמֶר בְּנֵי אַהַרוֹ: אַבֿורן נָדְב וַאָּבִירוּא אֶלְמָּזָר בו וֹהְבֹאָן לָהַפּּהָא פֹבֹלוּ אַחוף וְיָח בְּנוֹהִי עִמֵּיה מִגּוֹ נאַטַ פֿבּיב לָנָמָדְּ יָת אַבַּרֹן

بإلايشظتاء: 48114 %∐iL خرگال **څ⊏ن**ۿ؞

كِمَقَمَٰعُ كَلَـٰتُر: ŻCIA. ŚĖLĮ ŻŹŁAICIĽ בוּם טַבְּמָא וָנַהְּבָּבוּן נִע לְבָא בְּאַמְלִימִית עִּמָּהוֹן לאַשׁ שַׁמַבָּיל עָם כָּל חַכִּימֵי

أخ ל לוני לְהַּמֹּהָא צוֹבֹת: ムボブジメ %⊓iF لبخندا ځ⊏نېږ أخلانذرا שוְהַוֹא וֹאִיפוּוִדְא וּמִמִּילָא نغذرا خرصنه فنفدرا

> children of Israel. generations on the behalf of the ever throughout their LORD; it shall be a statute for evening to morning before the shall set it in order, to burn from 21 testimony, Aaron and his sons the veil which is before the In the tent of meeting, without

Abihu, Eleazar and Ithamar, office, even Aaron, Nadab and s'sesirq sds ni sM osnu rsseinim children of Israel, that they may with him, from among the Aaron thy brother, and his sons And bring thou near unto thee

for splendour and for beauty. garments for Aaron thy brother, And thou shalt make holy Aaron's sons.

priest's office. he may minister unto Me in the garments to sanctify him, that wisdom, that they make Aaron's To Jiziqs and hiw ballit avail that are wise-hearted, whom I And thou shalt speak unto all

Me in the priest's office. sons, that he may minister unto for Aaron thy brother, and his they shall make holy garments work, a mitre, and a girdle; and robe, and a tunic of chequer breastplate, and an ephod, and a which they shall make: a And these are the garments

בְּעָרֶב, חׁבל חמיד החמור בלחם הפנים, משבח לשבח הוח: במ, ו), ופינה פלא מיוס ליוס. וכן במנחם חבימין נאמר חמיד (ויקרא ו, יג), ואינה אלא שַּוַבְיִּמָּש בַּבֹּקֶר וּתַּמַנְיִמָּש שמסא שלסבת עולס מאליס (שבת כא.): - חמיד. - כל לילס ולילס קרוי תמיד, כמו שאמס אומר עלת קמיד (במדבר להעלות נר תמיד. מדליק עד השני פקול למנורה וכשר למנחום, שנאמר כחים למאור, ולא כחים למנחום: -במכמשם ואינו עומנן ברימים, כדי שלא יהא בו שמרים, ואמר שהוליא עפה ראשונה, מכנימן לרימים ועומנן, והשמן

וכן לכל סלילומ, ואם יומר אין בכך כלום: (IS) מערב עד בוקר. מן לס מדמס שמסל דולקת מערצ ועד צוקר, ושיערו הכמיס הלי לוג ללילי עצת סלרוכין,

(ו) ואחה הקרב אליך. לממר שמגמור מלמכם סמשכן:

- (E) לקדשו לבחנו לי. לקדשו לסכניםו בכסונס על ידי סבגדים, שיסא כסן לי, ולשון כסונס שירות סוא,
- . אומר לי שסוא חגור לו מאחוריו, רחבו כרוחב גב איש, כמין סינר שקורין פורלי"נט שחוגרות הַשָּׁרוֹת כשרוכבות על (+) חושן. מכשיט כנגד סלב: ואפוד. לא שמעמי (שסוא לבוש)ולא מלאמי בבריימא פירוש מבנימו, ולבי שנמריה"ה בלע"ו

137

וֹאָנו_נוּלְמָנו ، يَانُكُمُن נִהַם ְנְקְּהָנֵי אָטִרְהַנְּהֶׁב וֹאָתַ וְאָנּוּן יִפְּבוּן יָה דַּהְבָּא וְיָה

השני ואחר זהורי וְיָה בּוּצְאֹ:

the scarlet, and the fine linen. and the blue, and the purple, and a graph And they shall take the gold,

בְּשְׁלֵבְי בַעְּבְּשָׁבִ בַעְּבְּבְי נאבולהו שולהם הלי והה שכלא ואבונולא אכה זעוב. וְעָשִׁוּ אֶח־הָאֵפְׁד זְהָב הִבֶּלֵח וִיִּנְבְּדוּן יָה אֵיפּוֹדָא דַהְבָּא

ובוץ שְוִיר עוֹבֶר אִימָן:

the work of the skilful workman. scarlet, and fine twined linen, 6 of gold, of blue, and purple, And they shall make the ephod

ﭘﺮﺫִיי ܩُܩ ﻣﺮṣឥಫﭘﻤ ﻳײַםἐﺩ ﻣၴឥ، ಫ̞ಡੈઽ̞גַע ﻳײַלבֵּשׁ ﻣၴឥ، ܩ̞ܩ φִמְּעִיל ﻳײָפַן עֶלִיי ܩُܩ φ̞ಡੇפֹד: בגדי קדש. ממרומס סמקודשמ (עיין יומא כה.): ואבוט. היא חגורה על הכחונת, והאפוד חגורה על המעיל, כמו שמלינו בסדר לבישחן, <u>וי</u>מן מצופח. כמין כיפה כובע שקורין קופי"ה, שהרי במקום החר קורה להם מגבעות, ומחרגמיון פובְעִין וסב למושב קביעם אבנים טובות ומרגליות, כמו שנאמר באבני האפוד מָפַבֹּת מִשְׁבְּצֹוֹת וְּסָב, ובלע"ו קוראין אותו לבשכו, ומעיל קרוי חלוק סעליון: - חשבץ. - עשויין משבלום לנוי, והמשבלות סס כמין גומות סעשויות במכשימי בְּנִים סַמֶּלֶךְ סַבְּחִילֹם מְעַילִיס (שמוחל־ב יג, ים): ומעיל. סוח כמין חלוק, וכן סכחונם, חלה שהכחונת סמוך יונמן ודוד מגור אפוד בד, פַרְדוּט דְּבוּץ, ומרגס כמו כן מעילין, פַרְדוּטִין, במעשה ממר אמום אבשלוס, פִי בֵן מִלְבַּשְׁן, (שס), וסחשב סוא חגור שלמעלה הימנו, והכחפום קבועוח בו. ועוד אומר לי לבי, שיש ראיה שהוא מין לבוש, שחרגם שם לבד. לכך אני אומר שעל שם הסינר של ממה קרוי אפוד, על שם שאופדו ומקשמו בו, כמו שנאמר ויאפד לו בו סכמפות שבו סוא קרוי אפוד, שסרי נאמר שמי כמפות סאפוד, למדנו שסאפוד שם לבד, וסכמפות שם לבד, וסמשב ומרגס אונקלום בֶּהֶמִין פֵּפוֹדָא, למדנו שהמשב הוא המגור, והאפוד שם מכשיע לבדו. ואי אפשר לומר שעל שם שמי לומר שמין בו מלמ מגורס לבדס, שסרי נממר וַיִּמַן עַלְיוּ מֶׁם סְמפֹּד (ויקרם מ, ו) וממר כך וַיַּמַגַּר מֹמִי בְּמֵשֶׁב סְמֵפֹּד (שס), סמומיס, כך מעשסו מלממס, שנאמר וְדָוִד מְגוּר מִפֹּוֹד בְּד (שמואל־בּוּ, יד), למדנו שהאפוד חגורה היא. ואי אפשר

GELT'G: (a) וחם יקחו. אומס מכמי לצ שיעשו הצגדים, יקבלו מן הממנדבים אם הוהב ואת המכלת, לעשות מהן את לשמי יעשו אומס:

שאין לורם שני עבריהם דומום זו לזו: סארגמן וגרי, למדנו שמוע של וסב שוור עס כל מין ומין: מעשה חושב. כבר פרשמי שסוא אריגם שמי קירום יומא (עב.), ולמד מן סמקרא סוס וירקעו אם פחי סוסב וקלך פחילים לעצום (אם פחילי סוסב) בחוך סחכלת ובחוך כפול ששה וחוט של זהב עם כל אחד ואחד, ואחר כך שוזר אח כולם כאחד, נמלא חוטן כפול כ"ח, וכן מפורש במם" של וסב עם שש מומין של מכלמ, ומוע של וסב עם שש מומין של מרגמן, וכן במולעת שני, וכן בשש, שכל המינין מומן מינים הללו שוורין בכל חוט וחוט. היו מרדדין את הוהב כמין טסים דקין, וקוללין פחילים מהם, וטווין אומן חוט דבוק למשב ספפוד, ולפ יספ נד ונבדל, סולך ומוזכ: זהב חבלה וארגמן וחולעה שני ושש משזר. ממשס אל מול מבעות האפוד שוכבים זה על זה, ומרכמן בפתיל תכלת תחוב בעבעות האפוד והחשן, שיהא תחתית החשן סמשן במחמימו, וכנגדס שמי מבעום בשמי כמפום סלפוד מלממס, בכלשו סמחמון סמחובר בחשב, מבעות סחשן מקועין במשבלום שבכתף שמאל, נמלא החשן חלוי במשבלות האפוד על לבו מלפניו, ועוד שתי מבעות בשני קלות סעליון, אחם לימין ואחם לשמאל, ושני ראשי סשרשרום מקועיס במשבלום לימין, וכן שני ראשי סשרשרום סשמאלים שמאל, והמשבלות נתונות בראשיהם לפני כתפיו, ושתי עבותות הוהב תתובות בשתי עבעות שבתשן בשני קלות רתבו לואכו מכאן ומכאן, ונקפלום לפניו למטה מכחפיו מעט, ואבני השהם קבועום בהם, אחם על כמף ימין ואחם על כמף וכשווקפן עומדום לו על שני כספיו, וסן כמין שמי כלועות עשויום ממין סאפוד, אכוכום כדי שיעור לוקפן אלל לסקיף ולמגור בו, וסכמפום ממוברום במשב, אחם לימין ואחם לשמאל, מאחורי סכהן לשני קצוח רחבו של סינר, גבו של אדם ויומר, ומגיע עד עקביו, והמשב ממובר בראשו על פני רמבו מעשה אורג, ומאריך לכאן ולכאן בדי האפוד עשוי כמין קינר של נשים רוכבות קוקים, וחוגר אוחו מאחוריו כנגד לבו למטה מאליליו, רחבו כמדת רוחב שקורא בלרופן, לכך אני כוחב מעשישם כמוח שסוא, למען ירוך הקורא בו, ואחר כך אפרש על שדר המקראות. (6) ועשו אח האפוד. אם באמי לפרש מעשה האפוד והחשן על קדר המקראות, הרי פירושן פרקים וישגה

אָבַ אָלוֹ לַתִּעָיו וֹעַבַּר: ק שְׁמַּיִּ כְתַפָּׁת חְבְרַת יְהְיָה לֵּיִּ

نَشْمَ فَمُنْك: שׁבֹבְט וֹאַבֹּלְמוֹ וֹטוְבְּמִט מִּנֹי. שַבְּבְא וֹאַבַּלְוֹנֹא יִאָּבַמּ וֹעִיָבִי. " כְּטַעֲשֻׂרוּ מִמֶּנוּ יִהְיָד זָהָב ئىيى يودىن يى المرا بودى المرا بودى المراد بودى المرادية

نظِّلْظِّد: ופּטּטִקּ עַלְּיִם שְּׁמְוּתְ בְּנֵרְ בִּירְלְאִ וְתִּלְיִוּף עַּבְיִרוּוֹן

خلابكبكه: עַנּוּטְרֶּיִם מַּלְ-הָאָבֶן הַשְּׁנִית שְׁהָא דְּאִשְׁהְּהָאַרוּ עַלְ אַבְּנָא ^{יםכפל} הַאָּהָה וְאָה־שְׁמֵּוֹה הַשִּׁשְּׂה צִּבְּנָא הַדָא וָיָה שָׁטְּטִה. تونور والأراط ورا بالإليا تولا

יַם בַּאָר אַבָּם: نَّهُ لِيُحْرُ مُوَفِّلٍ مُهُفَّةً إِنَّا لَٰلًا ۗ فَدَا يَهُلِهُمْ مُهُفَّةً الْمُدَفِيدًا ≖ ĦĞ□ מַעַשָּׁה חָרַשׁ אֶבֶן פִּחּיחַי עיבָר אִיפָּן אָבָן טְבָא כְּחָב

> اننذهاء ליה על קבין סטרוהי فتدا خفضا مُخفظ نديا

ובוץ שְוִיר: בְּעוֹבְדֵיה מְנֵיה יָהֵי דַּהְבָּא

ּ וֹבְׂלַבְּטִׁשְׁ אֶּטַ מְּשׁׁי אַבְּנִי מְּעַם וָטַפָּב 'נָטַ שַּׂנִּטֵּוּ אֶּבִּנִי

שלגיקא בְּתוּלְבְּהָהוֹיוֹ: ಭಀೢಭಗ್ಗಗಗ

בדהב העביר יההון: בוני יות פור פיון אַבְניָא על שְׁמָהָת אָּעַ_אָשֹׁי מִפֹּבַא כֹּוֹלָנִ בַּאֹנַלֵּא טֹוֹלָנִוּ

> that it may be joined together. 7 joined to the two ends thereof It shall have two shoulder-pieces

scarlet, and fine twined linen. gold, of blue, and purple, and thereof and of the same piece: of gird it on, shall be like the work which is upon it, wherewith to And the skilfully woven band,

names of the children of Israel: stones, and grave on them the And thou shalt take two onyx

according to their birth. that remain on the other stone, 10 stone, and the names of the six six of their names on the one

inclosed in settings of gold. thou shalt make them to be names of the children of Israel; two stones, according to the signet, shalt thou engrave the stone, like the engravings of a With the work of an engraver in

- ושמר כך ממברם: וחבר. – האפוד עם אומן שמי כמפום האפוד ימבר אומם במחט למטה בחשב, ולא יאכגם עמו, אלא אוכגם לבד בַּיְּנַע (ימוקאל מד, ימ), אין מוגרין במקוס ויעס, לא למעלה מאליליהם ולא למעה ממהניהם, אלא כנגד אליליהם: אל כמבו של אפוד, שלא סיס כמבו אלא כנגד גבו של כסן, וגבסו עד כנגד סאלילים שקוכין קודי"ש, שנאמר לא יַמְּבָרוּ שמפורש בענין, וסיו זקופוס וסולכוס כנגד כמפיו, ושמי אבני שהם קבועות בקן, אמת בכל אחם: – אל שני קצוחיו. כמפומיו עד שנקפלות לפניו כנגד סחוס, ועל ידי חבורן לעבעות סחשן נאמזין מלפניו כנגד לבו שאין נופלם, כמו ומגצו של כסן סיו מסופרום פסשב שמי סמיכום כמין שמי כלועום רחצום, אסם כנגד כל כסף וכסף, וווקפן על שמי (7) שחי כחפוח וגוי. ספינר מלמטס, ומשג ספוד סים ספורס, ולמודס לו מלמעלס דוגמת פינר סושים,
- סמינים: ממנו יהיה. עמו יסיס ארוג, ולא יארגנו לבד וימברנו: סיל סמגורס: - במעשהו. - כלריגם סמינר מעשס מושב ומחמשם מינין, כך לריגם סחשב מעשס מושב ומחמשם (8) וחשב אפרחו. ומגור שעל ידו, סוא מאפדו וממקנהו לכקן ומקשמו: אשר עליו. למעלה נשפת הקינר
- זבולן יופף, ובנימין מלם, שכן סום כמוב במקוס מולדומו, כ"ס מומיום בכל המת והמת: (10) בחולדותם. כפדר שנולדו, ראוצן שמעון לוי יסודס דן ונפחלי, על סאחם, ועל סשנים, גד אשר יששכר
- מובבת אם האבן שביב, ומחבר המשבלות בכתפות האפוד: סאבנים במשבלות וסב, שעושה מושב האבן בוסב כמין גומא למדת האבן, ומשקעה במשבלות, נמלאת המשבלת מבעות שהם לחתום אגרות, כתב ניכר ומפורש: על שמוח. למו נשמות: מסבוח משבצוח. מוקפות ופמומיס: 🛚 פחוחי חוחם. 🔻 כמכגומו פְּמַב מְפְּרֶשׁ פְּגָלֹף דְּשִׁוְמֵחֹ, מכולומ המומיום במוכן, כמו שמוכלין מוממי פחח בסופו, וכן קרַשׁ מַלִּיס נְמֶשׁ קַו (ישעיה מד, יג), חרש של עליס. וכן קרַשׁ צַּרָזֶל מַעַבֶּץ (שס יב), כל חלה דבוקיס (II) מעשה חרש אבן. מעשה אומן של אבנים. מרש זה, דבוק סוא למיבה שלאמריו, ולפיכך סוא נקוד

شِيرَ، جِيَوْر، جُنجِاً: (٥) אָת־שָׁמוֹהָם לְפָּנֵי יְהְנָה עַל־ خظت نشتقح نتشع هتبا מ כֹעפֿע עאַפָּע אַבְּנָי, וַכְּעוֹ כַּעָפָּן אַבְנָי, עוּבְרָוֹיִאַ نَّهُمْنِ \$ע_هُوْر بَهُجُزِبَ مُر بنهُدُ نُهُ فَلَيْهُ مَرْ

בי וֹמֹמֹוֹנוֹ נוֹמִבֹּגוֹנו וַנִוֹב:

מַמְשָׁר מָבָת וְנְתַּמָּר ישָׁתַּי שַׁרְשָׁרֹת זָהָב טָהֹוֹר

هُدْ لَهُم مُمْلُكُ فَلَمُ هُنُ لَا يُعْلَمُ عَلَىٰ اللَّهُ اللَّهُ فَيُعْلَمُ اللَّهُ فَيُعْلَمُ اللَّهُ اللّ זְבִּׁב שַּׁכְבִּט וֹאַבַּלֹּמָן וֹשִנְלַהַע הושב במצשה אפר הצשיני لْمُمْنِكُ لِيُمَّا طَمُقَمَ طَمَّمُكِ

" בְבָּוּמְ זְבְוֹנִי בְּבַּוּגְ זְבֵנִי אַבְבֹּוּ מְבִוּבַּמּ זְבֵנִי מִּנִּבְּיּ זְבֵנִי אַבְּבַּיּ

山袋山下: אָרֶם פַּטְּרְהֹ וּבְּרֶבֶה הַטִּיר

> שבול כהפוהי לדוכרנא: נְת שְׁמְהָהְהָהוֹן בֶּבְם יִיָּ עַּלִ خختد نهٰئۃے انصبح تحقیا

נטגביר מְרַמָּצֶן דִּדְתַב:

מַלְ- נְּבִוּלְטָא מַלְ מִבְּמָּגִּטָא: אָעַר עוֹבָר גָּרִילוּ וְתְּמָבוֹן יָת תִּבָּר צָרִילוּ וְתְתְּבוֹים וֹתְ תִּבְּרָ אָטֹם גַכּי מִסְהַמָּוֹ הַאָּבִיּגַ וֹטִבּעוֹ زلالكرا

מוור תַעְבָּיד יְהַיה: נאַבעונא יצבע זהורי יבוץ **ば**Ċ�� لانتالا וְתַעְבֵיד הֹשֶׁן דִּינַאַ עוֹבד

איוביה וַזַרְקָא פּוּקְיִיה:

יַבְרָקוֹ סְדָרָא חַב: מבא פורא פומאה פמקו אַבְנָא אַבְבָּעָא סִבְּבוּן בַּאָבוֹ אָבֶן ווֹשֶׁלִים בֵּיה

> two shoulders for a memorial. names before the Lore upon his Israel; and Aaron shall bear their memorial for the children of of the ephod, to be stones of stones upon the shoulder-pieces And thou shalt put the two

And thou shalt make settings of

chains on the settings. thou shalt put the wreathen them, of wreathen work; and 14 plaited thread shalt thou make and two chains of pure gold; of

twined linen, shalt thou make it. and purple, and scarlet, and fine shalt make it: of gold, of blue, like the work of the ephod thou 15 work of the skilful workman; breastplate of judgment, the And thou shalt make a

breadth thereof. length thereof, and a span the 16 double: a span shall be the Four-square it shall be and

smaragd shall be the first row; row of carnelian, topaz, and 17 of stones, four rows of stones: a And thou shalt set in it settings

- (21) לוכרון. שיסא רואס סקב"ס את סשבעים כתובים לפניו, ויזכור לדקתם:
- גומר לך פירושן: (13) ועשירה משבצות. מיעוט משנלום שמיס, ולה פירש לך עמה נפרשה זו הלה מקלה לרכן, ונפרשת החשך
- על החשן, ממנס על המשבלות הללו: סמשבלות שלום לעשות עם האפוד, וכתב לך ואת, לומר לך המשבלות הללו יווקקו לך, לכשתעשה שרשרות מגבלות לווי, אלא לשון עמיד, כי בפרשמ החשן מוור ומלוסו על עשיימן ועל קביעומן, ולא נכמב כאן אלא להודיעך מקלמ לורך מקוס לוואם עשיימן של שרשרום ולא לוואת קביעותן, ואין העשה האמור כאן לשון לווי, ואין ונתחה האמור כאן לשון (רוכפאם) (בילס כב:): - ונחחה אח שרשרוח. של עבומום סעשויום מעשס עבום על משבלום סללו. ולא זס סוא מומין, ולא מעשה נקבים וכפלים כאותן שעושין לבורות, אלא כאותן שעושין לַעַרְדַּמְּקָאוֹת שקורין אֿינשינשייר"ש (+1) שרשרות זהב. עלעלמות: מגבלות. למוף גנול המען מעעה מומס: מעשה עבות. מעעה קליעת
- acct: עונש ממון, ווס משמש לשון בירור דבריס, שמפרש ומברר דבריו: במעשה אפוד. מעשה מושב ומחמשת שסמשפט משמש ג' לשונות, דברי טטנות בטלי הדין, וגמר הדין, וטונש הדין, אם טונש מימה אם טונש מכות אם (31) הושן משפש. שמכפר על קלקול סדין. דבר אחר משפע, שמברר דבריי וסבעחחו אמח, דרישומ"ע בלע"ו
- סבלות מלחוריו על כתפיו, ונקפלות ויורדות לפניו מעט, וסמצן חלוי בק בצרצרות וטבעות, כמו צמפורצ בענין: (16) זרח ארכו וזרח רחבו. כפול,ומוטללולפניו כנגד לנו, שנאמר וְקִיי עַל לֵב אַבַּלוְ, מלוי בכמפוח האפוד

ĽÆĽ ושב ספור ופררא הנגנא אומניגרון

שְּבְוֵין וְסַבְתַּלִים:

a sapphire, and an emerald; and the second row a carbuncle,

and the third row a jacinth, an

הֹבֹלוֹא וֹהֹוֹ הֹלֹלִא: וֹטַמִּינַ עַמְּלְיָמֹּ, כְּמֶמֹם מִּבֹי וֹסֹבֹנֵא שַׂלְיִשֹאֹנַ מַלְכִּינַ,

20 an onyx, and a jasper; they shall and the fourth row a beryl, and agate, and an amethyst;

וֹבְיוֹ בְּמִלְנִאָּקָם:

בֹּדְתַב יְהוֹן בְּאַשֶּׁלְמוּהָהוֹ: יי ְּוֹמְעַם וֹנְשְׁפָּׁעִ מְשְׁבָּצִים זְּהָב יִבּירְלָא יפּּנְמִירִי מְרַמִּצְּן שַּׁבְׁמֶּגְמָּ וֹסְבְּבֹא בִבְּגַמָּאִנִ כָּבוּם נִמָּא one according to his name, they the engravings of a signet, every according to their names; like children of Israel, twelve, according to the names of the And the stones shall be

be inclosed in gold in their

settings.

شڅم: ور المنافرة المنافرة المنافرة المنافعة المنافعة المنافعة المنافعة المنافرة מַלְ מִּלְטִׁם פּשׁנּעוֹ, עוִטִם אָנְמָ מַלְ מָּלְטִינִעוֹ בּטִּר מָפֹבּתַ יי בְּנֵירְ יִמְּבְׁאָרְ אֲמֵיִם מֹמְבֵּע בַּנֵּרְ יִמְּבָּאָרְ מַנְּתַא מַמְּרֵי

نيازا خبير بين في المجاهدة المرادة إِلَا يُحَرِّبُ مِنْ مُنْ الْمُحْرِينِ لِمُحْرِثِهِ مُنْ اللَّهُ مِنْ مُمْنَاتِ لِمُخْرِثِهِ مُنْ اللَّهُ اللّ

wreathen work of pure gold. breastplate plaited chains of And thou shalt make upon the

shall be for the twelve tribes.

څند: מְעְּמֶשְׁר עְּבְּרְתְּ זְהֶבְר מְתַהַמְּלֶן עִּיְבֶר גְּּדִילוּ דְּדְהַב הַבְעַנַיַּנְאָּן אָּבְאָנַע וַעַּגַּבִּיִר עַל חוּשְׁנָא מִכִּין

מַטַּ', וַתַעַבָּיַר עַל חוּשָׁנָא תַּרָתֵין

the two ends of the breastplate. and shalt put the two rings on 23 breastplate two rings of gold, And thou shalt make upon the

प्रापंद्धाः \$4_\$\$\$ 口母兵なげれ ⁵² שַּבְּעַוֹּח זְהָב וְנְחַהְּ אָח־שְׁהֵּי שִּקְּ ڶڟؘۺٮڟ

סטבי חושנא: לֹּבְּוֹע שַּׁבְּשֵׁוֹ הִוֹלִשֹא הַּבְ שַׁבְּוּוֹ ĿĹŪŒ أبناتارا

two rings at the ends of the 24 wreathen chains of gold on the And thou shalt put the two

breastplate.

ततंथुर: בַסְמָרֵי חוּשְנָא: הַּבְ הַשְּׁנוֹ בַשְּּבְׁלֵים אֶבְ לַּאֹנִים בַּבְבַיר הַבְ שַּׁנִיםוֹ הַוֹּלִים אַ יג וְנְתְּשְׁר אָת־שְׁמֵי' שֲבֹתַתְ הַנְּהָב וְתִּמֵין יָת חַרְמֵין יָת חַרְמֵין יָת חַרְמֵין

- (∇I) racks Γ in all ad addition and the following range of the following relations (∇I) racks Γ in a formula Γ
- לשון במלוחותם, כשיעור מלוי עביין של חבנים יסיה עומק המשבלות, לה פחות ולה יותר: (02) משבצים זהב. יסיו סמוריס במלוחוס, מוקפיס משבלות זסב בעומק שיעור שיחמלה בעובי ספבן, זסו
- (IS) איש על שמו. כסדר מולדומס סדר האבנים, אודס לראיבן, פטדה לשמעון, וכן כלם:
- מעשה קליעה: מגצלום סממור למעלס, שממקעס במצעות שיסיו צגצול סמשן, וכל גצול לשון קלס, משומי"ל צלע"ו 👚 מעשה עבות. שבשלשוס, ומ"ס שבריקס, ואיני רואס את דבריו, אלא שרשרת בלשון עברית כשלשלת בלשון משנס: -- גבבלת. - סוא האמורום למעלה בענין המשבלום, ואף שרשרום פחר מנחס בן סרוק לשון שרשים, ואמר שהרי"ש יחירה, כמו מ"ס . הילן, סמלמייין להילן לסלמו ולסמקע במרך, אף אלו יהיו מלמייין למשן, שבהם יהיה מלוי במפוד, והן שמי שרשרות (SS) על החושן. בשביל החשן, לקבעם במבעותיו, כמו שמפורש לממק בענין: שרשה.
- ולשמאלים הבאים מול כמפות האפוד: שמי מבעות והב, ואף בשרשרות לריך אתה לפתור כן: -- על שני קצות החושן. לשתי פאות שכנגד הלואר לימנית שחוזר ואומר ונחח את שתי העצעות, והלא כצר נחונים צו, היה לו לכחוצ צחחלת המקרא, ועשים על קצוח החשן (ES) על החושן. לצורך המושן, כדי לקצעם צו. ולא ימכן לומר שמהא ממלם עשיימן עליו, שאם כן מה הוא
- (24) ונחחה אח שחי עבוחות הזהב. סן סן שרשות גלות סכתונות למעלס, ולה פירש מקוס קנוען נתשן,

אַבַלוּנַ פּֿנָוּנִ: וְנְתְּמָהָה עַלְ־בְּהְפָּוֹת הָאֵפָּׁד מְרַמְּצְּהָא וְתְּחֵין עַלְ בִּהְפָּ لْجُن هُمَّا، كَامَرِي هُمَّا، بَهُجَيِين النَّا فَلُمَّا لِنْدَامُ لِهُمْ فَتَالَا

נאשכנו הַאָפַוֹּד) בָּיָהָה: עַבֶר הָאֵפְּר (בספרי ספרד דָּאֵיפּוֹדָא לְגָיו: تبَنَّهُ إِيْ مِحْ صِوْمَة يِهِيْ هِجْ - سَانَهِ لِهُ مِحْ مَوْمَات بَجْ مِدِرَه oz וְשִׁמְּטֵׁ אָטְׁם מַּלְהַתְּיֹנִ לֵצְּוֹת וּהָשִׁוּיִ יָהָהוּ יָהָהוּ עַלְ הָבִין סִּמְבִי نَمْضِرَتْ ضَقَرَ مَخْمُرِتِ يُثِرِ نَتَمُّدُنِهِ فَلَا مُنْظُلًا يَـٰلُيَدِ

לְחַמֶּב הַאָּפִּוֹר: לְעַמָּה עַהְבַרְהָוֹ בְּמַּעֵּעִ צִּפּוֹהְי לְבֵבֵּיל בִּיח לֹוֹפִי הְאַפּוֹר מִלְּעַמֶּׁרִ מִמָּוּלִ פַּנְּיוּ אֵיפּוֹרָא מִלְרַעּ מִלְבַבּיל ב וְנְתְּמָהַ אַלְם מַּלְ־שְׁתֵּי בְתְּפֹּוֹת וְתִּתֵּין נְתָתֵּין עַּלְ מָבֵין בִּתְפִּיּ וֹמֹמֵּישִׁ מִּשׁׁי מַבְּעָּוֹי זְחָב וִתַּבְּרִי תַּרְמִּוֹ מִוֹפָוֹ בּוֹחַב

ַבְאָפַוּגַב: האפור ולא יויַה הַהֹשֶׁן מַעַּל אַיפּוֹרָא וְלָא יִהְפָּרַק הוּשְׁנָא אַ אָלְ־טַבְּעָה הָאָפוֹדִ בָפְּהָרִל לְעִיּקְהָ אָיפּוֹדָא ווֹבְכְּסִׁנְּ אָּעַבְעַתְּמִוֹ מִמְּבַּׁמְטֵּׁנִ וֹנִטַבוּוֹ נִט טַנְמִּלָּא מָמִוֹלִטִנִים

אַיפּוֹדָא לְבֶּבִילְ אָפּוֹהִי:

מגלוו להמון איפודא:

מְעַלְוֵי אֵיפּוֹדָא: עַל־חַשֶּׁב דּקִּכִילְתָא לְמִהְנֵי עַלְ הִמְיַנִ

> the ephod, in the forepart them on the shoulder-pieces of put on the two settings, and put two wreathen chains thou shalt And the other two ends of the

of the ephod inward. thereof, which is toward the side breastplate, upon the edge upon the two ends of the of gold, and thou shalt put them And thou shalt make two rings

ephod. skilfully woven band of the coupling thereof, above the forepart thereof, close by the ephod underneath, in the 27 the two shoulder-pieces of the of gold, and shalt put them on And thou shalt make two rings

the ephod. breastplate be not loosed from the ephod, and that the upon the skilfully woven band of a thread of blue, that it may be 28 unto the rings of the ephod with Dreastplate by the rings thereof And they shall bind the

אומו עבר שאינו נראה אינו קרוי פנים: שלא ימן סמשבלות בעבר סכתפות שכלפי סמעיל, אלא בעבר סעליון שכלפי סמוץ, וסוא קרוי מול פניו של אפוד, כי כריפו ואינה דבוקה לו יפה, לכך הולרך עוד צ' מבעות לתחתימו, כמו שמפרש והולך: אל מול פניו. של אפוד, כמפות סאפוד מחזיקין את המשן שלא יפול ובקן הוא מלוי, ועדיין שפת המשן התחמונה הולכת ובאה, ונוקשת על וכן בשל שמאל שני כאשי שכשכות השמאלית: - ונהחה. - המשבלות על כתפות האפור, אתם בוו ואתם בוו, ומלאו סעבוחום סחחובות בעבעות סחשן לימין ולשמאל אלל סלואר, שני ראשי שרשרות סימנית חוקע במשבלות של ימין, סן סכמובום למעלס בין פרשם סמשן ופרשם סמפוד, ולמ פירש מם לרכן ומת מקומן, עכשיו מפרש שימקע בסן רמשי (32) ואח שחי קצוח. על שמי סענומות, נ' רלשיסס על כל למת ולמת: חחן על שחי המשבצוח. סן עכשיו מפרש לך שיסא מוחב אוחן בעבעום, וחדע לך שקן הן הראשונים, שהרי בפרשה אלה פקודי לא הוכפלו:

ממניי, וקלם כריםו מכאן ומכאן עד כנגד קלום החשן, וקלומיו שוכבין עליו: שכלפי פניס, שנאמר בימה, ואומו העבר סוא ללד האפוד, שמשב האפוד מוגרו לכהן, ונקפל המינר לפני הכהן על שסרי סמוך לנואר סוא, והאפוד נמון על ממניו, ועוד נמן סימן, שלא יקבעם בעבר המושן שכלפי המוץ, אלא בעבר ביחה. סכי לך שני מימנין, סממד שימנס נשני קנות של מחמימו, שסימ כנגד סמפוד, שעליונו מינו כנגד סמפוד, (62) על שני קצות החושן. סן שמי פלומיו סמממונות לימין ולשמל: על שפתו אשר אל עבר האפוד

מיושב על סמעיל יפס: ממול פניו. בעבר סחילון: - סמשן, וכוכמן באומו פמיל לימין ולשמאל, שלא יסא מחמים החשן הולך לפנים וחוזר לאחור ונוקש על כרימו, ונמלא וקיפס הכמפום, הוא שנאמר ממעל למשב האפוד, והן כנגד סוף המשן, ונימן פמיל מכלם באומן העבעום ובעבעות ממברמו, פמוך למקוס חבורן באפוד למעלה מן החגורה מעמ, שהמחברה לעומת החגורה, ואלו נמונים מעט בגובה כנגד גרונו ונקפלום ויורדום לפניו, וסמצעום לוס לימן בראשן סשני שסוא מחוצר לאפוד, וסוא שנאמר לעומם (קב) על שחי בחפוח האפוד מלמשה. שהמשגלום ומונות ברחשי כתפום החפוד העליונים, הבחים על כתפיו

לפְּנִי־יְהוֹוָה הָמִיד: לְבׁוּ בְּבְאַוּ אָלְ-חַאַׂבְהַה לְוּבְּרָוּ לְבָּרִה בְּמִהֹּלְיִה לְטִּרְשָׁא ود بَاللَّهُ لَا يَانِهُ لَا يَانِهُ فَعَلَّمُ اللَّهِ عَلَّا اللَّهُ اللَّهُ عَلَّا اللَّهُ عَلَى اللَّهُ عَل וְנְשָׁא אַבַרֹן אָת־שְׁמִוֹת בְּנֵי־ וָיִפּוֹל אַבַרוֹ יָת שְׁמָהָת בְּנֵי

יְהֹנֶה מְמֶיד: (ס) בְּנֵירִישֶׁרְאֵלְ עַּלְ־לְבָּנִי לְבָּנֵי יִשְּׁרָאֵלְ עַּלְ לְבִּיה בֵּרִם יְיָ יְהְוָהְ וְנְשְׂא צְהַרֵּוֹ אָת־מִשְׁפַּׁט וִישׁוֹל צָהַרוֹ יָת דִּיוֹ בְּנִי مَمْ عَرْدَ الْمُثَالِدُ الْحُدِيُّةِ مُؤْثِدًا لِمُتَازِدُ خَصْرَمُونِ مُؤْلِم لِذَ · הַאִּירִים וְאֶח־הַהַּמְּיִם וְהְיוֹ יִנְיִם הִּשִּּיָּא וִיהוֹן עַל לִבָּא וֹנִים ֶּיֹם אֶבְעַהָוֹת עַפֹּמָהְפָּס אָעַר וִיִּהְיוֹל בְּעָהָוֹ בִּינָא יָּה אָבּיָּא

לְנִיכְׁנִוֹא עֲבִׁם וֹוֹ שַׁנִינִא:

ئك،ل%:

before the Lord continually. . holy place, for a memorial heart, when he goeth in unto the breastplate of judgment upon his of the children of Israel in the And Aaron shall bear the names

LORD continually. Israel upon his heart before the To nearblide of the children of LORD; and Aaron shall bear the when he goeth in before the they shall be upon Aaron's heart, Urim and the Thummim; and breastplate of judgment the And thou shalt put in the

خزرح نظريه And thou shalt make the robe of אַרְיוֹפּינִי יָרְ מִינִי יָרִ מִינִי אָרָי אָרָ אַרָּ יַרַאָּפּינִי וּהַיִּצִי

: يَمْ لَاكُ בְּפָּי תַּהְרָא יְהְיָה־לִּי לְאִ בּ יְהְנֶה לְפִּיוּ סְבִּיב מַעֲּשֵּׁה אַבֹּוּ תּיְדְא יָהִי עַפַּף לְפּוּמֵיה إترز و - الأها جمارة هُوَّا التا عنواه جودً جُزَادة

בְּתוֹכֶם סְבָיב: על שוליו סביב ופעמני זהב על שפולוהי סחור סחור « שׁכَّבُש لَمَل لَظِيرَهَ عَلَيْهِ مَاذِ مَا خُرِّم لِمَلْ لِأَنْهُ لِمُحْمَ لِسِنِهِ.

עָּמִיר תַּכְּלְא:

خوبه هٰلئا نت، حرب لَحٰ٪ סְחוֹר סְחוֹר עוֹבֶר מְחֵי

וזגין דדתב ביניהון סחור הּלְ-הִּנּלְּיוּ בְּמִנֹי, וְתַהְבֹּיִר הַלְ הִפּוּלְוָנִי, בִּמִנִּי,

> navow do gnibnid a avad llada head in the midst thereof; it And it shall have a hole for the

> > the ephod all of blue.

as it were the hole of a coat of

work round about the hole of it,

thereof; and bells of gold scarlet, round about the skirts Dlue, and of purple, and of shalt make pomegranates of And upon the skirts of it thou mail that it be not rent.

between them round about:

לשון נימוק, ולשון ערבי סוא כדברי דונש בן לברמ: יסיו לבקעת מישור ונוחס לילך: - להיות על השב האפוד. לסיות סחשן דבוק אל חשב סאפוד: - ולא יזה. ד), סרים הפמוכים וה לוה, שהי הפשר לירד לגיה שביניהם הלה בקושי גדול, שמחוך פמיכחן הגיה וקופה ועמוקה, (182) ויררכסו. לשון חבור, וכן מֵרֶכְמֵי מִּישׁ (תֹּהלִים לֹחֹ, כחֹ), חבורי חברי רשעים. וכן וְמַרֶּבָמִים לָבָּקְעָּה (ישעיה תִ,

שהחשן מכפר על מעווחי הדין נקרא משפט, על שה קליחה המשפט: משפט בני ישראל. דנר שהם נשפטים ונוכחים על ידו אם לעשות דנר או לא לעשות. ולפי המדרש אגדה, לא סיס במוכו, ועל שם אומו סכמב סוא קרוי משפט, שנאמר וְשָׁמַל לֹו בְּמִשְׁפַט סָאוּרִיס (במדבר כו, כא): אח ומממס אם דבריו (יומא עג:). ובמקדש שני סיס הסשן, שאי אפשר לכהן גדול להיוח מחוסר בגדיה, אבל אוחו השם (90) האורים ואח החמים. סול כמג שם המפורש שהיה נותנו בתוך כפלי החשן, שעל ידו הול מליר דבריו

(22) והיה פי ראשו. פי סמעיל בגבסו, סול פמימת בית סלולר: בחובו. כמרגומו בְּפִיל לְנַיֵּיס, כפול (וצ) אח מעיל האפוד. שלפוד ניתן עליו למגורס: כליל חכלה. כולו מכלת, שלין מין לתר מעורב נו:

לא נַמְרוּ מִמֶּנוּ (שמות כה, מו), הנאמר בבדי הארון: כפול למוכן: - לא יקרע. - כדי שלא יקרע, והקורעו עובר צלאו, שוה ממנין לאוין שבמורה, וכן לא יצו פַמשֶׁן, וכן למוכו, לסיות לו לשפה כפילמו, והיה מעשה אורג ולא במחע: - כפר החרא. - למדנו שהשריונים שלהם פיהם

שבמוכס: בחוכם סביב. ביניסס קביב, בין שני רמוניס פעמון אחד, דבוק וחלוי בשולי המעיל: (33) רמוני. עגוליס וחלוליס היו, כמין רמוניס העשויים כגלם חרנגולם: ופעמוני זהב. זגין עם שָנָבֶּלָין

סָבֶיב: LLCLL ع والمرا إلى المنا عِينَا إِنَاكِ الله التَاجِم الشارِة الذي وJacgranate, المنازة الذي المناوعة و solden bell and a pomegranate,

וֹלְאָ זְמִוּנִני: (ס) הַלְּבֶשׁ לְפְּנֵי יְהְנָה וּבְצֵאָהוֹ לְמּוֹךְשָׁאֵ

جَابُهِ جَابِيْت: ופּתַּיְהָ עָלְיוֹ פְתּוּחֵי חֹלָם וְתִּגְלְוּף צַּלְוֹהִי פְּתָּב מִפְּרַשׁ

פְּנֵי הַמִּצְנָפָת יִהְנֶה: لْلَيْكُ مَحْ ـ لَاظِمُرُونَا جُحْ ـ خَلِحْ لِيَحْدَجُنَاهِ لْهَمْنُ אָעוַ מَלְ فَنَادِ فَجَرُلِ النَّهَ أَنْ اللهِ مَر

ظغرب فزدح كإدخزا كهم هييند فيديع لإدهزه لإبال מִשְׁלָנִי לְּדִשְׁינִיִם וְתָּיָנִי עַלְ־ וּלֹבְיָתִוּן בֹּדוֹר וֹחָבְאָבְ בְכַּבְ אַהַרוֹ אָת־עַּוֹן הַקְּדְשִׁים אַשֶּׁר דַאַהַרוֹ וִישִּׁיל צַּהַרוֹ וֹבְיִבְעָ מַלְבְּעָּבָּע אַבַּרְן וֹנְמָא וּיבִי

> מְמִּילְאַ סְחוֹר סְחוֹר: تؤمر ليترجه إتهائه مر مهرز

ילמפליה ולא ימות: לוּלוּ בְּבֹאַוּ אֶלְ וְיִשְׁהַמִּע קַלִיה בְּמִיעַלִיה לְּהָבֹינוּ וֹיבוּי עַלְ אַבַּוֹרוֹ לְהַעָּשָׁאַ

طِيم حُدر: זְהָב שְהְוֹר וִתַּצְבֵיד צִיצָא דִּדְתַב דְּכֵי

מַגִּנֹפַעָא יָהַי: はればはな ΧĠ. 47 エドダン

ムデラジス

upon the skirts of the robe round 34 a golden bell and a pomegranate,

that he die not. LORD, and when he cometh out, unto the holy place before the shall be heard when he goeth in minister; and the sound thereof ot notal he upon Aaron to

HOLY TO THE LORD. like the engravings of a signet: 36 pure gold, and engrave upon it, And thou shalt make a plate of

mitre it shall be. mitre; upon the forefront of the 37 of blue, and it shall be upon the And thou shalt put it on a thread

Гокр. they may be accepted before the always upon his forehead, that their holy gifts; and it shall be of Israel shall hallow, even in all holy things, which the children the iniquity committed in the forehead, and Aaron shall bear s'norsA noqu əd Ilsde ii baA

- (48) פעמון זהב ורמון וגוי. פעמון וסב ורמון אללו:
- סללו, מייב מימס בידי שמים: (3E) ולא ימוח. מכלל לאי אחד שומע הן, אם יהיו לו לא יחחייב מיחה, הא אם יכנס מחוסר אחד מן הבגדים
- (98) ציץ. כמין עם של והב היה, רוחב ב' אלבעוח, מקיף על המלח מאוון לאוון (סוכה ה:):
- תל הפתיל, ופתיל על המלנפת מלמעלה: המלנפס, והפסיל האמלעי מסזיקו שאינו נופל, והטם מלוי כנגד מלסו, ונמקיימו כל המקראום, פסיל על הלידן, וליך נמלא עשוי כמין כובע, ועל פסיל האמלעי הוא אומר והיה על המלנפח, והיה נוחן הליך על ראשו כמין כובע על כאשיו מקיפין אם הקדקד, ופחיל האמצעי שבראשו קשור עם ראשי השנים, והולך על פני רוחב הראש מלמעלה, אחד מבחיץ ואחד מבפנים כנגדו, וקושר ראשי הפחילים מאחורי העורף שלשחן, ונמלאו בין אורך הטס ופחילי והליץ מלמטה, והפחילים היו בנקבים, וחלויין בו בשני ראשים ובאמלעו, ששה בג' מקומות הללו, פחיל מלמעלה ליץ למלנפת ששס מנית תפלין, למדנו שהמלנפת למעלה בגובה הראש, והינה עמוקה להכנם בה כל הראש עד המלת, וסיס על סמלנפת, ולממס סוח חומר וסיס על מלח אסרן, ובשחימת קדשיס שנינו (ובחיס ימ.:), שערו סיס נראס בין (פ) על פחיל חבלח. וצמקוס אחר הוא אומר, ויִּמְנִי שְּׁבְיִּוּ מְּבִילָם (שמוח לע, לא), ועוד, כחיב כאן
- לסס, אפילו אינו על מלמו, שלא סיס כסן גדול עובד באומס שעס, ולדברי סאומר עודסו על מלמו מכפר ומרלס, ואס על מצחר חמיד. אי אפשר לומר שיהא על מלחו חמיד, שהרי אינו עליו אלא בשעת העבודה, אלא חמיד לרלות סכסן שסקריב עמא, שסרי עון סקדשים נאמר, ולא עון סמקריבים, סא אינו מרלס אלא לסכשיר סקרבן: ודויד עון סוא נושא, אס עון פגול הרי כבר נאמר לא ירצה, ואס עון נומר הרי נאמר לא יחשב, ואין לומר שיכפר על עון מן סקדשים: אח עון הקדשים. לרלום על סדס ועל סמלב שקרבו במומסס, כמו ששנינו (מנמום כס.), מי וס (88) ונשא אהרן. לשון פלימה, ואף על פי כן אינו זו ממשמעו, אהרן. לשון פלימה, ואף על פי כן אינו זו ממשמעו, אהרן.

עצבבים ששי ואָבבים העשיה וְשְׁבַּגִּעַ עַבִּעָנִע שָּׁמָ וַעָּמָנִע יִיָרַמֶּיץ

וֹטִמְיֹוֹ עַמְּבִיג מוּבָג בּוּוֹב:

לְכְבְוֹע יִלְטִפְּאֶבֶע: بإلايشخلة: לְנְיִם וֹמִיִּבֹמִּגוֹ שַּׁמְּבֵּגִג לְעִוּן לְיִפֿׁר ימגקעות העשיהות ځ۵□ אַלנמֹים וִתִּעַבִּיד نظظبن أذكر لايتا ميس حويد بكرد لايام ميدا ميدا ميدا

أظيَمُنْ אِنُهِ أَحْلَتُهُ خُرِ: מֶבוֹבֶבֶב はれれなけ אָהוֹיף וְאָת־בָּנָיו אָתֻוֹ יִמְשָׁהְהָ لْنَاذُوَّهُمُّ لِمُنْظِ هُنَا هُنَا لِمَنْكِلًا لَنَاذُونِهِ نُنْسِياً ثَنَا هَتَالِاً

נושְּמִשׁמוּן בַּבַבְּינִי: לוּוְבְּנְּתוֹן וּהְקַבֵּייִם יָהְתוֹ יינובי וניון יינלביב וני אַרוּה וְיָת בְּנוֹהִי

וֹמָּגַ וְנֵבְכֹּוֹם וְצֵׁוֹנִי: לְכַּסִּוֹת בְּשָּׁר עֶּרְוָה מִמְּהְנִים דְּבוּץ לְכַסָּאָה בְּשַּׁר עֶרְיָא ۲۵۵ מְכִנְסֵי־בָּד וַעַּבֵיד

מְעַבְצָּין וְמָב יִבְּכָן יְתִוּ:

אַהַרֶיו: (ס) בַּפַבְשׁ וֹבְאַ וֹמִאַנ הֹוֹן וֹמִנוּי خنهٰڟ۫ڡ ۿڔۦڽڟڹؙڟؚڹ ڂۿڷٮ th בְּבַאָּםו אֶל־אַהֶל מוֹעַד אָוֹ בְּמִיעַלְהוֹן לְמִשְׁכּן וִמְנָא

או למלולטון למולטא וֹבְיוּ עַלְ־אַבַּרְן וֹמַלְ־בַּלְּיוּ וִיבוּוֹ עַלְ אַבַּוֹן וֹמַלְ בָּנִינִי

לום מֹלִם לִיני וֹלְבֹנוְנִי.

וֹפֿלגוּן שוִלֹא וֹלָא וֹמוּטוּוּ

girdle, the work of the weaver in finen, and thou shalt make a and thou shalt make a mitre of in chequer work of fine linen, And thou shalt weave the tunic

beauty. them, for splendour and for head-tires shalt thou make for make for them girdles, and make tunics, and thou shalt And for Aaron's sons thou shalt

s'issirer unto Me in the priest's sanctify them, that they may them, and consecrate them, and sons with him; and shalt anoint Aaron thy brother, and upon his And thou shalt put them upon

reach. even unto the thighs they shall their nakedness; from the loins breeches to cover the flesh of And thou shalt make them linen

after him. ever unto him and unto his seed and die; it shall be a statute for place; that they bear not iniquity, altar to minister in the holy when they come near unto the in unto the tent of meeting, or and upon his sons, when they go And they shall be upon Aaron,

לאו אינו מכלס, נדכש על מלחו המיד, מלמד שממשמש בו בעודו על מלחו, שלא יפיה דעתו ממנו:

- (95) ושבצח. עשה אותם משלנות משלנות, וכולם של שש:
- סכמובים למעה בפרשה: (04) ולבני אהרן חעשה כחנה. ארבעס בגדיס סללוולא יומר, כמונת, ואנגעו ומגבעות סיא מלנפת, ומכנקיס
- סום מחזיקו בדבר, וקורין לפוחו מסירה וויר"סטיר, והום מלוי ידים: יוס וסלאס, ובלשון לע"ו, כשממנין אדס על פקודת דבר, נותן סשליע בידו בית יד של עור שקורין גוואנ"מו, ועל ידו ואם בניי בשמן סמשמס: - ומלאה אה ידם. כל מלוי ידים לשון מנוך, כשסוא נכנס לדבר לסיום מוחוק בו מאומו ולין, ומכנסיס, סכחוביס למעס בכולס: ואח בניו אחו. אוחס סכמוביס בסס: ומשחח אוחם. אם אסרן (I+) והלבשה אותם את אהרן. מומס סממורין במסרן, משן, ומפוד, ומעיל, וכמונם משבן, מלופם, ומבנט,
- (ב+) ועשה להם. לאסרן ולבניו: מכנסי בד. סרי מי בגדיס לכסן גדול וארבעס לכסן סדיום:
- מקום שנאמר מקם עולם, סוא גזירה מיד ולדורות לעכב בו: אהל מועד. לסיכלוכן למשכן: ומחו. סל למדם, שסמשמש מחוסר בגדיס, במיסס: הקח עולם לו. כל (די) והיו על אהרן. כל סבגדים סמלס, על מסרן סרמיין לו: ועל בניו. סממורין בסס: בבואם אל

נאגבם אַנוֹם טַמִּנִמָם: جر، جُمِّه وَد هُلِه قِل قِل فِي عَدَمُ، مَد مَنْد لَهُ فِد مَنْدُ، ردره، خِلْتُم خِطَيْم هِنُم خِحَيْلًا خِطَيْمُهُ يُنْسِياً خِهَوْمُهُ

ים בוא שמושים: برهُتِرت فِهُمُا وَكُن بِهُرت ۽ בُקِيرِي فَشِمًا يَلَكَيْكُ، مَعَيْنَ لِيَخْذِلُ فَمُشِنَ لَعُمُعَيْنَا إرزُل و في المرأد وقد الإلادة وهاد الإدالة الموادر المرادة الموادر المرادة الموادد المرادة ال

בַּפַּׁ֡ב נַאָּט מָּנָג בַאָּגלִם: لْكَكُلَّكُمْ هُنَّاتٍ فَقُرْمٍ لَهُنِي يَنْظُيْرِ نُنْكِيا خُوَمِّهِ لَيْن أَذُتَتُ אِنِعُو مَرِ عَرْ كُنِدِ لَعَقَالَ نُفُدِا مَرْ عَذِهِ بَنِد

אַטַב בַּמָּנִם: אָל־פָּתַח אַהֶל מוֹעָד וְרְחַצְּתְּ לְתִּיִנִ עַשְׁכַּן וִּמְנָא וְתַסְּתֵי لْمُعَا مُتَالًا لَمُعَا خُذُرًا فَكَالِهَ النَّا مُتَالِا لَنْ خُرِينًا فَكَارَدَ

וְאָפַרְהָּ לֹוֹ בְּחֵשֶׁב הָאֵפְׁר: 「袋口」 立名合し הַכְּהְּנָת וְאֵתְ מְעָנִיל הְאֵפֹּד מִעִּיל אֵיפּוֹדָא וְיָה אֵיפּוֹדָא ء لناختهٰنَ نظطينة

דַמָּגַנְפַׁנַ: لْثَمَاثُ אُلِ رَبْدُ لِكَالُمُ هَمْ لِيَضَا بُلِ خَرْبِرْمِ لِحَالِمُهِ لْمَمْنَ لَاقِمَٰزُقُل مَر لِهِمْ يَنْمِدُ مَمْنَفَعُهُ مَر تَيْمَيْهِ

XUL: וֹגֹּבֹלטֹ ² וְלֵלְבַּוְחְהָ אָּתִּ־שֶׁמֶּן הַמִּשְּׁחְה וְתִּפַּב יָת מִשְּׁחָא דּרְבוּתָא

> ئيخدرا فترا هَجْفرا: אָאָר סַּגַּאָר וְבֵּין פַּטְּנָטָא דְּסַנְּבֵיר לְחַוּן

סְבֶּע בַּטִּמוֹ שַּׁהַבֵּיִר יָהָתוֹן:

שולא וֹנִי שַׁבֵּנוֹ צַּכְּבַנוֹ:

נְתְּהוֹן בְּמִיָּא:

בְּהִקְיוֹ אֵיפּוֹדָא: וּאָח־הַהְשֶׁן וְיָה חוּשְׁנְאַ וְתַהְבֵּוּן לֵיה אַר־אַבוּל אָר־ יָה אַבוּרן יָה כִּהּנִא וִיָּה אָנוַ תַּבְּגָּוֹנִם וֹנִפַּר זָנוּ לְרִוּשִׁנְאׁ וְתַּלְבֵּיִשׁ

מַל מַצְנַפַּטַא:

מּלְ_רְאָמִּוֹ וּמְמְּחִוֹטִ וּהָרִע מַלְ דִישָּׁיה וּהָרָבּי

without blemish, young bullock and two rams the priest's office: take one them, to minister unto Me in shalt do unto them to hallow word that grind out is sind ban

XIXX

shalt thou make them. with oil; of fine wheaten flour and wafers unleavened spread , lio diw belgaim benevaelau si,

and unleavened bread, and cakes

the two rams. the basket, with the bullock and 3 one basket, and bring them in And thou shalt put them into

them with water. tent of meeting, and shalt wash 4 shalt bring unto the door of the And Aaron and his sons thou

ephod. the skilfully woven band of the breastplate, and gird him with ephod, and the ephod, and the the tunic, and the robe of the garments, and put upon Aaron And thou shalt take the

crown upon the mitre. upon his head, and put the holy And thou shalt set the mitre

his head, and anoint him. anointing oil, and pour it upon Then shalt thou take the

- מעשה העגל שהוא פר: (I) לקח. כמו קם, ושמי גורום סן, לוחם של קיחס ולוחם של לקימס, ולסן פתרון לוחד: I אחד. לכפר על
- מלום (מנפום עו.): בשמן. כשמן קמפ, יולק בסן שמן ובוללן (שס עס.): משחים בשמן. אפר אפייפן מושפן סקרוים למטס בענין חלח לחס שמן, על שס שנוחן שמן ברבוכס כנגד סחלוח וסרקיקין, וכל סמינין באיס עשר עשר (s) ולחם מצוח וחלח מצח ורקיקי מצוח. סרי אלו ג'מינין, רבוכס, ומלומ, ורקיקין. למס מנות סיא
- (E) והקרבת אותם. מל מלר סמשכן ציוס סקממו: כמין כ"ף יונים שסיל עשויס כנו"ן שלנו (שס):
- (+) ורחצת. זו מצילמכל סגוף:
- (5) ואפדת. קשמומקן התגורה והפיגר שביבומיו:
- (6) גור הקדש. זס סלין: על המצגפה. כמו שפירשמילמעלה, על ידי הפמיל האמלעי ושני פמילין שבראשו
- (7) ומשחת אוחו. לף משיחה זו כמין כ"ף יוניה, נוחן שמן על כלשו, ובין כיםי עיניו, ומחזכרן בלנצעו: הקשורין שלשמן מאמורי העורף, הוא נומנו על המלנפת כמין כובע:

⁸ נֹאֶנִי_לּנְוֹנִ נַּלֵבְנִי נִּנִלְבָּהְשׁנִם נִנָּנִי

בַּלָיור: מולם ומלאם יר אַברו וּיִר בַּאָברי التارثيد خريو جبيد خبور المبيد خمارة جداومه خجرة ه بجزيد بْسَجَهْمٌ كَيْصِ مَرْجَهِم بجنين بْمَنَعَدا خِسِيا عَيْجُهُرا نْلَادُلُنِّ هِبُوٰت هَجُرُم هَلُكُلِّا سُنْتُم نُفْسِيا نَفْشَا هَتُبِا

፲**출**L: וְבְנֵיו אָת־יְדִיהָם עַל־רְאָשׁ וּבְנוֹהִי יָת יִדִיהוֹן עַל בִישׁ הַפְּר: יי אַהֶל מוֹעֶד וְסְעָה אַהַרֶן מִשְׁכּו וִמְנָא וִיִסְמוֹד אָהַרֹן زْنَكُرَدُنُ \$ע نَجْد حُجْرٌ، سُكُلَّد بْن سَبْدُم خُكْدُه

פַּתַח אָהֶל מוֹעֵּד: ַ װְשְׁחַטְתֵּ אֶתְ חַפֶּר לִפְּנֵי יְהְנְּא וָתְכּוֹס יָת תּוֹרֶא קֵרָם יִיִּ פחח אַהל מוֹער: בְּתְרַע מַשְׁכּּן יִמְנָא:

יַסִיד הַמִּיְבְּחַ: נאָט בְּלְ הַנְהָם מִשְּׁפְּרְ אָלְ- בְּאָצְבְּעָרְ וָיָה בְּלְ דְּמָאִ וְלְקַחַהְ מִבַּם הַפָּּר וְנְתַהְהָר וְהָפַב מִיּקְאַ

لَمْرَيْنًا لِبَكَمْلُكُ مَمْلُطُ لَا يُنْكُمُ لِمُ עَخُرُيْنِ لَمُنَالِثَاثِرَ كُمُّلِ لَئُنَا مَلَحُم يَمُّرِينِا لَنَوْرِظ עַּיּטְנִּׁעְ מַּלְעַעַּבְּעַ נְאָעָ אָשׁ. כּבִּנִּאִ נִיָּט שַנִּשְׁנוֹ כּוּלְיָן פּ עַמְכַפָּה אָת־הַפֶּהֶב וְאָת יָה פָּא וְיָה חַצְּרָא דְּעַל أحظاك

מקוץ לַמַּהַנָּה הַפָּאַת הָוּאַ: إهْم جَانُة مِنْ إِنْ لَا كُنْ جِنْ اللَّهُ الْمِنْ الْمِنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ الْمُنْ ال لْعُنا خُمَّا لَاقَارِ لَعُنا مِلَا لِيْنَ خُمِّد نَيْنَهُ لَيْنَ مَمْدَيَا

וֹסְמֹכְוּ אַנֹיבַוֹן וּבֹּלֵוֹו אָעַ_ וֹאֶּטַ_בִּאָּנֹ نظل ززه 口袋口厂

> ועלבישנון כשונון: نځدرح

بَهْتَالًا إِطْنِلَجُرْهُ يَحْدَنِنَا:

shalt consecrate Aaron and his a perpetual statute; and thou they shall have the priesthood by bind head-tires on them; and

girdles, Aaron and his sons, and

And thou shalt gird them with

and put tunics upon them.

eand thou shalt bring his sons,

bullock. hands upon the head of the Aaron and his sons shall lay their before the tent of meeting; and And thou shalt bring the bullock

يَفِونِكُ خُرُونِكُمْ يُمَلِّحُنِيمٌ:

לְמָּגְבְּהָאֵ: אֶּטַ כָּּלְ עַּטֵּבְׁדֶ וֹטִפַּד יָט כִּלְ עַּוֹבָּא בַּטִבּ

מֹבּבֹא לְמַמְהֹבוּיִם שִׁמֹאִטֹא

יְבִיהוֹן עַלְ בֵישׁ דְּכָּבֶא: נוסמכון אַבֿרן יבְּנוהו יָת

the tent of meeting. ^{II} before the Lord, at the door of

And thou shalt kill the bullock

base of the altar. all the remaining blood at the finger; and thou shalt pour out the horns of the altar with thy of the bullock, and put it upon And thou shalt take of the blood

smoke upon the altar. upon them, and make them two kidneys, and the fat that is the lobe above the liver, and the that covereth the inwards, and And thou shalt take all the fat

it is a sin-offering. burn with fire without the camp; 14 its skin, and its dung, shalt thou But the flesh of the bullock, and

their hands upon the head of the 15 and Aaron and his sons shall lay Thou shalt also take the one ram;

- במילוי ופקודת הכהונה: (9) והיחה לחם. מלוי ידיס זס לכסונם עולס: ומלאח. על ידי סדבריס סללס: יד אהרן ויד בניו.
- (11) פחח אהל מועד. נמלר סמשכן שלפני ספממ:
- כמין בלישם בים קבול עשוי לו סביב סביב לאחר שעלה אמה מן הארץ (מדום פ"ג מ"א): (12) על קרנות. למעלה, נקרנות ממש (ונחים נג.): ואח כל הדם. שירי סדס: אל יסוד המזבח.
- דְבַבְּדֶח שקורין חיבר"ש (רחמספלייש): על הכבד. אף מן סכנד ימול עמס (מ"כ ג, ד): (13) החלב המכסה את הקרב. סול סקרוס שעל סכרם שקורין עיל"ל: ואת היתרת. סול עַרְפְּשָׁל
- (14) תשרף באש. לאמלינו ממאם מילונה נשרפת אלא זו:

קַבֶּיב: אָט בַּמְוּ וֹזְנַלִמֵּ הַּלְ נַנְּמִוֹבֵּט בַּמִוֹ נַנִוֹנִי מַלְ מָנְבָּטִא וֹאֲבַהֹטֹּטֹ אָטַבְבַאֹנֹגַ וֹלְלַבַּטִּטֹּ וִטִבּנָם זִט צַּבָּבֹא וֹטַפַּב זִטַ

מַלְבְנְתְּיִלְיוֹ וְמַלְרַאִּמְוֹי וֹבְטַגִּטַ עַבְּיבְ וּכְבַגָּוּו וֹנִטַטַּ וֹאָטַבוֹאָגֹל שׁנִשֹׁנוֹ خلالألأرا

ニドが: המוְבָּחָה עֹלֶה הוּא לֵיהוֹה לִעָּדְבְּחָא אָנַבַלַבְיִאָּנִלְ וֹנִפֹּיִל

لېم ئېزے: אַהַרָן וּבְנְנֵי אָת־יְדִיהָם עַלֹּ- וִיִּסְמוֹךְ אָהַרֹן וּבְנוֹהִי لَكِرَعَانُ لِمُ لَا لَكُرَدُ لَا فَيَرَدُ لَوْلِكُ

מַל_הַמִּוְבָּהַ סְבָּיב: וֹזֹבלטֹל אָט_וּיבֹיבֶה ב<u>וֹלוֹלוֹנוֹ</u> تنظبت لمح خثا خذر تائذند لمح خثا نلم هِيًا هَتَدٍا نَمَحِ فَرَنَكَ هِيًا إَضْمَامُونَ هُلِهِ لِهُمَامُ لِأَمْالِهُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْمُعَالِمُ الْ

נבלבו ללוו אַטַּו: אַעַוּ וְלַבַּה בוּאָ וּבְגָּבְוּו וּבָנָיו لْمَح_خُلْنُد لَمَح_خُلْنُدُ וֹנוֹגּים מַּלְ-אַנִוֹרְן וֹמַּלְ-בֹּלֹנְיוּו $_{1S}$ $\Box \alpha \dot{\beta} \ddot{\Box} \dot{\Box}$ $\dot{\alpha} \dot{\dot{\omega}} \dot{\alpha} \dot{\gamma}$ **Lawn** וַלְכַטִהָּ מִּוְ_עַבָּם אָּהֶג הַּלְ_

נטטגו מֿכן אָבֹרוָנִי, וֹמַכ ונת דכרא הפביג לאַבווהי

אַמָּט לַּיהֹוָה קּיִרְּבָּנְא קָרִים יִיָּ הִיא: אַמָּה לַיהוָה קַרְבְּנָא קָרְעָּיָּ

ידיהון על ביש דִּכְרָא: וְנִיסַב וְנִי גַּבְרָא טִּוֹוֹא

סחור סחור: נטובנט גם במא מכ מבלטא נמק אליון בגלהוו דימינא וטטון הַּכ

בנוהו עמיה: נלבושותי ובנותי ולבושי מל אהרו ועל לבושוהי וְעָמָאָבוֹ אָנִבוּנוֹא וָעַבּינ נטפֿב מו במא במל מדבקא

> aash it round about against the 16 thou shalt take its blood, and And thou shalt slay the ram, and

its pieces, and with its head. and its legs, and put them with 17 its pieces, and wash its inwards, And thou shalt cut the ram into

made by fire unto the Lorp. it is a sweet savour, an offering burnt-offering unto the Lord; 18 ram smoke upon the altar; it is a And thou shalt make the whole

head of the ram. shall lay their hands upon the 20 ram; and Aaron and his sons And thou shalt take the other

against the altar round about. right foot, and dash the blood and upon the great toe of their the thumb of their right hand, right ear of his sons, and upon Aaron, and upon the tip of the To res right ship of the right ear of and take of its blood, and put it Then shalt thou kill the ram,

with him. his sons and his sons' garments garments shall be hallowed, and sons with him; and he and his and upon the garments of his garments, and upon his sons, sid noqu bas, and upon his anointing oil, and sprinkle it that is upon the altar, and of the And thou shalt take of the blood

שביב, לכך קרוי שביב: בקרן זוים זו, וסאחם בקרן שכנגדס באלכסון, וכל מחנס נראים בשני לדי סקרן אילך ואילך, נמלא סדס נחון בדי רוחות שומד בארץ וזורק: – סביב. כך מפורש בשמיעת קדשים (זבחים נג:), שאין שביב אלא ב' ממנית שהן ארבע, האחת ממאת בלבד, אבל שאר ובחים אינן מעונין קרן ולא אלבע, שמתן דמס מחלי המובח ולמטה, ואינו עולה בכבש, אלא (16) וורקח. בכלי, אומו במורק ווורק כנגד סקרן, כדי שיראס לכאן ולכאן, ואין קרבן מעון ממנס באלבע אלא

- (דו) על נחחיו. עס נממיו, וקף על שלר סנממיס:
- (oz) חגוך. סוא קפחום (מ"ב מילואים כ"א), גדר סאמלעי שבחוך סאוון, שקורין ענדרו"ם: בהן ידם. (18) דיח ניחוח. נמס רוס לפני, שלמרסי ונעשס רלוני: אשה. לשון אש, וסיא הקטרס איצריס שעל האש:
- סגודל, ובפרק סאמלעי:

אָרל מִלְאָים הָוּא: עַבְיַהָן וָאָת שָׁוֹק הַנְמֶין בֶּי עַפּֿלְיָּת וֹאָת־הַתְּלֶּבְ אַמֶּר הַבְּלֵיִתוּ וֹנִת מָּלֵא בַנְּמִּנִּא יְמֵבֶר הַבְּבֶר וְאָבו שִׁבֵּי וֹנִי שַּׁבְּיוֹ בִּילְגִוֹ וֹנִי שַּׁבִּא \$U_LZLT نْخْطَنْڭ مَالِيَةِنَم بَابَرُدَ

וּאָט נֿט פֿלבא נוֹט טַבּב כּבֹבא נאָט_טַטַבְּיָלְ נֹאַלְנִטֹא נִיִּטְ עַּבְּלָּא בַּטִּבּּ וֹעסֹב מֹן צַבְּבֶא עַּבְבָּא

for it is a ram of consecration; upon them, and the right thigh; two kidneys, and the fat that is and the lobe of the liver, and the fat that covereth the inwards, the fat, and the fat tail, and the Also thou shalt take of the ram

מָמֶן אַנוֹת וְרָקֵיל אָנוֹר מִפַּלְ יְּנְרִיצְּנְאַ וֹכֹכָּר גְּטִם אֹנִינ וֹנוּלָנ גְטִם נפּטָא צַלְנִינֶם

הַמַּצְּוֹת אֲשֶׁר לְפָּנֵי יְהֹוֶה:

קניפָה לפְּנֵי יְהֹוְה: لْمُح حَقَّد حُثُدُد لَكِتَفَقٌ بِهُنُتِ لَمَح نُدُد خَرَبِكِ، بِنَدِرِهِ نُكِدِرِا יי נְשְׁמְּטְ תַבְּלְ מָלְ כַּבָּי אַנִדְן יּהְשִׁיִּי כּוֹלְאִ עַלְ יְדִי אַנִדִּן

نظِطَيْقٌ بِهِنْتِ مِنْتِٰتِ لِيَظْمَلُقُ لَيْفِد

" הַמִּיְבֵּחָה עַל־הַעֹּלְה לְרֵיחַ וְחַפִּיק לְעֵּרְבְּחָא עַל עַלְהַא

إبراثا: ַנִיחוֹּחַ לִפְבֵּנֵי יְחוֹּה אֲשֵׁה הָוּא לְאִתְּקִבְּלָא בְּרַעֵּוֹא קֵּדָם יִיָּ ליהוֹה.

بْسَيْبَ بْسَرْتَ كِلَّةَ كِيْرُلَّتُ:

⁹² □₫₫¾ι□

וְבְוֹפְׁעֵּ אָטָוֹ, טְּוֹנְפְּׁנִ לְפְּׁנָ, יְמֵיה אָנִטְאַ בְּרָם וֹּיִ וֹיִבִי לְּבִּ ייים אָטָוֹי טְּנִיפְּׁנִי לְפִּׁנָ, יְמִיה אָנִטְּאַ בְּרָם וֹיִ וֹיִבִּי לְּבִּ לְאַנִין מוּוֹבְנוֹא צִלְאַנִין וּטִּיִם וֹלְלַנִּישָׁ אָּעַרַ בְּיִבְיִּנִי בַּאָגַלְ וִנִּפַּר זִּנִי בַּוֹגַאָ בִּגַּבַר

אָבֹמֹא פֿבֹם גֹֹי:

בפטיביא דקדם ין:

חַדַא ואָספּוֹג חַד מִסַּלָא

ΠŢΧ

the Lorp. unleavened bread that is before wafer, out of the basket of cake of oiled bread, and one and one loaf of bread, and one

their hands, and make them And thou shalt take them from wave-offering before the LORD. shalt wave them for a upon the hands of his sons; and upon the hands of Aaron, and And thou shalt put the whole

LORD. offering made by fire unto the savour before the LORD; it is an burnt-offering, for a sweet smoke on the altar upon the

thy portion. before the LORD; and it shall be gnirəfto-əvrw a rof ii əvrw bna Aaron's ram of consecration, And thou shalt take the breast of

במלואים, וסשאר אכלו אסרן ובניו, שסס בעלים, כמפורש בענין: שלום למוזם, ולעובד סעבודס, ולבעלים לכך אני מזריכו החוה, לסיוח לו לעובד סעבודם למנה, ווה משה ששימש וו בלבד: כי איל מלואים הוא. שלמים לשון שלמות, שסושלם בכל. מגיד סכמוב שהמלוחים שלמים, שמשימים וכבשס ואיל, אבל שור ועואין מעוניס אליה: - ואח שוק חימין. - לא מליני הקמרה בשוק הימין עס האמוריס, אלא ע) שנאמר לְשָׁמַּת בֶּשְׁבֶּה יְמִירֶבְּּה, מקוס שהכליות יוענות, ובאמורי הפר לא נאמר אליה, שאין אליה קריבה אלא בכבש (בב) החלב. זס מלג סדקים או סקיגס (מולין ממ:): והאליה. מן סכליים ולמטס, כמו שמפורש גויקרא (ג,

עס חוס ושוק, ומוס לא סיס למשס למנס, אלא חוס בלבד: מין ומין. ולא מלינו סרומס לחם הבא עם ובח נקטרס, אלא זו בלבד, שחרומס לחמי מודה ואיל נויר נחונה לכהנים (32) וכבר לחם. מן סמלומ: וחלה לחם שמן. ממין סרניכס: ורקיק. מן סרקיקין למד, מעשר שנכל

רעים (מנמות קב.): ומנופה מעכבה ומבעלה פורעניום ורוחוה רעוה. הרומה, מעלה ומוריד למי שהשמים והחרך שלו, ומעכבה עללים סבעלים ומניף, ובוס סיו אסרן ובניו בעלים ומשה כהן: חבופה. מוליך ומביא למי שארבע רוחות העולם שלו, (24) על כפי אהרן וגר והגפת. עניסס עמוקין במנופס, סבעליס וסכסן, סל כינד, כסן מנימ ידו מחת יד

אשה. למשנתן: לה". לשמו של מקוס: (es) על העולה. על סמיל סרמשון שסעלים עולס: לריח ניחוח. לנחם כום למי שמתר ונעשס כלונו:

نظلاً للله للمرابعة المرابعة עמלאָים מאַשֶּׁר עונל נֹאַמֶּב עוּנִבם מֹאֵיל בַאַפְּבַמוּנִיאַ עז וְאָר שְׁוֹלְ הַשְּׁרְ הַאָּרְ הַאָּרְ הַאָּרְ زجية للإما إيرا تاولانجُاء برجية تن

שַׁלְמֵיהֶם הְּרוּמָהָם לַיהוָה: מאט בוובוהבאל מובהו קרוּמָה הָוּא וּקְרוּמְה יִהְנֶה ss עולָם מאָע בְּנֵרְ יִשְּׁרְאָלְ בֵּרִ הַּלְם מוּ בְּנֵרִ יִשְּׁרָאֵלְ אָרֵרִ ئىتنى خَمَتَدِا بَخَحْرُنَ خَنَاطٍ نَنْتَ خَمَتَدِا نَخِحْتِنَ، خِحْتُ

בְּהָם יִלְמַלֵאַבָם אָתַ־יָּדֶם: יהיי לְבְּנָיוֹ אַהְרָיִי לְמְשְׁתָּה بجبير برغيس لانور لإلايارا

אָבִל מוֹעֵר לְשָׁבָת בַּקֹּבָשׁ: שַּׁשְׁשְׁבֶּי מִּבְּיֹנִי אָמֶב וֹבָאִ אָבְ_ שְׁבְעָּתְ יִלְיִם יִלְבָּשָּׁם תַכְּנֵוֹן

خليم: دَבَهَٰלِنَ אָת־בְּשְׂרִוֹ בְּטְקֹם וּתְבַשִּׁיל יָת בִּשְׁרֵיה בַּאָתַר מדשׁ:

פַּתַח אָהֶל מוֹעֵר: בַשְׁמִב נְאָנַב בַּפְּב בַּמָּב בַּמָב בַּבָּב וּנִים בַטַמָא

> جَعَتَالِ مَنَجُعَتَا لِمَنَجُونَانِ: יואטפות מובכר מיובניא Ŀ¤ĠŢ□ 合位と کاڼ

בולים ול: <u>X</u>ĠĻ@ŀĠĽļ נה מו בני ושְּבַאַל מִנְּכַסַת אַפֿרְשִוּהָא הוא וָאַפָּרְשִוּהָא

4.商品資料 خيشوا ŢĊŢX החותוהי מבנוהי דייעול הְבֹלֵא וְנְטָוֹן וֹלְבַּהָתוּן כַּבַּוֹלָא בְּחִוֹן יֶת מִירְבָּנְחוֹן:

Łītku tuļ Łidtk

ולְבוּהָוּ לוּוֹבְהָא צַּלְאַנִוֹרָן

خختبك

נאט אגל המלאים הקקה ויה דכר הורפניא הפב

בּבַסַבָּא בּטַבַת מַמָּבּן וֹמִנֹא: لْهُجُمْ هَلَالًا يَخْتُمْ هُن خُمِّد أَمْرِيمْ هَلَابًا يَخْتِينَ ثَنَ

> . 'snos sid is Aaron's, and of that which is consecration, even of that which heaved up, of the ram of which is waved, and which is 27 the thigh of the heave-offering, breast of the wave-offering, and And thou shalt sanctify the

> their heave-offering unto the sacrifices of peace-offerings, even children of Israel of their heave-offering from the heave-offering; and it shall be a children of Israel; for it is a sons as a due for ever from the And it shall be for Aaron and his

Гокр.

consecrated in them. be anointed in them, and to be 29 shall be for his sons after him, to And the holy garments of Aaron

the holy place. ni restinim or gnireem to men even he who cometh into the oriest in his stead put them on, Seven days shall the son that is

in a holy place. consecration, and seethe its flesh And thou shalt take the ram of

door of the tent of meeting. bread that is in the basket, at the 32 the flesh of the ram, and the And Aaron and his sons shall eat

- בלע"ו: הורם. לשון מעלה ומוריד: בחום ושוק של שלמים, אבל לא להקטרה, אלא והיה לאהרן ולבניו לאכול: חבופה. לשון הולכה והבאה, וינטלי"ר (22) וקדשת את חוה התנופה ואת שוק התרומה וגוי. קלשס לדוכות, לסיות נוסגת מכומתס וסנפתס
- סמום ושוק סום: (82) לחק עולם מאח בני ישראל. שהשלמים לצעלים, ואת החום ואת השוק יתנו לנהן: בי חרומה הוא.
- סוא ממלבש בכסונה גדולה: לְּבְּנְמַמְּיִם לְמָשְׁמַהַ (בּמַרְבַּרִ יַתֹּ, תֹוֹ, תַּלְ מְנְעַוּ בְּמָשֵׁימַי (תַהלִיס קַה, עוו): רְלַמֵּלְאַ בִּבוּ אַתַי דִּבוּ. על ידי הַבּגַּדִיס (92) לבניו אחריו. למי שנה נגדולה החריו: למשחה. להתגדל נהם, שיש משיחה שהיה לשון שררה, כמו
- ממש, לפיכך ניגון מָבָיר נמשך לפניו: מקומו, ימניסו כסן גדול מממיו (מ"כ ו, מו): - הכהן החחיו מבניו. מכאן כאיס, כל לשון כסן, לשון פועל עוצד שאין עצודת יום הכפורים כשרה אלא צו (יומא עג.): החחיו מבניו. מלמד, שאם יש לו לכהן גדול צן ממלא את כסן גדול: אשר יבא אל אהל מועד. אמו כסן סמוכן לסכום לפני ולפנים ביוס סכפוריס, ווסו כסן גדול, (30) שבעה ימים. רלופין: ילבשם הכהן. אשר יקוס מצניו מחמיו לכסונס גדולס, כשימנוסו לסיומ
- (IE) במקום קדש. נחלר אהל מועד, שהשלמיה הללו קדשי קדשים היו:

װָאִם־יִּנְמֵּר מִבְּשָּׂר תִּמִּלְאֵים יִמְּרַבְּמָ אָת־תַּנּיִתְרֹ בְּאֵשׁ לְא יִאְכֵל בִּי־קְּדֶשׁ תְּיּא:

מְּבְׁמָּט נְמִּנִם טְּמִּבְּא נְדֶם: פְּכָּלְ אֲמֶּרִצִּוּיִהִּ אָטְּבָּר הְבְּבְּיִ לְאַנִּרָוּ וּלְבָּנִיוֹ בְּבָרִ

 * תَجْوَרִ חַ מְאָת תַּעֲשֶׁה לַיּוֹם עַלְ־

 * תَجْوَרִ ים וְחִמֵּאתְ עַלְ־תַמִּיְבֶּׁת

 בְּבַפֶּרְ יַם יְחַמֵּאתַ עַלְיַר יִמְשִׁחְתָּ אַתִּי

 לַקַרְשִׁי:

שׁבְעַת יָמִים חָכַפֵּר עַל־ - הַמִּוְבַּׁתַ וְקַרַשְׁתָּ אָתִּוֹ וְהָנֶה - הַמִּוְבַּתַ לְקָדִשׁ קְדָשִׁים כְּלִ - הַנֵּעַ בַמִּוְבָּתַ יְקְרֲשׁ: (ס)

לוּבְׁהָא נוּא: בְּנוּבְא לְא וֹנִאְּכִּוּלְ אָּבִּוּ הַּבְּּבְא וֹנוְלֵּיִבְ זִּנִי בְּאָהֶּטֹּאָב לוּבְבְּנִּיֹּא וּמִוֹ לְטִמֹא הַּב נְאָם וֹהְטִּאַב מִבְּהָב

לונה מבמא יומון הקבורת ביון בכל הפקידית המצביר לאהרן ולקנוה המעביר לאהרן ולקנוהי

לְלַבְּׁהָנִינֵי: הְּלְנִלְא הַלְבְּׁנִלְא בְּכִּפּּׁרִנִּלְוּ הַלְ תַּוְבְּׁנִלְא בְּכִפּּׁרַנִּלְוּ לְנִלְא הַלְ כִפּנּרָיָּא נִלְּדָכֵּי נִׁנְוָלָא בְּחַמָּאלָא טַהָּבִּירִ

בְּיִקְרֵבְ בְּמָּבְבְּהָא יִהְקְבַּהָּ מִּבְבְּהָא יְהָשׁ לִּנְהָ לִּנְיִה יְהָיִר מִבְבְּהָא יִהְקִבּיִה יְהֵיה וְיִהִּר מִבְּקָא יִהְקִוּ הְּכָבָּ

And they shall eat those things
wherewith atonement was made,
to consecrate and to sanctify
them; but a stranger shall not eat
thereof, because they are holy.

And if sught of the flesh of the consecration, or of the bread, remain unto the morning, then thou shalt burn the remainder with fire; it shall not be eaten, because it is holy.

And thus shalt thou do unto 35 Aaron, and to his sons, according to all that I have commanded thee; seven days shalt thou consecrate them.

And every day shalt thou offering, the bullock of sin-offerings of atonement; and thou shalt do the purification upon the altar when thou makest atonement for it; and thou shalt anoint it, to sanctify it.

Seven days thou shalt make atonement for the altar, and sanctify it; thus shall the altar be most holy; whatsoever toucheth

- (25) פתח אחל מועד. כל סמלר קרוי כן:
- (35) ואכלו אחם. אסרן וצניו, לפי שסס בעליסס: אשר כפר בחם. לסס כל זכומ ומיעוב: למלא אח רדם. באיל ולחס סללו: לקדש אחם. שעל ידי סמלואיס סללו נחמלאו ידיסס ונחקדשו לכסונס: כי קדש הם. קדשי קדשיס, ומכאן למדנו אוסרס לור סאוכל קדשי קדשיס, שנמן סמקרא עעס לדבר משוס דקדש סס:
- (פצ) ועשיה לאהרן ולבניו ככה. שנה הכמודוכפל לעכב, שאם מפר דבר אחר מכל האמר בענין, לא נממלאו יריהם להיות כהנים, ועבודתם פפולה: אחכה. כמו אופך: שבעה ימים המלא וגוי. בענין הזה ובקרבנית הללו בכל יום:
- (85) על הכפורים. בשביל סכפוריס, לכפר על המובח מכל זרוח ומיעוב, ולפי שואמר שבעח ימיס ממלח ידס, הין לי אלח דבר הבה בשבילם, כגון החילים והלחס, הבל הבה בשביל המובח, כגון פר שהוה לקפוי המובח, לה שמעו, לכך הולכך מקרה זה. ומדרש מורח בהניס (מילוחים ע"ו) הומר, כפרה המובח הולרך, שמה המגדב היש דבר גוול במלחת המשכן והמובח: והשאח. יקדבי, לשון מתנת דמים הנתונים בתלבע קרוי חמוי: ומשחת אוחו. בשמן המשחה, וכל המשיחת כמין כ"ף יונים:
- (אצ) והיה המזבח קדש. ומס סים קדושמו, כל סמגע במובם יקדש, לפילו קרבן פסול שעלס עליו, קדשו סמובם לסכשיכו שלם ירד, מסוך שנהמכ כל סמגע וגו' יקדש, שומע הני בין כחיי בין שהינו כחיי, כגון דבר שלה סיס פסולו בקדש, כגון סרובע וסנרבע, ומוקלס, ונעבד, וסטריפס, וכיולה בסן, מלמוד לומכ וזס השר מעשס, ססמוך הסמיל, ושנשם כהויס הף כל כהויס (מ"כ ו, ב. ובחיס פג:), שנרהס לו כבר ונפסל משבה לעורס, כגון סלן, וסיולה, ומעמה, ושנשם במחשבת מון לומנו וחון למקומו, וכיולה בסן:

نَاتِلَانِكِ: خَتُشُبَ خُدْرٍ مِثْنَا كُرْبُط مُوْلِرًا خِدْرَ مُدْمَ فَدِيا كِرِيطُمُ ְוֹנֵוּט אָאָהׁר פּעַּשְׁהָשׁ עַלְ־הַמִּוְבָּהָ וְדֵין דְּתַעְּבִיר עַלְ עַרְבָּהָא

تَعْمُمُكُ خَيْلًا كَمْلُكُنُونَا وَيُعْلَمُكُونَا وَيُعْلَمُ الْمُعْلَمُ اللَّهُ عَلَيْكُ اللَّهُ المُعْلَمُ בַבְבַב נאָנן וַכַּבָה אָנַרַ הַבֶּבֶשׁ הָאָהָר

□袋□□: 正正人

נִיחֹׁחַ אָשֶׁה לַיהנֶה: بجبوجة وبيساتي المراوبة בון הערבום במנחת הבקר נאַע עַכּּבָשָׁ עַמָּנִי

هَٰلَهُ كَارُحُو هِٰهُك كُلِيَّاكِ يَنْهَامُنُا مَامُنَا خُوبِا فَقَا ** אֶהֶל־מוּמֶד לְפְּנֵי יְהְוֹּהְ אֲשֶׁר בֹּהְרַע מִשְׁכּוֹ וִמְנְאְ בְֹּהְרַם יִיֹּ מְלְע שֹׁמִידִ לְּדְנִינִיכְּם שַּׁעִּע הַּלְע שַּׁדִּירָא לְדָבִיכִּוּן

וֹנֹלַבַּהְ בֹּכֹּדְגַׁוּ: ث لَرَمَكُنْ هُٰفُك كِخُرْدُ نَهُلُكُمْ يَعْنَصُرا صَمُا كَخُرْدُ نَهُلُكُمْ لَا يُعْتَدِرُ لَا مُنْفِك فَعُلًا

نكدية

שׁמֹבׁוֹע בוֹן מִּטִמָּוֹא: שַּׁלְּמֵשׁׁ יִר אַמְּרָא

公文は仁名 山上: וֹנֹסַכֹּא וַבְּמוּט טִוּנָא טַמָּבָא בְּמָתְּע בְּמִישָׁא בַבְעוּת הַיִּנָא ומשרונא סולתא דפיל

۲.: ۵۲۵ לאטלפלא פונהוא טונפוא מְּמִׁמְּגֹא כֹּמִנֹעַע גַּפֹּנָא ווֹט אֹמֹוֹא טֹוֹוֹלֹא עֹהַבּוֹי. ב

देवदेदेश्र देवें । जेवें।

וֹמְבֹאֹל וֹאֵטֹלבּהַ בּוֹלבוּי:

continually. lambs of the first year day by day shalt offer upon the altar: two Now this is that which thou

lamb thou shalt offer at dusk. the morning; and the other The one lamb thou shalt offer in

drink-offering. s rot saiw to nid s to trag druot a hin of beaten oil; and the mingled with the fourth part of part of an ephah of fine flour And with the one lamb a tenth

by fire unto the Lord. sweet savour, an offering made drink-offering thereof, for a and according to the .gainrom shr do gairsfto-lasm 41 thereto according to the offer at dusk, and shalt do And the other lamb thou shalt

you, to speak there unto thee. Lord, where I will meet with tent of meeting before the generations at the door of the burnt-offering throughout your It shall be a continual

shall be sanctified by My glory. children of Israel; and [the Tent] And there I will meet with the

במובח בים עולמיס, ובמובח סנחשם יורד מן סמובח לארך: כמין שני מוטמין דקיס, נוסן היין למוכו, והוא מקלח ויולא דרך המוטס, ונופל על גג המובח, ומשם יורד לשימין שלשה לוגין: ונסך. לספלים, כמו ששנינו במסכח סוכה (מח.), שני ספלים של כסף היו בראש המובח, ומנוקבים . נאמר כמימ למארר אלא למעט מנמום שאין לריך כמימ, שאף סטמון ברמייס כשר בסן (מנמות פו.): רבע ההין. להכשיר, לפי שנאמר כמים למאור, ומשמע למאור ולא למנחות, יכול לפפלו למנחות, חלמוד לומר כאן כחים, ולא (04) ועשרון סולח. עשירים הליפה, מ"ג בילים ומומש בילה: בשמן כחידו. לא למובה נאמר כמים, אלא

במנחס, שנאמר עלָם ומִנְמָה (ויקרא כג, לו): (וף) לריח ניחוח. על סמנחס נאמר, שמנחם נפכים כולם כליל, ופדר סקרבחם, סאיצרים במחלם ואחר כך

אמור על המובח, אלא על אהל מועד הנוכר במקרא: אומריס מעל הכפורת כמו שנאמר וְדְּצַּרְמִּי אָמָּךְ מָעַל הַבַּפַּרֶמ (שמות כה, כב). ואשר אועד לכס האמור כאן אינו אקבענו לבא. ויש מרבוחינו למדים מכאן, שמעל מובח הנחשת היה הקב"ה מדבר עם משה משהוקם המשכן, ויש (ב+) חמיד. מיוס אל יוס, ולא יפקיק יוס בנמייס: אשר אועד לכם. כשאקבע מועד לדבר אליך, שס

מסרן ביום סקממו, ווסו שממר משס סים שַׁשֶׁר דְּבֶּר ס' לַמֹמֹר בְּקַרֹבִי שֶׁקְבֵשׁ (ויקרם י, ג), וסירן דְּבֶּר, ויקדש בכבודי: בכבודי. שמשרה שכינמי בו. ומדרש אגדה, אל מקרי בכבודי אלא במכובדי, במכובדים שלי, כאן רמו לו מימם בני (34) ונועדתי שמה. אמועד עמס בדבור, כמלך סקובע מקוס מועד לדבר עס עבדיו שס: ונקדש. סמשכן:

iku ttu kala jeli ju **¾υ_¾ΰς**

ث لَمُّدَانِد خَالِكَ خَالَ نَمُلُكُمْ لِعَمْدِرُ مُحْدَثِنَ خَالِ خَالَ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَالِمُ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمِ الْعَلَيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلِيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلَيْمُ الْعَلِيمُ الْعَلَيْمُ الْعَلِيمُ الْعِلْمُ الْعِيمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ اللَّهُ الْعَلِيمُ اللَّهُ الْعُلِيمُ الْعِلْمُ لِلْعُلِمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ عِلَامِ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ الْعِلْمُ لِلْعِلْمُ لِلْعِلْمُ

יְהְוָה אֱלֹהֵיהֶם: (פּ) מאלנים לְמִּבְינוֹ בַּעוּכִים אָנוֹי °¢ אַשֶּׁר הוֹצֵאָהִי אִתֶּם מֵאֶּרֶץ וְיָרְעַּיּ בָּי אָנָי יְהוֹהְ אֶלַהַיהָם

האות שלה אלו:

عدره، إلإن بالجي برمول مرفيا

בובונו: רְבָוּעַ יִהְיָה וְאַמְּתַּיִם לִמְתָּוֹ אַמְּה אָרְכֹּוֹ וְאַמָּה רָחָבּוֹ אַמְּסָא

קַבֶּיב: לבוליו וֹהֹמִוֹשׁ בִּוּ זָב זַבְבַר ¿ עַּעָּׁן נְאָט_לִירְלָיִוּ סִׁבִּירָ נְאָט_ וְצְפִּיהָ אֹהוֹ זְהָב טְהוֹר אָת־

ÇÜĞL: לְבַּהָים לְבַּגִּים לְמָּאִנ אָנִיוָ שَمُّهُد مَح هُدُر مَثْن مَثْن لَائِن لِ מַתַּתַר לְזֵרוֹ עַל שְׁתֵּי צַלְעֹלְיוֹ انتهمة مجقد بَبُد مِنِينِهٰد جَانا

מּמִּים וְצִבּיהָ אָהָם זְהֶב: %u_ūç,'□

> كَلُمُ: ווֹט לַנוְטִוּ אָלַבוּהָה לַהָּמָּהָא ווט מושטא ווט אַנורן ואַלוּגות וֹנו תֹחַבֹּן וֹמִוֹא

نهُدُهُم نَهُدُت جُدِيا جُهُجُد:

בּנניהוֹן אָנָא וָן אֶלְהַהוֹן: במגרום לאַמְּרָאִר מְּכֹּנִינִי בְּאָפֶּנְלֵינִי וֹיְטְׁבְּוֹן מָאָבְהָא נוֹבְתוֹן אָבִנְי אָלָא נִוֹ אָלְטְׁבִּוֹן

מְּמִּגוֹ עַּגְּבֵיר יָתִיה: הקלוהי קשהת בוסמין דאשי נטהֿבור מובלטא לַאַּלַמּבא

אַמָּגוֹ בוּמֶנִיב מִנֵּיב מַבְנִיבִי: פוניגע מבולה גבו נסבטגו XLLELL にぶさいか

סְחוֹר סְחוֹר: וֹעֹמְבָּיג בִיצ וּיר דְּדְרַבַּ סְחור סְחור וְיָח קרנוֹהִי יָת אָגָּביה ויָת פוּתָלוֹהִי וְטִוֹפָּ, וְטִיה דְּהַב דְּכִּי

בַּענו: לַאָּבוּיהַנָּא לְמִשָּׁלַ יָהַיּהּ שבון סטרוהי ויהי לאַהָּרָא שבים לונייה העביד על ליה מקרש לזיביה על נטבטגו אוטו גבער טהביב

شفرا لنناقر ئندرا كيافع: וְעַמְבָּיִג וְעַ אָבוּנְעַוֹּא צַאָמָי

> e'sesirq sds ni sM os reseinim os also and his sons will I sanctify, meeting, and the altar; Aaron And I will sanctify the tent of

their God. children of Israel, and will be sht gnoms llewb lliw I bnA

their God. among them. I am the Lord land of Egypt, that I may dwell brought them forth out of the the Log their God, that And they shall know that I am

acacia-wood shalt thou make it. burn incense upon; of And thou shalt make an altar to

shall be of one piece with it. height thereof; the horns thereof and two cubits shall be the thereof; foursquare shall it be; thereof, and a cubit the breadth A cubit shall be the length

gold round about. shalt make unto it a crown of and the horns thereof; and thou the sides thereof round about, pure gold, the top thereof, and And thou shalt overlay it with

wherewith to bear it. shall be for places for staves shalt thou make them; and they thereof, upon the two sides of it thereof, upon the two ribs make for it under the crown And two golden rings shalt thou

them with gold. of acacia-wood, and overlay And thou shalt make the staves

(64) לשכני בחוכם. על מנת לשכון אני בתוכם:

(I) מקטר קטורת. לסעלות עליו קימור עשן קמיס:

מימן סוא לכמר כסונם: (ε) אח גגו. זס סיס לו גג, אבל מזבה סעולס לא סיס לו גג, אלא ממלאיס הללו אדמה בכל הנייחם:

מעשה העבעות האלה: לבחים לבדים. לכל בית תהיה העבעת לבד: (+) צלעוחיו. כאן הוא לשון וויות כתרגומו, לפי שואמר על שני לדיו, על שתי וויותיו שבשני לדיו:

هُمُّد هُنُمُّد كُلَّا مُؤْلاً: הַכַפְּרָת אַשֶּׁרִ עַלְ-הָעֵבֶּה בְּפּוּרְתָא דְעַלְ סְהַדוּתְא ، هَمُ مَمْ عَلَا لَمْ لَا ذَخْتُ لَهُ مَ هُدِيثُم لَا فَتُدَانِهِ كَلُهِ وَاللَّهُ عَلَيْهِ عَلَيْهِ

אָּט_עַנּעׁ זַלְּמִּינֶּנְעִי: סמנם פֿבּלור בַּבַקר בְּהַיִּטִר בָּהַיִּטִר י וְהִקְּמָיִר עְּלֶיִי צִּהְרָן קְּטָּהָת

¿۲۲۵٬۵۵: קַטְּבֶת מְמֶיד לְפָּנֵי יְהַנֶּה בותובים וּלמּגב<u>וֹל</u> יִבְתַעֵּלְת אַנְּיָלוֹ אָת תַנָּנֶת יִבְאַרְלְמִית

رَجُ كُرُّ رِلِ:

קַדְשָׁים הָוּאַ לַיהֹנֶה: (פּ)

مُحْرُدر كُيدِنتِيجُ طِيُهِ_

הקפרים אַחָת בַּשְּׁנָה יְכַפֶּר

אּבֿרְלְ מַּלְ-בַּבְּרָיָּיִנִי

טמלבים:

בשכון מבסון:

כימשמ <u>וְיְדְבֵּוֹ</u>

ַ <ַאָּ_עַהְּלֵנְ הַּלְיָנִ עַׁמָּבָע זַבְיַע

ן עלה ימנחה ונסף לא הפכי

بتحبين ימְנְחָהָא וְנְסְבָּא לָא הָנַפְּבוּוּ בוסמון נוכבאון נגלטא לא עַפַּלוּן עַלוּהי קטבת

שׁבוּנֹא פֿבֹם הֹ לַבַנִיכִּוּן: **正にないご**※

<u>. בַּלמָבנּש</u>:

בוסמון בֹאפֿר

124

לְפְנֵי סִ' וְּכְפֶּר עָלִיו (ויקרחׁ מו, יח): - חשאת הכפרים. - סס פר ושעיר של יוס הכפוריס, המכפריס על מומחת (10) וכפר אהרן. ממן דמים: אחת בשנה. ביים סכפורים, סום שנפמר בפפרי מומן נְצָם פֶל סִמְוְצַּם פֻשָׁר

(9) לא חעלו עליו. על מובח זס: קשרח זרה. שוס קעורת של נדבה, כולן זרות לו מוץ מזו: ועולה

(8) ובהעלות. כשידליקס לסעלות לסבתן: יקשירנה. בכל יוס, פרם מקעיר שתרית, ופרם מקעיר בין הגרות. לולי"ש בלע"ו, וכן כל נכום סאמוכום במנוכה, מון ממקום שנאמר שם סעלאה, שסוא לשון סדלקם: (ד) בהימיבו. לשון נקוי סצויכין של סמנורס מדשן ספמילות שנשרפו צלילס, וסיס ממיצן צכל צקר וצקר:

(6) לפני הפרכה. שמא מאמר משוך מכנגד סארון ללפון או לדרוס, מלמוד לומר לפני סכפרם, מכוון כנגד

אָל־בוֹשֶׁה וּנַעַלֵּיל יִיְ עָם נוֹשֶה לְמֵינַה: And the Lore spoke unto Moses.

מקדש וקדשיו: קדש קדשים. סמובם מקודש לדברים סללו בלבד, ולה לעבודה המרם:

The Haltarah is Ezekiel 43:10 – 43:27 on page 228. For Shabbat Zachor the maltir and haltarah are on page

אַנוֹע בַּמָּלְנִׁ מִנְּם נוֹמָאַע נוֹנִא בַּמָּמָא מִנִּם נוֹמָאַע

ומנחה. ולה עולה ומנחה. עולה של בהמה ועוף, ומנחה היה של לחם:

ΧÜĻļ

כפּוּבוֹא שֹבא בֹמּשֹא וֹכפּב

ווכפר אַבורן על קרנהיה

באַטַלַווטַיה וָת בּוֹצִינַיָּאַ

ונקטר עלוהי אַהַרוֹ קטֹרָת

ĊŔĞL

generations. LORD throughout your perpetual incense before the 8 lamps at dusk, he shall burn it, a And when Aaron lighteth the

unto the Lorp.'

your generations; it is most holy atonement for it throughout

once in the year shall he make

10 once in the year; with the blood atonement upon the horns of it

no drink-offering thereon.

meal-offering; and ye shall pour

Ye shall offer no strange incense

9 thereon, nor burnt-offering, nor

And Aaron shall make

of the sin-offering of atonement

lamps, he shall burn it. morning, when he dresseth the 7 incense of sweet spices; every

And Aaron shall burn thereon

I will meet with thee. that is over the testimony, where testimony, before the ark-cover 6 veil that is by the ark of the And thou shalt put it before the

בּאַזְמֵין מֵימְרִי לְדְּ הַמָּן: וְנְתַקְּה אָתוֹ לְפְּנֵינִ הַפְּרֹכֶת וְתִּמֵין יָמִיה בֶּדָם פְּרוּכְמָא

בפקר אָטָם: אַניִם וֹלאַ־יִהְיָה בְהָם נָגָף خِوْت رَوْسُ كَرْبَالِيَ جَوَمِي الْأَبْ الْوَالِيَّ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالِينِ الْوَالْيِينِ الْمُنْفِينِ الْوَالْيِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُنْفِقِينِ الْمُنْفِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُنْفِقِينِ الْمُنْفِينِ الْمُؤْلِدِينِ نِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُولِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِي الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُؤْلِدِينِ الْمُ · نَشِلَةُ جَرِيْ فَكَالَّاتِ لَزُنْتِهِ غَرَمَ نَشِلَةُ جَا خُمْثُلَثَنَايِا أَنْفُتِهَا عَالَمُ الْأَنْفِيَةِ בּׁ, עֹמֶּא אָעַרְאָה בֹּדָּרְ אָנִי עַפֿבּילְ זָט עוּהָבּוֹ בֹּדָּ

הְרוּמֶה לֵיהוֶה: يْرِتْ رَهُمْ لِالْكِيْدِ وَأَنْ وَجُرِيْنِ وَجُوْلِهِ هُوْرِيْنِ هُا ق הַפְּקְדִים מַהַצְיה הַשֶּׁקֵל מִנְיָנִיֶּא פּּלְנִיה סִלְמָא בְּסִלְמָי זְנַוּוּ וֹשְׁיָנִּוּ כִּלְ בַּלְתְבָּבְ מַּלְ בֵּגִל וֹשְׁיִנּוּל כִּלְ בַּמְבַב מַלְ

עַשְׁרֵים שְׁנֵח וָמֻעְלְח יִמֵּן עָשִׁרִין שְׁנִין וּלְעִילָא יִמִּין הְרוּמָת יִהוָה: צַּפְּרָשׁוּהָא בֵּדָם יָיָ: קרומת יהנה: בַּלְ עַמְבֶּעְ מַלְ_עַפַּׁעַבְיִם מִפָּוֹ כִּלְ צַּמְבַּע מַלְ מִנְיָנִיֹּא מִבַּע

نَظْمَالِينَٰ اللَّهُ عَالَىٰ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ אָנַ עַרוּמָּנו יְהְנְּהְ לְכַפּּר מַּלְ - לָמִמּן יָה אַפָּרָשִׁיִּהָא צַּרָם יִיָּ י יַמְּמְּיִט מְמַּחַצְּיִת הַשְּׁקָל לְחָת לָא יַוְעַר מִפּּלְגוּת סִלְעָּא

בְּה מְמֶנֵי נְמְהוֹן וְלָא יְהֵי

ממובים קידשא משריו מעין סלשא

מַשְׁמְּתִּר קֹאַ־יַרְבָּׁה וְהַדַּל קֹאַ דְּשִּׁחִיר קֹאַ יַסְּנֵּי וּדְמִסְבֵּין

לכפּבא מל נפּשָׁנִכוּן:

thou numberest them. no plague among them, when numberest them; that there be soul unto the Lord, when thou give every man a ransom for his 12 to their number, then shall they the children of Israel, according Mhen thou takest the sum of

говъ. shekel for an offering to the shekel is twenty gerahs—half a the shekel of the sanctuary—the are numbered, half a shekel after that passeth among them that This they shall give, every one

shall give the offering of the twenty years old and upward, 14 them that are numbered, from Every one that passeth among

make atonement for your souls. give the offering of the LORD, to than the half shekel, when they 15 and the poor shall not give less, The rich shall not give more,

- וַסַבְּבֶר בא עליסס, כמו שמלינו בימי דוד: כל אחד מחלים השקל, וחמנה את השקלים וחדע מנינה: רלא יהיה בהם נגף. שהמנין שולט צו עין הרע, (SI) בי חשא. לצון קצלה כתרגומו, כשמחפוץ לקצל שכוס מנינס לדעם כמה הס, אל ממנס לגלגולם, אלא ימנו
- שלמרמי לך, ימנו מרומס לס': די ווזיס, וסווז ממחלמו ממש מעומ, אלא באו וסוסיפו עליו שמומ, וסעלוסו לשש מעס כסף, ומחלים סשקל סוס מעס, וכן צשמואל (א ב, לו) יַבוֹא לְהִשְׁמַּמַוֹת לוֹ לַמַבֹּוֹרָת פָמָף וְכִבַּר לְמָס: עשרים גרה השקל. שהשקל השלס שקלים סאמורין צפרשת ערכין ושדס אמוזס: - עשרים גרה השקל. - עכשיו פירש לך כמס סוא: - גרה. לשון מונס (ירמיס לג, יג): מחצית השקל בשקל חקרש. במשקל סשקל שקלבסי לך לשקול בו שקלי סקדש, כגון ברך המונין מעבירין אם הנמנין וה אחר וה, וכן פֿל מַשֶׁר יַשְּבֹר מַתַּח הַשְׁבֶּבֶ (ויקרא כז, לב), וכן מַשְבַּרְנֶה הַצֹּאוֹ עַל יִבִי (13) זה יחנו. סראס לו כמין מעצע של אש ומשקלס מחלים השקל, ואמר לו כוס יחנו: העובר על הפקודים.
- (+1) מבן עשרים שנה ומעלה. למדך כאן, שאין פחוח מגן עשריס יולא ללצא, וימנה בכלל אנשיס:
- כד), ולא סימס יד כלס שוס בס, אלא איש איש מס שנדבו לבו: שסקרבנום לכפרס סס באים. וסשלישים סיא מרומם סמשכן, כמו שנאמר כָּל מֵרִיס קָרוּמַם כֶּמֶף וּנְמֹשֶׁם (שמום לס, לקנום מהן קרבנום לבור של כל שנה ושנה, והשוו בהם עניים ועשירים, ועל אומה מרומה נאמר לכפר על נפשומיכם, סאמור במחלת חומש ספקודים, בְּמֶׁמֶד לַמֹּדֶשׁ סַצֵּנִי בַּצֶׁנֶס סַצֵּנִית (במדבר א, א), ונמנו כל אחד מחלית סשקל, וסן שנאמר ציפי מאַם פּבָּר פַבָּמָף וגוי (שם שס, כו). והשנים אף היא על ידי מנין, שמנאן משהוקס המשכן, הוא המנין ואחד מחלים השקל, ועלה למאח הככר, שנאמר וְבֶּשֶׁף פְּקוּדֵי מְעַבְּ מְעַׁח כְּבָּר (שמוח לח, כה), ומהם נעשו האדנים ג' מרומום, שוכסב כאן מרומס ה' ג' פעמים, אחם מרומס אדויס, שמואן כשהחחילו בודבס המשכן, ווסנו כל אחד (BI) לכפר על נפשוחיכם. שלא מנגפו על ידי מנין. דבר אחר לכפר על נפשוחיכם, לפי שרמו להס כאן

<u> [</u> אַלוֹ עַל־עֲבֹרָת אָהֵל מוֹעֵר نزتات וְלְקַחְהְיֵּ אֶת־בֶּסֶף תַכִּפְּרִים וְתִפַּב יָת כְּסַף כִפּוּרִיָּא

Ċί

atonement for your souls.' Israel before the Lord, to make nemorial for the children of tent of meeting, that it may be a appoint it for the service of the 16 children of Israel, and shalt atonement money from the And thou shalt take the

אָל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל יִיְ עָם מֹשֶׁה לְמֵימַר:

וְנְתַהָּ שֶּׁמֶּר מֶיִם: בין־אָהֶל מוֹצֶד ובון הַמּוְבָּה ⁸¹ נְחָשֶׁת לְרְחְצְּה וְנָתַתְּ אֹתוֹ וֹהֹמוֹנוֹ בֹוֹנוֹ נוֹמַמוֹ וֹכֹּוֹנוֹ

<u>וְבְּוֹבֶם וֹאָּעַרַנִּלְגִינִם:</u> ق لْلَيْجَادِ هَلَالِ احْدُرُا مَقَادِهِ هُلِ الطَّامِ الْهَلَالِ احْدَبَادَ مَوْدِك

خُلَاظُمْرِد אٰۿِلا خَرْبَالِٰدٍ: خنهٰفْت څح۔يواٰقِبَ خُهٰدِي os וְרְחֲצִּרְטָנִם וְלָאִ יָמָתִּי אָּוֹ

> יבון מַדִבָּקא וִתְמֵין תַּמָן נטטון זטוע בון מַמַּכּן וַמִּנֹאַ ובסיסיה דנחשא לקדוש

> לים לבירולן ולים בלבירול:

בוֹיָא:

:!: ◘ £ ද්යුඛ්යන ද්නිල්වන පෑර්ද්ර්න או למלולטון למולטא וֹשֹבּא וֹמִישוּן מוֹא וֹלָא וֹמִינוּוּן במיעלהון למשפן ומנא

And the LORD spoke unto Moses,

shalt put water therein. meeting and the altar, and thou shalt put it between the tent of brass, whereat to wash; and thou brass, and the base thereof of Thou shalt also make a laver of

thereat; wash their hands and their feet Ilsade snoe sid bas aorsA baA

made by fire to smoke unto the minister, to cause an offering they come near to the altar to water, that they die not; or when meeting, they shall wash with When they go into the tent of

משוך קמעא כלפי הדרום, כך שנויה בובחים (נמ.): קְעַלְּס שֶׁס פֶּמַח מִשְׁפַּן אֹהֶל מוּעֵד (שמוח מ, כע), כלומר מובח לפני חֿסל מועד, וחֿין כיור לפני חֿסל מועד, סחֿ כינד, וסיה הכיור קעוף קמעל, ועומד כנגד לויר שבין המובח והמשכן ולינו מפסיק כלל בנחיים, משום שנלמר וָפָׁח מָוַבַּח לכיור: לרחצה. מוסג על סכיור: ובין המזבח. מוזם סעולם, שכמוצ זו שסיח לפני פחח משכן אסל מועד, (18) כיור. כמין דיר גדולה, ולה דדים המריקים בפיהם מים: וכנו. כמרגומו בְּמִימֵיה, מושב מחוקן לישראל לפלוח להם ונלפוו על המשכן, והשני באחד באייר: על עבודה אהל מועד. הן אדנים שנעשו בו: שמסמילין מסשרי, נמלאו שני המנינים בשנה אחח, המנין הראשון היה במשרי לאחר יום הכפורים, שנחרלה המקום ונבנס סמשכן בכאשונס וסוקס בשנייס, שנמחדשס שנס באחד בניפן, אבל שנוח סאנשיס מנויין למנין שנוח עולס נמנו, אבל למנין יציאם מלרים היו שמי שנים, לפי שליציאם מלרים מונין מנימן, כמו ששנינו במסכם ראש השנה (ב:), שלה סיו בשעת מנין סרהשון בני י"מ שנה שלה נמנו, ובשניים נעשו בני כ'. משובה לדבר, הלל שנות ההנשים בשנה התת १:०२। हुं देखेंदेर व व्रव संवाय वेदीन मेंद्विय वेदेंब का विस्त्रव संवाय विस्तर वर्ष का १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ १ שוים, ו' מלום אלף וג' אלפיס וס' מאום ונ', שהרי בכסף פקודי העדה נאמר כן, ובחומש הפקודים אף בו נאמר כן, יום סכפורים בשנה ראשונה, ואחת בשנה שנייה באייר משחוקם המשכן. ואם מאמר, וכי אפשר שבשניסם היו ישראל משקליס שלו, שנאמר וַיְּכִי מָשַׁם פְּבַּר סַבֶּּמֶף לָגֶהֶה וגוי (שס לה, כו), סא למדם, ששמיס היו, אחם בחחלם נדבמן אחר בחמד למדש הכחשון, שנחמר בְּיוֹס הַמֹדֶש הָכִחֹשׁוֹן בְּמֶּמֶד לַמֹדֶשׁ מְּקִיס וּגוּי (שמוח מ, ב), ומהמנין הוה נעשו החדנים לומר שהמנין הזה הוא האמור בחומש הפקודיה, שהרי נאמר בו בְּשֶׁמֶד לַתֹּבֶשׁ הַשֵּׁנִי (במדבר אֹ, אֹ), והמשכן הוקם ומשפסק, אמר לו לרועה צבקשה ממך, מנה אם נאני ודע כמה נוחרו בהם, להודיע שהיא חביבה עליו. ואי אפשר מפני שנכנם בסס מגפס, כמו שנאמר וַיִּגְּף ס' אָמ סְשָׁס (שמוח לב, לס), משל ללאן החביבה על בעליה שנפל בה דבר, (16) ונחה אוחי על עבודה אהל מועד. למדם, שנלמוו למנוסס בסמלם נדבה סמשכן אחר מעשס סעגל,

ורגלים, מנים ידו סימנים על גבי רגלו סימנים, וידו סשמאלים על גבי רגלו סשמאלים, ומקדשן: (19) אח ידיהם ואח רגליהם. נפת ממם סיס מקדש ידיו וכגליו, וכך שנינו פופמיס (ימ:), כילד קדוש ידיס

לו ולוֹנְמוֹ לִנְנִים: (פּ) יָמָתיּ וְהִיְמָׁה לְהָהַ חָק־עּוֹלֶם מ"כ במול וְרְהָבֶּלְי יְדִיהָם וְרַגְּלֵיהָם וְלְאֵׁ יִיקִּיִּשׁיוּן יְדִיהוֹוֹ וְרַגְּלֵיהוֹוֹ

خلاديدا: לים מֹלם ליה ולבנוהי וְלָא יְמוּתוּן וּתְּהֵי לְהוֹן

senerations. seed throughout their to them, even to him and to his and it shall be a statute for ever and their feet, that they die not; so they shall wash their hands

جېښد: %́С_Сі́́ЩГ

ימַלֵּיל וְיָ עִם מִשָּׁה לְמֵימַר:

Moses, saying: Moreover the Lord spoke unto

וֹמֶאְטֵׁוֹם: ימָאַנְיָנִם יקְנֵּה־בָשֶם חֲמִשָּׁים نَظَفُمُا لِقُمُّتُ مُنْكَمُنُ لِنَالِمُمُّلُ لَا لَيْكُمُ 82 מֶּרְ־דְּרִוֹרִ חֲמֵנִישׁ וֹאַטַּה קַה־לְּדְּ בְּשְׂמָים רֹאָשׁ וֹאַהָּ סַב לָּדְּ בּוּסְמִין בִישְׁא

נחמשין: ולו. דוסמא מטלב מאטן מָאתַו מְאָּע וֹלֵלְנָמֵן בְּשָּׁם פַּלְנִינִירה מאָנע מגלא בַּלִיא מִטַפֿל חַמִּישׁ

And fifty, of sweet calamus two hundred even two hundred and fifty, and sweet cinnamon half so much, five hundred shekels, and of chief spices, of flowing myrrh Take thou also unto thee the

تَجْٰتِשׁ إِشِقِا يَرِمَ הِין: בּ וְקְּדְּה הְמֵשֵׁשׁ מֵאִנְת בְּשֶׁקֵל וּקִצּיְשְׁמִהְעַלְ הַמֵּישׁ מְאָר

מָלֵג בוּנֹא: בְּסְלְמֵּי קוּדְשְׁא וּמִשְׁח זִיתָא

of olive oil a hin. the shekel of the sanctuary, and and of cassia five hundred, after

هِٰمُا مَضِمَا حَرَيْهِ نَبَرُبَ: רַבַּח מִרְקַחַת מַעֲשָׂה רֹקַחַ 🧸 पृष्णं प्रसंगं भ्रद्धा संभूतत दी एक בוסמו ממו בנו פובמא לובמא בוסם מבוסם מובר וֹטֹמְבֹוֹג וֹטִוּנוּ מִמָּט וַבוּנוּ

.lio gnitnions perfumer; it shall be a holy compounded after the art of the amointing oil, a perfume And thou shalt make it a holy

יי ומְאַּטִים בּוֹן אָטִראַטִּל מוּמָּד וּהְרַבּּי בִּיה יָה עַשְּׁכַּן זִּמְנָא

וֹאֵׁט אֲבֹוּן הַמְּבַוֹט:

نْ لِنَّارٍ :

of the testimony, the tent of meeting, and the ark And thou shalt anoint therewith

עבודם אלילים: ולא ימוחו. הא אם לא יהחלו ימוחו, שבחרה ואתרו כללות, ומכלל לאו אחד שומע הן: אל (02) בבואם אל אהל מועד. להקמיר שהריה ובין הערבים קמרה, הו להווה מדם פר כהן המשיה ושעירי

וֹנִת אַבוּנָא דְּסָהַדוּהָא:

- (IS) ולא ימוחו. לחייב מיחה על המשמש במובח ואינו רחוץ ידים ורגלים, שממיחה הראשונה לא שמענו אלא המזבח. סמינון, שלין כלן בילת לכל מועד ללל במלר:
- לסביחו לחלאין, לסרבות בו בי סכרעות, שאין שוקלין עין בעין, וכך שנויס בכריתות (ס.): וקנה בושם. קנס של . מסא חמשים ומאחים, נמצא כלו חמש מאוח, כמו שיעור מר דרור, אם כן למה נאמר בו חצאין, גורח הכחוב היא ומעס, ויש שלינו לגלה כעץ, לכך הולרך לומר קנמן בשס, מן המוב: - מחציחו חמשים ומאחים. מהליה הבלתו (33) בשמים ראש. משובים: וקנמן בשם. לפי שהקנמון קליפת עץ הוה, יש שהוה עוב ויש בו רית עוב מל הנכנק להיכל:
- בו שלקו את סעקרין, אמר לו ר' יסודה, וסלא לפוך את סעקרין אינו מיפק, אלא שראוס במים שלא יבלעו את השמן, (24) וקדה. שם שורש עשב, ובלשון הכמים קליעה: הין. י"ב לוגין, ונחלקו בו הכמי ישראל, ר' מאיר אומר, בשס, לפי שיש קניס שמינן של בשס, סולרך לומר בשס: חמשים ומאחים. מך משקל כולו:
- שם האומן בדבר: מוס או כים או עעס, קכוי מכקסם: רקח מרקחת. כקם סעצוי על ידי אומנום ומעכוצום: מעשה רוקח. לגַע הַיָּס (ישעיה גח, עו), וכמו לוקע הָפְׁבֶן (שם מצ, ה), שהמעם למעה, וכל דבר המעורב בחבירו, עד שוה קופח (25) רוקח מרקחת. רוקח שם דבר סול, וסמעם מוכיח שסול למעלה, והרי הול כמו רקע, רגע, ולינו כמו ואחר כך הליף עליהם השמן, עד שקלע הריח וקפחו לשמן שעל העקרין:
- (32) ומשחח בו. כל סמשימום כמין כ"ף יונים, מוץ משל מלכים שקן כמין נוכ:

- מוְבָּח הַקְּטְרֵה: וְאָח הַמְּנְרֶה וְאָח־בֵּלֶיהְ וְאָח וְיִה מִנְרִהְא וְיִה מִנָּרִהְא וִיִּה نَهُن يَهُمُنُالِ نَهُن خُرِ حَيْرٍ أَنْن فَنينَه أَنْن خُر مُتِينَه
- כּבְּינו וֹאָטַ עַכּיּנְר וֹאָטַ כּוֹנְי: ⁸⁰ ואָטַ מִּוֹבָּטִ נִּמְלְטַ וֹאָטַ בַּלְיַ וְנִינִי מָוַבְּטִא נַנִּטְ אָ וֹנִינִי
- نظتٰه: וֹפֹבּאִשׁׁ אָטִם וֹבֹוֹי לַבָּא יִטֹפּבּיא וֹטִבוּן וּיִהוֹ פֹבָא
- نظيمُنْ هِنُو خُرِدَا خِر: וֹאָט אַבְּוֹן וֹאָט בּּלְנִינִ שִּׁמְאָבוּ וָנִטּ אַבְּוּן וֹנִטּ בּּנִינִינִ שִּׁבִּבּיּ
- نَكُرُكُ عُلَا كُرُ خُلِلِكُمُ اللَّهُ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّ לאמָר שְּמֵלוּ מִשְּׁנִים לָבִישׁ לְמֵנִמֹר מִשָּׁנוֹ רְבִינִי מִיּדִשְׁאַ لَّهُم فَرَدٌ نَشِلَهُم فَلَقُلَ لَمُن فَرَدُ نَشِلَهُم فَمَرْدِم
- קַבְשׁ הַנּאַ קַבָּשׁ יִהְיָה לְבֶּם: ثجيم بالمراجبة المراجة المراجبة المراج מּלְ בְּשׁׁר אַבְׁם לְאַ וּיִסְּבּ מּלְ בֹּמִּבָא בַּאָּנְמָא לָא
- ี่ นี่นี่นี่น: (a) יפן ממני פל־זר ונכרה יריפין מניה פל הילוני אָישׁ אַשָּׁר יִרְקַח בְּמֹחוּ וַאֲשָׁר וָּּבָר

- מַבְבְּחָא דַקְטַבֶּת בּוּסְעַנָּא:
- ĘĠ,ä,Ľ: כל מנוניו לונו כיוָנֹא לונו
- בְּלְ-חַנִּגָּהַ בַּבְים מַנּוֹהָוֹן כָּלְ גַּוֹמָנִד בַּחַנִּוֹ
- كَالُـٰرُٰرِ: יטַלביש יָהָרוֹ לְשִּׁמָּאָ
- וֹבי, בון בוֹבֹמָ, לַבַוֹבִי**כ**וָן:
- طبلهٰ× بت، خ⊂با: עַעְבָּרוּן כָּוָתֵיה קוּדְשָׁאַ הוּאַ
- וושהצי מעמיה:

- , sensoni to the vessels thereof, and the altar 27 thereof, and the candlestick and and the table and all the vessels
- the laver and the base thereof. with all the vessels thereof, and and the altar of burnt-offering
- be holy. мрагзоечет тоисћетћ гћет зћаШ 29 that they may be most holy; And thou shalt sanctify them,
- in the priest's office. that they may minister unto Me 30 and his sons, and sanctify them, And thou shalt anoint Aaron
- generations. unto Me throughout your shall be a holy anointing oil children of Israel, saying: This And thou shalt speak unto the
- holy, and it shall be holy unto the composition thereof; it is make any like it, according to not be poured, neither shall ye Upon the flesh of man shall it
- cut off from his people. of it upon a stranger, he shall be 33 like it, or whosoever putteth any Whosoever compoundeth any
- כמו כקיקין משוחין וְבַמְשַׁיִּמ שְׁמֶנִיס יִמְשָׁחוּ (עמום ו, ו), לשון מֿכמים בקן כלשון עברים: ומלכים מסורגם לשון רבוי, לפי שאין צורך משיחמן אלא לגדולם, כי כן יסד המלך שוה מנוך גדולמן, ושאר משיחום, שומע אני בין כאוי בין שאינו כאוי, מלמוד לומר כבשים, מה כבשים כאויים אף כל כאויים. כל משיחת משכן וכהנים ראוי לסס אין מקדשין. ושנויס סיא משנס שלימס אלל מוזמ, ממוך שנאמר פל סַנּגַע צַּמִּוְצַּם יִקְדָּשׁ (שמוח כע, לו), שרמ, משנכנם למוכו קדוש קדושמ סגוף, לספסל ביולא, ולינס, ומבול יוס, ואינו נפדס ללאח לחולין, אבל דבר שאינו (92) וקדשה אוחם. משימה זו מקדשמה להיות קדש קדשיה, ומה היא קדושמה, כל הנוגע וגוי, כל הכאוי לכלי
- surgen: (15) לדרחיכם. מכאן למדו רצומינו לומר שכולו קייס לעמיד לבא (סוריות יא:): זה. בגימעריא מריער
- למונט: ספך ממנו חייב, אלא סרוקחו (כריחום ה.): - ובמהכגהו. לשון חשצון, כמו מחכנח סלצניס, וכן במחכונחס, של הללו, לפי מדם הין שמן, אבל אם פחם או רבה סממנין לפי מדם הין שמן, מוחר, ואף הטשוי במחכונתו של זה, אין מן סשמן סוס עלמו: ובמחכנחו לא חעשו כמוהו. בסכוס סממניו, לא מעשו אחר כמוסו במשקל סממנין (se) לא ייסך. צשני יודי"ן, לשון לה יפעל, כמו לְמַעַן יִיעַב לָךְ (דבריס ו, יה): על בשר אדם לא ייסך.
- (33) ואשר יהן ממנו. ממומו של משס: על זר. שמינו נורך כסונס ומלכומ:

וְחֶלְבְּנְה סַמֶּים יּלְבֹנָה זַבְּה יי לְךְ סַמִּים נְמֶלְ ו וּשְׁחֵלֶתְ בּוּסְמִין נְמוּפָּא וְמִוּפָּרָא ניאמר יְרְלָת אָל־מֹשֶׁר קַחַ־ נַאַמַר יִיְ לְמִשֶּׁר סַב לָרַ

בכולא מעלכן במעלכן יבו: ומלבולטא בוסמון ולבולטא

frankincense; of each shall there galbanum; sweet spices with pure stacte, and onycha, and Take unto thee sweet spices, And the LORD said unto Moses:

וְעְשֶׂיתָ אַתְהֹ קְטֹבֶת רָקַח בָּר בְּבָר יִהְיֶהוֹי:

خليم:

דַבֵּי לְלוּדִשְׁאַ: מַעַשָּׁה רוֹקַחַ מְמִלְּהְׁח מְהָוֹר בּוֹסֶם ְעוֹבָד בֿוֹּסְמָנוּ מְעָּׂרָבֹ וְנַעַּגְּבִיג וְנַעַע לַמְנָגַע בּוּסְמָּגוֹ

salt, pure and holy. of the perfumer, seasoned with 35 incense, a perfume after the art And thou shalt make of it

be a like weight.

خِيْمَ كِالْهُونَ فِيكُرُنِ كِيْكُونَ طبقد يخشد بجنشد خلا بغيضا وقنوت جَجِير بَعِبَ بَ جَهِن جَهِن حَامِد اللهِ عَلَى اللهُ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهُ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهُ عَلَى اللهِ عَلَى اللهُ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهِ عَلَى اللهُ عَلَى اللهِ عَ الْهُلَاكُونَ مَقِيْتِي لَالَّامِ لَيْنَافِل Ç⊂ŀ1: שמו לדש לידשיו הבי וֹמֹנֹא בֹאַזֹמֵון מִוֹמִנוּ לַשַּ מנה קדם סְהַרוּהָא בְּמַשְׁכּן ניאָטוַל מֹנַּע נִינַבּיל נִימָין

holy. . thee; it shall be unto you most meeting, where I will meet with the testimony in the tent of very small, and put of it before And thou shalt beat some of it

خِيْتُ مِنْدِيْتَ جِلَةِ خِينَيْتِ: בְּמְּטַבְּנְשְׁשׁ לְאִ עַמְּשִׁוּ לְכִּים בּּרְמוּתַה לָא תַּעְּבְּרוּן לְכִוּן إتظفيط

לוּבְאָא שַׁבוּ לָבַ בָּבָ בַּבָּ שַׁמְּמָּע וּלַמְנִע בּוּסִמָּגוֹ בַּעַהַבָּיג Whosoever shall make like unto unto thee holy for the LORD.

make for yourselves; it shall be

And the incense which thou

composition thereof ye shall not 37 shalt make, according to the

นัสนี่เเ: (0) ದಭ್ವಗ: וֹנֹבֹעׁ לְאָבֹעֹא ٳڗڛؗۺڗڎ が冷し ごは没て בֿמָנעַ ئىڭاڭكىن

cut off from his people. that, to smell thereof, he shall be

अरिट प्रिंदार मृद्धर प्राप्त राष्ट्रात द्वारातः : Amd the Lord spoke unto Moses, IXXX [:L= نلأك

- קדש. ממולח יסיס, ומסור יסיס, וקדש יסיס: בכף בילים מכופות לערבן עם המים, וכל דבר שאדם רולה לערב יפה יפה, מהפכו באלבע או בבוך: ממודלה שהור ה), מַלְּמִיךְ וְהֹבְּלֵיךְ (יהוקחל כו, כו), על שם שמהפכיו את המים במצומות כשמהיגים את המפינה, כאדם המהפך (פצ) ממלח. כמרגומומעורב, שיערב שמיקמן יפה יפה זה עם זה, ומומר אני שדומה לו וַיִּרְאוֹ הַשַּׁלְמִים (יונה א, וסמלבנס וסלבונס משקל שבעיס שבעיס מנס. ולשון בד, נכחס בעיני שסוח לשון יחיד, חמד בחמד יסיס, זס כמו זס: יהיה. אלו האכצעה הנוכרים כאן יהיו שוין משקל במשקל, כמשקלו של זה כך משקלו של זה, וכן שנינו, הלכי והלפורן וסקילופס, וסקנמון, סרי י"מ. בורים כרשינס אינו נקער, אלא בו שפין את סלפורן ללבנס שתסא נאס: 👚 בד בבד סמלבנס, וסלבונס, מור, וקליעס, שבולם נרד, וכרכוס, סרי מי, שסשבולם ונרד אחד שסנרד דומס לשבולם, סקושט, נמף ושחלת וחלבנה ג', הרי ה', סמים, לרבות עוד כמו אלו, הרי עשר, ולבונה, הרי י"א. ואלו הן, הלרי, והלפורן, אחרים: ולבונה זכה. מכאן למדו רבוחינו (כריחוח ו:) י"א שממנין נאמרו לו למשה בסיני, מעוט שמים שנים, ללמדנו שלא יקל בעינינו ללרף עמנו באגודם מעניומינו ומפלמנו אם פושעי ישראל שיסיו נמנין עמנו: סמים. אונקלוס וְמוּפְרָּה: - וח≺בוח. - בשם שריחו רעי, וקורין לו גלב"יה (גאלבאן) ומנאה הכחוב בין סממני הקטורם, לו מרי"אקס (מסעריאק): ושחלת. צורש בשס, חלק ומלסיר כלפורן, ובלשון סמשנה קרוי לפורן, וזסו שחרגס (45) בשף. הוא לרי, ועל שאינו אלא שרף הנומף מעלי הקמף קרוי נמף, וצלע"ו גומ"א (גוממיא), והלרי קורין
- שמה. כל מועדי דבור בחקבע לך, חני קובעם לחומו מקוס: (98) ונחחה ממנה וגוי. סיל קמרם שבכל יוס ויוס שעל מובה הפנימי שהול בלהל מועד: אשר אועד לך
- (YE) במחכנחה. במנין קממניס: קדש חהיה לך להי. על המעענה הל הלעמני.
- (85) להריח בה. מכל עושה מתה במתכנתה משלך כדי למכרה ללבור:

- בֶּן־אַּיָרִי בֶּן־חָוּר לְמַמָּה בַּר אַיִּרִי בַר חוּר לְשִׁבְּטָא יהוּדה: בַּמְּטַ פַּבְּּלְאֵיטַ, בַּמְּטַ בַּבּּלְאָרָ שַׁזִּי בַּנְבַּיִּטַּי בַּאַנְם בַּבּּלְאָרָ
- iţţŢ. בְּחְבְּעָה וּבְחְבִינְה וּבְרַעַעה בֵּדְשׁ בֵּיִ בְּחִבְעָה וּבְסוּכְלְחָנוּ
- בּוּבֶר וּבַכֶּסֶף וּבַנָּהְשָׁת: לַטְמָּר מִטְמָּבְיַנ ﻛַמְּמֵּנִי לְאַּלְפֹּא אַנּמְּנִוֹן לַמְמֵּבַר
- בְּלְאַבֶּוּ: וּבְחַרְשָׁת מֵּאְ לְתְּשִׁוּע בְּבֶּלְ- לְאָהֶלְמָא וּבְּנִּנְרוּת אָמָא יבַחַרְשָׁר אָבֶן לְמַלְאָר יַבְּאִיּמָנוּיִר
- בַּלְאַמֶּר צִּוּיהָדִּ: בק-איית היינתה. בק-איית היינתה וְמְמֵּהְ אֵנוּ חַבְּימִי לְבָּא יְתַּבְינִ חַבְּמָּהְ خُمَةَ مِن يُعَالِمُ خُمْ لِيُونِ عَمْ لِيُعَالِمُ خُمُ لِيَا الْجَرْدِ خَمْ וַאֲנִי הַנַּהְ נְתַחָי אָהֹוֹ אֱת נַאֲנָא הָא יְהַבִּיה עִּמֵיה
- מֹלְיוּ וֹאִנוּ כֹּלְ_כֹּבִי, וֹאִנוֹלְ: אָתו אָהֵל מוֹעַׁד וְאָת־הַפְּּלֶה אֲשֶׁר לְסְהַדּוּהָא וְיָה בְּפּוּרְהָא בְּעֵבְה וְאָת-הַפַּבֶּה אֲשֶׁר לְסְהַדּוּהָא וְיָה בְּפּוּרְהָא
- حَكْرَبُ لِيُحَالِمُ لِمَاٰكِمَا يَظَمُلُكِ: <u>המְּנְרֶת הַמְּהֹרֶת וְאֶת־כְּל־</u>
- כֹלִיו וֹאָעַבַיכּוּוָב וֹאָעַבַּלּוָי:

- ילמֹנַת ילכֹל הֹלינֹא: زَهُمَرْمٌ هِكِرِ لَينَ ݣُكِينُاتِ نُعَمُرُنِمُن مَقْبِ لِينَ مَا
- בַּבַעַבַּא יַבְכַּסְפָּא יַבִּנָּחָשָׁא:
- לממבר בכל עבירא:
- בּן־אַמוּיסְמֶּךְ יָהְ אָמַלִיאָב בּר אַמִיסְמֶּךַ
- ひかされい בּהַּכְוָנִי, וֹנִינַ כַּבְ מָנִי,
- מְלְנְוֹשְׁא בַּכִּימָא וֹנִים כַּלְ لْمُعــ يَشَخُبُنَا لِمُعــ حَجْرًا لَمُعــ زَنْ فَعَيْدُم زَنْ مُرْبِيْا زَنْ
- さんだん こうしゅん מֹנַבֹא וֹנִים מֹוַבְּבַבוֹא צַלַמְבִים
- EQ'Q'R: לא מוניי וני כיורא וני י וֹאָטַ מִּוֹפַּׁטַ עַמְּלְטֵי וֹאָטַ פּֿלְ - וְנִינִי מִנְבַּּטֹאַ בַּהַּלְטָאַ וֹנִינִי

- Hur, of the tribe of Judah; Bezalel the son of Uri, the son of See, I have called by name
- workmanship, knowledge, and in all manner of understanding, and in s spirit of God, in wisdom, and in and I have filled him with the
- ni bns, and in silver, and in to devise skilful works, to work
- workmanship. to work in all manner of , boow to gaiving and in carving of and in cutting of stones for
- раус соттапаед трее: that they may make all that I wise-hearted I have put wisdom, and in the hearts of all that are Ahisamach, of the tribe of Dan; with him Oholiab, the son of And I, behold, I have appointed
- all the furniture of the Tent; ark-cover that is thereupon, and 7 of the testimony, and the the tent of meeting, and the ark
- vessels, and the altar of incense; the pure candlestick with all its and the table and its vessels, and
- and its base; 9 with all its vessels, and the laver and the altar of burnt-offering

- (ב) קראחי בשם. לעשות מלאכתי, את בללאל:
- ובדעת. רומסקדם: (ε) בחבמה. מס שלדס שומע דבריס מלחריס ולמד: ובחבונה. מצין דבר מלבו מחוך דבריס שלמד:
- (+) לחשוב מחשבות. מריגמ מעשק משנ:
- קריי אומן, וחרש ען קרוי נגר: למלאח. להושיבה במשבלוח שלה במלואה, לעשוח המשבלם למדח מושב האבן (E) ובחרשת. לשון אומנים, כמו מָבֶשׁ מְבָס (ישעיה מ, כ). ואונקלום פירש, ושנה צפירושן, שאומן אצניס
- ומובים:
- (ד) ואת הארון לעדות. לנורך לומומ סעדומ: (6) ובלב כל חכם לב וגוי. ועוד שלר מכמי לג שגכס, וכל משר נממי צו מכמס, ועשו מת כל משר לוימיך:
- (8) המהורה. על שם וסנ מסור:

خذير خئرر خويا: بتظهر لإهبيرا بتخفا إهما إحاسا נאט פֿנִבוּ, עַמְּבְיב נֹאָט פֿנִבוּ, נוֹט לְכַנְמָּ,

אַמֶּר־צִוּיהָהְיִ (פּ) אַ מַשְׁנִים בַאַּבְיהַ בְּכָּבְ אַמְבִים בּוּסְמָּגָא בְאַנִּיִּהָא

جَهراد: ※4」は独口

יביניכם לדרהיכם לדעת השְׁמְרוּ כִּי אָוֹת הָוֹא בֵּינָי EI KACIL ŞĿ אָנוַ_מֻּבִנוֹנוֹ, لْمَفِٰد لَةِد مُح خُرْرُ نَمُلَمُحِي

نأنأة וֹנֹבְרְתָּׁר תַנָּפָשׁ תַּהָוֹא מָפָּרֶב ַבְּי בְּלְ־הַעַּשָּׁה בָּהִ מָּלְאַבְּה ·· נוא לְכֶּם מִּוַלְלֶּיָנִ מִּוָנִ װּמָּנִי ישׁמַרִמִּם אָת־תַשִּּבָּת בֶּי לָּדָשׁ

> ረ፴፬፴%፡ בְּנִוֹנִא וֹנְת לְבוּשֶׁוּ בִנוְנִיוּ

خرم يوظري بالمنا بهضريا: בּמֹמְשׁבׁ נֹמִי נְנִים מִמְּטִׁא בּוֹבִיּטָא נִיִם

נאַמר יוַ לִמִשָּׁה לְמֵימָר:

باكليمدلا: לְבוֹנִיכִוּן לְמִבַּת אָבוּי אָנָא וֹנִ בוא בון מומבו ובונוכון מְבּוֹא בִּילִי מִמְרוּן אָרֵי אָר ڂڟؠڟۮ ĊĹŒ וֹאַטַ עַבְּיַרְ מִם בַּנָי וֹמָבֹאַרְ

نالىك ت וושהצי אַנְשָא הַהוא מגוֹ כֿל הַנְעַבוּ בַּה עַבְּי עַבְּי ننظميح לידְשָׁא היא לְכוֹן הַיַּחַלְנַּה וֹנו מִּבֹנוֹא אָנוֹ,

> ;ээщо sons, to minister in the priest's priest, and the garments of his 10 the holy garments for Aaron the and the plaited garments, and

have commanded thee shall they holy place; according to all that I incense of sweet spices for the and the anointing oil, and the

:Sarives And the Lord spoke unto Moses,

LORD who sanctify you. that ye may know that I am the throughout your generations, noy bns a sign between Me and you 13 ye shall keep My sabbaths, for it children of Israel, saying: Verily Speak thou also unto the

from among his people. therein, that soul shall be cut off whosoever doeth any work surely be put to death; for every one that profaneth it shall therefore, for it is holy unto you; Xe shall keep the sabbath

(בלינגווערק): שסוא לשון ארמי, כמרגוס של קלעים ומרגוס של מכצר, שהיו ארוגים במחט, עשויים נקביס נקבים, ללי"דין בלע"ז בגדי השרד. יש מפרשים לשון עצודה ושיכום, כמרגומו לצישי שמושָם, ופֿין לו דמיון צמקרם, ופֿני פֿומר (שמוח לט, א), ולא הווכר שש עמהם, ואם בבגדי כהונה מדבר, לא מלינו באחד מהם ארגמן או חולעם שני בלא בֶּגֶּר מֹּולַעַּמ שָׁנִי (שֹׁס מ), ונכחין דברי, שנחמר וּמִן סִמְּבֵלֶת וְסָחַרְנְּמָן וְמִולַעַת סַשָּׁנִי שָשׁוּ בִּגְּבִי שְׁבֶר לָשֶׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ שני האמורים בפרשת מסעות, וְנָמָיוּ שָּבְיִי פָּבֶר מְבַבֶּלָת (במדבר ד, יב), וְנָמְיוּ שָּבִיר פַּבָּר מַרְבָּת אללס ואח בגדי הקדש לאהרן הכהן ואח בגדי בניו לכהן, אלא אלו בגדי השרד הם, בגדי המכלם והארגמן ומולעת (10) ואח בגדי השרד. אומר אני לפי פשומו של מקרה, שאי אפשר לומר שבנגדי כהונה מדבר, לפי שנאמר

גדולה היא בינינו שבחרתי בכס, בהנחילי לכס את יוס מנוחתי למנותה: – לדעת. – האומות בה, כי אני ה'ומקדשכה: שבת אל מדמס מפניס. כל אכין ורקין מעומין, למעט שבת ממלאכת סמשכן: - בי אות היא ביני וביניכם. אות . אם סשבם מפני אומס מלאכם: אך את שבחותי תשמורו. אף על פי שמסיו כדופין ווכיוין בוכיוום סמלאכס, (13) ואחה דבר אל בני ישראל. ואחה, אף עלפי שהפקדמיך ללווחה על תלהכם המשכן, אל יקל בעיניך לדחות (11) ואח קטורת הסמים לקדש. לנורך מקערת סמיכל שמות קדש:

(14) מות יומה. אס יש עדים והמראה: ווכרחה. בלא המראה: מהלליה. הנוהג בה מול בקדושמה:

מְלְאַבֶּׁיִ בְּיִנְם תַּהַּבָּּט מִנְט בַּיִּנְמָא בְּשַּבְּּהָא אָטְקְטְּלְא יו ובוום בּאַבוּאָן אַפֿע אַבּעוּן שָׁשָׁת וָמִים וַעְּשָׂה מִלְאִּכָּה שָׁתְּאַ

לִאַנְטֶׁם בַּנִינִ מִּנִלֶם: עַמּּבּיט עַמְּמַתְּיַב אָנַרַעַמִּבָּנַע מַבּּיִסָא לַמָמָבַר יָנָע מַבּּיַטַא لْمُمُلِّدُ خُدِّدَ نَمُلَّكُمْ كُنِ لَنَّمُدِيا خُدِّدَ نَمُلَكِمْ بَنِ

[[tਰ៉a: (a) בְּאָבֶא וּבִּיוֹם הַמָּבִימִּי שָּבָר עַשָּׁה יְהֹנְהֹ אָת־הַשְּׁעַנִים וְאָת־ ע טוא לְמָלְם כּוֹשְׁמָשׁׁ וֹמָום אָנו נִיא לְמָלָם אָנוּ מִּשֹׁא בּינִי וּבִּין בְּנֵי יִמְבְאָרָ אָנָע בּין מִימְרִי וּבִין בְּנִי יִמְרָאָרָ

בׁנִוֹבות בֹאָגְבָּה אֶּבְעַוּם: ÄĘĮ אַני, לְבַבֶּר אָטוּן בָּהַר סִינְי שָׁנֵי לְמַּלֶּלְאֵ

> زنظمرح בְּלְ הַעַּמֶּה יִיָּ בְּלְ דְיִעֲבֵיד עֲבִידְתָא הַּבֹּא הַבֹּטֹא לוּוֹהֵא בֿוֹם מֿבובעא ובונטא שָבועאַר ٠٢٥٠٢

לְבַבוּעוּן לַנִם מָּלַם:

וֹנִע אַבְעָּא יּבְיוֹמָא שָּׁבִיעָּאָנ וְמִוֹ הֹבֹּע וֹוֹ וֹטַ הַמֹּנֹאַ

בַּאָבְבַּעָא דַּוּיָ: **ジ**ロ[ジ בְּסִינֵי הְבֵין לִיבִוּ סְבַּדוּהָא なばいに אָל־מִשְּׁה כְּכַלְּהַוֹּ וִיהַב לְמִשָּׁה כַּד שֵׁיצֵי

> work in the sabbath day, he shall LORD; whosoever doeth any of solemn rest, holy to the on the seventh day is a sabbath Six days shall work be done; but

surely be put to death.

covenant. their generations, for a perpetual observe the sabbath throughout 16 shall keep the sabbath, to Wherefore the children of Israel

day He ceased from work and and earth, and on the seventh six days the Lord made heaven children of Israel for ever; for in It is a sign between Me and the

finger of God. tables of stone, written with the two tables of the testimony, with him upon mount Sinai, the He had made an end of speaking And He gave unto Moses, when

ומומריס במלאכת אוכל נפש:) קדש לה׳. שמירת קדושמה לשמי ובמנומי: אבל יום עוב לא יאמר בו כי אם בַּיּוּם הָרָאֹשׁוּן שַבְּמִוּן וּבַיּוּם הַשְׁמִינִי שַבְּמִוּן (שם, לט), אפורים בכל מלאכם עבודה, מלאכה, אפילו אוכל נפש, וכן יום הכפורים שנאמר בו שַבַּמ שַבְּמוּן הוּא לְבֶם (ויקרא כג, לב), אפור בכל מלאכה, (15) שבח שבחון. מנוחם מרגוע ולא מנוחם עראי: (שבח שבחון. לכך כפלו סכחוב, לומר צאפור בכל

שכתוב בו לא ייעף ולא ייגע (ישעיה מ, כח), וכל פעלו במאמר הכתיב מנוחה לעלמו, לשַבֶּר האוזן מה שהיא יכולה (שו) וינבש. כמרגומוןנַמ,וכל לשון נופש סוח לשון נפש, שמשיב נפשו ונשימתו בסרגיעו מעורה המלחכה, ומי

שסיס משס שומע מפי סגבורס, ומוורין ושונין אם ססלכס שניסס ימד: לחת. למם כמיב, שסיו שמיסן שוום: לריך להיות בקי בר"ד ספרים: - לדבר אחו. החקים והתשפעים שבואלה המשפעים: - לדבר אחו. מלמד בומן מועט כוס. דבר אחר, מס כלס מחקשמח בכ"ד קשוטין, סן סאמוריס בספר ישעיס (ג, חכד), אף חלמיד חכס בנוקין וק"ל): - בבלחו. - ככלמו, כמיב מסר, שומסרה לו מורה במחנה ככלה לחמן, שלה היה יכול ללמוד כולה רבומינו ז"ל, איש איש, מלמד וכוי, ומשה בליווי אמר לישראל, קחו מאחכם דייקא, ולא מערב רב, לפי שהם גרמו לסקב"ס, וכן סוא בסדיא בווסר ויקסל, אשר על כן בנווי סקב"ס כמיב מאת כל איש, דסיינו גם ערב רב, כמו שדרשו וקודס רדמו מססר עשו סעגל, ומשס לא סגיד לישראל לווי סמשכן עד למחרת יוס סכפוריס, שסיו ישראל מרוזיס באחד בנימן. (ל"ע מובא, דילמא סכל כסדר, ולווי סקב"ס למשס סיס בארבעיס ימיס סראשוניס, מרס עשומס סעגל, שסרי בי"ו בחמוז נשחברו הלוחוח, וביום הכפורים נחרלה הקב"ה לישראל, ולמחרם החחילו בנדבח המשכן והוקם (18) ויהן אל משה הרי. אין מוקדס ומאוחר בחורה, מעשה העגל קודס ללווי מלאכח המשכן ימיס רבים היה,

IIXXX

לא יַדְעְּנוּ מֶרַדְתָּיָה לְוּ: אַמָּר בְימֹלְנִינְ מִאָּבֹּן מִאָּבוֹן מִאַנִים מִאַּבֹּמֹא בְּמִאָבוֹם לָא וֹבַמֹּלִא לְפְּנֵינוּ כִּי־זָרוּ מֹשֶׁר הָאִּישׁ <u>הַמְּעַרְלְנוּ אֶלְהַיִּים אָמֶּר יֵלְכוּ</u> מַּלְ־אַהַרְן וַיּאִמָּרָוּ אַלְיוֹ קְהָוּ לֶבֶבֶת מִּן־הָהָר וַיִּפְּהַל הִעָּׁם וונרא הְעָּם בִּי־בֹשָּׁשׁ מֹשָּׁה

- لْلَٰבُرِאِدِ אָלֶׁוּ: בָנֵיקֶם בְנֵיקֶם بجزيري אַמֶּרְ בְּאָוֹנֵי וּגְאָמֶר אַבְטִיםְ אַנִירֶן פַּנְלִינְ
- \$4_\$<u>\</u>\! עַּנְּטְר אָמֶּר בְּאָנְנִיהָם נִיָּבִיאִנּ تنفظلكبر خُح يَامُِهُ هُلا تَأَمَّرُا
- ب المراب المراب المربية المرب אַכְּה אָלְהָיִף יִשְּׁרָאָל אַשֶּׁר לי ווּעַשָּׁהוּ עַנֶּל מַסְּבָּה ווּאַמְרוּ ' ניקח מיְדָם ניְצַר אָתוֹ בַּהָבֶם

מָא הַנְה לֵיה: בין משה גיבָרָא דְאַסְקנָא בּטַבְן בַּיַבְּכָן בַּבְתַּנָא אָבִי נאַלורו ליה קום עום עניד לנא נאט בוען אַבורן משה למיחת מוָדוֹא **ユロン**

נאגען לנטג: *إ*شاحدا ドロメデアに アプロログ נאַמַר לְהוֹן אַהַרוֹן פָּרִיקוּ

וֹאִינוֹאוּ לִנְת אַנִּבוּן: ドロメドアにてにて ופָריקו כָל עַמָּא יָת קַדְשֶׁי

アはさじ!ロ: וּמְבַאָּב בַּאַפַּלוּב מָאַבַּגֹּא בּוּיפָא וְעַבְּרֵיה עַנְיָלְאַ וּנְסֵיב מִיּדְהוֹן וָצָר יָתֵיה

> not what is become of him. of the land of Egypt, we know the man that brought usm 5d1 before us; for as for this Moses, 'Up, make us a god who shall go unto Aaron, and said unto him: gathered themselves together from the mount, the people Moses delayed to come down And when the people saw that

IIXXX

- daughters, and bring them unto wives, of your sons, and of your which are in the ears of your Break off the golden rings, And Aaron said unto them:
- ears, and brought them unto 3 golden rings which were in their And all the people broke off the
- out of the land of Egypt. qu əəht ətqught thee up O ,bog vai si This is thy god, O tool, and made it a molten calf; and fashioned it with a graving And he received it at their hand,
- לנו דרך אשר נעלה בה, עמה לריכין אנו לאלהות אשר ילכו לפנינו: דמות משה הכאה להם השמן, שנושלים אותו באויר רקיע השמים: אשר העלנו מארץ מצרים. והיה מורה וַיַשְׁבְּיְמוּ מָתְּקְבָּׁת וַיַּעַלוּ עַלוּם: אשר ילבו לפנינו. חלסום סרבס חיוו לסס: כי זה משה האיש. כמין . הפשר לומר שלה טעו הלה ביום המעונן, בין קודם הנוה בין להחר הלוה, שהרי לה ירד משה עד יום המהרה, שנהמר משה לכך בא ערבוביא לעולם, אמר להם מח משה שכבר באו שש שעוח ולא בא וכוי, כדאיחא במסכח שבח (פע.), ואי אֿרבעיס בשבעס עשר בממוז, בי"ו בא השמן וערבב אֿת העולס, והראה דמות משך ואפלס וערבוביא, לומר ודאי מת הוא, והוא אמר להם שלימים, ארבעים יום ולילו עמו, ויוס עליימו אין לילו עמו, שהרי בזי בסיון עלה, נמלא יום כשעלה משה להר אמר להם, למוף ארבעים יום אני בא בתוך ו' שעות, כסבורים הם שאותו יום שעלה מן המנין (I) כי בשש משה. כמרגומו לשון מימור, וכן ז שֵׁשׁ רְכְּצִוּ (שופמיס ה, כת), וַיְּמִילוּ עַד צוֹשׁ (שֹם ג, כה), כי
- (2) באזני נשיכם. אמר אסרן גלבו, סוטיס וסילדיס חסים בחכטימיסן, שמא יחעכב סדבר, ובחוך כך יבא מטס,
- לשון פריקת משא, כשנעלום מאוניהם נמלאו הם מפורקים מנומיהם, דישקריי"ר בלע"ו (3) ויתפרקו. והם לא המחינו ופרקו מעל עלמן: - פרקו. לשון לווי, מגורם פרק ליחיד, כמו ברכו מגורח ברך:
- במלרים (סנהדרין קא:), והיה בידו שם ומם, שכחב בו משה עלה שור עלה שור להעלוח ארונו של יושף מחוך נילום, ערב רב שעלו עמסס ממלרים ועשאוסו בכשפים, ויש אומרים מיכה סיה שם, שילא מחוך דמוסי בנין שנחמעך בו שקורין בלע"ו ניי"ל (גראבשמיכל), ומוייפין על ידו חוחמוח: עגל מסבה. כיון שהשליכו לָאיר בַּפּוּר, באו מכשפי (ישעיס מ, א), וזסו שמכגס אונקלוש וְצַׁר יָמֵיִּס בְּוִיכָּא, לשון זיוף סוא, כלי אומנות שמוכלין בו בוסב אומיות ושקדיס סלורפין שמורלין ומורטין בו לורוח בוסב, כעט סופר המורט אומיוח בלומוח ופנקסין, כמו וּבְּמֹב עָבְיוּ בְּמֶבֶט מֻלִּישׁ וְסְְמֵּלִישֵׁים (ישעיה ג, כצ), וַיַּנְלַ פְּפְּרַיִם בֶּמֶף בִּשְׁנֵי מֵּרִישִׁים (מלכים־ב ה, כג). והצ'וינר לשון נורה, בחרע כלי הומנות (+) ויצר אוחו בחדם. יש למרגמו זשני פניס, סממד וילר לשון קשירס, זמרט לשון מודר, כמו וַסְמִּשְׁפְּמֹוּמ (ענעלאומעע): אח נומי. כמו מנומי, כמו פְּגַאָה הֶּה בְּשִׁיר (שמוח ע, כע), מן סעיר:

ליהוֶה מְחֶר: נּיקְרָא אַהְרֹן נּיאַמְּר תָג הָנִמּיהִי יקָרָא אַהַרֹן נִאָּמָר تتأليم يحقيا تنظا ضنظت خفئنا القنع بحقيا اختم مناخفه

עַשְׁבֶּלְ וְשִּׁרְיִ וֹנְקְמוּ וָכְּסְן וְאַסְתַר צִּמָּא לְמֵיכִלְ שלח וַיַּגְשׁוּ שִׁלְמִים וַיִּשֶּׁב וֹצַסִּיקוּ נּגַּמִּבְּׁנְמִנְ מְמַּׁשְׁבְּע נַגַּמָּבְנִ נַאַּצִיבִמִּנ בַּגִּמָא בַבַּעַבוָנִי.

בַהְבֶּלְוּשׁ מִאָּבוֹא מִאָּבוֹים: ַ ַנְיָבְבֶּר יְהְנָה אָל־מֹשֶׁה לֶּךְ־ וּעַלֵּיל יָיָ עִם בְּר בֻּי שׁתַח עַמָּלְּ אֲשֶׁר אִינֵיל הוֹח אֲבֵי

هُمْد يَامُرُوك مُهْدًا مَجْدُنا: مُعْدُمُهُ لَمُجْدُنَا: ڗڗ۬ۼۻڔڹۼٚڿؙٮ؆ڿڔۺؙڔڂؚڔۺؙڂۼ۪ڂ آذھنٹاتاددے ہے צוּיהֹם עַשְּׁי לַהֶם עַגֶּל מַסַבְּה דְפַּקִירְ חַבּּקיֹרְ חַבּרוּ לְהִוֹן קַרוּ מַהַר מִן־הַבֶּרֶךְ אֲשֶׁר סְטוֹ בִּפְּרִיעַ מִן אֹוֹרָחָא

חַנְּא אֵרֶם וְיָ מְתַר:

ילְמָהְשׁׁי וֹלַמִי לְעַוֹּוֹלָאִי

ַבְּעָבֶרְיִם: תַּמָּב בַאַפֿגַלַטַא מָאַבַּהָא ŪËις

בּעֹלְעַנֵּר יִשְּׁרָאֵל דְאַפְּקוּרָ וֹבַבַּעוּ בָיִע וֹאָמָרוּ אַבָּוֹ מונכ משכא ופנודו בוה

ظهد مثله نابع: לבל הוא: אָת־הַעְּם הַנְּה וְהַבָּה עַם־ עַמָּא ִהְדֵּיוֹ וְהָא עַם קַשֶּׁי و رزيج بابات بجاء منهب بالمناس بين والمناس براد جابية المناس براد جابية المناسبة ال

> to the Lord. said: 'To-morrow shall be a feast Aaron made proclamation, and built an altar before it; and And when Aaron saw this, he

sat down to eat and to drink, and peace-offerings; and the people burnt-offerings, and brought morrow, and offered And they rose up early on the

rose up to make merry.

dealt corruptly; out of the land of Egypt, have people, that thou broughtest up 'Go, get thee down; for thy And the Lord spoke unto Moses:

of Egypt. brought thee up out of the land is thy god, O Israel, which sacrificed unto it, and said: This have worshipped it, and have made them a molten calf, and commanded them; they have out of the way which I they have turned aside quickly

behold, it is a stiffnecked people. , bave seen this people, and, And the LORD said unto Moses:

כך סטעו אם ישראל אחריו: אלה אלהיך. ולא נאמר אלה אלהינו, מכאן שערב רב שעלו ממזכיים הם שנקהלו על אהרן והם שעשלוהו, ואחר וסשליכו למוך שַפּוּר, וילא סעגל: מסבה. לשון ממכת. דבר אחר, קכ"ה קנערין וסב היו בו, כגימעריא של מסכה:

שאני בונס אומו וממעלל במלאכמי, בין כך ובין כך משס בא: חג לה: בלבו סיס לשמיס, בעומ סיס שיבא משס ועוד ראס ואמר, אס סס בונים את סמובת, וס מביא לרור ווס מביא אבן ונמלאת מלאכתן עצויס בבת אחת, ממוך וסרגוסו, וזסו ויבן (לשון בינס)מובת לפניו, ויבן מובות לפניו, ועוד כאס ואמר מועב שימלס בי ססרמון ולא בסס, שיעבדוסו, וסו פשומו. ומדרשו בויקרא רבס (י, ג), דברים סרבס ראס אסרן, ראס חור בן אחותו שסים מוכיחם סיס לו פס לדמומס לגמרי: וייבן מזבח. לדמומס: ויאמר חג לה׳ מחר. ולא סיוס, שמא יצא משס קודס (5) וירא אהרן. שסיס בו רוח חייס, שנאתר בְּמַבְנִיח שׁור תְבֵל מַשֶׁב (תסליס קו, כ), וראס שסלליח מעשס שמן, ולא

(6) וישכימו. השמן זרוס כדי שימטלו: לצחק. יש במשמע הזה גלוי עריום, כמו שנלמר לְצַמָּק בִּי (ברחשית ויעבדו את המקום:

וסשמימו: לא נאמר, אלא עמך, ערב רב שקבלם מעלמך וגיירסס, ולא נמלכם בי, ואמרם עוב שידבקו גריס בשכינס, הס שחמו לך גדולס אלא בשבילס (ברכות לב.), באותס שעס נתנדס משס מפי בית דין של מעלס: שחח עמך. שחם סעס (ד) וידבר. לשון קושי סום, כמו וַיְדַבֵּר מִּמְס קְשׁוֹח (ברמשים מב, ז): לך דד. כד מגדולמך, למ נממי למ, יו), ושפיכום דמיס, כמו שנאמר נְקוּמוּ נָאׁ סַנְּעָרִיס וִישַׁמֵּקוּ לְפָּנִינוּ (שמואל־ב ב, יד), אף כאן נהרג חור:

(9) קשה עורף. מחירין קשי ערפס לנגד מוכיחיסס וממחליים לשמוע:

خُلاب، لألمبح: בְהָה וַאַכְבָּה וֹאָמֵשֶׁה אוֹהָךְּ וִיהָקּר ריהִי בְּהַוֹן וַאַשֶּׁיצִּינין

لأكبر بجزب لأثراب: עוַבָּאַטַ מִאָּבוֹ מִלְנִם בַּלָּעַ پېپر אפָף چעמָר ÄÄL. אָכְנְיֵנוּ נַיּאמֶר כְמָנוּ יְהֹנְת נַאֵּמַר לְמָא יִי יְהַקַּר רַיּנְזְרְ ניְתַל מֹשֶׁה אֶת פְּנֵי יְהְנְה וְצֵּלִי מִשֶּׁה קֵּדָם יִיְ אֶלְהִיה

بببيت مِحْ بَبِهِد جُعِهِهِ: קאַדְמָה שִׁיב מִחַרַיוֹ אַפֶּּוּ گذہرہ بذردہنے مقدر فتر בּ בְּרַעָּה הְוֹצִיאָם לַהֲרָג אָתָם לַמְּעַ יאָמִרָּוּ מִצְּרַוֹּם לַאִּמָּר

הוֹאָת צַּשֶּׁר צְּמָרָהִי צָּתַּלְ خريخك، يَهْمُنُوا لَحْمِ يُعْدُلًا אַכְטְם אַנְבָּעְ אָטְ־זַנְעָּבְם מַּמָּטְנָן אַסְנֵּג נִט בּוֹכֵנָן نَمُوٓمُنُ كَتُصِ قُلِ رَنُكِوٓل كِبِياً فَقَرَفُكُ يَقَدِّرُفُهِ نخنشلةح مُحَدِّبك بَكُّد كِٰهِجِدِبَمَ جُرْצِٰئِم هِبَوِد كِٰهِجِدِبَم جُرْצِٰمِم

 וֹלֹנִם וֹעוֹנִי מֹלְ עַנֹנִלְתְ אֵמֶנֹנ וֹטַׁב וֹנ מוֹ בֹמִשֹא צַמּנִנְלְ ځڼدۀڅه لالتک، ځمځه:

ַבְּבֶר לַמַּשִׁיִם לְעַמָּוֹ: (G)

נאַמְבוּג וֹטַבּ לַמַּם סַנִּי: " וֹמִשֹׁעְ עַזּנִּיִיםְׁעַ לְּגִּ נִיְּתִוּ אֲפָּׁגִּ נִּכְּמִּן אָנָּע בְּמִנִּטִּבְּ מִן בֵּוֹנִ

בְּמִגְרֵוֹם בְּחֵיל רַב וּבְיִר בְּעַקְּיִלְיִאָ בְּאַבּוּלְחָאָ בָּאַבּוּלְחָאָ

¿ממבר לעמה: נאַטגר מו דַּמִּטֹא בַּמִבְּגַטֹא אֹבֹהֹא שוּכ משׁמוָל בוּנֹזֹל ילשׁיצַייוּקְהוֹן מִעַּל לַלַמּלָא וֹטַבוּוֹ בּינֵי מּוּבוֹא خقيقد בבושא אפוקנון はれたぶん

לבניכון ויחסנון לעלם: לכולבי שְׁמִיּא וֹכֹל אַנִמֹא بإنشِلَةِم مَحْلُكُ لِمَانِينَهُ

against Thy people. wrath, and repent of this evil the earth? Turn from Thy fierce consume them from the face of in the mountains, and to 12 bring them forth, to slay them

speak, saying: For evil did He

a mighty hand?

Great nation.

Wherefore should the Egyptians

Egypt with great power and with

drought forth out of the land of

Thy people, that Thou hast

asnings and xew that we against his God, and said: 'Lore, why

And Moses besought the Lord

them; and I will make of thee a

them, and that I may consume

My wrath may wax hot against Now therefore let Me alone, that

it for ever. your seed, and they shall inherit have spoken of will I give unto heaven, and all this land that I multiply your seed as the stars of self, and saidst unto them: I will Thou didst swear by Thine own Israel, Thy servants, to whom Remember Abraham, Isaac, and

unto His people. 14 evil which He said He would do And the Lord repented of the

שהדבר חלוי בו, שאם יחפלל עליהם לא יכלם (שמו"ר מב, י): (10) הגיחה לי. עדיין לא שמענו שהמפלל משה עליהם והוא אומר הניחה לי, אלא כאן פחח לו פחח והודיעו

לממבר לעמיה:

- (II) למה ה' יחרה אפר. כלוס ממקנה הלה מכס במכס, גבור בגבור:
- (21) והנחם. סמעשת ממשנה אחרת להיעינ להם: על הרעה. אשר משנת להם:
- נאמר שָׁנִי שֵׁל שַׁדַּי פְּרֵס וּרְבֵּס (שס לס, יא), נשצע לו צאל שדי: ְנְאָׁם סִי (ברחשים כב, מז), ולינחק וחמר, וַהַקִּימֹיִםִי אָם סַשְׁבָּעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְמִי לְחַבְּרָהֶם אָבִיף (שם כו, ג), וליעקד כלה, לה בשמים ולה בהרך, לה בהרים ולה בגבעות, הלה בך, שהמה קיים ושבועתך קיימת לעולם, שנהמר פִי נִשׁבַּעְמִי בשעת כעמך, קל ותמר לכמה של רגל התד (ברכות לב.): אשר נשבעת להם בך. לה נשבעת לסס בדבר שהיה ש), ואס אינן נלולין בוכומן, מה אמה אומר לי ואששה אומך לגוי גדול, ואס כפא של שלש רגלים אינו עומד לפניך עליך בארר כשדים, אם להריגה, וכור ליצחק שפשע צוארו לעקידה, אם לגלות, וכור ליעקב שגלה לחרן (שמו"ר מד, מנסו לו וילאו עשר בעשר: לאברהם ליצחק ולישראל. אם לשרפה הם, זכור לאברהם שמתר עלמו להשרף (13) זכור לאברהם. מס ענרו על עשרת סדנרות, מנרסס מניסס ומנסס בעשר נסיונים ועדייין לה קבל שכרו,

ימוָד הַם כְּהָבִים: בְּחָבִים מִשְּׁנֵי עֶבְרֵיהָם מִזֶּה " ישְׁנֵי לְחָת הְעֵהֻת בְּיֶּדִוֹ לְחֹת يزوا ييرت ظهِم ما ببنه

חַרות עַל־הַלָּחָה: וְחַמְּכְמָּב מִכְמַב צֶּלְהִים הוֹצִּ וְתַּכְּחְת מַעֲשָׂת אֶלֹהָים הֻמָּה וְלִּתַּיָּא עּוּבְדָא דַּייִ

वर्षेत्रंप द्विप्तार्द्धाः בְּבַעָּה וַיּאַמֶּר אֶלַ־מֹשֶּׁה קוֹל פַּר מִיַּבְּרִוּ וַאֲמַר לְמִשָּׁה

תַּנְוַע אָנְכֹּי מֻעָּהַ: لَهُمَا كَابِم شَرْبِينَ لَاكِرِشُك كَابِم خَطَلَتُم لَهَا كُمْ قَرِ بَاذِهَا ניאמר אין קול ענות גבורה נאמר לא קל גבריו דנצחיו

נוְשָׁבֶּר אֹמָם מַחַת הָהֶר: נישְבֶּן מִיּבְוֹ אָת־הַלָּחֹת نظلكت [::11-36 61 ĽŒÜŢÜ لا الأيا אָרַ־הַעֶּגֶל וֹנְבִי כַּאָּמֻבׁ בַּבַ אָבַ

ڰٛٮٳڂڗ؞ڹۿؙڶڰٚڂ؞ בַּל נּגִוֹר מַלְ פַּנָּוֹ עַמָּוֹם נַנְאָל ு נּיִשְׁבַוּ בַּאָמ נִיִּשְׁנוֹן עַּרְ אֲשֶׁרַ וּיַקְּּח אָת־הָעָגֶל אַשֶּׁר עַשׁוּ

> خناخا: מֿבֿבועון מכֹא ומכֹא אווו ליביה לינוי להיכין מהבין מולא וטבון כום, סבדוקא ונחַת משֶה

מְפְּרַשׁ עַל לוּחַיָּא: וּכְתָבְא כְּתְּבְא דַּייַ

לַן לַבְבֹא בַּמָּהָבוּיהָא: رَبْضُولِ بِالنَّهِ فِي جَارِمٍ لِيَوْتِ بَضِولِ يَانِهُو بِهِ فِي فَوْهِ

لُـمُنَاخُدَـا كُم يَـمُنَانُحَـا \$َدُهُ

בְּטִפּוָלֵי טוּרָא: יִּט בוּטַיָּא וִׁטַכַּר יִטִּטִוּן רוגןא דמשה ורמא מידוהי נְעַנְאַ נִעַ מִּנְלָאָ נְעַוֹנִי,וֹ יָעַבֶּוּוּ וֹבְוֹנִי כַּר קְבִיב לְמָשָּׁבִיתָא

מֹגֹא וֹאַהְּלוּ. זֹנו בֹּנוּ. וֹהְבֹאֹלִ: בּעוֹע בּעוֹע וּגִוֹא מֹּלְ אָפּֿי נאנפגר בנורָא ושָׁף עַר ונסיב יָה עָנְלָא דַעַּבַרוּ

> were they written. the one side and on the other written on both their sides; on his hand; tables that were two tables of the testimony in down from the mount, with the And Moses turned, and went

writing of God, graven upon the od, and the writing was the And the tables were the work of

of war in the camp.' said unto Moses: 'There is a noise of the people as they shouted, he And when Joshua heard the noise

I ob gais 1sal mad1 to asion ad1 that cry for being overcome, but neither is it the voice of them of them that shout for mastery, And he said: 'It is not the voice

the mount. hands, and broke them beneath he cast the tables out of his and Moses' anger waxed hot, and or he saw the calf and the dancing; came nigh unto the camp, that And it came to pass, as soon as he

made the children of Israel drink strewed it upon the water, and and ground it to powder, and had made, and burnt it with fire, And he took the calf which they

- (EI) משני עבריהם. היו הלומיות נקרלות, ומעשה נקים היה (שנת קד.):
- אנטליי"ר בלע"ו (איינשניידען): במלאכה פלונית, כך כל שעשועיו של הקב"ה במורה: - הרוה. - לשון מרת ומרע אתד הוא, שניהם לשון מיקוק, (10) מעשה אלהים המה. כמשמעו, סוף בכבידו עשקן. דבר החר, כחדם המומר לחברו כל עסקיו של פלוני
- (TI) ברעה. בהריעו, שהיו מריעים ושמחים ולוחקים:
- או ניסס: קול ענות. קול מרופין וגדופין, המענין אם נפש שומען כשנאמרין לו: (18) אין קול ענוה גבורה. אין קול הוה נכאה קול ענייה גבורים הלועקים נלחון, ולא קול הלשים שלועקים וי,
- כאן, וכל ישראל מומרים ואמננה להם: חחח ההר. לרגלי ההר: (19) וישלך מידו וגוי. אמר, מס פסח שסוא אחד מן סמנות, אמרס חורס כל צן נכר לא יאכל צו, סחורס כולס
- סמראס, בסדרוקן (יומא סו:), שבדקום סמים ולבו במניסם: בסייף, כמשפט אנשי עיר הנדחח שהן מרובין, עדים בלא החראה, במגפה, שנאמר וַיִּגֹף ה' אָם הַשָּׁם, לא עדים ולא דגן וקעניום: וישק אח בני ישראל. ומכוין לגדקס כסומות, שלש מיחות נדונו שם, אם יש עדים והמכאם, (20) ויזר. לשון נפוץ, וכן יווכס על נוסו גפרית (מיוב ית, מו), וכן כִּי מִנָּס מִוֹבֶס בֻּכָשָׁת (משלי תֿ, יו), שוורין בס

מַשְׁׁה לְבְּ הְעָּבֶׁם הַנָּגָּה כָּיך לְבְּ עַּמָּא הָבִין צָּבִי צִיִּהִיהָא

בבאָל עַּלְיוּ הַשְּׁאָר גִּרְלֶר:

בְרֶע הְוּא: אַדוּנִי אַמְּדֹלִי אַמְּדֹלְיִנְיִי אָמִר הְעָּׁם כָּי דְּרַבּנִנִי אַמְּ יָרִעְּמָּ יָר עַעָּׂאַ ²² נְצְּמֶר אַבְׁרֶן אַּלְ יָחַר אָּף נִאָּמָר אַבַּרן לְאִיחָקַף נִינְיָא

מַאָּבְּאַ מִבְּיִם לַאָּ גַּבַּמָת מָעַ_ משָׁר הָאִישׁ צַּשָּׁר הָשֶּׁלָנוֹ בּ אָאָה יִלְכוּ לְפֹּנְיֹנוּ כֹּוֹיֵנוּו בּעֹלָן בּיִעַכָּן אַבַּעַלָּי אָבִי ניאמרו לי עַשַּר־קָנוּ אָלהִים

בְיָה קוֹי:

בְאָה וַיִּצֵא הַעָּגֶל הַנָּה: עטפֿעני ניקני לְּי נְאַמְלְבָּעוּ פָּרִיקּנִ וְיִעַבּנִי לְי וּרְטֵּינִיהּ

לְמִּמְצֵּע בַּקְמִיהָם: פְּרֵעַ הָּוּא בְּי־פְּרָעָה צַּהַרֹּן ַנַּיָרְאַ מֹשֶׁרֹ אֶת־הָעָּׁם

וֹיֵאָמֶׁר מָׁי לַיהוָוֹה אֶלְיִ וֹיֵאְסָׁפִּׁיּ ניעַקָּר משֶׁרֹ בְשַׁעַר חַמַּחַנָּר

וַנְאָמֶר לָהֶם כְּּה־אָמֶר هَجُر، خُح خُدْر جَار، ع

אָטַ_בֹמְעוּ וֹאָהַ אָטַ_לַבְלוּ: וְבִוֹבְיֹלִי אֵישִׁ-אָבוֹיִג וֹאָישׁ לְּמָּוּכִוּ מִמָּּמַב לְמָּמָב לַפַּטַבְיָּנִ אַישׁ חַוְרָבוֹ עַלְיוֹבְיוֹ עַלְרוּ رء بِمَانِمَ بِهُرُتِرِ، بَهُلِيُّكِ بُونَاهِ الْمُ

رَّهُ فِرَ مِنْ فِيلَ هِٰٰرً ۗ هِٰٰرَا ۖ ثِنَا الْهِ فِرَا مِنْ فِي رَاهِ فِرِا لِي هِا رَبِّ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهِ فِي اللَّهُ فِي الللَّاللَّهُ فِي الللَّهُ فِي الللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّالِي الللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي الللَّهُ فِي اللَّا لِي اللَّهُ فِي اللَّهُ اللَّهُ فِي اللَّهُ اللَّهُ فِي اللَّهُ فِي ال

הֹלְנְעִי, עוָלָא בֿלָּא:

אָבוּ בִבוּשׁ הוא:

מָא הַנְה לֵיה: מֹאַבֹּהֹא בַמֹּגִבוֹם לַא גֹבַהֹּנֹא בין משה גובָרָא דְּצִּסְקנָא נאַמרו לי עַביר לַנְאַ

לְטַׁםְ לְמֵּגִּ זַּטְּׁר נַאֵּמִנִית לְעִוּן לְמָּוֹ צַּעִּבָּא

בוולא וופל מולא הדון:

אַבורן לְאַפְבוּיהָהוֹן שׁוֹם בִּישׁ בְּטִּילִ הוּאַ אֲבֵי בַּמִּילְנּוּן בָּי וַחַזָּא מִשֶּׁה יָת עַמָּא אַרֵי

25 people were broken loose—for

essimənə risht gnoms noisirəb Aaron had let them loose for a

together unto him. Levi gathered themselves unto me.' And all the sons of the Lord's side, let him come the camp, and said: 'Whoso is on then Moses stood in the gate of

> And when Moses saw that the and there came out this calf?

> me; and I cast it into the fire,

Egypt, we know not what is

brought us up out of the land of

god, which shall go before us; for

knowest the people, that they are anger of my lord wax hot; thou

And Aaron said: 'Let not the

that thou hast brought a great "What did this people unto thee,

So they said unto me: Make us a

as for this Moses, the man that

And I said unto them:

become of him.

set on evil.

sin upon them?

them break it off; so they gave it Whosoever hath any gold, let

Israel: Put ye every man his saith the Lore, the God of And he said unto them: 'Thus

ʻ.ruoddgiən sid nsm man his companion, and every every man his brother, and every throughout the camp, and slay and fro from gate to gate or og bns, thigh, and go to

(שב) בי ברע הוא. זדרך רע סס סולנין ממיד, וזנפיונות לפני סמקוס: (IS) מה עשה לך העם. כמס יפוריס פגלה שיפרוך עד שלה הגיה עליסס המה זס:

خڌر څذر:

(24) ואמר להם. דבר אחד, למי וסב לבד, וסס מסרו וסמפרקו וימנו לי: ואשלכהו באש. ולה ידעתי

אַבוּהִי וּגְּבָר יָתְ חַבְּרִיה

בְּמַמְבוּיקֹא וּקְמוּלוּ גָּבָר יָת

מודבו נטובו מטבת לטבת

גְּבָר חַרְבֵּיה עַל יִרְבֵּיה

נו אָלִבֹא בּוֹמִּבֹאַץ הַּוּנִ

וֹאַמֹּר לְעוָן כֹּבַלוֹ אָמַר

לְנְינִי וֹאִינְבְּנִימִי לְנִינִי בַּלְ

נאַמר מו דְּהַלִּיָּא דַּיִין יוּתּוֹן

וְקְם מֹשֶׁה בִּתְּרֵע מַשְּׁרִיתָא

נְאֶנְהְ וָת לַבוּיבִיה:

- (ES) פרוע. מגולה, נהגלה שמלו וקלונו, כמו ופְּרַע הָה רֹחָשׁ בְחָשְׁשָׁ (צמדגר ה, יח): לשמצה בקמיהם. שילא העגל הזה, וילא:
- (32) מי לה אלי. יצא אלי: בני לוי. מכאן שכל השצע כשר (יומא שם): לסיות לסס סדבר סום לגנות בפי כל סקמים עליסס:

בּהְלַמֵּט אַלָפֿו אָיש: ניפָּל מִן־הַעָּם בַּיַּוֹם הַהְוּא דְּמֹשֶׁה וּנְפַל מִן עַמָּא בְּיוֹמָא

ילאָנוֹיו וֹלְנַלָּינ הַּלִיכָּם נַיּוֹיִם היום ליהוֶה בֵּי אֵישׁ בִּבְנִוֹ ניאטר משָה מלְאַנּ יָדְבָּם

חַמַּאַנִיכֶּם: אָלְיְיְהְנְהַרְ אִּיּלֵי אֲכַפְּרֶה בְּעָּר חַשְאָר גְּדְלְה וְעַהָּרֹ אֶצֶלֶרוּ
 אָלְ דְּעַׂם אַשֶּׁם דְּעַשְׁאַרָם נְאָמַר מְמֶּד לְמַמֶּא אַשְּׁרוּ
 וַיְהִי מְמְּחֲבְה וַיְּאַמֶּר מֹשֶׁה וַהָּנָה בְּיוֹמָא דְּבְהָרוֹהִי

גַרַלָּה וַיְּעֲשָׂרּ לְהָם אֱלֹהֵי רַבָּא וַעֲבָרוּ לְהֹוֹן דַּחְלָוֹ אָנָּא חָטְא הַעָּם הַנָּה הַטָּא הַעָּם הַנָּה הַטְאָה בְּבָעוּ חָב עַמָּא הָדֵין חוֹבָא

אַמֶּר בְּהָבְיהַ: لْهُمَا هِٰذَا فَالْأَدُدُ فِي قُوفُكُكُ لَهُمَا كُمُ فَلَائِذَ خُمَا مُوفَكُكُ ※日 - 丘登※

ÇQĞL.: מָר אֲשֶׁר חֲמָא־לִי אָמָחָנוּ קֵּדְעִי אָמָחַנּיה מִסְפָּרִי: ごがない ※4_点談に

ַ װַמְאַנְיִם: څځلر نظَكَلُكُ מּלְאֹכֹּי, וֹלְנַבְּ לְפֹּנִינֹבְ וּבְׁוֹנִם מָלְאָכִי, וֹטִבְ צֹּנִמָּב וּבְּיִיִם الله الأخ المُقَلَّد يُحَلِّدُ فِي فِي اللّهِ اللّهِ فِي اللّهِ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ اللهُ וְעַהְיה בֶּרוּ וְחָה אָת־הָעָּם וּכְעוֹ אִיזִיל דַּבָּר יָה עַּמָּא

ににはしない כטלטא אַלפּון נּוֹמֹמִּׁנִּ בְּדְנִי בְּבְרָנִ בְּנְתְּמִבְּעִ נְמִּבְּעֵנִ בְּדָנִ בְּנָנִ בְּפְּטִּנְמָאִ

וּלְאִּישָׁאַר הַּבִּיכוּן יוִמָא דִין וומא בון סובבלא שבם וז וֹאַמֹר מְמִּר בַּוֹיבוּ יִדִּיכוּוֹ

על חוביכון: אַפֿע לַלַבְם וְיִ מָאָם אָבַפּּר עַבְּמוּן חובָא רַבָּא וּכְעוֹן

נַיָּאָב מְאָנִר אָלְיִר נִיאָמָר וְמָב מִאָּנִר לְאָנִם יִיְ נַאֵּמִר

ドヘロサロダン ַ עַּמְּאַעַיִּם יִכְּעַן אָם מְּבַלִּיִּהְ לְעוִבִּירוֹן

נאַמר !! למשה מן דחב

הְּבְנִים אַסְהְרוּנִי, וְאַסְהָּר הְבְּיִרוּוֹן

day about three thousand men. and there fell of the people that according to the word of Moses; And the sons of Levi did

You a blessing this day. that He may also bestow upon his son and against his brother; for every man hath been against yourselves to-day to the Lord, And Moses said: 'Consecrate

shall make atonement for your unto the Lord, peradventure I great sin; and now I will go up the people: 'Ye have sinned a morrow, that Moses said unto And it came to pass on the

made them a god of gold. have sinned a great sin, and have № LORD, and said: 'Oh, this people And Moses returned unto the

which Thou hast written.' pray Thee, out of Thy book 32 their sin—; and if not, blot me, I Yet now, if Thou wilt forgive

pook. Me, him will I blot out of My 33 'Whosoever hath sinned against And the Lord said unto Moses:

them. visit, I will visit their sin upon nevertheless in the day when I angel shall go before thee; 34 spoken unto thee; behold, Mine unto the place of which I have And now go, lead the people

- מאמו, והוא ישראל: (SS) בה אמר וגר. וסיכן ממר, וֹבֵּמ לְמֵלְהִיס יָמֵרֶס (שמום כב, יע), כך שנויס במכילחה (פסחה פי"ב): אחיר.
- בבנו ובטְטִיו: (92) מלאו ידכם. אמס החורגים אומס, גדבר זה החחוכו להיוח כהנים למקום: כי איש. מכס ימלא ידו
- (30) אכפרה בער המאחכם. אזים כופר וקנומ וממימה לנגד ממאמכה, להצדיל ביניכם ובין הממא:
- לב.). משל למלך, שהיה מאביל ומשקה את בנו ומקשטו, וחולה לו כים בלוארו ומעמידו בפתח בים וונות, מה יעשה (IE) אלהר זהב. המה הוה שגרמת להם, שהשפעת להם והצוכל תפלם, מה יעשו שלה יתעחו (יומה פו: ברכות
- (28) ועחה אם השא השאחם. סרי מוב, מיני מומר לך ממני: ואם אין מהני. ווס מקרא קלר, וכן סרבס: הבן שלה יממה (ברכות שם):
- מספרך. מכל המורה כולה, שלה יהמרו עלי שלה הייתי כדהי לבקש עליהם רחמים:

٧٣٢١: (a) מַשְׁי אָנוַ נְיִמְיָּלְ אָמֶוֹר מַמֶּוֹר דְּאָהְטַעַּבָּרוּ לְמִיָּלָא בַּעָּבַר נֵיּגָּּף יְהֹוָה אָת־הַעָּטְם עַל אֲשֶׁר יִּמְהָא יָיָ יָת עַּמָּא עַל

which Aaron made. because they made the calf, And the Lord smote the people,

كهيد خندلةك هنائني: אַסָּיקּקָא אַרָּ עַלָּר עַנָּּר אַתְּר וְהָעָּם מִכָּא אַתְּ וְעַפָּא רַאַסִּיקָקָא יְהְיִׁרִי יווֹלָרו

לְאַבְּבְׁנְיִם לְוֹבֵּעֵׁלֵ וֹלְוֹהַּמִּרָ אָלְ־הָאָהֶץ אֲשֶׁר יְנְשְׁבְּעִהִי דְקִּיִימִיה לְאָּבְרָהָם לִיצְּחָל אֹמֶּׁר טִמְּלְיִטִׁ מִאָּבֹּא מִאָּבֹיִם מַאַּבֹּא צַמָּאָבוֹם לְאַבֹּאַ

אֶל־מֹשֶׁהֹ וּמַלֵּיל וְיָ עָם מֹשֶׁה אָיִזִיל סָק

and to Jacob, saying: Unto thy swore unto Abraham, to Isaac, Egypt, unto the land of which I To brish ett 10 tuo qu 14guord XXXIII the people that thou hast Depart, go up hence, thou and And the Lord spoke unto Moses:

止談なディ ¿ וֹגְרַשִּׁטִּׁי אָעַרַעַבְּנַעַנְיַ נְאָטַבִירָ יָה בְּנָעַנָּאָי אָמוֹרָאָי ĊĠŧſĿ בַּוֹלְאֵּבׁ וֹאָהִלִּם

الأَمْ اللَّهُ لَا لَا لَا كُرُكَ اللَّهُ فَي الْمُلَامِ الْمُحْدَامِ الْلَحْمِ הַהָּוֹי וְהַיְבוּסְי:

ētt: كَيْمُكِ مِنْكِ هَلِي هُلِي خُلِكُ عَنْكِ هُلِي خُلِكُ الْعَالِحِينَ الْعَالَمُ الْعَالَمُ الْعَالَمُ الْعَالَ ַ לֹא אֵמֶלֶה בְּקְרְבְּּהְ בָּי עַם.

څلیا څځين

בְּאַנְרְחָא: كأثم هن يكثه هُمَية.ذك ÄĽ۰ ದ⊏ ೭೩ אָבו לְא אָסַבְּוּל הָּכֹּוֹנִינוּ

rĠĽţŸ,

كألملك

نائة

はんが付え

['⊈!Ģ%':

גבר הקון זיניה עלוהי: עַנְּיִׁ וּיִּטְאַבְּּלְיִּ וֹלְאַ מְּטִיּ אָנְחִ טִּבֵּוֹ וֹאָטִאָּבֹּלְיִּ וֹלְאַ מִּיִּ ַּ װְשְׁמֵעֵע הַעָּׁם אָת־הַדְּבֶר הַרֶּע יִּשְׁמֵע עַמָּא יָת פְּהְגָּטְא בִישָׂא

> the midst of thee; for thou art a and honey; for I will not go up in unto a land flowing with milk Hivite, and the Jebusite—

Hittite, and the Perizzite, the

and I will send an angel before

2 thee; and I will drive out the

—ti əvig I Iliw bəəs

Canaanite, the Amorite, and the

consume thee in the way.

stiffnecked people; lest I

ornaments. sid mid no tuq bib nsm on 4 evil tidings, they mourned; and And when the people heard these

all cars: עונומיסס, ופקדמי עליסס מעע מן סעון סוס עס שאר סעונומ, ואין פורענות באס על ישראל שאין בס קלת מפרעון הגה מלאכי. ולא אני: וביום פקדי וגוי. עמס שמעמי אליך מלכלומס ימד, וממיד ממיד כשאפקוד עליסס (+ε) אל אשר דברתי לך. יש כאן לך אלל דבור במקוס אליך, וכן לדבר לו על אדוניסו (מלכיס־א ב, ימ):

(35) ויגוף ה' את העם. מימס בירי שמיס, לעדיס בלה סמרהס:

רד, אמר לו צשעם רלון לך עלס: אחה והעם. כאן לא אמר ועמך: (I) לך עלה מזה. ארץ ישראל גבוס מכל סארנים, לכך נאמר עלס. דבר אחר, כלפי שאמר לו בשעת סכעם לך

(2) הרשחי את הכנעני הרי. ששה לומות הן, והגרגשי עמד ופנה מפניהם מלליו:

ושלממי לפניך מלאך: - כי עם קשה עורף אחה. וכששכינמי בקרבכס וממס ממריס בי, מרבס הני עליכס ועס: (E) אל ארץ זבת חלב ודבש. לני לומר לך לסעלומס: כי לא אעלה בקרבך. לכן לני לומר לך

 $x \in C_{\Gamma}$ (all chili-

ונשמע (שבת פת.): (+) הדבר הרע. שמין סשכינס שורס ומסלכם עמס: איש עדיו. כמריס שנימנו לסס במורב כשמתרו נעשס

- gn ggwn-gr: ىبتى مُلنك مُمْجُنك لَمُلمُن لخذيتنك لقفد ظهد هذا تأثم هُلُاد هُمُرُد هُمُن لَالَه هُمَرَاط هُدَائِن ﴿ هُمِ خُدًا نَشِلُهُم يُعَنَّا مَا نَشِلُهُم هَالِهُ مَا كُيْمًا فَلَا عُلَالًا رنيج بدزت پرح طشد يوند
- מְּבְיָם מִתַר חוֹבֶב:
- देवंग्रंद्रां : אָל־צַּהֶל מוֹעָּר אֲשֶׁר מִחָוּץ וְהְנְהֹ כְּלְ־מְבַקֵּשׁ יְהְנָה יֵצֵאׂ ַ הַשַּׁהַנְּה וָבֶּרְא לוֹ צִּהֶל מוֹעֵּר
 \frac{1}{4} \frac{1} וּמֹשֶׁה וְאַה אָת־הָאָהֶל וְנֶשָּׁה־
- משֶׁר עַר־בֹּאָוֹ הְאָהֶלֶה: פֿטע אַנגון וּטִבּוּמוּ אַנוֹנוּ י ְלְנְתִּנְ כַּלְ_עַהְּם וֹנְאַּדְנִ אָּנִהִּ וְהַנְה כְּצֵאת מִשֶּׁה אֵל־הַאַהֵל
- הַאָּבַל וָדְבָּר עִם־מֹשֶׁה: تتب مَقَابِ لِيُمَالُ لَمُعَالِ فَاللَّهِ וְהִיָּה בְּבָאׁ מֹשֶׁהֹ הְאַהֶּלְה

שפון זולב מלב לב, פבלתי מבולב ואַמוּגולב וכמו אַהֹב נאַמר יו למשה אימר לבני

זינְהוֹן מִמּוּרֶא דְּחוֹרֵב:

<u>בְּמִבְּרָא לְמַהְוּרִיהָא:</u> לפוט למהפן בוט אולפּנא בעבת אולפן מן בדם וי בית אילפוא והוי כל מּאָבוּיִם וּפִבוּ בִיִּה מַאָּבּוּ ダアロイ 八点点に「こと ے بانا ひられ ומשה נסיב יָת מַשָּכָנָא

ムは谷のはい 55.5 משה עד דעליל למשפנא: מְּמְּבְּנִיה וּמִסְתַּבְּלִין אֲחוֹבִי ťĒL לַמַמְבַּנֹא לַנִמָּגו בַּבְ תַּמַא 「借、」 红殺に

נשׁבָנָא וּמִטְמַלַל עָם משָׁה: に心炎に口 ĖĽĪĀ なるにしゃ

> know what to do unto thee.' ornaments from thee, that I may therefore now put off thy moment, I shall consume thee; ono rot eshim edit of thee for one Ye are a stiffnecked people; if I go 'Say unto the children of Israel: And the LORD said unto Moses:

onward. ornaments from mount Horeb 6 stripped themselves of their And the children of Israel

- which was without the camp. eut unto the tent of meeting, one that sought the Lord went And it came to pass, that every called it The tent of meeting. 7 afar off from the camp; and he and to pitch it without the camp, Now Moses used to take the tent
- gone into the Tent. looked after Moses, until he was every man at his tent door, and the people rose up, and stood, went out unto the Tent, that all And it came to pass, when Moses
- LORD] spoke with Moses. the door of the Tent; and [the of cloud descended, and stood at entered into the Tent, the pillar And it came to pass, when Moses
- שאר העון, אני יודע מה שבלבי לעשות לך: שאשל מתלאך: ועותה. פורעות זו מלקו מיד, שמורידו עדיכס מעליכס: ואדעה מה אעשה לך. בפקודת רגע אמד, שהוא שיעור זעמי, שנאמר הַבִּי כִמְעַע כֶּגַע עַד יַעַבֶּר זְעַס (ישעיה כו, כ), ואכלה אמכס, לפיכך מוצ לכס (כ) רגע אחד אעלה בקרבך וכליחיך. אם אעלה בקרבך ואמס ממריס בי בקשיות ערפכס, אועוס עליכס
- (6) את עדים מהר חורב. מתקעַיִי שסיס ניידס מסר מורנ:
- מלאכי סשכם כשסיו שואלים מקום שכינה, חבריסם אומרים לסם סרי סוא באסלו של משס: מכאן למבקש פני זקן, כמקבל פני שכינה: יצא אל אהל מועד. כמו יולא. דבר אחר והיה כל מבקש ה', אפילו ַּצַמִּדְּס (יסושע ג, ד): וקראַ לו. וסיס קורס לו סֿסל מועד, סוס צים ועד למצקשי מורס: בל מבקש ה'. הרחק. אלפיס ממס, כענין שנממר מַןּ בְמִיק יִסְיֶס בֵּינֵיבֶס וּבֵּינֶו פְּמַלְפַּיִס מַּמֶס מנודה לרב מנודה למלמיד: (ד) ומשה. מלומו עון וכללכ: יקה את האהל. לשון פווס סול, לוקם לכלו ונועסו ממון לממנס, למכ,
- לפמח אהלו: יושבין עד שנתכקס מסס: - והבימו אחרי משה. - לשבת, השכי ילוד השם שכך מובמת שסשכינס מכנק החביר (8) והיה. לשון סווס: בצאה משה מן המחנה. ללכם אל סאסל: יקומו כל העם. עומדיס מפניו, ואין
- (9) ודבר עם משה. כמו ומִּדְּבֵּר עס משֹס. מרגומו ומִקְמַנֵּל עס משֹס, שֹסוֹל כנוד סשׁריי, כמו וַיִּשְׁמַע מֻׁמֹ

ַּ הַעְּלְוֹ כְּלִ"הִעָּםׁ אָחַעַּמָּוּד י הַעְּלָן עַמֵּר פָּתַח הָאָהָל וָקָם י הַלְ"הַעָּה פָּתַח הָאָהָל וָקָם י הַלְיוֹ:

וִדְבָּר יְחִוָּה אָל־מֹשָׁה פָּנִים אַל־בַּנִים כַּאֲשָׁר יְדַבָּר אָישׁ אָל־בַעַהוּ וְשָׁבֹ אָל־חַמַּחַנְּה יִמְשָּׁרְתוּ יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן נַעַר לְאׁ יָמֵישׁ מִתְּוֹךְ הְאְהֶל: (פ)

וּלֹאמֶר מֹשֶׁר אָלֵי הָעֵּל הָצָּה קעָם הַנְּה וְאַמָּה לֵּא הְוֹדַעְמָּנִי אָת אֲשֶׁר תִּשְׁלָח עִמֶּי וְאַמָּה אָת אֲשֶׁר תִּשְׁלָח עִמֶּי וְאַמָּה מְצָאהָ הַוֹּן בְּעִינֵי:

וְעַמְּה אִם־נָאׁ מִצְּאִהִי הֵוֹ • בְּעֵינֶיִּוְדִּ הוֹדִעֵנִי נָאֹ אָתִּדִּ • דְּרָכֶּׁוּ וְאֵדֵעֲוֹּ לְמָעַן אָמְצָאִ - הֵן בְּעֵינֵיְדִּ וּרְאֵה בָּי עַמְּוּ - הַנְּיִי הַזְּה:

> בְּתְּנֵהְ מְּמֶּא וְסִינְרֵא לֵּצִים בִּתְרֵע מִמְּבְּנָא הְעָנְנְא לֵצִים בִּתְרַע מִמְּבְּנָא הְעָנְוּא לֵצִים בִּתְרַע מִמְּבְנָא הְתְּנִים בְּתְ מְמָּא יָת מְמִּירָא

> מְבֵּילְ הְיִ מְשִׁ מְשֵׁרִ מִּמְלְגְ יְהְשָׁהְ בָּר נֵּוּן מִנְלְוּשָׁא לְא לְתַּשְׁרִיתָא וּמְשִׁנְּמָא לְא יְתַשְׁרִיתָא הִמְשִׁנְהָי יְתִּשְׁרִיתָא הִמְשְׁרָי יְתִּשְׁרִיתָּא מִם תַּבְּרֵי יְתְשָׁרִים מִּמְלַ

> אַשְּׁכּחִימָא נַחֲמָר מִשֶּׁה אַמָּר מִשֶּׁה אָמָר לִי אַפִּיק יָח נַאָּף יְת דְּתִשְׁלֵח עִּמָּי נָאַ יְת דְתִשְׁלֵח עִמָּי נָאַ הְצִין נְאָהְ לִא אֹנֹדִעְתָּנִי הְאָהְ אָמָר לִי אַפִּיק יָח נַאָּף הַצְּיִם מִיּשְׁרָה בַּיִּ

> אָב, הּמִּב הּמָּא טִבּ,וּ: בְּטַמָּוּ מַבְמָּב נִּלְּ, בַּבְּמָב בְּטַמָּנְ בַּבְּילְ בַּאָּמָכִּט בְּטַמָּנְ בִּילְ בַּאָּמָכַּט בְּטַמָּוּ בַּבְמָּב אָנְבַּמָּרְ כְּמָּ נְבְמַנִּוֹ אָם בְּמַּן אַמֶּבַּטִינִט

> > And when all the people saw the pillar of cloud stand at the door of the Tent, all the people rose up and worshipped, every man at his tent door.

And the LORD spoke unto Moses face to face, as a man speaketh unto his friend. And he would return into the camp; but his minister Joshua, the son of Mun, a young man, departed not out of the Tent.

And Moses said unto the Lord:
'See, Thou sayest unto me: Bring

12 up this people; and Thou hast
not let me know whom Thou
wilt send with me. Yet Thou hast
said: I know thee by name, and
thou hast also found grace in My
sight.

Now therefore, I pray Thee, if I have found grace in Thy sight, show me now Thy ways, that I may know Thee, to the end that I may find grace in Thy sight; and consider that this nation is Thy people.

שַּקְּוֹל מִזְּבֵּר פֻׁלְּיִי (בּמִדְבֹּר וּ, פִמֹ), ואֿינו קוראֿ מְדִבּר אֿלִיי, כשׁסִואֿ קוראֿ מָדִבּר פּמּרונו הקול מדבר בינו לבין עלמו, וההדיינע שומע מאליי, וכשהואֿ קוראֿ מְדִבּר, משמע שהמלך מדבר עם ההדייני:

(10) והשתחוו. לקנינה:

(II) ודבר הי אל משה פנים אל פנים. ומקמגל עם משם: רשב אל המחנה. לחם שנה בנים אל פממה, היס שב משם אל המחנה. לחקנים מס שלמד, וסדבר סוס נסג משם מנים סכפורים עד שסוקם סמשבן ולא יומר, שסרי בשבעם עשר בממוז נשמברו הלומות (מענית כת:), ובי"ת שרף את סעגל ודן את המועלים, ובי"ע עלם, שנאת בשבי בשבעם עשר בממוז נשמברו הלומות (מענית כת:), ובי"ת שרף את סעגל ודן את המועלים, ובי"ע עלם, שנאת בישה עם במגל ודן את המועלים, ובי"ע עלם, שנאת הגין (דברים ע, ית), וברחם תדש אלול נאתר לו ועלים בבקר אל סר סיני, לקבל לומות האתרן העור בעשם שם מי יוס, וביש שם אלול נאתר בהם וְאָנִי עְמִיְּםְּיִ בְּיָבְיִ בַּיְמִים הְכִּלְאֹבֹי, שְׁמִי בְּיָבְ בַּיְמִים הְכִלְאֹבֹי, בּסְ וְלִנִּיִ עְיִ הְבִּ בְּסִ וְלָנִיְנִי עְּמִי בְּכִי בַּיְמִים הְכִלּלִ בּוֹתחם הבלב שלם, ואתר לו למשה שַלְּקְּמִּי בְּרְבָּנִין, מתר בה לחל בעתח הבלב שלם, ואתר לו למשה שַלְקְּמִּי בְּרְבָּנִין, מתר לו למות אתרונות, וירד והמתיל לנוותן על מלהכת המשרן, ועשלוסו עד אחר בניםן, ומשהיקם לא נדבר עמו מעתה, אלה מהל מועד: רשב אל המחנה לנותן על מלח מתן, ובלב היון למה לו משה שישו אלה המונה, השב אל המתנה לותר מתון, ונצבו וקיימין, והביעו, ומשמהלין. והשמתוו, וְשְּבְּיִין. ומדרשו, ודבר ס'אל משה שישוב אל המתנה למר לול התי הבעת ולתה בכעם ולה בכעם, אם כן מי יקרבם:

(12) ראה אחה אומר אלי. כחס, מן עיניך ולבך על דבריך, חמס חומר חלי וגו' וחמס לח סודעמני וגו', וחשר חמרת לי הַנֵּס חֶׁנִכִּי שׁנֵחַ מַלְחֶׁךְּ (שמות כג, כ), חֿין זו סודעס, שחֿין חֿני מפן בס: אחה אמרת ידעתיך בשם. הכרמיך משחר בני חדס בשס חשיבות, שהרי חמרת לי הַנֵּס חֲנֹכִי בְּחְ חֻׁלְיִךְ בְּעַב הֶשְׁנָן וגו' וגס בְּךְ יַחֲמִינוּ לְעוֹלְס (שֹם ימ, מ):

 $(\epsilon_{
m I})$ ועחה. אם אמם שמנאם יחן בעיניך, הודיענינא אם דרכיך, מה שכר אחה נותן למולאי הודער Γ

÷ ניאַמֻּׁר פַּנִי יַלְרי נְדְּנִינִי לְבִּי

נֹאָמָר הָבֹּנִינִי שַּׁבַּרְ נַאָּנִים

And he said unto Him: 'If Thy go with thee, and I will give thee

And He said: 'My presence shall

ַ װַלְכְּיִם אַלְ*ַ*הַמַּגַלָנוּ מִזְּיִבי יי נֹאְמֶׁר אֶלְנִׁי אִם־אֵּגוֹ פֹּנְּיִּלְ נִאָּמָר צַּבְּמִנְיִי, אִם כִנִינ

עַסְקנָנָא מִכָּא: שְׁכִינְתָּךְ מְתַלְכָא בִּינָנָא לָא

For wherein now shall it be not up hence. presence go not with me, carry us

פַּנִי הְאַבְּטְה: (פּ) لْمَقَٰكِ مَجُح لَيْمُ لِمُ يُمُلِدُ مَح _ בלבטב גמני ונפליני אַני o בון בְּעִינֶיךְ אֲבָּי וְעַפֶּׁרְ הַלַּוֹא וּבָמֶּהוּ וְנְּדָע אֵפֿוֹא בֶּי־מְצָׂאָתִי

בעל אַפּי אַרעא: לי ילְעַּמְּיִר מִשְּׁרָ מִשְּׁרָ עַּבְּלִי עַבְּיַלִי המלא ווטהלבו כלא פנומו نمقك تتخم خفينك بفحيننك אַהַּכּטִית בַחַמִין בַּדְמָרְ אַנָא וּבֹמֹא וֹטוֹגַת בַּבֹא אָבוּ

the earth? people that are upon the face of and Thy people, from all the so that we are distinguished, I it not in that Thou goest with us, 16 in Thy sight, I and Thy people? is known that I have found grace

tätäl täo: אָמְמָב בִּי־מְצָּאָרָ חַוֹּ בְּעִינִי נגימי אָּת־הַדְּבֶר הַזֶּה אַשֶּׁר דִּבָּרְהָ וַיָּאַמֶר יַהוָה אֵל־מֹשָׁה גַּם

Ė@L□: كُلُمُر 「口口はいん ÑĽ۰ XUCTUX פּטׁלמֹא טַבּגן צַמַבָּגַלַטַּאַ נּאַמּר יִיָּ לְמִמָּר אַר יָת

Τλεε, Τλγ glory.' And he said: 'Show me, I pray know thee by name.'

rent osle gnint sint ob lliw I' 71

found grace in My sight, and I

thou hast spoken, for thou hast

And the Lord said unto Moses:

قَ رَبِهُولَا لِالْكَارُدُ أَكُم كُلِ خُرِيًّا إِنْ نَكُولِ مَنْ اللَّهُ لَا أَمْ اللَّهُ أَنْ الْكَارُانِ

נאַבטים על מו דּאַבטים:

on whom I will show mercy.' gracious, and will show mercy gracious to whom I will be Lord before thee; and I will be will proclaim the name of the goodness pass before thee, and And He said: 'I will make all My

וֹבְעַמְטֹּ, אָעַ־אָּמֶּב אָבַעַם: ݣْݣَرْبُك نْتَرْبْرْ هُنْ يَجْمُلُكُ هُنَا كَيْرَاكِ رَهُنَا لَا خُمْلِ يَجْنَانِا מּלְ בּּוֹנְעַ וֹלִנִיֹאְטִׁ, בֹמֵּם וְעוֹנִע מַלְ אַפּּנַ וֹאָלַנִ, בֹמָּמָא בַּיִּנִ וֹיְאָמֶׁר אֶׁנְׁ, אַמְּׁבַּׁיר כָּלְ_סוּבִׁי, וֹאֶמָר אֵּנָא אַמְּבַּר כָּלְ סוּבִי

(+1) ויאמר פני ילכו. כמרגומו,לה השלה עוד מלהך, הני בעלמי הלך, כמו יפְנֵיף הֹלְכִיס בַּהְרֶב (שמוהל־ב יז, בעם הזה מודיעני. ורבומינו דרשוהו במקכח ברכוח (1.), ואני ליישב המקראוח על אופניהם ועל קדרם באחי: מעורב, ראה כי עמך הם מקדם, ואם בהם המאם, איני סומך על היוצאים מחלצי שיחקיימו, ואת השלום השכר שלי למען אכיר כמה שכר מליאת התן: - וראה כי ענוך הגוי הזה. - שלא מאמר ואעשה אותך לגוי גדול, ואת אלה למען אמצא הן בעיניך. ואדע בוו מדת הגמוליך, מה היא מליאה הן שמלאהי בעיניד, ופחרון למען אמלא הן,

(٤):

(פו) ויאמר אליו. בוו לני מפן, כי על ידי מלאך לל מעלנו מוס:

- מִלְנֶם יִשְׁבַׁקֶּלְ וִדִּוּ (שִמוּמִ מִ ץ): שוד על אומות עובדי אלילים: ונפלינו אני וענוך. ונסיס מובדלים בדבר סוס מכל סעס, כמו וְסְפָּלֶס ס' בֵּין (16) ובמה יודע אפוא. יודע מלילה סהן, סלה בלכהך עמנו, ועוד דבר החר הני שוהל ממך, שלה השרה שכינהך
- שריית שכינה, אלא נופל וגלוי עינים, כגון וָהָלַי דְּבֶּר יָגָנְבּ (אֿיוב ד, ב), שומעין על ידי שליח: (פו) גם אה הדבר הזה. שלא משכם שכינמי עוד על עובדי אלילים אעשה, ואין דבריו של בלעם הרשע על ידי
- מרקים כבודו: (18) ויאמר הראני נא אח כבודך. כאס משם שסים עם כלון ודבריו מקובלים, וסומיף לשאול לסראומו
- בקשם רממיס, אף אס מכלס וכום אבום. וכסדר וה שאמה כואה אומי מעומף וקורא י"ג מדום (ראש השנה יו:), הוי שוד מקוס, אני אעציר כל מדמ עוצי לפניך על הצור, ואמה צפון צמערה: ∟וקראחי בשם ה׳ לפניך. ללמדך עדר ללמדך סדר מפלה, שכשנצרכת לבקש רחמים על ישראל, הוכרם לי וכום אבוח, כסבור אחה שאם חמה וכות אבות אין (19) ויאמר אני אעביר וגרי. סגיעס שעס שמראס בכבודי מס שארשס אומך לראות, לפי שאני רולס ולריך

פּֿלוֹ, כַּ, לַאָ_וֹבְאַלוּ, בַּאַבִּיבָ °° וֹיֵּאִמֶּר לְאִ עוּכֹלְ לְבֹאָע אָעַר וֹאָמָר לְאִ טִבּוָלְ לְמִעִוֹוֹ זִע

וֹנֹגַּבְטֹּ מַּגַעַבַּאַנּג: וַיַּאַמֶר יְהֹוְֶה הַנֶּה מָקִוֹם אַתִּי יַצְּטַר יִיְ הַא צַּתַר מְחִיפַן

\$\$\\ \$_\$\\

(ספק פרשה סתומה בכתר ארם אַדוֹרֶי וּפְּנֵי לְאִ יֵרָאִי: (פּ) נְנִיסְׁבְעִי, אֶטַבַכַּפָּּג נְרֶאָגעַ אֶטַב

بابلا 後人 は殺し 「ふみだし थ(□□)

هُمُّد مِحَدُدُنَ: בְּיָהְ מַּלְ-הַלְּוֹיִתְ הְרָאִמְּנִים בַּוֹּהָאָ, דְּתַבָּרִהָא: הַכְּחָת אֶּת הַדְּבְּיִים אֲשֶׁר פִּהְנְמִיָּא דַּהַוּוֹ עַל לוּחַיָּא פֿראַשְּׁנִים וְכְּתַבְּתִּי עַלְ וְאָבְתִּיִב עַלְ לְיִתַּיָא יָת ממישי פְּסְלְ לְוֹבְ שִׁנֵיר לְנִיִת אֲבָנִים שָּׁבֵּיוֹ לְיִהֵי אַבְנִיָּא בְּקַרְמָאֵי

> אַנְאָא וֹנִיבְלַיִּים: אַפּֿג אָכֹּנוֹעוּ אָבוּג לָא וֹשׁוֹינוֹנוּ

למומנו הלב הג באהבנ:

देश्र राज्यासी : וְעִטְוּג וֹעְ בַבְּעַבְּ, וֹבַלַבְתָּ, וֹאָהֹבּי וֹט בּבְרַט וֹלֵנוּ

נאַמר !! לְמִמָּר פַּסָל לָרַ

".evil bas eM My face, for man shall not see And He said: 'Thou canst not see

shalt stand upon the rock. there is a place by Me, and thou And the LORD said: 'Behold,

hand until I have passed by. and will cover thee with My put thee in a cleft of the rock, My glory passeth by, that I will And it shall come to pass, while

My face shall not be seen. and thou shalt see My back; but And I will take away My hand,

which thou didst break. that were on the first tables, write upon the tables the words like unto the first; and I will Hew thee two tables of stone And the LORD said unto Moses:

 $\Lambda IXXX$

לא אשנה, אבל בשעת מעשה אמר לו הַנֵּה אָנֹרִי פֹֹרֵת בְּרִית, הבעימו שאינן מוזרות ריקס (שם): אחון. אומן פעמיס שארנה למון: ורחמתי. עת שאתפון לרמס. עד כאן לא הצמימו אלא עתים אענה ועתים מלמד אם ישראל לעשות כן, ועל ידי שיוכירו לפני רמוס ומנון, יסיו נענין, כי רממי לא בֶלִיס: וחנותי את אשר

(OS) ייאמר לא חיכל וגרי. אף כשאעביר כל מובי על פניך, איני נומן לך רשוח לראום את פני:

שטעב"ס מקומו של עולס ואין עולמו מקומו: מראס מס שמראס, זו פשומו. ומדרשו, על מקוס שהשכינה שם מדבר, ואומר המקום אםי ואינו אומר אני במקום, (IS) הגה מקום אתי. בסר אשר אני מדבר עמך ממיד, יש מקוס מוכן לי ללרכך שאממינך שם שלא מווק, ומשם

מעלה, שאינו לריך לפורך עליו בכף ממש: ושכוחי כפי. מכאן שנמנה רשום למסבלים לסבל (מ"כ פיויקרא), ומרגומו וְאָבֵּין בְּמִימֶּרָי, כנוי הוא לדרך כבוד של יקְרוּסְ עֹרְבֵּי גַמַל (מעלי ל, יו), מַֻּגִי קַרְמִּי וְשְׁמִימִי מָיִס (ישעיס לו, כס), גורס ממת לסס: נקרת הצור. כריית סנור: (22) בעבור כבודי. כשמענור לפניך: בנקרח הצור. כמו סְעֵינֵי סְמֵׁנְשִׁיס סָבֵס מְּנַקֵּר (במדנר מז, יד),

וראית את אחורי. סרלסו קשר של מפילין: (ES) והסרותי אח כפי. וַשַּׁמְדֵי יַמ דְּבְּרַמ יְקְרִי, כשמתמלק סיסגת כנודי מכיגד פניך, ללכת משס ולסלן:

סקב"ס, סשפחום אלו ערב רב, וסשושבין וה משה, ארוסחו של הקב"ה אלו ישראל, לכך נאמר פסל לך: שנקרעס סראשונס, אמר לו סמלך, אחס קרעם אוחס, אחס קנס לס נייר אחר ואני אכחיז לס צכחז ידי, כן סמלך וס אינה אשמך, בדק המלך ומלא שלא היה הקלקול אלא מן השפחום, נמרלה לה, אמר לו שושבינה, כמוב לה כמובה אחרם ממוך קלקול סשפחות ילה עליים שם רע, עמד שושבינים וקרע כמובתם, המר, הם יהמר המלך להורגה, הומר לו עדייון בסל לך. אמה שברם הראשונים, אמה פסל לך אחרום, משל למלך שהלך למדינם הים והנים ארוסמו עם השפחום, (1) פסל לך. סראסו מחלב סנפירינון מחוך אסלו, ואמר לו ספסולם יסיס צלך, ומצס נחעצר מצס סרבס:

ַבְּי שָּׁם מַּבְ_רָאָמָ וַבְּבֶּר: حَوِكُلِ \$ُحِـلَاكِ مُنْذِ، لَنَمْخُكُ

מול הַהָר הַהָּוּא: עַבּאָן וְעַבְּלֵּעְ אַּקְיוֹבְמְוּ אָּקְ מֵּלְאֵ וֹעִינִי לְאִ יִנְמוּן לְפָבִינִ ְ אֶּיְהָ אַּלְ ַיִנְרָא בַּבְלַ בְיַבְוֹיִנְרְ נִּם ַ לָא יִשִּׁנִוּ, בַּבְלָ מִיּנְאַ אַּבִּ لْهُرَمَ كُهُ يَمْكُلُكُ مَقِكَ لَيْهَا لِيُهَا يَهُرُمُ كُمُ يَوْطَ مَقِكَ لِمُلَا هُرُمُ

בְּיִדוֹ שְׁנֵי לֻחָת אֲבְנִים: כּאַמֶּר צְּנָה יְהְנָה אָתְּיֹ נִיקַּח حَجَكُالِ لَزَمَّكِي كُمُـلَاك صُرَبًر + CLXW[10 ניפטל שני־לָהָנוּ

מָם וּיִלְרָא בְשָׁם יְרַוְּר: י נכנג געונע פֿמֿוָן נפּטנּבּּב מּפּוּ ־נִּאַטַּנְלָ. זִנְ בּמַּנָנָא נִאָטַמִּעַר

וֹבַבְמַמָׁב נִאָּמֶנִי: كناب لْنَقْبًا كُذَك كَافَرَت بَاعْدُهُ لْنَقْدُهُ مَلِيَدِع لَدِي וַיְּקְרָאֵ יְהְנְה וּ יְהַנְּה אֵלְ אַפּוֹהִי יִּקְרָא יָנְ יָנְ אֶלְהָא

הְבָהְוֹם וֹהַגְ_וַבְּהָּוֹם: לנום נמגעלו לנום מג יְנַמֶּה פַקַרוּ עֲנָן אָבוֹת עַל־ אַנוּ וֹפּאָת וֹטַמּאָר וִנּפּר לַאַ רגילה) הֶסֶר' לְאֵלְפִּׁים נֹשֵׁא נצר (בספרי הימן נצר בנו"ן

ביש מורָא: וֹטֹטֹמֹעַר בוֹבְעָר תַּמָּן עַּלְ ムロニア ثبَرِير لِحِرَا كَفِهِ إِسْمِرْنِ ابْدِر امْدا جُعْفِتِهِ ابَوَمَ

מירָא הַהוּא:

אַבְנוֹא: ינסיב בידיה תבין ליהי בסיני פמא דפקיד ון ימיה ムロボアメ בְּלַבְעָאֵי וְאַלַבִּים المُكَرِّبُ الطُّومِ الْمُدِّلِ الرِّبِيِّ المُحَرِّبُةِ

ממוה המן וקרא בשמא

ىمَوْدْ، جُمُّلَاحَت مِجْدًا بَجَهَبَم: ו מַֿלְ פַּׁנֹוֹעַ נֹאַמֹּבֹר גֹוֹ מִּכֹוֹנִינִי מַלְ

בו בולינאי: מֹבְבְיוֹ מַכְ בַּבְ שַׁלְיִםֹאָי וֹמַּבְ מכן לנול למכן לנו לנול לא מוכי מספר חובי אַבְּהָן לאוְבוֹנוֹנוּנוּ וֹלִבְלֹא טֹוֹבֹוּן بجمانجا وجم كقتنا İĠĊLĻL למור מוכו לאלפו דרון

> the mount. thyself there to Me on the top of unto mount Sinai, and present and come up in the morning And be ready by the morning,

feed before that mount.' neither let the flocks nor herds throughout all the mount; thee, neither let any man be seen And no man shall come up with

his hand two tables of stone. commanded him, and took in mount Sinai, as the LORD had morning, and went up unto Moses rose up early in the stone like unto the first; and And he hewed two tables of

and proclaimed the name of the s cloud, and stood with him there, And the Logo descended in the

tunnı: and abundant in goodness and and gracious, long-suffering, LORD, the LORD, God, merciful him, and proclaimed: 'The And the Lord passed by before

'.noiren generation.' unto the third and unto the upon the children's children, fathers upon the children, and visiting the iniquity of the will by no means clear the guilty; transgression and sin; and that bas yiupini gaivigrof thousandth generation, keeping mercy unto the

(s) terf. anat:

מן סלניעות: (E) ואיש לא יעלה עמך. סראשונית על ידי שסיו בתשואת וקולות וקסלות, שלמס בסן עין רעס, אין לך יפס

(a) ויקרא בשם ה׳. ממרגמין וּקְרָמֹ נִשְׁמָמֹ דִם׳:

(שירס פ"ג): ארך אפים. מלריך לפו, ולינו ממסר ליפרע, שמל יעשס משובס: ורב חסד. ללריכיס מסד, ַרַמְמִיס, וכן סוּח מונתר, פַּלְי פַּלְי לְמֶה עֲוַבְּמָּיִ (מִהלִיס כב, ב), ומין לומר למדת הדין למה עובמני, כך מנתמי במכילמת (8) ייי ייי. מדם רממיס סים, מם קודס שימעם, ומחם למחר שימעם וישוצ (רמש סענס יו:): אל. מף זו מדם

המרדים שאדם עושה להכעים: ונקה לא ינקה. לפי פשומו משמע, שאינו מוומר על העון לגמרי, אלא נפרע (ד) נוצר חסד. שהאדם עושה לפניו: לאלפים. לשני הלפים דורות. עונות, חלו הודונות. פשעים, חלו שאין להס זכיות כל כך: ואמה. לשלס שכר מוב לעושי רלונו:

« נִיְשְׁנֵוֹר מִשְּׁת נִיּקֹּר אַּרְצָּר וְאִיחִי מִשְּׁה וּבְרַע עַלְאַרְעָא

ילְםַמֹּאַטְנוּ וּלִּםַלְטְּנוּ: מֶבּל בְינּא וֹסְלַטִּטָּ לַהַּנְדָנוּ • בְּמֵינֶוּ מְּיִ נְמֶבְיָּנְ אֵבְוֹּי בְּיִ עַבְּרִינָא אָבְוָּי • בְּמֵינֶוּ מְּיִּ בְּיִ עַבְּרִינָא אָבְוָּי וֹיֶאַמֶּׁר אַם_נֹאַ מַּגָּאַנוֹ. בוֹן

: خان ي בְּי־נוֹרֶא הוֹא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה בְקרְבֹּוֹ אָת־מַעַּשָּׁת יְהֹוֹהֹ וְרָאָה כָל־הָעָם אַשֶּר־אַהָּה בְּבְלַבְיַבְאָצְבֶּא וּבְבְבַבְיַנְנְנִם וּבְּבָל מַמְמַנִּא וֹנִטִוּ בָל מַמָּא ם מי נפּלְאָנו אֹמָּר לְאַנִיבֹרֹאֵנ בְּלָאִ אִנְיבֹרִאִנ בֹלַלְ جدري ژود چر مواد هيون د مود هيود الايود جدانوا וּלֹאמֶר הְנָה אָנֹכִי פֹרֶת

נעה פונניא: أنبهٰ حبط كبائة لكناهٔ لأبة لأ אַני עם קשי קדל הוא בשמון פומנ וֹאַמֹּב אָם כֹּהֹן אַהַכֹּטִינע

אַרי דְּחִיל הוא דַאָּנָא עַבִּיד בְּאַהְ בֵּינֵיהוֹן יָת עוּבְרָא דַּייִ נאמר הא אָנָא נִזַר קָנָם בַּרָם

> and worshipped. bowed his head toward the earth, And Moses made haste, and

take us for Thine inheritance.' our iniquity and our sin, and stiffnecked people; and pardon go in the midst of us; for it is a 9 Lord, let the Lord, I pray Thee, found grace in Thy sight, O And he said: 'If now I have

that it is tremendous. that I am about to do with thee, shall see the work of the Lord people among which thou are nor in any nation; and all the been wrought in all the earth, 10 will do marvels, such as have not covenant; before all thy people I And He said: 'Behold, I make a

لتخلير لتنشر لتزحري: אַנַ בַּאָמְבַ, וַבַּבַּוֹלָהָלָּהָ וַבַּבַנַנַיַּ " מְצַּוְרְ תַּיִּוֹם תִּנְנֵי גֹרֵשׁ מִפְּנֶיִרְ הַּמְּבַבְלַבְּ אָנִי אַהָּמֹב אַנְכֹּי מַב לַבַּ יִּנִי בַּאָנֹא מִפַּפֹּיַבַבַּ

ظَّم مَكْرُنَا قَالِنَاثِينَ خُمِينَامِهِ مُخْرَدِ مُحَرِّب يَخْرَمُهِ نَتِدَ ⁵¹ לְיוֹשֶׁב הַאְבֶּץ צַשֶּׁר צַמָּה קַנְם לְיָמִיב צַרְעָּא רַצַּהְ بانوي حابة وا مجباه جدائل بجومود جاء بجوم مبيرة

אַמֶּבוֹנו שַבְּבַעוּו: נֹאֶׁטַ מַּבְּטִּׁם שְׁמָּבֹּעַוּן נֹאָטַ נְנִינִ צַמְטִּׁטִוּן טִׁטַבּׁנָוּן נִנִינָ אָת־מִוְבָּחֹתַם

> וְחִוֹאֵי וִיבוּסָאֵי: ומא בון האָלא מִסְבוּע

خُلَاظُمْ ﴿ حَالَٰكَ اللَّهِ اللَّهُ خُلَاكًا ﴾

אַמִּגניבון טַבּאָגון: שׁשְׁבָּגוּ אָבֵוּ זִים אָנִינְבוּיבוּוִ שְּׁשְׁבַּוֹי

> and the Jebusite. the Perizzite, and the Hivite, Canaanite, and the Hittite, and thee the Amorite, and the Dehold, I am driving out before commanding thee this day; Observe thou that which I am

snare in the midst of thee. thou goest, lest they be for a inhabitants of the land whither 12 make a covenant with the Take heed to thyself, lest thou

their Asherim. pillars, and ye shall cut down 13 altars, and dash in pieces their But ye shall break down their

נמלאם מדה עובה מרובה על מדם פורענום אחם לחמש מאום, שבמדה עובה הוא אומר נולר חסד לאלפים: בנים. כשלוחזים מעשה אבומיהם בידיהם, שכבר פירש במקרא אחר לשוואי: ועל רבעים. דור רביעי, ממנו מעע מעע. ורבומינו דרשו (יומא פו.), מנקה הוא לשביה ולא ינקה לשאינן שביה: – פוקד עון אבוה על

- (8) וימהר משה. כשרפס משס שכינס עוברם ושמע קול סקריפס, מיד וישמחו:
- נחלס) מיוחדם, זו סיא בקשם ונפלינו אני ועמך, שלא חשרה שכינתך על האומוח עובדי אלילים: על ואת פן אכלך בדרך, אתה תקלה לעונינו וגוי. יש כי במקום אם: - ונדהל הגו. - ותחננו לך לנחלה (מ"א שתתן לנו (9) ילך נא ה׳ בקרבנו. כמו שספעממנו, מלמר שלמס נושל עון, ולס עס קשס עוכף סול וימרו צך, ולמרמ
- שלא משרה שכיומי עליהם: (10) כורח בריח. על ואמ: אעשה נפלאות. לשון ונפלייו, שמסיו מובדלים בוו מכל האומות עובדי אלילים,
- (11) אח האמורי וגרי. ו' פומום יש כפן, כי הגרגשי עמד ופנה מפניהם:

ئىينى كۇنى ئېرىن بىر كۇنى ئىنى: 🏧 څر ځې نځ ښتاتان ځېځ ۶ټارځ. 🌣

إلإحراق فالجابان لَيْجُسِرُ كِهِكِيَدَبُوهِ لَكُدُهِ كِلَّهِ يَرْدَخُسِلا كُمُمِّنَصِيلاً لَيْكَدِيلاً בַאָּבֶּא נְנָנִיוּ אַבַּבִי אֶּלְבִינָם פּן־הִכְרָת בָּרֶית

אָט_בַּנְּוֹב אַטַׁנוֹ, אֶּלְנֵיוֶמוֹן: בְּנִקָּיוּ אַחֲבֵי אֶלַבִילָּן וְהִוְּנִי ולְפֿטִטָּׁ מִּבִּנְטָּגִוּ לְבָּנִגִּנְ וֹזָנִי

ದದಭ್ವ ೧ בֿי בְּחַבֶּשׁ הַאָּבִיב יָצָאָהָ אַנייהָף לְמוֹצֶר חָבֶשׁ הַאָּבָיב אּ יָמְיִם הֹאַכָל מַצּוֹת אֲמֶּר אָת־חַג הַמַּצּוֹת ֹמִשְׁמֹר שְׁבְעַה יָת חַנָּא דְּפַמִּירַיָּא מִשַּר

مَبْخِد قِهِد نَّالَّ بَهُدَ: ⁶¹ בּֿלְבַּׁמֶּר נֵ'טִׁם לְ, וֹבִּלְרַ-מִלֵּוֹנִי, בָּלְ פַּׁנִּע וֹלְגַּא צִּילִ, צוּאִ

ظر ريات: ځځږد څژږل نوغېد زځې_ټړهږ ן אָם לְאָ הִפְּהֶה וַעֲּרָפְּתָּי בָּלִ برؤوت إيدار مبوري جوات

> אָל קנָא הוא: מּמֹמֹגֹא אֹבׁו וֹנֹ עַלֹּא הָמֹנִע אָרֵי לָא הִסִּגוֹד לִמַּעַנִּת

לַב וְמִיכוּל מִדִּבְּמִיתוּן: אַבְעָּא וְיִטְּתוּ בְּתַב מָהַוֹּטִבוּו בּלְמָא שׁלִוֹר לַוֹם לָוֹשִׁיר

בְּתַר שְצְוָהָהַוּ: נו לנו ווממון ίὐŌΤ מבנההון ZETL

4141 מְבְּעָא יוֹמִין מֵיכוֹל פַּמִירָא

בּאַבוּבֹא נַפַּלַטַא מִמָּאָבוִם:

לכור עור ואמר: أخح خمنكك تككيم يخدرا

تــكافرا: שהרוק וְלָא יִתַּחָזוּן בַּבְעָּי נטלפוה כל בוכָרָא דּבָנָרְ באמבא נאם לא טפֿרול بحرد كالمثلة لأقدرك

> name is Jealous, is a jealous God; other god; for the Lord, whose For thou shalt bow down to no

> of their sacrifice; and they call thee, and thou eat and do sacrifice unto their gods, they go astray after their gods, the inhabitants of the land, and lest thou make a covenant with

astray after their gods. gods, and make thy sons go daughters go astray after their unto thy sons, and their and thou take of their daughters

astray after their gods.
Thou shalt make thee no molten
Thus a stray after their gods.

camest out from Egypt. for in the month Abib thou Appointed in the month Abib, commanded thee, at the time shalt eat unleavened bread, as I shalt thou keep. Seven days thou The feast of unleavened bread

firstlings of ox and sheep. shalt sanctify the males, the 19 Mine; and of all thy cattle thou si dmow ədi diənəqo isali IIA

before Me empty. redeem. And none shall appear first-born of thy sons thou shalt thou shalt break its neck. All the thou wilt not redeem it, then shalt redeem with a lamb; and if And the firstling of an ass thou

(13) אשריו. סול לילן שעוברים לומו:

- (+1) קנא שמו. מקנא לספרע ואינו מוומר. וזהו כל לשון קנאה, אומו בנלמונו ופורע מעוזביו:
- ולוקח מבנוחיו לבניך (עבודה זרה ח.): (15) ואכלה מובהו. כסבור אחה שאין עווש באכילחו, ואני מעלה עליך כמודה בעבודחו, שמחוך כך אחה בא
- (18) דרש האביב. מדש קּבָּפּוּר, שהמבוחה ממנכרת ננישולה:
- בטר. לשון פסימס, וכן פֿומֵר מַיִּס בַמְשִׁיִם מֶדִון (משלי יו, יד). מי"ו של מוכר לשון נקבס סימ, זכר את רחמס. (19) כל פטר רחם לי. גאדס: וכל מקנך חזכר וגרי. וכל מקנך אשר מזכר גפטר שור ושה, אשר יפטור
- ריקם. לפי פשומו של מקרא, דבר בפני עלמו הוא, ואינו מוסב על הבכור, שאין במלום בכור ראיים פנים, אלא בניך תפדה. ממשס סלעים פדיונו קלוצ, שנאמר ופָדוּיַנִי מָבּן לֹדֶשׁ מָפַבָּס (במדבר יִם, מו): ולא יראו פני מומר בעבודה לבעלים: וערפחו. עורפו בקופין, הוא הפסיד ממון כהן, לפיכך יופסד ממונו: כל בכור (02) ופשר חמור. ולא שאר בהמה ממאה: - חפדה בשה. נומן שה לכהן, והוא מולין ביד כהן, ופער המור מופב על היולדם:

יבַקּצָיר הַשְּׁשְׁרָה: בַּמְּבֹנִגִּי טַמְבַּנִי שַׁשָּׁת יַמִים הַעַּבֹר וּבַיִּוֹם שָׁהַא יוֹמִין הָפַּלַח וּבִיוֹמָא

הקקופת השנה: לַבְּיִר הְשָּׁיִם וְחַלְ הַאָּסִיף בִּכּוֹרֵ חֲצָּיִ הַשִּׁין וְחַנָּאִ

יְהַנְה אֱלֹהֵי יִשְּׂרְאֵל: בּלְ זְבַיּנִר אַעַ בּנֹוֹ עַאָּבְן ו בּלְ בַכִּינִב עַנִּם בַבּוּן מְּלֵחֵ פַּׁמְּלִים בַּמָּלִי וֹבַאָּבִ טַּלְט וּמִּגוּן בַּמִּטַא וַמַּטַוּוּן

بمزيم هِرْبُرَة שَرْسَ جِونِيْنَ هِرْبَهِ مِرْمَ بَفِرَا جَسَمَة: בְּעֵּלְהָּהְ לֵרְאִיתִ אֶת־פְּנֵי בְּטְּסְקְּרְ לְאִתַּהְזָאָה בֵּרָם יִי تَلْضِدُ هُدِهِ مُحْلِمُ لِمُ الْمُعَالِمُ لِمُ الْمُعَالِمُ لِمُعْلِمُ لَنْ هَلَمُكَ לי וֹעוֹבְעֹלִינִגְּ אֵּעַיַנְלֹבְלֵבְ וֹכְאָבַ בֹּלֵבְם וֹאָפָעָּה זֹעַ שִּׁעִוּמִבּּ

> יבְחַצֶּרְא הָנוּחַ: בְּחַרִישׁ שְּבִיעְאָר הְנִיתַ

بَرْزُهُمْ خُرْفُكِكِ لِهُمُنِي: יי נְתַּגְ מְּבְׁמָּעְ שַּׁמְּמֶּעְ לְּלְּ ְבְּבִּנְיֵרְ, נְתַּגְּא בְּמְּבִוּמָגְא שַּׁמְבִּיגַר לְּבַּ

23 thy males appear before the Lord Three times in the year shall all engathering at the turn of the

دبنط طهؤبك يجتد يخضته عظمنا ها

עלְמָא וְן אֶלְהָא דְּוִשְּׁרָאֵל:

appear before the Lora thy God land, when thou goest up to neither shall any man covet thy thee, and enlarge thy borders; For I will east out nations before

of wheat harvest, and the feast of

in plowing time and in harvest

Six days thou shalt work, but on

21 the seventh day thou shalt rest;

of weeks, even of the first-fruits And thou shalt observe the feast

thou shalt rest.

three times in the year.

GoD, the God of Israel.

the morning. feast of the passover be left unto neither shall the sacrifice of the My sacrifice with leavened bread; Thou shalt not offer the blood of

כפדיון בכור, במסכם קדושין (יו.): בריימא, מקרא ימר סיא, ומופנס לגזרס שוס, ללמד על סענקמו של עבד עברי שסוא חמשס סלעים מכל מין ומין, אוסרה אחרת היא, וכשמעלו לרגל לראות, לא יראו פני ריקס, מלוה עליכס להביא עולם ראיית פניס. ולפי מדרש

יַּ לְאִרְהִשְּׁחָשׁ עַּלְ־חְמֵיִץ דַּם לְאִ הִפּוֹס עַלְ חֲמִיעַ דַּם

ರವಕರ: בשבת, ומריש וקליר שסווכר בו לומר לך, מס מריש רשות אף קליר רשות, ילא קליר סעומר שסוא מלוס, ודומס את לומר מריש וקליר של שביעים, שהרי כבר נאמר שָדְךְּ לֹהׁ מִּוְבֶע וגו' (ויקרא כה, ד). ויש אומרים שאינו מדבר אלא ששם ימים מעבוד וביום סשביעי משבום, ועבודם ו' סימים שהחרחי לך, יש שנה שהחריש והקליר אמור, ואין לריך שביעים הנכנם לשביעים וקליר של שביעים היולא למולאי שביעים, ללמדך שמוסיפין מחול על הקדש, וכך משמעו, (IS) בחריש ובקציר חשבוח. למסנוכר מרישוקליר, יש מרנומינו לומריס (רלש השנס מ.), על מריש של ערנ

שסים בחורת סשנס, בתחלת סשנס סבסס: חקופח. לשון מסיבס וסקפס: מנוחמך מן סשדס לנים. חפיפס זו לשון סכנפס לנים, כמו וַחֲּפַפְּמוֹ חֶּל מֹוְדְּ בֵּימֶדְּ (דנריס כנ, נ): חקופת השנה. מן סמדש של מטים למקדש, כי מנחת סטומר סבאם בפסח, מן סשטורים סיא: ו דוג האסיף. בומן שאחס אוסף (22) בכודי קציד חמים. שלמס מניל גו שמי סלמס מן סממיס. בכודם שסיל מנמס רלשונס סגלס

ולענוש על מנין לאוין שבהם, ועל מנין עשה שבהם: (ES) כל זכורך. כל סוכרים שנך. סרבה מלום בחורה ואמרו ווכפלו, ויש מהם שלש פעמים וארבע, לחייב

عررد: והרחבתי את גבלך. ואמס כמוק מנים סבמירס, ואינך יכול לכאום לפני ממיד, לכך אני קובע לך שלשס רגליס (24) אוריש. כמרגומו שְׁמְבֶן וְיִנן מְמֵל כָשׁ (דברים בּ, לֹח), וכן וַיֹּוּכָשׁ מֶת מְמֵּמִרִי (במדבר כת, לב), לשון גירושין:

הפסח. אמוריו, ומכאן אמה למד לכל הקער מלצים ואצרים: (פסמים סג.): - ולא ילין. - כמכגומו, אין ליים מועלם בראש המובח, ואין ליים אלא בעמוד השמר: - זבח חג (es) לא תשחש וגוי. לה משמע הם הפפח ועדיין המץ קיים, הוהרה לשומע, הו לוורק, הו להחד מבני הבורה

X업다: (면) os מְבְּיא בֻּית יְהֹנְה אֵלֹהָיְף לְבֵית עַקְּדִּשְׁא דַּייָ אֱלְהַךְּ

ڶۿٮڶۺڶۿڂ؞ בַאָּבֶּע בַּבַעוּ אָטַבַּ בַּבְינִע מִמֶּבַ בַּנִים וֹמָבַאָּבְי הַאָּבֶּׁר בֶּּר מַּלְ־פָּרוּ הַוֹּדְבָרֵים מֵימֵר פּּהְנְמִיָּא הָאִבֶּין נְּזָרִית שניעי בְּתְבַבַלְבַּ 後4_は後に

אַמְבֶרוּ הַדְּבְרִים: מַּלְ הַכְּהְוֹע אָת בִּבְרֵי, הַבְּּרִי, תַּ אַבָּל וּמָוָם לַאִּ שְּׁמָד וּוֹכְתַּב אַ יוֹם וְאַרְבְּעִים לַיְּלְה לֶּחֶם לַאֵּ זְיָהִי־שָׁם עִם־יְהוָֹה אַרְבָּעִים

: إنالا וֹנְה כֹּו לַנֵוֹ הֹנְר פֹּלֵון בֹּנַבֹּרון לָא וֹנִה אָנִר סֹנִי וְנִוּ וֹלֵבֹא בְּרִדְתִּי מִן־הָהָר יִמֹשֶׁה לֹאֹ־ وم انْ إِذْ كِيالًا لِيَعْدُلًا فِي الْمُوالِي وَ الْمُوالِي الْمُوالِي وَ الْمُوالِي الْمُوالِي الْمُوالِي ال ניְהִי בְּבֶבֶת מֹשֶׁה מִהַר סִינִּי

ווובאו מוּמִשׁ אַלַווי אָת־מֹשֶׁה וְהַנֵּה מָרָן עַּוֹר פְּנְיֵוֹ

> בֿבַבְיּב בָא בּיכְלִוּן בְּשָּׁר בַּבַּבְיּ אַבְמָּטִבְּ בֿיִה פֿכּוּבִי אַבְּמָּב טַּיְמִי

אָט הַוֹּבְרָנִם יִנִי פֹּטִינְמִיֹּא הַאִּבְּוֹ אָבוּ מַּלְ וּאָמִר וְן לְמִמָּר כְּתוֹב לְבְּ

فلأذرا: נו פּטוֹמו טַנֹמא מַהָּבֹא בַשְׁמֹא בֹא אַכַב וּמִוּא בַא ובוב שמו פבם גו אַנַבּמוּן

בּאַפּוֹהִי בְּטַלְלוּהֵיה עִמֶּיה: בְּמֵיחָמֵיה מִן שּוּרָא וּמֹשֶׁה rolriqx errx rawn ממולא בסולו וטבון קוטו

מֹלְאִׁנִלַרְבָּא לְנִינִינִי: تبله هتبا لخرخت نشنهم تتنه هتبا نخرخت نشدهم

> mother's milk.' Thou shalt not seethe a kid in its house of the Lore thy God. and thou shalt bring unto the The choicest first-fruits of thy

with Israel. made a covenant with thee and the tenor of these words I have Write thou these words, for after And the LORD said unto Moses:

the ten words. tables the words of the covenant, water. And he wrote upon the did neither eat bread, nor drink forty days and forty nights; he And he was there with the LORD

while He talked with him. skin of his face sent forth abeams that Moses knew not that the he came down from the mount, testimony in Moses' hand, when 29 with the two tables of the came down from mount Sinai And it came to pass, when Moses

mid figin 5moo ot bisrie. forth beams; and they were behold, the skin of his face sent children of Israel saw Moses, And when Aaron and all the

איפורו מן הפורה אלא מדברי פופרים: בכמס מקומות גדי עזיס, למדת שגדי סחס כל יונקיס במשמע: 🗈 בחל"ב אמו. פרע לעוף, שלין לו חלב אס, שלין ואחד להנאה, ואחד לאימור בישול (חולין קמו:): גדי. כל ולד רך במשמע, ואף עגל וכבש, ממה שהולרך לפרש מ), וּדְבָּשׁ, סוח דבש ממריס: לא חבשל גדי. חוסרס לבשר וחלב, ושלשם פעמים כחוב בחורם, חחד לחר לחרילם, (16) ראשיח בכורי אדמחך. משנעת המינין האמורים נשנת ארלך, אֶבֶן הְשָׁה וּשְׁעַבֶּה וְגֶפֶן וגו' (דנרים ת,

(עב) את הדברים האלה. ולא את כשלי לכמוז מורס שנעל פס:

בַפַּי (שמות לג, כנ): וצולע כמין קרן. ומסיכן וכס משס לקרני ססוד, רצומינו אמרו מן סמערס, שנמן סקצ"ס ידו על פניו, שנאמר וְשַׁפְּמִּי (92) ויהי ברדת משה. כשסניא לומות אמרונות ניום סכפורים: בי קרן. לשון קרנים, שהאור מבהיק

אף מקרני סודו של משה היו מרמיעים ומודעועים: וּתַרְמָׁס פְּּלִוּד סִ'פְּמֵׁשׁ מֹבֶגֶּמ בְּרִמְשׁ מְסְרְלְּעֵינֵי בְּגֵי יִשְׁרְמֵל (שמום כד, יו), ולמ ירמים ולמ מודעועים, ומשעשו מה העגל, (30) וייראו מגשה אַליו. בא וראס כמס גדולס כחס של עבירס, שעד שלא פשמו ידיסס בעבירס מסו אומר,

בְּעָהָה נִיְדְבָּר מִשָּׁה אָלְהָה: ربجري يجزية ظهِّت ربِّهِد بجَدِه جُمَال ظهِم إمدا

QUTIT: بظظر ظهر

him; and Moses spoke to them. onu benzurer noirsgergnoo edt 31 and Aaron and all the rulers of And Moses called unto them;

בּבֶּר יְהֹוֶה אָמִּוֹ בְּתַּר סִינְי: וֹמִּבְאֹבְ וֹנֹגַּנְם אֵנוְ כֹּלְ-אַּמָּב וֹאַבוֹב,_כֹן בֿגּיָאַנ

במבנק ול ממוש למולא וֹמְבֹאָק ופּפֿוֹבוּוּן זֹנוּ כֹּלְ ולטו כן אַטַלורו כַּלְ בָּוֹי

in mount Sinai. the Lord had spoken with him them in commandment all that 22 Israel came nigh, and he gave And afterward all the children of

مَر_ فَثَار مَفُلَا: «פעיר ניְכַל מֹשֶׁה מִדַּבֶּר אָתְּם נִיתֵּן

ΧĠ.: עמהון ויהב על צפוהי בית משָה מִלְמַלָּא

on his face. speaking with them, he put a veil And when Moses had done

בוני ושְּׁבַאָּבְ אָנַי אַמָּב וֹאַנִיני מַּגַבּאַטִּוּ וֹנֹאָא וֹגַפֿרָ אָנַב וּבְבֹא מֹשֶׁה לְפָּנֵי יְהוֹהֹ

೬ಭರ್ತಿತ್ತು: יממבוק מם בנו ושָּבָאַק וֹע בית אפי עד מפְּקוּה וְנָפִיק לְמַלַּלְאַ מְּמֵּיה מַעָּדֵי יָת וכר עליר משה לקדם יי his face, until he went in to speak and Moses put the veil back upon of Moses' face sent forth beams; the face of Moses, that the skin And the children of Israel saw

of Israel that which he was

out; and spoke unto the children

until he came out; and he came

with him, he took the veil off,

the Logo that He might speak

But when Moses went in before

with Him.

commanded.

次点: (a) <u> خآل</u>ظ מַל־פַּנְיוֹ עַד־בֹאָוֹ וַהַשָּׁיב מַשָּׁה אָת־הַמַּסָוֵה פפוקים משֶׁר כַּי קַרַן עִּיִר פְּנֵי משֶׁר વેદ્ ألف ختريفكم فدفتر

בְּעְלֵילִ לְעַּלְלֵא מִּשִּׁיה: בות אַפּי עַל אַפּוֹהִי עַר דְּאַפֵּי מֹשֶה וּמְחִיב מֹשֶה יָת משה אַרֵי סְגִי זִיוֹ יַקַרָא וֹעוֹוֹ בֹּנוֹ וֹמִבֹאָל וֹע אַפּֿוֹ

read Mastir and Hastarah on page 250. The Haftarah is I Kings 18:1 – 18:39 on page 230. Sepharadim read I Kings 18:20 – 18:39. On Shabbat Parah,

אָבְע עַבְּבְּנִם אָמֶבְ גּנִּע אָבָן פּטִינִהָּא בַּפַבּנג ;; ريطور څُڏر نَشِدُهُم رَيْهَمُد هُمُثِينَا يَخُدُرُ نَشِدُهُم يَهُمَد خُبِياً ניקה משה אָת בְּלְשְׁנִת וּכְנִשׁ משָה יָת בְּלְ בְּנִשְּׁמָא

spould do them. Lord hath commanded, that ye These are the words which the Israel, and said unto them: To negregation of the children of And Moses assembled all the

יְהֹוָה לַעַּשָּׂת אֹמָם: למעבר יההון:

- הענין הוה: (13) הנשאים בעדה. כמו נשימי סעדס: וידבר משה אליהם. שלימומו של מקוס, ולשון סווס סוא כל
- מסרן שלשס, ביד מסרן מרבעס וכוי, כדמיממ בעירובין (נד:): נסחלקו וקנים ישבו ללדדין, נכנסו כל העס, שנה להס משה פרקס, נמלה ביד כל העס א', ביד הוקנים ב', ביד בני להם משה פרקם, נסחלקו הם, ישב אלעור לימין משה ואיחמר לשמאל אהרן, נכנסו וקנים, שנה להם משה פרקם, משה היה לומד מפי הגצורה, נכנס אהרן, שנה לו משה פרקו, נסחלק אהרן וישצ לו לשמאל משה, נכנסו צניו, שנה (22) ואחרי כן גגשו. אמר שלמד לוקנים, מוזר ומלמד ספרשה או סהלכה לישראל. מנו רבנן, כילד קדר המשנה,
- נדבר עמו עד לאחו, ובלאחו ילא בלא מקוה: קרני ההוד שלא יזונו הכל מהם, היה נותן המשוה כנגדן, ונועלו בשעה שהיה מדבר עם ישראל, ובשעה שהמקום הוה קא מסוה לאפה, לשון הצטה, היה מסחכל בה, אף כאן מסוה, בגד הנימן כנגד הפרלוף ובים העיניה, ולכבוד (33) ויחן על פניו מסוח. כמרגומובֵימ פַֿפַי, לשון אַרמי סואַ גגמראַ מְנִילְבָּאָ (כמובומ קב:), ועוד בכמובומ (ק.),
- (14) ודבר אל בני ישראל. ורמו קרני סטוד נפניו, וכשסוא מסמלק מסס:
- (35) והשיב משה את המסוה על פניו עד בואו לדבר אחו. וכשנה לדנר המונועלו מעל פניו:

ムメーバロボード בְּלְ הַנְּשֶׂה בָּוֹ מְלְאַבֶּה יוּמֶת: ظِيُّه سَجْن سَجْنَا لَا يَالِيُهُ ֵּ וּבַנִּוֹם תַשְּׁבִיעִּׁי יִהְיָה לְבֶּם ײַשָּׁת יָמִים הַעְּשָׂר מְלְאִּכְּד ^{שָּׁהְא}ִ

בוע גַּבוֹגעה וטִלַּמִּנִ: מִבּטֹא צֹבׁם וֹוֹ כֹּלְ צַוֹֹהֹבּוֹג יְהֵי לְכוֹן קוּדְשָׁא שַּבָּא מַבְיִלְאַ וּבְיוֹמָא מְבִימָּאָנִ دلإثارا

therein shall be put to death. whosoever doeth any work solemn rest to the LORD; to you a holy day, a sabbath of on the seventh day there shall be Six days shall work be done, but

השבח: (פ) מֹשֶׁבְתֵיכֵׂעַ

מוְשַׁבַּנוֹכוּן בִּוּמָא בַּמַּבַּטֹא: בַּבְלַ לְא טִבֹּהְרוּן אִיְהָטִא בַּכִּלְ

Israel, saying: 'This is the thing To nearblide of the children of And Moses spoke unto all the

throughout your habitations

upon the sabbath day.

Ye shall kindle no fire

אַשֶּׁר־צַּוְּה יְהוָה לַאִּמְר: בְּנֵירִישְׁרָאֵלְ לֵאִמְׁרִ זְנֵרְ עַבְּבָּר בְּבָּנִי יִשְׁרָאֵלְ לְמִימָר בֵּיוֹ וַנְאָמֶר מִמְּׁר אֶלְ-פָּלְ-עָּבְרִי נִאָּמָר מִמָּר לְכָלְ פִּנְאָּמָא

פּטִינֹמֹא בַפּפֿיד יִין לְמִימַר:

Take ye from among you an :garyas: which the LORD commanded,

نثلشك: קרנַעַת יְהוֹגָה זְהָב נָבֶּסֶף ֻ כְּלְ נְדֵרֵב לְבְּוֹ יְבִיאֶּהָ אָ*ה* קחו מאחקם תרומה ליהוה סבו מוכין אפרשותא קדם

נַבְסְפָּא וּנְחַשְּׁא: נְים אַפּּבֹּמוּים אֵ צַבִּם נִי בּעִיפֿאַ יו כל דוקרעי לביה יותי

prass; offering: gold, and silver, and let him bring it, the Lord's whosoever is of a willing heart, offering unto the Lorp,

نهٰم نميرت: י ינוכלט ואולמו ועולמע אלו ועלא ואולוא

זְהוֹרִי וּבוּץ וּמַעְּזֵי:

and finen, and goats' hair; and blue, and purple, and scarlet,

שַׁבַּבְּׁהַ בַּגַּבָּגַ הַמָּבִּים: ל וֹמְנָט אָגלַם מֹאֹבֹמֹים וֹמָנִט וּמָהָׁבּי.

ומַאָּכֹּו סַסִׁיוָלָא וֹאָהָו אָמָוּן: ئىلخت، ئۇڭئى

sealskins, and acacia-wood; and rams' skins dyed red, and

הַמִּשְׁהְה וְלְקְּטָּהֶת הַסַּמִּים: نَّمْمُا حَفْهُبد نَّے مُمْمَاتِ خَمْمًا

くぶたごしょびめ

sweet incense; for the anointing oil, and for the and oil for the light, and spices

וֹלְלַמְּבִים בּוּסִׁמָּוֹאִ:

إيرانيا: י נאָבוֹי. מְבְאָנִם נֹאַבוֹי. מִבְאָנִם נֹאַבוֹי.

יבוּסְמִיָּא לְמָשָׁח רְבוּתָא

口にし

set, for the ephod, and for the and onyx stones, and stones to be

בְאֵיפוּרָא יִבְּחוּשְׁנָא: אַשְּׁלְמִיהָא 4点位は※

breastplate.

<u>֚֚֚֚֚֚֚֡֡</u>

וֹכֹאַ עַבֹּם בְּבָׁם נִבָּאֵנּ וֹכֹאַ עַבִּּגִּמָּנ גַבָּא צַבְּבִוּוֹ

commanded: гряс гре Говъ ряср 10 among you come, and make all And let every wise-hearted man

- נטְספּיס על פי דבורו, ומרגומו וְשַׁבְּנֵם: (I) ויקהל משה. לממרמ יוס סכפוריס כשירד מן ססר, וסוא לשון ספעיל, שאינו אומף אנשיס בידיס, אלא סן
- (ε) לא חבערו אש. יש מרצומינו מומריס, סצערס ללמו ילמם, ויש מומריס למלק ילמם (סנסדרין לס:, יצמום (s) ששה ימים. סקדים לסס אוהרת שבת ללווי מלאכת המשכן, לומר, שאינו דותה את השבת:
- **(:)**:
- (+) זה הדבר אשר צוה ה׳. לילממר לכם:

ְּנְקְּמֵּהְ אֲנִתְ בְּלְאֲמֶׁרְ אֵנֶהְ יִיחִוּן וְיִנְּבְּרִוּן הַפְּמֵּיִר יְיָנִי

(a) נדיב לבו. על שם שלנו נדנו קרוי נדינ לג. כנר פירשמי נדנת המשכן ומלהכתו נמקוס לווחמס:

בַּטֹּאָנב: מְאָבֹא בַאַנְבַרוּהָא: the oil for the light; * פֿבּגְיִבְּ וֹאָטַבְּיִבְעָּיִבִּי וַאָּטַ הַּמָּגוּ מוֹאָנָבַ מִּבְּיִבָּיַנַ עַמָּאָנָב וֹאָטַבַ מֹנֹבֹא וֹנִי בוֹגִינָבֹא וֹנִי and its vessels, and its lamps, and the candlestick also for the light, וְלָהְ הְּאַנְהְוֹרִי בְּיָהְ הִי the candlestick also for the light, האַנְהְוֹרִי בְּיָהְיִי בַּלְגוּ נְאֵשׁ בָּטִם עַפּּוֹנִם: בְּלְ מְנוֹהִי וְיָה לְחֵים אַפּּיָא: its vessels, and the showbread; פּ אָעַרַבַּאָּלַטוֹן וֹאָעַ־בַּגַּיוּ וֹאָעַר יִּטְבַּּטִּנִא וֹנִטַ אָּנִנִים, וֹנִטַ the table, and its staves, and all FĢŢĢX: הַכַּפָּׂבֶת וֹאֵת פָּרָכֶת הַמְּסֶּרִּ: נת כפורקא וית פרוכקא 12 the ark-cover, and the veil of the בו אָר הְאָרְן וְאָרְבַּהָיִי אָרִ נים אבולא נים אביחוהי the ark, and the staves thereof, אָנַרַעַּבְּוֹיָ וְאָנִרַאָּבַוֹנְיוֹי אָנוַ_בָּרִיהָוּ וֹאָנו_לַבְהַתּוּ sockets; מְּבְרוֹהִי עַמִּידְוֹהִי וְסְמְבוֹהִי: ישראל ןאָת־מִכְּסֵהוּ boards, its bars, its pillars, and its هُلا كُلُولًا لِالْعَيْدِ وَالْوَائِدُ اللَّهِ عُلَا اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّهِ عَلَيْهِ اللَّه п соvering, its clasps, and its ית משבנא ית פַּרַסִיה וִיָת אָת־הַמִּשְׁבְּן **ぷ**ロ_��ロ゚゚゚゙゚゙゙゙゙゙゙゙゙゚ヿ゚゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゚ the tabernacle, its tent, and its ספר שמות – פרשת ויקהל – VXXX etaolus

מְסֶן הַפְּתַּח לְפָּתַח הַמִּשְׁבֶּן: לְהָרַע מַשְּׁבְּנָא: וֹאָע לַמַּבֶּע הַפַּמָּים וָאָת־

אַתו מִוְבָּח הַעַּלְה וָאָת מִרְבָּר יָת עַדְבְּחָא דַּעֵּלְהָא וְיָה

psze; all its vessels, the laver and its the altar of burnt-offering, with

لْكُلا_حَدْد:

בּיוּרָא וֹיָת בְּסִימִיה:

the pins of the court, and their

the pins of the tabernacle, and

and the screen for the gate of the

17 pillars thereof, and their sockets,

the hangings of the court, the

cords;

אַ אָט פֿלְהָּ, בְּנִיםְאָר אָט הַפְּּנִר, וָנִי סְנִבוּ, בַּנִיםְא

וּאָם אַבוֹגֹיב וֹאָט מַסַב אָהַה

ثبٰ≲ٰ∟

חַמִּמֶבֶּן

בַּעֲלוּ (מֿיוב מֹ, וֹ), סִנְיִי שָׁךְ מָת דַּרְבֵּךְ (סושע ב, מֹ):

לגג: ואח מכסהו. מכפס עורות הילים והתחשים:

181

החצר. וילון פרוש ללד סמוכה עשכים המה המלעיוה, של רוהז החלר שהיה המשים רהז, וקהומין הימנו ללד לפון (קו) אח עמודיו ואח אדניה. סרי מלר קרוי כמן לפון וכר ולפון נקנס, וכן דנריס סרנס: ואח מסך שער

שמן המאור. אף סוא לריך חכמי לב, שסוא משונה משאר שמנים, כמו שמפורש במנחות (פו.), מגרגרו בראש (14) ואח בליה. מלקמיס ומחמות: נרוחיה. לוליני"ש בלע"ו, בויכיס שהשמן והפמילות ומונין בהן: ואח

(SI) ואח פרוכח המסך. פרוכח המחילה. כל דבר המגין בין למעלה בין מכנגד קרוי מסך וסכך, וכן שַׁכְּמָ

(II) אח המשכן. יריעום המממונום הנרחות במוכו קרוים משכן: אח אהלו. היח אסל יריעות עוים העשוי

נת סבי משבנא ונת סבי

עמודוהי ווָת סָמִכַּהָא ווָת

בְּרְתָא וְיָת אֵמֹנְיִהוֹן:

פּוֹסא בעוֹת בועה:

(EI) לחם הפנים. כנר פירשמי, על שם שקיי לו פנים לכאן ולכאן, שקיק עשוי כמין מינק פרולק:

סזים, וסוא כמים וזך:

دربات، الات

ŮŮ\$\L:

וֹאָט בֹּלְ בֹּלְיִוּ אָט עַכֹּיִר אָנִינִינִי וֹנִי בֹּלְ מִׁנְיִנִי, וֹנִי ⁶¹ הַנְּחִׁשֶׁׁת אֲשֶׁר־לֹוֹ אֶתּבְּדֶּיִו סְרָדָא דִּנְחָשָׁא דִּילִיה יָת

ئاڭا

מ"ו אמה, וכן לדרוס, שנאמר וַמֵמִשׁ שָשְׁבֵה אַמֶּה קַלְשִיס לַבְּמָף (שמות כו, יד):

(12) מסך הפתח. וילון שלפני סמורת, שלא סיו שם קרשים ולא יריעות:

of brass, its grating of brass, its staves, and

דוסמוא ווט פוסא גענהא מְמָּבַא בּבִרנִים וֹנִים לַמְבָּבי

of the tabernacle; screen for the door, at the door and the sweet incense, and the

tio staves, and the anointing oil, and the altar of incense, and its

וְאָתַ מִוְבָּת תַפְּמָבֶת וְאָתַ

בוסְמוֹא וֹנִר אֲבִיחוֹהִי וָנָת はアロゴメ ドムはけん

خثر خمتا: לְאַנְיֹנְן נַפְּנְיוֹ וֹאֵטַ־בֹּנְנֵי, לְאַנִינִוֹ כִּנִיהָׁי, אָנו_בֹנְבֻיּ 口袋じと

ದರ್ನೆ ದೆಜ್ಞಗ: °° נוֹאֹאָנ כֹּלְ הַנֹע בֹּנוֹ וֹמֻבֹאָלְ וּנִפַּעוּ כֹּלְ כֹּנְמִּעֹא צַבֹּנוֹ.

שַּבְּבְרְנִי וּלְבַנְבֵי, תַּלְבָהָה: לְמְלֶאכִינ אָבִיל מוּמָד וּלְכָּלַ_ אַתוּ הַבְּיאוּ אָת־הָרוּמָת יָהוָה שני לְבָּוֹ וְכֵל אֲשֶׁר נָדְבָׁה רוּחֹוֹ וּנֹבֵאוּ כַּלַאַגָּה אָּהָבּוֹהָאָנִ

<u>וְהֶב לַיהוְה:</u> וֹכַּבְאָנָה אַהָּב עווֹנע טוופֿע ומלמט וכומו לכ_לג וֹנִיכ עע בָּלוּנְדָיב לֵב הֵבִּיאוּ חֲח נְנָנָם נַּיְבָאַנְ עַאָּנְאָנִם מַּלְעַנַּאָנָם

ロロニスに: מָא<u>ֻ</u>בְיהֵים וֹמֹגִים וֹמָרָנו o שׁכֹּלֵט וֹאַבׁלֹמוֹ וֹטוִלָּמִּט חֵּלִי. וֹכֹבְאֵיִה אֹהָבַוֹלוֹלֵּא אִשְוּ

בַּבְרָר הַבְּיאוּ: יְהְוָה וְכֻּל אֵשֶׁר ֹנִמִּצָא אָהֹוֹ tz เก็บลู้น บัฐเ**พเ พิน นั้นเต็น**

> בְּנִיהַי לְשַּׁמְשָׁא: עַּלְבָּוֹהְ בַּלוּדְשָׁא נִת לְבוּשָׁוּ לוּדְשָׁא ុំភ្ជុំប្រ បែ ុំ⊏គោះ ធ្លាមធ្លេង កុំធ្លុំធ្លែង

إَنَّ إِنَّا كُلُمُ مِنْ كُلُمُ مِنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ا

لَحُجُ لِتِيمَّدُ كِيْلِمُهِ: מֹמִׁכֹּן זְמִׁנֹא יַלְכֹּלְ פּוּלְטִוֹנִיה אַפּּבְׁהִוּטֹא צַבְם וֹן לַהַּבִּינִע רוחיה עמיה ציחיאו יח 下が设ていばい וֹאַנוּ בֹּלְ נִּבַר צִאָנוֹרִמִּי

בּאָבוּים אַרְמוּת דַּהְבָּא קָרָם בֹּג מֹן צַבְעִד וֹכֹּגְ וֹבֹּג هندنا نهضنا نظفا بفييك כל דאתרעי לביה איתיאי ימיקן גובריא על נשיא

שַכֹּלָא וֹאַבְעָּוֹנָא יִבְבַעַ וְבִוֹבִי וְכְל וְבָר דְאָשְׁהְּהָבו עִמֵּיה

ŀŪŴĊ, שַׁמִינוֹא יבוא ימֹהֹז, ימֹהָכָּ, בַּבֹלָ

לכל מבידת בורם ין וכל דאשההכח עמיה וּנֹטִה אָנֹנא נֹט אַפֿבֹהוּטֹא כמן כל דאַבים אַרָמוּנו כּסַוּ

> sons, to minister in the priest's priest, and the garments of his the holy garments for Aaron the eninistering in the holy place, the plaited garments, for

children of Israel departed from And all the congregation of the '.ээто

the presence of Moses.

garments. . service thereof, and for the holy of meeting, and for all the offering, for the work of the tent Willing, and brought the LORD'S one whom his spirit made heart stirred him up, and every And they came, every one whose

unto the Lore. that brought an offering of gold jewels of gold; even every man signet-rings, and girdles, all nose-rings, and ear-rings, and willing-hearted, and brought women, as many as were And they came, both men and

and sealskins, brought them. hair, and rams' skins dyed red, scarlet, and fine linen, and goats? found blue, and purple, and And every man, with whom was

of the service, brought it. found acacia-wood for any work and every man, with whom was brought the Lord's offering; offering of silver and brass Every one that did set apart an

- (81) יחדוח. למקוע ולקצור נסס קופי סיריעות במרן, צלמ ינועו ברות: מיחדיהם. תבליס לקצור:
- (22) על הגשים. עם הנשים, וקמוכין אליהם. (מה שהחרגום הניח על כפשומו, משום דלא מחרגם ויצאו (19) בגדי השרד. לכקות סלכון וסשלתן וסמנוכס וסמובתות בשעת קילוק מקעות:
- כלי והב הוא, נמון כנגד אומו מקום לאשה, ורבומינו פירשו שם כומו, כאן מקום ומה: כמו שכחב רש"י על טוו אח העזים): - חח. - הוא חכשיט של זהב עגול, נחון על הזרוע, והוא הלמיד: סאנשים וַאֲמוֹ גָּבְרַיָּא, כמו שממרגס לעיל מיניס, רק ממרגס וּמַיִּימָן, ורנֿס לומר שסביאו מח ונוס בעודן על הנשיס,
- (ES) וכל איש אשר נמצא אחו. מכלת מו מרגמן מו מולעת שני מו עורות מילים מו מחשים, כולם סבימו:

שוְבַלְמַּט עַמֵּלוֹ נֹאָט_עַמֶּמָ: שְׁנִי וַיְּבָּיִאִּי טַטְּנָה אָתִר בִּיִּדִהָא עִּיְּלָא יִמִיתַן כִּר הַהְּבֶּלֶת וְאָת־הֶאַרְגָּטֶׁן אֶת־ צִּיִּרֹהָא עִּיְּלָא יִמִיתַן כִּר וְכְלְאִשְּׁחִ חַכְּמָת לֶבְ בְּיָבֶרְיִהְ וְכָלְ אִחְּהָא ְחַכִּימַת לְבָּא

נֹע גֹּבֹת וֹעוְנִג וֹנִעְ בּוּגַּא:

purple, the scarlet, and the fine they had spun, the blue, and the hands, and brought that which wise-hearted did spin with their And all the women that were

ت الأنايات: אַטֿלִּע בַּעַבְּטָּע מָוֹנִ אָעַ הַּמִּעוּן בִּעַבְעָא הַּזְּלָן יָת الجُح يَاثَمُهُ لَا يُشِمُ لَيُهُم خِطًّا لَحُح يُمَنِّم لَيُعْتَلَمُهُ خِطْلِهِا

מעונא:

the goats' hair. atirred them up in wisdom spun And all the women whose heart

جُهُونِد نُحَانِهُا: הַשְּׁהַם וְאָת אַבְנֵי הַמִּלְאָים קב וְהַנְּשְׁאָם הֵבְיאוּ אָת אַבְנָי וֹרַבְּרָבִיָּא

בְּאֵיפֹוֹרְא וּבְחוּשְׁנָא: がほれればな אַלוּג בוּבֹלְא וֹנִע אַלוּג **ぷ、Ľ、スヒ**

breastplate; for the ephod, and for the stones, and the stones to be set, And the rulers brought the onyx

بجهوا におけしてはほけ

וְלְקְשְׁבֶת הַסַּמֶּים:

וֹלְלַמְּבִני בּוּסְמָּגֹא: הַמְּאַנְיִרוּהָא וְלִמְּשָׁה רְבוּהָא אָבַבַּאַמוֹ וּיִט בּיִסְמָא וּיָט מָמָבַבּ

and for the sweet incense. light, and for the anointing oil, and the spice, and the oil, for the

ליהוֶה: (פּ) בַבְּיאַנּ בְנֵי־וִשְּׂרָאֵלֻ נְדְבְּהָה אֵיִהִיאַנּ בְּנֵי וִשְּׂרָאֵלְ נְדַבְּהָאִ ליהוה, (פ) יְהְנְה לַשְּשִׁים בְּיַד־מֹשֵׁה יָיָ לְשָּשֶּׁבִּר בִּיִדִא דְּמֹשֶׁה לְכַּלְ הַנַּמְּלְאַלְּנִי אַהְּמָּר אַנְּזִּי לְכָּלְ הַּבִּירְהָא בְּפַּפִּיר os נָדָב לְבְּםׁ אֹמָם לְהָבִיאִ לְבְּהוֹן עִּמְּהוֹן לְאֵימָאָה 「没様に

אַּהֶּר כּלְ וֹבָר וֹאִטָּא דְאָטִרְעָּ

hand of Moses to be made. Lord had commanded by the bring for all the work, which the ot gailliw madt absm traad every man and woman, whose freewill-offering unto the LORD; The children of Israel brought a

שלישי رَزْهِرُد رَبَهُدٍ هُذِ خُرْرُ زَهُرُهُدٍ رَهُرَد رَبَهُد كِثْرُد زَهُدُهُذِ

زيازُي خَيْمُ لَيْهِ لِمُلْحَدُ لِأَ خُمِهِم خُمْرُهُمْ

tribe of Judah. son of Uri, the son of Hur, of the hath called by name Bezalel the children of Israel: 'See, the LORD And Moses said unto the

द्वश्य : राष्ट्रापः בּאַלְאָגַן בּּן־אַנּרִי בָּן חַוּר בַּר אַנּרִי בַר חוּר לְמִבְטָאַ

יּבְבֶּלְ עָבֶׁאַבֶּׁנִי: יִבְמַבַּמ יִבְּכָלְ עֲבִינִא: בּטַבְּלָטִנּוּ בּטַבְּלָּטִ וּבְיַבְעָהַ פֿבָבְטַבּ בּטַבְלָטִנּוּ וּנֹמֹלֵא אָטֹוְ בַנּיִם אֶּבְיַנֹיִם נֹאַמִּבְיִם הֹמָּנִי בנּיִם מֹוֹ

workmanship. knowledge, and in all manner of understanding, and in apirit of God, in wisdom, in

And He hath filled him with the

בּוֹבֶב וּבַבֶּפֶר וּבַנְּחִשֶּׁת: בְּרַהְבָּא וּבְכַּסְפָּא וּבְנְהַשָּׁא: מְשַׁהְּכִּׁע כְּהֹֹהֵּע וּלְאַלְפֹּא אַפּׁוֹּוֹן לְמִהֹּבַּע

in brass, work in gold, and in silver, and And to devise skilful works, to

- (62) שוו אח העזים. היא הימה אומנות יתירה, שמעל גבי העזים היו עווין אותם (שבת לע.):
- המנדבו בחנוכח המובח חחלה, ולפי שנחעללו מחחלה, נחקרה אוח משמט, והנשאם כחיב: אׁם הכל, שנאֿמר וַ שִּׁמְּלַשְׁבָּשְ הַיְּמָשׁ דַּיַּשׁ (שמום לו, ו), אֿמרו נשיאֿים מה עלינו לעשום, הביאו אֿם אֿבני השהס וגו', לכך במחלה, אלא כך אמרו נשיאים, יחנדבו לבור מה שמחנדבים, ומה שמחקרין אנו משלימין אוחו, כיון שהשלימו לבור (TS) והנשאם הביאו. ממר כ'נמן, מס רמו נשימים לסמנדנ נמנוכת סמונת נמתלם, ונמלמכת סמשכן למ סמנדנו

מְלֵאכִים מִעַהְאָבֶׁם: יבּעַרִישָׁר מֵאְ לַמַּשִּׁיִע בָּבֶּלְ_ **4448**4

אַנַּמַבְּוֹלֵי: ÄÄX

workmanship. to work in all manner of skilful setting, and in carving of wood, and in cutting of stones for

בּוֹשְׁטִוּסִמְּוֹב וֹאִבַּלוּאָב 「松口人、茶口 וּלְחוֹרָת נְתַּן בְּלְבָּוֹ חוֹּא וּלְאַלְפָּא יָחַב בְּלְבֵּיה הוּא

Ç₩ĘΦΧ FŢſ:

of the tribe of Dan. Oholiab, the son of Ahisamach, 34 that he may teach, both he, and And He hath put in his heart

בָּוזוֹלַעַנוּ נואָמֶב נְבְבֶּם בַּטַבְּלָט וּנָּב נֹאַנּמָן נֹגַּיִנָב בַּטַבְלָא גַלְּמִּמִּיִעַ פַֿלְ_מַלְאַכֵּע טַבְּמָּ לְפַּאַ לְמֵּמֵּבִּע פֿלְ מַבְּיִנַע חַבְּמָת־כֵב ۵ڼږ

מְבִירָא יִמִלָפָּי אִימָּנָוֹן: אַמִּבְים מִמִּבוּוֹ

that devise skilful works. any workmanship, and of those the weaver, even of them that do scarlet, and in fine linen, and of colours, in blue, and in purple, in workman, and of the weaver in craftsman, and of the skilful manner of workmanship, of the wisdom of heart, to work all Them hath He filled with

לַכָּלְ אַּמֶּבְ_בֹּנִי יְעִוֹּנִי: בָּלְ מְלֶאְכֶּח עֲבַרָּח הַקְּּדֵישׁ עֲבִירַת פּוּלְחַן מוּדְשָׁא לְכָּלְ בְּהַמְּה לְרַעַת לַעַּשְׁת אָת־ בְּהוֹן לְמִדַּע לְמָעֶבּר וָת בְּל נְעַׁן יְחַנְּׁח חְבְּעָּה וּחְבּוּנָה יִיָּ חָבְּעָּהִא וְסִיּכְלְחָנִיהָא יייבע וְבָלוּ אָנְהָ שַׁכֹּם_לֵב אָהֶב וְכִל וּבָר שַבִּים לִבָּא בּיהַב لمُهُلِ خَمْرُهُمِ لَهُلَّارُبِهُم لَنَمُّدَنِهُ خَمْرُهُم لَهُلَّارُبُهُم

the Lord hath commanded.? sanctuary, according to all that work for the service of the to know how to work all the gnibnatersban and mobeiw tuq man, in whom the Lord hath work, and every wise-hearted And Bezalel and Oholiab shall

ΙΛΧΧΧ

<u>८५५५ ४५५:</u> לבו לְמַרְבָּה אֶלְ־הַמִּלְאָבָה הַאָּהְרִינִי بَاحُمُن خَرِ كُمُ اللَّهُ لِي الرَّحُمُ لِي اللَّهُ اللَّ חַכִם־לֶב אֲשֶׁר נָתַּן יְהֹנֶה חַכִּים ١٤٥٣ משָׁר אָל־בָּצַלְאֵל וּקָרָא

ζĖΝ

come unto the work to do it. whose heart stirred him up to had put wisdom, even every one man, in whose heart the LORD Oholiab, and every wise-hearted And Moses called Bezalel and

きせさし きせさし: עָּוֹד נְדְבָּה בּנוֹ, וֹמִּבְאָבְ לִמִלְאַכִּע הֹּדִבַע ثَّ خُرَـ لَكُ لِدَمُ لِي كَبْهُد كَرِ هَظُلُمِونَم لِيَّذِيهِ خُرَّةِ باخقار

לובמא לממבר וסה ואוון למבידת פולחן משה אַת וּנְסִיבוּ מִן קֵּדְם משָה יָת

freewill-offerings every morning. And they brought yet unto him sanctuary, wherewith to make it. work of the service of the 3 of Israel had brought for the the offering, which the children And they received of Moses all

וסוא מגדולי השבמיס, לקייס מה שנאמר וְלֹא נְפַר שַׁעַ לְפְּנִי דְל (אֹיוִב לֹד, יע): (+ε) ואהליאב. משנע דן, מן סירודין שנשנעיס, מניי סשפחות, וסשוסו סמקוס לנללאל למלחכת סמשכן,

אָת בְּלְ־לְּלֶלֵאכֶת תַּאָֹדֶשׁ אִישׁ־ יָת בָּל עֲבִידַת קּוּדְשָׁא נַיְּבֶאוּ בְּלְ הַנַהְבְּלְיִים הְעִּשְּׁיִם נַאָּתוּ בָּלְ הַבִּימִיָּא דְּעָּבְרִין

थ्ÿ'□: אַישׁ מִמְּלַאְבְּחָוֹ אֲשֶׁר חֲמָּה וְּבָר וְּבָר מִעֲּבִידְחַיה דְּאִּנּוֹן אַברין:

יְהוָה לַעֲּשָׂת אֹמָה: בְּשְׁלְאַלְע אָמֶּר־צְּוָּה פּוּלְחָנָא לַעָּבִידְתָא דְפַפֵּיר ַ מֹבְבָּנִם בַּמְם לְבַבְּיִא מִבֵּי מַסְּנֵּן מַמָּא לְאִיִםֹאָר מַסָּת رتغربات غرامني رعثا يهوا

ロロロース לְּחָרוּמָת תַּקְּדֵשׁ וַיּכְּגֵא הְעָם עַּבִּירְתָא לְאַפְּרְשׁוּת קּוּדְשָׁא ダイーではは「なげ」 בְּמַּחֲנֶה לֵאמר אֵישׁ וְאִשְּׁה בְּמִשְׁרִיהְאְ לְמֵימַר וַיַּצַוּ מִמְּטִי וַיַּעַּלְירוּ קוֹל ופּפֵיד מֹשֶׁה וָאַנְפַרוּ כְּרוֹז

וְהוֹהֵר: (ס) לְהַשְּׁלֵע אִנְוֹע הַבְּיִרְנִיא 口食人名グロ וְחַמְּלְאַלְּח הַוְּמָה דַיָּם לְכְּלַ

מַעְּשָׁה הַשָּׁר בְּשָּׁר אַטְּם: נאַגַלמֹן וֹטוָכַמֹּט מָּלָוּ כֹבַבָּים וֹבׁגֹשׁ מַּמָּ בּוֹמָלָב וּשַׂכֹּבִשׁ ردره، بَافَرَٰ؉ڿُن ڰ۪ن بَافِمُكُا مُرْهُا נוֹמְמָוּ כֹּלְשַׁכֹּם בֶּב בֹּמִמָּוֹּ

אַנוֹע לְכָּלְ_נַוֹּנְנִינִּ בְּאַמָּה הַיְּרִיעָה הָאָחָת מִדְּה ¿ וֹמֹמֶבׁוֹם בַּאַפֶּׁע וֹבָעַב אַבַבּׁת אָבֶרְ הַיְרִיצְה הָאַהַה שְׁמֹנֶה

חַבַּר אַחַת אָל־אָחָת: هَلَالِ هُمْ هُلُكُ لَلْمُ لَا يُعْرَفُ لَا يَعْرِ مُمَا لِنَكُمْ يُلَمِّنُهُ أَلَامُهُ لَا يُعْرَفُهُ لَا يُع נְנְטַבֶּרְ אָטַ טַמָּהְ טַנְרִילְטִּ נְלְפָּוּךְ נָתְ חַמָּיִהְ וְרִישָּׁוֹ עִוֹבִי

his work which they wrought. sanctuary, came every man from 4 wrought all the work of the And all the wise men, that

ין למעבר יתה: למשה למימר

יפְּסַל עַמָּא מִלְאֵיהָאָר: מְלְאַכְּׁנִי וְאִנִיאִ לְאִ זְּמְבָּׁנִוּן

زرتآلي: 八口は八丁 וּמֹּבֹיגְעֹא בֿוֹנִי מִפַּע לַכָּב

וֹמֹבֹעוּ כֹלְ עַכֹּימֵוּ לְבֹּא

איפון עַבר יָהָהון: זעונו הונט כנוכול הולב لكَلَالُالَك は大口に המר וריפו דבוא שויר בְּלְּבְרֵג הַבְּגַבְעָא נִע מָהָכִּנֹא

שׁבָּא מְהָשׁשׁמִא שׁבָא לַכָּל ממבון ושמנו אמון ופוטוא אובלא בובומלא עלא

בַּבַא מִם בַּבַא:

And he coupled five curtains one measure. cubits; all the curtains had one

breadth of each curtain four

9 eight and twenty cubits, and the

them.

The length of each curtain was

of the skilful workman made he

scarlet, with cherubim the work

linen, and blue, and purple, and

ten curtains: of fine twined

8 work made the tabernacle with

And every wise-hearted man

make it, and too much.

sufficient for all the work to

For the stuff they had was restrained from bringing.

sanctuary.' So the people were

camp, saying: 'Let neither man

And Moses gave commandment,

LORD commanded to make.'

service of the work, which the more than enough for the

doum gaird əlqoəq ədT' :gaiyss

And they spoke unto Moses,

work for the offering of the nor woman make any more

6 proclaimed throughout the and they caused it to be

among them that wrought the

another. ourains he coupled one to to another; and the other five

- (פ) מדי העבודה. יומר מכדי לוכך סענודס:
- (6) ויכלא. לשון מניעה:
- לעשום אופה, ולסופר: והוחר. כמון שַכְּבֵּד אָם לִבּוֹ (שמום ה, יא), וְשַכּּוֹת אָם מוֹאָב (מלכיס־בּג, כד): (ע) והמלאכה היחה דים לכל המלאכה ימללמ ססנלס סימס דיס של עושי סמשכן, לכל סמללכס של משכן

חַמֶּלְיִם: עַּנְרִישְׁה הַפַּנִישְׁה בַּשְּׁהְהָרָת בּמּטַבְרָה בָּן עִשְּׁה בִּשְׁבָּת שְׁפַּת הַיְרִיעְהֹ הֵאֶהְת מִקְצֵּה וּנְהַהְּהְ לְלְאָּט שַׂכְּבְט הַּלְ וֹהַבֹּע הַנוּבָּגוֹ בַעַבַּלְא הַּלְ

<u>הַלְּלְאֵת אַנוֹת אֶל־אֶנוְת:</u> בּמּטַבְּרָט עַמְּנִנִי מִלְבּנִקְעַ מִלְנִוֹן מִּנִבּנֹא עַבָּא לְלֵבֵנִיץ אַמְּעִ בֹּלֵצָע עַוְרִילְּע אָמֶעִׁ נוֹםְמִאָּהם تاظهْره كُرِيْن مُشِير قَرْدُرُمُن

ַהַמִּשְׁכֵּן אֶהֶר: (פּ) אָלְאַנִוּעְ בַּפְּרֶטְיִם E וְיִחַבֶּר אָת־הַיְרִיעֿת נַגֹּמִתְ שֹׁמִאֲנִם לַבְּטָּנ

עַשָּׁה אַהָם: עَقَمُحُا مَمُשًٰ مَمُשًٰ لَا يُدرَمُ لا مَحْ كَمُحُدُهُ لِلَٰتُهُ مُمُدِّدُ

לַתַּאָשׁי, מָאָבוי וְבוּאָשִי הַנְרִישְׂה הָאָהָת מִבְּה אַהַת ^ע בְּאַמְּה וְאַרְבָּע אַמֹּוֹת רְחָב غراء היריעַת הִצּהַת שָלשִׁים[ׁ] ^{אַיּ}רְ

אָת־חֲמָשׁ

ַבַּבְבֶבֶרֵ <u>הַשְּּלֵית</u>: בּמּטִבּׁבֵים נְטִׁמְאָּם לְלָאָנ Zī ĀĒĽ ווּהַתַּהְ בְּבְבֹּאָנוּ שַׁמְּהָהִם הַבְ וֹמְּבֹּר מִנוּבָּוֹ שַמִּהָהוֹ הַבְ

: ۩ڷڰ تتمم ككن بنيمه تنظمت تمتد حبك الخنام تظمرا

> בית לופי קננינא: בספהא דיריעההא בסטרא מפּמּבא בונו בופו כן צַבּר QĠŮX ドバルない

ביריעקקא דבית לופי הנננא ÜĹΧ מנובול TCAL

מֹם עוֹבא לפוּלפּיָא וַעַּוֹע אַבוֹע וֹלְפּֿגל זֹע וֹבוּמֹטֹא בוֹבא זְהָבְ וַעְּבָר חַמְשִׁין פּוּרְפִין דִּדְתַב

:וויקן צבר יההווי ترَمَشِ بُلَـنَمْ لِا مَا إِنَاكُمُ مَحِلِ تَمْحَلُ بُلِيمًا لِيَمْ مَا يَرْفُلُونُهُ

מְמְטִׁלֵא שַׁבֹא לְטַבְא מֹמְבִי פּנטנא בּנריעהא הרא הקהין אַמין וַאַרְבָּע אַמִּין ゴ岸路

تزدر خاسب أثابة أدام أدام أحابد: וֹלְפֿוּ וֹנִי שׁמִיִּהְ וֹנִיהֹּן

בְּנִת לוֹפֵּי הָנְיָנָא: הובע הכ ספטא צירישהא בנע כופי וַחַמְשָׁין צַּינּירוֹ ספּטא גיריעהקא בּסטָרא

לְבְׁלָּפֹפֹּא זִׁע מִּמְּבֹּוֹא לְמִבִּוֹיִ

likewise he made in the edge of was outmost in the first set; the edge of the one curtain that And he made loops of blue upon

the second set. the curtain that was outmost in

were opposite one to another. was in the second set; the loops in the edge of the curtain that curtain, and fifty loops made he Fifty loops made he in the one

tabernacle was one. another with the clasps; so the 13 and coupled the curtains one to And he made fifty clasps of gold,

made them. tabernacle; eleven curtains he 14 hair for a tent over the Estang To entrains of goars?

eleven curtains had one measure. breadth of each curtain; the 15 thirty cubits, and four cubits the The length of each curtain was

themselves. themselves, and six curtains by And he coupled five curtains by

in the second set. the curtain which was outmost To 9gb9 5d1 noqu 5d 5bsm sqool outmost in the first set, and fifty edge of the curtain that was And he made fifty loops on the

it might be one. to couple the tent together, that And he made fifty clasps of brass

īġġċļ And for the second side of the نباتارد تأتير تغثم بغثار خفير קחות דַפַּא חַד לַתָּרֵין under another board for its two its two tenons, and two sockets אַבְיִּים מִּחַת־הַקָּבֶשׁ הָאָחָדֹ two sockets under one board for ⁺² פֿטַע מָשְׁבָּים עַפְּּבְּשָׁים שִּׁנִּ silver under the twenty boards: And he made forty sockets of نقلخمنط عَلَيْرِ جُمُكُ مُشِير נאַבְבְּמִנוּ סְמָכִנוּ גַּכָּסַנַ הַבַּגַ עַשְׂרֵים קְרָשִׁים לְפְּאָת גָגֶב עַשִּׂרִין יַבִּפִּין לְרוּחַ עִיבַר הַימְגָה: דְּרוֹמָא: ترڭۈك: south side southward. tabernacle; twenty boards for the ³³ เชิด พินานิสุริพาต ได้พิพิธุ์ เชียา เก กลุง รุ่นพิธุ์เพ And he made the boards for the בּּהְע לְכִלְ עַבְּהָג עַמָּהְבָּוֹ: אַבר לְכַלְ דַּפּּי מַשְּׁכָּנְא: tabernacle. he make for all the boards of the ַ מְּמֶּלְבֶע אַנוֹע אֶלְ־אָנוֹע בֵּן מְתִּילְבִּיוֹ נַדִּ לְפַבּילִ נַדִּ בַּוֹ joined one to another. Thus did אָשָּׁג יִבְע לַמְּבָא עַבּא שָׁב שִׁבּוּן בִּירָוּ לְבַפֹּא עַב Each board had two tenons, □\$□r: פּוּהְיָא דְּדַפָּא חַד: וַחֲצֵי הֱאַמֶּה רֻחַב הַמֶּרֶשׁ וְאַמְּהָא breadth of each board. ※はは※ יפַלגוית board, and a cubit and a half the מַשֶּׁר אַמִּת אַבֶּרְ הַמְּבֶּישׁ וְאַמְּה עַ עַּמֵּר אַמִּין אוּרְכָּא דְּרַפָּא Ten cubits was the length of a האלי שטים עקקרם: standing up. דְּאָמֵי שִׁמִּין קַיְמִין: tabernacle of acacia-wood, مسعد يزمن هنا ينؤلهن كفيفذا يبيت بعوبه خففجنه And he made the boards for the מַלְמֵּגלָא:
 ភពុង្ហា
 ជុំដូច្ច
 (0)
 FďŸĢĊſ QQLLEX a covering of sealskins above. איקם מְאְדְמִים ימִכְּמָה עֹרָת מַסמִבוּ. ĿĊĽĸ 19 tent of rams' skins dyed red, and נַנְעַשְׁ מִבְסָׁת לְאֲמֵל עֹרָת נַעְבַר And he made a covering for the 口に母校に ムは高され ספר שמות – פרשת ויקהל – IVXXX subox

And for the second side of the جَادِتُهُ لِا رَاٰضِورَ الرَّانِ الْمِانِةِ الْمِانِةِ الْمَانِيِةِ الرَّانِيةِ الرَّانِيةِ الْمِانِةِ الْمَانِيةِ الْمَانِيةِ الْمُرْفِرَةِ الْمُرْفِقِ الْمُرْفِقِ الْمُرْفِقِ اللْمُونِ اللْمُؤْمِنِينِ اللْمُؤْمِنِينِ الْمُؤْمِنِينِ الْمُرْفِقِ الْمُرْفِقِ الْمُرْفِقِ الْمُرْفِقِ الْمُؤْمِنِينِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِنِينِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِنِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُؤْمِ الْمُع

And for the hinder part of the بازارات بازارا

And two boards made he for the cabernacle in the corners of the tabernacle in the corners of the table in the corners of th

לְאָנִינְם לִאָּנִי עַמִּלָּגִּהְעִי: הַסּבּלית הָאָהָת בוּן עִּינָה ⁶² יַהְיָנִי הַמִּיםׁ אֶל־רֹאִמְּוֹ אֶלִ-بَتِرَبُ مَنْهُمُصُّ مِجْفُوفِتُ إِيْبَةِلَ يَتِينَ مِجِبِبًا مِجْلَاهِ إِحِبَةٍ *

خمتانيا خمتاها الألاء בּׁהֹוֹטֹא עוֹבא כֿו הַבּע لآلا حزذزرا

them in the two corners. ring. Thus he did to both of 1814 adı oınu loərədi qoi ədi they should be complete unto beneath, and in like manner that they might be double

تِهِرُتُ بِهُرُادٍ: אֹבׁנִים מִּנֵּנִ אֹבֹנִים טֹבוּט בְּסֶר שְׁשֶּׁר עְשֶׁר צְּדְנִים שְׁנֵי דְכָסֶר שְׁתַּר עַשְּר סְתְּכִין لْيُدِرِ هُمِرُكَ كُلِّهُمَا لَهَلَـرُبُونَا لَيُعَالِمُ فَقُرْلُهُ لَـَـَـَهَا لَافَقَدَىكِيا

תְּחוֹת דָפַּאַ חַד: فتدا ففخدا فتدا ففخدا

board two sockets. sixteen sockets: under every and their sockets of silver, And there were eight boards,

יַבְאָבַוני: הַמִשְּׁה לְכַרְשֵׁי צֵּלַע־הַמִּשְׁבֵּן הַמִּשְׁא לְדַפּי סְשַׁר מַשְּׁבְּנָא נוֹמֹת בּוֹנוֹנוֹ מֹגֹּנוֹ מַסְּנִים נֹמֹבֹע מַבְּנוֹנוֹ בַּאָמֹנ מַסְּנוֹן

of the one side of the tabernacle, acacia-wood: five for the boards And he made bars of

לַיַּרְכְתַּיִם יְמְּה: ַ לְקַרְשֵׁי הַמִּשְׁבְּן צְּבָרִין קִיַּפֵּ לַסְוּפְּהוֹן מַעְּרְבָּא: ڇُرَم ـ הַמִּהְבֵּן הַמִּנִית וַהְמִּמְּה מַמִּבִּנִא

は谷口で الثذأث ごしははな خدربت خطيةر نتظهم مُخدرا خِنقر فَمَد

part westward. the tabernacle for the hinder and five bars for the boards of the other side of the tabernacle, and five bars for the boards of

מו_הַפֿגּע אָכ_הַפֿגּע: خاناك נוֹמֹמִ אָשְׁבַעַבּׁבוֹנִעַ עַשִּׁנְלֶּן נֹהָבַב זִּע הַבָּבֹא מָבִּגֹּאָעַ

ڂڡؙۯڟ؞ لَاقَالُهُمْ لَا كُمْمُولُمْ فَيْهِ يَاهَمُمُ مِنْ الْمُؤْمِّرُ لِيَعْمُمُ فِي الْمُؤْمِّرُ لِي الْمُؤْمِّرُ ل

other. boards from the one end to the 33 pass through in the midst of the And he made the middle bar to

הקריהם זָהֶב: בּטׁנם לַבּוֹנוֹם וֹגֹּגָר אָנַרַ ^{+€} וְאֶת־שַבְּעֹתְם لإلإلا וַאָּטַ חַפְּיָא חֲפָא צַהְבָּא וָיָב וַיָּה דַפְּיָא חָפָא צַהְבָּא וָיָה

לְמְּבְׁנִיֹא נְעֲבָּא זְּע מְבְּנִיֹא ַּזְהְב עִּיְּקְמְהוֹוֹ עֲבֵד רַהְבָּא צַּתְרֶא

overlaid the bars with gold. gold for holders for the bars, and 34 gold, and made their rings of And he overlaid the boards with

אָנֻה בְרֶבִים: طُهُلًا طَمُهُا لِيهُ لَا مُهُلًا لغدين إماركوم بهرد اليض إغديبه بجحد أمانا بحام נְנְּמָתְ אָטַ עַפּּׁנְבֶיטִ טַבְּלָא נְמָבָּג יִטְ פּּׁנִיכְּטָא בַּעַבְלָא

צורת כרובין: שויר עובר אומן עבר ותה

made he it. the work of the skilful workman twined linen; with the cherubim and purple, and scarler, and fine And he made the veil of blue,

: عاڤ ניצָק לַהָּם אַרְבָּעָה אַרְנֵי־ יַּהְבָּא וַאַמִּיךְ לְהֹוֹן אַרְבָּעָא אָּסִּיִם נִיְצְבָּם זְהָב נְנִיהָם זְהָב שִׁפִּין נַחָפָּנוּן בַּהְבָּא נְנִיהֹוֹן נוֹמֹתְ כְּשׁׁ אַבְּבְּמְעִ מִמִּנְדֵׁ, נִמְּבָּב כְשׁ אַבְּבְּמָא מִמִּנְדֵּי

them four sockets of silver. being of gold; and he cast for them with gold, their hooks billars of acacia, and overlaid And he made thereunto four

נשש באַם: שׁכֹבׁבְע וֹאַבׁוֹלֵמוֹ וֹעוִלָּמִע הָּזֹנִ ترَمَّمُ מُولِ رُقُونَا لِهُبُرْ يَقِدَا فَدُوْءُ ذُنْدَهُ مَنْ فَذِهُ

್ಟ್∟: ĿŪĊĊ₩ ĹŔĹŸĹŔĸ

weaver in colours; twined linen, the work of the purple, and scarlet, and fine door of the Tent, of blue, and And he made a screen for the

ក្មជុំផ្ទុក វុក៊ម្គុក: (e) <u>וֹאַלוּגוֹים</u> נְעַמְּבֵונִים זָעָב لخظك בַא*ָ*מִגבׁי וְאָתִ־עַמּוּדֶיוֹ חֲמִשְׁהֹ וְאָתַ וְיָה

חַמְּמָא צִּנְחָשָא: أخدية، بدرا يَـنُخُع لَمُمُدِّ، بدرا itu tilul lūs, Elmlul **ECHTIT!** 巨行為女

were of brass. with gold; and their five sockets their capitals and their fillets their hooks; and he overlaid and the five pillars of it with

طينان: لْعَقَٰكِ نَكِمُر لَـٰكُورِ لَعَقَٰكِ نَكَمُرُ ארבו שׁמָים אַמְּלִים וָהֵצִי אָרְבֹּוֹ

יפּלְגָא רוּמִיה: אַטוֹטָאו GlŲ('LĽ نظِرَٰذِٰ× XLLCLL 「水点は火 בּאֹמֹן מַבְמֵן אַמִּן נימה בהלאל אנו באלו הה. נהבר בהלאל נה ארונא

.ti lo and a cubit and a half the height cubit and a half the breadth of it, half was the length of it, and a acacia-wood: two cubits and a And Bezalel made the ark of

ΙΙΛΧΧΧ

קַבְיב: וּמִחְוּיִץ וַיַּעַשׁ לֶוֹּ זֵרְ זָהָב וּמִבָּרְא וַעָּבַר לֵיהּ סְבְיב: נוֹצַפְּּהוּ זְהָב שָּׁהְוֹר מִפָּנִת נְחַפְּהִי

בוב בבי מגייו

crown of gold to it round about. within and without, and made a And he overlaid it with pure gold

. מְבְּמְּׁת ְ מַלְ־צֵּלְמִוֹ חַד וְתַּרְמֵּוֹ סְמְבֵינִי מְּלְּיִה מִּלְ שַּבְּעוּ עַלְ־צַּלְעוֹ הַצְּאַרְתוֹ הַיָּהָתוֹ מִיּקְתוֹ הַיָּקוֹ מִיּקְתוֹ ַּ מֹכְ אַבְבַּמ פַּמַמִּטְנוֹנו וּמְשֵׁי בַּדְּחַב מַכְ אַבְבַּמ זְוֹנִינוּנוּ

נוּלַט כוֹ אַרְבַּעַ שַבְּעָה וַהָּב וְאַהַיִּך בַּיה אַרְבַע עַוְקָּ

.ti to sbie it, and two rings on the other To shis sno shi no sgnii owi neve gold, in the four feet thereof: And he cast for it four rings of

ל נלמה כבי לא, המים נואף וערב אריםי דאמי שמין

נקפא יָקְהוֹן דַּהְבָּא:

with gold. acacia-wood, and overlaid them

And he made staves of

מֹלְ צַּלְתָּׁע עַאַבְוֹ לְמִּאָע אָעַר בּלְ סַמְּבוּ אָבוּנָא לְמִמּלְ יָּנִי ְּ וַנְּבֵּא 'אָט עַבּנִים' בּּשַּבְּמָט וֹאַמִּיל יָט אַרִיחַנְּאַ בְּעִּוֹלְהָא

bear the ark. rings on the sides of the ark, to And he put the staves into the

נְטַבָּג בַּטְבָּיב: אַמְּטָנִם נְחַגִּי אָרְכְּה וְאַמָּה תּרְמִין אַמִּין וּפּלְגָּא אירָכּה ווֹמַמְ כּפְּבְּע זְבָרַ מְעַוֹר וַנְּבָר כָּפּוּרְמָא דָּרְתַב דְּבֵי

וֹאַמְטְא וּפַּלְגָּא פּוּחָיַה:

thereof. cubit and a half the breadth was the length thereof, and a 6 pure gold: two cubits and a half And he made an ark-cover of

TÇÇÇÇ. עַשְׂר אַהְם מִשְּׁנֵי קַצְּוֹת נְיִּנִיד עַבַּד יְהָחוֹן מִהְּנֵין המפרה ר נינעש שְׁנֵי ְ ְרָהָבִים זְהָבְ מִקְשְׁה וַ יַּעֲבַר הְּבִין בְּרִיבִּין דִּדְהַב

atk-covet: them, at the two ends of the Sold: of beaten work made he And he made two cherubim of

ظيريزرا: קצוותו)[ק׳ בְּרוּבָיָא מִחְּרֵין סִמְרוֹהִי: מַמָּנֵג עַכּפָּּעָט גַּמָּע אָט עַכּעַבְיבָע מוּ בּפּוּעמּא הַבַּע י וּכְרוּב־אֶחֶד מִקְצֶּה מִיָּה מִן יוּכְרוּבָא חַד מִסְמְרָא מִכְּא בְּרוּבְ־אָחֶד מִקְּצְּחֹ מִנְּה בְּרוּבָא חַד מִסְמְרָא מִכְּא

ends thereof. made he the cherubim at the two one piece with the ark-cover 8 one cherub at the other end; of one cherub at the one end, and

(ו) ויעש בצלאל. לפי שנתן נפשו על המלחכה יותר משחר חכמים, נקרחת על שמו:

פָּנָי הַכְּרֶבִים: (פּ) אָל־אָהִיוּ אָל־הַכָּפַהָה הָיִיּ מּלְעַבַפַּבָּע יפָּנִינָם و كِثِمْكِت مُحُدُّت لِحَدُّقَاتِينَا ניְהְנִי הַכְּרְבִים בֹּרְשָּׁי כְנְפָּיִם נִהַנִי

וְאַמֶּׁע וְתֵוֹגִי לִמָּתִינִי: אַמְּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָָּה רְחְבֹּוֹ ترَمَم عُد_تِهُٰذِكَا لَمَيْرَ مَقْرَه

זֶר זְהָב סְבְּיב: נוצף אֹנוֹי זְהֶב מְהַוֹּר נִינִשְׁמֹי לֵּוֹ

ڼ≒ړ⊏: בוֹבוֹב ב ڂڟڬڐڶڬؠ ניַּמַשׁ לְוַ מִסְנָּבְת שִׁפַּח סְבָּיב

הַפּּאָת אַמֶּר לְאַרְבָּע רַגְּלֶיו: ניִהַן אָת־הַשַּבְּעָה עַל אַרְבָּע ניצקה שְּרְשָׁי אַרְבָּע שַּבְעָּי יְנְיִב

正學学員: בְּמִים לְבַּיִּים לְמִּאִנ אָנר אַנִּרָא לְאָרִיחַיָּא לְמִמָּל יָת

正學子中 : ניצף אֹחֶם זְהָב לְשֵׁאֵה אָח־ שְׁטִּין נַחָפָּא יָהְהֹוֹ דַּהְבָּא נינעש אָריהַיָּצְי דּיִּשְׁיִם נִעָּבָר יָה אָרִיהָיָא דְּאָעִי

ਪ੍ਰਾਹਾਂ⊓: (**ॿ**) הקשות אַשָּר יַפַּף בָהַוֹ זָהָב כַפַּטָּוּן וְאָטַ מִנְקּיִנְיוּ וְאָטַ סּ עַמְּלְעוֹן אָנַעַלַּמִּנְעָּוּוּ וֹאָנַעַ_ ווָּתֹמְ אֶשׁבַיבַכֹּלִיםוּ אָמֶּבַ תַּלַ_

بَوْدُ لِيَارِبُ مِقِوْدٍ بَرُدِ: ئتكك نظئك يجدين وطيتنك אָת־הַמִּנרֶה ψΨΠ נינעש אָת־הַמְּנֶרֶה זְהָב שָהָור

> ĊĹŀĔݨ級᠄ לַלְבַּיגַ כַּפּוּבַשַּׁאַ בַּוּוָ אָפָּי נאפּיהון תד לָבֶבִיל תד מַל כָפּוּרַתָּא ムなんな

יפַלְגָּא רוּמִיה: נאַמוֹטָא طنڭ*.ز*ين でははない שָׁטִין אַמִּין אִנִרבִּיה וֹהֹבֹּג נֹט פֿטוּבֹא גַאָה,

QTÍT: נְחַפֹּא יָמֵיה דְּהַב דְּבֵי וַעֲּבַר

זיר דְּדְתַב לְגְדְנְפֵּיה סְחוֹר פּוּשְׁכַּא סְחוֹר סְחוֹר וַעֲבַר נעַבר ליה גְּדָנָפָא רוּמֵיה

הֹלְ אַבְׁבֹּה זְוֹנִיא בַּלְאַבְבָּה בבער ויהב יה עוקקה וֹאַטּגוֹ בְנִי אַנַבֿה הֹוֹכֿוֹ

لِلْالِلِلْهِ:

פַּווּרֶא:

לְמִׁמַּלְ יָת פַּׁתִּינֶא:

!! ביקנסף בהון דדהב דבי: ונת מכילמוה ונת קסנתא נת מגסוהי ונת בוכוהי נעבר יח מניא דעל פתורא

בכי לניד עבר יח מנרקא וֹמֹכֹּג וֹט מֹלוֹנוֹא צַבְעַב

בוובבא נמושנקא מנה הַווֹ:

faces of the cherubim. toward the ark-cover were the with their faces one to another; the ark-cover with their wings, their wings on high, screening And the cherubim spread out

a half the height thereof. breadth thereof, and a cubit and length thereof, and a cubit the acacia-wood: two cubits was the And he made the table of

of gold round about. gold, and made thereto a crown And he overlaid it with pure

border thereof round about. and made a golden crown to the 12 a hand-breadth round about, And he made unto it a border of

four feet thereof. four corners that were on the 51 gold, and put the rings in the And he cast for it four rings of

to bear the table. rings, the holders for the staves Close by the border were the

with gold, to bear the table. 15 acacia-wood, and overlaid them And he made the staves of

out, of pure gold. jars thereof, wherewith to pour and the bowls thereof, and the thereof, and the pans thereof, were upon the table, the dishes And he made the vessels which

with it. and its flowers, were of one piece and its shaft; its cups, its knops, he the candlestick, even its base, pure gold: of beaten work made And he made the candlestick of

מַצְרָה הַשָּׁרָי: הַאָּהְדִׁר וּשִׁלִּשְּׁרִוֹ קְנֵנֵי מְנֹרְהַה חַד וּהְלִקְאִּ קְנֵּי מְנָרְהָאִּ מִּצְּהְהַ הְשִּׁנִי. الأمن المراثيات المراث ا וְמִּמְּׁטִ עַלְּיִם יְצְּאָים מִצְּבֵּיוֹהְ וְמִּהָא קִּנִין נְפְּקִין מִפְּטְרָהָא

out of the other side thereof; three branches of the candlestick out of the one side thereof, and three branches of the candlestick soing out of the sides thereof: And there were six branches

جزا_تِ فِرَدُّكِ بِ: כו לששת הקוים היצאים בְּקְנָה אָהָר כַפְּתָּר נְפָּרַח ישְׁלְשֶׁח וְבִּעִּים لِيُمْكِيِّ ال وا جَهِزِد بَهُبَاتٌ حَجِوَدًا زِقُرَتًا びふむし、ロ

מְנָבוֹבוֹא: ël Zadx dtil Ltdail al בֹּלוֹגֹא חַד חַוּיר וִשׁושָׁן حذبنا تتتنزا

going out of the candlestick. a flower. So for the six branches in the other branch, a knop and cups made like almond-blossoms a knop and a flower; and three almond-blossoms in one branch, three cups made like

مُهُكَّلِهُ وَخُولِانَا بَعْدُلِنَانِهِ: ダレザガロ

מֹבּגוֹבון עַאַנַעָּא וְמֻנְמַּנִּעֹאִ: بزحقرت بحفيثاته عباجهم حظبنا

thereof, and the flowers thereof; almond-blossoms, the knops cups made like And in the candlestick were four

הקנים היצאים ממנה: هُرْد بَاعْدُرُت مُقَرِّبُ جُهِهُمْ त्वृर्व्य वर्ष्ट्रं द्वृत्य व्यव्य ב מְמֵּנְה וְכַפִּמֹר מַחַה שָׁנֵי ट्वियें लेंग्रें थेंं! त्व्रंग्व ग्वस्

فترا كثرا لحضتك كمفع كثرا דְּמְנַה וְחַזּיִר מָחות מָבֵין טעוני טבול לנול

the six branches going out of it. branches of one piece with it, for with it, and a knop under two ender two branches of one piece of one piece with it, and a knop

and a knop under two branches

مَكٰذِيدٍ: בְיִנְ כְּלְּנֵה מִקְשְׁׁר אַנוֹת זְהֶב כּנּלֵה נִינְא חָדָא דִּדְתַב <u> خۇلىل، ئە</u> نظرتك

﴿ فَوْؤِدَ بِهِ يَدِيدُ اللَّهِ فِي اللَّهِ إِنَّا اللَّهِ الدَّالِ اللَّهِ اللَّهِ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

of pure gold. whole of it was one beaten work were of one piece with it; the Their knops and their branches

مَكٰدِيد: וּעַהְתֹּמֶיהָ זְהֶב וְצִירְתַהָא דְרְהַב דְּכֵי:

וּמַהְהָיִתַהָא מְבְׁמִּע וֹמְבֹר יָט בוּגִּינָבָא מִבְּמֹא

the snuffdishes thereof, of pure 23 seven, and the tongs thereof, and And he made the lamps thereof,

נאָנו בַֿלְ-בַּבֶּיוֹנִי: (פּ) בְּבֶּרְ זְהְבְּ שְּׁהְוֹרְ עְּשְׂרֵוֹ אַתְּה בִּבְּרָא דְּדַהְבָּא דְּכִיָא עַבִּר

ינתה וינת כָּל מָנַהָא:

it, and all the vessels thereof. Of a talent of pure gold made he

ממני הני קרנהיו: בְהְבִיעִ וְאַמְּתִים קְמָתִי ל שׁמָים אַמָּה אָרְכּוֹ וְאַמָּה ווֹהָה אָט_טוֹלַט וַפֿמֹבָט הַגַּה.

מְנֵּיה הְוַנְאָה קַרְנוֹהִי: מְנְבַבַּמ וְתַּבְּמֵן אַמָּון רוּמֵוּה אורְבֶיה וְאַמְּתָא פוּתְיִיה בוסְמַנְא דְּאָמֵי שִׁטְּרָן אַמְּרָא נְעְּבָר יָתְ מַרְבְּחָאֵ דְּקְמַרֵת

of one piece with it. thereof; the horns thereof were and two cubits was the height breadth thereof, four-square; length thereof, and a cubit the of acacia-wood: a cubit was the And he made the altar of incense

לבולנו נוֹמֹמָ בָּוְ זֹב זַבְב oz עּעַּׁן וְאָטַ_לִירְעָהָיוֹ סִבְּיִר וְאָטַ_ ניִצַּף אֹמוֹ זְהָב טְהוֹר אָת־

לַמָּאָנו אָנוֹוָ בֿנוֹם: אַל אָנוֹ אַבְּיוֹ לְבִּעַיִּם לְבַּיִּום ק מַמַחַת לְזֵרוֹ עַל שְׁמֵּי צַּלְעֹּהְיוֹ וּשָׁמִי שַבְּעָּת זָהָב עֶשָּׁת־לְוּו

ווֹגַּלְ אָטָם וַבִּיבּ: נוֹמֹמְ אָבְינִינִבּצִינִם מֹגֵּגֹּי מָסֹנִם נֹתְּבָּב נִנִי אָבִינִינָא בֹאָמִי

 전투 (0) וְאָת־קְשָׁבֶת תַפַּמֶּים שָּהָוֹר קּיִדְשָׁא וָיָת קַשַּבֶת בֿוּסְעַיָּא

וְשְׁלְשׁ אַמִּוִת לִמְּתִוּ: בוּמַ וְחֲמֵשׁ־אַמָּוֹת בְחָבּוֹ (ردرس، نوفرات بايثن لافائر **XLCI**

لابرز زباتيد: פַּנְּטְּׁנִ מְּמֶׁנִּנְ עַנְנִּ עַנְנְיַנְיִנְ נְנְצָּׁנְ זְנְנְיֵנִי מְנָּנְעִי מְנָּנְעִי מְנָּנְעִי מְנָּנְעִי ונֹהֹתְהְ בַּלְנְיָּוּנְוּ הַּגְן אַבְׁלֵּהְ וֹהֹבֹרַ בַּלְנִינִינִ הַּגְ אַבַּלָּה

וָאָּטַ עַמַּטְׁעַּטַ כָּלְ בַּלָּגִוּ מְּמָָעַ וֹאָט_וַמּוֹבְעַנ אָת־הַמִּוְלֶּגְת ₹ מֶת־הַסִּירַת ואָט_בַּיֹּהָ,ם رئون چِת־چِל־چِלֵי הַמּוְבֶּחַ

מקמשה ער־הַצְיִוֹי:

בקברים: تظفرن خيختد נוקט אֹבׁלֹת מֹבֹתְּנו בֹאֹבׁלֹת וֹאִנוֹנוֹ אַבֹבֹת הֹוֹטוֹ בֹאַבֹּת

אַגְּרִיה וְיָת כּוּתִלוֹהִי סְחוֹר

לממל ימיה בהון: סְמְרוֹהִי לְאַהְרָא לַאֲרִיחַיָּא שביםון זונמוה על הביו ליה מקרע לזיביה על וֹטַבְשָׁוּן מִוֹפֿן צַבְבַר מַבַּב

ממון וְשַׁפֹּא וֹטִבוּו בַּבַבֹּא:

בוסמנו: נּלַמַשׁ אָרִרשְּׁאָ הַשְּׁמְּיִל הַשְּׁמְיִם נִעְּבָר יָת מִשְּׁתָ דִּרְבִּיּתָא

פותניה מרבע ותלת אַמּין בּאָמֵר שַׁמִּרוֹ הַמָּרִים אַמָּרוֹ וּנֹמֹתְ אָּעַ מִּוֹבַּע עַמְלָע מַּבָּר נַמְבַר נָט מַבַּבָּטָא בּמַּלְטַא

נְחַפָּא יָמִיה נְחָשָא:

וֹנִע מִטְטִּנִעֹא כַּלְ מָנוִנִי, ווֹט מֹוֹבְלוֹא וֹט אֹנְוָבוֹטֹא פֿסכַטּירוָתָא וָיָת מַּגָּרוֹפָיָתָא וֹמְבֹּע וֹנו כֹּלְ מִנוֹ מִעַבַּׁנוֹא וֹנו

החות סוביביה מקרע עד KRILTÚN ÓLÍN

وَكِرْدُلِكِ:

אַעוֹבא כְאָבוּיחַנָּא: **LOLLX**

> unto it a crown of gold round the horns of it; and he made sides thereof round about, and gold, the top thereof, and the And he overlaid it with pure

staves wherewith to bear it. the two sides of it, for holders for npon the two ribs thereof, upon rings under the crown thereof, And he made for it two golden

with gold. acacia-wood, and overlaid them And he made the staves of

perfumer. spices, after the art of the 29 oil, and the pure incense of sweet And he made the holy anointing

cubits the height thereof. thereof, four-square, and three and five cubits the breadth tive cubits was the length thereof, burnt-offering of acacia-wood: And he made the altar of

IIΙΛΧΧΧ

prass. with it; and he overlaid it with horns thereof were of one piece upon the four corners of it; the And he made the horns thereof

thereof made he of brass. and the fire-pans; all the vessels and the basins, the flesh-hooks, 3 altar, the pots, and the shovels, And he made all the vessels of the

Deneath, reaching halfway up. under the ledge round it grating of network of brass, And he made for the altar a

to be holders for the staves. four ends of the grating of brass, And he cast four rings for the

- נוְצָרְ אָטָם נְחָשָׁת: ° נּלֹתַהְ אֶּעַרְ הַבְּּלֵים הַאָּגִי הָסְּמִים וֹהָבַר יָהָ אָרִיהַיָּא בְּאָנִי
- מִּמֹּגוֹ נֹעֲבֹּא נֹעַבְנוֹ נֹעַמֹּא:
- with brass. acacia-wood, and overlaid them And he made the staves of
- **対応: (の)** על צַלְעָּת הַמִּוְבֶּהַ לְשָׂאַת עַל סִמְרֵי מַדְבָּהָא לְמִמַּל וּנֹבָא אָטַ עַפּֿגְּיִם פֿמּבְּמָט וֹאַמֵּילִ זֶּר אָנִיתִּנֹּא בַּמִּוֹלֵטֹא
 - אָקוֹ בְּהָם נְבָוּב לֻחָׁת עַּשָּׁה יָמֵיה בְּחוֹן חֲלִיל לוּחִין אָתוֹ: (ס)
- hollow with planks. wherewith to bear it; he made it 7 rings on the sides of the altar, And he put the staves into the
- **ぱた: (0)** ₿ŪIJ ⁸ כַּנַּנְי נְהָשֶׁה בְּמַרְאָת הַצְּבְאָת בְּסִיסֵיה דְּנְהַשְּׁא בְּמִהְזְיָה וּנְּמֹמִ אָשׁ עַכֹּנְוָר נְעַמָּט נֹאָט וֹהָבַר יָט כִּיּוָרָא צַּנְּטַמָּא וֹיִט
 - َ كِبُثُامَ فَهُمُوا نَفَتُم: مُثَامَ فَهُمُوا نَفَتُم:
- door of the tent of meeting. women that did service at the the mirrors of the serving s and the base thereof of brass, of And he made the laver of brass,

- מַשְּׁוֹר מֵצְּה בַּצִּמְה: مرتزب عربي يابيا يون תּאָמ אָעַר הָקְּצָּר לִפְּאָתוּ נָגָּר
 - דבוץ שוור מָאָה צַּמִּין: מיבר דְרוֹמָא סְרָבֵי דַרְתַא וֹהֹבֹּע וֹט בַּבוֹטַא לַבוּיִם
- cubits. fine twined linen, a hundred To orsw rruos of the court were of 9 south side southward the And he made the court; for the
- נְעַמְאַבּינָעָם בַּפָּר: מְּמְבִּוֹם ְנְעַמְּעִי וֹנֹגְ עַמְּמִנְגִים מֹמְבֵּנוֹ בַּנְעַמָּא נִנִּ מִמִּנְגִיּא מַפּוּבַיהָם עַשְּׁלִים וְאַבְנִיהֶם עַפּוּבִיהוֹן עַשְּׁבִּין וְסְמָבִיהוֹן
 - וכבושיהון בסף:
- their sockets twenty, of brass; the 11 cubits, their pillars twenty, and And for the north side a hundred fillets were of silver.

hooks of the pillars and their

10 their sockets twenty, of brass; the

Their pillars were twenty, and

- تَلَمُكَانَاتِ حُمُلًا: משָרים וְהַשְּׁת נֵנֵי הַעַּמוּהָים עמודיהם עשורים ואדניהם וַלְפְאָת צָפוּוֹן מֵאָה בָאַמָּה
- וֹכבוּמִגעוּן כַּסַב: מֿמַבון בּנֹטַמָא נוֹנ מּמִנּבוֹא ממידיהון עשורין וְסָמְבֵיהוֹן ילְרוּחַ צַפּוּנָא מָאָר אַמִּין
- And for the west side were fillets of silver. hooks of the pillars and their

- נְעַמְנִבְינִים בּמָבּ: נֹאַבוֹנִינֵם הֹֹמִבֹנִי נִוֹגַ בַּהַמַּבַנִים מְשְׁבְּע עַמְשִׁגּוֹ なさにだいにロ أذهٰ له إله المراقة المراقة المرادية ا
 - עמודיא וכבושיהון בסף: ממבא וֹסמכיהוֹן משורא נוי אַמָּגוֹ עַמוּדֵיהון
- fillets of silver. the hooks of the pillars and their pillars ten, and their sockets ten; La hangings of fifty cubits, their
- עלי שמים לכל רוח, והחלל באמלע: (ע) ובוב לוחוח. נגוצ סום מלול, וכן וְשְבִּיוֹ מַּרְצַּע מֶבְצַּעַוֹמ נְצִוּצ (ירמיס נג, כם): נבוב לוחוח. סלומות של
- מלינו בישעים (ג, כג), וְסַגְּלְינִיס, ממרגמינן וּמֶמְןְנָמָל: אשר צבאו. לסביל נדבמן: רבי מנמומא (פקודי ט), וכן מרגס אונקלום בְּמֶקְוַיַם נְשַׁיָאׁ, וסוא מרגוס של מראום, מירוא"ש בלע"ו (שפיעגעל), וכן שבעיס ככר וגו' ויעש בס וגו', וכיור וכנו לא סווכרו שס, למדמ, שלא סיס נמשמ של כיור מנמשמ סמנופס, כך דרש לאשמו, לסשקום ממיס שבמוכו למי שקנא לס בעלס ונסמרס, ומדע לך שסן מראום ממש, שסרי נאמר ונמשם סמנופס קפפוח עורַ הְפִיף (שיר השירים ה, ה), וזה שנחתר בתרחות הלובחות, ונעשה הכיור תהם, שהוח לשום שלום בין חיש לומר אני נאס ממך, וממוך כך מציאות לצעליסס לידי חאוס, ונוקקות לסס, וממעצכות ויולדות שס, שנאמר תַּתַּת לַסס מאֿכל ומשמס ומאֿכילות אומס, ונוקלות המראַות, וכל אֿמס רואֿס עַלמס עס בעלס במראָס, ומשדלמו בדבריס, הכל, שעל ידיהם העמידו הנשים לבלות רבות במלרים, כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך, היו הולכות ומוליכות מלסביא לנדבת המשכן, והיה מואם משה בהן, מפני שעשרים לילר הרע, אמר לו הקב"ה קבל, כי אלו חביבין עלי מן (8) במראות הצובאות. בנות ישראל היו בירן מראות, שרואות בהן כשהן מתקשמות, ואף אותן לא עכבו

חַמִּשְׁים אַמֶּה: חַמִּמְוֹ אַמִּוּן: fifty cubits. E LYGXU كالمرأك מוֹבְהַתוֹ וּלְרִוּתוֹ **ビトドロメ** And for the east side eastward

لَمُلَدُبُونَ مُحِمُّكِ: אָלְ הַבְּּהָאָ עַּמִּינֵי הָהֶלְשָּׁה לְמִּבְּרָא עַמִּינֵי הַיֹּלְהָא קלְעָנִים חֲמֵשׁ עָשְׁרָה אַמֶּה קְרָה הַתְּיִה עַמֶּירִא אַמֶּין עוֹבְיּר הַחַמִּישׁ עִּיִּרִים הַעָּיִים הולז יסיים או The hangings for the one side [10]

نَّمُمُدَّىٰكِيا فَكُمُّٰٰهِ:

sockets three. their pillars three, and their 14 the gate] were fifteen cubits;

لَمُلَدُبُونَ مُحِمُّكِ: עשְׁרָא עַמְּרִ עַמְּדִיהָם שְּׁלִשְׁה עַשְּׁרִ עַמְּדִיהָם שְּׁלִשְּׁה עַשְּׁרִ ្ត לְהֵּמֹּר עֵּטַבְּּר לֵלְמִּים עַוֹּמָה לְלִירֵע דְּרָתָא סְרָדֵי עַמִּישִ וְלְכְּעָלֵ תַשְּׁיִנְתְ מִנְּתְ נְמִנְתְ וּלְמִּבְרָא שִׁנְיָנָא מִכָּא וּמִכָּא

שׁבְּטֹא וֹסֹמֶכֵּיִבוּוְ שַּׁבְטֹא:

and their sockets three. fiteen cubits; their pillars three, To sgnignsh siew riuos of the 15 hand and that hand by the gate And so for the other side; on this

بْشِيْد: ๑٠ פֿלְ עַלְהֹּג מַטַּבֹּר מַבְּר מַבְּה פֿלְ סִבְּדִּר בְּבְּטִּא סְחוֹר

סְחוֹר דְּבוּץ שְׁזִיר:

capitals of silver; and all the and the overlaying of their pillars and their fillets of silver; were of brass; the hooks of the And the sockets for the pillars

تِلِيِّد: מְחַשְׁמַנִים כָּמָנוּ כָּב הַמָּבִינ ikén txando čát ido קעמודים וַהַשׁוּקִיהַם בַּסֶף ئىلائدرە ظھۋىدى ئىيھى ئۆر

מכולאון לפף כל עמודי וחפוי בישיהון כסף ואוון לני עמידיא וכבישיהון כסף וַסְמִכּוֹא לִמַּמִירַוֹא בַּנִחַמָּא

with silver. pillars of the court were filleted

round about were of fine twined

All the hangings of the court

אַפּוָע לַמְּפֹע פֿלָמָּג בּיַבַבּּיבּי אָבֶרְ וְקוֹמָה בְרֹחַב חָמֵשׁ هُدُ لَهُم طُمُلًا لَمُهُدُ ◘ هَٰظُكِ מפמיר רֹבֶם הְבַּבֶּת וְאַרְגָּמָן וְתוּלָמִת الإين المراجد

خلي، يُلنُي: לפוטוא שמוף אמון לשבוע וֹמֹמִבׁוּן אַפֹּוּן אִוּבְכֹּא וֹבוּמֹא אַנוֹר דְתַבְלָא יפָּבְטָּא בְּתָבַר בְּבְרָא מִוּבָר

the court. to egnignsh of to the hangings the breadth was five cubits, was the length, and the height in twined linen; and twenty cubits purple, and scarlet, and fine weaver in colours, of blue, and the court was the work of the And the screen for the gate of

: ياۋڭ لْمُخْدِد لَهُمْرِيْنِ لِلْمُحْرِيْنِ אַרְבְּעָה נְהַשֶּׁה נְוַיהֶם בָּסֶרְ וֹמּמֵּבׁיהָם אַרְבְּעָה וְאַרְנִיהָם וִעַּמִּיבִיהְוּן

וכבושיהון בסף: לוגענו לסו וטפני בישיהון וֹסׁמִכֹּיהוֹן אַרִבִּעָּא דִּנְחַשָּׁא

their fillets of silver. overlaying of their capitals and hooks of silver, and the their sockets four of brass; their And their pillars were four, and

סְבֶּיב נְחִישֶׁת: (ס) פסוקים لَحُمْ لِنَايِّ لَا كَمْ هُذَا لَكُنَا الْمُنْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ الْخُرْ

上t山(森)

七十二位

大十二位

大十二 GHIL סַכַּיָּא

round about, were of brass. tabernacle, and of the court And all the pins of the

Mastir and Hastarah on page 250. On Shabbat Hattodesh, Mastir is Exodus 12:1 - 20, and the Hastarah is on Mastir is Exodus 30:11 – 16, and the Hastarah is the special Hastarah on page 244. On Shabbat Parah, read The Hafiarah is I Kings 7:40 –7:50 on page 234. Sepharadim read I Kings 7:13 –7:26. On Shabbat Shekalim,

.482 280d

אַנִים בּוֹן אַבַּוֹן בַכְּבֵוֹן: משֶׁה עֲבֹדַת הַלְוֹיִם בִּיַדִ מֵימְרָא דְּמִשֶּׁה פּּיּלְחַן לֵינְאֵי הְעֶּרֶת אֲשֶׁר פַּקָּר עַל־פָּי

בּוֹבְא בּאִיתַמֶּר בַּר אַבִּירָן בְּסְהַרוּהָא בְּאִהְנְהָנִיאִי עַלְ אַכִּע פֿענבֿ. עַמִּהְּכֹּן מִהְבֹּוֹ אַכְּוִ מִּוֹנִי, מַהָּבֹּוֹא מַהָּבֹּוֹא

אַשֶּׁר־צְּנְה יְהוָֹה אָת־מּשֶּׁה: קַמַּמָּׁע יְהוּדְה עַשְּׁה אָת כָּלְ־ לִשִּׁבִּמָא דִּיהוּדָה עַבַּר יָת ילגּלָאָל פֿן אָינו פֿן טִינו

בּשַׂכְבִע יִבְאַרְנָּטָּן יִבְתוּלַמִּע לְמַמֵּה דָן חְרָשׁ וְחִשֶּׁב וְרַבֵּם لغطب غثذيغت شليقناهثك

شَكْم خَشَكُم بَاظِيَّم: כַבָּר וּשִׁבַע מַאָּוּת וּשִׁלַשֵּׁים זְתַב הַמְּנוּפְּה מֵשָׁע וְעֶשֶׁרִים ליי בְּכִל מָלֵאכָת הַאָּדֶשׁ וַיְּהָיוּ چַל־הַנְּהָב הֵעָשׁוּי לַמָּלְאַלָּה

> בָל דְפַבֵּיד יִיְ יָת מֹשֶׁה: ולגלאל בר אוני בר חור

וקבוצא: יבְצָבַע זְהַוּרֵי וֹנֹּע וֹאִימֵּוֹ וֹהֹגִּע בַעַבֹלָא **پتارەپا** 4.4.1.4.1 ダロハスガロ

מאַר יתלתין סלעין בַּסָלְעָּי ממבון וטמה ככבון ומבה לין שא נהנה דהב אַרַמוּתָא

> the son of Aaron the priest. Levites, by the hand of Ithamar, through the service of the commandment of Moses, rendered according to the 21 of the testimony, as they were tabernacle, even the tabernacle These are the accounts of the

commanded Moses. made all that the Lord son of Hur, of the tribe of Judah, And Bezalel the son of Uri, the

and in scarlet, and fine linen. colours, in blue, and in purple, workman, and a weaver in Dan, a craftsman, and a skilful son of Ahisamach, of the tribe of And with him was Oholiab, the

the sanctuary. thirty shekels, after the shekel of talents, and seven hundred and offering, was twenty and nine sanctuary, even the gold of the work in all the work of the All the gold that was used for the

בפרשח נשא (במדבר ד): ביד איחמר. הוא היה פקיד עליהם למקור לכל ביח אב עבודה שעליו: וכליו, סוא עבודס המסורה ללוים במדבר, לשאת ולהוריד ולהקים, איש איש למשאו המופקד עליו, כמו שאמור מדומלישראל שוימר לסס סקב"ס על מעשס סעגל, שסרי סשרס שכינמו ביניסס: עבודה הלוים. פקודי סמשכן המשכן משכן. שני פעמיס, רמו למקדש שוממשכן בשני מורבנין על עונומיקן של ישראל: משכן העדות. (IS) אלה פקודי. נפרשה זו נמנו כל משקלי נדנת המשכן לכסף ולוהב ולנחשת, ונמנו כל כליו לכל עבודתו:

בך משים כלים במוכו, ממר לו כך שמעמי מפי הקב"ה, ממר משה, בלל מל היימ, כי וודמי כך נוה לי הקב"ה, וכן עשה, לוס ס' את משס, חוינן דסיס מנוס לסם בסיפוך. ודוק סימב). אמר לו בללאל מנסג סעולם לעשות החלס בית ואחר דכמיב בפרשם ויקהל ויקרא משה אל בללאל ואל אהליאב וגוי, וקלר מה שדיבר עמהה, והאי קרא מדכמיב כל אשר ועיין במוספום פרק סרואס (ברכוח נה.). ואס מאמר מגלן שמשס רבינו ע"ס לוס לבללאל ספך סענין, ויש לומר, כיון שרוכר ממחלה את אהל מועד, ואחר כך הכלים, אבל לענין להחנדב להכין מה שיהיו זריכין, מה לי מה שמחנדב מחלה, . ואחר כך הכלים, הא מיירי לענין ליווי לפועל איך יפעול כסדר, וחמלא בפרשח כי משא ראה קראחי בשם בללאל וגוי, מסמלס סכליס שלמן מנורס יריעוס, ואסר כך ליווי סקרשים, וליווי משם רבינו ע"ס ריש ויקסל, סמלס סמשכן ואסלו לעשות מחלה כלים ואחר כך משכן, (לה לענין לווי להחנדב קאמר, דהא אדרבה להיפך צוה הקב"ה בפרשת חרומה, אשר נוס ס' את משס, אפילו דברים שלא אמר לו רבו, הסכימה דעתו למה שנאמר למשה בסיני, כי משה נוה לבולאל (בב) ובצלאל בן אורי וגוי עשה אל כל אשר צוה הי את משה. משר ליס מימו משס מין כמיב כמן, מלמ כל

אלפיס שקליס, לפיכך מנה בְּפְרוֹמְרוֹם כל השקלים שפחומין במנינס מג' אלפיס, שאין מגיעין לככר: (44) כבר. ששים מנה, ומנה של קדש כפול היה, הרי הככר ק"ר מנה, והמנה כ"ה פלעים, הרי ככר של קדש שלשת המשכן ממלה ואמר כך עשה כלים:

تَلَمْهُ لِي الْمُحُمِّدِ مُكُم خُمَّكُم الْمُحْمَدِ الْمُحْمَدِ الْمُحْمَدِ الْمُحْمَدِ الْمُحْمَدِ כּ כֹבוֹע וֹאָבְעֹן וּהַבָּת מֹאָנִע כַּבָּרוֹ וֹאָבָל וּהָבַת מֹאַנִי וְבֶּסֶלְ פְּלוּגַר הְעַגַּרָה הְצָּתְ וּבְסַך מִנְיָנֵר בְּנִשְׁהָא מָאָר

בסלעי קודשא:

after the shekel of the sanctuary: three-score and fifteen shekels, thousand seven hundred and was a hundred talents, and a numbered of the congregation And the silver of them that were

מאות נהמשים: אָבְּלֹב וּהְבְּהֵם אֹבְפְּנִם וֹשְׁמָהְ הֵאָר וּטִבְּעָא אַבְפּוּן וֹשִׁמָּהָ שְׁנְהְ נְתְּהְלְּע לְמִּמִּ בְּמָּמִים מַּסְרִין שְּׁנִין וּלְמִילְא לְמִיח مَح لَافَكُلِينَ مَجُلًا مُمُكِّينًا لِمُحَدِ مَحِ مُثَنَّتُهُ مُحَدِ ٣٠ בְּאָׁפُٰڔ עَמְּבָׁהְ לְכָּךְ עַמְּבֶּׁר סִלְּמָּא בִּסֹלְמָּ, מַוּדִּשָּׁא לְכִרְ ݣݣݻ ݣڒڂڒڎڮڽ؆ڽڷڋڹڽڽۿٷڂۦڣڟڴ؉ۦڴؚڎڹڴ۪ڎڹڴ۪ڣ؉ۦ؋ڴٳڎڹٮ

מַאַר וַהַמָּטָר:

and five hundred and fifty men. thousand and three thousand old and upward, for six hundred numbered, from twenty years passed over to them that are sanctuary, for every one that shekel, after the shekel of the a beka a head, that is, half a

بَاحَدُد خَدْد خَمَّدًا: הפְּרֶכֶת מְאָת אֲבָנִים לִמְאָת עז אָנוֹ עֹלְבִית וֹאָנ אַבֹּוֹנ וּגְיִגְי מְאַעַ כַּכַּב עַכָּמָב לַבָּמָע

סמכון למאה פפריו פפרא ווֹע סֿמכו פֿרוכִּעָא מאָר לאַטַּבא וָנו סַמָבוּ לוּדִשְּׁא נְעַוֹאָע מָאָע כַּכָּע, כַּסָּפָא

a socket. the hundred talents, a talent for the veil: a hundred sockets for the sanctuary, and the sockets of were for casting the sockets of And the hundred talents of silver

لْنَاشِّط كِاثَات: לְעַמּוּדִיִם וְצְפָּׁה רָאשִׁיהָם לְעַמּוּדִיָּא וְחָפִּי רֵישִׁיהוֹן ישראל נחַמְשָּׁה וְשִּׁבְּעִּים עְּשֶּׁה נָוִים וָאָעַ הַאָּבֶר וּשָּׁבָע הַמָּאִנִע וְיָה

נמלגון נטטוח גבר אַלָב וְחִבֹּה

made fillets for them. and overlaid their capitals, and he made hooks for the pillars, hundred seventy and five shekels And of the thousand seven

لْعَذْقَنَا لَعَلَقَم يَعْفِينَ مُثَكِّر: וּנְחָשֶׁת הַמְּנִפֶּה שֶׁבְעָּים כִּכָּר

מְאָה סְלְעִין: בּבּבון ינובון אַלְפָּון וֹאַבַבּת ※一口に口が

and four hundred shekels. seventy talents and two thousand knd the brass of the offering was

ווּנַעַשׁ בְּה אָת־אַרְנִי פָּתַה אָהֶל

וֹמֹבֹּג פֿע וֹנו סֿמִכֹּו שֹבֹת

and all the vessels of the altar, and the brazen grating for it, meeting, and the brazen altar, sockets to the door of the tent of And therewith he made the

نَّهُ لَا خُر_خُرِّ، لَاهَاٰظُلَ: מועה וָאֵת מוְבָּח הַנְּחֹשֶׁת

סבי דַרְתָא סְחוֹר סָחוֹר: וני בל סבי משְׁבָּנֹא נוֹע בַּל סְבְיב ויָת סָמִבֵּי דָּרִתָּא סָחוֹר

pins of the court round about. pins of the tabernacle, and all the the gate of the court, and all the 31 round about, and the sockets of and the sockets of the court

- יקרת הקצר סביב: בְּלְ־יִהְדָה הַמִּשְׁבֶּן וְאָת־בָּלִ ي لَكُل كَلَّذُ مِّلْمَد ثَلَمُّكُ لَكُل فِيرِ زُيْنِ فِفِدْ فَدَمَ يُلْكُمُ ואָנו_אַבווֹג ニロギビ
- (קב) לצקח. כתרגומו לַמַּקַבָּה: אח אדני הקדש. של קרשי המשכן, שהם מ"ת קרשים, ולהן ל"ו אדני הקדש. וסשלשת אלפים וחמש מאות וחמשים חלאין, עולין אלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקלים: ככר כל אחד של שלשת אלפים שקלים, כינד, שש מאות אלף חלאין הרי הן ג' מאות, אלף שלימים, הרי מאת ככר, שסוקס סמשכן בספר במדבר, ואף עמס בנדבת סמשכן כך סיו, ומנין מלאי סשקלים של שש מאות אלף, עולס מאת (as) בקע. הוא שם משקל של מחליח השקל: לשש מאוח אלך וגוי. כך היו ישראל, וכך עלה מניים אחר
- (82) וצפה ראשיהם. של עמודים מקן, שנכולן כתינולפס כלשיסס וחשוקיסס כסף: ואדני פרכח ארבעה, הרי מאה, וכל שאר האדנים נחשח כחיב בהם:

೫೧⁻ದೆಭ್ಗದ: (ಡ) ĽďĽ@ ÄÄL מְבָּר לְמִּבְּרָה נַנְמְּמָה לְמִּפְּׁמָא בַּבּרִרִּמָּא נְתְּבָּרָר XIXXX נונובלמט בוּמָּלָנִ מַמָּנִ בֹּלִבוֹרַ. نظل_تكڭڭى

בְּמָא דְפַקֵּיד יְיָ יְת מֹשֶׁה: נְת לְבוּשֵׁי קוּדְשְׁא דִּלְאַבַּרוֹ זְהוֹרִי עֲבַרוּ לְבוּשֵׁי שִׁמּוּשָׂא ומו שַבֹּלְא וֹאַבְּנוֹלָא וּאַבַּת

LORD commanded Moses. garments for Aaron, as the holy place, and made the holy garments, for ministering in the scarlet, they made plaited And of the blue, and purple, and

XIXXX

تِالْمُألِد: (طمريمر) إلاِّ إِنْ إِنْ الْمَارِكِينَ اللَّهِ مِنْ إِنَّا اللَّهِ مِنْ إِنَّا اللَّهِ الْمُرْمِ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلِي اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللّلْمُ اللَّهُ اللَّالِيلُولُلَّا اللَّالِيلُولُلِّ الللَّهُ اللَّا الللَّالِيلُولُولُلُولُلِلللَّ اللَّالِيلَالِيل **عرر**

ובוץ שור: וּוֹאַמּ אָטַ הַאָּפְּׁב זְהָב טְּבָּלֶטַ וַעֲּבַר יָת אֵיפּוֹדָא דַּהְּבָּא

fine twined linen. blue, and purple, and scarlet, and And he made the ephod of gold,

正数句 は経過日 日数二: יבְתָּוֹדְ תּוֹלַעַת תַּשָּׁנָי יבְתַּוֹדְ בּ וֹלֵאָא פּֿטִילִם לַהְּמָוִט בֹּטִוּב וֹלַצִּיגוּ שִּיִּמִוּן לַמְמֶּבִר בִּינִ XL GII

עוֹבֶר אוּמָן: بْجِرَاך קַאַרְגָּלֶן הַכְּלֵא יּבְּגוֹ צַרְגִּנָנְא יּבְגוֹ עַוְּהְבֹּ וְרַדִּידוּ יָתְ שַּׁפֵּי דְּדַהְבְּאַ

work of the skilful workman. scarlet, and in the fine linen, the and in the purple, and in the threads, to work it in the blue, thin plates, and cut it into And they did beat the gold into

نَاظُد: שְׁנֵי (כ׳ קצוותו) [ל׳ קצותון] לְישׁלָּע מְשִׁיַלִּוּ חִבְּרָת מַּלְ

על קבין סטרוהי מלפף: حَنْفِيا لِمُحَدِيدِ خِيدِ مُحْفِقًا

was it joined together. 4 joined together; at the two ends They made shoulder-pieces for it,

ಜ್ಞ⊓: (a) וְשָׁשְׁ מִּשְׁוֹעׁ בַּאָשָׁר בּוֹנִע יִרוֹנָת שׁכֹּבֹע וֹאַבֹּלָמוֹ וֹעוִבַּהַע הָּוֹי. े प्रबुक्ष तान्ने द्वप्रख्या गुर्दे וְהַמֶּב אַפַּבְּהוֹ אַטֶּר עָלָיוּ

יַת משֶּׁה: יבוץ שויר בְּמָא דְפַפֵּיד יִי שַׁכֹלֵא וֹאַבׁנוֹנֹא נֹאַבֿת וַבוְנִבׁי מְנֵּיה הוא כְּעִיבְרוֹה דַּהְבָּא برطبيب يتوكناب

the Lord commanded Moses. scarlet, and fine twined linen, as gold, of blue, and purple, and and like the work thereof: of gird it on, was of the same piece that was upon it, wherewith to And the skilfully woven band,

i 点 L 以 < : פַמּנהַ, חוֹקָם עַל־שָׁמָוֹת בָּנֵי , מְסַבְּׁע מִמְּבָּׁגַּע זִּבְיַב מִפְּׁבַּעוֹ ※丘−※口に

ועבדו יה אבני בורלא

names of the children of Israel. of a signet, according to the gold, graven with the engravings To sgnittes ni besoloni , senots 6 And they wrought the onyx

כסונה היה שש, אלא הם בגדים שמכמים בהם כלי הקדש בשעת פלוק מפעות, שלא היה בהם שש: (1) ומן החבלה והארגמן וגוי. שש לא נאמר כאן, ומכאן אני אומר שאין בגדי שרד סללו בגדי כסונס, שבבגדי

וממד: של והב עם ששה חומין של חכלח, וכן עם כל מין ומין, שכל המינין חומן כפול ששה, והוהב חומ שביעי עם כל אחד מסן פסילים לאורך סטס, לעשות אותן פסילים מעורבים עם כל מין ומין בחשן ואפוד, שנאמר בהן זהב, חוט אחד (אויזדעהנען), עפין דקוח. כאן הוא מלמדך היאך היו טווין אח הוהב עם החוטין, מרדדים טפין דקין, וקוללין (3) וירקעו. כמו לֶלֹקַע סְמָבֶן (מסליס קלו,ו), כמרגומו וְרַדִּיִדוּ עַמִּין, סיו מרדדין מן סוסב, מֿשמי"דרה בלע"ו

ಜ್ಞ⊓ದೆथ್ಲ⊓: (ಡ) ישָׁרָאָל כַּאַשָּׁר צַּנָּה יְהַנָּה اجرأا ججير 47 とづば כטפט ואָוּי

ದೆರ್ಭ: וֹהְבֹאָב כֹּמֹא בַּפֿענד וֹוֹ וֹעַ אַפּוָבֿא אַבֿנוּ צוּכַבוֹא לַבֿנּי

commanded Moses. children of Israel, as the LORD be stones of memorial for the shoulder-pieces of the ephod, to And he put them on the

تِاشِيْك: נאַבוּלמו ועוַלמּע הָּלוּ וֹהָהָ תַּצָּׁה אָת־הַהָּשֶׁן מִצַּשָּׁה חשָב

שַּׁבְלֵא וֹאַבְוֹנֹא וּאַבֿה זִבְינִבּי יַר חושָׁנָא עוֹבֶר

scarlet, and fine twined linen. gold, of blue, and purple, and like the work of the ephod: of work of the skilful workman, And he made the breastplate, the

خُطُائِے: בְבְּוּעַ הְנְיָה בְּפִּוּל עְשְׁנֵי עָרָבִי הָרָה עָרָך עִיך עָרָך עָרָר

וַזְרְקָא פּוּקָיִיה עִיף:

breadth thereof, being double. length thereof, and a span the o preastplate double; a span was the It was four-square; they made the

نجُدُكُن يَهُنِد يَهُنَانِ: Χ̈́Ċĺ ķμ⊓ ダレゼベニ

ĠĻĻ% ŪL: đị đầu đại thát thiết סבונו באלו מלא סבנא ואַמֻּלִימוּ

and smaragd was the first row. stones: a row of carnelian, topaz,

And they set in it four rows of

الْمُلْكُمْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

מְבֹזֵגו וֹסַבְתַּלוִם: ספור וֹסוֹנֹא שׁנֹנֹלָא אַנַמּנַנִּיוּוּ

a sapphire, and an emerald. And the second row, a carbuncle,

בּ וֹנַיֹּמִּינַ נַיְּמֵּלְיָמֵּיִ לֵמְם מִּלְיָ וֹסֹבְנִא שַׂלְיָטֹּאִנַ פֿוֹכִּינִי

מובלוא ומון מללא:

agate, and an amethyst. And the third row, a jacinth, an

בְּמִלְאָטֶם: ְנְיִּמְּבְּׁע מָמֻּבָּאָנ זְנֵיִר וְנִיִּמִּוּרְ נְיִנְרָבִיּאָנִ מַּרְשָּׁנִּאַ מָּנִים בְּאַמֶּלְמִינְהָרוֹן: アロスながに

their settings. inclosed in fittings of gold in 13 onyx, and a jasper; they were And the fourth row, a beryl, an

בּל_שְׁמָוּ לְשִׁנִים בְּשָׁרַ שִּׁבְּטִיּ מַּלַ שְׁמִנְתָם פִּתּיחָי חִנִם צַּיִּשׁ ۴ زېږير پږېر پېږره پېږره デロジロ

خنت، هَمَد مَخَمَرا: כּיִּלְב בַּמִוֹלֵא יִּבַר עַל שְׁמֵיה גל שְׁמְהָהָהָוּ בְּתָב מְפָּרַשׁ וֹמְבֹאֹכְ אֹנֹּגוֹ עֹבַעֹא הֹמְבִוּ מּכְ_מִּטְע בֹּנִי- וֹאַבֹּנִיּא מֹכְ מִּמְטִע בֹּנִי

his name, for the twelve tribes. signet, every one according to names, like the engravings of a Israel, twelve, according to their the names of the children of And the stones were according to

مَيْدُرد: ťĊĽĽ مح_تيشا

מְעְּמֶשְׁר עְּבְּרְתְּ זְהֶבְר מְתַהַמְּלֶן עִּיְבֶר גְּּדִילוּ דְּדְהַב הַבְּהַבְע וֹהְבַּבוּ הַכְ טוּהָּלֹא שֹכֹּוּ

wreathen work of pure gold. breastplate plaited chains, of And they made upon the

ناشا: אָשׁׁי, וַשְּׁבְּקָע הַּלְ אָנָי לַבּוֹע וּמִּטֹּוּ מַּבֹּמֹנוּ זְבִוֹב זֹוּטֹנוּ צִּטַ_ לנהמו משו ממלבע זהב

ends of the breastplate. owt sht rwo rings on the two to gold, and two gold rings; and And they made two settings of

הַלְ הִשׁנוּ בַשִּּבְּאָנוּ הַלְ בַּלְּאַנִי הַלְ מַרְשִּׁוּ הַלְ מַלְשִׁרָּ ק וַיִּהְנֹי שְׁמֵי הַצְבֹׁתַּת הַנְּהְב וִיהַבוּ מַרְמֵין גְּדִילֵן דַּדְהַב

at the ends of the breastplate. chains of gold on the two rings And they put the two wreathen

ھے_شقر

الأح_ذائح فأثلا מַּלְ-כִּהְפָּת הָאֵפָּׁר וֹאָט אָשֹׁוּ לַּגִּוּטְ אָשׁוּ עַהְּבַעָט וֹנִט טַבְּשׁוּ לָּבִּוּלָן בַּבּלְ

נאפר בותר: עַל־שְּׁפְּתֵּוֹ אֲשֶׁר אֶל־עַבֶּר חוּשְׁנְאַ עַל סְפְּתִּיהּ דְּלְעַבְרָא פּי וַנְשְּׁימוּ עַל־שְׁנֵי קְצְּוֹח הַהְשֶׁן וְשִׁוּאִי עַל הְבֵין סְמְרֵי לוֹהְמָּנִ מְשׁנִּ מִּבְּהָּעִ זְּלֶּרְ וֹהְּכַּרְנִי שַּׁנִינֵוֹ מִוֹפֿוֹ צִּדְּטִרְ

ٸ₩ֶ⊏ הָאֵפָּר: नृश्चंत यद्यंवृत्त् व्वंत्रा ניגמן משנ

كابلا אָלַ־טַּבְּעָּׁר הַאָּפְּר בַפְּהָרִל לְעִּוְקָה אָיפּוֹרָא בְּחוּטְא נּוֹרְכְּּסָוּ אָת־תַּחַשְׁטֶן מִשְּבְּעֹתִיוֹ נַאָּתַרוּ יָת חוּשְׁנָא מִעִּזְקְתֵּיה

೫೧⁻ದೆಜ್ಞ⊓: (ಡ) הְאַפְּׁר כַּאַשֻׁׁלָ צְנָה יְהֹנָה הְאַפְּר וְלְאַ־וּיַח הַחְשֶׁן מֵעַל אֵיפּוֹרָא וְלְאִ יִחְפָּרַק חוּשְׁנָא

מַעַּמָּה אַנִיג כָּלִיל הָבֶלָה:

(114)

שלישי

: تَمَالَٰكَ תַּחְרָא שְׂפָּה לְפָּיו סְבָּיב לָא

וְתוֹלַמִּע מִּוֹי, מִמִּזִּוֹר:

מַל כּטַפֿו אַיפּוּדָא לַלַבוּיל שֹבשׁנוֹ מִבשׁמֹשׁא וּיהַבּוּיוֹ הְמִּשְׁבְצְּתְ הַבֵּין סְמְרוֹהִי יְהַבוּ עַּלְ

٢٨٠٩١٢ جزر:

סבׁמָּט וֹבֹב וֹמֹכֹבוּ טַנְטָּוֹ מִוֹפֿוֹ בַּגַנַב

מהלוו להמון איפודא: מְמַּגֹּלְ אָפּוּהִי לְפֶבִּילְ בִּיח לְוּפִּי אופולא מלבה מלפביל מֿלְ_אָשׁׁיַ כֹּשְׁפָּע וֹנִיַּבוּנִוּ מֹלְ שִׁבֵּוּן כִּשְׂפּּ

್ಟ್ ಗಿ ದರ್ಭ. מהלני איפוֹדא בְּמָא דְפַקּרַר מַּלְ-עַמְּב בּטְבִילְטָא לְמִטְנִוּ מַלְ טִמְיוֹ

מובד מָהו וְּמִיר תַּבְּלְא: אַנוַ מְמֹלֵג וַמְבַּר וֹמַבַר יָנו מִמִּגַ אָנפוּדָא

לְנֵנִיה בְפוֹם שֶׁרְיָן הִּנְא בְּמְמִגלָא כַּפֹּגַל rergrh

לא וטלוה: מקף קפומיה סחור סחור

لْعَلَاقُلًا لَامِينَا يَتَحُرُهُ لَمُلَائِلُهُ يَجْدَمَ ַ עַּמָּגָר וַעְּבַרוּ עַל שָפּוּלֵי מָעִילָא

> ephod, in the forepart thereof. on the shoulder-pieces of the the two settings, and put them two wreathen chains they put on And the other two ends of the

the side of the ephod inward. edge thereof, which was toward ends of the breastplate, upon the gold, and put them upon the two And they made two rings of

woven band of the ephod. thereof, above the skilfully thereof, close by the coupling underneath, in the forepart shoulder-pieces of the ephod gold, and put them on the two And they made two rings of

from the ephod; as the Lord besool ed 1001 align estelqteserd the ephod, and that the upon the skilfully woven band of a thread of blue, that it might be nto the rings of the ephod with Dreastplate by the rings thereof And they did bind the

ephod of woven work, all of blue; And he made the robe of the

commanded Moses.

it should not be rent. round about the hole of it, that coat of mail, with a binding midst thereof, as the hole of a and the hole of the robe in the

twined linen. blue, and purple, and scarlet, and To soinnegenances of And they made upon the skirts

סְבָּיב בְּתִּיךְ הָרִמֹנִים: בְּרִמּנִים מַּלְ־שִׁנְלֵי הַמְּמִילִי מַמְיִלִי מְמִילָא סְחוֹר יצ ניקנו אָרדהפְעַמנִים בְּהָוֹךְ וִיהָבוּ יָה זַנּיָּא בְּגוֹ רַמּוֹנָיָא הגלא פלמנו זהב אהור ועבר וער וויון

between the pomegranates: skirts of the robe round about, the pomegranates upon the 25 gold, and put the bells between And they made bells of pure

%⊓⁻ជម្<u>ហ</u>ក: (෮) לשְׁנֵה כַּאַשֶׁרָ צְנָה יְהְנָה לְשִׁמְשְׁא כְּמָא דְפַּמֵּיר יִיָ יָה

ದೆರ್ಭ: סְבָּיב שִׁפּוֹלֵי מְעִילָא סְחוֹר סְחוֹר النول هَمُنَا لَلوا يَدْهُ نَلُونِهُ يَدُهُ نَلُونِتُهُ مَرْ

commanded Moses. to minister in; as the LORD skirts of the robe round about, 26 and a pomegranate, upon the a bell and a pomegranate, a bell

מִמְּשָּׁר אַבֹיג לְאַבַּרְן וּלְבָּנֶיוּ: لاً لَيْكُمُانًا عَلَىٰ אָנַ_עַכַּנִינָנַ

מיקד מָחֵי לְצַּחֲרֹן וְלְבְנִיהִי: מְּמְ וֹמֹכֹרוּ יָחְ כִּמְּוֹנִוּן דְּרוּצָא

the goodly head-tires of fine and the mitre of fine linen, and and for his sons, linen of woven work for Aaron,

And they made the tunics of fine

linen, and the linen breeches of

مَرْدُرُورَ يَاكُدُ شِمْ مُمْثِلًا: פֿאָבׁ, וַפֿוּלַמֹּט מֹמ ואָט_ ואת המצופת ₩₩ **1%**□

מכְנְסֵי בוּצָא דְבוּץ שָׁוִיך: מבע לובעיא דוצא וית ווֹט מֹאַנֹפֹטֹא בַרוּאָא וֹוֹט linen, and blue, and purple, and bəniwi ənfi lo əlbrig ədi bas ane twined linen,

יְהְוָה אֶת־מֹשֶׁה: (ס) בֹּנֹע akan rad ĊŸÄL بنك كثا لعلية المركمة المتكري ÄД

בפקיד ין יה משה: ĊĊX מַאָּזִר וְנָת הַמְּנָנְא דְּבוּץ

commanded Moses. colours; as the Lord scarlet, the work of the weaver in

<u> ۲،۳۲۲</u>: מְבְּמִבְ פִּמִּיחַ, חוֹהְם לִבְשָׁ צֵּלְוָהִי בְּתָב מִפְּרַשִּׁ לִבָּשׁ זַנְבַ מְּעַוֹּר וַיִּכְּמְּבָוּ עַלְיוּ דִּקִּירְ דִּקִּירִיבְ דְּבֵי וּכְתַבּוּ זַנְהַהְּהָּ אָטַבְּגָּוּן דָזְנִרְיַנְלַּבְּהְ וְמִּבְּרִוּ וָטִ גִּיגָא כָּלְיִלָּאִ

TO THE LORD. engravings of a signet: HOLY wrote upon it a writing, like the holy crown of pure gold, and And they made the plate of the

ದೆಜ್ಞರ್: (ರ)

ן יָת מִשֶּׁהֹ: ハロジ 54 口に位め

above; as the Lord commanded blue, to fasten it upon the mitre And they tied unto it a thread of

(82) ואח פארי המגבעות. מפלרם סמגנעום, סמגנעום סמפולרום:

לא היו, שהרי בשמי קלות החשן היו ג' מבעות החשן, ובג' כתפות האפוד היו ג' מבעות האפוד שכנגדן, ולפי דרך שלה נהמר פסילי הכלם, הוהיל ומרובין הן, שהרי מלינו בחשן והפוד וַיִּרְפְּחוּ הָם הַחַשָּׁן וגוי, ועל כרחך פחום משנים . מכלמ, ועליו פחיל מכלמ, וקושר ראשיהם השנים כולם יחד מאחוריו למול ערפו, ומושיבו על המלנפח. ואל חחמה ו השם משמש לצד מלפו, וכן באמלעו, שכך הוא נוח לקשור, ואין דרך קשירה בפחום משני חומין, לכך נאמר על פחיל לשני כאשיו ובאמלעימו, שבהן קושכו ומולהו במלנפה כשהוא בראשו, ושני הוטין היו בכל קלה וקלה, אחה ממעל וה חומין הן, לקשרו בהן במלנפת, לפי שהליץ אינו אלא מאוזן לאוזן ובמה יקשרנו במלחו, והיו קבועין בו חומי הכלת וימנו עליו פמיל מכלמ, ובענין סלוואס סוא אומר וְשַׁמָּק אֹמוּ עַל פְּמִיל מְבֵלָּמ (שמום כח, לו). ואומר אני, פמיל מכלמ סיס נמון על סמנת, סרי סמננפת למעלס וסניץ למעס, ומסו על סמננפת מלמעלס. ועוד סקשימי בס, כאן סוא אומר על המלנפת, שהרי בשחימת קדשים שנינו (ובחים ימ.:), שערו היה נראה בין ליך למלנפת ששם מנית תפילין, והליך (ופ) לחח על המצופח מלמעלה. ועלידי ספמיליס סיס מושינן על סמלופת כמין כתר, ומי מפשר לומר סליץ

עַשְׁוּ: (פּ) אַשֶּׁר צָּנְיָה יְהְנָה אָת־מֹשֶׁה בַּוֹ מומֹג זַנְּמְׁמִוּ בְּנֵגְ יִמְבְּבֶּלְ מָמִּבּן ' וְמִּלָּאִ' וֹמָבַגוּ בָּנָג رَشِحُم خُم يُتَرِين فيهُكَا لِجُثَم لِيهُمُرِينَات خُمْ يُتَحَدِّنَا فَهُكُلِّهُ

משה בן עַברו: וֹהְבֹאָל כֹכִל בַּפַעוֹר וֹן יָנִי

did they. the Lord commanded Moses, so Israel did according to all that To nesting; and the children of the tabernacle of the tent of Thus was finished all the work of

לבלו לבאו לביםו והשבוו ردره، څِں۔ بِهُثِر ڶۿ۬ڵڂٛڔۦڎڂؙ؞ٚڔ ַנּיָּבֶּיאּי אָת־הַמִּשְׁבַּן אָל־מֹשֶׁה

נְסְמֶכוּהָי: בפוני עברוהי ועמודוהי GILGILI ひかいれ וֹאִיקוֹאוּ וֹנו תַּמִּבּוֹא לַנִּנוּ

sockets; bars, and its pillars, and its furniture, its clasps, its boards, its unto Moses, the Tent, and all its And they brought the tabernacle

تَمِّرُهُ لَا هُرَيْ لَا يُقَالِهُ لَا يُقَالُهُ لَا يُقَالُمُ لَا يُقَالُمُ لَا يُقَالُمُ لَا يُقَالُمُ لَا ي עַמְאַבְּמִים וְאָת־מִכְּסָה עַּרָת וְאָתַ מִכְסֶה עוֹרָת הָאֵילִם

FĢŢĢX: QQKIÇX מְסְמְּבֵי וֹנִית חוּפְאָר דִּמִשְׁבֵּי ונת חופאר דַּמַשָּׁכֵּי דַּכְרֵי

screen; sealskins, and the veil of the dyed red, and the covering of and the covering of rams' skins

נאט עַכּפַבעי " אָמ־אָרוֹן הִעָּהָה ואָמ־בַּבָּיִי

אָבוּיחוֹהִי וְיָה בְּפִּיּרְהָא: יָה אַבוֹהָא דְּסְהַדִּיהָא וְיָה

staves thereof, and the ark-cover; the ark of the testimony, and the

the table, all the vessels thereof,

נאט למם בפונם: - אָת-תַּאָּלְעַן / אָת-בֶּל-בֵּלֶיו יָת פְּתוּרָא יָת כָּל מְנוֹהִי וְיָת

לְנֵוֹנִם אַפּּוֹאֵ:

37 thereof, even the lamps to be set the pure candlestick, the lamps

and the showbread;

خُدِ حَدِّنْكَ لَكُنَّ شَمَّا يَقَمُٰنِكَ: ַנְימִיהָ נָרָת הַמְּצְּרָבֶה וְאָת־ אָת־הַמְּנֹרֶה הַמְּהֹרֶה אֶת־

באַלבורוקא: וֹנִע כַּלְ מִׁנַהָא וֹנִת מִהְּהַא פוגוניא פוגוני סברא מוֹבעֹא בַבּיעָא וֹעַ

thereof, and the oil for the light; in order, and all the vessels

וְאֶת מְסָךְ פָּתַח הָאִהֶל: הַמִּשְׁהָה וָאָת קְעָּבֶת הַפַּמָּים ןאַת מוּבָּח הַוּהְב וִאָּת שָׁמֶן

בוֹסְתָּוֹא וֹנִע פֹּבֹסָא בַעַבֿת מְאָבוּע בּוֹבוּעָא וֹנִת לַמְבִּע ווט מובטא גוטפא ווט

door of the Tent; incense, and the screen for the anointing oil, and the sweet

and the golden altar, and the

[∞] מְכְבֶּר הַנְּחִישֶׁת אֲשֶׁר-לֹוֹ סְרָדָא דִּנְחִשָּׁא דִּילִיה יָת אַתו מוְבָּח הַנְּחֹשֶׁת וְאָתַ יָה עַרְבְּחָא דִּנְחָשָׁא וִיָּה

וֹאָט בֹּלְ בֹּלְיוֹ אָנוּיחוֹהִי וֹנִט בֹּלְ מִׁתְּיִי, נִט the brazen altar, and its grating

vessels, the laver and its base; 39 of brass, its staves, and all its

קשירה די חומין היו, ומכל מקום פחום משנים אי אפשר:

(28) ויעשו בני ישראל. אם המלאכה ככל אשר נוה ה'וגוי:

שנאמר (שמוח מ, יו) הוקם הַמִּשְׁבְּן, הוקם מאליו. מדרש רבי הנחומא (פקודי י"א): לפני סקב"ס, איך אפשר סקממו על ידי אדס, אמר לו עמוק אמס ביידך, נראס כמקימו וסוא נוקף וקס מאליו, ווסר שקמסו, שלא סיס יכול לסקימו שום אדם, מחמח כובד סקרשים שאין כח באדם לוקפן, ומשה העמידו, אמר משה (33) ויביאו אח המשכן וגוי. עלה סיו יכולין לסקימו, ולפי עלה עעס מעס עוס מלהכס במעכן, סניה לו סקד"ס

עַבוַרת הַמִּשְׁבָּן לְאָהֶל מוֹעֵר: كْيْهَمْد كْنَاقِد אُنَاحِدنَكُ، ل إهِم-يَقِمِهِ אַת קַלְעָּי הָחָצֶּר אָת־עַמָּהָיה יִת סְרָדִי דְּרָתָא יָת עַמּוּדַהָא

خئرر خمتا: خَمَلَالًا لَحَبًّا لَمُناخِدُكُ، خَمَلَالًا خَلَامُ اذْنَا خَدَيْمًا 正偽に上

בְּל_הְעֲּבִּ קמָע כּוֹ הַמִּי ְבֹּנֹוֹ יִמְּבֹאָלְ אָע הַבֹּבוּ בִּנִּי יִמְּבֹאַלְ זִע בַּלְ בְּכָל אֲשֶׁר־צְּוֶת יְתְוֶת אָתַ־ בְּכֹל דְפַּמֵיד יִיָ יָת מֹשֶׁת בַּוֹ

נְיְבֶרֶךְ אָטָם מְמֶּרִ: (פּ) הַמְּלְאַכְּה וָהְנֵּה עָשִׁי אָהָה

אָל־מֹשֶׁה וּמַלֵּיל וִיַ עִּם מֹשֶּה לִמֵּימָר: ממישי

בְּיוֹם הַרָּאָשְׁוֹן בְּאָהָר בְּיוֹם יַרְחָאַ מַדְּמָאָר בְּחַר رَمْلا:

 $(\Im \xi \iota \alpha \iota)$

CICAL: לַתְבָּשׁ מַלֵּים אָת־מִשְׁכֵּן אָהֶל לְיֵרְחָא הָקִים יָתְ מִשְׁכִּנָא

עַפַּברֶטָי: עַל־הָאָרָן אֶת־ דְּפְהַרִּהָא וָתַשִּׁיִּ צַרוֹנָא יָת פְּרוּכָהָא: וְשְׁמְלֵים אָם אָב בּוֹן הָמִינִים יִּהְשָּׁהִי

הַמְּנְרָׁה וְהַעְּּלֵיתָ אָת־נֵרֹהֶיהָ: וְתַּרְלֵיק יָת בּוֹצִינָהָא: נְׁבִבְּאִלַ ÿn-ÿŗçi אָשַ סֹבְנִישׁ וֹעַהָּגַלְ זִּעַ מִּלְּבַעִּאַ لْيَدُهُنْ هُنِ يَهُذُنِا لَمُدَدُثُ لَنَمْدِ نُن فَنِيدُ لِمَانَهُ لَنَهُ لَا فَنَالِهُ لَا فَعَالَ

> מַהְבּוֹא לַמַהְבּן וֹמִנֹא: נֹסבּבֹא וֹנִע כֹּל מִנִּג פּוּלַבַוֹן וְנְתְ סְמְכַהָא וְיָת פְּרְסָא

בְנוֹהִי לְשַׁמֶּשֶׁא: הַלְּבִישִׁ בְּלוּדְשָׁא נָת לְבוּשֵׁי לוּדְשָׁא ្ត់មុំក្រ កែ កុំកម្លេះ មុំផម្ងេង កុំមុំផ្ទង

פּוּלְטַׂנֹא:

כן עַברו וּבָרוּף יָהָהוּ אָת־כְּלְ וַחָוֹא מֹשֶׁה יָה כָּלְ עֲבִידְהָא

וְהָא מַבַרוּ יָהַה כָּמָא דַפַּקּיר

blessed them. had they done it. And Moses LORD had commanded, even so behold, they had done it; as the And Moses saw all the work, and,

> children of Israel did all the 42 commanded Moses, so the

> > office.

According to all that the LORD

sons, to minister in the priest's

priest, and the garments of his the holy garments for Aaron the

ministering in the holy place;

of the service of the tabernacle of

thereof, and all the instruments

the cords thereof, and the pins

screen for the gate of the court,

pillars, and its sockets, and the

the hangings of the court, its

the plaited garments for

the tent of meeting;

And the Lord spoke unto Moses,

.gaireem tabernacle of the tent of month shalt thou rear up the On the first day of the first

shalt screen the ark with the veil. 3 ark of the testimony, and thou And thou shalt put therein the

light the lamps thereof. bring in the candlestick, and that is upon it; and thou shalt table, and set in order the bread And thou shalt bring in the

- (מסלים ל, יו), וסוא אחד מי"א מומורים שבמפלה למשה: (5+) ויברך אוחם משה. ממר לסס יסי רלון שמשרס שכינס במעשס ידיכס, ויסי נעס ס' הֱלֹהֵינוּ עְלֵינוּ וגו'
- (3) וסכות על הארון. לשון סגום, שסרי מחילם סיחם:
- (+) וערכת את ערכו. שמי מערכות של למס הפניס:

حَمْمُحُا: ÿr-qqF נשמת ر خرط شيد خويد پيرنا بي پيرنا %u_は!ヹ゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙゙ヹ لالتيا

פּבְסָא דַתַּרְעָא לְתַּשְׁכָּנָא: אַבוגא בַּסְבַיבוּטָא וּהָהָיוּ אָנוֹבוּבּ עַזְּעָב וְתָּמֵּון יָת עַרְבְּקָא דְּדָהְבָּא

tabernacle. screen of the door to the of the testimony, and put the altar for incense before the ark And thou shalt set the golden

قِيَا מִשְׁכַּן אָבֶל־מוֹעֵד: 。 [१्तिकेत श्रेप क्षृष्ट्रा एषंट्रेंत देव्हैं।

זַלְיָבָּא: בורם הַנַע מַמְּבָּלֹא מַמָּבַּוֹ וֹטִטֵּגוֹ וֹט מֹוַבְּטֹא בּהֹּלְטֹא

meeting. of the tabernacle of the tent of o burnt-offering before the door And thou shalt set the altar of

å′□: מוּצֶר יבֵּין הַמּוְבָּח וְנְתַהָּ שֶׁם نَّتْنَفُ هُنِ يَخِيدِ جُنِّا هُثِرِ

वद्यं दःसः ומוא יבון מובטא וטטון וֹטִשְׁוּוֹ וֹטַ כִּוּוָבָא בָּוּן מַהָּכֹּן

therein. the altar, and shalt put water between the tent of meeting and And thou shalt set the laver

אָת־מָסָך שָׁעַר הָחָצֶר: ۱۵ اهم المرافع ال בעובה בבעא:

screen of the gate of the court. round about, and hang up the And thou shalt set up the court

نڠڡڂڔڂڔؙ؞ ڶڎڹٮڂؿ۾: خَرِيْهُد خَرِ لَطَيَهُنَ عِنْ لَحَرْكَ لَكُورَ لَا لَكُولِ الْطَيْمَ لُولِيا لِنَا خَرِ ⁹ וֹמְשְׁחְהָּׁ אֶת־תַּמִּשְׁבֶּן וֹאֶתְ וִתְרַבֵּי יָח מַשְׁבָּנְא וִיָּח בָּלִ וְלְקַחְתְּׁ אֶת־שֶׁטֶּוֹ הַמִּשְׁהָה וְהַפַּב יָה מִשְּׁהָא דִּרְבוּהָא

מָנוְבִי וִיבֵי לוּדְשָׁא:

shall be holy. all the furniture thereof; and it therein, and shalt hallow it, and tabernacle, and all that is anointing oil, and anoint the And thou shalt take the

בַּבְעַבְיהַים: המוְבָּח וְהְיֶה המוְבָּח לְגִשׁ י וְאָת־בְּלִ־בַּלְיִוּ וְלִצַּהְשִׁ אָת־ וּמְשָּׁהְהָהָ אָת־מִוְּבָּח הַעַּלֶּה וּהְרַבֵּי יָה עַרְבָּהְאַ צַּעַלְהָא

מִרְבְּחָא וּיֹהֵי מִרְבְּחָאׁ קֹדֶשׁ קּיְרְשִׁין: ונע כֿב מֿנוָנו ועֹלַבַּהָ וֹע

and the altar shall be most holy. vessels, and sanctify the altar; or burnt-offering, and all its And thou shalt anoint the altar

וֹלַבַּמִּטֹּ אָטָׁוּ: " וּמָׁמַּטִׁטַׂ אָטַ עַבֹּיָּב וֹאָטַ כַּנָּנְ וּטִּבַבּּנִ נִט בֹּוּנָג וֹנִי

בְּסִיסֵיה וּהְקַבֵּישׁ יָהֵיה:

and its base, and sanctify it. And thou shalt anoint the laver

וֹבְטַגִּעָּ אַטָּם בַּמֶּנִם: בַּנְּיוּ אֶל־פַּתַח אָהֶל מוֹעָד לְהָרַע מַשְׁכַּן וִמְנָא וִתַּסְתֵּי لْنَاكُلُمُ لَا يُقَالِ لَهُمَا يَنْكُلُمُ مُنْكِلًا لَيْمَالِللَّهُ فَيَمِاللَّهُ فَيَمِاللَّهُ فَي

יַהְהוֹן בְּעַיָּא:

them with water. tent of meeting, and shalt wash 12 his sons unto the door of the And thou shalt bring Aaron and

بجرية إجتراحي: تَغْيُم نَيْمَانُ كِينَ لَكَيَمُنُ لْنَاذِ فَهُنْ قُنِ هَنَالِ لَا يُنَا فَذُكُ، وَلَا يُنَافِقُ فَا يُنَافِقُ فَا يُنَافِقُ فَا يُنَافِ

كَلُمُ:: بنظيره ناياتا לְבוּהֵג לוּוֹהָא וּטְוֹבָה וֹטִינִי אַבורן יָת کا

Me in the priest's office. him, that he may minister unto shalt anoint him, and sanctify the holy garments; and thou And thou shalt put upon Aaron

אטם כֿשֿלע: דּ וֹאֶטַבּלֹנִוּ טַלֵּנִיר וְטַלְכַּהְשׁ וֹיִט בּׁתִּטִּוּ טַלְבָּיִרָּ וֹעַלְבָּיִהְ

יְהְהוֹן כִּתּוּנִין:

and put tunics upon them. eand thou shalt bring his sons,

מולם לדרקם: خنيه خثت مهنثت خخنة ² אָת־אָבִיהָם וְכִהַנִיּ לֻ, וְהִוֹּהָה וּמְׁמְּטִׁשׁ אָטָׁם כֹּאֹמֶגַר מִמְּטַׁשׁ וּטַּבִּבּי יִטִבּין כַּמֹא בַּבַבּיקא

לכהונת עלם לדביהון: بفت، خمنة، خدبا لحبفدبا נת אַבוּהוֹן וִישְׁמָּשׁוֹן בֶּרְמִי

'snoistransg risht tuodguordt an everlasting priesthood nointing shall be to them for in the priest's office; and their that they may minister unto Me thou didst anoint their father, And thou shalt anoint them, as

יְהֹנֶה אַתִּי בֵּן עִּשֶׂה: (ס) ווּשְשׁ מֹשֶׁה בְּכֹל אֲשֶׂר צְנְּה וַעְּבַר מֹשֶׁה כְּכֹל דְפַפֵּיד יִי

יְמֵיה בוּ צְּבָר:

so did he. that the Lord commanded him, Thus did Moses; according to all

בַּמָהֶבֶּוֹ: עַמְּנֵית בְּאָנֵוֹר לַנְוֹרָטִ עוּקָם בּשְּׁמָא מַנְיִינִאָ בְּחַר לְיִרְטָא رزبَّ، حَبَيْتٌ بَرَةٌ هُوٰذًا حَظِيْدً نَيَرَةً

אִעַלִם מַחֲכֹּנֹא: ĊŢŢŢX كالألأيكك

the tabernacle was reared up. the first day of the month, that 17 month in the second year, on And it came to pass in the first

יוידְיוני ניפון אָת־בְּרִיחָיִי נִיָּקָם אָת־ » אָנר־אָבְנִיוּ וֹנְמֶּם אָנר־קְּרָהִיוּ וּוְקָם מֹשֶּׁה אָת־הַמִּשְׁכְּן וַיִּתּן וַאָּקִים מֹשֶׁה יָת מַשְׁכְּנָא

בּפוני, ווּנַכ וֹנו מַּכֹרונִי, וועב זה סְמְכוֹהו וְשֵּוּי נִת

reared up its pillars. and put in the bars thereof, and and set up the boards thereof, tabernacle, and laid its sockets, And Moses reared up the

CÄÄL מֹלמֹמֹלִן הַּלְוִינִי 正常正く וּלְמֶּם אֶת־מִכְּסָר אָנו_נאָנוַל

ĊÜX なんばんべき וְמָּוֹנִ וֹע טוּפֹאָט בַּמְמָּכֹּוֹא יפָרַס יָת פָּרַסָא עַל מַשָּׁכָּנָא

LORD commanded Moses. of the tent above upon it; as the 19 tabernacle, and put the covering And he spread the tent over the

וּיַפַֿר וּיָפַּן אָת־הַעַּרָת אָל־ יּיָפִיב וִיהַב יָת סְהַדִּיהָא ದೆಜ್ಞಗ: (ರ)

הַאָרוֹנְאַ וְעַנְיִם אַנַר הַבַּדְּים עַלְ- בַּאַרוֹנָא וְשִׁנִי זְהַ אַרִיחַנָּא עַלְּ

אַרוֹנָא מִלְמֵּילָא:

atk-cover above upon the atk. the staves on the ark, and put the 20 testimony into the ark, and set And he took and put the

تنظم غدينغبل غدينهفل بهدا مجيد בְאָרֶן וֹיִנַן אָת־הַכַּפָּרָת עַלַ- אָרוֹנְאִיִיבִי יָת כְּפּוּרְתָּא עַלַ

בְּמָא דְפַּקִּיֹד יִיְ יָהׁ מֹשֶׁה: נאַמּיל על אַרוֹנָא דְּסְהַדוּתָא וְאָהוּג וֹנו פֿרוּכְּקא דִפְּרָסָא וֹאַמֹּגַלְ וֹנִי אַבוּוֹגָא לַתַּמִּבֹּוֹא

commanded Moses. of the testimony; as the LORD the screen, and screened the ark 21 tabernacle, and set up the veil of And he brought the ark into the

יְהְוָה אֶת־מֹשֶׁה: (ס) מל אַרַוֹן הַמַּדְוּת כַּאָּמֶר צַּוָּה يثهٰם אַת פְּרָכֶת הַמִּסְבַ يَبْمِكِ

אַפּוּלָא מִבֿבֿא לָפֿבוּכִּטֹא: مانفًا يَرِّ زِرَادً المَانِّ فِي لِا الْجَابِةُ عَرَا نَابِهُ عِنْ الْجَابُةُ لِا الْجَابُةُ الْجَابُةِ الْجَابُةُ الْجَابُةِ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْحَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْجَابُةُ الْحَابُةُ ُ الْحَابُةُ الْ לֹאִבֶּלְ וֹנְנַר זֹנִ פּּׁנִינִא דֹמַמָּכֹּן

the veil. tabernacle northward, without 22 of meeting, upon the side of the And he put the table in the tent

מטוא לפּרֹכֶת:

- (19) ויפרש את האהל. סן יריעות סעוים:
- (02) את העדות. סלומומ:
- שקוח בלדו של חדם: (22) על ירך המשכן צפונה. בחלי הלפוני של רוחב הביח (יומה לג:): ירך. כחרגומו לדֶה, כירך הוס

₫(¤ ⟨ţůå; הַמָּן מַנָּא לְקִדּוּשׁ: wherewith to wash; מועד יְבֵין הַמִּוְבֵּחַ וַיִּמֵּן שְׁמֶּה וֹמִנְא יִבִין בַּין בַּיִּדְבְּחָא וִיהַב and put water therein, tent of meeting and the altar, וֹלְמָּםְ אָטַבַעַבֹּנֶב בָּגוֹבאָעַק וְהַנִּג זִט בּנוָבָא בֹּגוֹ מַהָּבּוֹ And he set the laver between the ದೆಜ್ಞಗ: (ರ) commanded Moses. meal-offering; as the LORD מְנְחָמָא בְּמָא דְפַּבֵּיִר יְיִ יְת burnt-offering and the אֶנו_בְּמְלַבְ וֹאַסֹּגַל הֹּלְנִינִי זֹט הֹלְטֹא וֹנִט ant sting, and offered upon it the כּ מִאְבַּן אִבַּלְבַמִוּמֹגַ וֹנַהַּלְ מַלְּנִוּ בִּטִּבַת מַאָּבִּוֹא מַאָבֹּן וַמִּוֹאַ tabernacle of the tent of he set at the door of the וָאָת מִוְבָּח הַעֹּלְה שָּׁם פָּתַח וָיָה מַדְבְּחָא דַּעֵּלְהָא שִׁוּי And the altar of burnt-offering حَفِيهُ اللهُ حَالِيهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْهُ اللهُ عَلَيْكُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْهُ عَلَيْكُ عَلَيْهُ عَلَيْكُ عَلَيْهُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلِيهُ عَلَيْكُ عَلِيكُ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُمْ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلِيكُ عَلَيْكُ عِلْكُ عَلِيكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلِيكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَيْكُ عَلَّاكُمُ عَلِيكُ عَلَيْكُ عَلِيكُ عَلِيكُ عَلَّاكُمُ عَلِيكُمْ عَلَيْكُ عَلِيكُ عَلِيك לְמָמֶׁכֹּנָא: door to the tabernacle. שבימי וַיָּיֶשֶׂם \$u_qōĿ עַפּּעַע וְמָּוּי וָת פָּרָסָא דְתַרְעָּא And he put the screen of the ជម្លាក: (a) ದರ್ಭ: commanded Moses. בוסמון במא דפקוד ון יח sweet spices; as the Lord لَّهُ لَيْظَهْدِ مُكْرِدِ طُهْدُنِ مَهْدِهِ لِهَطْمَدِ بتحابك んねてに and he burnt thereon incense of 母しょひはな: מוּמֶד לפְּנֵי הַפְּרְכֶּה: במשכו ŢĊŢX the tent of meeting before the ٥٠ تَرْشُم عُنَا مَائِرَتِ لَا يَالِكُ حَجْمُونِ مِ וֹמּוּג וֹט מֹוֹבֹּטֹא בַּוֹטַבֹּא And he put the golden altar in ದೆಜ್ಞರ್: (ರ) commanded Moses. LA LORD; 25 the Lord إرزن نقدرن حبفيته ظئو لز And he lighted the lamps before بير شجر برجد: tabernacle southward. שְׁבָא דְּמַשְׁכָּנָא דְּרוֹמָא: מוְמָּב וְכַּע עַמֵּלְעוֹן מֹלְ זְנֵבְ וֹמִנֹא לְצֵבֵּג פּעוּבָא מַלְ the table, on the side of the 24 the tent of meeting, over against אַנוַ וַנְּמִּוֹנִי בֹּאָנֵיַל וֹמַוּי יָנוּ מִנְרָהָא בְּמַמָּבּן And he put the candlestick in ದೆಜ್ಞರ್ಗ: (ರ) as the Lor p commanded Moses. יְחְוְהַ כַּאֲשֶׁרְ צְּוְה יְחֹוֶה אָתְ־ בֶּוְדָם יִיְ כִּמָא דְפַּקּיד יִיִ 23 order upon it before the LORD; تَنَهُّلُكُ مُكُّرِد مُثُكَ كُنُاهِ كُوْتِدَ لَمَيْدَ مُكِينَ مَيْدَا يَخِتَده And he set a row of bread in

THE Moses and Aston and his right gard again again again again and his aband their hands and his right again and his right wash their hands and a factor again again and a factor again and his shad his

تارنج المeir feet thereat; تاريخ المان ال

⁽פב) ויקטר עליו קטורת. שמרימוערנימ, כמו שואתר בַּנַּמֶר בַּנַמֶר בְּמִיעִינֹו אָמ הַנֵּלִמוּגוּ' (שמום ל, ז):

⁽פב) וישל שליו וגוי. אף ביום סשמיני למלואים שהוא יום הקמם המשכן, שמש משה והקריב קרבנות לבור, מוץ מאומן שנלמוה אהרן בו ביום, שנאמר קרַב אֶל הַמִּוְבַּם וּגוי (ויקרא ע, ז): את העולה. עולם הממיד: ואת המנחה. מנחח נסכים של חמיד, כמו שנאמר וְעַשְׁרֹן מֹלֶח בְּלִוּל בַּשְׁמֶן וּגוי (שמוח כע, מ):

⁽זצ) ורחצו ממנו משה ואהרן ובניו. יוס שמיני למלואיס סושוו כולס לכסונס, ומרגומו וִיקַדְּשׁוּן מִנֵּים, בּוּ ביוס קרַשׁ משס עמסס:

%⊓⁻ជÿ⊓: (o) וֹבְקַבוּ כַּאָמֶבוּ בנה יהנה יקקרבהם אָבְעַם וּבְמִלֶּבַע וּבְמִלֶּבַבעוּן \(\frac{1}{2}\)\(\frac{1}{2}\)\(\frac{1}{2}\) מועד במיעלהון למשפן ומנא ロージロ

אָת־הַמְּלְאַבֶּה: (פּ) מְסָךְ שַׁעַר הָחָצֵּר וַיְכָל מֹשָּׁה « كِفِهُ لَا لِكِفَاقِلَ النَّالِ عُلِا صَلِيلًا خُفِهُ فَلَهُ الْأَمْالِ فِي هِا عَلَيْهِ لِكُمْالِ فِي الْأَمْالِ فِي الْمُعْالِقِينَ الْأَمْالِ فِي الْمُعْالِقِينَ الْأَمْالِ فِي الْمُعْالِقِينَ الْمُعْالِقِينَ الْمُعْالِقِينَ الْمُعْالِقِينَ الْمُعْالِقِينَ الْمُعْالِقِينَ الْمُعْلِقِينَ فِي الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينِ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُعْلِقِينَ الْمُ ※凡_口口式

Tayaçı: ְיִרְנְּהְ מָלֵא אָתַ־ וֹיקָרָא יַּייִּ . מַשְׁבָּנָא: נוֹכַס הַמְּנָן אָת־אָהֵל מוֹעֵיִר נִהָפָּא עַּנְנָא יָה מַשְׁכּן וִמְנָא

בַמָּמֶבֶּן: בְּעִּנְיִוּ נְבְּבָּנְיִג יְהְנְיִׁ מְּלֵא אָתַר צִּלְנְיִהְיָ צִּנְנָּא וּיִקְּרָא צִינִ אַבׁל מוּמְּע כֿי־שְׁכַן עַּלְיוּ לְמִשְׁכּן וּמִנָא אַבּי שְׁרָא וֹלַאְ'נְבָׁלַ עַתְּמֵּע לַבוֹאַ אָלַ' וֹלָא וֹכִּילַ עַתָּמַע לַמִימַלַ

بختمْكُرب يَامُثَارُ مُمْكِ يَافِهُجُلُ بِجَعُونَكُونِي مُثَنِّعٌ مُمَكِّرًا

ترۈم، شات:

בו לְמִּנֵוֹ בֹּלְ בַּוֹעַ וֹמִּבֹאֹלְ ومرم انهٰت بيّن مبير كِرْجُه حَرِ مُرَا يُسَلِّبُ مِرْ سَفِهُ فِي هُدَا يُؤَدِّهِ يَدَرُ مَرْ יִסְמִּי עַּד־יִוֹם הַעְּלִיהָי:

סְבְיבַ נַאָּמִים יָת דְּרְתָא סְחוֹר ದೆಭಿಗ:

מֹשׁבֹּהׁתוֹ כֹּמֹא בַּפּשׁת וֹנֹ נִע

אִנְקְלֵי יָנִי מַמְּבְּיָּלֵא:

בכל משלניהון: نَشِلُهُمْ فَحُمْ مَضَفَتُهُ تُضَمْرًا فَتَا نَشِلُهُمْ

But if the cloud was not taken up, the cloud was not taken

בְּמְלִין עַד יוֹם אָסְתַּלְּקוּתֵיה:

לְמִּנוֹ, כַּלְ בִּנִע וֹמִּבְאָּלְ בַּכֹּלְ אַישְׁרָא הָוֹי בָלִילָוֹא בִּיה

.482 280d Maftir and Haftarah on page 250. On Shabbat HaHodesh, Maftir is Exodus 12:1 – 20, and the Haftarah is on Mastir is Exodus 30:11 - 16, and the Hastarah is the special Hastarah on page 244. On Shabbat Parah, read The Hafiarah is I Kings 7:51 - 8:21 on page 236. Sepharadim read I Kings 7:40 -7:50. On Shabbat Shekalim,

> Moses. wash; as the Lord commanded near unto the altar, they should 32 meeting, and when they came To anot of into the tent of

finished the work. the gate of the court. So Moses the altar, and set up the screen of 33 round about the tabernacle and And he reared up the court

LORD filled the tabernacle. of meeting, and the glory of the Then the cloud covered the tent

tabernacle. glory of the Lord filled the the cloud abode thereon, and the 35 into the tent of meeting, because And Moses was not able to enter

their journeys. went onward, throughout all tabernacle, the children of Israel 36 taken up from over the And whenever the cloud was

day that it was taken up. then they journeyed not till the

lourneys.— Israel, throughout all their To seuod salt the to sale of air there was fire therein by night, upon the tabernacle by day, and For the cloud of the Lord was

שנו, נכנק ומדבר עמו (פמיחה למ"כ ח):

- הכחוב השלישי והכריש ביניהם, כי שכן עליו הענן, אמר מעחה, כל זמן שהיה עליו הענן, לא היה יכול לבוא, נסחלק (SE) ולא יבול משה לבוא אל אהל מועד. ונמוב אחד אומר, וצבא משק אל אחל מועד (במדבר ז, פע), בא (25) ובקרבתם. למוונקרנס, לשיקרנו:
- שמניים מזכו ונסעו, לכך נקראו כולן מסעות: מקוס מניימס אף סוא קרוי מסע, וכן וַיַּלֶּךְ לְמַשְׁעִיוּ (בּראַשִׁים יג, ג), וכן אַבֶּס מַמְעֵי (בּמדבּר לג, א), לפי שממקוס (88) לעיני כל ביה ישראל בכל מסעיהם. זכל מסע שהיו נוסעים, היה העון שוכן זמקום אשר ימנו שם.

And the LORD called unto Moses, and spoke unto him out of the tent of meeting, saying:

Speak unto the children of Israel, and say unto them: When any man of you bringeth an offering unto the LORD, ye shall bring your offering of the cattle, even of the herd or of the flock.

If his offering be a burnt-offering of the herd, he shall bring it a male without blemish, he shall bring it to the door of the tent of meeting, that he may be accepted before the Loro.

And he shall lay his hand upon the head of the burnt-offering; and it shall be accepted for him to make atonement for him.

And he shall kill the bullock before the LORD; and Aaron's sons, the priests, shall present the blood, and dash the blood round about against the altar that is at the door of the tent of meeting.

And he shall flay the burnt-offering, and cut it into its pieces.

And the sons of Aaron the priest shall put fire upon the altar, and lay wood in order upon the fire.

And Aaron's sons, the priests, shall lay the pieces, and the head, and the suet, in order upon the wood that is on the fire which is upon the altar;

but its inwards and its legs shall he wash with water; and the priest shall make the whole smoke on the altat, for a burnt-offering, an offering

And if his offering be of the flock, whether of the sheep, or of the goats, for a burnt-offering, he shall offer it a male without blemish.

And he shall kill it on the side of the altar northward before the Lore, and Aaron's sons, the priests, shall dash its blood against the altar round about.

> ייקרם ניקקא אַל־מֹשֶׁה נִיָרַבֶּר יָחֹנָתֹ אַלֶּיו מֵאָהָל מוֹעֵד לֵאמִר:

דַבּּר אָל־בָּנֵי יִשִּׁרָאֵל וְאָמַרְמָּ אֲלֵהָם * אָבָׁם בִּי־יַקְרָיב מִבֶּם קָרְבָּן לֵיהֹזָּה מִן־חַבְּהֵמָה מִן־חַבָּקָר יִמִּן־חַצֵּאִן מַקְרָיבוּ אֶת־קְרְבַּנְכֶם:

, אִם־עֹּלֶה קַרְבָּנִוֹ מִן־הַבָּּקָׁר זָבָר מִּמָים יַקְרִיבֻנִּּי אֵל־פֶּׁתַּח אָהֵל מוֹעֵּד יַקְרָיב אֹתֹּי לְרְצֹּנִי לְפְּנֵי יְהֹוֶה:

ֻ לְכַּפָּׁר מָּלֶינ: לְבַּפָּׁר מָּלְינ:

ٍ إِשֶׁתָם אָת־בֵּן הַבָּקָר לִפָּנֵי יִהֹוָה יי וְהִקְרִּיבוּ בְּנֵי אַהַרִוֹ הַבְּהַנִים אָת־הַדָּם אַשֶּׁר־בֶּתַה אָהֵל מוֹעֵּר:

, וְהַפְּשִׁים אָת־הַעּּלְה וָנְתָּה אָהָה לְנְהָהֵים:

، إنا إذا عَنَا لَا مَوْلَاذِكَ هِمَا مَوْلِيَانِهِ هُمَا بَارِهُنُ إِهُمَا مَوْلَادًا هُمَا مَوْلِيَا هُوْلَا مِكْ بَهُمَا مِوْلَادًا هُذَا مَوْلِيَانِهِ

، إجَرَجُنَّ بَجَدِيْنَ بَرَيَامٍ فَفِيْتَ بَمَهُنَّ مَعْبُضُتُ مَضَيَّا هُمَـ مَخَرِّ مَعْبُضُّتِ فَخِيْتَ هُغِبَ يَــنَّ بَنَهُنَ كُنْدَيْتِ: (5)

י^{מכפל} נאִם־מִּן־הַצֹּאִן קְּרְבְּנָּי מִן־הַבְּשֶׁבֵּים אָּוֹ מְן־הְעָּזִים לְעַלְֹה זְבֶּר מְּטָה יַקְרִיבֶּנּי:

וְשֶׁחָׁם אֹהוֹ עַל ﭘָבֶרְ הַמִּוְבֶּחַ צָפָּנָר לִפְּנֵי יְהְוָֹת וְזָרְלֹּי בְּנֵי אַהַרֹּן הַכֹּהָנָים אָת־דְּמֶוֹ עַל־הַמִּוְבֵּח סְבְּיב:

פרשת ויקרא למנחה בשבת פקודי

on the wood that is on the fire which is upon the shall lay them, with its head and its suet, in order And he shall cut it into its pieces; and the priest

sweet savour unto the Lord. burnt-offering, an offering made by fire, of a make it smoke upon the altar; it is a water; and the priest shall offer the whole, and But the inwards and the legs shall he wash with

על־הַמּוְבָּה: والمراجعة المراجعة ال لْمُنْ هَلَـرُبُ لَمُرَكِ يَحَدِيلُ هُمُٰتُ וֹנִעַּע אַנוּן לְנְמִּלְיוּ וְאָנִר־רֹאִמִּוֹּ

הַמִּוְבֶּׁחָה עֹלְהְ הֹוּא אִשֶּׁה הֵיֹחַ נִיקֹחַ إبرطرند بوقيرا هم بوخر ببرموند והקרב והקרעים ירתין בּמִים

ליהוֶה: (פּ)

מַר־יַעָּבר עַם־וָּי נעקר עמף יהנה בּגְרָל זְרוֹשְׁהַ יִדְּשָׁרָ יִדְיִשְׁהַ בְּאָבֶן ÇĞŪL _لك בְּלְ יִשְׁבֵּׁוֹ בִּדְעוֹּ نوح لإذريت لابناب אַנבן מוֹאָב וֹאִנוֹמוֹ נְעַמֹּ 殺して口 لاِمَارُ بَهُ كُذُرُ فَكُمُ اللَّهُ لَا يَشْكُ لِهُ لَا يُشْكُ لِهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَاللَّهُ فَا אָן נְבְהָלִי אַלּוּפֵי : ئاڭىلەت משלה השנם וביוון تارح **ְהַחַסְדְּךְּ עַם־וַיִּ נְּצְּ**ְלְהָ נולים בעיור אַר נור ظَارُي: למנים ימייף מבלממו אבא: בְּמִבְר נָאִבְּר בַּמְּדֶשׁ נוְבָא הָהִלָּת עָשָׁר ÄĿιĽι□: מָּגַבְּמָבְׁע בַּאָבְם נְעַנָּע ťι אַלְלְנְ כֿמִנְפְּבִיע בֿמִנִם בְרוּהַהְ כִּפָּמוּ יָהַ (ĠM, אָבֿיק חַרְבָּי תּוֹרִישָּׁמוֹ יָדִי: تِٰهُجُ אונב אָרְדָר צַשִּׁיג אַחַבַּל שָּׁלָג הַמְלְאָמוֹ [12] בְּבְּאֵנְ הְדִלְּתְ בְּבֶבְרֵינֶם: はなし هَقِيكِ ثَمْكُمِد مِنْ صَ נאבו למו_נד ئاۋىلىك ئ הְשָׁכַּחְ חֲרָנְךְּ יֹאַכְּכֵמוֹ כַּמִּשׁ: بككبت ַּרְנְרַ הַּרְעַץ אַנוֶבּ: ולנד לאולף שברם יְמִינְהַ יְהְנֵה נָאָבְרִי בַּכְּתַ ##!: نظينك שׁנִמְע וֹכַסְיֵמִי וֹבְרִי בֹמְצִוּלִע בְּמִוּ מְּלַמָּנו מַבּׁגֹּנ בַּנִם סַנְּב: מְּבְׁלָע פּבְּעָר וְחֵילִוּ יִבְיָם تِهٰريٰا: ιάἐΤμΓ אָבְׁי נַאֲבְעִמְנְיִנִי: יְהְוָה צֵּישׁ מִלְחָמָה יְהוָה ڔ؆ڹڎؚؠ٦ זור אלי ואַנוורוי ڲٛڔڵ؞ וְרְכְּבָוֹ רְבֶּוֹם: מֹנוֹ וֹגֹמֹבוֹע יְנִי וֹגוֹנִי. בֹנ ZXČL אַשְּׁירָה לַיהוָה בְּי־גְצָּה גָּצָה ĊίQ יּבְנָּי יִשְּׂרָאָב אָת־הַשִּׁירָה הַיּאָת לַיִּהֹוָה آدېلالد ki jurtaut

שירת הים

WILL TID RUNCH TALLIN

אֵנְבֵּי יְהְנְּהַ אֵּלִהָיִר אֵשֵׁר הוֹצֵאתִיף מֵאָרָץ מִצְרָוֹם מִבָּיִה צַבְּרִים: לֵאִ יִהְנָה לִּדְּׁשֶׁר אֲחֵרִים עַלְ־פְּנִי לֵא תְעַשְׁה־לְךְּ פָּסְלְוִיְכְלְ-הְמִּנְנְׁה אֲשֶׁר בִּשְׁתַיִם מִתְּשִׁר לְּדָּ פָּסְל מִמְּחָת נַאֲשֶׁר בַּמָּיִם! מִתְּחָת לְאָבֶׁר עַלְ-בְּנָים עַלִ-שִׁלְשָׁים נְעָא תְעְּבְּדִם בֵּי אֲנֹכִּי יְחֹנֶה לְאֵלְפִׁים לְאִהַבִּי יִלְשׁמְרֵי מִצְיֹם בְּעָּר מִלְ-בְּנָים עַלְ-שְׁנִים נְעָבְים לְשְׁנָהִי לִשְׁנִית מִצְיִם בְּיִּ

משרת הדברות במעם עליון

אָתַיִּנִי הְּבָּנֵי וְהִשְּׁמֵלֵה בְּחַרְ נִחֲלֵהְ מִּקְדִׁשׁ אֲדִּנִי פֹּוְנִי לְשִׁבְּחָף פְּנְלְהַ יְהְנְׁה הְבְּנִי הְּלְהַ וְנְמָלְה לְעַלְה בִּיִּבְשָׁה בְּתִּלְה יְהְנָה עֲלֵה בִּיְרָ בְּא סוּס פּרְעֹה בְּרְכְבְּיׁ וְבְפְּרָשִׁיוֹ בְּיָּם בְּרִבְּיִּ הְנְהָה בְּרָבְּיִּ הְיִנְה עֲלֵה בְּתְּבִּ אָתַ־מֵּי הַנְיְּה הְבְּנְיִי הְּלְכִי בִּיִּבְשְׁיִם וְמְבְּיִם מְשְׁיִם בְּתְּבְּיִם מְבְּיִם מְבְּיִם בְּתְּ

הפטרות

הפטרה שמות

The Haftarah is Isaiah 27:6 – 28:13 & 29:22 – 29:23.

In days to come shall Jacob take root, Israel shall blossom and bud; And the face of the world shall

Hath He smitten him as He smote those that smote him? Ot is he slain according to the slaughter of them that were slain by Him?

In full measure, when Thou sendest her away, Thou dost contend with her; He hath removed her with His rough blast in the day of the east wind.

Therefore by this shall the iniquity of Jacob be expiated, And this is all the fruit of taking away his sin: When he maketh all the stones of the alter as chalkstones that are beaten in pieces, So that the Asherim and the sun-images shall rise no more.

For the fortified city is solitary, A habitation abandoned and forsaken, like the wilderness; There shall the calf feed, and there shall he lie down, And consume the branches thereof.

When the boughs thereof are withered, They shall be broken off; The women shall come, and set them on fire; For it is a people of no understanding; Therefore He that made them will not have compassion upon them, And He that formed them will not be gracious unto them.

And it shall come to pass in that day, That the LORD will beat off [His fruit] From the flood of the River unto the Brook of Egypt, And ye shall be gathered one by one, O ye children of Israel.

And it shall come to pass in that day, That a great horn shall be blown; And they shall come that were lost in the land of Assyria, And they that were dispersed in the land of Egypt; And they shall worship the Lord in the holy mountain at Jerusalem.

Woe to the crown of pride of the drunkards of Ephraim, And to the fading flower of his glorious beauty, Which is on the head of the fat valley of them that are smitten down with wine!

אוועגא הַבָּאִים יַשְׁרָשׁ יַשְּׁלִים יִצִּיץ וּפָּרָה: (פּ) יִשְׂרָאֵל וּמְלְאָוּ פְּנִי־הֵבֶל הְּנִיבֶה: (פּ) ק הַפְּמַפָּת מַבֶּהוּ הַפְּהוּ אָם־פְּהָרֶג הַרָּגֵיוּ

ش<u>ر</u>د: چو×ەۋى جنىاخىيە بەدىچۈت تېرى

בְּרוּחָוֹ הַקּשְׁה בְּיָוֹם קָּדִים:

לבׁן בִּיאֹת יָבֻפָּר עֵּוֹן־יַעֵּלִב וָזֶה בָּל־ פְּרֵי הָסָר חַשָּאתִוּ בְּשִׁימָוּו כְּלִ־אַבָּנֵי מִזְבַּחַ בְּאַבְנֵי־גִּר מִנְפְּצִּוֹת לֹא־יָקֵמוּ אַשֶׁרֶים וְחַמְּנְים:

ְרַבְּלְעַ סִׁמְבֵּׁינִי: בּמּגְדְבַּר שָׁם יִרְעָה עָגֶל וְשָׁם יִרְבָּץ בּמּגְדְבַר שָׁם יִרְעָה עָנֶל וְשָׁם יִרְבָּץ

בּיבִּשׁ קִצִּירָהֹ הִשְּׁבַרְנָה נִשִּׁים בָּאָוֹת עַל־בַּן לֹא־יְרַחֲמָנּנּ עַשֶּׁהנּ וְיִצְרָוֹ לֹא יִחְנֵּנֵנּ: (פ)

וְהִיָהׁ בַּיִּוֹם תַהֹּוּא יַחְבָּשׁ יְהִוָּה מִשִּׁבְּקֶׁה תַנְּהָר עַּד־נַתַל מִצְרָיִם וָאַהָּם הְּלְּקְּשָׁוּ לְאַתַר אֶהֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: (ב)

וְהָנְהוּ בַּנִּיֹם הַהֹּוּא יִהְקִעֵּ בְּשׁוּפָּר גָּדִיל יבְאוּ הָאִבְדִים בְּצֵּרֶץ אַשִּׁוּר וְהַנְּדָחָים בְּצֵּרֶץ מִצְרָיִם וְהִשְׁתַּחֲנִוּ לִיהֹנֶה בְּתַר הַמְּדֶשׁ בִּירוּשְׁלְם: (פ)

הְּמִּנִים עַׁלְנְמֵּג יֵּנִוּ: יְבָלְ גִּבָּנ עִפְּאַנְעַוּ אַחֲּבֵר אַפְּנָנִם וֹגֵּגא עָנִג הַּמִּנִנִי יִשְׁאַנִע הִפְּבֵּנ אָפִּנִנִם וֹגֵּגא

I:IIIVXX

Behold, the Lord hath a mighty and strong one, As a storm of hail, a tempest of destruction, As a storm of mighty waters overflowing, That casteth down to the earth with violence.

The crown of pride of the drunkards of Ephraim Shall be trodden under foot,

And the fading flower of his glorious beauty, Which is on the head of the fat valley, Shall be as one looketh upon it, While it is yet in his hand one looketh it up.

In that day shall the Lord of hosts be For a crown of glory, and for a diadem of beauty, Unto the residue of His people;

And for a spirit of judgment to him that sitteth in judgment, And for strength to them that turn back the battle at the gate.

But these also reel through wine, And stagger through strong drink; The priest and the propher reel through strong drink, They are confused because of wine, They stagger because of strong drink; They reel in vision, they totter in judgment.

For all tables are full of filthy vomit, and no place is clean.

Whom shall one teach knowledge? And whom shall one make to understand the message? Them that are weaned from the milk, Them that are drawn from the breasts?

For it is precept by precept, precept by precept, Line by line, line by line; Here a little, there a little.

For with stammering lips and with a strange tongue Shall it be spoken to this people;

To whom it was said: 'This is the rest, Give ye rest to the weary; And this is the refreshing'; Yet they would not hear.

And so the word of the Lord is unto them Precept by precept, precept by precept, Line by line, line by line, Here a little, there a little, That they may go, and fall backward, and be broken, And snared, and taken.

הַנָּה חָזָק וְאַמִּץ לֵאדֹלָי בְּזָרֶם בְּרָד שַׁעַר קְטָב כְּזֶרֶם תַּיִם כַּבִּירֵים שׁטְפָּים הַנְּיחַ לְאָרֶץ בְּיֶד:

۽ چڌرنלים מרַמַסְנִר עַמֶּבֶרת מָאָנּת שָׁכּוֹרֵי אֶפְּרֵיִם:

ֵוֹלִיְלְּה צִיצָּת נִבֵּל צְבָּי תִפְּאַרְתֹּי אֲשֶׁר עַל־רָאִשׁ גַּיִּא שְׁמָנָים כְּבִכּוּרָהֹ בְּשָׁרֶם בַּיִץ אֲשֶׁר יִרְאֶה הַרֹאָה אִוֹלָה בְּעֹוֶרֶה בְּכַפְּוֹ יִבְלְעֵּנָּה: (ס)

، بۈربى يېۋى خ،نىقى يوغانىد تىزىۋى ئۆزدىئە ئىقىڭ يوغانىڭ قىرىقىڭ

ر زيم- يزچأ تورزا שُذَّه بَكِسُجِه مِهِدَ خَيَرًا اِنْجِنَّم َ שُذَّهَ خِسُجُه نِجِجُهِد مِا َسَؤَنَا مِعَدَّ مَا َ سَسِّحُه بَهُدَ خِسَيُّه فِحَادَ هِرَا مِنْ

מְקְים: (פּ) מְלֵים: (פּ)

ۈמىڭر يەپڭ يۈت بېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت ئېت ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئې ماسكې ئېت كې ئېت ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئېت كې ئې

ֶּמֶם וֹמֵּגֶר מֶּם: בּּג בּג לְבִּגְ בָּגִּ לְבָּגִּ עַנְ לְעָוּ עַוֹּ לְעָוּ וֹמֵּגֶר

אָלְ הַמְּבֶּׁה וּבְּלְמִּוּן אַמַנָרֵה יָדַבָּר אָלְ הַמְּבְּיוּ הַבְּלְמִּוּן

לְמִּבְׁׁב וֹנִאָת תַמּּרְנֵּמָּׁׁב וַאָּט תַמָּנִּיּחָב עֲבָּׁנִּא מְּבִּׁנָּא בְּּיִּא מְּבִּׁנִּה: אָמֶּרוּ אָמָר אָלַינים זָאָט תַמִּנִּיּחָר עַנְיִרִּיּ

Therefore thus saith the Lorap, who redeemed Abraham, concerning the house of Jacob: Jacob shall not now be ashamed, Weither shall his face now wax pale;

When he seeth his children, the work of My hands, in the midst of him, That they sanctify My name, yea, they shall sanctify the Holy One of Jacob, And shall stand in awe of the God of Israel

לבׁן פְּה־אָמָר יְהֹוָהׁ אֵל־בֵּיִת יַעִּלֹב אַשֶּׁר פְּהֶה אָת־אַבְרָהָם לְא־עַמָּה יֵבוֹשׁ יַעַלְב וְלְאִ עַמָּה פְּנֵיו יֶהֵוֶרוּ:

ڶۿٮ۩ٚڔؾٚ؞ڹۺؙڶۿڔۦؠٞڐڶ؞؞ ڗڟڐؠۺۺڞڒ؞ڶڹڟٷڔۺڔۿٮٷڷؠۺڗۿڟ۪ڂ ڿ؞ڿڶۼڛڹۦ۠ڴؿؙ؞؞ڞۿٙۺٮؿڎ؞ڂڟڶڂڹ

にほむてに になける

The Hastarah is Ezekiel 28:25 - 29:21. On Rosh Hodesh, read the Mastir and Hastarah on page 239.

Thus saith the Lord God: When I shall have gathered the house of Israel from the peoples among whom they are scattered, and shall be sancified in them in the sight of the nations, then shall they dwell in their own land which I gave to My servant Jacob.

And they shall dwell safely therein, and shall build houses, and plant vineyards; yea, they shall dwell safely; when I have executed judgments upon all those that have them in disdain round about them; and they shall know that I am the LORD their God.'

In the tenth year, in the tenth month, in the twelfth day of the month, the word of the LORD came unto me, saying:

'Son of man, set thy face against Pharaoh king of Egypt, and prophesy against him, and against all Egypt,

speak, and say: Thus saith the Lord God: Behold, I am against thee, Pharaoh King of Egypt, The great dragon that lieth In the midst of his rivers, That hath said: My river is mine own, And I have made it for myself.

And I will put hooks in thy jaws, and I will cause the fish of thy rivers to stick unto thy scales, and I will bring thee up out of the midst of thy rivers, and all the fish of thy rivers shall stick unto thy scales.

אַבְטְּטְׁם אַמֶּב זָטַטִּג לְמַּבְּגַּג לְנְמֵּלֶב: נְּלֵבְנַּמְּטֵּג בָּם לְמִּנֵג טַנְּגָנִם נְיֶּמֶבוּ מָּלְ אַבְנוּגִאָּבְ מִּוֹ_עֵּמְטִּגם אָמֶּב זָפָּׁגִּנ בְּם אַבְנֵג אָנַרְנָּג יִינִוּנִם בַּלַבָּגָּנוּ אָנַבּנִּנִם

دْ אِגْرْ יְתְנֶּׁה אֶלְתֵּיתֶם: (פּ) בְּלְמָים וְיָשְׁאִמֶּים אִטִּׁם מִפְּבָּינִילָּם וְיָּדְּמָּ בְּלְמָים וְיָשְׁאִמֶּים אִטַּׁם מִפְּבָּינִי שִׁפְּמִּים וְיִשְׁאַמִּים וֹנְשְׁאַמִּים אִטַּׁם בְּאָמָהוָיִנִּי שִׁפְּמִּים וְנִשְׁאָרָיִים וְנְשְׁאָרָהִייִּם אָלִים בְּאָמָהוֹיִים וְנְמָּלִּהִים בְּעָּמָהוֹיִם בְּעָּהַיִּים בְּעָרָה

בּשְׁנְּה הַנְּה הַנְּה הַבְּרִייְהוָה צֵּלֵי לֵאִּלְּר: בְּשְׁנְה הְנְה דְּבָרִיְהְנָה צֵּלֵי לֵאִלְּר:

בּבֶּר וֹאָמָרְמָּ כִּרִאָּמָרוּ אָבְיָּנִ יִּצִינָּרִ הַנְּיִּלְ הַרְבָּץ בְּהַוֹּךְ יִאָבְיִּנְ אָמָר אָמָר הַנְּּרְיִלְ הַרְבֵּץ בְּהַוֹּךְ יִאִבְיִּנִ אָמָר אָמָר בְּיִּרְ יְאָבִי וֹאְנִי הַּמְּיִלְיִי

; אְבְּּגוּ בַּלַּמְּלַמֵּנֵגוּ מִיּבְּלֵי נְיַבְבְּלַנֵּג בַּנְעַנְּצְ אִבְּגוּ נְאִתְ כָּלְ בִּנָּת נְיַבְבְּלַנֵּג בַנְעַינְאָבְנִי בְּלַמְּלַמֵּנִגוּ נְנִינִינֵּג (כֻ, טִינִים)[ל, טַיִנִים] בָּלְטַבְּנִּ

And I will cast thee into the wilderness, Thee and all the fish of thy rivers; Thou shalt fall upon the open field; Thou shalt not be brought together, nor gathered; To the beasts of the earth and to the fowls of the there for food.

And all the inhabitants of Egypt shall know That I am the Lord, Because they have been a staff of reed To the house of Israel.

When they take hold of thee with the hand, thou dost break, And rend all their shoulders, And when they lean upon thee, thou breakest, And makest all their loins to be at a stand.

Therefore thus saith the Lord God: Behold, I will bring a sword upon thee, and will cut off from thee man and beast.

And the land of Egypt shall be desolate and waste, and they shall know that I am the Lord; because he hath said: The river is mine, and I have made it.

Therefore, behold, I am against thee, and against thy rivers, and I will make the land of Egypt utterly waste and desolate, from Migdol to Syene even unto the border of Ethiopia.

No foot of man shall pass through it, nor foot of beast shall pass through it, neither shall it be inhabited forty years.

And I will make the land of Egypt desolate in the midst of the countries that are desolate, and her cities among the cities that are laid waste shall be desolate forty years; and I will scatter the Egyptians among the nations, and will disperse them through the countries.

For thus saith the Lord God: At the end of forty years will I gather the Egyptians from the peoples whither they were scattered;

and I will turn the captivity of Egypt, and will cause them to return into the land of Pathros, into the land of their origin; and they shall be there a lowly kingdom.

ۥڹڡٚ؈۪۫ڔ؋ۦڽۄڄڿ۫ڔڽ؉ڹڔ؋ؗڔۼۯڿڂ ڄێؚڔ؞ڹۼڽؙڔ؋؇ڂ؋ڽڔ؈ڽڽڂڔڣڂڒ؇ ڝۼؚۄ؋ڔڒ؉ڔ؈ٟڔ؇ڂ۪ڽڔڎڽۼڽ؇ۥڂؚ؇ڹ؋ ڽٷڽڹڡڹؽۄڹ؋ڂٟۼ۪ڿڮ۬٦٠

י וְיִירְהֵם מִשְׁמֵנֵה מָצְרִים כָּי צִּנָר יְהִיְה בְּתְּם בִּהְ (כִּ׳ בַכִּפַר)וֹמִּ׳ בַבִּרּוֹ בְּתְפַשֶּׁם בַּהְ (כִּ׳ בַכְפַר)וֹמִי בְּבִּרּוֹ

خْبَاهُ خَلِ (ح، حدول) [ط، حَوَلًا] يَنْ اللَّهُ الْأَمْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّ مُنْ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ اللَّهُ ال

לבון כָּה אָמַר אַדּנֵי יָהוֹה הִנָּנִי מֵבָיא עְלַיִּךְ חֻבֶּר וְהִכְּרַתִּי מִמֶּךְ אָדֶם יְבְחֵמֶה:

וֹאֵנֵׁר מֹמְּטִׁר: 'נִגְׁמִּ כִּּרְאֵנֵּר נִׁתְּעִׁ זַמֹּן אִמָּר נִאָּר כִּרְ ' נְטִׁנְטֵּׁר אָבֵּאִר מִאָּרַנִם לְמִּמִּׁמִּׁי וְטִוּבְּיִר

ממינגל סננה וְמֶרְ־נְּבָוּל הָנִים שְׁמִּלְּה אָבֶץ מִצְּבִים לְחָרְבוּת חַבֵּב שִׁמְלָּה לבו חִנְנִי אַלֶּיף וְאֶלִייִּל הָנִים יִּשְׁמִּלְּה

וְנְתַתֵּי אָת־אֻׁבֶּץ ׁ מִצְרַיִם שִׁמְמָׁה בְּתַּוֹדִּוּ אַרְצָוֹת נְשִׁמֹּוֹת וְמֶבֶיׁה שָּׁרְבָּעִים שָׁנָּה מְחֵרְבוֹת הִהְיֵרֵן שִׁמְמָּה אַרְבָּעִים שָׁנָּה הַאֲרְצִוֹת: (ס)

בֵּי כָּׁה אָטָר אַדֹּנָי יֵהוֹיָה מִמֵּץ אַרְבָּעָים שְׁנָה אַקבֵּץ אָת־מִצְרַוֹם מִן־הַעַּמָּים אַשֶּׁר־נָפְׁצִיּ שְׁמָּה:

ְּנְתֵי שֶׁם מַמְלְכֶּה שִׁפְּלֶה: אָתַם אָנֵץ פַּהְרוֹס עַּל־אָנֵץ מְכּוּרָתָם יְתֵי שֶׁם מַמְלְבֶּה שִׁפְּלֶה:

It shall be the lowliest of the kingdoms, neither shall it any more lift itself up above the nations, and I will diminish them, that they shall no more rule over the nations.

And it shall be no more the confidence of the house of Israel, bringing iniquity to remembrance, when they turn after them; and they shall know that I am the Lord GOD.

And it came to pass in the seven and twentieth year, in the first month, in the first day of the month, the word of the LORD came unto me, saying:

'Son of man, Mebuchadrezzar king of Babylon caused his army to serve a great service against Tyre; every head was made bald, and every shoulder was peeled; yet had he no wages, nor his army, from Tyre, for the service that he had served against it;

Therefore thus saith the Lord God: Behold, I will give the land of Egypt unto Mebuchadrezzar king of Babylon; and he shall carry off her abundance, and take her prey; and it shall be the wages for his army.

I have given him the land of Egypt as his hire for which he served, because they wrought for Me, saith the Lord God.

In that day will I cause a horn to shoot up unto the house of Israel, and I will give thee the opening of the mouth in the midst of them; and they shall know that I am the LORD.

LEULL CX

- מן־הַמַּמִלְכוֹתֹ מֵהְיֵה שָׁפְּלָה וְלְאִּ הְהְנַשֵּׁא עָּוֹד עַל־הַגּוֹיָם וְהָמִעַטְהִּים לְבְלְהָי רְדְוֹת בַּגּוֹיֶם:
- ַ וְלָא יֵהְנֶה־עֹוֹד לְבָּית יִשִּׁרְאֵל לְמִבְּשָׁת מַּוְּבֵּיר עְּוֹן בִּפְּנוֹתָם צַּחֲרֵיהֵם וְיֵרֲעֹּי בָּי אָנִי אֲרֹנֶי יֶהוְה: (פ)
- וִיְהִי בְּשָּׁשְׁרִים וָשֶׁבַעִּ שְּׁנְּח בְּרִאִּשִׁיוֹ בְּאָחֲד לַתִּדִשׁ חָיְֵח דְבַר־יְחֹנָה אֵלִי לֵאמִר:
- קן־אַדָּם וָבוּכַּדְבָאצַר מֶלֶּהּ בְּבֶּלְ הַמֶּבִּיד אָת־חֵילוּ צַבֹּדָה גְדִּילְה אָל־צַּר כְּל־רַאִּשׁ מָקֵּדָּח וְכָל־ בְּחֵף מְרוּטָת וְְשָׁבֶּר לֹא־הָיָה לָוּ וּלְחֵילוֹ מִצֵּׁר עַל־הַצְבְּדָה אֲשֶׁר־עְבָּר עָלֶיהָ: (ס)
- לבׁן פָּה אָמֵר אֵדְנֵי יֵהוֹה הִנְנִי נִתֵּן לְנְבִּיכַדְּהֶאצִּר מֶלֶּךְ־בָּבֶל אָת־צֵּרֶץ מִצְּרְיִם וְנְשָּׁא הַמֹּנְה וְשָׁלֵל שִׁלְלָהֹ וּבְיַזִּ בִּּלְּה וְהִיְתָּה שְׁבֶּר לְחֵילְוּ:
- פִעַּלְתּוֹ אֲשֶׁר־עָבַר בְּה נָתָתִּי לִוֹ אָתִּד אָבֶץ מִצְּבָיִם אֲשֶׁרֹ עֲשׁוּ לִּי נָאָם אֲדֹנָי יֵחוְה:
- בּיִּוֹם תַהֹוּא צַּצְמֶיתַ קֵּרֶן לְבָרֵת יִשְׁרָאֵל וּלְךְּ אָתֵן פְּתְחִין־פֶּה בְּתוֹכֶם וְיָדְעָּוּ בְּי־ צָנִי יְהֹוְה: (פ)

.82:04 – £1:04 drieminh 46:13

The word that the LORD spoke to Jeremiah the prophet, how that Mebuchadrezzar king of Babylon should come and smite the land of Egypt.

ַ הַבְּבִר אֲשֶׁר אַבָּר יְהַלָּה אֱלֵּך בָּבֶּר הַנְּבִיא לְבִוּא נְבִוּכַדְהָאצִּר מֵלֵּךְ בָּבֶּל קהַכִּוּת אָת־אָרֶץ מִצְרֵים:

- Declare ye in Egypt, and announce in Migdol, And announce in Moph and in Tahpanhes, Say ye: 'Stand forth, and prepare thee, For the sword hath devoured round about thee.'
- Why is thy strong one overthrown? He stood not, because the Lorp did thrust him down.
- He made many to stumble, Yea, they fell one upon another, And said: 'Arise, and let us return to our own people, And to the land of our birth, From the oppressing sword.'
- They cried there: 'Pharaoh king of Egypt is but a noise, He hath let the appointed time pass by.'
- As I live, saith the King, Whose name is the LORD of hosts, Surely like Tabor among the mountains, And like Carmel by the sea, so shall he come.
- O thou daughter that dwellest in Egypt, Furnish thyself to go into captivity, For Moph shall become a desolation, And shall be laid waste, without inhabitant.
- Egypt is a very fair heifer, But the gadfly out of the north is come, it is come.
- Also her mercenaries in the midst of her Are like calves of the stall, For they also are turned back, they are fled away together, They did not stand; For the day of their calamity is come upon them, The time of their visitation.
- The sound thereof shall go like the serpent's; For they march with an army, And come against her with axes, As hewers of wood.
- They cut down her forest, saith the LORD, Though it cannot be searched; Because they are more than the locusts, And are innumerable.
- The daughter of Egypt is put to shame; She is delivered into the hand of the people of the north.
- The Lord of hosts, the God of Israel, saith: Behold, I will punish Amon of No, and Pharaoh, and Egypt, with her gods, and her kings; even Pharaoh, and them that trust in him;

- הגירו קמצָרִים וְהִשִּׁמֵיעִי בְמִגְדִּוֹל וְהַשְּׁמֵיעִי בְנָךְ וּבְתַחְפַּנָחֵס אִמְרֹּוּ הִתְיַצֵּבֹ וְהְבֵּן לֶּדְּ בִּי־אָּכְלֶה חֻרֶב סְבִיבֶיף:
- ַ מַדִּיפִי נִסְתַוְר אַבִּירֶיִיךְ לָא עָמַד בָּי יְחֹזֶה הַדְּפְּוֹ:
- ، הַרְבָּה כּוֹשֵׁל גַּם־נָפֵֿל אֵישׁ אָל־רַעַּהוּ יַיְאִמְרוּי קִּיּמָהוּ וְנְשָׁבָה אָל־עַמָּנוּ וְאָל־ אֶבֶץ מוּלְדְמִנּ מִפְּנֵי חֲבֶב חַיּוֹנְה:
- ײַ קּרָאַי שָׁם פּרִעָּה מֶלֶּוּ־מִצְּרַיִם שְׁאָוֹן הְיַםְּיִּרְיִם הַמִּיְעָר:
- ... תי־אָנִי נָאָם־תַמֶּלֶּךְ יְתְנָה צְבָאָוֹת שִׁמֵּוֹ בִּי כְּתָבָוֹר בֶּתְרִים וּכְכַרְמֵל בַּיָּם יַבְוֹא:
- פּי בְּלֵי גוּלְהֹ עֲשָׂי לֶּךְּ יוֹשֶׁבֶת בַּתַ־מִּצְרָיִם בִּי־נֹף לְשַׁמָּה חָהְנֶה וָנִצְּמָה מֵצִּין יוֹשֶׁב: (ס)
- נְם אֵגבֶם בָּא מֵּלְנִנֵם מֵּע פַּׁלֵבִּעֵם: זִם עַּפְׁנִי עַפְּנִּי נְטִי נִעִבְּיִ בָּא מִּמֶּעִי בָּי נִם מִכְבֵּנִי בִּלִבְּנִי בִּמִּלִּבְּיִ
- ילטَڬ פَנָטַה בּלָטַה ילאָ בָּי בְּּיִלְה בַּנְּלָה בַּנְים: " אַנְלְשׁ בַּנָּטַה בַּלְּצִּ בְּיִבְּטַה בָּעָה
- בּ, וַבּיְ מֵאַבְבְּיִ וְאָם יְחַנְּה בּ, לָאִ יִחְקֵר: בּ, וַבּיְ מֵאַבְבְיִי וְאָם יִחְנָּה בָּ, לָאִ יִחְקֵר
- ַ הֹבֶישָׁה בַּת־מִצְּהָיִם נִהְנָה בְּיֵר עַם־ צְפְּוֹן:
- אַמַר יְהִוָֹה צְבְאִוֹת אֱלֹהֵי יִשִּׁרְאֵל הְנָנִי פּוֹקֵר אֶל־אָמַוֹן מִנֹּא וְעַל־פָּרְעֹה וְעַל־מִצְרַיִם וְעַל־אֵלֹהֵיהְ וְעַל־מָלְבֶּיִהְ וְעַל־פַּרְעָה וְעַל הַבּמְהָים בְּוֹּ:

and I will deliver them into the hand of those that seek their lives, and into the hand of Nebuchadrezzar king of Babylon, and into the hand of his servants; and afterwards it shall be inhabited, as in the days of old, saith the Lord.

But fear not thou, O Jacob My servant, Neither be dismayed, O Israel; For, lo, I will save thee from sfar, And thy seed from the land of their captivity; And Jacob shall again be quiet and at ease, And none shall make him afraid.

Fest not thou, O Jacob My servant, saith the LORD, For I am with thee; For I will make a full end of all the nations whither I have driven thee, But I will not make a full end of thee; And I will correct thee in measure, But will not utterly destroy thee.

נְתַּנְיִנִים בְּנָגְ מִׁלְבַּׁלְמֵּגִ נִּפְּמְּם נְצִּגִי נְתַנְבַּגְבָּלְ שִׁמְּכָּן בִּנְתִּגַבְּלֵנְה נְתַנְּבָּרְ בִּנְגִינִ נְתַּנְיִנִי (פּ)

ְנְאַטְׁט אַּבְינִינְּא מַבְּיִּרִי נְאֵטְ־זַרְעָּךְ בְּיִ הְנָלִי הַוְּשְׁבָּרָ הַחָט יִשְׁרָאָבְ בִּי הְנָלִי מִיִּשְׁמָּרְ יִצְּלִיְרִ נְאַטְטִי אַבְ-הִינְּאָ מַבְּיִּרִי וְאָבִרְ

הפטרת בשלח

The Haftarah is Judges 4:4 -5:31.

Now Debotah, a prophetess, the wife of Lappidoth, she judged Israel at that time.

And she sat under the palm-tree of Deborah between Ramah and Beth-el in the hill-country of Ephraim; and the children of Israel came up to her for judgment.

And she sent and called Batak the son of Abinoam out of Kedesh-naphtali, and said unto him: 'Hath not the Lord, the God of Israel, commanded, saying: Go and draw toward mount Tabor, and take with thee ten thousand men of The children of Naphtali and of the children of Zebulun?

And I will draw unto thee to the brook Kishon Sisera, the captain of Jabin's army, with his chariots and his multitude; and I will deliver him into thy hand.

And Barak said unto her: 'If thou wilt go with me, then I will go; but if thou wilt not go with me, I will not go.'

ייִא ייִרבוֹרָהֹ אִשָּׁה נְבִיאָָה אֵשָׁה לַפִּידִוֹת הָיא שׁפְּמָה אָת־יִשְׂרָאֵל בְּעֵת הַהִּיא: "בּיי ייינום בדב־בֿאם בדיבה ביי

וְהָׁיא יוֹשֶׁבֶת מַחַת מִּמֶר דְּבוֹרָה בָּין הְרְמֶה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּתַר אֶפְּרָיִם ניצֵלוּ אֵלֶיהְ בְּנִי יִשְׁרָאֵל לַמִּשְׁבְּּמ:

וִהִשְׁלֵח וַהִּקְרָאׁ לְבָרֶה בָּן־אֵבִינִעָם מִקּדֵשׁ נַפְּמָלִי וַתֹּאִמֶר אֵלִיו חֲלִאׁ צִּנְָחוּ יְחֹנֶח אֵלֹתִי־יִשְׁרָאֵל לֵךְ יִמְשִׁכְּהָ בָּתַר מְבְּנִר נַפְּמָלִי וּמִבְּנֵי זְבָלְוּן:

בְּמִנְנְׁי וּנְתַמֵּיהוּ בְּיֶבֶה: סְיסְרְאַ שַּׁרִ־צְּבֶּא יִבְּין וְאָתַ־רִבְבָּוֹ וְאָתַ-יְמְשַּׁבְּיוֹ אֵבְירִ אֵבְיוֹ יִאָרִי בִּישְׁוֹן

And she said: 'I will surely go with thee; notwithstanding the journey that thou takest shall not be for thy honour; for the Lord will give Sisera over into the hand of a woman.' And Deborah arose, and went with Barak to Kedesh.

And Barak called Zebulun and Naphrali rogether to Kedesh; and there went up ten thousand men at his feet; and Deborah went up with him.

Mow Heber the Kenite had severed himself from the Kenites, even from the children of Hobab the father-in-law of Moses, and had pitched his tent as far as Elon-bezaanannim, which is by Kedesh.

And they told Sisera that Barak the son of Abinoam was gone up to mount Tabor.

And Sisera gathered together all his chariots, even nine hundred chariots of iron, and all the people that were with him, from

And Deborah said unto Barak: 'Up, for this is the day in which the Lord hath delivered Sisera into thy hand; is not the Lord gone out before thee?' So Barak went down from mount Tabor, and ten thousand men after him.

And the Lord discomfited Sisers, and all his chariots, and all his host, with the edge of the sword before Barak; and Sisera alighted from his chariot, and fled away on his feet.

But Barak pursued after the chariots, and after the host, unto Harosherh-goiim; and all the host of Sisera fell by the edge of the sword; there was not a man left.

Howbeit Sisers fled away on his feet to the tent of Jael the wife of Heber the Kenite; for there was peace between Jabin the king of Hazor and the house of Heber the Kenite.

ַנִּאִאָטָר חָלָּךְ אֵלֵךְ עִּמָּךְ אָפָס כִּי゚ לֹא מִחְלָה מִפְּאַרְחָּלִּ עַלִּ־חַגִּטָׁרְ אָשָׁר אַמָּר הוֹלֵךְ בֵּי בֵּיִר אִשְּׁה יִמְכָּר יְחִזָּה אָתּר סְיסְרָא וַתְּקָם דְּבוֹרֶה וַתֵּלֶּךְ עִם־בְּרֶק מֵךְשְׁה:

ַ נַּזְּעֵׁל בָּנְׁל אָטַ-וָּבִּגְּלֶן וֹאָטַ-נַּפִּטִּלְי, בְּיִבְשָׁרַ נַיַּעַלְ בְּנִגְלֶּיִ עֲּשָׁנִּׁטַ אַּלְפָּׁי אָיִשִּ נְּזְשָׁרְ נַיְּעָלְ בִּיְלֶּי בְּיִבְּיִי

ָ װְמָבֶר הַפֵּינִי נִפְּרֶד מִפָּיוִ מִבְּנִי חֹבֶּר בצענים)[ק׳ בְּצַעְנֵנִּים] אֲשֶׁר אֶת־ בֶּדֶשׁ:

™ ניגרי לְסִיסְרָא בָּי עַּלְה בְּרָמ בָּן אַבילעַם הַר־הְבְרִי:

אַתְּי מְחַרָשָׁת חַגּוּיָם אֶלְ־נָחַל קִישְׁוּן: מַאִּוֹת הֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־בְּלִ־חָעָם אֲשֶׁר ייִּזְשְׁי

ر شَكْضِ ۖ بِحَـٰذِہ كِحْ حَدِّحِ خَدَٰع جِدِ بِهِ بَـــْنَّهُ كِنَّهُ ثِنَا بِمَيْمَ كِمَــَوْدِوَ كِنَّةٍ لِهِ بَـرِّكُ بِمَيْمَ بِهِلُّهُ رِأُوِيْهِ يَـيْهِ حِدِمْ شِيَرَ مِكْنَدَ رَفِيْقِيْمَ كِيْخُونَ كِيْنُ كِيَرِيْنَ:

ניֵהָם יְהוֹּה אָת־סִיסִרָּא וְאָת־כְּלִ הְהָבֶכֶּב וְאָת־כְּל־הַמַּהַנֶּה לְפִּי־הָהָב לפְּנֵי בְרָלְ נִיְּנֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכְּבָה נִיְנָס בְּרַוְלֵיוּ:

יִּבְיָׁק רָדֵּׁף אַחֲרֵי חָרֶכָּל וְאַחֲרֵי הְשָּׁחֲנְּה עָּד חֲרִשֶׁה חַגּוֹיִם וַיִּפֵּל כְּלִ עַחֲנָה סְיִסְרָאׁ לְפִּי־חֶׁהֶב לְאׁ נִשְׁאַר עַד־אֶחֶד:

הְצְּוֹר וּבֵּין בֵּית חֲבֶר הַפַּינִי: חֲבֶּר הַפֵּינִי בַּי שְׁלֵוֹם בַּין יָבָין מֶלֶבְ הְסִיסְרָא ְנָסְ בְּרַגְּלֶיוּ אֶלְ־צִּסְרָ יָשְׁלָ

And Jael went out to meet Sisera, and said unto him: 'Turn in, my lord, turn in to me; fear not.' And he turned in unto her into the tent, and she covered him with a rug.

And he said unto her: 'Give me, I pray thee, a little water to drink; for I am thirsty.' And she opened a bottle of milk, and gave him drink, and covered him.

And he said unto her: 'Stand in the door of the tent, and it shall be, when any man doth come and inquire of thee, and say: Is there any man here? that thou shalt say: No.'

Then Jael Heber's wife took a tent-pin, and took a hammer in her hand, and went softly unto him, and smote the pin into his temples, and it pierced through into the ground; for he was in a deep sleep; so he swooned and died.

And, behold, as Barak pursued Sisera, Jael came out to meet him, and said unto him: 'Come, and I will show thee the man whom thou seekest.' And he came unto her; and, behold, Sisera lay dead, and the tent-pin was in his temples.

So God subdued on that day Jabin the king of Canaan before the children of Israel.

And the hand of the children of Israel prevailed more and more against Jabin the king of Canaan, until they had destroyed Jabin king of Canaan.

Then sang Deborah and Barak the son of Abinoam on that day, saying:

When men let grow their hair in Israel, When the people offer themselves willingly, Bless ye the

Hear, O ye kings, give ear, O ye princes, I, unto the Lord will I sing, I will sing praise to the Lord, the God of Israel.

Lord, when Thou didst go forth out of Seir, When Thou didst march out of the field of Edom, The earth trembled, the heavens also dropped, Yea, the clouds dropped water.

ומצא יִעֵל" לקרָאת סִיסָרָאָ וַתָּאִמָר אַלְיוּ סוּבָה אֲלִיִּ סוּרָה אַלִּי אַל־ תִּירָא וַיְּסַר אֵלֶיהָ הָאֲהֵלָה וַתְּכַּפָּהוּ בַּשְּׂמִיבֶה:

 \tilde{c}_{i} נַקּשְׁקְרֵי נַקְּכְּסְׁרוּ: \tilde{c}_{i} בָּיִאָּמְר אָלְיִר רַשְׁלִּיְר אָרִר הָחָלְיָר בַּיִּלְיִר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיָר בַּיִּלְיִר בּיִּלְיִר בּיִּלְיִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְילְיִים בּיִּבְּילְיִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילְיים בּיִּבְּילְיִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיִּבְּילִים בּיבּילְייִים בּיִּבְּילְיִים בּיִּבְּילְיִים בּיבּילְייִים בּיִּבְילְיִים בּיבּילְייִים בּיּבְּילִּים בּיבּילְייִים בּיבּילְיים בּיבּילְייִים בּיבּילְיים בּיבּילְייִים בּיבּילְייִים בּיּבְּילִים בּיבּילְייִים בּיבּילְייִים בּיבּילְייִים בּיבּילְייִים בּיבּיליים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְייִים בּיבּילְייים בּיבּיליים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילִיים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילִים בּיבּילְייים בּיבּילְיים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּילְיים בּיבּילְייים בּיבּילְייים בּיבּיבּיים בּיבּילִים בּיבּילִים בּיבּילִים בּיבּילִים בּיבּילְייִים בּיבּילְיים בּיבּילְייִים בּיבּילִים בּיבּיליים בּיבּילִיים בּיבּילִיים בּיבּיליים בּיבּיליים בּיבּיליים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּיליים בּיבּיליים בּיבּייים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּייבּיים בּיבּייבּיים בּיבּייבּיים בּיבּיים בּיבּייבּיים בּיבּייבּיים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּיים בּיבּיבּיים בּיבּיבּיים בּיבּיים בּיבּיבּיים בּיבּיבּיים בּיבּיבְּיים בּיבּיבּיבּיים בּיבּיבּיים בּיבּיבּיבּיבּיבּיים בּיבּיבּיבְיבּ

ַ נֵיאִמֶר אֵלֶיהִ עַּמִּר פָּתַח הָאָהֵל וְהִיָה אָם־אָישׁ יָבֹא יִשְאֵלֶךְ וְאָמֶר הַוֵשׁ־פָּׁה אָישׁ וְאָמֶרְהָ אֵין:

וִתִּקַח יָעֵל אֵשֶׁת-חֶבֶר אָת-יִתָּר הָאָהֶל וַתְּשֶׁם אָת-חַמַּקֵבֶת בְּיָדִה וַתְּבָוֹא אֵלִיוֹ בַּלְּאם וַתְּתְקַע אָת-חַיָּהֵר בְּרַקְּהֹוֹ וַתְּצְנָח בְּאֲבֶץ וְהְוּא־נְרְדֶם וַיֶּעָף וַיְּמְתִּי

וְהִנֵּה בְּרָלֹ רֹבֵף אָת־סִיסָרָאֹ נִתִּצָא יִעֵּל לִקְרָאֹתֹּו נַתַּאִמֶּר לֹּוֹ בֵּלְ יִּעָר יִנְּבָאׁ אֵלֵיהָ הָאָישׁ אֲשֶׁר־אַתְּה מְבַקָּשׁ וַיְּבָאׁ אֵלֵיהָ וְהְנֵּה סִיסְרָאׁ נֹבֵּל מֶת וְהַיָּתֵד בְּרַקְּתִּוּ

מֶלְנִּיַבְּלְּנְהֹן לְבְּנִוֹ, בְּנִוֹם חַבְנָּאִ אָנִי וָבָּוּן הילנה אָלְנִים בּנִּוָם חַבְנָּאִ אָנִי וָבָּוּן

ְבָּרֵן מֶלְנַ בְּנְתְּן: (פּ) יְבָּרֵן מֶלְנַ בְּּנְתְּן אָת אָמֶּר חַכְּיְיִתוּ אָת וַמְלָנִ יִּר בִּנִי וְמִּרָאֵרְ תַּלְוָנִ וְלִמְּחִ תִּלְ

בּנִיִם תַּנִיא לֵאמֶר: (ס) י נִמָּשָּׁר דְּבִיּנְתַם (ס)

בְּהִקְנְגַר מֻם בְּרְכִּוּ יְהְנֶה: (ס) בְּקְרָעַ בְּנְשְׁרֵגַר בְּיִשְׁרָגַר (ס)

שִׁמְעֵּנִּ מְלְבָּנִם תַאָּזִינִּנִּ רְזָּנִים (ס) אָנִכָּי לִיחֹנָת אָנִבָּי אִשְׁירָה (ס) אָזַמֵּר לִיחֹנָה אֶלְתֵּי יִשְּׁרְאֵל: (ס)

77

The mountains quaked at the presence of the LORD, Even yon Sinai at the presence of the LORD, the God of Israel.

In the days of Shamgar the son of Anath, In the days of Jael, the highways ceased, And the travellers walked through byways.

The rulers ceased in Israel, they ceased, Until that thou didst arise, Deborah, That thou didst arise a mother in Israel. .

They chose new gods; Then was war in the gates, Was there a shield or spear seen Among forty thousand in Israel?

My heart is toward the governors of Israel, That offered themselves willingly among the people. Bless ye the Lord.

Ye that ride on white asses, Ye that sit on rich cloths, And ye that walk by the way, tell of it;

Louder than the voice of archers, by the watering-troughs! There shall they rehearse the righteous acts of the Lord, Even the righteous acts of His rulers in Israel. Then the people of the Lord want to the people of the lord want down to the gates.

Awake, awake, Deborah, Awake, awake, utter a song; Arise, Barak, and lead thy captivity captive,

Then made He a remnant to have dominion over the nobles and the people; The Lord made me have dominion over the mighty.

Out of Ephraim came they whose root is in Amalek; After thee, Benjamin, among thy peoples; Out of Machir came down governors, And out of Zebulun they that handle the marshal's staff.

And the princes of Issachar were with Deborah; As was Issachar, so was Barak; Into the valley they rushed forth at his feet. Among the divisions of Reuben There were great resolves of heart.

מְפְּנֵּגְ נְבְּנְגִי מְפְּנָגְ נִמְנְצִי (ס) זָנִי סִינָּג מְבְּנֵגְ נִבְּנְיִי אֶבְנֵי, וֹמְּבָאָרְ: (ס)

ַבְּבְנֵּ אֶּבְטִוּט הַּפֹלְפַלְּוִט: (ס) בְּבְנֵּ אֶבְטִוּט (ס) נִּעִלְכֵּר נִּטִּרְנִּט בּנמֵּר הַּמִּנִּי בָּּוֹ הַתָּלִ

ַ חַדְלַּיּ פְּרָזָיוֹ בִּישְׂרָאֵל חָדֵלִּי (ס) עַּר שַׁקַּמְּחִי דְּבוּרֶה שַּקָּמָחִי אָם הְיִשְׁרָאֵל: (ס)

בּׁנֹתְּבֹאֵל: (ס) בָּאַרְבָּעָנִים אָלְבִּ הְעָּנִים (ס) בְּאַרְבָּעָנִים אָלְבִּ הְבְּנִים (ס) בְּאַרְבִּעָנִים אָבִינִרְאָנִי הְבָּנִים (ס)

 \$\frac{1}{2} \cdot

ַ רְבְבֵי אֲתְנִוּת צְּחֹרִוּת (ס) יִשְׁבֵּי עַל־ מְתְּיוּוּ: (ס)

מקול מחַצְצִׁים בֵּין מִשְׁצִּבָּים (ס) שָם " יְתַנּוּ צִדְקָוֹת יְחֹנְה (ס) צִדְקָת פִּרְזֹנָוֹ בִּישִׁרְצֵּל (ס) צֵּוְ יֵרְרִוּ לַשְׁעָרִים עַם־ יְחֹנְה: (ס)

שְּבְיִן פָּן־אַבִילְעַם: (ס) עָּוּרִי עָּוּרִי בְּבְּרִי־שִׁיר (ס) קָּוּם בְּרֶה וְשְׁבָּר שְׁבְּרִי עִּוּרִי דְּבֹוּלְהַם: (ס)

ַ אָז ְיָרַד שָׂרִיד לְאַדִּירָים עָם (ס) יְהְנְּה יְרַד־לֶי בַּגְּבּוֹרֶים: (ס)

מִנֵּר אָפְּרִיִם שְׁרִשְׁם בַּעֲמָלֵל (ס) מְבָּיר יְרְרִיּלְ מְתַּקְּלִּים (ס) ימִּיְּבּוּלֶּוֹ מְשֶׁכֶים בְּשֶׁבֶם סִפְּר: (ס)

װְקְבֵּי בְּיִשְׁמֵכִּר עָם בְּצְּלָנִי (ס) בְּרַגְלְיִי (ס) בִּבְּלְנִּיִת בְּצִּיבֶׁו נְּדִלְים הְקְבִי: (ס)

- Why sattest thou among the sheep-folds, To hear the pipings for the flocks? At the divisions of Reuben There were great searchings of heart.
- Gilead abode beyond the Jordan; And Dan, why doth he sojourn by the ships? Asher dwelt at the shore of the sea, And abideth by its bays.
- Nebulun is a people that jeoparded their lives unto the death, And Naphtali, upon the high places of the field.
- The kings came, they fought; Then fought the kings of Canaan, In Taanach by the waters of Megiddo; They took no gain of money.
- They fought from heaven, The stars in their courses fought against Sisera.
- The brook Kishon swept them away, That ancient brook, the brook Kishon. O my soul, tread them down with strength.
- Then did the horsehoofs stamp By reason of the prancings, the prancings of their mighty ones.
- Ourse ye Meroz', said the angel of the Lord, Gourse ye bitterly the inhabitants thereof, Because they came not to the help of the Lord, To the help of the Lord,
- Blessed above women shall Jael be, The wife of Heber the Kenite, Above women in the tent shall she be blessed.
- Water he asked, milk she gave him; In a lordly bowl she brought him curd.
- Her hand she put to the tent-pin, And her right hand to the workmen's hammer; And with the hammer she smote through his head, Yea, she pierced and struck through his temples.
- At her feet he sunk, he fell, he lay, At her feet he sunk, he fell, Where he sunk, there he fell down

- לְמָּח יִשִּׁבִּחָ בֵּין הַמִּשִּׁפִּתִּים (ס) לִשְּׁלִעַּ שִׁרְקִוּת עֵּדְרֵים (ס) לִפְּלַנִּוֹת רְאִּיבֶּן נְּדִיֹלֵים חִקְרֵי־לֵב: (ס)
- ַ װְּלְמָּר בִּעָּבְר הַיִּרְדֵּל שָׁבֶּן (ס) וִדְּן קְמָּה יָאָר אָנִיִּוֹת (ס) אָשָׁר יָשָׁבִ לְחַוִּר יַמְּים (ס) וְעָּלְ
- ְּנְפְּׁטְׁלְ, מֵּלְ מְרֵוְמֵּי מְּבֵּרִי (ס) לָמִּיח " וְבִּלְיִּוֹ מַּם חֵבֵּלִ נִּפְּמָּוִ (ס) לָמִיח
- מּלְכֵּג בֹּנְמּג (ם) בַּׁעַמּגוֹי מּלְבֵּג מּ בַּאַג מִלְכִּגם נִלְטִָמג (ם) אָּג נִלְטַׁמג וְיַּבְּּיִּאַיִּ מִּגְ בִּיִּג וְלַטְמִג (ם)
- מִּמְסִלְיִּהְם נִלְנֵוֹמֵוּ (ס) בּבְּיִבְבִים מְּמְסְלְיִּהְם נִלְנֵוֹמֵוּ (ס) בּבְּיִבְבִים

עולגן (ס) בצע בפר לא לקחוי (ס)

- נַחַל קישׁוֹן גְּרָפְּׁם (ס) נַחַל קִדוּמִים נַחַל קישָׁוֹן (ס) תִּדְרְבָי נַפְשָׁי נְּזַ: (ס)
- בּיבְּלְמִוּ אַבִּירֵיוּ: (ס) מְבַּהַרָּוֹת בּיבְלְמִוּ אַבִּירֵיוּ: (ס)
- אַוֹרוּ מֵרֹוֹז אָמֵרֹ מַלְאַדֵּ יְחִוֹֹח אָרוּ אָרִוֹר יִשְׁבֵּיחָ (ס) בָּי לְאַ־בָּאוּ לְשֶׁזְְרֵת יְחִוֹּה (ס) לְשֶׁזְרֵת יְחִוֹּה בַּנְּבּוֹרֵים: (ס)
- הְבֹרֵךְ מִנְּשִׁים יָעֵּל אֵשָׁת חֵבָר הַקּינִי (ס) מִנְשָׁים בָּאָהָל הְבַּרֶךְ: (ס)
- מֵיִם שַׁאָל חָלֶב נְתָּנְה (ס) בְּסָפָּל אַדִּירִים הַקְּרִיבְה חָלֶאָה: (ס)
- יָבְהֹ לִיָנֵר מִשְׁלִים (ס) וִימִינָה לְחַלְמָוּת שַּמֵלִים (ס) וְחַלְמָה סִיסְרָא הַקְּתְּוּ רֹאִשְׁוֹ (ס) וּמְחַצָּת וְחַלְפָּה הַקְּתְּוּ: (ס)
- לפֿל מָּבְוּה: (ס) בּיִּלְ,ּיִנְ פַּבַתּ וֹפְלְ (ס) בַּאִמֶּב פַּבְתּ מִּם בּין בּיִּבְיִנִ פַבַת לפֿל מָכִב (ס) בּיִּ

57

Through the window she looked forth, and peered, The mother of Sisera, through the lattice: 'Why is his chariot so long in coming? Why tarry the wheels of his chariots)

The wisest of her princesses answer her, Yea, she returneth answer to herself:

'Are they not finding, are they not dividing the spoil? A damsel, two damsels to every man, To Sisera a spoil of dyed garments, A spoil of dyed garments of embroidery, Two dyed garments of broidery for the neck of every spoiler?

So perish all Thine enemies, O Lord; But they that love Him be as the sun when he goeth forth in his might. And the land had rest forty years.

בְּעַר הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָּה וַתִּיבָּב אֵם סִיסְרָא בְּעַר הָאָשִׁנָב (ס) מַדִּינַ בֹשֵׁשׁ רְכְבּוֹ לְבוֹא (ס) מַדִּינַ אֲחֲרֹי פַּעַמֵי מַרְכְּבוֹתְיו: (ס)

מַמָּיב אַמְרֵיהָ לְה: (ס) אַף־הָיא 15 הַבְּמָוֹת שָּׁרוֹמֶיהָ תַּעָּנִנְּה (ס

הֵלֶלְ: (a)
 בַלַמְנִי (a)
 הַלַמְנִי (a)
 הַלַבְ הַבֹּמֹנִים
 בַּבַמָּנִים
 בַבַּמָנִים
 בַבַּמָנִים
 בַבַּמָנִים
 בַבַּמָנִים
 בַבַמָּנִים
 בַבַמַנִּמְבַמַנִים
 בַבַמַנַמַנִּמַב
 בַבַמַנַמַבּמַנַ

בֿן יאַבְדִּי כְלְ־אִיִּבֶּיִרִּ יְחִנְֹח וְאָהַלִּיי פְצֵאַת תַשֶּׁמֶשׁ בִּּנְבֶרְתָוֹ (ס) נִתִּשְׁלָם הָאֶבֶץ אַרְבָּעָים שְׁנְח: (פ)

הפטרת יתרו

.6:9 – 2:9 & 6:7 – 1:6 daial bi Isal All

In the year that king Uzziah died I saw the Lord sitting upon a throne high and lifted up, and His train filled the temple.

Above Him stood the seraphim; each one had six wings: with twain he covered his face and with twain he did twain he covered his feet, and with twain he did fly.

And one called unto another, and said: Holy, holy, holy, is the Lord of hosts; The whole earth is full of His glory.

And the posts of the door were moved at the voice of them that called, and the house was filled with smoke.

Then said I: Woe is me! for I am undone, Because I am a man of unclean lips, And I dwell in the midst of a people of unclean lips, For mine eyes have seen the King, The Lord of hosts.

> בְשִׁנִת־מוֹתֹ הַמֵּלֵךְ עֻּיִּלְּהִי נְאָרָאָה אָת־ אֲדֹנְי יֹשֶׁב עַל־כִּסָא הָם וִנִשְּׂא וְשִׁילֵיוּ מְלֵאִים אֶת־הַהַרֶּבֶל:

שָׁרָפִּים עַמְרָרם ו מִמַּעַל לוֹ שֵשָׁ פְנְפִים שֵשׁ כְנְפָים לְאָחָד בִּשְׁתַּיִם יְכַפָּת פְּנָיו הבְשְׁתַּיִם יְכַפָּת רַגְּלְיו וּבִשְׁתַּיִם יְעּוֹפֶף:

וְקִּלְא זֶה אֶל־זֶה וְאָמָר קְדָוֹשׁ ו קָדָוֹשׁ קּדִוֹשׁ יְהְנָה צְּבְאָוֹה מָלְאִ כְּלִ־הָאָהֶץ כְּבִוּדְוֹ:

ְ װַבּּנִע נִמְּלֵא מְּמֵּוִנ װַבְּנִע יִמְלֵא מִמָּוִנ בִסִפְּנִם מִפּוַנִא בַפּוָנֵא

נִאַלֵּר אָוִי־לֵי בְּי בְּרִינְדְעֵׁיִתִּי בָּי אָיִשׁ מְמֵא שְׁפְתַּיִם אָנְכִי וּבְתוּךְ עַם־טְמֵא שְׁפְתַּיִם בְאָוּ עִינְּר בְּי אָת־תַמֵּלֶךְ יְתְּוֹת צְבְאָוֹת בְאָוּ עֵינְיִי

- Then flew unto me one of the seraphim, with a glowing stone in his hand, which he had taken with the tongs from off the altar;
- and he touched my mouth with it, and said: Lo, this hath touched thy lips; And thine iniquity is taken away, And thy sin expiated.
- And I heard the voice of the Lord, saying: Whom shall I send, And who will go for us? Then I said: 'Here am I; send me.'
- And He said: 'Go, and rell this people: Hear ye indeed, but understand not; and see ye indeed, but perceive not.
- Make the heart of this people fat, and make their ears heavy, and shut their eyes, lest they, seeing with their eyes, and hearing with their ears, and understanding with their hears, and be healed.'
- Then said I: 'Lord, how long?' And He answered: 'Until cities be waste without inhabitant, and houses without man, And the land become utterly waste,
- And the Lord places be many in the midst of the land.
- And if there be yet a tenth in it, it shall again be eaten up; as a terebinth, and as an oak, whose stock remaineth, when they cast their leaves, so the holy seed shall be the stock thereof.
- And it came to pass in the days of Ahaz the son of Jorham, the son of Uzziah, king of Judah, that Rezin the king of Aram, and Pekah the son of Remaliah, king of Israel, went up to Jerusalem to war against it; but could not prevail against it.
- And it was told the house of David, saying: 'Aram is confederate with Ephraim.' And his heart was moved, and the heart of his people, as the trees of the forest are moved with the wind.
- Then said the LORD unto Isaiah: 'Go forth now to meet Ahaz, thou, and Shear-jashub thy son, at the end of the conduit of the upper pool, in the highway of the fullers' field;

- شَطْنَدْكَ لَكُلَّ لَيْنِكُ لِيَامُعُكُنَكَ فَكُوْكِ. ^ يَوَدِّمَ مَرْاضِ لَيْنِكُ لِيَامُعُكُنَكُ فَكُوْكِ. ذ
- , נָאָשְׁלָּת אָת־קָּוֹל אָבֿוָל אַמָּר אָת־ מִי אָשְׁלַח וּמֵי יֵלֶּךּ־לְגִּוּ נְאִמָּר הָנָנִי שְׁלְחֵנִי:
- , ניאטר לף ואַטרָהָ לִעָם הַזָּה שִׁמִּיִ שְׁמֹוֹעַ וְאַלְ־הָבִּינוּ וּרָאָוּ רָאָוֹ וְאַלִּ הַנְיּאִטְרְ בְּיְרְיִּנְיּיִרְ
- נְאָׁלָּת יַלְבֹבֹי וֹבֵּגוֹ וֹאָב וֹבִּפֹא לְוִ: וֹמִּגְנֵגִּוּ שַׁאָּת פּּוֹ_:וֹבִּאָּט בֹמִּגָּנִוּ יִבִּאָּוֹנָגִּ מַאְמָלֵּוּ יִבִּשְׁלִּהִי בּוֹלִים בּיִּטְ וֹאִנְנִי שַבְּבָּרִ
- אַבְּם וָהַאָּבַטָּה מִאָּין יוֹשָׁבִּי שָּׁמָר עַּר אַשֶּׁר אַם־שָׁאִּי עַרִּים מֵאֵין יוֹשָׁב יִּבְּחִים מֵאֵין אָבְם וְהָאָבַטָּה מִאֵּין יוֹשָׁב יִּבְחִים מֵאֵין
- בְּבֶּבְ הַאֶּבְּן: וְרְחַׁלִּ יְהַנְוֹי אָנַ הַאָּבָה וְרַבָּה הַצְּהֵבָּה
- ַ נְּמִיִר בְּהֹ עֵּעֵּׁרִי הְשָׁבֶּרִ הַצָּבָת בְּאֵלְת וְכְאַלוֹן אֲשֶׁר בְשִׁלֶּבֶת מַצֵּבֶת בְּם זֶרַע לְּדֶשׁ מַצִּבְתְּי
- ַּנִיִּהִי בִּימֵנ אֲהָׁז בָּן־יִּוֹלָם בָּן־אָנִּיִּהִּ בּװִץ מֵלֵּךְ יְהִנּּדִה עָלֶה רְצֵּין מֶלֶךְ־אֲבֶׁם וּפָּׁקַח בָּן־רְעַלְיָהוּ מֵלֶּךְ־יִשְׂרָצֵל יְרִנִּשְׁלֵם לַמִּלְחָמָה עָלֶיהָ וְלְאׁ יָכָל לְהַלְּחֵם עְּלֵיהָ:
- מְּבֶּרְיֵם נְיֶּנְתְ בְּנִרְ בְּאִמֶּרְ נְחָהָ אֲרֶם עַּלְ אָפְּרָיִם נְיֶּנְתְ לְבָרִ נִּלְבָּר עַמְּנִ כְּנְוָת נְיְנָּה לְבָּיִת בְּוֹרִ לֵאֵמֶר נְחָה אָרֶם עַּלְ
- ַרֵאָמֶר יְחֹנָתֹ אֵל־יִשְׁעָיָּחוּ צֵא־נָא לְקְרָאָת אָחָׁז אַמֶּׁה וּשָׁאָר יָשָׁוּב בְּנֶדְּ אָל־קְצַה הְעָלַת הַבְּרֶבֶה הָעֶלְיוֹנְה אָל־מְסְלַּת שְׁדֵה כוּבֶס:

ζ:XΙ

and say unto him: Keep calm, and be quiet, fear not, neither let thy heart be faint, because of these two tails of smoking firebrands, for the fierce anger of Rezin and Aram, and of the son of Remaliah.

Because Aram hath counselled evil against thee, Ephraim also, and the son of Remaliah, saying:

Let us go up against Judah, and vex it, and let us make a breach therein for us, and set up a king in the midst of it, even the son of Tabeel;

For a child is born unto us, a son is given unto us, and the government is upon his shoulder; and his name is called Pele-joez-el-gibbor Abi-ad-sar-shalom;

That the government may be increased, and of peace there be no end, upon the throne of David, and upon his kingdom, to establish it, and to uphold it through justice and through righteousness From henceforth even for ever. The zeal of the Lord of hosts doth perform this.

ڹڿٳ᠆ڔڽڒؗۼڒؙ؞ڔڹٷؽڎڔڽٷؽڡٷڂۥڔڹ ؋ڮڿ؋ٷڂٷڂ ڹڮڿڎ ڹۼڎڔڽ ڹڿڎڔؿڮڔڎ؞

י ַּהְלַרְרָמֵלְיָרוּ לֵאמְר: מְלֵרְרָמֵלְיָרוּ לֵאמְר:

، נַעַּלֶּת בִּיהוּדָה וּנִקיצֶּנָה וָנַבְקּעָנָה אֵלְיֵנוּ וָנַמְלִיךְ מָלֶרְ בְּתּוֹכְה אָת בָּן־ מֶבְאֵל: (פ)

ָבִי ַנֵלֵד יָלַד־לְנִי בָּן נִחַּן־לְנִי וַחְּחָי הַמִּשְׁרֶה עַל־שִׁכְמִוֹ וַיִּקְרָׁא שְׁמֹוֹ פֶּלֶא יוֹעֵץ אֲל וְּבֹּוֹר אֲבִי־עָד שַּׁר־שְׁלְוֹם:

(כ׳ לם רבה)[ק׳ לִּעַרְבָּה] הַמִּשִּׂרִׁה • יִלְשָׁלַוֹם אֵין־מֵץ עַל־בָּסֵא דָוִד וְעַל־מַמְלַבְּחֹּוֹ לְהָבֶּין אֹתָה וְלְסַעֵּדְה בְּמִשְׁפֵּט וּבְצְרְקָה מַעַּתְה וְצְה־וְלִּסִעֵּ קְנְאָה יְהְוָה צְבְאָוֹה תַּעֲשֶה־וְּאָה: (פֹ)

הבטרה משבטים

The Haftarah is Jevemiah 34:8 – 34:22 & 33:25. On Shabbat Shekalim, Maftiv is Exodus 30:11 – 16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 244. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, vead as befove but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 239. On Evev Rosh 239. On Evev Rosh Haftarah are on page 239. On Evev Rosh Haftarah are on page 242.

The word that came unto Jeremiah from the LORD, after that the king Zedekiah had made a covenant with all the people that were at Jerusalem, to proclaim liberty unto them;

that every man should let his manservant, and every man his maidservant, being a Hebrew man or a Hebrew woman, go free; that none should make bondmen of them, even of a Jew his brother;

תַּבְבֶר אֲשֶׁר־תָנָה אֵל־יִרְמָּנִה מֵאָּת יִּהְנָה אַתַרֵּי בְּרֹת תַמֶּלֶך צִּדְקִינְׁה בְּרִית אָת־כְּל־הָעָם אֲשֶׁר בִּירוּשְׁלָם לקְרְאׁ לְתֶם דְּרְוֹר:

לְבִלְטַּׁי עֲבְּרְ בְּּם בִּיהוּדָי אָחָיהוּ אָישׁ: שְׁפְּחָתֵּוֹ הַעִּבְרָי וְהָעִּבְרִיֶּה חְפְּשִׁים לְבַלְתַּי עֲבְרִי בְּם בִּיהוּדָי אָחָיהוּ אָישׁ:

and all the princes and all the people hearkened, that had entered into the covenant to let every one his man-servant, and every one his man-servant, go free, and not to make bondmen maid-servant, go free, and not to make bondmen of them any more; they hearkened, and let them eo;

but afterwards they turned, and caused the servants and the handmaids, whom they had let go free, to return, and brought them into subjection for servants and for handmaids;

therefore the word of the Lord came to Jeremish from the Lord, saying:

Thus saith the Lord, the God of Israel: I made a covenant with your fathers in the day that I brought them forth out of the land of Egypt, out of the house of bondage, saying:

At the end of seven years ye shall let go every man his brother that is a Hebrew, that hath been sold unto thee, and hath served thee six years, thou shalt let him go free from thee'; but your fathers hearkened not unto Me, neither inclined their ear.

And ye were now turned, and had done that which is right in Mine eyes, in proclaiming liberty every man to his neighbour; and ye had made a covenant before Me in the house whereon My name is called;

but ye turned and profaned My name, and caused every man his servant, and every man his handmaid, whom ye had let go free at their pleasure, to return, and ye brought them into subjection, to be unto you for servants and for handmaids.

Therefore thus saith the Lord: Ye have not hearkened unto Me, to proclaim liberty, every man to his brother, and every man to his saith the Lord, unto the sword, unto the saith the Lord; unto the famine; and I will make saith the Lord; and unto the famine; and I will make saith the Lord; and unto the famine; and I will make saith the Lord; and unto the famine; and I will make saith the Lord; and unto all the kingdoms of the earth.

ַנִּיִּשְׁמִּעִּי בְּלִרְהַשָּׂרִים וְבָלִרְהַעָּׁם אֲשָׁרֵר הָאִישׁ אָת־שִׁפְּחָתוֹ חָפִּשִׁים לְבִלְתָּי מְבְרֵבְם עַּוֹר וְיִּשְׁמִּעִי וַיִּשְׁכֵּחוּ:

زِخْمُخُلَانِهِ: (ב) (ح، ויכבישום)[ح، וַיִּכְּבָּשִׁים] לַמְּבָּדִים נִיִּשְׁבִּרְ אַנַוֹנִי בָּלְ נִיְשְׁבִּרְ אַנַוֹנִי (ב)

ײַ וַיְהַי דְבַר־יָהוָה אֱל־יִרְטִּיְהוּ מֵאָתּ יְהוָה לֵאמָר:

פה־אַמָר יְהֹוֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי פְרָחֵי בְּרִיתׁ אָת־אַבָּוֹהִיכֶּם בְּיֹּוֹם הוֹצְאָי אוֹחָם מֵצֵהֶץ מִצְּרַיִם מִבָּית עַבְּיָרים לֵאמְר:

מקַץ שָׁבַע שָׁנִּים הֵשִׁלְחֹוּ אִישׁ אָת־אָחִיוּ הִעְּבְרִי אַשֶׁר־יִמְבָר לְדִּ וַעֲבֶּרְדִּ שֵׁשׁ שְׁנִים וְשִׁלַּחָתִּוֹ חְפְשִׁי מֵעִמָּדְ וְלְא־שְׁמִעִּ אֲבְוֹהֵיכֶם אֵלֵי וְלְא הִשִּׁי אֶת־אָזְנְם:

נְּמִלְּנִי אַמְּטִׁם תַּיִּנִם נִמַּגַּמָּה אָמִּם תַּיִּנִם נִמַּגַּמָה אָמָם תַּיָּנִם נִמַּגַּמָה אָמָם בּ בְּמֵּינְּי לְלְּרָא בְּרָוֹר אָיִשׁ לְרֵמֵּרִוּ נְמְשְׁבְּיִּנִי אָמֶּבר נִקְּרָה בְּבֵּיִת אֲשֶׁבר נִקְּרָה

رْبَرْنِي رَجْتِ كِرَدِ هُلِ شَخِينَ نَعْهُدِدِ هُنِهِ هُلِ مَرْبُونَ بِهُمُ مِنْ هُلِ شَفْطَنِيدِ هُمُ نَعْشُرِدِ رَبُنَ ذِيْنِهِ هُلِ شَفْطَنِيدِ هُمُد رَبُشُرِدِ رَبُنَ ذِكْرِهِ هُلِ هُلا شَفْدِ رَبْهُدِدِ هُرْه

לבֵן פְּח־אָמֵר יְהוֹה אַמָם לֹא־שִׁמִּעִמָם אֵלֵי לִקְרָאׁ דְּהֹוֹר אֵישׁ לְאָחִיוּ וִאֵּישׁ לְרֵעֵּהוּ הִנְנֵי לִּרֵאֵ לְבֶם דְּרִוֹר נְאָם־ יְהִנְּׁה אֶל־תַהֶּנֵר אֶלְ־תַהֲבֶּר וְאָל־ הְרְשְׁב וְנְתַתֵּי אֶהְכֶם (כ׳ לֹזִיעה)[ק׳ לְזַעֲּנְה] לְלִל מַמְּלְכָוֹת הָאֶהֶץ:

And I will give the men that have transgressed My covenant, that have not performed the words of the covenant which they made before Me, when they cut the calf in twain and passed between the parts thereof;

the princes of Judah, and the princes of Jerusalem, the officers, and the priests, and all the people of the land, that passed between the parts of the calf,

I will even give them into the hand of their enemies, and into the hand of them that seek their life; and their dead bodies shall be for food unto the fowls of the heaven, and to the beasts of the earth.

And Zedekiah king of Judah and his princes will I give into the hand of their enemies, and into the hand of their life, and into the hand of the king of Babylon's army, that are gone up from you.

Behold, I will command, saith the LORD, and cause them to return to this city; and they shall fight against it, and take it, and burn it with fire; and I will make the cities of Judah a desolation, without inhabitant.

Thus saith the LORD: If My covenant be not with day and night, if I have not appointed the ordinances of heaven and earth;

then will I also cast away the seed of Jacob, and of David My servant, so that I will not take of his seed to be rulers over the seed of Abraham, Isaac, and Jacob, for I will cause their captivity to return, and will have compassion on them.

י פֿרְתַּיּ אָמִר הַיִּעַבְרִי בֵּין בְּתָרֵיוּ הַבְּרִית אֲשֶׁר כִּאְ־הַקִּימוּ אָת־דִּבְרֵי הַבְּרִית אֲשֶׁר כִא־הַקִּימוּ אָת־דִּבְרֵי הְנְתַּתְּיִ אָשֶׁר

 שָּבֶר יְהוּלְה וְשִׁבֵּר יְרוּשְׁלָם הַפְּרִסִים וְהַבְּהַוֹּים וְלָל עַם הְצְּבֶר הְעַבְּרִים בֵּין

בְּהְבֵי הַעֵּנֶל:

לְמִּנְL עַמֵּׁמִנִם נְלְבָּעֵׁמֵע עַאָּבְּגְ מִבְּלַמֵּנ זִּפְׁמִּׁם וְעַנִּמֵע נִדְּלְטַׁם לְמִאִּבְּגְ וֹנִעַמֵּג אִנִטַם בְּנֵג אָנִבּנִיםְם נִבְּנִגִּ

יִבְיָּר חֲיל מֶלֶךְ בְּבֶּל הַעָּלִים מִעֲּלִיכֶם: אָמִּן בְּיֵר אִיְבִּיהָם יִבְיֵר מְבַקֹּשֵׁי נַפְּשָׁם יְבְיָּר חֲיל מֶלֶךְ בְּבֶל הַעָּלִים מִעְּלִים:

הְנְנִי מְצֵנְה נָאָם־יְהְנָׁה נַהֲשָׁבֹהִים אָל־ הְעָּיִר הַזּאָת וָנְלְחֲצָוּ עָלֶיה וּלְכָּדִיה וּשְׂרְפָּה בָאֵשׁ וָאָת־עָּרֵי יְהוּדֶה אָתֵּו שְׁמְנְהָה בַּאֵין ישְׁבּ: (פ)

ייייייי לַר אַמַר יְהְוָה אִם־לָא בְרִיהָי יוֹמָם נְאָרֶץ לֹא־שֶׂמְהִי: נְלְיֵלְה הֻקּוֹת שְׁמָיִם נָאָרֶץ לֹא־שֶׂמְהִי:

נִם־זָרַע יַעַקּוֹר וְדָוֹר עַבְיִּר אָמְאַס אַבְרָהָם יִשְׁהָק וְיַעַּקָׁר בָּי־(כ׳ אַעוֹר)[ק׳ אָשָׁיר] אָת־שְׁבוּהָם אָרְיַהְמָיִם: (פּ)

הפטרת תרומה

The Haftarah is I Kings 5:26 – 6:13. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 – 16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 244. When Shabbat Shekalim is Rosh Hodesh, read as before but combine the 6th and 7th aliyot from the parsha, and read the 7th aliya for Shabbat Rosh Hodesh on page 239. For Shabbat Zachor the maftir and haftarah are on page 246. On Rosh Hodesh that is not Shabbat Shekalim, the Maftir and haftarah are on page 239.

And the Lord gave Solomon wisdom, as He promised him; and there was peace between Hiram and Solomon; and they two made a league together.

וֵיחנְׁה נָתַן הְבְּמָה לִשְּלֹמֹה פַאֲשֶׁר דְּבֶּר לְוֹ וַיְהֵי שְׁלֹם בֵּין הִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתָּוּ בְרֵית שְׁנֵיהֶם:

And king Solomon raised a levy out of all Israel; and the levy was thirty thousand men.

And he sent them to Lebanon, ten thousand a month by courses: a month they were in Lebanon, and two months at home; and Adoniram was over the levy.

And Solomon had threescore and ten thousand that bore burdens, and fourscore thousand that were hewers in the mountains;

besides Solomon's chief officers that were over the work, three thousand and three hundred, who bore rule over the people that wrought in the work.

And the king commanded, and they quarried great stones, costly stones, to lay the foundation of the house with hewn stone.

And Solomon's builders and Hiram's builders and the Gebalites did fashion them, and prepared the timber and the stones to build the house.

And it came to pass in the four hundred and eightieth year after the children of Israel were come out of the land of Egypt, in the month year of Solomon's reign over Israel, in the month Ziv, which is the second month, that he began to build the house of the Lord.

And the house which king Solomon built for the LORD, the length thereof was threescore cubits, and the breadth thereof twenty cubits, and the height thereof thirty cubits.

And the porch before the atemple of the house, twenty cubits was the length thereof, according to the breadth of the house; and ten cubits was the breadth thereof before the house.

And for the house he made windows broad within, and narrow without.

And against the wall of the house he built a side-structure round about, against the walls of the house round about, both of the temple and of bthe sanctuary; and he made side-chambers round about;

رم ينور تهرا بهاري بور برور تهريج ياب تيور بيور بهراي بهراد پرني:

וּיִשְׁלְחֵם לְבְנִוֹנָה עֲשֶׁבֶה צֵּלְפָּים ** בַּחֹבֶשׁ חֲלִיפֿוֹת חָבֶשׁ יִהְנֵּי בַּלְבְנִין שְׁנֵים חֲדָשִׁים בְּבֵיתָוֹ וַאֲדֹנִירֶם עַל־ הַמָּס: (ס)

رة رَبْتِ، לִשְּׁלְנִּה שִׁבְעָּה אֲלֶף נִשָּׁא סַבְּלָ יִשְׁמְנִים אֶלֶף הֹצֶּב בְּהֶר:

ֵלְבַּׁד מִשְּׂבִּי הַנִּצְּבָּים לִשְׁלִמֹּהֹ אַשֶּׁר עַלְ־הַמְּלְאִבְּה שָׁלְשֶׁה אֲלָפָּים וּשְׁלַש מֵאָוֹת הְרֹדֵים בְּעָּׁם הָעֹשָׁים בַּמִּלְאַבֶּה: (ס)

נְיִצְנִי חַמֶּׁלֶךְ וַיַּסְּׁעוֹ אֲבָנִים גָּדִלֹיִת אַבְנָים יְקְרָוֹת לְיַסֵּד חַבָּיִת אַבְנֵי גָּוִית:

﴿خُرْنِكِ لَاقُنُكِ: (عَ) لِلَافِكِرِّنِهِ لَيْخُرْنِهِ لِمُعْمِّنِهِ لِللَّهِٰكِرُنِهِ تَانِغُوْكِيْهِ فِرْنِّهِ شِكِرْثِكِ بِجِرْنِ كَارِكِيْهِ

וְיָהֵי בִשְׁמוֹנֵים שְׁנָה וְאַרְבָּע מֵאָוֹת שֶׁנְׁה בּשִׁנְה הְרְבִישִׁית בְּתָׁדָשׁ זִּי ֻהוּא הַתָּדֶשׁ הַשֶּׁנְּר הְרְבִישִׁית בְּתָּדֶשׁ זִּי ֻהוּא הַתָּדֶשׁ הַבְּיִת לִיהוְה:

َ إِبَكِرَم كِنْ حِدُن مِقِرَا بَعْضُرَا كَرْمَاتُ عُضِّ صَّاِت كِفِر كِالَّذِينَ إِنْ شِرَات حِبَاجِاً بَضِرَّ الْأَنْ الْفِيرَادُ:

וְהָאוּלֶם עַּל־פְּנֵי הֵיכַל הַבָּיִת עָשְׁרֵים אַמְּהֹ אַרְבֹּוֹ עַל־פְּנֵי רַחַב הַבָּיִת עָשֶׁר בְאַמֶּה רְחְבִּוֹ עַל־פְּנֵי הַבֶּיִת:

נַיַּמְשָׁ לַבְּּיִרְ חַלְּיֵנִ שְׁלֵבָּים אַסִּימְים:

לְנִיכֶּלְ וְלְגַּבְּיִר וַיֵּעָשׁ צְּלְמִּוִע סְבָּיִר יִצִּיעַ] סְבְּיִר אָת־קִּירְוֹת תַבַּיִּתְ סְבָּיר בְנִילֶלְ הַלְּיִר אָת־קִירָוֹת תַבַּיִּתְ סְבָּיר

the nethermost story of the side-structure was five cubits broad, and the middle was six cubits broad, and the third was seven cubits broad, for on the outside he made rebatements in the wall of the house round about, that the beams should not have hold in the walls of the house.—

For the house, when it was in building, was built of stone made ready at the quarry; and there was neither hammer nor axe nor any tool of iron heard in the house, while it was in building.—

The door for the clowest row of chambers was in the right side of the house and they went up by winding stairs into the middle row, and out of the middle into the third.

So he built the house, and finished it; and he covered in the house with planks of cedar over beams.

And he built the stories of the side-structure against all the house, each five cubits high; and they rested on the house with timber of cedar.

And the word of the Lord came to Solomon, saying:

As for this house which thou art building, if thou wilt walk in My statutes, and execute Mine ordinances, and keep all My commandments to walk in them; then will I establish My word with thee, which I spoke unto David thy father;

in that I will dwell therein among the children of Israel, and will not forsake My people Israel.'

- (כ׳ היצוע)[ק׳ הַיָּצִּיעַ] הַחַּחָתִּנְׁה חָמֵשׁ בְּאַמָּה רְחָבְּה וְהַמִּיכֹּנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רְחָבְּׁה וְהַשְּׁלִישִׁית שֲבַע בָּאַמָּה רְחָבָּה כִּי מִגְרָעוֹת נְהַן לַבָּיִת סְבִיבֹ חׄיצָה לְבְלְתָּי אֲחָוּ בְּקִירוֹת־הַבְּיִת:
- ְּנְאֵׁלֵּמְ בַּבּּנִע בַּׁנִבְּנְעִינְ: נְמַשְּׁבְּנִע נְׁנַבְּנְעִי אָבֶּן בְּבְּיָּ נְמַשְּׁבְנִע בְּנִבְּנְיִנְיִ אָבֶּן בְּבְּיִבְ נְמַבְּנִעְ בְּנִבְּנִינְיִנְ אָבֵּן בִּבְּיִנְיִנְיִּיִּ
- ۋىرە بىھۇم تىۋىكۈك ھۆ_چۈك يىچەد تەرۋىرى بېڭىنۇرت يېۋىد ھۆ_تىۋىكۈك بىۋا_تىقىكى ھۆ_تىھىڭ
- נַבָּוֹע יָּבְּיִם יִּמְבֹּוֹע נַבְּצְבִׁיוּ נִיּסְפָּוֹ אָעַרַ
 נַבְּוֹע יָּבְיִם יִמְבַוֹע נַבְּצְבְּוֹים:
- ין ניָבֶן אָת־(כ׳ היציע)[ק׳ הַיָּצִּיעַ] עַל־ בְּלְהַבְּיִת הַעֵּשׁ אַמִּוֹת קוֹמְתִּי נַיֶּאֲחָוֹ אָת־הַבָּיִת בַּעַצִי אֲרְזִים: (בּ)
- בוְיְהִי דְּבַר־יְהְוֹֹה אֶל־שְׁלֹמִה לֵאמִר:
- הַבָּוֹת הַנָּה אֲשֶׁר־אַמָּה בֹּנָה אָם־הֵּלֵּךְ ≈ בְּחָמֹתַיׁ נְאָת־מִשְׁפְּמַיִּ מִּעֲשֶׁה וְשֶׁמַרְתָּ אָת־בְּלִ־מִצְוֹתַיִּ לְלֶלֶכֶת בְּהָהַ וַהַקִּמֹתִּי אָת־דְּבְרִיׁ אִמְּךְ אֲשֶׁר דְבָּרְתִּי אֶלְ-דְּוָד אָבְיְךּ:
- אָטַבַּמְּנֶּגְ נְמְבְאָבְיִּ (פּ) י נְמָּכִּלְּנְגִּי בְּעַנְגַּ בְּנָגְ נִמְבָּ

REUFR REIF

The Hastarah is Ezekiel 43:10 - 43:27. For Shabbat Zachor the mastir and hastarah are on page 246.

or:IIIJX

Thou, son of man, show the house to the house of Israel, that they may be ashamed of their iniquities, and let them measure accurately.

אַתַה בֶּן־אָדָׁם הַגֵּּר אָת־בֵּית־יִשְׂרָאֵל אָת־הַבַּׁיִת וִיפְּלְטִּוּ מִעֵּיֹנְיִתִּיהָם וּמְדְרָוּ אָת־הְּכְנִית:

And if they be schamed of all that they have done, make known unto them the form of the house, and the fashion thereof, and the goings out thereof, and the comings in thereof, and all the forms thereof, and all the laws thereof, and write it in their sight; that they may keep the and write it in their sight; that they may keep the and write it in their sight; that they may keep the and write it in their sight; that they may keep the and write it in their sight; that they may keep the and write it in the ordinances.

This is the law of the house: upon the top of the mountain the whole limit thereof round about shall be most holy. Behold, this is the law of the house.

And these are the measures of the altar by cubits—the cubit is a cubit, and a handbreadth: the bortom shall be a cubit, and the beteath a cubit, and the border thereof by the edge thereof round about a span; and this shall be the base of the altar.

And from the bottom upon the ground to the lower settle shall be two cubits, and the breadth one cubit, and from the lesser settle to the greater settle shall be four cubits, and the breadth a cubit.

And the hearth shall be four cubits, and from the hearth and upward there shall be four horns.

And the hearth shall be twelve cubits long by twelve broad, square in the four sides thereof.

And the settle shall be fourteen cubits long by fourteen broad in the four sides thereof; and the borter about it shall be half a cubit; and the bottom thereof shall be a cubit about; and the steps thereof shall look toward the east.

And He said unto me: 'Son of man, thus saith the Lord GoD: These are the ordinances of the altar in the day when they shall make it, to offer burnt-offerings thereon, and to dash blood against it.

ן אָת־נְכְלְמֵנִי מִפָּל אָשֶׁר־עָשׁנִּי צִּירָתִּ רְעֵּינִיתְּה וְיִשְׁמְרִי נִמִּיצְאָיִר וּמִיבָּאָיִר בְּלִיתְּי וְאָת בְּלְ־חָּמְתִי וְכְלִ בְּלִיבְירִתְּי וְאָת בְּלְ־חָמְתִי וְכְלְ בְּלִים וּהְכִּוֹלְי וִמִּיצְאָיִר וּמִיבָּאָיִר הְשְׁבְּלִי הִיבְּלְ הְשְׁבְּלִי מִפְּלְ אָשֶׁרִי

יָאָת מֹנְרָת הַבָּיִת עַל־רָאִשׁ הְהָרׁ פְּל־ גְּבְלֹוֹ סְבֶּיב ו סְבִּיבׁ קַֹדֶשׁ קְדָשָׁים הַנֵּה־ יָאָת מּוֹרָת הַבֶּיִת:

וְאֵׁכֶּה מִדְּוֹת הַמִּוְבֵּחׁ בְּאַמֹּוֹת אַמֶּה אַמָּה וְמִפְּח וְהֵיק הְאַמְּה וְאַמָּה־רֹחַב וּגְבּוּלָה אֶל־שִׂפְּתָה סְבִיבֹ זֶרֵת הְאֶחְׁד וְזֶה גַּב הַמִּוְבְּחַ:

ײַפּׂבְנְיִנִי אַבְבָּע: נמהאראיל)[ק׳ ימִהְאָרִיאֵל] ילְמַּעְלָה וְחַתַּרְאֵל אַרְבָּע

(כ׳ והאראיל)[ק׳ וְהָאָרִיאָל] שְׁמָּים טָשְׁבֵה אָבֶף בִּשְׁמֵּים טָשְׁבֵה רָחַב רְבֵּיעַ אֶלְ אַרְבָּעַה רְבָעְיוּ:

וְהִעָּזִרֶּה אַרְבָּע עִשְׁרֵה אֹרֶךְ בְּאַרְבָּע עִשְׁרֵה הַתַּב אָל אַרְבָּעַה רְבָעָיִה וְהַגְּבוּל סְבָיב אוֹהָה חֲצֵי הְאַפָּׂה וְהַחֵיק־לְה אַמְּה סְבִיב וּמַעֲלֹהַהוּ פְּנִוֹת קְדִים:

ַנִּאִמֶּר אֵלֵי בֶּן־אָדָם כָּה אָמַר אֵדִּנֵי יֵהוֹה אֵּמֶׂה הֻקּוֹת הַמִּוְבֶּׁח בְּיִוֹם הַעְשׁוֹתְוֹ לְחַעֲלְוֹת עְלְיוֹ עִלְיוֹ עִוֹלְה וְלִיְרָק עַלְיוֹ דֶּם:

Thou shalt give to the priests the Levites that are of the seed of Zadok, who are near unto Me, to minister unto Me, saith the Lord GoD, a young bullock for a sin-offering.

And thou shalt take of the blood thereof, and put it on the four horns of it, and on the four corners of the settle, and upon the border round about, thus shalt thou purify it and make atonement for it.

Thou shalt also take the bullock of the sin-offering, and it shall be burnt in the appointed place of the house, without the sanctuary.

And on the second day thou shalt offer a he-goat without blemish for a sin-offering; and they shall purify the altar, as they did purify it with the bullock.

When thou hast made an end of purifying it, thou shalt offer a young bullock without blemish, and a ram out of the flock without blemish.

And thou shalt present them before the Lorp, and the priests shall cast salt upon them, and they shall offer them up for a burnt-offering unto the Lorp.

Seven days shalt thou prepare every day a goat for bullock, and a ram out of the flock, without

Seven days shall they make atonement for the altar and cleanse it; so shall they consecrate it.

And when they have accomplished the days, it shall be that upon the eighth day, and forward, the priests shall make your burnt-offerings upon the altat, and your peace-offerings; and I will accept you, saith the Lord GoD.

ין נְחַמָּה אָל־הַפֹּהָנִים תַּלְיִּיִּם אַשָּׁר הֵםׂ מִנֶּרִע צְרֹיִק הַקִּרֹבָים אַלִּי נְאָם אַדֹנָי הֵהוָה לְשֶׁרְתֵּנִי פָּר בֶּן־בָּקֶר לְחַמֶּאת: נלסחם מִדּמִי ווֹחַפְּה עֵל־אַרִּנִּע

« קרַנקיוֹ מִדְּמֹי וִלְּחַמִּׁה עַל־אַרְבָּע וְאֵל־הַגְּבִיל סְבֵּיב וְחִטֵּאתָ אִוֹתִּי וְבְפַּרְתְּהֹי:

਼ ੍ਰਿਤ੍ਰਾਂਕੇ ਲੂਨ ਰੁਵ੍ਵਾ ਰੁਹੁ਼ਕੁਲਨ ਵਿੰਗ੍ਰਾਵਿੰ ਵਧਵਤੂਸ ਰੁਵੇਤਨ ਖਾਸਾਂ ਪ੍ਰਥਤ੍ਹਾਵਾਂ

װַבּיוֹם הַשָּׁנִי תַּקְרֶיב שִׁעִּיר־עַּזָּים תָּמָים לְחַמְאָת וְחַמְּאִי אֶת־הַמִּזְבֶּח כַאֲשֶׁר הַמְאָוּ בַּפְּר:

שׁמְּנִם וֹאִנֹלְ מִוֹ_עַּגֵּאִוּ שִׁמִּנִם: מּ בְּכַלְנִינִוּ מִעַמָּא עַלִּוִנִקְ פָּּר בָּוֹ_בָּלֵעַרִּ

ְנֵּמְהֵי: מְּבְׁלֵּעְ נְאָנִלְ מָּן־תַּצְּאָן הָמִימָים מְבְעָּהְ נְמִים תַּצְּמֶר שְׁעִירִ מִּלְתַהַ

אָטַׁוִ וּמִּלְאַׁוּ וֹבֵׁוּ: * הַּבְׁמַּׁט זְמָיִם וֹכַפַּּׁרוּן אָטַרַטַּמִּוֹבְּטַ וֹמִטְׁרַוּ

וִיכַלִּוּ אָת־הַיָּמִים (ס) וְהִיָּה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִּי וָהְלְאָה יִעֲשּׁׁ הַפֹּהָנִים עַל־ הַמִּוְבֵּתַ אָת־עּוֹלְוֹהֵיכֶם וְאָת־שַּׁלְמֵיכֶם וְרְצָאִהִי אָהְכֶּם נְאָם אֲדֹנְי יֵהוְה: (ס)

הפטרת כי תשא

The Haftarah is I Kings 18:1 - 18:39. On Shabbat Parah, read Maftir and Haftarah on page 250.

And it came to pass after many days, that the word of the Lord came to Elijah, in the third year, saying: 'Go, show thyself unto Ahab, and I will send rain upon the land.'

And Elijah went to show himself unto Ahab. And the famine was sore in Samaria.

And Ahab called Obadiah, who was over the household.—Now Obadiah feared the Lord greatly;

for it was so, when Jezebel cut off the prophets of the Lord, that Obadiah took a hundred prophets, and hid them fifty in a cave, and fed them with bread and water.—

And Ahab said unto Obadiah: 'Go through the land, unto all the springs of water, and unto all the brooks; peradventure we may find grass and save the horses and mules alive, that we lose not all the beasts.'

So they divided the land between them to pass throughout it: Ahab went one way by himself, and Obadiah went another way by himself.

And as Obadiah was in the way, behold, Elijah met him; and he knew him, and fell on his face, and said: 'Is it thou, my lord Elijah?'

And he answered him: 'It is I; go, tell thy lord: Behold, Elijah is here.'

And he said: 'Wherein have I sinned, that thou wouldest deliver thy servant into the hand of Ahab, to slay me?

As the LORD thy God liveth, there is no nation or kingdom, whither my lord hath not sent to seek thee; and when they said: He is not here, he took an oath of the kingdom and nation, that they found thee not.

And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold, Elijah is here.

ַוְיְהִי יָמָים רַבִּּים יִּדְבָּר־יִּהִנָּה הָיָּהַ אָלִ בּנְאָה אַלְ־אַהְאָב וָאָהְנָה מָטֶר עַלְּ־פָּנָי הַרְאָה אָלְ־אַהְאָב וָאָהְנָה מָטֶר עַלְ־פָּנָי הַאָּדְטָה:

ئىزى ئىز ئىز خېنى غىر قىزى ئىز تىزىڭ تىزىئىد ئىتىغىنى غىر قىنىغى

ַנִּקְרָא אַהְאָׁב אָל־עַבִּדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל־ הַבְּיִת וְעַבַּדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אָת־יְהֹוָה מָאָר:

וְיָהִי ְבְּחַבְרֵית אִיזֶּבֶל אָת וְבִיאֵּי יִהְוָֹה וַיִּמְּת עֹבֶרְיְהוּ מֵאָה וְבִיאִּים וְיַחְבִּיאֵם חַמִּשִּׁים אִישׁ בַּמִּעְרָה וְכִלְבְּלֶם לֶחֶם נְמֵיִם:

וּיִאׁמֶר אַחְאָב אָל־עָּבַדִּיְׁחִי גֵּןְדִּ בְּאִנֶרץֹ אָל־כְּל־מַעְיְנֵי חַמַּיִם וָאֵל כְּל־חַנְּחָלִים אִילַיו נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֶּתֹ סָּוֹס נָפֶּׁרֶד וְלְוֹא נַבְרֵית מֵחַבְּחַמֶּה:

، וִיִחַלְּקִּי לִנֵּם אָתִּיהָאָרֶץ לִצְּבִּייִ אַהְאָׁב הַלְּדִּ בְּגַרֶּ אָחָד לְבַּדִּיִּ יְמְבַּרְיָנִייִּ הַלְּדְּ בְּגַרֶּיִּ

ر يزير، עָבִרְיָרוּ בַּבְּבֵרָ וְתִנָּה אֵלִּיָּרוּ לְלְּרָאתְוּ וַיִּפְּרָעוּ וִיּפָּׁלְ עַּלְ־פָּּנְיוּ וַיֵּאמֶר הַאַּמָה זֶה אֲדֹנִי אֵלְיֶּרוּ:

، וַיִּאִמֶּר לִוֹ אָנִי לֵדְ אֵמָר לַאִרנָיִדְּ הִנָּה אָלְיֵהוּ:

י ניִּאִמֶר מֵר חַמָּאָרִי בְּרַאַמָּר נִתַּן אֶתר מְבְּרְּךְּ בְּיַר־אַחְאֶב לַחֲמִיתֵּנִי:

ָּחֵיוּ יְחִנְּׁה אֱלֹהָיוִּ אִם־נִּשׁ-גִּּוֹי וּמַמְלְכָּהֹ אֵשֶׁׁר לֹא־שְׁלֵח אֲדֹנִי שָׁם לְבַקֵּשְׁוּ יְאָמִרִּי אֲיִן וְחִשְׁבֵּיעַ אָת־חַמַּמְלְכָה יְאָת־חַגּׁוֹי כֶּי לְא יִמְצְאֶבֶּה:

וְעַמָּה אַמָּה אַמָּר גֵּף אֵמָּר לַאדֹנֵיף הְנֵּה אֵלְיֵהוּ:

And it will come to pass, as soon as I am gone from thee, that the spirit of the Lord will carry thee whither I know not; and so when I come and tell Ahab, and he cannot find thee, he will slay me; but I thy servant fear the Lord from my youth.

Was it not told my lord what I did when Jezebel slew the prophets of the Lord, how I hid a hundred men of the Lord'S prophets by fifty in a cave, and fed them with bread and water?

And now thou sayest: Go, tell thy lord: Behold, Elijah is here; and he will slay me.

And Elijah said: 'As the Lord of hosts liveth, before whom I stand, I will surely show myself unto him to-day.'

So Obadiah went to meet Ahab, and told him; and Ahab went to meet Elijah.

And it came to pass, when Ahab saw Elijah, that Ahab said unto him: 'Is it thou, thou troubler of Israel?'

And be answered: 'I have not troubled Israel; but thou, and thy father's house, in that ye have forsaken the commandments of the Lord, and thou hast followed the Baalim.

Now therefore send, and gather to me all Israel unto mount Carmel, and the prophets of Baal four hundred and fifty, and the prophets of the Asherah four hundred, that eat at Jezebel's table.'

And Ahab sent unto all the children of Israel, and gathered the prophets together unto mount Carmel.

And Elijsh came near unto all the people, and said: 'How long halt ye between two opinions? if the Lord de God, follow Him; but if Baal, follow him.' And the people answered him not a word.

Then said Elijah unto the people: 'I, even I only, am left a prophet of the Lord; but Baal's prophets are four hundred and fifty men.

הַלְאִ־הָגַּר לֵאִדִּנִ' אָת אֵשָׁר־עִשִּׁיִהִּי בְּהַרָּג אִיזֶּבֶל אָת נְבִיאִַי יְחֹנָֻה נְאַהְכָּא מִנְּבִיאֵּי יְחֹנְה מֵאָה אִישׁ חֲמִשָּׁים הַמִּשְּׁים אִישׁ בַּמִּעְרָה נְאַכַּלְכָּלֵם לֵחֶם נְמֵים:

גַּ וְעַמָּרֹ צַתְּר צַתְּר צַלְּר צַלְּר צַלְּאַרְנֵיךְ
 הַנְּר צֵלְיָהְרְּ וַהַרְגֵּנְי: (ס)

ניאמר אֵליְּהוּ חַנִּי וִהְוָּה צִּבְאָנִה אֵלֶינִ: עַּמְּדְהִּנִּי לְפְּנְיִוּ בָּי הַיִּוֹם אֵרְאָה אֵלְינִ:

אַטְאָבְ אָלְגִּנְ טַאַּטַּׁע זֵּע מָכָּב וֹמִּבְאָלְנִי נוֹנֵי, כַּבְאָנָע אַטַאָּב אָע אָלְגָּעָר וֹגָאָמָר

ְּיִאְמֶׁר לָא מְּכַנְׁשִׁ אָּטִרִי מִּבְּמֶּלִים: אַמָּׁר יִבֵּית אָבִיף בַּעִּיִּבְכָּם אָת־מִצְּוֹת יַּאְמֶר לָא מְכַנְהָמִי אָת־יִשְׂרָאֶל בָּי אָם־

י אֶרְבָּע מֵאִית אָבָלִי אָלִי אָת־כָּל־יִשְׁרָאֵל אַרְבַּע מֵאִית וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי חַבָּעַל אַרְבַּע מֵאִית אָבָלֵי שָׁלְחַן אִיזֶבֶל:

אָּעַ_עַּנְּלֵע אַעַאָּר פֿבְּלֶ, בַּנָּג יִּשְּׁבֶּאָ הּאָלָע אַעַאָּר פֿבְלָ, בַּנָג יִּאָבָאָלְ הִּצִּלְ

אַרְבַּע־מֵאָיֹח וַחֲמִשְּׁיִם אָנִי נוֹתַּרְמִּי נְבָּיא לִיהוָה לְבַּדִּי וּנְבִיאֵי הַבָּעַל נְיְאָמֶר אֵלִיהְה אָלִרה וּנְבִיאֵי הַבָּעַל

Let them therefore give us two bullocks, and let them choose one bullock for themselves, and cut it in pieces, and lay it on the wood, and put no fire under; and I will dress the other bullock, and lay it on the wood, and put no fire under.

And call ye on the name of your god, and I will call on the name of the Lorp; and the God that answereth by fire, let him be God.' And all the people answered and said: 'It is well spoken.'

And Elijah said unto the prophets of Baal: 'Choose you one bullock for yourselves, and dress it first, for ye are many; and call on the name of your god, but put no fire under.'

And they took the bullock which was given them, and they dressed it, and called on the name of Baal from morning even until noon, saying: 'O Baal, answer us.' But there was no voice, nor any that answered. And they danced in halting wise about the altar which was made.

And it came to pass at noon, that Elijah mocked them, and said: 'Cry aloud; for he is a god; either he is musing, or he is gone aside, or he is in a journey, or peradventure he sleepeth, and must be awaked.'

And they cried aloud, and cut themselves after their manner with swords and lances, till the blood gushed out upon them.

And it was so, when midday was past, that they prophesied until the time of the offering of the evening offering; but their was neither voice, nor any to answer, nor any that regarded.

And Elijah said unto all the people: 'Come near unto me'; and all the people came near unto him. And he repaired the altar of the Lord that was thrown down.

And Elijah took twelve stones, according to the number of the tribes of the sons of Jacob, unto whom the word of the Lord came, saying: 'Israel shall be thy name.'

ןיִהְנּרֹ לְנִנִּ שְׁנָיִם פְּרִים וִיִּבְחָרַרִּ לְחָםׂ תַפְּר הָאָחְׁד וִינַהְּחָהִרּ וִיָּשִּׁימוּ עַלֹּ הָעֵצִּים וְאֵשׁ לְא יָשִׁימוּ וַאֲנִי אָעֵשָׂהו אָת הַפְּר הָאָחְד וְנְתַהִּי עַל הָעַצִּים וְאָשׁ לְא אִשְׂים:

ניאָמֶרוּ מָוֶר נַיַּבְּרֵי בְּאָח נַוּא נַאֶּלְנֵים נַיָּמָן בָּלְנַיִם הַשְּׁם־יָּהְנָּה וְהָנֵיְה הָאֵּלְנֵים אָשֶׁר־יַצְּנָה הְקְּבָּה בְּשָׁה בְּעָּה אָלְרֵי

رْمُور אֵלְנְּחִוּ לִנְבִּיאֵי חַבָּעַל בַּחֲרִוּ לְכֶּם חַבְּר חָאָחָר וַעֵּשָׁוּ רָאשׁנְּח בָּי אַמָּם חָרַבִּים וְקַרְאִי בָּשֶׁם אֶלְחֵיכֶּם וְאָשׁ לְא חַשְׁימוּ:

וּיִקְחֹוּ אָת־חַפָּׁר אֲשָׁר־נָתַן לָחָם ֹוִיִּעֲשׁוֹּ נִיקְרְאַנּ בְשִׁם־חַּבַּעַל מֵהַבָּקָר וְעַּר־ תַּצְְהַרָיִם לֹאמֹר תַבָּעַל עַנְנִי וְאֵין קִוֹל וְאֵין עֹנֶּה וַיְפַסְּחֹוּ עַל־תַמִּוְבֶּחַ אֲשֶׁר עְשֶׁה:

וִיְהִׁי בְּצְּחֲרִׁיִם וַיְחַתַּלִל בְּחָם אֵלִּיָּחִי וּאִמֶּר קְרְאָי בְּקִוּל־גָּדוּל בִּי־אֵלֹהַיִם הוּא בֵּי שָׂיחַ וְכִי־שָׁיג לִוֹ וְכִי־דֵּבֶרְ לִוֹ אִנְלֵי יִשְׁן הְוּא וְיִקְץ:

מּכְּנִשׁם: בּּשְׁבְׁלִּנִע יִּבְּבְׁמָשׁנִם מַּגַ מֶּפִּׁבְּבִּ נֹּכֵּלְבְאִי ְבַּלַּוָכִ יַּבְרָבְ נִּיִּטִיּלָּבִי בְּמִמִּפֹּמְם

ַנְיְהִי כַּעֲבָּׁר הַצְּהֲרִיִם נַיְּהְנָבָּאֹי עָד לַעֲלַוֹת הַמִּנְחֲה וְצֵיִן־קִּוֹל וְצִין־עֹנֶה נְצֵין קַשְׁב:

ئىۋىد ھۆئىد ۆخرىئەم ئۆيد ھۆرد تەنھد خىرىئەت ھۆزد تائىقى ھىلىدائۇد توپھىد ھۆئىد خ

ניפַּח אֵליַּהוּ שָׁתֵּים עָשְׁרֵה אֲבָּוֹים פְּמִסְפָּר שׁׁבְּמֵי בְּנִי־יַעֲּאָב אֲשֶׁר הְיָה הְבַר־יְהְנָה אֵלְיוֹ לֵאמֹר יִשְׂרָאָל יְהְנָה שׁמוּדּ:

And with the stones he built an altar in the name of the Lord; and he made a trench about the altar, as great as would contain two measures of seed.

And he put the wood in order, and cut the bullock in pieces, and laid it on the wood.

And he said: 'Fill four jars with water, and pour it on the burnt-offering, and on the wood.' And he said: 'Do it the second time'; and they did it the second time'; and they did it the and they did it the third time';

And the water ran round about the altar; and he filled the trench also with water.

And it came to pass at the time of the offering of the evening offering, that Elijah the God of came near, and said: 'O Lord, the God of Abraham, of Isaac, and of Israel, let it be known this day that Thou art God in Israel, and that I am Thy servant, and that I have done all these things at Thy word.

Hear me, O LORD, hear me, that this people may know that Thou, LORD, art God, for Thou didst turn their heart backward.

Then the fire of the LORD fell, and consumed the burnt-offering, and the wood, and the stones, and the thet water that was in the trench.

And when all the people saw it, they fell on their faces; and they said: 'The Lord, He is God; the Lord, He is God.'

- לְמִּוְבְּחֵי: נוּלְנְהַ אָתְ בִּׁאָבְנִים מִּוְבָּחַ בְּׁמֵּם וְבִּוֹּ נוּלְנָה אָת בִּאָבְנִים מִוְבָּחַ בְּמֵּם וְבִּוְנִ
- ַּ וֵיָטֵּׁרִ אָּת־הַמָּצִים וַיָּנָסָּתֹ אָת־הַפָּׁר װֶשֶׂם עַל־הָעַצִּים:
- נּיִּאִמֶּר מִלְאָנ אַבְּבְּמֵּר כִּיִּה מָּנִם וֹנִאִמֶּר הָּנִּנְ מַּלְ-חָמְלְּח וְמַּלְ חַמְּאָתֵּר הְנִנִּ נּיִּאִמֶּר מִלְאָנ אַבְּבְּמֵּר כִּיִּה מָּלִּח:
- ײַ װֵלְלָנְי חַמְּנִם סָבְּיִב לַמִּוְבָּחַ וְגָם אָתַר "נולְלָנִי חַמְּנִם סָבָּיב לַמִּוְבָּחַ וְגָם אָתַרַ
- וִיָהַיו בַּעֵּלִוֹת הַמִּנְחָׁה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהִי הַנְּבִיאַ וַיּאִמַר יְחֹוָה אֵלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְּחָק וְיִשְׁרָאֵל הַיָּוֹם יָנָדַע בִּי־אַמָּה אֵלֹהֵים בִּישִׁרָאֵל וַאָּנָי עַבְּדֵּךְ (כ׳ יברבריך)[ק׳ יבְּדְבְרָךְ עָשְׁיִהִי אָת בְּלֹהַדְּבְרָים הְאֵלֶה:
- ַ עַגַנִי יְהֹנְהֹ עֲנֵנִי וְיֵרְעֵלִ הַעָּם הַזָּה בְּי־ אַמָּה יְהֹנֶה הָאֵלֹהִים וְאַמָּה הַסִּבָּהָ אָת־ לְבֶּם אֲחֹרַנִּית:
- נִתְפָּל אֵשׁ־יְחֹנָה וַתְּאַכַל אֶת־הַעֹּלָה וְאֶת־הֵעֵּצִים וְאֶת־הַצִּבְנִים וְאֶת־הֵעִּפָּר וְאֶת־הַמָּיִם צִּשֶׁר־בַּהְעָּלָה לְחֵבְה:

בפטרת ויקהל

The Haftarah is I Kings 7:40 -7:50. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 - 16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 250. On Shabbat Parah, read Maftir and Haftarah on page 250. On Shabbat Haftarah is on page 254.

And Hiram made the pots, and the shovels, and the basins. So Hiram made an end of doing all the work that he wrought for king Solomon in

the two pillars, and the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars; and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars;

and the four hundred pomegranates for the two networks, two rows of pomegranates for each network, to cover the two bowls of the capitals that were upon the top of the pillars,

and the ten bases, and the ten lavers on the bases;

sea; sea, and the twelve oxen under the

and the pots, and the shovels, and the basins; even all these vessels, which Hiram made for king Solomon, in the house of the Lord, were of burnished brass.

In the plain of the Jordan did the king cast them, in the clay ground between Succoth and Zarethan.

And Solomon left all the vessels unweighted, because they were exceeding many, the weight of the brass could not be found out.

And Solomon made all the vessels that were in the house of the Lord: the golden altar, and the table whereupon the showbread was, of gold;

and the candlesticks, five on the right side, and five on the left, before the Sanctuary, of pure gold; and the flowers, and the lamps, and the

ربوש חירום אָת־הַפִּיּרוֹת וָאָת־הַיָּעִים אָת־הַמִּוְרְקִוֹת וַיְכַל חִירָם לְשָׁשׁׁתֹ אָת־בְּל־הַמִּלְאִלְּה אַשֶׁר עְשָָׂה לַמֵּלֶרְ שְׁלֹקֹה בֵּית יְהְוְה:

עַמָּרֵים שְׁנַּיִם וְגָלֵית תַבֹּתָרָת אֵשֶׁר־עַל־ רָאִשׁ הַעַמּוּדִים שְׁתָּיִם וְתַשְּׁבְּכָוֹת שְׁתַּיִם לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גָּלָוֹת תַבֹּתָרֶת אֲשֶׁר עַל־רָאִשׁ הְעַמּוּדִים:

וּאָת־הָרִפּנָים אַרְבָּע מֵאָוֹת לִשְּׁבָרֵ הַשְּּבְּכִוֹת שְּׁנֵי־טוּרָים רִפּּנִים לַשְּׁבְבָּר הְאָהְת לְכַסּוֹת אָת־שְׁמֵי גָּלָּוֹת הַכֹּהָרֹת אַשֶּׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּהָים:

ְּמֶׁתְבִּילִנִי מְּמֶבְבַשְּׁכְלְנִים: מַבְּבַלְנִים מְמֶב נְאָתַבַּבִּּלָנִים:

ַ מְּאֶׁבְ עַנְיִם עַנְּיֵם: ** מְאָבִ בַּנְיָם בַּיִּבָם בִּאָבָ בַאָּבָּבַ בַּאָּבָּבַ

וּאָת־הַפִּירִוֹת וָאָת־הַיִּצִִּים וָאָת־ •• הַמִּּזְרֲמִׁת וְאֵתֹ בְּלִ־הַבֵּלֵים (כ׳ האהל)[ק׳ הְאֵׁלֶה] אֲשֶׁר עַשֶׂה הִירֶם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹקָה בֵּית יְהְנָה נָחִשֶׁה מְמְרֶם:

יְאֹבׁמְׁע בֵּגוֹ סַׁבּׁנְע יִבָּגוֹ גִּגְׁטַׁוּ: ** בִּבְכַּב עַנִּגְבֵּגן גַּאָטַם עַמָּבָּנֵב בַּמִגַּבָּע

 נינַח שְּלֹמֹה אָת־בְּל־הַבֶּלִים מֵרְב מְצְּׁד מְאָֹד לְא נֶהְקַר מִשְׁקַל הַנְּהְשֶׁה:

ְּ יֵינַעַשׁ שְׁלְמֵׁה אֵת כְּלִ הַבֵּלִּים אֲשֶׁר בֵּיתּ יְהְנָה אָת מִוְבָּח הַזִּּהְב וָאָת־הַשְּׁלְהָוֹ אֲשֶׁר עַלְיִי לֶחֶם הַפְּנִים זָהֲב:

لْمُعَالِمُ بَالْمُوْمِ مُنْظِرًا لَٰمُقَالِم مُشْمُعُلام كُولاً، سَلَاكُ، لَائِدَ كَرُدُد بَالِهُ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ الْمَالِيَةِ

and the cups, and the snuffers, and the basins, and the pans, and the fire-pans, of pure gold; and the hinges, both for the doors of the inner house, the most holy place, and for the doors of the house, that is, of the temple, of gold.

הפטרת פקודי

The Haftarah is I Kings 7:51 - 8:21. On Shabbat Shekalim, Maftir is Exodus 30:11 - 16, and the Haftarah is the special Haftarah on page 250. On Shabbat Parah, read Maftir and Haftarah on page 250. On Shabbat Hattarah is on page 254.

I:IIIV

Thus all the work that king Solomon wrought in the house of the Lora was finished. And Solomon brought in the things which David his father had dedicated, the silver, and the gold, and the vessels, and put them in the treasuries of the house of the Lora.

Then Solomon assembled the elders of Israel, and all the heads of the tribes, the princes of the fathers' houses of the children of Israel, unto king Solomon in Jerusalem, to bring up the ark of the covenant of the LORD out of the city of David, which is Zion.

And all the men of Israel assembled themselves unto king Solomon at the feast, in the month. Ethanim, which is the seventh month.

And all the elders of Israel came, and the priests took up the ark.

And they brought up the ark of the LORD, and the tent of meeting, and all the holy vessels that were in the Tent; even these did the priests and the Levites bring up.

And king Solomon and all the congregation of Israel, that were assembled unto him, were with him before the ark, sacrificing sheep and oxen, that could not be told nor numbered for multitude.

וַהִשְׁלַם בְּלְחַמִּלְאִבָּׁה אֲשָׁר עְשָׂר אָת־קַּדְשָׁיו דְּוָר אָבִיו אָת־תַבֶּסֶף וְאָת־ תַּזְּקְבַׁי וְאָת־תַבֵּלִים נְתֿן בְּאִצְרָוֹת בֵּית יְתְּוְה: (פּ)

אָז יַקִּהַל שִׁלֹמָה אֶת־יִקְנֵי יִשִׁרָאֵל אָת־ בְּלְ־רָאשֵׁי הַפַּמּוֹת נְשִׁיאֵי הָאָבׁוֹת לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל אָל־הַפָּלְךּ שִׁלֹמָה יָהִישְׁלְהַ לְהַעַלְיֹת אָת־אָרַוֹן בְּרִית־יִהְנָה מֵעָיר דְּיָד הָיא צִּיְּוֹן:

ײַקְּטַלִּי אָלְ־חַמֶּלֵּךְ שִׁלִּמִּרִ בָּלִ-אַּישׁ יִשְּׂרָאֵלְ בַּנֵרַח חָאִטָּנִים בָּחָג הָיּא הַהְּבְּלֵי אָלְ-חַמֶּלֵי

אָנַרַ הַאָּרְוּן: נְּבְּאֵנְ כְּלְ זְּקְנֵינִ יִשְּׁבְאֵלְ נִיִּשְׁאָנִ הַכְּחָנִים

ְ מִיּשְׁלֵּי אָת־אָרָוֹן יְהוָתׁ וְאָת־אָהָל מוּשָׁר וְאָת־פְּל־פְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשָׁר בָּאִהֶל נִישְּׁלִּי אֹהְם הַפֹּהָנִים וְהַלְיָיֶם:

ְּוֹהַמֵּלֵךְ שְׁלִמֵּה וְכְּלִ-צֵּבָה יִשְׁרָאֵל הַנּוּעְבִים עָלְיוֹ אִתְּיׁ לִפְּנֵי הָאָרִיוֹ הְנִאָּ יִמְּנִי מֵלְיוֹ אִתְּיׁ לִאְ־יִסְפְּרָוּ הְלְאִ יְמְנִיּ מֵרְבּ:

And the priests brought in the ark of the covenant of the Lora unto its place, into the Sanctuary of the house, to the most holy place, even under the wings of the cherubim.

For the cherubim spread forth their wings over the place of the ark, and the cherubim covered the ark and the staves thereof above.

And the staves were so long that the ends of the staves were seen from the holy place, even before the Sanctuary; but they could not be seen without; and there they are unto this day.

There was nothing in the ark save the two tables of stone which Moses put there at Horeb, when the LORD made a covenant with the children of Israel when they came out of the land of Egypt.

And it came to pass, when the priests were come out of the holy place, that the cloud filled the house of the Lord,

so that the priests could not stand to minister by reason of the cloud; for the glory of the Lord filled the house of the Lord.

Then spoke Solomon: The Lord hath said that He would dwell in the thick darkness.

I have surely built Thee a house of habitation, A place for Thee to dwell in for ever.

And the king turned his face about, and blessed all the congregation of Israel; and all the congregation of Israel stood.

And he said: 'Blessed be the Lord, the God of Israel, who spoke with His mouth unto David my father, and hath with His hand fulfilled it, saying:

Since the day that I brought forth My people Israel out of Egypt, I chose no city out of all the tribes of Israel to build a house, that My name might be there; but I chose David to be over My people Israel.

، ניבָאי הַפֿהַנִּים אָת־אַרֹוֹן בְּרִיתִּיִהִּיָהִ אָל־מְקוֹמֶוֹ אָל־דְּבָיר הַבָּיִת אָל־לַּדֶשׁ הַקֵּדְשִׁים אָל־תַּחַת כַּנְפֵּי הַכְּרוּבְים: פּי הפרוּרוּת פּרשִׁים פּופֿים אַל־

קאָרוֹן וְעַל־בַּבְּיוֹ מִלְּמֶעְלְה: קקוֹם הָאָרֵוֹן וַיָּסְׁבּוּ הַבְּרֶבָיִם עַּל־ הָאָרוֹן וְעַל־בַּבְּיוֹ מִלְמֶעְלְה:

, וְיִּאֲדֵׁכוֹ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוֹ רָאשׁי הַבַּדִּים מִּןְהַפְּׁדֶשׁ עַלִּ־פְּּנֵי תַדְּבִּיר וְלָא יֵרָאָוּ הַחְוּצְה וַיֵּהִיוּ שְׁם עַד תַיָּוֹם תַזֶּה:

אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחָוֹת הַאָּבְנִים אֲשֶׁר הִנָּח שָׁם משֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר בְּרָת יְחֹנְה מִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאהָם מֵאֶרֶץ הְצְּיִה:

ַ נִיְהִי בְּצֵאִת הַכִּהָנִם מִן־הַמְּבָשׁ וְהָעָּנָן מָלְאִ אָת־בֵּית יִהְנָה:

ַ וְלֹאֹ־נְבְלֵּוּ הַפֹּהַנָיִם לִעֲּמָׁד לִשְׁהֵת מִפְּנֵי הַעָּגְוַ בִּי־מָלֵא כְּבוֹד־יְּהְנָוֹה אָת־בֵּית יְהְוְה: (פ)

ַ אָז אָמָר שִׁלְמָר יִחְוָּר אָמָר לִשְׁכָּן בּיִּמְבּל:

מולְמֶים: בּּלִנִי בְּנָנִייִ בָּנִי זְבֵּלְ לְוַבְ מְּכִּוִן לְמִבְּטִּבִּ

₁، ניפֻ⊏ תַּמֶּלֶּךְ אָת־פְּּנְיִּוּ וִיִּבְּהָרְ אָת כְּלִ קתַל יִשְּׂרָאֵלְ וְכְלִ-קְתַלְ יִשְּׂרָאֵלְ מַמֶּד:

וּיֹאמֶר בְּרָוּף יְהֹוָה אֲבֶׁי וּבְיָּדִי מִצֶּא דְּבֶּר בְּפִיוּ אָת דְּוָד אָבֶּי וּבְיָדִוֹ מִצֵּא לֵאמֶר:

מן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאִתִּי אָת־עַמֵּי אָת־ ישְׁרֶאֵל מִמִּצְרָּיִם לְאִ־בְּתַרְתָּי בְּעִּיר מִפֹל שְׁבְּתֵי יִשְׂרָאֵל לִבְּנִית בַּיִת לִהְיִוֹת ישָׁרָאֵל:

- Now it was in the heart of David my father to build a house for the name of the Lord, the God of Israel.
- But the LORD said unto David my father: Whereas it was in thy heart to build a house for My name, thou didst well that it was in thy heart,
- nevertheless thou shalt not build the house, but thy son that shall come forth out of thy loins, he shall build the house for My name.
- And the Lord hath established His word that He spoke; for I am risen up in the room of David my father, and sit on the throne of Israel, as the Lord promised, and have built the house for the name of the Lord, the God of Israel.
- And there have I set a place for the ark, wherein is the covenant of the Lord, which He made with our fathers, when He brought them out of the land of Egypt.'

- לְמֶּם וְהְוָה אֶלְהֵי וִמְּרָאֵלְ: וּיְהִי מִם לְבַּר בִּוֹר אָבִי לְבָּנִוּנִי בְּיִנִי
- . היה מם־לְבָבֶף לְבְנָוֹת בָּיִת לִּשְׁמֵּר הַיָּה שָׁם־לְבָבֶף לְבְנָוֹת בַּיִת לִשְׁמֵּר הַטִּיבֶה בִּי הְיָה מִם־לְבָבֶף:
- ניָקָם יִהֹוָה אָת־דִּבְּרִוֹ אַשֵּׁר דִּבָּר נִאָּקָׁם מַחַתְ דַּוֹר אָבִי נִאַשֵּׁבוּ עַל־בָּפָא יִשְׁרָאֵל בְּאַשֶׁר דְבֵּר יְחִנְּה נְאָבְנָה תַבַּׁיִת לְשֵׁם יְהַנָה אֵלֹתֵי יִשְׁרָאֵל:
- נִאָשָׁם שָׁם מָקוֹם לְאַרוֹן אַשָּׁר־שָׁם בְּרֵית יְחְנְְׁה אֲשֶׁר כְּרַתִ עִם־אֲבֹהָינוּ בְּחוֹצִיאָוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרֵיִם: (ס)

מפטיר לשבת ראש חודש

The Mastir for Shabbat Rosh Hodesh is Numbers 28:9 - 15.

And on the sabbath day two he-lambs of the first year without blemish, and two tenth parts of an ephah of fine flout for a meal-offering, mingled with oil, and the drink-offering thereof.

This is the burnt-offering of every sabbath, beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

And in your new moons ye shall present a bultocks, and one ram, seven he-lambs of the first year without blemish;

and three tenth parts of an ephah of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for each bullock; and two tenth parts of fine flour for a meal-offering, mingled with oil, for the one ram;

and a several tenth part of fine flour mingled with oil for a meal-offering unto every lamb; for a burnt-offering of a sweet savour, an offering made by fire unto the Lord.

And their drink-offerings shall be half a hin for wine for a bullock, and the third part of a hin for a lamb. This is the burnt-offering of every new moon throughout the months of the year.

And one he-goat for a sin-offering unto the Lord; it shall be offered beside the continual burnt-offering, and the drink-offering thereof.

«אויאא יקיום השַבָּר שְׁנֵי־קִבְשָׁים בְּנִי־שְׁנָה קְמִימֵם ישָׁנֵי עַשְׂרֹנִים סָׁלֶת מִנְחָה בְּלִּילֶה בַשָּׁמֶן וְנְסְכְּוֹ:

מ עלַת שַבַּת בְּשַׁבַּתְּוֹ עַל־עֹלַת הַתְּמָרמ עלַת שַבַּת בְשַׁבַתְּוֹ עַל־עַלַת הַתְּמָר

نجر אשׁי חָדְשׁיבֶׁם תַּקְרָיבוּ עֹלֵה ליהוֹגַה פָּלִים בְּנִי־בָּקָר שָׁנַיִם וָאַיִל אָחָׁד בְּבְשָׁים בְּנִי־שָׁנָה שִׁבְעָה הָמִימָם: ישְׁלְשָׁה עַשְׁרֹנִים סָלֶת מִנְחָה בְּלִּילֶה בַשְּׁמֶן לַפֶּר הָאָחָד יִשְׁנֵי עָשְׁרֹנִים סָלֶה

ږעښرا עښانا סָלָת מִנְחָת בָּלּיּלָת בַשְּׁמֶן לַבֶּבֶשׁ הָאָחָד עֹלָת ֹרֵיחַ נִּיחֹת אִשֶּׁה לַיהְוָה:

مَثِمَارِ جَادِرُكِ حَهِمًا كُهُرَ يُهُمَادِ:

וְנְסְבֵּיהָם חֲצֵי הַהִין ִיִּהְיָה לַפְּׁר יִשְׁלִישָׁת הַהַין לְצִּיִל יִּרְבִיעָּת הַהֵּין לַבֶּבֶשׁ יְיֵן זָצִת עֹלָת הֹדֶשׁ בְּחָדְשׁׁי לְחָדְשֵׁי הַשְּׁנְה:

נִשְׁמָּרִר עִּזְּיִם אָחֲד לְחַשָּׁאִת לַיִרּוְיָּה עַל־עֹלְת הַמְּמָיִר יִעְשָּׁה וְנִסְכְּוֹ: (ס)

הפטרת שבת ראש הודש

The Haftarah for Shabbat Rosh Ḥodesh is Isaiah 66:1 - 24.

Thus saith the LORD: The heaven is My throne, and the earth is My footstool, where is the house that ye may build unto Me? And where is the place that may be My resting-place?

For all these things hath My hand made, and so all these things came to be, saith the Lora; but on this man will I look, even on him that is poor and of a contrite spirit, and trembleth at My word.

בוז אַמָר יְהוָה הַשָּׁמָיִם כִּסְאִּי וְהָאָהֵץ בָּה אָמָר הִבְּנִּרְלֵּי אֵי־זֶה בַיִּתֹ אֲשֵׁר הִבְנִּרִלִי הַדְּם רַגְּלְיִ אֵי־זֶה בַיִּתֹ אֲשֵׁר הִבְנִּרִלִּי וְאֵי־זֶה מְקְוֹם מְנִּיחְתִּי:

אָל־עָּנְי וְּנְבֶּת יְהָי וְשָׁלִ"נָה עַּבְּים בְּלִ"אֵכֶּה וְאָם־יְהֹוְה וְאֵל־זֶה אַבִּים אָל־עָּנְה וְאָם־יְהוְהָ וְאָל־זֶה אַבְּים

He that killeth an ox is as if he slew a man, he that sacrificeth a lamb, as if he broke a dog's neck; He that offereth a meal-offering, as if he offered swine's blood; he that maketh a memorial-offering of frankincense, as if he blessed an idol; according as they have chosen their own ways, and their soul delighteth in their abominations;

Even so I will choose their mockings, And will bring their fears upon them; Because when I called, mone did answer; When I spoke, they did not hear, But they did that which was evil in Mine oyes, And chose that in which I delighted not.

Hear the word of the Lord, Ye that tremble at His word: Your brethren that have said: 'Let the you out for My name's sake, have said: 'Let the Lord be glorified, That we may gaze upon your joy', But they shall be ashamed.

Hark! an uproar from the city, Hark! it cometh from the temple, Hark! the Lord rendereth recompense to His enemies.

Before she travailed, she brought forth; Before her pain came, She was delivered of a man-child.

Who hath heard such a thing? Who hath seen such things? Is a land born in one day? Is a nation brought forth at once? For as soon as Zion travailed, She brought forth her children.

Shall I bring to the birth, and not cause to bring forth? Saith the Lord; Saith thy God.

Rejoice ye with Jerusalem, And be glad with her, all ye that love her; Rejoice for joy with her, All ye that mourn for her;

That ye may suck, and be satisfied With the breast of her consolations; That ye may drink deeply with delight Of the abundance of her glory.

For thus saith the LORD: Behold, I will extend peace to her like a river. And the wealth of the nations like an overflowing stream, and ye shall suck thereof: Ye shall be borne upon the side, and shall be dandled upon the knees.

שׁוֹהֵט חַשּׁוֹר מִבֶּה־אִּישׁ זוֹבֶּחַ חַשָּׁרֹ עַּבֵּף בְּׁלֶב מַעַּלָּה מִנְחָהֹ דַם־חֲזִּיר מַזְבָּיר לְבֹנָה מִבָּבֵף אָנֵן נַם־הַמָּה בְּחַרוּ בְּדַרְבֵיהָם וּבְשִׁפּוּצֵיהֵם נַפְשָׁם חְפַּצְה:

נִם אַּנָּי אָבִתַּר בִּתַעַּלְלֵיהָם וּמְגִּוּרִתָּם אַבָּיא לְהָם יַעַּן קַרָּאָטִי וָאָין עּנְּיָר בּבְרָהִי וְלָא שְׁמֵעֵנִּ וַיִּצְּטִי וְאָין עּנְּיָר בּבְאָבְתָּי

שׁמִעיֹּ דְבַר־יָחֹוֶה הַחֲבֵדָים אָל־דְבָרִי אָמִריֹּ אָחִילֶם שׁנְאֵילֶם מָנַדִּילָם לְמָעַן יְתָם יִלְשׁוּ:

, אָנִל שִׁאִּוֹלְ מִמְּיר קּוֹל מִהִיבָּל קַוֹל יְהִוָֹּה 1 קוֹל שְׁאִין מִמְּיר קוֹל מִהִיבָּל קַוֹל יְהִוֹּה

چَشِرت مِبَرَ، خِيْلِہ چَشِرت بِجِنَٰ» بَرَجَٰ جُہ اِبَظِرْ،مِن نِجِلًا چَشِرت بِجِنَٰ» بَرَجَٰ

מִי־שָׁמַע בָּזֹאָת מֵי רָאָדִ בָּאֵבֶׂר הַיִּיּחַל אֶהֶץ בְּיִים אָהָד אִם־יִנְלֵד גִּיִּ פַּעַם אָחָת כִּי־חָלְה גַּם־יַלְדֶה צִּיּיִּוֹ אֶת־בְּנֵיהָ:

אָלְבְיֵּוּהּ: (ס) יְהְאָנִי אִם־אָנֵי הַפּוּלָיִר וְּעָּצִּרְהִי אָמָר אַלְיִהִי אָמִבֶּיר וְלְאָ אִנְלִיר יִאָמָר

שׁמְחַוּ אָת־יְרוּשְׁלֵם וָגָילוּ בָּר בְּל־אֹתַבֵּיתִ שָּישׁוּ אִתְּהֹ מִשְׁוֹש בְּל־תַמֶּתְאַבְּלִים עָּלֵיתָ:

לְמָעַן מִינְמוּ וְהִהָעַנְּגָּמָם מִשָּׁר מַנְהָמֵיה לְמָעַן מְמָצוּ וְהִהְעַנְּגָּמָם מִזְּיוּ כְּבוֹרֶה: (ס)

בִּי־בָּחו אֲמָר יְחֹנָה הִנְנִי נִשֶּׁה־אֵּלֵיהִ בְּנְהָׁר שָׁלֹוֹם יְבְנָחַל שׁוֹמֵף בְּבָוֹד גּוֹיָם הְשְׁמֵּשׁעּיּ: הְשְׁמֵּשְׁעִיּ:

- As one whom his mother comforteth, So will I comfort you, and ye shall be comforted in Jetusalem.
- And when ye see this, your heart shall rejoice, and your bones shall flourish like young grass, and the hand of the Lord shall be known toward His servants, and He will have indignation against His enemies.
- For, behold, the Lord will come in fire, And His chariots shall be like the whirlwind; to render His anger with fury, And His rebuke with flames of fire.
- For by fire will the LORD contend, And by His sword with all flesh; And the slain of the LORD shall be many.
- They that sanctify themselves and purify themselves to go unto the gardens, behind one in the midst, Eating swine's flesh, and the detestable thing, and the mouse, Shall be consumed together, saith the LORD.
- For I [know] their works and their thoughts; [the time] cometh, that I will gather all nations and tongues; and they shall come, and shall see My glory.
- And I will work a sign among them, and I will send such as escape of them unto the nations, to Tarshish, Pul and Lud, that draw the bow, to Tubal and Javan, to the isles afar off, that have not heard My fame, neither have seen My glory, and they shall declare My glory among the nations.
- And they shall bring all your brethren out of all the nations for an offering unto the Lord, upon horses, and in chariots, and in fitters, and upon mules, and upon swift beasts, to My holy mountain Jerusalem, saith the Lord, as the children of Israel bring their offering in a clean vessel into the house of the Lord.
- And of them also will I take for the priests and for the Levites, saith the LORD.
- For as the new heavens and the new earth, which I will make, shall remain before Me, saith the Lord, so shall your seed and your name remain.

- چَيْرَسَ يُؤَيْدِ بِهُوْلَ مِبْرَيْرِيْدِ: چَيْرَسَ يُؤَيْدِ بِهُوْلَ مِبْرَيْرِيْدِ:
- ירִאִימִם וְשָּׁשׁ לִּבְּבֶּם וְעַּצְמוִתִּבֶם פַּגֵּשָׁא תִפְּרַחְנָה וְנוֹדְעָּה יַד־יְהֹוָה אָת־עֵּבְיָיוּ וְזָשָׁם אָת־אִיְבֶיוּ: (ס)
- פִּי־חִנֵּח יְחֹנְתׁ בָּצֵּשׁ יַבֿוֹא וְכַסּוּפָּח מַרְפְבֹתָיוּ לְחָשֶׁיב בְּחֵמָתׁ אַפּֿוֹ וְנַעֲרָתִּי בְּלְתַבִּי־אֵשׁ:
- " בּג בֹאָמְ יִנוֹנִי נִמִּפְּׁמ וּבִנוֹנבֹּי " אָנַבַּלֹּגְבַּמְּׁנִ וֹנַנִּנִי נִמִּפְּׁמ וּבִנוֹנבֹּיִ
- המקקדְשִׁים וְהַמְּטַהֵרִׁים אֶלֹ־הַנּנֹוֹת * אַתַר (כ׳ אחר)[ק׳ אַהַת] בַּמְּנֶך אִּכְלֵי בְּשַׂר הַהַזִּיר וְהַשֶּׁקֵץ וְהָעַּבְבָּר יִחְדֶּוּ יָסֵפּוּ נְאָם־יְהֹנֶה:
- ְּוְאֵנְלִּי מִעְּשִׁיִטִם יִמִּחִשְׁלָּמִינִים בָּאָּה לְקַבֵּץ אָת־כְּל־הַגּוֹיָם וְתַלְשָׁנָוֹת יָבָאִי הְיִּבְיִּיִי:
- ְשִׁמְהִיֹּר בְהָם אֵנִת וִשִׁכִּחָהֵי מִהֵם ו פְּלֵימִים אֵל־הַגּוֹיִם תַּרְשִׁישׁ פָּוּל וְלָוּד מִשְׁכֵי קֵשָׁת תְּבָל וְיָוֵן הָאִיֵּים הַרְחֹקִים אֲשֶׁר לְאִ־שְׁמְתִּיְּ אֶת־שְׁבִּוֹהְי בָּגּוֹיִם: אֶת־בְּבוֹדִי וְהִגִּיְדוּ אֶת־בְּבוֹדִי, בַּגּוֹיִם:
- וְהַבָּיאֵי אָת־בְּלִ־אֲחֵיבָם מִכְּלִ־הַגּוֹנָםו מִנְחֲהו לִיהוֹוְה בַּסּיסִׁים יֶּבְרֶּבֶב וּבַצַּבָּׁים וּבַפְּרָדִים וּבַכּּרְכָּרוֹת עַל תַר קְדִשֶׁי יְרוּשְׁלִם אָמָר יְהוָּה כַּאֲשֶׁר יָבִּיאֵי ְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אָת־חַמִּנְחָה בִּכְלִי שָׁהְוֹר בֵּית יְהוְה:
- ַ וָנִם־מֵהָם צָּמָּח לַפֹּהַנִים לַלְוּיָם צָּמָר יְהְנָה:
- בֵּי כִאֲשֶׁר הִשְׁמַיִם הַחַדִּשִּׁים וְהַאָּבֵץ הַחַדְשְׁה אַשֶּׁר אַנִּי עֹשֶׁה עֹמְדָים לְפָּנִי הְאָם־יְהֹוְה בֵּן יַעְמָר יַרְעַבֶּם וְשִׁמְכֵם:

And it shall come to pass, that from one new moon to another, and from one sabbath to another, shall all flesh come to worship before Me, Saith the LORD.

And they shall go forth, and look Upon the carcasses of the men that have rebelled against Me; For their worm shall not die, Meither shall their fire be quenched; And they shall be an abhorring unto all flesh.

ְּיִחְיָּה מְצֵי־חֹֹגֵשׁ בְּחָדְשׁׁוֹ וּמִצֵּי שַּבֶּתּ בְשַבַּתִּוֹ יָבַוֹּא כְל־בָּשֶׂר לְהִשְׁתַחֵוֹת קְפָנֵי אָמָר יְהוָה:

וְיָצְאָנּ וְרָאָנּ בְּפִּנְרֵי הְאָנְשִׁים הַפֹּשִׁעָים בִּי בֵּי חוֹלִעְמְּם לֵא חָמֹנּת וָאִשָּׁם לָא הִבְבֶּה וְהָוָּ דֵרָאָוֹן לְבְלְ־בָּשֶׁר: והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבואכל בשר להשתחות לפני אמר יהוה

הפטרת שבת מחר חודש

The Haftarah for Shabbat Maḥar Ḥodesh is I Samuel 20:18 – 42.

And Jonathan said unto him: 'To-morrow is the new moon; and thou wilt be missed, thy seat will be empty.

And in the third day thou shalt hide thyself well, and come to the place where thou didst hide thyself in the day of work, and shalt remain by the stone Ezel.

And I will shoot three arrows to the side-ward, as though I shot at a matk.

And, behold, I will send the lad: Go, find the arrows. If I say unto the lad: Behold, the arrows are on this side of thee; take them, and come; for there is peace to thee and no hurt, as the LORD liveth.

But if I say thus unto the boy: Behold, the arrows are beyond thee; go thy way; for the Lord hath sent thee away.

And as touching the matter which I and thou have spoken of, behold, the Lord is between me and thee for ever.

So David hid himself in the field, and when the new moon was come, the king sat him down to the meal to eat.

And the king sat upon his seat, as at other times, even upon the seat by the wall; and Jonathan stood up, and Abner sat by Saul's side; but David's place was empty.

3..xx ניאָמֶר־לְוֹ יְהוֹנְהָן מְחָר חֻבִּשׁ וְנִפְּלֵּדְהָּ בְּי יְפְּקֵר מוֹשְׁבֶּךְ:

؞؞ וַאַּנִּׁי שִׁלְשֶׁת הַחִצִּּים צִּדֵּה אֹוֹהֶה לְשַׁלַּח־לֶי לְמַשְּׁרֶה:

ڔڹڍڹڒۦۼ۪ڮڒۣ۬ؗڹۦۼ۪ڎۦڹڋؘڽڎ ڿٳۼ ۼڎۦڽٙڹۼ۪ڎڡۦۼڡۦۼ۪ڟڎؗۦۼۉڎۦڒڎؙۅڎ ڔۅۣڹ؞ڽٙڹۼۣڎڡ؞ڟۿڗۦڔؿۏ۪ڹۦڄڽۣۏڎڔڿۼ۪ڹ ڿڗٷ۪ڒٲڡڋٚڗ۪ۊڎٳڿڎڽڎڗؿڎ۪ڹ

ןאָם־כָּה אַמֵרֹ לִמֶּלֶם הַנָּה הַהָּצִּים מִמְּךַ וְהָלְאָה לֵּךְ כִּי שָׁלַהַךָּ יְהֹנֶה:

ְיִהְיָה בֵּינֶי וּבֵינְךְ עַּרִ"עוֹלֶם: (ס)

™ נּיִּסְׁמֵר דְּוֶר בַּשִּׂצֵה נִיְהֵי הַהֹדֶשׁ נִיּיָשֶׁר הַמֶּבְוּ (כ׳ על)[ק׳ אֶלְ־] לֶאֶבְוּלִּ:

ريْשָׁב ثَرَقْحُ† עַל־מֹוִשְׁבׁוֹ בְּפָּעַם בָּפַעַם אָל־מוֹשָׁב הַפְּיר וַיִּקְם יְתַוֹּנְהָּן וַיֵּשֶׁב אַבְנֶר מִצְּר שְׁאָיּל וַיִּפְּקֵר מְקְוֹם דְּוֶר:

- Mevertheless Saul spoke not any thing that day; for he thought: 'Something hath befallen him, he is not clean.'
- And it came to pass on the morrow after the new moon, which was the second day, that David's place was empty; and Saul said unto Jonathan his son: 'Wherefore cometh not the son of Jesse to the meal, neither yesterday, nor to-day?'
- And Jonathan answered Saul: 'David earnestly asked leave of me to go to Beth-lehem;
- and he said: Let me go, I pray thee; for our family hath a sacrifice in the city; and my brother, he favour in thine eyes, let me get away, I pray thee, and see my brethren. Therefore he is not come unto the king's table.
- Then Saul's anger was kindled against Jonathan, and he said unto him: 'Thou son of perverse rebellion, do not I know that thou hast chosen the son of Jesse to thine own shame, and unto the shame of thy mother's nakedness?
- For as long as the son of Jesse liveth upon the earth, thou shalt not be established, nor thy kingdom. Wherefore now send and fetch him unto me, for he deserveth to die.
- And Jonathan answered Saul his father, and said unto him: 'Wherefore should he be put to death? what hath he done?'
- And Saul cast his spear at him to smite him; whereby Jonathan knew that it was determined of his father to put David to death.
- So Jonathan arose from the table in flerce anger, and did eat no food the second day of the month; for he was grieved for David, and because his father had put him to shame.
- And it came to pass in the morning, that Jonathan went out into the field at the time appointed with David, and a little lad with him.

- וְלֹאִ־דִבֶּר שְׁאָּוּל מָאָוּמָה בַּיַּוֹם תַהָּוּא כָּי אָמַר מִקְרֵה הוּא בִּלְתַּי שָׁהָוֹר הִוּא כִּי־לְא שָהְוֹר: (ס)
- װְ בְּנֶרְ מֵעְמְּלֵי, עַּרְ־בָּיִתְ לְחֶם: גַּ נַיָּעְן יְהְאָלִ נִשְׁאָלִ נִשְׁאָלִ נִשְׁאָלִ נִשְׁאָלִ
- ַנְּאׁמֶר שַׁלְּחֵנִי נְאָ בָּי זֶּבִחֹ מִשְׁפְּחָׁר אַם־מְצָאִהִי חֵן בְּעֵינֶּיךְ אָמֶלְטָּה נָּא אָם־מְצָאִהִי חֵן בְּעֵינֶּיךְ אָמֶלְטָּה נָּא נְאָרְצָּה אֶת־אֶהָי עַל־בֵּן לֹא־בָּא אֶל־שָׁלְחַן הַמֶּלֶרְּ: (ס)
- ַנְיָּחַראַּף שָׁאִּילִ בִּיהַוֹּנִלְּן וַיָּאִמֶּר בּי־בֹחַר אַמַּה לְבֶּן־יִשִּׁי לְבָּשְׁתִּּ הְלְבָשְׁהַ מֶּרְיֵת חַמַּרְדִּיּת הַלָּוֹא יָדִּשְׁתִּי
- בֵּי כְלְ־הַיָּמִים אֲשֶׁר בָּן־יִשִּיׁ תַּי עַלְ־הָאֲדְמָה לָא הִכִּּוֹן אַתֲּה וּמַלְכוּתֵּף וְעַמְּה שְׁלַח וְקַח אֹתוֹ אֵלֵי בָּי בֶּן־מָוֶת הְוּא: (ס)
- [∞] נַיַּמַן יְהַוֹּנְיְּן אָר שִׁאִּיל אָבָיִו נַיַּאִמֶּר

 [∞] מַלְיִוּ לְמָּה יוּמַה מֶה מְאָיִל אָבָיו נַיַּאִמֶּר
- לְטַׁמֶּגְעְ אֵּעַ-נִּנְעָׁ בּּיַבְּלְעַ עַגָּא מֵמָם אָבֵּיוּ נַנְּסֵּלְ הַּגִּינְלְן פִּי־בָּלְעַ תַּיָּא מֵמָם אָבֵּיוּ נַנְּמֵלְ הָאָנִּלְ אֵנִי בַּנְעָרִי הָיָא מִמָּם אָבִּיוּ
- ניקם יְהְוֹנָמֵן מִעָם הַשָּׁלְחֵן בְּחֵרִי אֵךְ וְלְאִ־אָבֻלְ בְּיוֹם־הַחָֹדֶשׁ חַשָּׁנִי לֶחָם כָּי נִיְתִּי בַבְּקֶר נִיצֵא יְהוֹנְתָּן הַשְּׁדֶרִי נְיָהֵי בַבְּקֶר נֵיצֵא יְהוֹנְתָּן הַשְּׁדֶר

למוְמֹּר בוֹנִר וֹלַמַר לַמִּן מִּמִּי:

243

an arrow beyond him. arrows which I shoot.' And as the lad ran, he shot And he said unto his lad: Run, find now the

after the lad, and said: 'Is not the arrow beyond arrow which Jonathan had shot, Jonathan cried And when the lad was come to the place of the

the arrows, and came to his master. hasten, stay not.' And Jonathan's lad gathered up And Jonathan cried after the lad: 'Make speed,

and David knew the matter. But the lad knew not any thing; only Jonathan

said unto him: 'Go, carry them to the city.' And Jonathan gave his weapons unto his lad, and

another, until David exceeded. they kissed one another, and wept one with the ground, and bowed down three times; and of a place toward the South, and fell on his face to And as soon as the lad was gone, David arose out

thy seed, for ever. between me and thee, and Between my seed and name of the Lord, saying: The Lord shall be forasmuch as we have sworn both of us in the And Jonathan said to David: 'Go in peace,

> אַמָּר אַנָבי מוָבִיה הַנַּעַר הָאַ וְהוּאַ־יָּבָה וַיַּאמֶר לְנַעֲּרוֹ הָץ מְצָא נָא אֶת־תַּחִצִּים

בַנוֹגֵּג לְנַתְּלָבוֹיִ:

يَّهُ مِن يَكْرِيهُ مَيَّةٍ، مَقِكَ ثِيْرُهُ لِنَ إمانيم والمرابع المانية الايورا وتولا ַנּיָּבָא הַנַּמַר עַד־מְקוֹם הַהַבָּי אֲשֶׁר יָרֶה

אָת־(כ׳ החצי)[ק׳ הַחָּצִּים] וַיָּבָא بانهد بخر مَهُمُ رَزَحَةٌم رَمَد بَابَرَتُهُا ניקָבֶא יָהְוֹנְתָּן אַחֲבֵי הַנַּעַר מְהַבֶּת

וֹבוֹנִב גֹבׁמֹנ אָנַרַ נַיבַּבָּב: (סִ) נְהַנְּמָר לֹאַ־נְרָע מְאָיִטָּה אָּךְ יָהְוֹנְתָּן

Ä_Ä_İ;:

אַשֶּׁר־לְוִ וַנְאִמֶּר לְוִ לֵבְ חָבָּיא הַמְּיר: נימן יְהִיּלִטַן אָע־בֶּלֶּיִר אָלְ־הַנַּעַּר

וַיִּשְׁקַוּו אֲישׁ אֶת־רֵעֵּהוּ וַיִּבְכוּ אֲישׁ לַאַּפָּׁוּ אַּבְצָה וּיִּשְׁמַחוּ שָּׁלָהַ פַּעְּמִים سَرِّمَا خُمْ لَـٰلِك كُاتِ مُعْمَدُ سَفِرُت لَنْظِح

تأبه ڤد ندبائنا ځئند ځك ځهٔځبه ټهد אָנוַ בַמְּנוּ מַּגַבוּנֹג נוֹלְצַּיל:

זַרְעָּהָ עַר־עוֹלֶם: (פּ) יהקה יהגיהו ביני ובילף ובין זרעי ובין بَهُخِمُرِهُ هُزُرِه هُزُبِرِه جُهُم بِسَرْتِ رَهِجِد

הפטרת פרשת שקלים

The Maftir on Shabbat Shekalim is Exodus 30:11 – 16. The Haftarah is II Kings 12:1 – 17.

пПХ

Jehoash was seven years old when he began to

and his mother's name was Zibiah of Beer-sheba. reign; and he reigned forty years in Jerusalem; In the seventh year of Jehu degan Jehoash to

priest instructed him. of the Lord all his days wherein Jehoiada the And Jehoash did that which was right in the eyes

אַמּו גַּבְיוֹט מִבְּאָר אֶבַעּ: נאַבְבָּלָנִם מִּלְעַ מָלָצַ בִּיבוּמָלָם וָמָם בְּשְׁנַת־שֶּׁבַע לְיֵהוּאַ מָלָדְּ יְהוֹאָשׁ

בּוֹ מֶבֹת מָּנִים יְהוֹאָמִ בַּמְלְכִוּ: (פּ)

جَح ـ نَظِير لِحَيْقُل لِينَابُلِهِ بِلِينَائِهُ لِمَحْتِلِ: ניַּמַשְ יְרוֹאָשׁ הַיִּשְׁר בְּעֵינֵי יְרוֹיָר

Powbeit the high places were not taken away; the people still sacrificed and offered in the high

And Jehoash said to the priests: 'All the money of the hallowed things that is brought into the house of the Lore, in current money, the money of the persons for whom each man is rated, all the money that cometh into any man's heart to bring into the house of the Lore,

let the priests take it to them, every man from him that bestoweth it upon him; and they shall repair the breaches of the house, wheresoever any breach shall be found.

But it was so, that in the three and twentieth year of king Jehoash the priests had not repaired the breaches of the house.

Then king Jehossh called for Jehoisda the priest, and for the other priests, and said unto them: 'Why repair ye not the breaches of the house? now therefore take no longer money from them that bestow it upon you, but deliver it for the breaches of the house.'

And the priests consented that they should take no longer money from the people, neither repair the breaches of the house.

And Jehoisda the priest took a chest, and bored a hole in the lid of it, and set it beside the altar, on the right side as one cometh into the house of the LORD; and the priests that kept the threshold put therein all the money that was brought into the house of the LORD.

And it was so, when they saw that there was much money in the chest, that the king's scribe and the high priest came up, and they put up in bags and counted the money that was found in the house of the LORD.

And they gave the money that was weighed out into the hands of them that did the work, that had the oversight of the house of the Lorp; and they paid it out to the carpenters and the builders, that wrought upon the house of the Lorp,

רַק הַבְּמִוֹת לֹא־סָרוּ עָוֹד הָעָם מְזַבְּחָים וְמְקַשְּׁרִים בַּבְּמְוֹת:

ַנּיֹאַמֶּר יְהוֹאָשׁ אָל־הַפֹּהַנִּים כּל" בָּסָף ז הַקֵּדְשִׁים אֲשֶׁר־יּנְגָא בִּית־יְהוָהֹ בָּסָף עוֹבֶר אִִּישׁ בָּסֶף נַפְּשִׁיֹת עֶרְכָּוֹ כְּל־בָּסָף אֲשֶׁר יִעֲלֶהׁ עַל לֶב־אִִּישׁ לְחָבָיא בָּיתּ יְהְוְּה:

، יקּחִיּ לְהַםׁ תַּפְּהַגִּים אָישׁ מֵאֵח מַפְּרִי וְהַם יְחַזְּקִּי אָח־בָּהֶל תַבָּיִת לְכָּל אֲשֶׁר־יִמְּצֵא שֶׁם בָּהֶל: (פ)

ر زبْ، جَשْנْم שָּשֶׁרֵים וְשֶׁלֶשׁ שָׁנָה לַמֵּלֵר יְהוֹאָשׁ לֹאִ־חִוְּקִּוּ חַבֹּהַנִים אָת־בָּדֶל הַבְּיָה:

וּקְרָאֹ הַמָּלֵךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדֶע הַפֹּהַלְ וְלַפְּהַנִּים וַיַּאִמֶּר אֲלַהֶם מַדָּיִּע אֵינְבֶם מְתַוְּקֵים אָת־בָּדֶל הַבְּיִת פְּי־לְבֶּדֶל הַבָּיִת מִּקְּהִיּ:

עַבְּיִת: מֵאָת הַלְּם וּלְבַלְטָּי תַזָּק אָת־בָּדֶל נֵיאָתוּ הַכְּהַנָים לְבָלְתָּי תַזָּק אָת־בָּטֶל

וּיִּפֵּח יְחֹיִיָדֶע חַכֹּחֵלְ אֲרֵיוֹן אֶחָׁד וַיִּפָּׂב חָר בְּדַלְתָּוֹ וַיִּתֵּן אֹתוֹ אַצֶּל חַמִּוְבָּׁחַ (כ׳ בימין)[ק׳ מִיָּמִין] בְּבוֹא־אִישׁ בֵּיִת יְחִנְׁח וְנְחְנִי־שֶׁמָּח חַבְּחֲנִים שׁמְרֵי חַפַּׁף אֶת־בְּל־חַבֶּסֶף חַמּיבֶא בֵית־יְחְנְח:

ַוְיְהִי בְּרְאֵוֹלְם בִּי־תַב חַבֶּסָף בְּאָרִוֹ וַיַּעַל סֹבֵּר חַמֵּלֶהְ וְחַכֹּחֵוְ חַנְּדִוֹל וַיָּצְׂרוֹ וַיִּמְנְׁוּ אָת־חַבֶּסֶף חַנִּמְצְא בֵית־יְהֹוֶה:

and to the masons and the hewers of stone, and for buying timber and hewn stone to repair the breaches of the house of the Lord, and for all that was laid out for the house to repair it.

But there were not made for the house of the LORD cups of silver, snuffers, basins, trumpers, any vessels of gold, or vessels of silver, of the money that was brought into the house of the LORD;

for they gave that to them that did the work, and repaired therewith the house of the Lord.

Moreover they reckoned not with the men, into whose hand they delivered the money to give to them that did the work; for they dealt faithfully.

The forfeit money, and the sin money, was not brought into the house of the Lord; it was the priests.

אַף לא יִנְשָׁה בֵּיִת יְהִוָֹה סִפִּוֹת בֶּטָף יְחַנִּמְּרִוֹת מִזְּרְקוֹת הֲצַּצְרוֹת בְּל־בָּלֵי יַהָב יְּכְלִי־בָסֶף מִן־הַבֶּסֶף הַמּוּבָא בֵית־יְהוְה:

אַת־בַּית יִהֹוֶה: אָת־בַּית יְהוֶה:

" ְּלְאִ יִׁחַמֵּבׁנִ אָתַ-נִאָּמְנָת בַּמְתָּ אָת-תַכְּמִּלִ מַּלְ-יָּדְם לְעֵּת לְמָתָּ הַמִּלְאִלְת בָּי בְּאָמִנָת תַם מָמָּים:

יִהְנְהַ לַכּהַנֵּיִם יָהְיִיּ: (פּ)

erwn icir

The Maftir for Shabbat Zakhor is Deuteronomy 25:17 - 19.

Remember what Amalek did unto thee by the way as ye came forth out of Egypt;

how he met thee by the way, and smote the hindmost of thee, all that were enfeebled in thy rear, when thou wast faint and weary, and he feared not God.

Therefore it shall be, when the LORD thy God hath given thee rest from all thine enemies round about, in the land which the LORD thy God giveth thee for an inheritance to possess it, that thou shalt blot out the remembrance of Amalek from under heaven; thou shalt not forget.

 \dot{c} בּגאטַכֿם מִּפָּגַּבְוֹם: \dot{c} בּגַּבְעַ בּגַבַּבַ בּגַבַבַּבּ

ױְסִיֹּה בְּחָנֵיחַ יְחִנָּה אֱלֹחֵיףּ וֹלֶּוֹּ פּי מִכְּל־אִּיְבֵּיףִ מִסְבִּיב בָּאָבֶיןֹ אַשֶּׁר יְחִנְּה־אֵֵלֹהֵיףְ נֹבֵוֹ לְףְ נַחֲלָה לְרִשְׁמָּה הִשְׁבֶּה: (פּ)

REURR EFUR ICIF

The Hastarah for Shabbat Zakhor is I Samuel 15:2 - 34.

Thus saith the LORD of hosts: I remember that which Amalek did to Israel, how he set himself against him in the way, when he came up out of Egypt.

Now go and smite Amalek, and utterly destroy all that they have, and spare them not; but slay both man and woman, infant and suckling, ox and sheep, camel and ass.'

And Saul summoned the people, and numbered them in Telaim, two hundred thousand footmen, and ten thousand men of Judah.

And Saul came to the city of Amalek, and lay in wait in the valley.

And Saul said unto the Kenites: 'Go, depart, get you down from among the Amalekites, lest I destroy you with them; for ye showed kindness to all the children of Israel, when they came up out of Egypt.' So the Kenites departed from among the Amalekites.

And Saul smore the Amalekites, from Havilah as thou goest to Shur, that is in front of Egypt.

And he took Agag the king of the Amalekites alive, and utterly destroyed all the people with the edge of the sword.

But Saul and the people spared Agag, and the best of the sheep, and of the oxen, even the young of the second birth, and the lambs, and all that was good, and would not utterly destroy them; but every thing that was of no account and feeble, that they destroyed utterly.

Then came the word of the Lord unto Samuel, saving:

It repenteth Me that I have set up Saul to be king; for he is turned back from following Me, and hath not performed My commandments. And it grieved Samuel; and he cried unto the LORD all night.

על פַּלַרְיָר פְּעָלְהָי צָּלָּאִית פָּלַרְהִי צָּתָ אַשֶּׁר־טְּשָׁר צַּמָלָק לִישִּׂרָצֵּל אַשֶּׁר־שָׂם לוֹ בַּנֶּירֶךְ בַּעָלְהִי מִמָּצְרֶיִם:

עַּמִּדֹ לֵךְ וָהִבִּילָה אָת־עַּמָלֵ יַ וְהַחֲרַמְמֵם אָת־בְּל־אַשֶׁר־לֹוֹ וְלָא הַטְקָל עָלְיִוּ וְהַמַּתְּה מֵאִַישׁ עַד־אִשֶּׁר הַעַלְל יְעָהַיוֹנְק מִשְּׁוֹר וְעַר־שֶׁׁה מִנְּמֶל יַנְיִם הַיִּהְיִים אָתַרְיִים מִיּיִים אָתַרְיִים הַיִּים הַמְּהַרֹים אָתַרְיִים הַבְּיִים הַיִּים הַּיִּים הַיִּים הַּיִּים הַּיִּים הַיִּים הַּיִּים הַּיִּים הַּיִּים הַּיִּים הַיִּים הַּים הַיִּים הַּיִּים הַּיְּים הַּיְּבְּים הַיִּים הַּיְּים הַיִּבְּים הַיִּנְּים הְיִים הְּיִים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִים הְיִּים הְיִּים הְּיִים הְּיִּים הְיִּים הְּיִּים הְיִּים הְיִּים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְּיִים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִים הְיִּים הַּיְים הְּיִים הְיִּים הְיִים הְּיִים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְיִים הְּיִים הְיִּים הְיִים הְיִּים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְיִים הְּיִים הְיִּים הְיִּים הְּיִים הְּיִים הְיוֹים הְיִּים הְיִּים הְּיִּים הְּיִים הְּיִּים הְיִים הְּיִים הְּיִים הְּיִּים הְיִים הְייִים הְּיִים הְיוֹים הְייבְים הְייִים הְּיבְּים הְיִים הְיִים הְייבְּים הְיִּים הְיִּים הְיבְּים הְיִּים הְייבְים הְיִּים הְיִים הְיִים הְיִּים הְיִּים הְיים הְייבְּים הְיִּים הְיִּים הְיִּים הְייִּים הְיִים הְייִּים הְיבְּים הְיִיבְּים הְייבְים הְיבְּים הְיבְּים הְיבְּים

אַלְפּֿים אָת־אָישׁ יְהוּדֶה: פַּשְּלְאָים מָאתַיִם אָלֶף רַגְּלִי וַעֲּשָׂרֶת מְשְׁלְפָּים אָת־אָישׁ יְהוּדֶה:

בּנְּטַל: נִיְבָא שָּׁאָנִל עַדִּעִנִיר עַּמְלֵל נַיָּבֶר

رِيْغَيْدَ שِٰكِيْدَ ఫ్లిన్ - הַפֵּינִי לְכֵּוֶ فِدِ רְצִיּ • מִתַּוֹרְ עַמָּלְמִׁי פָּן־אָסִפָּרִּ עִּמִּוֹ וְאַמֵּׁר • בַּעְלְיָהַם מִמָּצְרָיִם נַיָּסָר בֵּינֵי יִשְׂרָאֵל הַמְּלְמִי

ְ מֵּנְרְ אֵּאָנְלְ אֵנִרְ הַּלְּבְּבָּוֹגִ מִּגְּבֶּיִנִם: מְנִרְ אַאָּגִּלְ אֵנִרַ הַּלְּבָלְלִ מֵּנְדִוֹנִלְנִי בּוָאֲבַּ

الْمُنَافِّةُ مُنَامِّدُ مُكِلًا مُثَلِّدًا عَنْ الْمُنْافِيةِ مُنَالِدًا الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْ مُنْ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُنْافِيةِ الْمُن

 ניַחְמֹל שְׁאֹרֹ וְהַפְׁם עַל אַנְּגְ וַעַל הַנְיַם
 תַצֹּאֹן וְהַבְּלֶר וְהַמִּשְׁנֵים וַעַל הַבְּרִים וְעַל־בְּל־הַמֹּוֹב וְלָא אָבָוּ הַחַרִימָם הָהֵרִימוּ: (פ)

ַנְיָהְיִּ דְּבַּרְיִּהְנְּהְ אֶלְ יִּשְׁמִוּאָלִ לֵאִמְר:

ְּנִחַטְּהִי בְּי־הִמְלַלְהִי אָת־שְׁאִיל לְמֶׁלֶּךְ בִּי־שְׁבֹ מֵאַחֲרַי וְאָת־דְּבָרֵי לֵאׁ הַקִּים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעָק אָל־יְּהֹזֶּר בְּל־תַּקְיִלְת:

And Samuel rose early to meet Saul in the morning; and it was told Samuel, saying: 'Saul came to Carmel, and, behold, he is setting him up a monument, and is gone about, and passed on, and gone down to Gilgal.'

And Samuel came to Saul; and Saul said unto him: 'Blessed be thou of the Lord; I have performed the commandment of the Lord.'

And Samuel said: 'What meaneth then this bleating of the sheep in mine ears, and the lowing of the oxen which I hear?'

And Saul said: 'They have brought them from the Amalekites, for the people spared the best of the sheep and of the CORD they and of the rest we have utterly destroyed.'

Then Samuel said unto Saul: 'Stay, and I will tell thee what the Lord hath said to me this night.'
And he said unto him: 'Say on.'

And Samuel said: 'Though thou be little in thine own sight, art thou not head of the tribes of Israel? And the Lord anointed thee king over Israel;

and the LORD sent thee on a journey, and said: Go and utterly destroy the sinners the Amalekites, and fight against them until they be consumed.

Wherefore then didst thou not hearken to the voice of the Lorp, but didst fly upon the spoil, and didst that which was evil in the sight of the Lorp?

And Saul said unto Samuel: 'Yea, I have hearkened to the voice of the Lord, and have gone the way which the Lord sent me, and have brought Agag the king of Amalek, and have utterly destroyed the Amalekites.

But the people took of the spoil, sheep and oxen, the chief of the devoted things, to sacrifice unto the Lord thy God in Gilgal.

ניִבְאִ שְׁמוּאֵל אֵל־שְׁאֵוּל וַיַּאִמֶּר לַוֹּ שְׁאִּוּל בְּרְוּךְ אַמְּחֹ לִיחֹנְח חַקִּימִׂתִּי אָת־דְּבָר יְחֹנְח:

ניאמר שְּאִיל מְעְּמְלֵב אַמֶּר אָנָכִי שְּמֶּבּ בְּאִּנְנִי וְקַוּלְ חַבְּקִר אָמֶּר אָנָכִי שִּמֶּעִּ:

וַיָּאַמֶּר שָׁמוּאָב וּמֶה קוֹל־הַצָּאַן הַזֶּה

בְּבֵּלְנִה: (פּ) בְּבָּלְנִ וְבְׁנִי בְּיִבִּלְנִי אֶּבְבֵּיִנִּ וֹאָטַ בַּיּנִנִּר בְבָּלְנִ בְּבִּלְנִ בְּבִּלְנִ אֶבְ בִּבְּלִי הְאָבֵּ בְּוֹבְּלְנִבְּ בִּאָרִי הְאָבִר בְּוֹבְּלִנִילִ בִּיִּ

לְּבְּׁ אֵעַ אַּמֶּׁר צִּבָּר וְחַוָּׁה אַלִּי חַלְּיִּלִּר (כ׳ ויאמרו)[ק׳ וַיִּאִמֶּר] לִוּ צַּבֶּר: (ס) בְּעִּינְּיִה שְׁמִוּאֶל חַלְוָא אָם־קַּמָּן אַמָּר בְּעִינְּיִרְ הָאָשׁ שִׁבְּעֵר וְחָוְּהְ אָם בְּמָּר הָבְּיִּ

رَبْعِيْدٍ شِمْدِعِرٍ هُمْ لِهُدِمٍ يُثِدُلُ لِعَيْنَا لِهِ لِأَنْكُ لِهِ لِأَنْكُ لِهِ لِهِ الْعَالَةِ لَهِ ال

تنظهٰتَكُ نَابُك خُمُكُكُ هَمِ نَهُدُهُمُ:

ַנִּישְׁלְחַוְדְּ יְהֹנָה בְּדְרֶבֶרְ נַיֹּאִמֶּר לֵלְּ וְהַחֲבִיִּמְמְּה אָת־הַחַשָּאִים אָת־עֲמְלֵל וְנְלְחַמְהָ בֹּוֹ עַד כַּלּוֹהֶם אֹהֶם:

װְלֵמָּׁי לְאִ-שְּׁמָּׁמֹּהַ בְּׁלֵּוְלְ יְתִּׁהֵּה אָּלְ-תַשֶּׁלֶּלְ וַתַּמִּהְ תָּרָתּ בְּמֵּינֵּי יְתִּנְתִּי (ס)

ניאטָר שָאוּל אָל־שָׁמוּאֵל אַשָּׁר שְׁמַנְּחִּיִּ בְּקַוֹל יְחִנְׁה נְאֵלֵּף בַּגֵּרֶךְ אַשֶּׁר־שְׁלְתַנִּיּ יְחִנְּה נְאָבִיא אָת־אַנַּגִּ מֵלֶךְ עַּמְלֵּך יְאָת־עַּמְלֵק הָחֵרְמְחִיּ

ַנִּפְּׁח חַמָּׁם מִחַשָּׁלְגְל צָּאִן וּבָּקָר רֵאִשָּׁיר הַחֲרֶם לִּוְבָּחַ לַיְהְנָה אֱלֹהֵיף בַּגּּלְגֵּל: (ס)

- And Samuel said: 'Hath the LORD as great delight in burnt-offerings and sacrifices, As in hearkening to the voice of the LORD? Behold, to obey is better than sacrifice, And to hearken than the fat of rams.
- For rebellion is as the sin of witchcraft, And stubbornness is as idolatry and teraphim. Because thou hast rejected the word of the Lord, He hath also rejected thee from being king.
- And Saul said unto Samuel: 'I have sinned; for I have transgressed the commandment of the LORD, and thy words, because I feared the people, and heatkened to their voice.
- Now therefore, I pray thee, pardon my sin, and return with me, that I may worship the Lord.
- And Samuel said unto Saul: 'I will not return with thee; for thou hast rejected the word of the Lord, and the Lord hath rejected thee from being king over Israel.'
- And as Samuel turned about to go away, he laid hold upon the skirt of his robe, and it rent.
- And Samuel said unto him: 'The LORD hath rent the kingdom of Israel from thee this day, and hath given it to a neighbour of thine, that is better than thou.
- And also the Glory of Israel will not lie nor repent; for He is not a man, that He should repent.'
- Then he said: 'I have sinned; yet honour me now, I pray thee, before the elders of my people, and before Israel, and return with me, that I may worship the LORD thy God.'
- So Samuel returned after Saul; and Saul worshipped the LORD.
- Then said Samuel: Bring ye hither to me Agag the king of the Amalekites.' And Agag came unto him in chains. And Agag said: 'Surely the bitterness of death is at hand.'

- וַיִּאִמֶּר שִׁמוּאֵּל תַחֻפֵּץ לִיחֹנָת בִּעֹלִוּת וּיְבְחִים בִּשְׁמִעַ בְּקוּל יִחֹנָת תַּנֵּת שְׁמֹעַ מְזָּבַח מֹוֹב לְתַקְשָׁיב מֵחֲלֶב אֵילִים:
- ָ בָּי חַשַאִת־קַּסָׁם מֶּרִי וְאָנֵן וּהְרָפִּים הַפְּצָּר יַעַּן מְאַסְׁמָ אֶת־דְּבָּר יְהֹנֶה נִימְאָסְךּ מִמֶּלֶר: (ס)
- בּׁג נִבְאָטִּגְ אָטַ בַּׁמְּם נְאָהֶּטָּת בַּּׁלַנְלֶם: בּגַבְּבְבְנִינִּגְ אָטַ בָּּגִּינִנְעַ נְאָמָב בַּבְּבְנִינִּ נְּאָמָב הָּאָנִגַּ אָטַ בִּּגִּינִנְעַ נִאָּמָב בַּּ
- וַיָּאִמֶּר שְׁמוּאֵל אֶלִ-שְׁאִּוּל לָא אַשִּׁוּב עִמֶּוְדְּ כָּי מָאַסְחַָה אָת־דְּבָרִ יְהֹנְה וַיִּמְאָסְךַ יְהֹנְה מֶהְיָוֹת מֶלֶרְ עַל־יִשְׂרָאֵל: (ס)
- בּבְנְּלֵבְ מְּמִנְאֵּבְ נְבְּבְׁבָּנִי נְּיָשְׁוֹלֵ בּ נִיּסָּׁב מִּמִנִאָּבְ לְבְּבְׁבִּי נַּיִּשְׁזֵלִי
- וּנְסְּנְה אֵלְיוֹ שִׁמוּאֵל קַרָּע יְהוָֹה אָת־מַמְלְכָּוּת יִשִּׂרָאֵל מִעָּלֶיִּף הַיּוֹם װְנְחָנְה לְבַעַּךְּ הַפָּוֹר מִמֶּךְ: (ס)
- בּׁ. לְאַ אִּבֶּׁם עַנּאַ לְעַנִּּטִם: וֹנִם זֹגַּּע וֹמֶבִּאָל לְאָ וֹמִּעֵר וֹלָאָ וֹנִּטִׂם
- ַנִּאִמֶר חִמְּאִתִּי עַמְּה כַּבְּדֵנִי נָא נָגָר זְקְנָי־עַמֶּי וְנָגֶּר יִשְׁרָאֵל וְשָׁיִּב עִמָּי יְהְשְׁתַּוְיֵנִיתִּי לֵיהְנָה אֵלְהֵיף:
- ײַ נַנְשְׁב שְׁמִנּאָל אַחֲרֵי שְׁאָנּל נַיִּשְׁתַּחִיּ מְּאָנּל לַירֹנֶח: (ס)
- וַיַּאִמֶּר שְׁמוּאֵל חַנִּישׁוּ אֵלַיֹ אָת־אֲנֵּוֹ מֵלֶּךְּ עֲמְלֵל וַיֵּלֶךְ אֵלְיוּ אֲנָוּ מִעְרַנִּת וַיַּאִמֶּר אֲנְּג אָבֶּן סָר מַר־חַמְּנֶת: (ס)

pieces before the LORD in Gilgal. among women. And Samuel hewed Agag in women childless, So shall thy mother be childless And Samuel said: As thy sword hath made

his house to Gibeath-shaul. Then Samuel went to Ramah; and Saul went up to

> שְׁמִנִאָּלְ אֶנוּ אֵלֵנִי לְפַּׁנִּי יְרוֹנָת בַּנּלְנָּלְ: تالچُك جا بيهُ خر بينهُ بي مُقِلِهِ يَنْمَوْك וּנְאָמֶר שְׁמוּאָל כַּאָשֶׁר שִׁכְּלֶר נְשִׁים

ترج بهميع بريم بالمهدر مخرب

אָקַבוּנוֹנִ וֹּבֹׁמֹנו מָאִנִּיִ:

erwr err

The Mastir for Shabbat Parah is Numbers 19:1 – 22.

I:XIX

And the Lora spoke unto Moses and unto Aaron,

which never came yoke. heifer, faultless, wherein is no blemish, and upon children of Israel, that they bring thee a red hath commanded, saying: Speak unto the This is the statute of the law which the LORD

she shall be slain before his face. she shall be brought forth without the camp, and And ye shall give her unto Eleazar the priest, and

the front of the tent of meeting seven times. with his finger, and sprinkle of her blood toward And Eleazar the priest shall take of her blood

shall be burnt. skin, and her flesh, and her blood, with her dung, And the heifer shall be burnt in his sight; her

burning of the heifer. and scarlet, and cast it into the midst of the And the priest shall take cedar-wood, and hyssop,

unclean until the even. may come into the camp, and the priest shall be shall bathe his flesh in water, and afterward he Then the priest shall wash his clothes, and he

unclean until the even. water, and bathe his flesh in water, and shall be And he that burneth her shall wash his clothes in

אַמ הַקַּת הַמּוֹרֶה צֲשֶׁר־צָּנֶה יְהֹוָה

ربتور بتأت هِامنين بهِالاعبرار

אַין־בַּהֹ מוּם אֲשֶׁר לאַ־עָּלָה עָלֶיהָ עָלִי, عِزَّبَ عِزْبَ عِبَافِد مِمِنفِد عِنْ رَبِهِ رُعْمُرُد يَقُدا عُرَفُتُ نَمُلُغُر لَنَكُكُ

ڂڟڗ؞ڹ . ਅਹੁਜ਼ ਅਹ[ੁ]ਰਾਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕੁਜ਼ੂਜ਼ ਦਿਆਰ ਅਹੁਜ بزنووت غذب چל" چלעוד הכהון וְהוּצֵיא

شِّرَم فَمُثَارِت: וְהִינְּה אֶל־נֹכַח פְּנֵין אְהֶל־מוֹעֶד מִדְּמָה نْزُوِّل هُزُمْئِلُ لَاحِتْلُ مَنْفُكِ خَهُمُ خُمْرِ

: عابانه: וּאָט־בָּשְׂרָה וֹאָס־דָּלָה עַל־פִּרִשְׁה إشرب هم הפרה לעיני هم فرة

TĢĻT: ىبخُمْن ئىشخ،ك ھح_ىنك ھُتقن וְלְקָח תַכֹּהַן מֵץ צֶּרֶז וְצֵּוֹיִב וּשְׁנַי

מַּגַבַנְמַבְּי لْمَلَاد نْخُم مُحِـلَةِلَالُال لْمُثْمُ لَحِيَالً إجؤه جدياد محتا إجماع جهدا حقام

בְּשָּׁרִוּ בַּשָּׁנִם וְמִּמֵא מַּרַ־הַעָּבֶּרֵ: ئتهتك بهند نخده خنئار خونه نئنا

And a man that is clean shall gather up the ashes of the heifer, and lay them up without the camp in a clean place, and it shall be kept for the congregation of the children of Israel for a water of sprinkling; it is a purification from sin.

And he that gathereth the ashes of the heifer shall wash his clothes, and be unclean until the even; and it shall be unto the children of Israel, and unto the stranger that sojourneth among them, for a statute for ever.

He that toucheth the dead, even any man's dead body, shall be unclean seven days;

the same shall purify himself therewith on the third day, and he shall be clean; but if he purify not himself the third day and the seventh day, he shall not be clean.

Whosoever toucheth the dead, even the body of any man that is dead, and purifieth not himself—he hath defiled the tabernacle of the LORD—that soul shall be cut off from Israel; because the water of sprinkling was not dashed against him, he shall be unclean; his uncleanness is yet upon him.

This is the law: when a man dieth in a tent, every one that cometh into the tent, and every thing that is in the tent, shall be unclean seven days.

And every open vessel, which hath no covering close-bound upon it, is unclean.

And whosoever in the open field toucheth one that is slain with a sword, or one that dieth of himself, or a bone of a man, or a grave, shall be unclean seven days.

And for the unclean they shall take of the ashes of the burning of the purification from sin, and running water shall be put thereto in a vessel.

And a clean person shall take hystop, and dip it in the water, and sprinkle it upon the persons that upon all the vessels, and upon the persons that were there, and upon him that touched the bone, or the slain, or the dead, or the grave.

וְאָסָףוּ אֵישׁ שָהֹוֹר אֵח אֵפָר הַפְּרָׁה יְְהִנְּיִם מִחְוּץ לִשְׁהַנָּה בְּמָקַוֹם שָהָוֹר יְהְיְהְה לַעֲּרָת בְּנֵי־יִשְׁרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת לְמֵי נְדֶּה חַמֶּאת הָוּא:

ְּוֹכִבֶּׁס הָאֹמַף אָת־אֵפָּר הַפְּרֵהֹ אָת־בְּגִדִּיוּ וְשָׁנֵא עַד־הָעָרֵב וְהִיִּחָׁה לְבָנֵי יִשִּׁרְאֵל וְלַגֵּרְ הַגַּרְ בְּתִּיכֶם לְחָפַּת עוֹלְם:

ַ הַנְּגָעַ בְּמֵח לְבְלְ־נָפָּשׁ אָדָה וְשְׁמֵא " הַנְגַעַ בְּמֵח לְבְלִ-נָפָשׁ אָדָה וְשְׁמֵא

הַנּא יִהְחַמָּא־בֿוֹ בִּיַּנִם הַשָּׁלִישָׁי וּבַּיָּנֹם הַשְּׁבִיעָּי יִמְהָר וְאָם־לֹא יִהְחַמָּא בַּיַּנֹם הַשְּׁלִישָׁי וּבַיִּנֹם הַשְּׁבִיעָּי לָא יִמְהָר:

چַל־הַנּגַעַ בְּמֵח בְנָּפָשׁ הִאָּדָׁם אַשֶּר־יִמֹּוּת וְלַא יִהְחַשָּׁא אָת־מִשְׁכֵּן יְחֹזָתׁ שִמֵּא וְנִכְרְתָָח תַנָּפָשׁ תַהָּוּא מִישְׂרָאֵל כִּי מֵי נִדְּח לֹא־זֹרָק עָלְיוֹ שְמֵא יִהְנֶׁה עִיֹד שָמְאָתִוֹ בְוֹי

יִאָּט טַשִּיּלְט אָרֶם בָּיִינְעָּי בְּאָטָל בָּלְ־תַבָּא אָלְ־תָאָטָל ְוְכְלִ-אָּמֶּר בָּאָטָל יְשְׁמָא שָׁבְעָּה יְלְאָטָל

הְּלְגְׁנִ מְּמֵא צִינִא: בּ נְכִעְ בָּלֵנ פִּטְנִט אָמֶּב אָנִוֹ_הָּמָנִג פַּטִּנִע

ְלֵכִל אֲשֶׁרְ־וּגֵּע עַלִּ־פְּגֵּר תַשְּׂדָת בְּחֲלַלִ-חֶנֶבל צַּוֹ בְמֶת אִּוֹ־בְעֵּצֶם אָדֶם צַּוֹ בְקֵבֶר וִשְׁמָא שִׁבְעַת יָמִים:

וְלָלֵח אֵזִּיֹב וְמָבָל בַּמֵּיִם אֵיִּשׁ מָהוֹר וְהִזְּּה עַל־הָאָהֵל וְעַל־בָּלִּה וְעַלְ־הַנְּפְשׁוֹת אֲשֶׁר הֵיִּי־שְָׁם וְעַלִּהֹנִגַע בַּעָּצֶם צַּוֹ בֶחְלְל אִוֹ בַמָּה אָוֹ בַמֶּבֶר:

And the clean person shall sprinkle upon the unclean on the third day, and on the seventh day, and on the seventh day he shall purify him; and he shall wash his clothes, and bathe himself in water, and shall be clean at even.

But the man that shall be unclean, and shall not purify himself, that soul shall be cut off from the midst of the assembly, because he hath defiled the sanctuary of the Lord; the water of sprinkling hath not been dashed against him: he is unclean.

And it shall be a perpetual statute unto them; and he that sprinkleth the water of sprinkling shall wash his clothes; and he that toucheth the water of sprinkling shall be unclean until even.

And whatsoever the unclean person toucheth shall be unclean; and the soul that toucheth him shall be unclean until even.

ְהִיּגָה הַשְּׁהִר עַל־הַשְּׁמֵא בִּיִּוֹם הַשְּׁלִישִׁי יבַיִּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְהִשְּאֵוֹ בַּיִּוֹם הַשְּׁבִיעִי וְכְבֶּּס בְּנְבֶיוֹ וְרֶחָץ בַּמָּיִם וְשְׁהֵר בְּעֶהֶב:

אָישׁ אַשָּׁר־יִטִּמָאׁ וָלָא יִהְחַשָּׁאּ יּ זְּנִקְרְתָּח הַנָּפָשׁ הַהָּוֹא מִתִּיוֹּ הַקְּהָלִּ כִּי אָת־מִקְבַּשׁ יְהֹוְה שִּמָּא מֵי נִדְּה לא־זֹרָק עַּלְיִי שְּׁמָא הְיּא:

" וְהַיְּמָה לָהָם לְהָפָּת עּוֹלָם וּמִיָּּה מִי־הַנְּדְּתֹ יְכַבֵּס בְּנָדְיִּי וְהַנֹּגִעַ בְּמֵי הַנְּדְּה יִשְׁמָא עַד־הְעֶּרֶב:

ײַנּנְגַּע שַּׂמְלֵא גַּגַ_יִנְתְּנֶב: (פּ) וְלָבְ אָמֶב_וִנִּגַבַּנְ יַמְּמָא וֹחָלָא וְׁיַנִּפָּמָ

REULR GLUR GLR

The Haftarah for Shabbat Parah is Ezekiel 36:16 – 38.

Moreover the word of the Lord came unto me, saying:

Son of man, when the house of Israel dwelt in their own land, they defiled it by their way and by their doings; their way before Me was as the uncleanness of a woman in her impurity.

Wherefore I poured out My fury upon them for the blood which they had shed upon the land, and because they had defiled it with their idols;

and I scattered them among the nations, and they were dispersed through the countries; according to their way and according to their doings I judged them.

And when they came unto the nations, whither they came, they profaned My holy name; in that men said of them: These are the people of the LORD, and are gone forth out of His land.

But I had pity for My holy name, which the house of Israel had profaned among the nations, whither they came.

בּן־אָבִׁים בֵּיח יִשְׂרָאֵלִ יִשְׁבָים יַ עַל־אַדְמָהָם וַיְשַּׁמָּאַיּ אִוֹהָה בְּדַרְבֶּם יַבְעָּלֵילוֹהָם בְּשָׁמָאַה הַנְּבָּה הַיְּהָה

סײַזאַאַאַ וֹגְיֵיׁג בַבְּרַגְיִׁרְוֹּיִי אָבָּג בָאָלְוָב:

بتاؤه خظئن

ڔۼڛؙۊ۪٦ חַמָּתִי עַלִּיהָם עַל־הַדֶּם אַשֶּׁר־שָפְּבָוּ עַל־הָאָדֶץ וּבְּגִּלּוּבֵיׁהָם מְמְאִיהָ:

בְּבַרְבְּכֶּם וְכַהְּלְ,יִלְוְטִׁם הָּפַּּסְטֵּיִם: נֹאַפּֿיִּאְ אָטִׁם בַּיּנְיָם נִיּזְּרָוּ בָּאָרָאָיִנִי

וּיִבוֹא אָל־הַגּוִים אַשָּׁר־בָּאִּי שָּׁם וַיְחַלְּלִוּ אָת־שָׁם קְּדִּשִׁי בָּאֵמָּר לָחָם עַם־יְהְוָה אֵּלֶה וּמֵאַרְצִי יָצֵאִי:

נֵאָטִׁמְלִ מַּלְ־שֵּׁם קְּדְשָׁי אֲשֶׁר הִּלְּלֵּהוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּגּוֹנֶם אֲשֶׁר־בָּאִי שֲמָּר: (פ)

- Therefore say unto the house of Israel: Thus saith the Lord God: I do not this for your sake, O have of Israel, but for My holy name, which ye have profaned among the nations, whither ye came.
- And I will sanctify My great name, which hath been profaned among the nations, which ye have profaned in the midst of them; and the nations shall know that I am the LORD, saith the Lord GOD, when I shall be sanctified in you before their eyes.
- For I will take you from among the nations, and gather you out of all the countries, and will bring you into your own land.
- And I will sprinkle clean water upon you, and ye shall be clean; from all your uncleannesses, and from all your idols, will I cleanse you.
- A new heart also will I give you, and a new spirit will I put within you; and I will take away the stony heart out of your flesh, and I will give you a heart of flesh.
- And I will put My spirit within you, and cause you to walk in My statutes, and ye shall keep Mine ordinances, and do them.
- And ye shall dwell in the land that I gave to your fathers; and ye shall be My people, and I will be your God.
- And I will save you from all your uncleannesses; and I will call for the corn, and will increase it, and lay no famine upon you.
- And I will multiply the fruit of the tree, and the increase of the field, that ye may receive no more the reproach of famine among the nations.
- Then shall ye remember your evil ways, and your doings that were not good; and ye shall loathe yourselves in your own sight for your iniquities and for your abominations.

- הללְטֶׁם בּנּוּנִם אַמֶּר בָּאטָם שֵּׁם: בּוּת ושְׁרָאֵל בִּוּ אִם לְשִּׁם־קְּדָשׁׁ אָנָוּ מִמֶּר הַלְבֶּוֹ אֶּנְוֹי לְאִ לְתַּעָּנְבָּם אָנָוּ מְמֶּר הַלְבֶּוֹ אָנְוֹים לְאִ לְתַּעָּנְבָּם אָנָוּ מְמֶּרִ
- וְקַדַשִׁמִּי אָת־שָׁמֵי הַנָּדִוֹל הַמְחָלָלִ בַּגּוֹיִם אֲשֵׁר הִלְלְמָם בָּתּוֹכָם וְיִדְעִּי הַגּוֹיִם בֶּי־אֲנֵי יְהֹוְה נָאָם אֲדֹנֵי יֵהוֹֹה בְּהִקְּדְשֵׁי בְבֶם לְעֵינֵיהֶם:
- אָלְ-אַּבְׁמִּטְׁכֵּם: אַנְׁכֵם מִפְּלְ-חַאָּבֹּאִנִי וְחַבָּאִנִי, אָנִהָם נְלְטַחָּמֵּי, אָנִהָּם מָן-חַיּנִּוְם וְטִבָּאָנֵי,
- אָּמִּבִּיב אָטַבֶּם: מִכָּּגְ מְּמִאַנִינִבָּם נִמִּכָּּגְ-נִּגְנְבִּיבָם וֹזְבַלִּשִּׁ גַּבִיבָּם מִּוֹם מִּבִינִבׁים נִמִבַּוֹ
- מְבְּמֶּוֹבְיֶם וֹנְטַטֵּי. לְבֶּם לֶרְ בְּמֶּוִּי: אָשָּׁוֹ בְּמִוֹבְבָּהְם וַנִּסְׁנִיטָי, אָּעַ־לֶּרְ נִאָּבֶּוֹ וֹנְטַטַּי, לְכָם לֶרָ בֹּלָה וֹנִים נִדִּאָבִּוֹ
- נּמֹמִּנִים: אָמֶּבַבְּטְׁפֹּ, שִּקְכִּנּ נִמִּמָּפָּׁמָּ, שִׁמְּטִׁב ' נֹאָטַבַנִּיִּטְ, אָשַׁן בִּעַבְבַּכִּם נֹמִמָּנִי, אָשַ
- לְאַלְנִים: נְנִינִים לִּי לְמָּם נִאָּנְכִּי אָנִיֵּנִ לְכֵּם נִימַּבְמֵּם בַּאָּבְוֹ אֵמָב נִנִּיפִי אַנִּיִנִ לְכֵם
- וְלְאֵ-אָטֵּוּ הַּלְיָכֵם בַּהָּב: וְפַּבְאָטִּיִּ אָלְ-טַבַּנִּלְ וְטִרְבִּיִטִּיּ אָלְיִּ וְטִוְהַהְּטֵּיִּ אָטַבְּם מִכָּלְ חָמָּאִנִיכִּיכֵם
- ְּנִירָבִּיתִי אָת־פְּרֵי הִעָּץ וּהְנּוּבָת הַשָּׂדֶת לְמִעּן אֲשֶׁר לֵא הִקְתִּוּ עָּוֹד חֶרְפָּת רְעָּב בַּנּוֹיָם:
- ְנְּלֵקְ שַּנְהְּבַּיְנִיגְכֵּם: נְנְלַסְטִׁםְ בַּפְּנִגְכָּם הָּגְ הַּנָנְיַגְכָּם נְתַּהַּלְגָנְכֵּם אָהָוֹב לְאִ-סִוְבָּיִם נְלַכְּנִׁםְׁ אָעַ-גַּבְרָכִּיכָם עַרְהָּנִם

Mot for your sake do I this, saith the Lord GoD, be it known unto you; be ashamed and confounded for your ways, O house of Israel.

Thus saith the Lord God: In the day that I cleanse you from all your iniquities, I will cause the cities to be inhabited, and the waste places shall be builded.

And the land that was desolate shall be tilled, whereas it was a desolation in the sight of all that passed by.

And they shall say: This land that was desolate is become like the garden of Eden; and the waste and desolate and ruined cities are fortified and inhabited.

Then the nations that are left round about you shall know that I the Lord have builded the ruined places, and planted that which was desolate; I the Lord have spoken it, and I will do it.

Thus saith the Lord GoD: I will yet for this be inquired of by the house of Israel, to do it for them; I will increase them with men like a flock.

As the flock for sacrifice, as the flock of Jerusalem in her appointed seasons, so shall the waste cities be filled with flocks of men; and they shall know that I am the Lord.

- בֵּית יִשְׂרָאֵל: (ס) יְנְּדֶע לְמָשׁ בַּּוֹשׁׁ וְהִבְּלְתָּׁוּ מִדַּרְכֵיכֶם לָא לְמַעַּנְכֶּם אַנִּי־עַשְׁה וְהִבְּלְתָּוּ מִדַּרְכֵיכֶם
- ָּבֶה אָמַר' אַדֹּגֵי יֵהוֹה פִּיוֹם' שַהַרֵי אָהָכֶם מִפָּל שַׁוֹנְוֹתִיכֶם וְהְוֹשִׁבְתִּי אֶת־הֵשָּׁרִים מְפָל שַנְּנְוֹתִיכֶם
- ַ בְּיְלְטֵב אֶמְלְטִב לְמִּגֵוֹ, כְּלְ_מִנְדֶּב: אי וְהַאָּבְאֹ הַנְּאֵמָּם הַמִּלְדִּב הַּהַם אָאָהַ
- וְאָמְרֹוּ הָאֶבֶץ הַלֵּזוּ הַנְּשִׁמְּה הְיִמָּה פְּגַן־עֵבֵן וְהָעְּרֵים הֶחֲבֶבָוֹת וְהַנְשִׁמָּוֹת וְהַנָּהֵרְסִוֹת בְּצוּרְוֹת יָשֶׁבוּ:
- וְיָדְעַנִּי הַגּּוֹיִם אֲשֶׁר יָשְׁאֲרֹוֹ סְבִיבְוֹתִיכָם פֵּיו אֲנַי יְחֹנְׁה בְּנִיתִּי הַנָּהָרָסׁוֹת נָשִשְׁתִּי הַנְּשְׁמְּה אֲנָי יְחֹנָה דְּבָּרְתִּי וְעָשְׁיִהִי (ס)
- ָּ כָּה אִמַרֹ אֲדֹנְיַ יֵהוֹה עֹּוֹד וָאֹה אִדְּרֵשׁ לְבֵית־יִשְׂרָאֵל לַעֲשָׁוֹה לָהָם אַרְבָּה אֹהָם כַּצְּאׁן אָרֶם:
- ְבְּצָאִן קְדָשִׁים בְּצָאִן יָרוּשָׁלִםׁ בְּנַוּשְׁגִּיה בֵּן מְּהָנִינָה הָעָרֵים הָחֲרֵבׁוֹת מְלֵאָוֹת צָאוֹ אָדָם וְיָדְעִּי בְּי־אָנֵי יְהֹוֶה: (פ)

REALF GRAG RAINW

The Mastir for Shabbat HaHodesh is Exodus 12:1 – 20. The Hastarah is Ezekiel 45:16 – 46:18.

All the people of the land shall give this offering for the prince in Israel.

And it shall be the prince's part to give the burnt-offerings, and the meal-offerings, and the drink-offerings, in the feasts, and in the appointed moons, and in the sabbaths, in all the appointed seasons of the house of Israel; he shall prepare the sin-offering, and the meal-offering, and the burnt-offering, and the peace-offering, to make atonement for the house of Israel.

ײַאָאָט לַנְּמִּׁנְא בְּנְמִּׁרָא בְּנְמִּרָּאָרָ יִבְיִּרְ יַבְּלְּיִבְּיִּלְּיִ יבּלְ הַמָּׁה הַאְּבֶּל יִהְיִּרָ אָלְ הַהַּהְּרָּמָּרִיּ

וְעֵלֹ הַנְשָׁיא יִהְנָה הַעּוֹלָוֹת וְהַמִּנְחָהֹ וְהַנֵּסֶךֵּ בַּתַנִּם וּבֶחֲדָשִׁים וּבַשַּבְּתִוֹת בְּבְלִ־מוֹעֲדֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל הְוּא־יַעַשֶּׁה אָת־הַחְשָּׁאת וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת־הָעּוֹלָה וְאֶת־הַשְּׁלְמִים לְכַבֵּּר בְּעַּר בֵּית־יִשְׂרָאֵל: (0)

- Thus saith the Lord God: In the first month, in the first day of the month, thou shalt take a young bullock without blemish; and thou shalt purify the sanctuary.
- And the priest shall take of the blood of the sin-offering, and put it upon the door-posts of the settle of the altar, and upon the posts of the gate of the inner court.
- And so thou shalt do on the seventh day of the month for every one that erreth, and for him that is simple; so shall ye make atonement for the house.
- In the first month, in the fourteenth day of the month, ye shall have the passover; a feast of seven days; unleavened bread shall be eaten.
- And upon that day shall the prince prepare for himself and for all the people of the land a bullock for a sin-offering.
- And the seven days of the feast he shall prepare a burnt-offering to the Lord. seven bullocks and seven rams without blemish daily the seven days, and a he-goat daily for a sin-offering.
- And he shall prepare a meal-offering, an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and a hin of oil to an ephah.
- In the seventh month, in the fifteenth day of the month, in the feast, shall he do the like the seven days, to the sin-offering as well as the burnt-offering, and the meal-offering as well as the oil.
- Thus saith the Lord God: The gate of the inner court that looketh toward the east shall be shut the six working days; but on the sabbath day it shall be opened, and in the day of the new moon it shall be opened.
- And the prince shall enter by the way of the porch of the gate, and the priests shall stand by the post of the gate, and the priests shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, and he shall worship at the threshold of the gate; then he shall go forth; but the gate shall not be shut until the evening.

- « בֹּהְאָמָרֵ אֲדִּנֵי יֵהוֹה בָּרִאִּשׁוֹן בְּאָחָר לַחְדֶשׁ הַפָּּח פַּרְבָּן בָּאָר הָמָים וְחִשְׁאַהַ אָתְּהַמִּקְדֵּשׁ:
- رَكْمَا مَحْشَا مُوَّتُ مَمَهُمَ رَبُمَا مَهِبَرِهُ مَعْبَهِمَ بِغُرَّهُبَائِمَ שُوَّد مَايِّدُ مَعْبَهُمَ نُغُرًّ خِبَائِم שُوَّد مَايِّدُ مَعْبَهُمُ
- درچر، וְכִפּרָהָם אָת־הַבֶּית: انزچر: וְכִפַּרָהָם אָת־הַבֶּית:
- בְּרִאִּשׁוֹן בְּאַרְבָּעָּה עִּשָּׁר יוֹם לַחֹהֵשׁ יִהְנֶה לְבֶם הַפְּסָח חָג שְׁבֻעַּוֹת יָמִים מַצִּוֹת יֵאְבֶל:
- ַ וְעְשֶׂה הַנְשִׁיאֹ בַּיִּוֹם הַהֹּוֹא בַעֲדֹוֹ וּבְעָד בְּל־עַם הָאָרֶץ פָּר חַמְּאת:
- ְּשִׁבְעָּת ְּמֶּרִ הַנְּמִים וְחִשְּׁאֵת שִׁעָּיר לִיּּוֹם שִׁבְעָּת הַיָּמִים וְחַשְּׁאֵת שְׁעָּיר עַזִּים לִיְּוֹם:
- ، ימִנְחָה אֵיפָה לַפָּר וָאֵיפָה לָאַיִל יַעֲשָׂה יְשֶׁמֶן הֵין לְאֵיפְה:
- בַּשְּׁבִיעִּי בְּחֲמִשָּׁה עִּשָּׁר יָוֹם לַחָּדֵשׁ בָּחָׁרִ יַצְשָּׁה כְאֵּלֶה שִׁבְעַּת הַיָּמִים כַּחַמָּאת בְּעַלְה וְכַמִּנְחָה וְכַשְּׁמֶן: (ס)
- פֹּה־אָמַר´ אֲדֹנָר יֵהוֹהֹ שָׁעַר הָחָצֵר הַפְּנִימִיתֹ הַפֹּנָה קַדִּׁים יִהְיָה סְגִּיר שֵׁשֶׁת יְמֵי הְפִּעֲשָׁה וּבְיִוֹם הַשִּׁבְּתִ יִפְּהֵה וּבְיִוֹם הַחָּדֶשׁ יִפְּתֵח:
- نچא הַנְשִׁיא הֻׁבֶוּ ֹאִלָּם הַשִּׁעַר מִהֹוּץ וְעְמֵּדׁ עַלְ־מִוּיוַת הַשִּׁעַר וְעָשִׁי הַכֹּהַנִּים אָת־עִּוֹלְתוֹ וְאָת־שִׁלְמָּיו וְהִשִּׁתַּהָוָה עַל־מִפְתַּן הַשִּׁעַר וְיָצְאַ וְהַשָּׁעַר לֹא־יִפְּגֵּר עַד־הְעְּרֵב:

XLVI:1

- Likewise the people of the land shall worship at the door of that gate before the Lord in the sabbaths and in the new moons.
- And the burnt-offering that the prince shall offer unto the Lord shall be in the sabbath day six lambs without blemish and a ram without blemish;
- and the meal-offering shall be an ephah for the ram, and the meal-offering for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
- And in the day of the new moon it shall be a young bullock without blemish; and six lambs, and a ram; they shall be without blemish;
- and he shall prepare a meal-offering, an ephah for the bullock, and an ephah for the ram, and for the lambs according as his means suffice, and a hin of oil to an ephah.
- And when the prince shall enter, he shall go in by the way of the porch of the gate, and he shall go forth by the way thereof.
- But when the people of the land shall come before the Lord in the appointed seasons, he that entereth by the way of the north gate to worship shall go forth by the way of the south gate; and he that entereth by the way of the south gate; he shall go forth by the way of the gate; he shall not return by the way of the gate whereby he came in, but shall go forth straight before him.
- And the prince, when they go in, shall go in in the midst of them; and when they go forth, they shall go forth together.
- And in the feasts and in the appointed seasons the meal-offering shall be an ephah for a bullock, and an ephah for a ram, and for the lambs as he is able to give, and a hin of oil to an ephah.
- And when the prince shall prepare a freewill-offering, a burnt-offering or peace-offerings as a freewill-offering unto the LORD, one shall open for him the gate that looketh toward the east, and he shall prepare his burnt-offering and his peace-offerings, as he doth on the sabbath day; then he shall go forth; and after his going forth one shall shut the gate.
- And thou shalt prepare a lamb of the first year without blemish for a burnt-offering unto the LorD daily; morning by morning shalt thou prepare it.

- ְּהִשְׁמַחֲוֵי עַם־הָאָֹבֶץ ਫ਼ੁਰੂח הַשַּׁעַר הַהְּיֹא בַשַּבְּקִיֹת יּבֶחֲדְשִׁים לִפְּנֵי יְהֹוֶה:
- ְּ וְתֵּלְטִׁ אֵמֶּר יַלְּרֶב חַנְּמָּיִא לִיחִוָּה בְּיִוֹם חַשִּּבְּׁת שִׁשָּׁר כְּבָשָּׁים הָמִימֶם הְיִּבְּיִם הַשְּׁבְּיִם שְׁשְּׁבְּיִם הַּמְּיִם הָּמִים
- ، וּמִנְחַל אֵיפְּה לְאַׁיִל וְלִפְּבָשִׁים מִנְחָה מַתַּה יְדִי וְשֶׁמֶן הֵין לְאֵיפֶּה: (ס)
- וְאָאָהְטִי בּׁבְאָּנִם נֹאִנִיבְ שִׁמִּנִמִּם נִשְׁנִּי: " נּבְנִנִם נַעֲבָהְ פָּנַ בָּּלֵבְ שִׁמִנִמִם
- رُمْرَقِت رَفِد لَمُرَقِد فَمُرَد زَيَّة لِهُمَا يَرَا الْأَوْدِفُرَهُ حَمَّقِد لَمُّرَةٍ رَمِّقَةً مَثَاثِت رُمُّوْد نَمُون
- * וּבְרַוֹא תַּנְּשִׁיא דֵּבֶרְ אוּלֶם תַשִּׁעַרֹ יָבֹוֹא יִבְרַרְכִּוֹ יֵצֵא:
- ּרְבִּלִא עַם־הָאָׁבֶץ לִפְּנֵי יְהֹוָהֹ עַ פָּמּוּעֲדִים הַבְּא דֶבֶךְ־שָׁעַר צָפֿוּן לְהִשְׁתַּחַוֹּת יִצֵּא דֶבֶךְ־שָׁעַר נָגֶב וְהַבְּא דֵבֶךְ־שָׁעַר נָגֶב יִצֵּא דֶבֶךְ־שָׁעַר צָבֶּוּנְה לָא יִשׁיּב דֻּבֶרְ הַשָּׁעַר אֲשֶׁר־בָּא בֹוּ כָּי נְכְּחִוֹּ (כ׳ יצאו)[ק׳ יֵצֶא]:
- נְבְּאֵנְ: " "נְבַּנְאָנִא בַּׁעַנְכֵּם בַּּבְנָאָם נְבָנָא נַבְּבָּאִטֵּם
- וּבַחַגַּיִם וּבַמּוֹעֲדִׁים מִהְיָה הַמִּנְחָהֹ אֵיפָה לַפְּרֹ וְאֵיפָה לְאַיל וְלַכְּבָשָׁים מַתַּה יָדִי וְשֶׁמֶן הֵין לְאֵיפֶה: (פ)
- וְבִי־יִשְׁמִׁהֹ הַנְּשִׁיאִ נְדָבְּה עּוֹלֵה אּוֹ־שִׁלְמִים נְדָבָה לִיהֹנָהֹ וּפְּתָה לוֹ אָת־תַשַּׁעַרׁ הַפּּנָה קַדִּים וְשְּשָׁה אָת־עִּלְתוֹ וְאָת־שִׁלְמִׁי כַּאֲשֶׁר יַשְּשָׁר בְּיִה הַשְּבְּת וְיָצֵא וְסְנֵר אֶת־הַשָּׁעַר צַחְרֵי צֵאְהְוֹּ:
- לַּיִּנְם לַּיִּתְּנְׁיִ פַּבָּמֶר פַּבְּמֶר מַגֵּמֶּר אָטִיִּ וְכְּבָּמִ פַּוֹ_אָנִינִי פַבָּמֵר פַבְּמֵר מַגַּמָּר אָטִיִּ

And thou shalt prepare a meal-offering with it morning, by morning, the sixth part of an ephah, and the third part of a hin of oil, to moisten the fine flour: a meal-offering unto the LORD continually by a perpetual ordinance.

Thus shall they prepare the lamb, and the morning, meal-offering, and the oil, morning by morning, for a continual burnt-offering.

Thus saith the Lord God: If the prince give a gift unto any of his sons, it is his inheritance, it shall belong to his sons; it is their possession by inheritance.

But if he give of his inheritance a gift to one of his servants, it shall be his to the year of liberty; then it shall return to the prince; but as for his inheritance, it shall be for his sons.

Moreover the prince shall not take of the people's inheritance, to thrust them wrongfully out of their possession; he shall give inheritance to his sons out of his own possession; that My people be not scattered every man from his possession.

ױמִנְחָה תַעֲשָׂה עָלְיִי בַּבָּקָר בַּבַּקָר שִׁשְּׁיִת תַאֵּיפְּה וְשֶׁמָן שְּלִישִׁית תַהֵּין לְרַס אָת־תַסָּלֶת מִנְחָה לַיהֹוְה חֻקּוֹת עוֹלֶם הְמִיד:

(כ׳ ועשו)[ק׳ יַשְׂשׁיּן אַח־הַבְּבֶּה פַבְּקָר
 יִי וְאָח־הַמְּנְחָה וְאָח־הַשְּׁמֵּן בַּבְּקָר בַבְּקָר
 עוֹלַה הְמִיד: (ס)

כּּה־אָמַר אַדֹּנֵי יֵהוֹה בִּי־יִמֹּן הַנְּשִׂיא טִמְּנָה לְאֵישׁ מִבְּנְיו נַחֲלְתָּוֹ הָיא לְבָנֵיו מְהְיָה אַהְזְּתָם הָיא בְּנַחֲלֶה: (ס)

ְּנְבִי־ִּיִּמֵּן מִמְּבְּׁרִ מִנְּחֲלִמִּוּ לְאַחַר מִעֲּבְּרִּי יְתְיְמָה אֹוֹ עַּדִּשְׁנֵת תַדְּרֹּוֹר וְשְׁבָת לְּנְשִׂיא אֲרְ נַחֲלְתֹּוֹ בְּנֶיוּ לְחֵם תִּהְיֵה:

אָאֶה לֹא־יָפָּׁה הַנְּשִׁיאִ מִנְּחֵלֵת חִעָּׁם לְחְוֹנִתְם מִאְחִזְּהְם מִאְחַזְּהְוֹ יִנְחַלְ אָת־בָּנְוִ לְמִעּן אָאֶה לֹא־יָפָּׁצוּ עַנְּחֵלָת הָאָחַזְּהְוֹי